مقدمه

بر ایکی سوز

قونیه ولایتنك « ۱۳۳۳ » سنهٔ هجریه‌سنه عائد اولمق اوزره پروغرام دائره‌سنده برسالنامه ترتیب ونشری بالتنسیب طرف سامیٔ ولایتپناهیدن امروتوجیه بیورلمغله مرکز ولایتده تشکل ایدن سالنامه انجمنی طرفندن میدانه کتیریلان اشبو سالنامه‌نك نقصانیله اولسون ترتیبنه موفقیت حاصل اولمشدر. پروغرامك احتوا ایلدیکی مباحثی حاوی ومکمل بر سالنامه‌نك وجوده کتیرلمسی بیوك همت وغیرتلره توقف ایتمکده اولوب خصوصیله برچوق عناصر واقوام مختلفه‌یه وپك مهم وقوعات سیاسیه وتاریخیه‌یه جلوه‌کاه‌اولان ولایتمزك احوال تاریخیه، احوال اجتماعیه وروحیه واحوال اتنوغرافیه‌سیله مبانی وآثار عتیقه‌سی وکلوب کچن مشاهیر ، ادبا وفضلاسنك تراجم احوالی حقنده اولدقجه منتظم بر اثرك یازیله‌بیلمسی اوزون وقتلره عرض احتیاج ایتمکده‌در.

ولایتمزی تشریفلرندن‌برو احوال ولایتده مهم تبدلات وتجددات میدانه کتیرن ، ترقی واعمار واصلاحی چاره‌لرینی اراشدیره‌رق شمدی‌یه قدر موفق اولنه‌میان نواقصی اکماله سعی‌واهتمام بیوران والیٔ عالیشانمز عطوفتلو حسنی بك افندی حضرتلرینك کوستردکلری آثار تجدد جمله‌سندن اولان اشبو سالنامه‌نك ترتیب ونشری البته حیات مملکت اوزرنده بردرجه‌یه قدر اجرای تأثیردن خالی قالمیه‌جغی جهتله والیٔ مشارالیه حضرتلرینه بورادهده عرض شکرانی اولاد وطن نامنه بروجیبه عد ایدرز .

اشبو سالنامه‌ده کوریله‌جك نقصان وخطالرك اکمال وتصحیحی بالضرور سنهٔ آتیه‌یه ترك ایدلمش اولمغله بعدازین نشر ایدیله‌جك سالنامه‌لرده بو نقصانك اکمالنه منحصر قاله‌جقدر .

مطبعه و کتبخانهٔ جهان
دار الخلافة العلية

Türkiye Yazma Eserleri Kurumu

اخلاف كرامك بو جيغرده دوام ايدرك اشبو اثرك اك مكمل حاله افراغ ايلەمەلرنى الطاف سبحانيەدن تمنى ايلەمك صورتيله ختم مقال ايلرز .

انجمن ذوات آتيەدن متشكلدر

رئيس
رشادتلو چلبى افندى حضرتلرى

رئيس ثانى
قونيه مركز قائمقام سابق آصف بك

اعضا
استيناف مدعىٔ عموميسى سامى بك

اعضا
اوقاف مهندسى بكر بك

اعضا
صحيه مديرى بسيم بك

اعضا
بيطر مفتشى ابراهيم بك

اعضا
زراعت مديرى تيودر بك

اعضا
مكتب حقوق معلملرندن شناسى بك

اعضا
رشدىٔ عسكرى معلملرندن لازستانلى احمد بك

اعضا
نافعه باش كاتبى سعيد بك

اعضا
دارالمعلمين مدير سابق راسم بك

اعضا
استيناف باش كاتبى ثابت افندى

اعضا
معارف محاسبەجيسى بكر بك

اعضا
معارف باش كاتبى فائق بك

اعضا
مطبعهٔ ولايت مديرى مظهر بك

انجمن كاتبى
محاسبهٔ خصوصيه دوسيه مأمورى رفيق كامل بك

١						مارت								٧
ايام	شهور		اوقات خمسه										اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجرى ١٣٣٠ سنهٔ مالى
	ربيع الآخر	مارت	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت		
جمعه ایرتسی	١٦	١	٥٩	١١	٩	٦	٣٠	٩	٢٧	١	٢٥	١٠	١٢٧	رأس سنهٔ ماليه
بازار	١٧	٢	٥٦		٧		٢٩		٢٧		٢٣		١٢٨	
بازار ایرتسی	١٨	٣	٥٤		٦		٢٩		٢٧		٢١		١٢٩	شاعر محترم شناسينك وفاتى ١٢٨٨
صالى	١٩	٤	٥٢		٥		٢٨		٢٧		١٩		١٣٠	
چهارشنبه	٢٠	٥	٥٠		٤		٢٨		٢٧		١٦		١٣١	آخر برد العجوز
پنجشنبه	٢١	٦	٤٨		٢		٢٧		٢٧		١٣		١٣٢	
جمعه	٢٢	٧	٤٦		٢		٢٧		٢٧		١٠		١٣٣	استانبول زلزلەسى ٩١٥

مارت برنجى هفته

مارتك برنجى هفتەسى قونيه ونيكده سنجاقلرينك همان هرطرفى اسپارطه وبوردور سنجاقلرينك بعض محللرى قيشدن معدود ايديسەده انطاليه سنجاغى وبالخاصه ساحل محللرى ايچون ايلك بهاردر . تارلالردە يازلق اكيلەجك تارلالرك هوالرك مساعدەسنه كوره استحضاراتنه باشلانير انطاليه سنجاغنده دها اول حاضرلانمش تارلالرك زرعياتنه باشلانير وبرطرفدن استحضاراتنه دوام ايديلير كيرچلى طوپراقلرده قيشك تأثيريله طوپراغى قبارمش اكنلرك اوزرندن يوارلاق چكيريلير قيشك تأثيريله صارارمش اكنلره وضعيف طوپراق مزروعاتنه آزوتلى كوبرەلر آتيلير .

باغچەلرده : سبزه وميوه باغچەلرى بللەنير انطاليه سواحلنده ميوه آغاجلرينه ياپيلان تاج ويارمه آشيسى عملياتنك صوك زمانى صاييلير بودامه واشجار غرسى عملياتنه ختام ويريلير ياصديقلره توتون تخمى زرعياتنه نهايت ويريلير انطاليه طرفلرنده بقله وفاصوليه زرعياتنه دوام ايديلير چيچك باغچەلرنده يلدير وقانا صوغانلرى يرلرينه كوميلير ، ياصديقلره خنا چيچكى، بتونيا ، مينا ، قاسم باتى ، آرسلان آغزى ، صاك چيچكى ، سنبل طبربه غونيا ديكيلير .

باغلرده : ديپ آچمه ، بودامه ، بللمه عملياتى ياپيلير ، انطاليەده تاتخ آشيسنه نهايت ويريلور .

چايرلرده : يبانى اوت كتيرمش چاير ويونجەلقلرك اوتلرى طوپلانير ، كوستەبك يووالرى طاغيديلير ، كيمبوى، آزوتى كوبرەلر آتيلير .

٨ مارت ١٥

ایام	شهور: ربیع الآخر	شهور: مارت	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	٢٣	٨	٤٢	١١	١	٦	٢٦	٩	٢٧	١	٩	١٠	١٣٤	
بازار	٢٤	٩	٤٠		٥٩	٥	٢٦		٢٧		٦		١٣٥	اول موسم بهار
بازار ایرتسی	٢٥	١٠	٣٨		٥٨		٢٥		٢٨		٤		١٣٦	تساوئ لیل ونهار
صالی	٢٦	١١	٣٦		٥٧		٢٤		٢٨		١		١٣٧	قوز قاووران فورتنه‌سی
چهارشنبه	٢٧	١٢	٣٤		٥٦		٢٤		٢٨		٥٨	٩	١٣٨	
پنجشنبه	٢٨	١٣	٣٢		٥٥		٢٣		٢٨		٥٥		١٣٩	
جمعه	٢٩	١٤	٣٠		٥٤		٢٣		٢٩		٥٢		١٤٠	حرکت حشرات
جمعه ایرتسی	١	١٥	٢٨		٥٢		٢٢		٢٩		٥٠		١٤١	جمادی الاولی ١٣٣٢

ایك بوجکجیلکی: بوجکخانه‌لر تطهیر ایدیلیر ، کروتلرك نقصانلری تعمیر ایدیلیر و بونه طاشی محلولیله تمیزلنیر.

حیوانات : طالب اولان قیصراقلر آیقیرله واینکلر بوغاله کوسترلمکه باشلانیر . قصابلق ایچون بسیده بولنان اوکوز واینکلر صاتیلیر قیون وکچی سورولری چی‌قالقدقدن صکره اوتلامغه چیقاریلیر وولایتك قسم شمالیسنده قویون وکچیلرك قوزیله‌ملری دوام ایله تازه قوزیلی قیونلر آغیللرده و جوارنده‌کی اوتلاقلرده آله‌قونیلیر قاز ، اوردك ، هندی وطاووقلر قلوچقه اوطورمغه باشلار .

مارت ایکنجی هفته

تارلالرده : تارلا استحضاراتنه دوام ایدیلیر طوپراغی قبارمش اکنلر اوزرندن یووارلاق چکیریلیر ، انطالیه سنجاغنده بازلق زرعیاتنه دوام ایدیلیر قیشلق مزروعاته کیمیوی آزوتی کوبره‌لر آتیلیر .

باغچه‌لرده : سبزه باغچه‌لرینك حاضرلانمسنه میوه باغچه‌لرینك قازلمسنه دوام ایدیلیر ، کلستانلرك تطهیرات وحفریاتی اجرا ایدیلیر ولایتك قسم شمالیسنده وبعض معتدل محللرنده تاج ویارمه آشیسی

١٦ مارت ٢٣

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: مارت	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
بازار	٢	١٦	٢٦	١١	٥١	٥	٢٢	٩	٢٩	١	٤٧	٩	١٤٢	استانبول سرکیسی ١٢٧٩
بازار ایرتسی	٣	١٧	٢٢		٥٠		٢١		٢٩		٤٥		١٤٣	چایلاق فورتنه‌سی
صالی	٤	١٨	١٩		٤٩		٢٠		٣٠		٤٣		١٤٤	ترسانهٔ عامره‌نك تأسیسی ٩٢٢
چهارشنبه	٥	١٩	١٩		٤٩		٢٠		٣٠		٤٣		١٤٥	
پنجشنبه	٦	٢٠	١٦		٤٧		٢٠		٣٠		٤٠		١٤٦	
جمعه	٧	٢١	١٤		٤٦		١٩		٣٠		٣٧		١٤٧	
جمعه ایرتسی	٨	٢٢	١٢		٤٥		١٩		٣١		٣٤		١٤٨	طورنه فورطنه‌سی
بازار	٩	٢٣	١٠		٤٤		١٨		٣١		٣٢		١٤٩	علمدار پاشانك وفاتی ١٢٢٣

اجراسنه وفدان غرسیاتنه باشلانیر ، سبزه تخملری اکیله‌جك صیجاق یاصدقلر حاضرلانیر چیچك یاصدقلرینه برنجی هفته‌ده زرع ایدیلان چیچك تخملرینك زرعیاتنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سنجاغنده باغ چبوقلرینه صو یورومش اوله‌جغندن آرتق عملیاتك آرقه‌سی آلنمش اولمسی لازمدر . دیکر سنجاقلرده دیپ آچمه ، بودامه وبالمه عملیاتنه دوام ایدیلیر هوالر کسب اعتدال ایدرسه باغلرده آشی یاپیله‌بیلیر وطوپراق کومیلیر .

چایرلرده : انطالیه سنجاغنده چایرلره کیرلمز دیکر سنجاقلرده یبانی ومضر اوتلر تطهیر ایدیلیر.

ایك بوجکجیلکی: بوجکخانه‌لرك تطهیراتنه وکروتلرك اکمال نواقصاتنه دوام ایدیلیر.

حیوانات : طالب قیصراقلر آیغرلره واینکلر بوغاله کوستریلور سمیرتمك ایچون بسله‌نیلان اوکوز واینکلر قصابلره صاتیلیر قویون وکچیلرجی قالقدقدن صکره چیقاریلیر، کومس حیواناتنك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر .

٢٤ مارت ٣١

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: مارت	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنۀ هجری — ١٣٣٠ سنۀ مالی
بازار ایرتسی	١٠	٢٤	٧	١١	٤٢	٥	١٨	٩	٣١	١	٣٠	٩	١٥٠	
صالی	١١	٢٥	٤		٤١		١٧		٣١		٢٧		١٥١	
چهارشنبه	١٢	٢٦	٢		٤٠		١٦		٣٢		٢٤		١٥٢	قیرلانغیج فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٣	٢٧	٠	١١	٣٩		١٦		٣٢		٢٤		١٥٣	عالی پاشانك وفاتی
جمعه	١٤	٢٨	٥٧	١٠	٣٧		١٥		٣٢		١٩		١٥٤	عساكر نظامیه‌نك احداثی ١٢٤١
جمعه ایرتسی	١٥	٢٩	٥٤		٣٦		١٥		٣٢		١٧		١٥٥	
بازار	١٦	٣٠	٥١		٣٤		١٤		٣٣		١٤		١٥٦	
بازار ایرتسی	١٧	٣١	٤٨		٣٣		١٤		٣٣		١٢		١٥٧	

مارت اوچنجی هفته

— : ولایتك قسم شمالیسی دخی کسب اعتدال ایتمکه باشلار انطالیه سواحلنده میوه اغاجلری چیچکلری وایلك بهار لطافتی حس ایدیلیر .

تارلالرده : یازلق اکیله‌جك تارلالرك حاضرلغنه دوام ایدیلیر انطالیه سواحلنده پاتاتس زراعتنه کرمیت ویریلیر وپاموق اککه باشلانیر قیشدن بوزولمش وضعیف قالمش اکینلره کیمیوی آزوتی کوبره آتیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده میوه اغاجلری یشرمش وچیچکلنمش اولدیغندن باغچه ایچروسنه کیرلماز . سبزه باغچه‌لرنده استحضاراتده بولنیلیر وکلستانلر یشرمکه باشلایان محللرده عملیاتی اکمال ایدلمش اولور . میوه وسبزه‌لره عارض اولان حشرات طرطیللری انطالیه طرفنده باش کوستره‌جکندن داللر اوزرنده بولنان یووالری اوزون قوللی مقاص ایله کسیله‌رك یاقیلیر .

باغلرده : انطالیه‌ده باغلره کیرلمز ولایتك دیکر محللرنده بودامه وبالله‌مه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

چایرلرده : چایرلر یشللنمکه باشلایه‌جغندن محافظه ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : بوجکخانه وکروتلرك تطهیراتنه نهایت ویرللی وبوجکخانه‌لره کوکورت وقلور غازی توتسیله‌ری ویریله‌رك هوالاندیرمغه ترك ایدلملیدر .

١ نیسان ٧

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: نیسان	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنۀ هجری — ١٣٣٠ سنۀ مالی
صالی	١٨	١	٤٦	١٠	٣٢	٥	١٣	٩	٣٣	١	٩	٩	١٥٨	
چهارشنبه	١٩	٢	٤٤		٣١		١٢		٣٣		٦		١٥٩	
پنجشنبه	٢٠	٣	٤٢		٣١		١٢		٣٤		٣		١٦٠	
جمعه	٢١	٤	٤٠		٢٩		١١		٣٤		٠	٩	١٦١	
جمعه ایرتسی	٢٢	٥	٣٨		٢٨		١١		٣٤		٥٨	٨	١٦٢	غوغو فورتنه‌سی
بازار	٢٣	٦	٣٦		٢٧		١٠		٣٤		٥٥		١٦٣	
بازار ایرتسی	٢٤	٧	٣٤		٢٦		٩		٣٥		٥٢		١٦٤	روسیه محاربه‌سی ١٢٩٤

حیوانات : پیدرپی ، طالب قیصراقلر واینکلر چوغاله‌جغندن آیغیر و بوغالرك بملرینه هروقتدن زیاده اعتنا ایتملیدر قوبون وکچی سوریلری چیچکلی زمانده مرعایه چیقارلمز وقونیه ونیکده حوالیسنده قوزیله‌نك همان آرقه‌سی آلنمش کیبدر .

مارت دردنجی هفته

ولایتك قسم شمالیسنده ایلك بهار احوالی حس ایدلمکه وبعض محللر اشجاری یشیللنمکه باشلار .

تارلالرده : انطالیه سواحلنده زرعیاته کرمیت ویریلیر خشخاش تارلالرینك برنجی ضعیف چاپسنه وسیرلتمه عملیاتنه باشلانیر دیکر سنجاقلرده استحضار ترابله اشتغال اولنور .

باغچه‌لرده : ولایتك قسم شمالیسنده‌کی میوه باغچه‌لرینك بللمه وبودامه عملیاتنه دوام ایدیلیر سبزه باغچه‌لری حاضرلانیر انطالیه سواحلنده سبزه مزروعاتنه کرمیت ویریلور کلستانلر محافظه ایدیلیر فدان غرسیاتنه ویارمه آشیلره نهایت ویریلیر انکنارلرك دیبی آچیلیر وفضله فلیزلری تمیزلنیر وبلله‌نیر .

türkiye yazma eserler kurumu

٨ نیسان ١٥

ایام	شهور		اوقات خمسه										اعداد دور قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
	جمادی الاولی	نیسان	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
صالی	٢٥	٨	٣٢	١٠	٢٥	٥	٩	٩	٣٥	١	٤٩	٨	١٦٥	
چهارشنبه	٢٦	٩	٢٨		٢٣		٨		٣٦		٤٥		١٦٦	
پنجشنبه	٢٧	١٠	٢٦		٢٢		٧		٣٦		٤٣		١٦٧	اول سنهٔ نور
جمعه	٢٨	١١	٢٤		٢١		٦		٣٦		٤١		١٦٨	
جمعه ایرتسی	٢٩	١٢	٢١		١٩		٦		٣٧		٣٩		١٦٩	
بازار	٣٠	١٣	١٩		١٨		٥		٣٧		٣٧		١٧٠	
بازار ایرتسی	١	١٤	١٧		١٧		٤		٣٧		٣٤		١٧١	جلوس همایون پادشاهی • جمادی الآخر
صالی	٢	١٥	١٤		١٦		٤		٣٨		٣١		١٧٢	شیخ اکبرك وفاتی ٦٣٨

باغلرده : ولایتك قسم شمالیسنده بودامه عملیاتنه ختام ویریلیر وبللمه‌یه دوام اولنور ، آشیلره نهایت ویریلیر .

چایرلرده : ایلك بهار فضله یاغمورلرینك چایرلری باصمه‌مسی ایچون اطراف خندقلری تمیزلنیروتحکیم ومحافظه ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : تطهیرات عملیاتنه ختام ویرلمش اوله‌جغندن ایپك بوجکی تخملرینك رطوبتدن وسرین یرلرده محافظه‌سنه اهتمام اولنور .

حیوانات : آیغیر وقیصراقلره اهتمام وطالب اولان قیصراق وایناکلردن بری صباح دیکری آقشام اولمق اوزره ایکیشر رأسدن فضله کوسترلمامسنه دقت ایدیلیر کومس حیواناتك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر .

« نیسان برنجی هفته »

ولایتك هرطرفنده ایلك بهار قوقولری انتشار ایتمکه باشلار .

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق مزروعاته نهایت ویرمك اوزره چالیشیلیر دیکر سنجاقلرده

١٦ نیسان ٢٢

ایام	شهور		اوقات خمسه										اعداد دور قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
	جمادی الآخر	نیسان	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
چهارشنبه	٣	١٦	١٢	١٠	١٥	٥	٣	٩	٣٨	١	٢٩	٨	١٧٣	
پنجشنبه	٤	١٧	١٠		١٤		٢		٣٨		٢٦		١٧٤	
جمعه	٥	١٨	٨		١٤		٢		٣٨		٢٣		١٧٥	
جمعه ایرتسی	٦	١٩	٦		١٣		١		٣٨		١٩		١٧٦	
بازار	٧	٢٠	٤		١٢		٠	٩	٣٩		١٦		١٧٧	کوپریلی محمد پاشانك صدارتی ١٠٦٦
بازار ایرتسی	٨	٢١	٣		١١		٥٩	٨	٣٩		١٣		١٧٨	
صالی	٩	٢٢	١		١١		٥٩		٣٩		٩		١٧٩	

استحضار ترابله برابر زرعیاته باشلانیر . قیشدن صارارمش وضعیف اکینلره کیمیوی آزوتلی کوبره‌لر آتیلیر قیش مزروعاتنی ایلك بهار یاغمور صولری باصوب بوزمامق ایچون قیشدن بوزولمش خندقلر تعمیر ایدیلیر .

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده حشرات دوشیرمکه دوام ایدیلیر سبزه باغچه‌لرنده استحضار ترابله برابر زرعیاته باشلانیر چیچك باغچه‌لرنده اولجه باصدقلرده یتشدیرلمش اولان فیده‌لر انطالیه سواحلنده آچیقلرده‌کی یرلرینه غرس ایدیلیر انطالیه طرفلرنده طوت تخمی زرعیاتنه باشلانیر انکنارلقلر تمیزلنیر وبلله‌نیر .

باغلرده : محافظه‌سنه دقت ایدیلیر شمالی محللرده بللنمه عملیاتنه نهایت ویریلیر .

چایرلرده : محافظه‌سنه دقت ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : انطالیه طرفلرنده طوت آغاجلری یشرمکه باشلایه‌جغندن ایپك بوجکی تخملری قیشلامه اوطه‌لرندن چیقاریله‌رق بوجکخانه‌لرده هوادار وتبدلات هوائیه‌یه معروض اولمیه‌جق بر محله آصیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه وبقریه‌نك مقارنتی عمومیلشیر . یکی طوغان طای وبوزاغیلر آنالرندن آیرلماز وهوالر مساعده‌لی اولدیغی کونلرده چایرلره براقیلیر . حیوانات غنمیه رطوبتلی چایرلرده رعی ایدلمز . کومس حیواناتك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر . مارت برنجی وایکنجی

٨ مايس ١٥

۱۳۳۲ سنهٔ هجری

۱۳۳۰ سنهٔ مالی

ایام	شهور		اوقات خمسه										اعداد روز خضر	
	جمادى الآخر	مايس	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
پنجشنبه	٢٥	٨	٢٨	٩	٥٤	٤	٤٨	٨	٤٧	١	٣٧	٧	١٦	
جمعه	٢٦	٩	٢٧		٥٤		٤٧		٤٧		٣٥		١٧	اولکر فورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	٢٧	١٠	٢٦		٥٣		٤٦		٤٨		٣٣		١٨	
بازار	٢٨	١١	٢٥		٥٣		٤٦		٧٨		٣١		١٩	
بازار ایرتسی	٢٩	١٢	٢٤		٥٢		٤٥		٤٩		٢٩		٢٠	انقراض دولت سلچوقیه ٦٨٧
صالی	١	١٣	٢٣		٥١		٤٤		٤٩		٢٧		٢١	رجب الفرد
چهارشنبه	٢	١٤	٢٢		٥١		٤٤		٤٩		٢٥		٢٢	لیلهٔ رغائب
پنجشنبه	٣	١٥	٢١		٥٠		٤٣		٤٩		٢٣		٢٣	قویون قیرقیمی زمانی

﴿ نیسان اوچنجی هفته ﴾

تارلالرده : ولایتك شمالی محلارنده زرعیاته دوام ایدیلیر . قیشلق مزروعاتده کوریلن یبانی مرور ودوه دیکنی وامثالی ایری اوتلر قلع ایتدیریلیر وبوندن‌صکره مزروعات تارلالرینه کیرمك موافق اوله‌میه‌جغندن کوسته‌بك یووالری تسویه ایدیلیر ، بورچاق ، پاتاتس ، آنیسون ، مصر وآق داری زرعیاتنه دوام ایدیلیر . برنجی چالری یاپیلمیان باقله چپاسی یاپیلیر .

باغچه‌لرده : میوه اشجاری چلیك عملیاتنه نهایت ویریلیر . سبزه باغچه‌لرنده کچن هفته زرعیاتی اکمال ایدیله‌میان سبزه تخملری اکمال ایدیلیر . چیچك باغچه‌لرنده دخی تخم زرعیاتنه وشاشیرتمه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه طرفلرنده بوز تعبیر اولنان فیلزلر قیرلمغه باشلار .

چایرلرده : یونجه‌لرك برنجی بیچیمنه دوام ایدیلیر . دیکر چایرلر محافظه ایدیلور .

ایپك بوجکجیلکی : قلوچقه اوطه‌سنده تخملر اویانمش اوله‌جغندن بوجکخانه‌یه نقل ایدیلیرلر .

حیوانات : مقارنته دوام ایدیلیر . قوزیلر ، اوغلاقلر آنالرندن آیریلیر . کومس حیواناتنك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر . حیوانات بقریه وغنمیه‌ده طلاق خسته‌لغنه قارشی برنجی آشی عملیاتی یاپیلیر .

١٦ مايس ٢٣

۱۳۳۲ سنهٔ هجری

۱۳۳۰ سنهٔ مالی

ایام	شهور		اوقات خمسه										اعداد روز خضر	
	جمادى الاولى	مايس	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
جمعه	٤	١٦	٢٠	٩	٤٩	٤	٤٣	٨	٥٠	١	٢١	٧	٢٤	
جمعه ایرتسی	٥	١٧	١٩		٤٩		٤٢		٥٠		١٩		٢٥	کال رئیسك اسپانیا سفری ٨٩٢
بازار	٦	١٨	١٨		٤٨		٤٢		٥٠		١٧		٢٦	قباق ملتمسی
بازار ایرتسی	٧	١٩	١٧		٤٧		٤١		٥١		١٦		٢٧	
صالی	٨	٢٠	١٦		٤٧		٤١		٥١		١٥		٢٨	بوجك فورتنه‌سی
چهارشنبه	٩	٢١	١٥		٤٦		٤٠		٥١		١٤		٢٩	رشید پاشانك وفاتی ٢٧٤
پنجشنبه	١٠	٢٢	١٤		٤٦		٤٠		٥١		١٣		٣٠	
جمعه	١١	٢٣	١٣		٤٥		٤٠		٥٢		١٢		٣١	

﴿ نیسان دردنجی هفته ﴾

بوهفته موسم بهار آثار فیض اظهار ایدر .

تارلالرده : شمالی محللرده یازلق حبوبات مزروعاتنه نهایت ویرمك اوزره کرمیت ویریلور . پاتاتس ، صوغان و صارمساق زرعیاتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : سبزه باغچه‌لرنده کچن هفته‌لرده زرعیاتی آرقه‌سی آلنه‌میان سبزه‌لر زرعیاتنه دوام ایدیلیر . یتشمش فیده‌لر شاشیرتمه یاپیلیر وطوت تخمی زرعیاتنه نهایت ویریلور . چیچك باغچه‌لرنده یاصدیقلرده‌کی فیده‌لر شاشیرتمه یاپیلیر وبرطرفدن آچیقده‌کی یرلرینه غرس ایدلمکه باشلانیر .

باغلرده : انطالیه طرفلرنده فلیزلر قیرمه عملیاتنه ختام ویریلور .

چایرلرده : برنجی بیچیمی یاپیله‌میان یونجه‌لرك بیچیم عملیاتنه نهایت ویریلور ودیکرلری محافظه ایدیلور .

ایپك بوجکجیلکی : شمالی طرفلرده طوت اشجاری یاپراقلانه‌جغندن ایپك بوجکلری تخملری قلوچقه اوطه‌لرینه چیقاریلور .

حیوانات : شمالی محللرده دخی قوزیلر آنالرندن آیریلیر وبرنجی آشیدن اون ایکی کون کچمش اوله‌جغنه نظراً حیوانات بقریه وغنمیه ایکنجی شاربون آشیسی یاپیلور .

٢٤			مایس											٣١
ایام	شهور		اوقات خمسه										اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
	رجب الفرد	مایس	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
جمعه ایرتسی	١٢	٢٤	١٢	٩	٤٥	٤	٣٩	٨	٥٢	١	١١	٧	٣٢	
بازار	١٣	٢٥	١١		٤٤		٣٩		٥٢		١٠		٣٣	آمریقانك كشفی ٨٩١
بازار ایرتسی	١٤	٢٦	١٠		٤٤		٣٩		٥٢		٩		٣٤	
صالی	١٥	٢٧	٩		٤٣		٣٩		٥٢		٨		٣٥	
چهارشنبه	١٦	٢٨	٨		٤٣		٣٨		٥٣		٧		٣٦	
پنجشنبه	١٧	٢٩	٨		٤٣		٣٨		٥٣		٦		٣٧	
جمعه	١٨	٣٠	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٥		٣٨	
جمعه ایرتسی	١٩	٣١	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٤		٣٩	تحویل قبله

❁ مایس برنجی هفته ❁

ولایتك هرطرفنده فعل تنبت كمال فعالیتله دوام ایدر .

تارلالرده : قیشلق مزروعات ایچروسنده كوریلن ومارت ظرفنده زرع ایدلمش اولان یازلقلر ایچروسنده حصوله كلن یبانی وبیوك اوتلر قلع ایدیلور . پانجار ، پاتاتس ، مصر ، سپوركه داریسی ، قاپلیجه ، قره بغدای ، آق داری ، قوش عشی ، قاوون وقارپوز زرعیاتنه كرمیت ویریلور . چپاسی وورلمیان كوز باقله سنك و خشخاش تارلالرینك چپاسی یاپیلیر و سیرلتمه عملیاتی تطبیق ایدیلیر . دیكلندیرمكه ترك ایدلمش تارلالر كوزلك مزروعات ایچون سوریلیر . ماندرالامه صورتیله تارلالر كوبره لنیر .

باغچه لرده : اشجار مثمره وغیر مثمره فدانلقلرینك اوتلری قلع ایدلمك اوزره چاپا عملیاتی یاپیلیر . انجیر ، كستانه ، فندق آغاجلرینه دودوك آشیسی یاپیلیر . انطالیه طرفلرنده زیتون آشیسنه نهایت ویریلیر . انكنار محصولی آلنیر . سبزه باغچه لرنده حاضرلانمش تاوه لره فصولیه ، خیار ، قاباق زرعنه دوام ایدیلیر . كللر مبذولاً آچیلمغه باشلار وكل یاغی تقطیراتنه دوام ایدیلیر . جامكانده بولنان چیچكلر كاملاً آچیغه چیقاریلیر . چیچك تارلالرینه اولجه تخملری زرع ایدلمش اولان چیچكلرك فیده لرینك نقلنه دوام ایدیلیر .

١			حزیران											٧
ایام	شهور		اوقات خمسه										اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
	رجب الفرد	حزیران	طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك			
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
بازار	٢٠	١	٦	٩	٤٢	٤	٣٨	٨	٥٣	١	٣	٧	٤٠	
بازار ایرتسی	٢١	٢	٦		٤٢		٣٧		٥٤		٢		٤١	طورغود رئیسك وفاتی ٩٧٤
صالی	٢٢	٣	٥		٤١		٣٧		٥٤		١		٤٢	
چهارشنبه	٢٣	٤	٥		٤١		٣٧		٥٤		٠	٧	٤٣	
پنجشنبه	٢٤	٥	٤		٤١		٣٧		٥٤		٥٩	٦	٤٤	اول روز یلدا
جمعه	٢٥	٦	٤		٤١		٣٦		٥٤		٥٩		٤٥	
جمعه ایرتسی	٢٩	٧	٣		٤١		٣٦		٥٤		٥٨		٤٦	

باغلرده : فلیزلنمغه دوام اولنور وباغلر میلدیو خسته لغنه قارشی كوزطاشی وكیرج محلولیله علاجلنور .

چایرلرده : یونجه لقلرك برنجی بیچمنه دوام وطبیعی چایرلر محافظه ایدیلور .

ایپك بوجكجیلكی : شمالی محللرده ایپك بوجكی تخملرینك اویاندیرلملرینه دوام ایدیلیر .

حیواناتده : حیوانات فرسیه وبقریه نك مقارنتنه دوام ایدیلیر . مارت و نیسان اثناسنده طوغوران قیصراقلر خفیف ایشلرده قوللانیلیر و طایلر آنالریله برلكده چایرلرده بولندیریلیر . شباط ومارت آیی ظرفنده دوغمش قوزیلر سوددن كسیلیر . قویونلرك بیاغیلرینك قیرقلمسنه دوام ایدیلیر وقویون سورولریله تارلالری كوبره لمك اوزره ماندرالامق اصولنك تطبیقنه باشلانیر . كومس حیواناتنده قلوجقه یه دوام ایدیلیر . قاز وهندی پلازلرینك رطوبت وصغوقدن محافظه لرینه دقت اولنور .

سودجیلك : قویون واینكلردن مبذولاً سود النمغه باشلانه جغندن تره یاغی وپینیر اعمالاتنه باشلانیر ،

❁ مایس ایكنجی هفته ❁

تارلالرده : زرعیاته نهایت ویرمك اوزره صوك درجه كرمیت ویریلیر . كوزلك مزروعات ایچون تارلا آچه لرینه دوام ایدیلیر .

٨ حزيران ١٥

ایام	شهور رجب الفرد	شهور حزیران	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
بازار	٢٧	٨	٣	٩	٤٠	٤	٣٦	٨	٥٤	١	٥٨	٦	٤٧	ليلهٔ معراج النبي
بازار ایرتسی	٢٨	٩	٢		٤٠		٣٦		٥٤		٥٨		٤٨	ابتدای فصل صیف
صالی	٢٩	١٠	٢		٤٠		٣٦		٥٤		٥٨		٤٩	کون دونمی فورتنه‌سی
چهارشنبه	٣٠	١١	٣		٤٠		٣٦		٥٤		٥٨		٥٠	
پنجشنبه	١	١٢	٣		٤١		٣٦		٥٤		٥٨		٥١	شعبان المعظم
جمعه	٢	١٣	٤		٤١		٣٦		٥٤		٥٩		٥٢	
جمعه ایرتسی	٣	١٤	٤		٤١		٣٧		٥٤		٥٩		٥٣	
بازار	٤	١٥	٥		٤١		٣٧		٥٤			٧	٥٤	

باغچه‌لرده : برنجی هفته‌ده اکال ایدیله‌میان آشی عملیاتنه ختام ویریلیر . سبزه باغچه‌لرنده‌کی زرعیاتك آرقه‌سی آلنمق اوزره چالیشیلیر. کل تقطیراتنه دوام ایدیلیر. چیچك باغچه‌لرینه چیقاریله‌جق فیده‌لرك غرسیاتنه دوام ایدیلیر . میوه باغچه‌لرنده طرطیللر باش کوستره‌جك اولورسه آنلر حقنده علاج ترتیب ایدیلیر وطوپلانیر .

باغلرده : میلدیو خسته‌لغنه قارشی کوز طاشی و کیرج محلولندن باغلره شرینغه یاپیلدقدن صکره یاغمور یاغمش ایسه ایکنجی دفعه یاپیلیر .

حیوانات: حیوانات فرسیه وبقریه‌ده مقارنته دوام ایدیلیر . طایلر قیصراقلرله چایرلرده بولندیریلیر . بوزاغیلر آنالرندن آیری اولمق اوزره چایرلرده بسیله‌نیر . کومس حیواناتنده قلوچقه‌یه دوام ایدیلیر . قاز وهندی پلازلری رطوبت وصغوقدن محافظه ایدیلیر . آریلر اوغول براقه‌جقلرندن قوغانلر معاینه ایدیلیر . ضعیف قوغانلرك اوغول براقامسیچون بك آریسی سورقه‌سی تلف ایدیله‌رك میدانه کلن اوغول ایله قوغان قوتلندیریلور .

سودجیلك: تره یاغی وپینیر اعمالاتنه دوام ایدیلور .

١٦ حزيران ٢٢

ایام	شهور شعبان المعظم	شهور حزیران	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
بازار ایرتسی	٥	١٦	٥	٩	٤١	٤	٣٧	٨	٥٤	١	١	٧	٥٥	
صالی	٦	١٧	٦		٤٢		٣٧		٥٤		٢		٥٦	
چهارشنبه	٧	١٨	٦		٤٢		٣٨		٥٣		٣		٥٧	
پنجشنبه	٨	١٩	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٤		٥٨	
جمعه	٩	٢٠	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٥		٥٩	اول باد سموم
جمعه ایرتسی	١٠	٢١	٨		٤٣		٣٨		٥٣		٦		٦٠	
بازار	١١	٢٢	٨		٤٣		٣٩		٥٣		٧		٦١	

مایس اوچنجی هفته

تارلالرده : زرعیاتك آرقه‌سی آلنمش اولور . تارلا آچه‌لرینه دوام ایدیلیر . چپایه محتاج اولان بقله، خاشخاش تارلالرنده چپا یاپیلیر . ماندرالامق صورتیله تارلالر کوبره‌لنیر .

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده حشرات مضره وار ایسه آنلر تلف ایدیلور . سبزه باغچه‌لرنده مضراوتلر تمیزلنیر . تخم اکیلمش تاوه‌لرك سطحی قایمق طوتمش ایسه آنلر بوزیلور . کل تقطیراتنه دوام وچیچك فیده‌لری یرلرینه غرس ایدیلیر .

چایرلرده : اوتی کاله کلش چایر وار ایسه بیچمکه باشلانیر دیکرلری محافظه ایدیلیر .

حیوانات: حیوانات فرسیه و بقریه مقارنتنه دوام ایدیلیر . چفت حیواناتنك ایشی آزاله‌جغندن اکتساب قوت ایتمك اوزره چایرله براقیلیر. چفتجیلر بوش زمانلرنده قیشلق اودونلرینی تدارك ایچون اورمانه کیدرلر . حیوانات غنمیه یایلاقلره چیقاریلیر . سودلرندن اورالرده تره یاغی وپینیر اعمال ایدیلیر .

٢٣ حزيران ٣٠

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: شعبان المعظم	شهور: حزيران	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
بازار ایرتسی	١٢	٢٣	٩	٩	٤٣	٤	٣٩	٨	٥٣	١	٨	٧	٦٢	
صالی	١٣	٢٤	١٠		٤٤		٣٩		٥٢		٩		٦٣	
چهارشنبه	١٤	٢٥	١١		٤٤		٣٩		٥٢		١٠		٦٤	
پنجشنبه	١٥	٢٦	١٢		٤٥		٤٠		٥٢		١١		٦٥	لیلهٔ برات سعادتغایات
جمعه	١٦	٢٧	١٣		٤٥		٤٠		٥٢		١٢		٦٦	قره اریك فورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	١٧	٢٨	١٤		٤٦		٤٠		٥٢		١٣		٦٧	
بازار	١٨	٢٩	١٥		٤٦		٤١		٥١		١٤		٦٨	
بازار ایرتسی	١٩	٣٠	١٦		٤٧		٤١		٥١		١٥		٦٩	

﴿ مایس دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : تارلا آچه‌لرینه وچپا عملیاتنه دوام ایدیلیر . ماندرالامه صورتیله تارلالر کوبره‌لنیر. انطالیه سواحلنده آرپه اوراغنه باشلانیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده قایصی وانجیر ، کیراز میوه‌لری کماله کلیر سبزه باغچه‌لرنده بقله ، قباق وخیار حاصلاتی آلنمغه باشلانیر .

باغلرده : کوزطاشی وکیرچ محلولیله علاجلنمش اولان باغلر اکر یاغمور یاغمش ایسه تکرار علاجلنور.

چایرلر : اوتلر چیچك آچمق اوزره ایکن بیچیلیر وبیاضلانملرینه محل براقمدن قوریدیلوب قالدیریلیر. بونجه‌لرك انطالیه طرفلرنده ایکنجی بیچمی حلول ایتدیکندن بیچلمدن اول صولانیر وصونی چکر چکمز بیچیلیر .

ایپك بوجکلری : انطالیه سواحلنده مایسك صوك کونلرنده ایپك بوجکلری قوزه اورمکه باشلار .

حیوانات : اوچنجی هفته مثللو دوام ایدیلیر . آریلرك معاینه‌سنه دقت ایدیلیر وقوغانلر قوتلندیریلور تره یاغی وپینیر اعمالاتنه دوام اولنور . ولایتك اقسام شمالیه‌سنده قویونلر قیرقیلور .

١ تموز ٧

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: شعبان المعظم	شهور: تموز	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
صالی	٢٠	١	١٧	٩	٤٧	٤	٤١	٨	٥١	١	١٦	٧	٧٠	
چهارشنبه	٢١	٢	١٨		٤٨		٤٢		٥١		١٧		٧١	
پنجشنبه	٢٢	٣	١٩		٤٩		٤٢		٥٠		١٩		٧٢	مطلع شموس اسلامیت
جمعه	٢٣	٤	٢٠		٤٩		٤٣		٥٠		٢٠		٧٣	
جمعه ایرتسی	٢٤	٥	٢١		٥٠		٤٣		٥٠		٢٣		٧٤	
بازار	٢٥	٦	٢٢		٥١		٤٤		٤٩		٢٥		٧٥	
بازار ایرتسی	٢٦	٧	٢٣		٥١		٤٤		٤٩		٢٧		٧٦	شدت حرارت

﴿ حزيران برنجی هفته ﴾

تارلالردە : انطالیه سواحلنده اوراق بیچمکه دوام ایدیلیر آنبرلرده قویون یاتیریله‌رق تارلالر کوبره‌لنیر.

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده میوه باغچه‌لرندن کراز ، قایصی ، اریك وانجیر حاصلاتی دوشیریلور . سبزه باغچه‌لرندن قباق ، انکنار ، خیار و تازه فاصولیه طوپلانیر ، هوالر ایصنمش اولدیغندن باغچه‌لره صو ویریلور صودن سرتلشن محللر چاپالنیر کل یاغی تقطیراتنه دوام ایدیلیر.

باغلرده : انطالیه سواحلنده صیجاقلر باش کوستره‌جکندن باغلرده میلدیو، کوللمه وکمور خسته‌لقلری ظهور ایتمسیله برنجیسی ایچون کوز طاشی وکیرج محلولی ودیکر خسته‌لقلر ایچونده کوکورت استعمال ایدیلور. چیچك آچه دورندن صکره برده چاپالنیر ولایتك قسم شمالیسنده فلیز آلمغه دوام ایدیلیر .

چایرلرده : بیچلمیان چایرلر بیچلیر وصولانیر .

ایپك بوجکجیلکی: انطالیه سواحلنده قوزه محصولی آلنمغه باشلانیر طوت آغاجلری تمیزلنیر وآغاجلری کنیش اولنلر سوریلور .

حیوانات : هنوز طالب اولان قیصراق واینکلر وارسه آیغیر وبوغایه کوستریلور چفت حیواناتی

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

٨ تموز ١٥

ایام	شعبان المعظم	تموز	طلوع شمس دقیقه	ساعت	ظهر دقیقه	ساعت	عصر اول دقیقه	ساعت	عشاء دقیقه	ساعت	امساك دقیقه	ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
صالی	٢٧	٨	٢٤	٩	٥٢	٤	٤٥	٨	٤٩	١	٢٩	٧	٧٧	
چهارشنبه	٢٨	٩	٢٥		٥٣		٤٦		٤٨		٣١		٧٨	ادرنه وقرق کلیسانك استردادی ٣٢٩
پنجشنبه	٢٩	١٠	٢٦		٥٣		٤٦		٤٨		٣٣		٧٩	عید ملی عثمانی
جمعه	١	١١	٢٧		٥٤		٤٧		٤٧		٣٥		٨٠	رمضان مغفرت‌نشان
جمعه ایرتسی	٢	١٢	٢٨		٥٤		٤٨		٤٧		٣٧		٨١	
بازار	٣	١٣	٣٠		٥٥		٤٨		٤٦		٣٩		٨٢	
بازار ایرتسی	٤	١٤	٣٢		٥٥		٤٩		٤٦		٤١		٨٣	
صالی	٥	١٥	٣٤		٥٦		٥٠		٤٥		٤٣		٨٤	

جایرلرده قوتلندیریلور طاووقلری یمورطلامغه تشویق ایچون پیلیجلری آنالرندن آییریلیر. تره یاغی و پینیر اعمالاته دوام ایدیلور .

حزیران ایکنجی هفته

تارلالرده : چفتجی آنبار وصمانلقلرده محتاج تعمیر محللری دوزه‌لتیر اوراق وخرمان آلاتنی حاضرلار. انطالیه سواحلنده آرپه اوراغنك آرقه‌سی آلنیر آلنماز جاودار و یولاف وبغدای اوراقلرینه باشلانیر آنیرلر ماندرالامه صورتیله کوبره‌لنیر فرصت بولدقجه آنیرلر بوزمغه دوام ایدیلیر.

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده کراز ، قایصی ، اریك ، طوت ، اینجیر ، فاصولیه ، قباق ، خیار مبذولاً یتشیر وساحلدن اوزاقلشدقجه میوه‌لردن کراز ، اریك وسبزه‌لردن باقله وقباق حاصلاتی آلنمغه باشلار، کل یاغی تقیطراتنه دوام ایدیلور. لاحنه وپراصه فیده‌لری یرلرینه غرس ایدیلیر .

باغلرده : کوللمه ، کور و میلدیو خسته‌لقلرندن توقی ایچون کچن هفته یاپیلان تدابیره دوام ایتمك اوزره دقت ایدیلیر .

١٦ تموز ٢٣

ایام	رمضان مغفرت‌نشان	تموز	طلوع شمس دقیقه	ساعت	ظهر دقیقه	ساعت	عصر اول دقیقه	ساعت	عشاء دقیقه	ساعت	امساك دقیقه	ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
چهارشنبه	٦	١٦	٣٦	٩	٥٧	٤	٥٠	٨	٤٥	١	٤٥	٧	٨٥	
پنجشنبه	٧	١٧	٣٨		٥٨		٥١		٤٤		٤٨		٨٦	
جمعه	٨	١٨	٤٠		٥٩		٥٢		٤٤		٥١		٨٧	اول ایام باخور
جمعه ایرتسی	٩	١٩	٤٢		٠	٥	٥٢		٤٣		٥٢		٨٨	
بازار	١٠	٢٠	٤٤		١		٥٣		٤٣		٥٤		٨٩	
بازار ایرتسی	١١	٢١	٤٦		٢		٥٤		٤٢		٥٦		٩٠	
صالی	١٢	٢٢	٤٨		٣		٥٤		٤٢		٥٩		٩١	
چهارشنبه	١٣	٢٣	٥٠		٤		٥٥		٤٢		١	٨	٩٢	

ایپك بوجکجیلکی : انطالیه سواحلنده علی السویه قوزه آلنمغه باشلانیر شمال طرفلرنده بوجکلر بیوك آلاوی‌یه کیرمش اولورلر .

حیوانات : بك آز طالب قیصراق و اینکه تصادف ایدیلیر . چفت حیواناتی قوتلندیرمك اوزره چایرلرده بسله‌نیر آری قوغانلرك قوتلندیرلسنه دقت ایدیلیر .

حزیران اوچنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده اوراق عملیاتنه کرمیت ویریلور بعض محللرده آچ خرمانی چیقارمق اوزره حکومت طرفندن مساعده ایدیلیر ماندرالامق صورتیله تارلالری کوبره‌لمك ایچون آنیرلرده حیوانات رعی ایدیلیر ویاتیریلور انطالیه سواحلنده آفیون آلنمغه باشلانیر .

باغچه‌لرده : کماله کلن میوه وسبزه‌لر طوپلانیر سبزه باغچه‌لرینك صولانمسنه دقت وصودن سرتلشن محللرك چاپاسنه اهتمام ایدیلیر .

باغلرده : کچن هفته‌لر مثللو خسته‌لقدن محافظه‌لرینه دقت ایدیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

٢٤ تموز ٣١

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور	شهور	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
پنجشنبه	١٤	٢٤	٥٢	٩	٥	٥	٥٦	٨	٤١	١	٣	٨	٩٣	قیزیل اریك اورته‌سی
جمعه	١٥	٢٥	٥٤		٦		٥٦		٤١		٥		٩٤	زیارت خرقهٔ سعادت
جمعه ایرتسی	١٦	٢٦	٥٦		٧		٥٧		٤١		٧		٩٥	
بازار	١٧	٢٧	٥٨		٨		٥٨		٤٠		١٠		٩٦	
بازار ایرتسی	١٨	٢٨	٠	١٠	٩		٥٨		٤٠		١٣		٩٧	
صالی	١٩	٢٩	٢		١٠		٥٩		٤٠		١٦		٩٨	
چهارشنبه	٢٠	٣٠	٤		١١		٠	٩	٣٩		١٩		٩٩	
پنجشنبه	٢١	٣١	٦		١٢		٠	٩	٣٩		٢٢		١٠٠	

چایرلرده : یونجه‌لرك اوچنجی بچیمی یاقلاشمش اوله‌جغندن بچیلمدن صولانیر و تاوه کلنجه بچیلیر.

ایپك بوجکجیلکی: انطالیه سواحلنده قوزه محصولنك آرقه‌سی آلنمغه و ساحلدن اوزاقلاشدقجه قوزه محصولی میدانه کلمکه باشلار .

﴿ حزیران دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلنده اوراق عملیاتی عمومیلشیر وشماله طوغری چیقلدقجه آرپه ، یولاف، وچاودار اوراغنه باشلانیر ، آنبرلرده حیوان کزدیرلمکه دوام ایدیلیر بعض محللرده خرمان اجراسنه مساعده اولنور بورچاقلر کاله کلدیکندن یولمغه باشلانیر .

باغچه‌لرده : میوه و سبزه‌لر دوشیریلور انطالیه سواحلنده کراز ، اریك ، قایصی ، شفتالی آغاجلرینه کوز آشیسی یاپیلیر صوك طرفنده بقله وفصولیه یتشدیرمك اوزره زرع ایدیلیر .

باغلرده : اولکی هفته‌لر منللو خسته‌لقلره دقت ایدیلیر.

چایرلرده : یونجه‌لرك اوچنجی بچیمنه باشلانیر چایرلر بچیلمك اوزره صولانیر .

ایپك بوجکجیلکی : قوزه حاصلاتی ولایتك هرطرفنده آلنمغه باشلانیر .

١ اغستوس ٧

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور	شهور	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
جمعه	٢٢	١	٨	١٠	١٣	٥	١	٩	٣٩	١	٢٥	٨	١٠١	
جمعه ایرتسی	٢٣	٢	١٠		١٤		٢		٣٨		٢٧		١٠٢	
بازار	٢٤	٣	١٢		١٥		٣		٣٨		٢٩		١٠٣	
بازار ایرتسی	٢٥	٤	١٤		١٦		٤		٣٨		٣١		١٠٤	
صالی	٢٦	٥	١٧		١٧		٤		٣٧		٣٤		١٠٥	
چهارشنبه	٢٧	٦	١٩		١٨		٥		٣٧		٣٧		١٠٦	لیلهٔ قدر
پنجشنبه	٢٨	٧	٢١		١٩		٦		٣٧		٣٩		١٠٧	

﴿ تموز برنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتی ولایتك همان هرطرفنده باشلار انطالیه سواحلنده خرمانلره دوام ایدیلور. مصر ، پانجار، پاموق ، وسیسام چاپالری یاپیلیر کاله کلمش خشخاش قوزالرندن آفیون آلنیر.

باغچه‌لرده : هوالر زیاده صیجاق اولدیغندن سبزه وچیچك باغچه‌لری صیقجه صولانیر اشجار مثمره‌یه ایلك بهارده یاپیلان آشیلردن سورن فلیزلری جانلاندیرمق ایچون یوزلری تمیزلنیر .

باغلرده : کولمه وکور خسته‌لقلرینه قارشی ایکنجی دفعه کوکورت سرپیلیر .

چایرلرده : چایرلری بچمك اوزره حاضرلامق ایچون صولانیر وتاوه کلدیکنده ایکنجی دفعه بچیلیر. یونجه‌لقلرك اوچنجی بچیمی بیتمامش ایسه دوام ایدیلیر .

حیوانات : انطالیه سواحلنده قویونلر صویه آتیلوب ییقاندقدن صکره یونلرك قیرقمه باشلانیر .

﴿ تموز ایکنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتنه کرمیت ویریلور، صوغانلرك طوپراق خارجنده‌کی یشیل اقسامی اوزرندن یووارلاق لوغ کچیریله‌رك ازیلیر وبرهفته‌صکره طوپراقدن چیقاریلیر قوتی یاتانسلره کیتمك

٨ اغستوس ١٥

ایام	شهور: رمضان	شهور: اغستوس	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری — ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه	٢٩	٨	٢٤	١٠	٢١	٥	٦	٩	٣٦	١	٤١	٨	١٠٨	
جمعه ایرتسی	٣٠	٩	٢٦		٢٢		٧		٣٦		٤٣		١٠٩	
بازار	١	١٠	٢٨		٢٣		٨		٣٦		٤٥		١١٠	شوال المكرم (عید فطر)
بازار ایرتسی	٢	١١	٣٠		٢٤		٨		٣٥		٤٧		١١١	
صالی	٣	١٢	٣٢		٢٥		٩		٣٥		٤٩		١١٢	
چهارشنبه	٤	١٣	٣٤		٢٦		٩		٣٥		٥٢		١١٣	
پنجشنبه	٥	١٤	٣٦		٢٧		١٠		٣٤		٥٥		١١٤	
جمعه	٦	١٥	٣٨		٢٨		١١		٣٤		٥٨		١١٥	

اوزره جیجکاری قوباریلوب آتیلیر ، بانجارلره صو ویریلور وچاپلنیر ، بلقهلر کاله کلمش اوله‌جغندن طوپلانیر .

باغچه‌لرده : اولکی هفته‌ده یاپیلان عملیات تکرار ایدیلیر، قونیه حوالیسنده پك مشهور اولان شکر آرمودی کاله کلیر، چیچك باغچه‌لری پك شنلکلی اولور . صیجاقدن متأثر اولان بغونیا نوعلری کولکه محللرده محافظه ایدیلیر .

چایرلرده : چایرلرك اوتلری بیلاضلانمقدن قورتلق ایچون چوق کونشده براقیلماز . ویچیلان چایرلر صولانیر .

حیوانات : حیوانات خارجده سینکلردن چوق راحتسز اوله‌جغندن کوندوزلری آخورلره چکیلیر. انطالیه سواحلنده کانون اول ابتدالرنده قوزی آلمق اوزره سوریلره قوچ قاتارلر .

﴿ تموز اوچنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتنه شمالی طرفلرده بورجاق یولمسنه دوام ایدیلیر. باموق، مصر وپانجارلره صو ویریلیر وچپالانیر آفیون حاصلاتنه نهایت ویریلور، انطالیه‌ده قاربوز حاصلاتی آلنیر .

١٦ اغستوس ٢٣

ایام	شهور: شوال المكرم	شهور: اغستوس	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری — ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	٧	١٦	٤٠	١٠	٢٩	٥	١١	٩	٣٤	١	٠	٩	١١٦	
بازار	٨	١٧	٤٢		٣٠		١٢		٣٣		٣		١١٧	
بازار ایرتسی	٩	١٨	٤٤		٣١		١٢		٣٣		٦		١١٨	
صالی	١٠	١٩	٤٦		٣٢		١٣		٣٣		٩		١١٩	
چهارشنبه	١١	٢٠	٤٨		٣٣		١٤		٣٣		١٢		١٢٠	
پنجشنبه	١٢	٢١	٥١		٣٤		١٤		٣٢		١٤		١٢١	مهرجان فورتنه‌سی
جمعه	١٣	٢٢	٥٤		٣٦		١٤		٣٢		١٧		١٢٢	سلطان سلیم اولك شامه دخولی ٩٢١
جمعه ایرتسی	١٤	٢٣	٥٧		٣٧		١٥		٣٢		١٩	٨	١٢٣	

باغچه‌لرده : ولایتك شمال طرفلرنده دخی بامیه ، فاصولیه ، بطلیجان وطوماتس حاصلاتی آلنمغه باشلار، هوالر زیاده صیجاق اوله‌جغندن صیقجه صولانیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده اوزوملر کاله کلیر.

حیوانات : انطالیه سواحلنده قوچ قاتمغه دوام ایدیلیر وآریلردن بال وموم استحصالنه باشلانیر. قویونلرك سودی آزالیر وکسیلمك اوزره بولور .

﴿ تموز دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتنه کمال کرمیتله دوام ایدیلیر خرمان عملیاتنه باشلانیر ودوام ایدیلیر، صارمساق وصوغانلر حصاد ایدیلور پاتاتس ایله مصره بوغاز عملیاتی یاپیلیر .

باغچه‌لرده : شمالی طرفلرده میوه باغچه‌لرنده شفتالی ، قایصی ، اریك آغاجلرینه کوز آشیسی یاپیلیر. فدانلقلر تطهیر ایدیلیر، چیچکلر پك زیاده دقت واهتمام ایستر.

باغلرده : انطالیه سواحلنده اوزوم حاصلاتی دها زیاده طاتلانمش اولور .

حیوانات : انطالیه سواحلنده قوچ قاتمه دوام ایدیلیر.

۲۴ اغستوس ۳۱

۱۳۳۲ سنهٔ هجری

۱۳۳۰ سنهٔ مالی

ایام	شهور: رمضان	شهور: اغستوس	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
بازار	۱۵	۲۴	۰	۱۱	۳۹	۵	۱۵	۹	۳۲	۱	۲۲	۹	۱۲۴	
بازار ایرتسی	۱۶	۲۵	۲		۴۰		۱۶		۳۲		۲۴		۱۲۵	بیلدیرجین فورتنه‌سی
صالی	۱۷	۲۶	٤		٤۱		۱۷		۳۱		۲۷		۱۲۶	
چهارشنبه	۱۸	۲۷	۷		٤۲		۱۸		۳۱		۳۰		۱۲۷	قوچ آییرمه زمانی
پنجشنبه	۱۹	۲۸	۱۰		٤٤		۱۸		۳۱		۳۲		۱۲۸	
جمعه	۲۰	۲۹	۱۲		٤٥		۱۹		۳۱		۳٤		۱۲۹	
جمعه ایرتسی	۲۱	۳۰	۱٤		٤٦		۱۹		۳۰		۳۷		۱۳۰	ولادت همایون حضرت پادشاهی ۱۲۶۰
بازار	۲۲	۳۱	۱٦		٤۷		۲۰		۳۰		٤۰		۱۳۱	چالاق فورتنه‌سی

اغستوس برنجی هفته

هنوز شمالی طرفلرده ارقه‌سی آلنمیان اوراق عملیاتنه دوام و خرمانلرده چیقاریلان محصولاتك

تارلالرده : درآنبار ایدیلیر، کتانلر سوکیلوب دانه‌سی خرمان ایدیلوب آلنیر وکتان صاپلریده صولره باتیرلمسنه باشلانیر . خشخاش قوزاقلری طوپلانیر وخرمان ایدیلیر، حیوان پانجارلرینه صو ویریلور .

باغچه‌لرده : میوه وسبزه باغچه‌لرنده محصولات مبذولاً کاله کلیر . هوالر زیاده‌جه صیجاق یاپدیغندن صیقیجه صولانیر انکنارلرك یاپراقلری قوپاریلوب آتیلور .

باغلر ده : ولایتك قسم جنوبیسنده اوزوم حصلاتی فضله‌لشیر ، شماله طوغری چیقلدقجه کاله کلمکه باشلادیغی کوریلور .

چایرلرده : طبیعی چایرلرك صوك بیچمی آلنمق اوزره صولانیر یونجه‌لرك دردنجی بیچمنه باشلانیر .

حیوانات : انطالیه سواحلندن شماله طوغری چیقلدقجه قوینلرك قرقنه دوام ایدیلیر .

۱ ایلول ۷

۱۳۳۲ سنهٔ هجری

۱۳۳۰ سنهٔ مالی

ایام	شهور: رمضان	شهور: ایلول	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
بازار ایرتسی	۲۳	۱	۱۹	۱۱	٤۹	٥	۲۰	۹	۳۰	۱	٤۳	۹	۱۳۲	ادرنه معاهده‌سی ۱۲٤۹
صالی	۲٤	۲	۲۲		٥۰		۲۱		۳۰		٤٥		۱۳۳	
چهارشنبه	۲٥	۳	۲٥		٥۱		۲۲		۲۹		٤۷		۱۳٤	سیدی رئیسله پورتکیزلیلره غلبه‌سی
پنجشنبه	۲٦	٤	۲۸		٥۳		۲۲		۲۹		٥۰		۱۳٥	صیجاغك آزالمسی
جمعه	۲۷	٥	۳۰		٥٤		۲۳		۲۹		٥۲		۱۳٦	
جمعه ایرتسی	۲۸	٦	۳۲		٥٥		۲۳		۲۹		٥٥		۱۳۷	
بازار	۲۹	۷	۳٤		٥٦		۲٤		۲۸		٥۸		۱۳۸	

اغستوس ایکنجی هفته

تارلالرده : ارقه‌سی آلنمیان شمالی محللر اوراغنه دوام ایدیلیر. خرمانلره کرمیت ویریلور ، اناصون، کندیر حاصلاتی طوپلانیر .

باغچه‌لرده : کاله کلن میوه وسبزه‌لر طوپلانیر سبزه باغچه‌لری صیقیجه صولانیر چیچك باغچه‌لری حد کالده بولنور . تخم باغلایان چیچکلرك تخملری آلنیر .

باغلر ده : ولایتك قسم شمالیسنده دخی اوزوملر کاله کلمکه باشلار .

چایرلر ده : طبیعی چایرلرك صوك بیچمی یاپیلیر وصوك دفعه حصوله کله‌جك اوتلری حیواناته اوتلاتمق ایچون صولانیر یونجه‌لقلر بشنجی بیچمی صولانیر .

اغستوس اوچنجی هفته

تارلالرده : خرمانلرینی بیتیرنلر کوزلك مزروعاتیچون ایلك بهارده آچیلمش تارلالری اکیلمکه وحاضرلامغه باشلار . شمالی محللرده خرمانلره دوام ایدیلیر .

ایلول

٨ — **١٥**

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: ایلول	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز حضر	
بازار ایرتسی	١	٨	٣٦	١١	٥٧	٥	٢٤	٩	٢٨	١	١	١٠	١٣٩	قانونینك ویانه‌یی محاصره‌سی ٩٣٦
صالی	٢	٩	٣٨		٥٨		٢٥		٢٨		٤		١٤٠	رأس سنهٔ هجریهٔ شمسیه
چهارشنبه	٣	١٠	٤٠		٥٩		٢٦		٢٨		٦		١٤١	ابتدای فصل خریف
پنجشنبه	٤	١١	٤٣		١	٦	٢٦		٢٧		٨		١٤٢	
جمعه	٥	١٢	٤٦		٢		٢٧		٢٧		١٠		١٤٣	
جمعه ایرتسی	٦	١٣	٤٨		٣		٢٧		٢٧		١٣		١٤٤	کستانه فورتنه‌سی
بازار	٧	١٤	٥٠		٤		٢٨		٢٧		١٦		١٤٥	سلطان بایزیدك نیکبولی مظفریتی ٧٩٧
بازار ایرتسی	٨	١٥	٥٢		٥		٢٨		٢٧		١٩	٧	١٤٦	

باغچه‌لرده : سبزه باغچه‌لرنده اسپناق زرعیاتنه باشلانیر وکاله کلن میوه وسبزه‌لر طوپلانیر صولرینه دوام ایدیلیر .

باغلرده : یواش یواش ولایتك هر طرفنده اوزوم حاصلاتی عمومیلشیر .

اغستوس دردنجی هفته

تارلالرده : کذلك مزروعات تارلالرینك استحضاراتنه دوام ایدیلیر . زرع ایدیله‌جك حبوبات تخمی یوق ایسه تدارکنه باقیلیر . وزرعیات زماننده حاضر اولمق اوزره بوش وقتلرده تخملر قالبور ماکنه‌لرندن کچیریله‌رك تمیزلنیر وحاضرلانیر .

باغچه‌لرده : صوك طرفانده یتشدیرلمك اوزره حزیرانك صوك هفته‌سنده یتشدیریلان بقله وفصولیه‌لره چاپا عملیاتی یاپیلیر وتیمارلرینه دقت ایدیلور . کاله کلن میوه وسبزه‌لر طوپلانیر .

باغلرده : اوزوم حاصلاتی مبذولاً کاله کلمکه باشلار .

چایرلرده : ایلول ظرفنده چایرلرده حیوان رعی ایتدیرمك ایچون محافظه ایدیلیر . یونجه‌لقلر بشنجی بیچمندن اول صولانیر .

حیوانات : کانون ثانی غایه‌سنده قوزی آلمق ایستیان محللرده قویون سوریلرینه قوچ قاتیلیر .

ایلول

١٦ — **٢٢**

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: ایلول	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز حضر	
صالی	٩	١٦	٥٤	١١	٦	٦	٢٩	٩	٢٧	١	٢١	١٠	١٤٧	
چهارشنبه	١٠	١٧	٥٦		٧		٢٩		٢٧		٢٣		١٤٨	
پنجشنبه	١١	١٨	٥٩		٩		٣٠		٢٧		٢٥		١٤٩	
جمعه	١٢	١٩	٢	١٢	١٠		٣٠		٢٧		٢٨		١٥٠	قوش کچیمی فورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	١٣	٢٠	٤		١١		٣١		٢٧		٣٠		١٥١	
بازار	١٤	٢١	٧		١٢		٣١		٢٧		٣٢		١٥٢	
بازار ایرتسی	١٥	٢٢	١٠		١٣		٣٢		٢٧		٣٥		١٥٣	

ایلول برنجی هفته

تارلالرده : صوك بهار مزروعاتنه تارلالر حاضرلانمق ایچون پوللقه سوریلیر ، ایکیلمه ، اوچلمه یاپیلیر ، طیرمقلانیر ، اوتلری تمیزلنیر الك اول اکیلمسی ایجاب ایدن قیشلق آرپه وبولاف تخملری قالبور ماکنه‌سندن کچیریله‌رك حاضرلانیر . قیشلق بقله تارلاسی تهیئه ایدیلیر ولایتك قسم شمالیه‌سنده کچکمش اولان خرمانلرك آرقه‌سی آلنمق اوزره کرمیت ویریلیر .

باغچه‌لرده : میوه‌لردن کاله کلن آرمود ، الما ، ایوا ، نار حاصلاتی وسبزه باغچه‌لرنده صوك طرفانده اولمق اوزره میدانه کتیریلن فاصولیه وبقله وبطلیجان وطوماتس وسائره طوپلانیر . وصوك بهارده زرع ایدیلن تاوه‌لرك استحضاراتنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : اوزوملر ایجه‌کاله کلمش اولدقلرندن قرمان وارکلی ودیکر قضالرده‌هنوز آرقه‌سی آلنمامش اولان اوزوم قوروتمه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

چایرلرده : یونجه‌نك صوك بیچمی یاپیلیر وچایرلرده حیوانات رعی ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : ایپك بوجکی تخملرینك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه باشلانیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه‌یه قوری یم ویریلیر . حیوانات بقریه کوندوزلری مرعی وچایرلرده رعی ایدیلیر یالکز کیجه‌لری یم ویریلیر شباط ابتدالرنده قوزی آلمق ایستینلر قوچلری سوریلره براقیر .

٢٣ ایلول ٣٠

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: ایلول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
صالی	١٦	٢٣	١٢	١٢	١٤	٦	٣٢	٩	٢٧	١	٣٨	١٠	١٥٤	
چهارشنبه	١٧	٢٤	١٤		١٥		٣٣		٢٧		٤٠		١٥٥	
پنجشنبه	١٨	٢٥	١٧		٦		٣٣		٢٧		٤٣		١٥٦	
جمعه	١٩	٢٦	٢٠		١٨		٣٤		٢٧		٤٥		١٥٧	
جمعه ایرتسی	٢٠	٢٧	٢٣		١٩		٣٤		٢٧		٤٨		١٥٨	صلاح الدین ایوبینك قدسه دخولی ٦٣٧
بازار	٢١	٢٨	٢٥		٢٠		٣٥		٢٧		٥٠		١٥٩	
بازار ایرتسی	٢٢	٢٩	٢٧		٢١		٣٥		٢٧		٥٢		١٦٠	
صالی	٢٣	٣٠	٣٠		٢٣		٣٦		٢٧		٥٤		١٦١	جد عثمانیان سلیمان شاهك وفاتی ٦٢١

ایلول ایکنجی هفته

تارلالرده : تارلا استحضاراتنه دوام ایدیلیر وبعض محللرده قیشلق آرپه ایله بقله زرعیاتنه یواش یواش باشلانیر تخم تمیزلسنه دوام ایدیلیر . سیسام فدانلری قلع ایدیله‌رك خرمان یرنده باش باشه کلمك اوزره طوقورجونله یاپیلیر .

باغچه‌لرده : قیش آرمودلری و اماسیه آرمودلری پیدرپی طوپلانیر وایپلره دیزیله‌رك رطوبتی آز اولان محللرده صاقلانیر سبزه باغچه‌لرنده استحضار ترابله برابر اسپناق زرع ایدیلیر وکاله کلن سبزه‌لر دوشیریلیر . چیچك باغچه‌لرنده تخمه قالمش اولانلرك تخملری آلنیر .

باغلرده : انطالیه طرفلرنده باغلر بوزمغه باشلانیر و شماله طوغری چیقلدقجه باغ بوزومی عملیاتنه حاضرلانیر. اوزوم قوروتمغه کرمیت ویریلور .

ایپك بوجکجیلکی : ایپك بوجکی تخملرینك تدقیقات خرده بینیه‌سنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : شباط طرفنده قوزو آلمق ایستیان چوبانلر قویون سورولرینه قوچ قاتارلر کومس حیواناتندن دامزلغه آیریله‌جق اولانلر حفظ ایدیله‌رك دیکرلری صاتیلیر . حیوانات آخورلرنده یاپیله‌جق تعمیرات وار ایسه اکمال ایدیلیر .

١ تشرین اول ٧

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: تشرین اول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
چهارشنبه	٢٤	١	٣٣	١٢	٢٤	٦	٣٦	٩	٢٧	١	٥٦	١٠	١٦٢	
پنجشنبه	٢٥	٢	٣٥		٢٦		٣٧		٢٧		٥٩		١٦٣	
جمعه	٢٦	٣	٣٨		٢٧		٢٧		٢٧		٢	١١	١٦٤	یاغمور موسمنك ابتداسی
جمعه ایرتسی	٢٧	٤	٤٠		٢٨		٣٧		٢٧		٤		١٦٥	صولرك صوغومسی
بازار	٢٨	٥	٤٢		٢٩		٣٨		٢٧		٧		١٦٦	
بازار ایرتسی	٢٩	٦	٤٥		٣٠		٣٨		٢٧		٩		١٦٧	
صالی	٣٠	٧	٤٨		٣٢		٣٨		٢٧		١١		١٦٨	شدتلی روزکار موسمی

ایلول اوچنجی هفته

تارلالرده : ممالکمزك مزروعات تارلالرینك استحضاراتنه کرمیت ویریلیر. ولایتك عمان هرطرفنده قیشلق آرپه ، بقله ویولاف زرعیاتنه باشلانیر . بوآیده بك آز یاغمور دوشدیکندن مزروعاتی ایکی صورتله اجرا ایدرلر . بریسی تخم قوری‌یه آتیله‌رق بعده صولانیر . ایکنجیسی‌ده اکیلمدن اول صولانیر وتاوه کلنجه تخم آتیله‌رق قپادیلیر. هنوز آرقه‌سی آلنمامش خرمانلر وار ایسه آنلرك اکمالنه کرمیت ویریلیر . سیسام وباموق حاصلاتنك دوشیرلمسنه دوام ایدیلیر . وسیسام فدانلری حاصلاتی طوپلانیر .

باغچه‌لرده : حزیران طرفنده زرع ایدیلن صوك طرفانده بقله وفاصولیه‌لرك محصوللری دوشیریلیر و هوالر مساعده‌لی کیتدیکی تقدیرده تشرین اول غایه‌سنه قدر محصول آلنیر فقط اکثر احوالده اقسام شمالیه‌ده درجهٔ حرارت صفره تنزل ایتدیکندن بوزیلیرلر. چیچك باغچه‌لرنده ایلك بهار ایچون فیده یتشدیرمك اوزره کلنجك ، اینجو چیچکی ، هردم تازه ، قائمرلی خاشخاش تخملری خندقلره زرع ایدیلیر . وقتندن اول لاله وسنبل یتشدیرمك ایستیانلر صوغانلری قوملی طوپراقلری حاوی ساقسیلره کومرلر . فرزانته‌ملر چیچکلنمش

٨ تشرین اول ١٥

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور		اوقات خمسه: طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك		اعداد روز
			س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	
چهارشنبه	١	٨	١٢	٥٠	٦	٣٤	٩	٣٩	١	٢٧	١١	١٣	١٦٩
پنجشنبه	٢	٩		٥٢		٣٥		٣٩		٢٧		١٥	١٧٠
جمعه	٣	١٠		٥٤		٣٦		٣٩		٢٧		١٧	١٧١
جمعه ایرتسی	٤	١١		٥٦		٣٧		٤٠		٢٧		١٩	١٧٢
بازار	٥	١٢		٥٨		٣٨		٤٠		٢٧		٢١	١٧٣
بازار ایرتسی	٦	١٣	١	٠		٣٩		٤٠		٢٨		٢٣	١٧٤
صالی	٧	١٤		٣		٤٠		٤١		٢٨		٢٥	١٧٥
چهارشنبه	٨	١٥		٥		٤١		٤١		٢٠		٢٧	١٧٦

فرلامیح [illegible]

[illegible]

وكوزل منظره كوسترمكده اولدقلرندن كیجه صغوقلرندن محافظه ایتمك ایچون محافظه‌لی یرلرده حفظ ایدیلیر .

باغچه‌لرده : [illegible] دوام [illegible]
عملیاتنه كرمیت ویریلیر . قیشین اوزوم بولندیرمق اوزره هركاره اوزوملری آچیلیر [illegible] حفظ ایدیلیر .

ایپك بوجكجیلكی : ایپك بوجكی تخملرینك عملیات خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلر .

حیوانات : حیوانات بقریه كوندوزلری چایر ومرعالرده وكیجه‌لری حیوانات فرسیه مثللو آخورلرده بسیله‌نیر . حیوانات غنمیه‌ده شمال طرفلرنده قوچ قاتمه دوام ایدیلور .

﴿ ایلول دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : استحضار ترابه وقیشاق مزروعاته دوام ایدیلیر . واولكی هفته‌لرده ذكر ایدلدیكی وجهله یاغمور یاغمدیغی زمانلرده صو آلتنده بولنان تارلالرك زرعیاتنه كرمیت ویریلیر . قوچوقلری اجیلمش سیسام حاصلاتی طوپلانیر .

١٦ تشرین اول ٢٣

١٣٣٢ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور		اوقات خمسه: طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك		اعداد روز
			س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	
پنجشنبه	٩	١٦	١	٨	٦	٤٣	٩	٤١	١	٢٨	١١	٢٩	١٧٧
جمعه	١٠	١٧		١٠		٤٤		٤١		٢٨		٣١	١٧٨
جمعه ایرتسی	١١	١٨		١٢		٤٥		٤٢		٢٨		٣٣	١٧٩
بازار	١٢	١٩		١٤		٤٦		٤٢		٢٨		٣٥	١٨٠
بازار ایرتسی	١٣	٢٠		١٦		٤٧		٤٢		٢٩		٣٧	١٨١
صالی	١٤	٢١		١٨		٤٨		٤٢		٢٩		٣٩	١٨٢
چهارشنبه	١٥	٢٢		٢٠		٤٩		٤٢		٢٩		٤١	١٨٣
پنجشنبه	١٦	٢٣		٢٢		٥٠		٤٣		٢٩		٤٣	١٨٤

عید اضحی [illegible] ٥٦ ١

پای تخت عثمانینك بروسه‌دن ادرنه‌یه نقلی ٧٧٠

باغچه‌لرده : صوك بهار سبزه‌لری طوپلانیر . وبرطرفدن قیشلق اسپناق ایچون اسپناق تخمی زرعیاتنه دوام ایدیلیر . [illegible] باغچه‌لرده [illegible] قازیلیر [illegible] ایدیلیر . چیچك باغچه‌لرنده بوندن اولكی هفته‌لر عملیاتنه دوام ایدیلیر . جوز ، فندق ، قیشلق ارمود والمالرك طوپلانمسنه دوام ایدیلور .

باغلرده : [illegible] دوام ایدیلیر . [illegible] قائم اولان [illegible]

ایپك بوجكجیلكی : ایپك بوجكی تخملرینك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات غنمیه‌ده شمال طرفلرنده قوچ قاتمه دوام ایدیلیر . چایرلرده قصابلق حیواناتنك سمیزلنمسنه دوام اولنور .

﴿ تشرین اول برنجی هفته ﴾

تارلالرده : استحضار ترابه دها زیاده اهمیتله دوام ایدیلیر وارباب چفتجیلر بو آی ظرفنده زرعیاتك آرقه‌سنی آلمق اوزره چالیشیر وآرپه ، بغدای ، چاودار ویولاف زرعیاتنه دوام ایدیلیر . انطالیه سواحلنده بانجار وشالغام وحاووچ حاصلاتی طوپلانمغه باشلانیر .

۲٤ تشرين اول ۳۱

۱۳۳۲ سنهٔ هجری

۱۳۳۰ سنهٔ مالی

ایام	شهور		طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك		اعداد روز قاسم	
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
جمعه	۱۷	۲٤	۲٤	۱	٥١	٦	٤٣	٩	٢٩	١	٤٥	١١	١٨٥	ارطغرل غازینك وفاتی ٦٨٠
جمعه ایرتسی	۱۸	۲٥	۲٦		٥٢		٤٣		٢٩		٤٧		١٨٦	کوپریلی محمد پاشانك صدارتی ١١٠١
بازار	۱۹	۲٦	۲۸		٥٣		٤٣		٣٠		٤٩		١	ابتدای روز قاسم
بازار ایرتسی	۲۰	۲۷	۳۰		٥٤		٤٣		٣٠		٥١		٢	
صالی	۲۱	۲۸	۳۲		٥٥		٤٤		٣٠		٥٣		٣	
چهارشنبه	۲۲	۲۹	۳٤		٥٦		٤٤		٣٠		٥٥		٤	
پنجشنبه	۲۳	۳۰	۳٦		٥٦		٤٤		٣٠		٥٧		٥	
جمعه	۲٤	۳۱	۳۸		٥٨		٤٤		٣٠		٩٥		٦	

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده تطهیراته فضله وقوری داللرك بودامسنه دوام ایدیلیر. کچن آیده آرقه‌سی آلنه‌مامش قیشلاق آرمود والمالر ایله جوز وفندق محصولنك تماميله دوشیرلمسنه نهایت ویریلیر. ایلك بهار چیچك باغچه‌لری ایچون زعفران ، یاسمین ، نرگس ولاله دیکیلور.

باغلرده : باغ بورومه دوام ایدیلیر . پکمز ورچلر وکوفتر وشراب وسرکه امحاله کرمیت ویریلیر.

ایپك بوجكجیلكی : ایپك بوجكاری تخملرینك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلیر . طوپدن صاتیشلر ایچون مذاکراته کیریشیلور .

حیوانات : حیوانات بقریه و غنمیه‌دن قصابلغه تخصیص ایدیلنلرك چایرلرده سمیرتلمسنه دوام ایدیلیر. کومس حیواناتی آره‌سنده یازلق پیلچلر وار ایسه آنلرده بازار فروخته چیقاریلیر .

تشرين اول ایکنجی هفته

تارلالرده : طوپراق استحضاراتنه وآرپه ، بغدای ، یولاف وچاودار زرعیاتنه ، انطالیه سواحلنده پانجار و شالغام و حاووج قلعنه دوام ایدیلیر . کیمیوی کوبره‌لردن فوسفور وپوتاسلی کوبره‌لرك اون کون اول تارلالره آتلمسنه دقت ایدیلیر.

۱ تشرين ثانی ۷

۱۳۳۲ سنهٔ هجری

۱۳۳۰ سنهٔ مالی

ایام	شهور		طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساك		اعداد روز قاسم	
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
جمعه ایرتسی	۲٥	۱	٤٠	۱	٥٩	٦	٤٤	٩	٣٠	١	١	١٢	٧	جنوب روزگاری
بازار	۲٦	۲	٤٢		٠	٧	٤٥		٣١		٣		٨	
بازار ایرتسی	۲۷	۳	٤٤		١		٤٥		٣١		٥		٩	
صالی	۲۸	٤	٤٦		٢		٤٥		٣١		٧		١٠	
چهارشنبه	۲۹	٥	٤٨		٣		٤٥		٣١		٨		١١	
پنجشنبه	۳۰	٦	٤٩		٤		٤٥		٣١		٩		١٢	قوچ قاتمی فیرطنه‌سی
جمعه		٧	٥٠		٥		٤٥		٣١		١١		١٣	محرم الحرام سنه ١٣٣٣

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده اشجارك تطهیراتنه وطوپراقلرك قازلمسنه دوام ایدیلیر. انطالیه سواحلنده کلمکدن تأثیرات هوائیه ویا قورتلرك تأثیراتیله یره دوشن زیتون دانه‌لری طوپلانیر وباغ چیقارلمق اوزره حفظ ایدیلیر. یشیل زیتون صالاموره‌سی یاپمق ایچون یشیل زیتون طوپلانیر.

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغ بوزومنك آرقه‌سی آلندیغی حالده تشرين ثانی غایه‌سنه قدر اوزوم یمك اوزره باغلر محافظه ایدیلیر . شمالی طرفلرده دخی باغ بوزومنه کرمیت ویریلور . اورالرده دخی اوزوم یمك اوزره باغلر محافظه ایدیلیر .

ایپك بوجكجیلكی : ایپك بوجكی تخمنك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلیر وطوپدن صاتیش ایچون مشتریلر آرانیر .

حیوانات : قصابلغه تفریق ایدیلن حیوانات بقریه و غنمیه‌نك کوندوزلری چایرلرده و کیجه‌لری آخورلرده اوزوم جبره‌لریله بسیلنمسنه وسمیرتلمسنه دوام ایدیلور .

٨ تشرين ثانى ١٥

١٣٣٣ سنهٔ هجرى

١٣٣٠ سنهٔ مالى

ايام	شهور		طلوع شمس		ظهر		عصر		عشاء		امساك		اعداد روز قاسم	
			دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت		
جمعه ايرتسى	٢	٨	٥١	١	٥	٧	٤٨	٩	٣١	١	١١	١٢	١٤	[illegible]
بازار	٣	٩	٥٣		٦		٤٦		٣١		١٣		١٥	
بازار ايرتسى	٤	١٠	٥٤		٧		٤٦		٣٢		١٥		١٦	
صالى	٥	١١	٥٦		٧		٤٦		٣٢		١٧		١٧	
چهارشنبه	٦	١٢	٥٨		٨		٤٦		٣٢		١٨		١٨	
پنجشنبه	٧	١٣	٠	٢	٩		٤٧		٣٢		١٩		١٩	
جمعه	٨	١٤	١		١٠		٤٧		٣٢		٢٠		٢٠	
جمعه ايرتسى	٩	١٥	٢		١٠		٤٧		٣٢		٢١		٢١	

تشرين اول اوچنجى هفته

تارلالرده : استحصار ترابك آرقه‌سى آلنمش اولميانلرك اكلنه‌وقيشلاق آرپه، بغداى، يولاف وچاودار زرعياتنه كرميت ويربلير . بانجار وحاووج حاصلاتنك طوپلانمسنه دوام ايديلير.

باغچه‌لرده : ميوه آغاجلرينك تطهيراتنه دوام ايديلير. دوكولمش زيتون دانه‌لرينك وصالامورلق يه‌جق يشيل زيتونلرك طوپلانمسنه دوام ايديلير ، نازك چيچكلر جامكانلره قالديريلير. مجدداً فدان غرس ايديله‌جك چقورلر آچيلير وهوالانديريلور .

باغلرده : باغ بوزومنه نهايت ويريلور وپكمز ورچل وكوفتر وشراب عملياتنه كرميت ويريلور .

حيوانات : قصابلغه تفريق ايدلمش اولان حيوانات بقريه وغنميه‌نك سميرتلمسنه دوام ايديلور . طاووقلرك يومورطلامسنى تأمين ايتمك ايچون صغوق باشلايان يرلرده صيجاق طوتمق ايچون كومسلرك ايچنه برقاريش قدر تازه باركير كوبره‌سى قونيلير .

تشرين اول دردنجى هفته

تشرين اولك يكرمى آلتنجى كونى چفتجيلرك ييل باشى مقامنه قائم اولان روز قاسم حلول ايدر.

١٦ تشرين ثانى ٢٢

١٣٣٣ سنهٔ هجرى

١٣٣٠ سنهٔ مالى

ايام	شهور		طلوع شمس		ظهر		عصر		عشاء		امساك		اعداد روز قاسم	
			دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت		
بازار	١٠	١٦	٣	٢	١١	٧	٤٧	٩	٣٣	١	٢٣	١٢	٢٢	يوم عاشور
بازار ايرتسى	١١	١٧	٥		١٢		٤٧		٣٣		٢٤		٢٣	پاراق دوكومى نهايتى
صالى	١٢	١٨	٦		١٣		٤٧		٣٣		٢٥		٢٤	
چهارشنبه	١٣	١٩	٧		١٣		٤٧		٣٣		٢٦		٢٥	
پنجشنبه	١٤	٢٠	٨		١٤		٤٧		٣٣		٢٧		٢٦	
جمعه	١٥	٢١	٩		١٤		٤٧		٣٣		٢٨		٢٧	
جمعه ايرتسى	١٦	٢٢	١٠		١٤		٤٧		٣٣		٢٩		٢٨	

بتون چفتجيلر روز سنه‌لك حساباتنك رؤيتنه قويبلير كار براقان مزروعاتى تكرار وتكثير ايتمكه كار براقميانلردن واز كچمكه تعقيب ايتدكلرى اصول زراعتده كوردكلرى نواقصى اكمال ايلمكه قرار ويره‌رك اكا كوره اشلرينه دوام ايدرلر .

تارلالرده : استحصار ترابك آرقه‌سنى آلمغه وقيشلق آرپه، بغداى، يولاف وچاودار زرعياتنه كرميت ويررلر وارباب حفتجيلر قاسمدن صكره زرع ايديله‌جك تارلا براقمغه عيت ايدرلر . شمالى طرفلرده دخى بانجار قلعنه دوام ايدرلر .

باغچه‌لرده : ميوه آغاجلرينك تطهيراتنه بودامسنه دوام ايديلير طوپراقلرى قازيلير، يكى باشدن غرس ايديلان فدانلرك چقور آچمسنه دوام ايديلير. ايلك بهار آشيلرى معاينه ايديلور. طوتميانلرك تجديدى ايچون اشارت ايديلير. طوتانلر اوزرنده بيانى فيليزلر تطهير ايديلير.

باغلرده : باغ بوزومنك آرقه‌سى تماميله آلنمش اولور . يالكز اوزومى اكل ايدلمك اوزره محافظه ايديلن باغلر اوزومى بازار فروختنه چيقاريلير .

ايپك بوجكجيلكى : ايپك بوجكى تخمنك معاينهٔ خرده بينيه‌سنه نهايت ويرلمك اوزره حالنشاء ونشر قوطيلره وضع ايديله‌رك رطوبتسز وشمالى قيشلق اوطه‌لرده حفظ ايديلور .

حيوانات : قصابلق حيواناتنك سميرتلسنه دوام ايديلير .

٢٣ تشرین ثانی ٣٠

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور (عربی)	شهور (رومی)	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	
[illegible]	١٧	٢٣	١١	٢	١٥	٧	٤٨	٩	٣٤	١	٣٠	١٢	٢٩	
بازارایرتسی	١٨	٢٤	١٢		١٥		٤٨		٣٤		٣١		٣٠	
صالی	١٩	٢٥	١٣		١٦		٤٨		٣٤		٣٢		٣١	[illegible]طه
چهارشنبه	٢٠	٢٦	١٤		١٦		٤٨		٣٤		٣٣		٣٢	
پنجشنبه	٢١	٢٧	١٥		١٧		٤٨		٣٤		٣٣		٣٣	
جمعه	٢٢	٢٨	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٣٤	
جمعه ایرتسی	٢٣	٢٩	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٣٥	
بازار	٢٤	٣٠	١٧		١٨		٤٨		٣٤		٣٤		٣٦	قره قیش مربطه‌سی

تشرین ثانی برنجی هفته

تارلالرده : کوزلك محصولاتك آرقه‌سی آلنمش اوله‌جغندن بعض محللرده تشرین اول آینده فورتنه دوام ایتمسندن طولایی زرع ایدیله‌میان آرپه ، بغدای ، یولاف وچاودارك زرعیاتنه دوام ایدیلیر . ایلك بهارده زرع ایدیله‌جك تارلالرك سورولمسنه باشلانیر . چایرلر قلع ایدیلور وقیشین حیواناته یدیرلمك اوزره سیلوله استیف ایدیلور انطالیه سواحلنده حبوبات وبقله زرعیاتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده زیتون دوشیرلمسنه وکاله کان پورتقال ولیمون وماندارینه‌لرك طوپلانمسنه باشلانیر . چقورلری اولجه آچیلمش وهوالاندیرلمش محللره کل فدانلرینك غرسیاتنه باشلانیر . ایلك بهارده غرس ایدیله‌جك میوه فدانلرینك چقورلرینك آچیلمسنه دوام ایدیلیر . چیچك باغچه‌لرنده قورومش یاپراقلر طوپلانوب کوبره ایله قاریشدیریله‌رق چورومك اوزره غرس ایدیلیر . مرسین منکشه . بیوروتیس شبوی . شقایق وسائر چیچك تخملری صندیقلره زرع ایدیلیر سبزه باغچه‌لرنده محصولاتی قالدیرلمش تاوه‌لر کوبره‌لندکدن صوکره بللەنیر ویاخود صبان ایله سوریلیر .

١ کانون اول ٧

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور (عربی)	شهور (رومی)	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	
بازارایرتسی	٢٥	١	١٧	٢	١٨	٧	٤٨	٩	٣٥	١	٣٥	١٢	٣٧	
صالی	٢٦	٢	١٨		١٨		٤٨		٣٥		٣٦		٣٨	
چهارشنبه	٢٧	٣	١٨		١٨		٤٨		٣٥		٣٦		٣٩	
پنجشنبه	٢٨	٤	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٣٧		٤٠	
جمعه	٢٩	٥	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٣٧		٤١	اول شب یلدا
جمعه ایرتسی	١	٦	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٣٧		٤٢	صفراخیر
بازار	٢	٧	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٣٨		٤٣	

باغلرده : باغلرده عملیات قالماز ایسه‌ده شراب اعمالنده فوچیلرده قالان جبره‌لر احتمار ایتمش اوله‌جغندن راقی استحصالی ایچون تقطیراته باشلانیر .

حیوانات : ایلك دفعه سمیرمکده قوللنمش حیوانات برطرفدن اندن چیقاریلور دیکرلرینك سمیرلمسنه دوام ایدیلیر تارلالره کوبره نقلیاتنه باشلانیر .

تشرین ثانی ایکنجی هفته

تارلالرده : برنجی هفته عملیاتنه دوام ایدیلیر تارلالره آتیلان کوبره‌لر بیغین حالنده چوق براغلمیوب منتظماً سرپیلدکدن صوکره خفیفجه طوپراغه کومیلیر . باچار قاپی عملیاتنه دوام ایدیلیر . وآرقه‌سی آلنیر آلنماز قیشلق آرپه ویا بغدای زرع ایدیلیر . تارلالرك صو باصماسی ایچون خندقلر تحکیم ایدیلور .

باغچه‌لرده : پورتقال ، لیمون ، ماندارینه ، زیتون دوشیرمه‌سنه دوام ایدیلیر . برطرفدن زیتون صالاموره‌لری یاپیلیر دیگر طرفدن زیتون یاغی استحصاله باشلانیر .

٨ کانون اول ١٥

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور رومی	شهور عربی	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	
بازار ایرتسی	٣	٨	٢١	٢	٢٠	٧	٤٨	٩	٣٥	١	٥٣	١٢	٤٤	
صالی	٤	٩	٢١		٢٠		٤٨		٣٥		٥٣		٤٥	اول اربعین
چهارشنبه	٥	١٠	٢١		٢٠		٤٨		٣٥		٥٣		٤٦	ابتدای فصل شتا
پنجشنبه	٦	١١	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٥٣		٤٧	
جمعه	٧	١٢	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٥٢		٤٨	
جمعه ایرتسی	٨	١٣	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٥٢		٤٩	
بازار	٩	١٤	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٥٢		٥٠	آخر شب یلدا
بازار ایرتسی	١٠	١٥	١٨		١٨		٤٨		٣٥		٥١		٥١	کون دونمی فیرطنه‌سی

باغلرده : باغلرك تطهیراتنه باشلانیر ویوز چبوقلر قطع ایدیلور ودیبلری آچیلور . باشلانیر تونیه حوالیسنده صویه باتیره‌جق باغلرك خندقلری تعمیر ایدیلور .

حیوانات : حیواناتك سیرتمسنه و برطرفدن الدن چیقارلمسنه دوام ایدیلیر .

« تشرین ثانی اوچنجی هفته »

تارلالرده : انطالیه سواحلنده آرپه ، بغدای ، یولاف ، و چاودار زرعیاتنه دوام ایدلدیکی کبی اقسام شمالیه‌ده‌دخی قوراقلقدن تشرین‌اولده زرع ایدیله‌میان حبوباتك موسم مساعد اولدیغی حالده زرعیاتنه دوام ایدیلیر . تارلالر کوبره‌لنیر و آتیلان کوبره‌لر یاییله‌رق خفیفجه طوپراغه کومیلیر . پنجار حاصلاتنك آرقه‌سی آلمق اوزره کرمیت ویریلور .

باغچه‌لرده : میوه اشجاری اوزرنده‌کی یوزلر تطهیر ایدیلیر . سبزه باغچه‌لرنده کاله کلمش کوبکلی لاحنه‌لر طوپلانیر . مساعد محللرده اسپناق تخمی زرع ایدیلیر . واولجه زرع ایدیلملرك محصولی سیرکلشدیرمه صورتیله طوپلانیر . یاپراق دوکوتیلرندن چیچك باغچه‌لری ایچون کوبره

١٦ کانون اول ٢٣

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور رومی	شهور عربی	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	
صالی	١١	١٦	١٨	٢	١٨	٧	٤٨	٩	٣٥	١	٣٦	١٢	٥٢	
چهارشنبه	١٢	١٧	١٧		١٨		٤٨		٣٥		٣٥		٥٣	فیرطنه
پنجشنبه	١٣	١٨	١٧		١٨		٤٨		٣٤		٣٥		٥٤	
جمعه	١٤	١٩	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٥٥	
جمعه ایرتسی	١٥	٢٠	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٥٦	
بازار	١٦	٢١	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٥٧	
بازار ایرتسی	١٧	٢٢	١٥		١٧		٤٨		٣٤		٣٣		٥٨	دواملی فیرطنه
صالی	١٨	٢٣	١٤		١٦		٤٨		٣٤		٣٣		٥٩	

حاصلاتی میوه تخملری فداناغه زرع ایدیلیر وقالین قبوقلیلر چیملندیرمك اوزره حدقلر ایچنده تقومه کومیلور .

باغلرده : باغلرده یوز حوقلر تطهیر ایدیلیر وایلك بهارده غرس ایدیله‌جك حوقلر تفریق ایدیله‌رك طوپراغه کومیلیر . تخمر ایتمش جبره‌لردن راقی استحصالی ایچون تقطیراته دوام ایدیلیر .

حیوانات : سمیزمش حیوانات پیدرپی بازار فروخته چیقاریلیر وبرطرفدن سمیرتمکه دوام ایدیلیر . آری قوغانلری صوك دفعه اوله‌رق معاینه ایدیلور تمیزلنیر وقیشلق غدالری آز ایسه بالتدارك قوغانلره علاوه ایدیلور .

« تشرین ثانی دردنجی هفته »

تارلالرده : کوزلك مزروعاته نهایت ویریلور و ایلك بهارده زرع ایدیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه و تارلالری چامور اولمدیغی حالده کوبره‌لکه و آتیلان کوبره‌نك یاییله‌رق خفیفجه طوپراغه کومولمکه دوام ایدیلیر پنجار سوکیلن تارلالر حاضر تاداس اوله‌جقندن بر دفعه سوره‌ك طیرمقلانه‌رق حبوبات زرع ایدیلور .

٢٤ کانون اول ٣١

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٢٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: عربی	شهور: رومی	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	
چهارشنبه	١٩	٢٤	١٣	٢	١٦	٧	٤٨	٩	٣٤	١	٣٢	١٢	٦٠	
پنجشنبه	٢٠	٢٥	١٢		١٥		٤٨		٣٤		٣١		٦١	
جمعه	٢١	٢٦	١١		١٥		٤٧		٣٤		٣٠		٦٢	
جمعه ایرتسی	٢٢	٢٧	١٠		١٥		٤٧		٣٣		٢٩		٦٣	زمهریر فیرطنه‌سی
بازار	٢٣	٢٨	٩		١٤		٤٧		٣٣		٢٨		٦٤	اشتداد برودت
بازار ایرتسی	٢٤	٢٩	٨		١٤		٤٧		٣٣		٢٧		٦٥	
صالی	٢٥	٣٠	٧		١٣		٤٧		٣٣		٢٦		٦٦	
چهارشنبه	٢٦	٣١	٦		١٣		٤٧		٣٣		٢٥		٦٧	

باغچه‌لرده : چقورلری اولجه حاضرلانمش کل فدانلرینك غرسیاتنه دوام ایدیلور. غرس اوله‌جق اشجار چقورلری آچیلیر . محصولاتی قالدیرلمش سبزه تاوه‌لری کورلنه‌دکدن صکره بلله‌نیر ویا صبان ایله سوریلیر کرویز ، اسپناق و لحنه ویاصه محصولی طوپلانیر، کالرکلش بتوله دانه‌لری ، پورتقال ، لیمون وماندارینه دوشیرلسنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : ایلك بهارده غرس ایدیله‌جك باغلر ایچون چبوق تدارك ایدیله‌رك طوپراغه کومیلیر؛ تخمر ایتمش جبره‌لردن راقی استحصالیچون تقطیراته دوام ایدیلیر . سمیرتیله‌جك حیوان بولنمازسه جبره‌لر کوبره مقامنده تارلالره آتیلور .

حیوانات : سمیرتیلن حیواناته راقی قازانلرندن چیقان جبره‌لر یدیریلور .

کانون اول برنجی هفته

تارلالرده : قیش آججه‌لرینه هوالر مساعد اولدقجه دوام ایدیلیر ، طوك اولدیغی زمان تارلالره کوبره چکیلور ، انطالیه سواحلنده بغدای وباقله زرعیاتنه کرمیت ویریلیر قونیه حوالیسنده هوالر مساعده ایدرسه قره‌قیش زرعیاتی نامی آلتنده سرت بغدای زرع ایدرلر .

١ کانون ثانی ٧

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: عربی	شهور: رومی	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	
پنجشنبه	٢٧	١	٥	٢	١٢	٧	٣٣	١	٤٧	١	٢٤	١٢	٦٨	
جمعه	٢٨	٢	٣		١١		٣٣		٤٧		٢٢		٦٩	
جمعه ایرتسی	٢٩	٣	٢		١٠		٣٢		٤٧		٢٢		٧٠	
بازار	٣٠	٤	١		٩		٣٢		٤٦		٢١		٧١	
بازار ایرتسی	١	٥	٠	٢	٨		٣٢		٤٦		٢٠		٧٢	ربیع الاولی
صالی	٢	٦	٥٨	١	٧		٣٢		٤٦		١٩		٧٣	
چهارشنبه	٣	٧	٥٦		٧		٣٢		٤٦		١٨		٧٤	

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده لیمون پورتقال وماندارینه وزیتون طوپلانمسنه نهایت ویرلمك اوزره چالیشیلیر زیتون دانه‌لرندن یاغ چیقاریلور هوالر مساعد اولورسه زیتون اغاجلرینك تطهیراتی یاپیلیر، سبزه باغچه‌لری ایچون فیده یتشدیرمك اوزره صیجاقلق صدیقلر حاضرلانیر ولایتك دیکر طرفلرنده بوموسم زیاده صغوق یاپدیغندن باغچه‌لرده هیچ بر عملیات یاپیلماز .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرده آصمه‌لرك دیبنی آچق وبودامق عملیاتنه ابتدار ایدیلیر قونیه حوالیسنده صو ایچنده براقیله‌جق باغلرك خندقلری تعمیر ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه وبقریه آخورلرده بسلندیکی ایچون هوالر مساعد اولدیغی کونلرده اره‌صره قیرلره چیقاریلیر انطالیه سواحلنده مارت ابتدالرنده بوغایه چکامش اولان اینکلر بوهفته‌دن اعتباراً وضع حمل ایده‌جکلرندن تقید آلتنه آلنیر ، کومس حیواناتنك یاورطلامسی تأمین ایدلمك اوزره کومسلره برقاریش قالینلغنده تازه بارکیر کوبره‌سی قویمق وقیزدیریجی یم یدیرمك اقتضا ایدر .

٨ کانون ثانی ١٥

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: کانون ثانی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساک: دقیقه	امساک: ساعت	اعداد روزقاسم	
پنجشنبه	٤	٨	٥٤	١	٧	٧	٤٦	٩	٣٢	١	١٧	١٢	٧٥	
جمعه	٥	٩	٥٣		٦		٤٦		٣١		١٥		٧٦	
جمعه ایرتسی	٦	١٠	٥١		٥		٤٦		٣١		١٣		٧٧	
بازار	٧	١١	٥٠		٥		٤٥		٣١		١١		٧٨	
بازار ایرتسی	٨	١٢	٤٩		٤		٤٥		٣١		٩		٧٩	
صالی	٩	١٣	٤٨		٣		٤٥		٣١		٨		٨٠	
چهارشنبه	١٠	١٤	٤٦		٢		٤٥		٣١		٧		٨١	
پنجشنبه	١١	١٥	٤٤		١		٤٥		٣١		٥		٨٢	دیرطه

کانون اول ایکنجی هفته

تارلالرده : برنجی هفته تارلالرده یاپیلان آچهلر ایله انطالیه سواحلندهکی کوز وقونیه طرفلرندهکی قرهقیش زرعیاتنه نهایت ویرمکه چالیشلیر.

باغچهلرده : انطالیه سواحلنده آرقهسی آلنمامش لیمون، پورتقال وزیتون وار ایسه انلر اکمال ایدیلیر. وزیتون یاغی چیقاریلیر میوه چکردکلرینك قالین قابوقلری چیملنمك اوزره قومه کومیلدیکی کبی قبوقلری سرت اولمیانلرده صورت مخصوصهده حاضرلانمش طاوهلره زرع ایدیلیر سبزه باغچهلرنده دخی حاضرلانمش طرفانده یتشدیریلهجك قباق وخیار تخملری زرع ومحافظه ایدیلیر، اسپارته بوردور طرفلرنده مارتده غرس ایدیلهجك کل وسائر میوه فدانلرینك چقورلری آچیلیر وهوالاندیریلور.

باغلرده : انطالیه سواحلندهباغلرك بودانمسنه دوام ایدیلیر ویکی غرس ایدیلهجك چبوقلر حاضرلانوب طوپراغه کومیلیر.

حیوانات : انطالیه سواحلنده مارتده بوغایه چکلمش اینکلر بوزالامغه باشلایهجقندن کیجهلری آخورده سربست براقیلیر ومشاهده اتنه النیر تموز ظرفنده قوچ قاتیلان سورولردهکی

١٦ کانون ثانی ٢٣

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: کانون ثانی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساک: دقیقه	امساک: ساعت	اعداد روزقاسم	
جمعه	١٢	١٦	٤٢	١	٠	٧	٤٥	٩	٣٠	١	٣	١٢	٨٣	مولود حضرت رسالتپناهی
جمعه ایرتسی	١٣	١٧	٤٠		٥٩	٦	٤٤		٣٠		١		٨٤	اخر اربعین
بازار	١٤	١٨	٣٨		٥٨		٤٤		٣٠		٥٩	١١	٨٥	اول خمسین
بازار ایرتسی	١٥	١٩	٣٦		٥٧		٤٤		٣٠		٥٧		٨٦	شدتلی صوغوق
صالی	١٦	٢٠	٣٤		٥٦		٤٤		٣٠		٥٥		٨٧	
چهارشنبه	١٧	٢١	٣٢		٥٥		٤٤		٣٠		٥٣		٨٨	
پنجشنبه	١٨	٢٢	٣٠		٥٤		٤٣		٣٠		٥١		٨٩	
جمعه	١٩	٢٣	٢٨		٥٣		٤٣		٢٩		٤٩		٩٠	ازدواج حیوانات

قوزولری دخی قوزولامغه باشلار . وبونلر انالریله برلکده برقاچ کون آغیل اطرافندهکی خصوصی اوتلاقلرده بسلندکدن صکره سوریلره علاوه ایدیلیر.

کانون اول اوچنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده زرعیاته ختام ویرلمش اولهجقندن یازلق مزروعات تارلالرینك حاضرلانمسنه وولایتك هرطرفنده هوالر مساعد کیدرسه آچهلره دوام ایدیلیر .

باغچهلرده : انطالیه سواحلنده میوهلری طوپلانمش اولان زیتون ، لیمون ، پورتقال وماندارینا اغاجلری بودانیر و تطهیر ایدیلیر سبزه باغچهلرنده طرفاندهجیلك ایچون فعالیت یوز کوسترمکه باشلار . مخلوط (قومپوستو) کوبرهلرك چورومهلری تسهیل ایچون قاریشدیریلیر واوزرلرینه مقدار کافی کیرچ آتیلور چیچك باغچهلری ایچون لیمونلقلرده بولنان یاصدیقلره ویا جامکانلی خندقلره یاز شبوی ، فلوقسیا ، پهتونیا تخملری اکیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده اولجه دیکیلرینك آچلمسنه وبودامه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : قاسمده سمیرتمك ایچون آلنان حیوانات بقریه پیدربی بازار فروخته چیقاریلیرطوغوران

٢٤ کانون ثانی ٣١

ایام	شهور		طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساک		اعداد روز	١٣٣٣ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
جمعه ایرتسی	٢٠	٢٤	٢٦	١	٥٢	٦	٤٣	٩	٢٩	١	٤٧	١١	٩١	
بازار	٢١	٢٥	٢٤		٥١		٤٣		٢٩		٤٥		٩٢	
بازار ایرتسی	٢٢	٢٦	٢٢		٥٠		٤٣		٢٩		٤٣		٩٣	غایت شدتلی صوغوق
صالی	٢٣	٢٧	٢٠		٤٩		٤٢		٢٩		٤١		٩٤	
چهارشنبه	٢٤	٢٨	١٨		٤٨		٤٢		٢٩		٣٩		٩٥	
پنجشنبه	٢٥	٢٩	١٦		٤٧		٤٢		٢٩		٣٧		٩٦	
جمعه	٢٦	٣٠	١٤		٤٦		٤٢		٢٨		٣٥		٩٧	
جمعه ایرتسی	٢٧	٣١	١٢		٤٥		٤٢		٢٨		٣٣		٩٨	

اینکر بوزاغیلریله وقیونلر قوزیلریله برلکده بسیله‌نیر اینکلر سود حاصلاتی آرتیرمق وممه‌لرك فعالیتنه خلل کتیرمامك ایچون صباح واقشام بوزاغی کوزلجه امزیرلمکدن وقارنی طویوردقدن صکره ممه‌لرده سود براقامق ایچون صاغیلیر وفضله سود آلنیر .

کانون اول دردنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده هوالرك مساعد اولدیغی زمانلرده یازلق مزروعات تارلالرینك حاضرلانمسنه دوام ایدیلیر ایسه‌ده ولایتك دیکر طرفلرنده شدتله دوام ایدن قیشدن تارلالرده عملیات زراعیه دوچار تعطیل اولور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده دیکر هفته‌لرده یاپیلان عملیاته دها زیاده کرمیت ویریلیر ایسه‌ده ولایتك دیکر محللرنده هنوز هیچ بر شی یاپیله‌ماز.

باغلرده : انطالیه سواحلنده کچن هفته ظرفنده یاپیلان عملیاته دوام ایدیلیر .

حیوانات : انطالیه سواحلنده اینك وقویونلرك طوغورمه‌لری کیتدکجه توسع ایدر .

١ شباط ٧

ایام	شهور		طلوع شمس		ظهر		عصر اول		عشاء		امساک		اعداد روز	١٣٣٣ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
			دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت		
بازار	٢٨	١	١٠	١	٤٤	٦	٤١	٩	٢٨	١	٣٣	١١	٩٩	
بازار ایرتسی	٢٩	٢	٨		٤٣		٤١		٢٨		٣١		١٠٠	
صالی	١	٣	٥		٤١		٤١		٢٨		٢٩		١٠١	ربیع الآخر
چهارشنبه	٢	٤	٣		٤٠		٤١		٢٨		٢٧		١٠٢	
پنجشنبه	٣	٥	٠	١	٣٩		٤٠		٢٨		٢٥		١٠٣	
جمعه	٤	٦	٥٨	١٢	٣٨		٤٠		٢٨		٢٣		١٠٤	
جمعه ایرتسی	٥	٧	٥٦		٣٧		٤٠		٢٧		٢١		١٠٥	برنجی [illegible]

کانون ثانی برنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلندن ماعدا ولایتك دیکر محللری اکثر احوالده قار ایله مستور اولدیغندن تارلا وباغچه‌لرده هنوز هیچ بر ایش یاپیله‌مازسه‌ده انطالیه سواحلنده مساعد زمانلرده یازلق اکیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : یالکز انطالیه سواحلنده طرفانده سبزه یتشدیرمك اوزره دها زیاده فعالیت باشلار . انکنار تارلالری کوبه‌لنیر و بلله‌نیر و محافظه آلتنه آلنیر . چیچك باغچه‌لری ایچون جامکانلی یاصدقلره چیچك تخملری زرع ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرده بودامه عملیاتی دوام ایده‌بیلیرسه‌ده دیکر طرفلرده قیش مناسبتیله هیچ بر عملیات یاپیله‌ماز .

حیوانات : انطالیه سواحلنده حیوانات غنمیه عمومیت اوزره یاوروله‌مغه باشلار . اینکلرده دخی بوزاغیلایان اولدیغندن بونلره دقت ایدیلیر .

٨ شباط ١٤

ایام	شهور		اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	ساعت	ظهر دقیقه	ساعت	عصر اول دقیقه	ساعت	عشاء دقیقه	ساعت	امساك دقیقه	ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٣ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
بازار	٦	٨	٥٤	١٢	٣٦	٦	٤٠	٩	٢٧	١	١٧	١١	١٠٦	
بازار ایرتسی	٧	٩	٥٢		٣٥		٣٩		٢٧		١٥		١٠٧	ایکنجی جمره «صویه»
صالی	٨	١٠	٥٠		٣٤		٣٩		٢٧		١٣		١٠٨	
چهارشنبه	٩	١١	٤٨		٣٣		٣٩		٢٧		١١		١٠٩	
پنجشنبه	١٠	١٢	٤٥		٣٢		٣٨		٢٧		٩		١١٠	
جمعه	١١	١٣	٤٢		٣٠		٣٨		٢٧		٧		١١١	
جمعه ایرتسی	١٢	١٤	٤٠		٢٩		٣٨		٢٧		٤		١١٢	

کانون ثانی ایکنجی هفته

تارلالرده : برنجی هفته مثللو انطالیه سواحلندن غیری محللرده عملیات زراعیه معطل بر حالده‌در . یالکز نادر اولدیغی واورته‌لغك طوك اولدیغی کونلرده تارلالره کوبره چکیلور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده قباق ، خیار سبزه‌لرینك فیده‌لری شاشیرتمه یاپیلیر و محافظه ایدیلیر . میوه آغاجلرینك بودامسنه باشلانیر وقورومش اقسامی تطهیر ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرك بودانمسنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : کچن هفته مثللو طوغوران حیواناتك عددی چوغالیر . وآچیق وکوزل هوالرده چایر ومرعالره چیقاریلیر .

کانون ثانی اوچنجی هفته

تارلالرده : ایکنجی هفته مثللو انطالیه سواحلنده یازلق اکیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه دوام ایدیلیر . دیکر طرفلرده طوك وقارسز زمانلرده تارلالره کوبره چکیلور .

١٥ شباط ٢١

ایام	شهور		اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	ساعت	ظهر دقیقه	ساعت	عصر اول دقیقه	ساعت	عشاء دقیقه	ساعت	امساك دقیقه	ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٣ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
بازار	١٣	١٥	٣٨	١٢	٢٨	٦	٣٧	٩	٢٧	١	٢	١١	١١٣	
بازار ایرتسی	١٤	١٦	٣٨		٢٧		٣٧		٢٧		٥٩	١٠	١١٤	اوچنجی جمره «طوپراغه»
صالی	١٥	١٧	٣٣		٢٦		٣٦		٢٧		٥٦		١١٥	
چهارشنبه	١٦	١٨	٣٠		٢٤		٣٦		٢٧		٥٤		١١٦	
پنجشنبه	١٧	١٩	٢٧		٢٣		٣٥		٢٧		٥٢		١١٧	
جمعه	١٨	٢٠	٢٥		٢١		٣٥		٢٧		٥٠		١١٨	
جمعه ایرتسی	١٩	٢١	٢٢		٢٠		٣١		٢٧		٤٨		١١٩	

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده انکنار تارلالری ایجه جانلانمش اوله‌جغندن محافظه و طرفانده سبزه فیده‌لرینك تیمارینه دوام ایدیلیر . میوه اغاجلرینك بودامه‌لری یاپیلور وطوپراقلری بلله‌نیر کویا صبان ایله سوریلور .

باغلرده : باغ بودامه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : سمیرتمش حیوانات بقریه قصابلره ویریلیر . طوغوران اینك و قیونلر محافظه ایدیلیر . قوزیلی قویون سوروولری آیری کزدیریلیر وکونش خیلی یوکسلدکدن صکره مرعالره چیقاریلیر . سمیرتمك ایچون ضعیف اینك واوکوزلر آلنیر وبسیلنمکه قونیلیر .

کانون ثانی دردنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق اکیله‌جك تارلالر استحضاراتنه و ولایتك دیکر محللرنده هوالر مساعده ایتدیکی کونلرده آچه‌لره وطوك اولدیغی زمانلرده کوبره طاشیمغه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده تورنج ، لیمون و پورتقال اغاجلری چیچکلنیر و آرتق او حوالیده

٢٢ شباط ٢٨

١٣٣٣ سنهٔ هجری

١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور		اوقات خمسه: طلوع شمس (دقیقه)	(ساعت)	ظهر (دقیقه)	(ساعت)	عصر اول (دقیقه)	(ساعت)	عشاء (دقیقه)	(ساعت)	امساك (دقیقه)	(ساعت)	اعداد روز	
بازار	٢٠	٢٢	٢٠	١٢	١٩	٦	٣٤	٩	٢٧	١	٤٥	١٠	١٢٠	
بازار ایرتسی	٢١	٢٣	١٧		١٨		٣٣		٢٧		٤٣		١٢١	
صالی	٢٢	٢٤	١٤		١٦		٣٣		٢٧		٤٠		١٢٢	
چهارشنبه	٢٣	٢٥	١٢		١٥		٣٢		٢٧		٣٨		١٢٣	
پنجشنبه	٢٤	٢٦	١٠		١٤		٣٢		٢٧		٣٥		١٢٤	اول برد العجوز
جمعه	٢٥	٢٧	٧		١٢		٣١		٢٧		٣٢		١٢٥	
جمعه ایرتسی	٢٦	٢٨	٤		١١		٣١		٢٧		٣٠		١٢٦	

یواش یواش بهار قوقولری باشلار ، الما ، آرمود مثللو میوه اغاجلرینك بودامه‌لرینه کرمیت ویریلیر. سبزه باغچه‌لرنده طرفانده یتشدیریله‌جك سبزه فیده‌لری لیجه‌لری محافظه ایدلمك شرطیله آچیق طاوالره دخی غرس ایدلمکه باشلار . چیچك باغچه‌لرنده‌کی کیر منکشه چیچکلری یوز کوستر .

باغلرده : باغلرك بودامه‌لرینه کرمیت ویریلور وطوپراقلرینك بالله‌مسنه باشلانیر .

حیوانات : بو هفته ظرفنده طوغورمیان قویون قالماز . اینکلردن کله‌جك آیده دخی طوغوره‌جقلر بولنور . انطالیه سواحلنده کومس حیواناتی اکثریته یورطلامغه باشلار .

﴿ شباط برنجی هفته ﴾

تارلالرده : تارلا آچمه‌لرینه ، یازلق اکیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه ، تارلالره کوبره چکامسنه دوام ایدیلور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده محافظه‌لی یرلرده یتشدیریلن چیچکانیر ومحصولی باغلادیغی انکنار

باشلرینك دخی میدانه کلدیکی کوریلیر قباق وخیار فدانلرینك تماریته دقت وکیجه‌ری صغوقدن محافظه‌لرینه دوام ایدیلیر. میوه آغاجلرینك بودامه‌لرینه نهایت ویریلیر . بادم آغاجلری دخی چیچکلنمکه باشلار .

باغلرده : باغلرك بودامه عملیاتنه ختام ویریلیر و طوپراقلری بلله‌نیر . یکی غرس ایدیله‌جك باغ چبوقلری یرلرینك استحضاراتنه ختام ویریلیر .

چایرلقلر : انطالیه سواحلنده چایرلقلر محافظه آلتنه آلنیر وقیشدن بوزولمش صو یوللری تعمیر ایدیلیر . میدانه کلمکه باشلایان یبانی بیوك وقبا اوتلر قلع ایدیلیر . یونجه‌لقلرده حصوله کلن یبانی اوتلر طوپلاتدیریلیر.

حیوانات : انطالیه سواحلنده طوغورمامش قویون قالماز . بسببده بولنان حیوانات بازار فروخته چیقاریلور .

﴿ شباط ایکنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سنجاغنده یازلق حبوبات زرعیاتنه باشلانیر . دیکر سنجاقلرده تارلا استحضاراتنه ادامه ایدیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده تازه بقله ، انکنار حاصلاتی طرفانده اوله‌رق میدانه کلیر . ودیکر طرفانده سبزه‌لرك تماریته دقت ایدیلیر. میوه آغاجلرندن شفتالی و اریك اغاجلری دخی چیچکلنمکه باشلار . چیچك باغچه‌لرنده کثرتله منکشه چیچکلری حصوله کلیر . لاله وسنبللر آچیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرك طمورجقلری قباریر وقونیه و نیکده سنجاقلرنده صو ایچنده براقیله‌جق باغلره هوا مساعد اولدیغی حالده صولر چوزیلیر .

چایرلرده : طبیعی وصنعی چایرلر محافظه آلتنه النیر ویبانی اوتلری تطهیر ایدیلیر .

حیوانات : سمیرتیلن حیوانات هر طرفده بازار فروخته چیقاریلیر . تازه بوزاغیلایان اینکلر محافظه ایدیلیر . انطالیه سواحلنده کومس حیواناتندن بعضلری قلوچقه اولمغه باشلار .

﴿ شباط اوچنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق حبوبات مزروعاتنه اهمیتله چالیشیلیر. دیکر سنجاقلرده تارلا استحضاراتنه دوام ایدیلیر . کیللی کیرجلی اراضیده قیشلق حبوبات مزروعاتنك طوپراقلری

طوكارك ومؤثرات هوائیه تحت تأثیرنده قبارمش اوله‌جقلرندن آنلرك اوزرندن لوغ چكیریله‌رك باصدیرلدیغی كبی كیللی قوملی اراضیده‌كی حبوباتی قارداشلاندیرمق ایچون اوزرندن اولا خفیف بر طیرمیق چكیرلدكدن صكره برده لوغ چكیریله‌رك باصدیریلور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده سبزه باغچه‌لرندن بقله وانكار محصولاتی التمغه دوام ایدیلیر . آچیق طاوه‌لره دخی باصدقلرده یتشدیریلن سبزه فیده‌لری غرس ایدلمكه باشلانیر . اریك ، شفتالی اغاجلری چیچكلنیر ، الما ، آرمود ، ایوا آغاجلری چیچك طمورجقلری آچلمغه باشلار .

باغلرده : باغ اومچه‌لری صو ایچنده براقیلان باغلره صو صالیویریلیر . انطالیه سواحلنده باغلرده یاپیله‌جق عملیات قالماز .

حیوانات : برطرفدن سمیرتیلان حیوانات صاتیلیر دیگر طرفدن حیوان سمیرتیلمسنه دوام ایدیلیر . انطالیه سواحلنده آریلر میدانه چیقار كومس حیواناتی قلوچقه اولمغه باشلار .

شباط دردنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق حبوبات زرعیاتنه كرمیت ویریلیر دیگر سنجاقلرده تارلا استحضاراتیله مشغول اولنور .

باغچه‌لرده : هوالر مساعد اولدیغی تقدیرده اسپارته ، بوردور ، نیكده وقونیه سنجاقلری میوه باغچه‌لرینك بودامه عملیاتنه باشلانیر . طوپراقلرینك بللنمه‌سنه دوام ایدیلیر سبزه باغچه‌لرنده طاوه‌لر كوبره‌لنیر وبلله‌نیر انطالیه سواحلنده باقله ، انكنار وقباق محصولی طوپلانیر . چیچك باغچه‌لرنده منكشه‌لر وصوغانلی لاله وسائر چیچكلر مبذولاً میدانه كلیر .

باغلرده : صو آلتنده قالان باغلر صولرینی چكمكه باشلار . صو آلتنده براقلمیان باغلرك اومچه‌لری دیبلری آچیلیر وبودانمسنه باشلانیر .

ایپك بوجكجیلكی : انطالیه سواحلنده بوجكخانه‌لرك تطهیراتنه وكروتلرك تعمیراتنه باشلانیر تخملرك بولندیغی محللرك معاینه‌سیله درجهٔ حرارتنك ترفع ایتدیكی حس ایدیلیرسه شماله ناظر سرین محللرده ویاخود خصوصی قیشلاق اوطه‌لرنده محافظه‌سنه دقت ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات بقریه بوزالامغه دوام ایدر . سمیرتیلن حیوانات صاتیلیر انطالیه سنجاغندن ماعدا دیگر سنجاقلرده قیون سورولرینه ایلول غایه‌سنده قوچ قاتیلان قویونلر قوزیلامغه باشلار هوالر مساعد اولدیغی كونلرده كونش خیلی یوكسلدكدن صكره سوریلر مرعایه چیقاریلیر انطالیه سنجاغنده كومس حیواناتی قلوچقه‌یه دوام ایدر .

سرعت ریاح

اسامیٔ ریاح	ساعتده قطع ایتدیكی مسافه	ثانیه‌ده قطع ایتدیكی مسافه
انجق حس ایدیلیر ایدلمز	كیلومترو	مترو
روزكارلر	٣ ٦/١٠	١
خفیف انباط	٧ ٢/١٠	٢
سرین روزكار یاخود انباط	٢١ ٦/١٠	٦
سرین انباط	٤٣	١٢
قوتلی روزكار	٥٤	١٥
شدتلی روزكار	٧٢	٢٠
فورطنه	٨٨	٢٤
شدتلی فورطنه	١٠٨	٣٠
اغاجلری هدم ایدن فورطنه	١٣٠	٣٦
ابنیه‌لری هدم ایدن والك شدید فورطنه	١٦٢	٤٥

غره نامهٔ عربی

عربی آیلك غره‌سی بیلمك مراد اولندیغی حالده آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده اولان رقمه ضم ایدوب یومیه جدولنده اولان رقمه نظر اولنه

١٣٠٩	١٣١٢	١٣١٥	١٣١٨	١٣٢١	١٣٢٤	١٣٢٧	١٣٣٠	١٣٣٣	١٣٣٦	١٣٣٩	١٣٤٢
١٣١٠	١٣١٣	١٣١٦	١٣١٩	١٣٢٢	١٣٢٥	١٣٢٨	١٣٣١	١٣٣٤	١٣٣٧	١٣٤٠	١٣٤٣
١٣١١	١٣١٤	١٣١٧	١٣٢٠	١٣٢٣	١٣٢٦	١٣٢٩	١٣٣٢	١٣٣٥	١٣٣٨	١٣٤١	١٣٤٤
١٣٥	٦٢٤	٥١٤	٤٧٢	٤٦٢	٣٥١	٢٤٧	١٤٦	٧٣٥	٦٢٤	٥١٤	٤٧٣
م	ص	ر	را	ج	جا	ب	ش	ن	ل	ذا	ذ
٧	٢	٣	٥	٦	١	٢	٤	٥	٧	١	٣

بازار	بازار ایرتسی	صالی	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	جمعه ایرتسی
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧
٨	٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤

غره نامهٔ رومی

رومی آیلك ابتداسی قنغی کونه تصادف ایلدیکی بیلنمك مراد اولندیغی حالده آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده‌کی رقمه ضم ایدوب یومیه جدولنه نظر اولنه

١٣٠٩	١٣١٢	١٣١٥	١٣١٨	١٣٢١	١٣٢٤	١٣٢٧	١٣٣٠	١٣٣٣	١٣٣٦	١٣٣٩	١٣٤٢
١٣١٠	١٣١٣	١٣١٦	١٣١٩	١٣٢٢	١٣٢٥	١٣٢٨	١٣٣١	١٣٣٤	١٣٣٧	١٣٤٠	١٣٤٣
١٣١١	١٣١٤	١٣١٧	١٣٢٠	١٣٢٣	١٣٢٦	١٣٢٩	١٣٣٢	١٣٣٥	١٣٣٨	١٣٤١	١٣٤٤
٦٥٤	٣٢١	٧٦٤	٤٢١	٧٦٥	٤٣٢	١٧٥	٥٣٢	١٧٦	٥٤٣	٢١٦	٦٤٣
مارت	نیسان	مایس	حزیران	تموز	اغستوس	ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	شباط
٥	١	٣	٦	١	٤	٧	٢	٥	٧	٣	٦

بازار ایرتسی	صالی	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	جمعه ایرتسی	بازار
٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨
٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥

مبادئ وامتداد فصول اربعه

مبدأ فصول		ایام	فصول	امتداد فصول		
عربی	مالی			دقیقه	ساعت	کون
٢٤ ربیع الاخر سنه ٣٣٢	١٠ مارت سنه ٣٣٠	بازار ایرتسی	فصل ربیع	١٦	٩	٩١
٢٨ رجب سنه ٣٣٤	٩ حزیران سنه ٣٣٠	بازار ایرتسی	فصل صیف	١٥	٤	٩٢
٣ ذی القعده ٣٣٢ سنه	١٠ ایلول سنه ٣٣٠	چهارشنبه	فصل خریف	١٨	٧	٩١
٤ صفر الخیر سنه ٣٣٣	١٠ کانون اول سنه ٣٣٠	چهارشنبه	فصل شتا	١٩	٨	٩٠

تاریخ مالی : سنهٔ مالیهٔ عثمانیه

١٢٠٥ سنه‌سنده دولتجه کوریلان لزوم اوزرینه شهور قمریه شهور شمسیه‌یه تحویل اولنمش و ١٢٠٩ سنه‌سنده بعض حساباتده خزینهٔ جلیله‌نك متضرر اولدیغی آکلاشلمقله سنهٔ مذکوره مارتنك ابتداسی مبدأ تاریخ اعتبار ایدلمشدر.

اشبو تاریخ مالی آیلرینك اسملری ، شهور رومیه، سریانیه‌دن واصول تقویمی ایسه ژولیوسك تقویمندن متحول طرز عتیق اوزره تاریخ میلادینك عینیدر .

الحالة هذه قوللانلقده اولان آیلرك بعضیسی اوتوز بعضیسی اوتوز بر اولمق اوزره یوریدیله‌رك نهایت سنه ٣٦٨ کونه بالغ اولور . حالبوکه بر سنهٔ شمسیه ٣٦٥ ایله تقریباً بر ربع کوندن عبارت اولدیغندن سنه نهایتنه مصادف اولان شباط آیلری بعضاً ٢٩ وبعضاً ٢٨ کون اعتبار ایدلمش بو وجهله بر درجه‌یه قدر تحت انتظامه آلنمشدر فقط ینه تماميله تصحیح اولنه‌مدیغندن حمل برجنك ابتداسی کیتدکجه مارتك ابتدالرینه طوغری کلمکده‌درکه ایلروده بتون بتون شباطك اجلرینه کچه‌جکندن ایلك بهار آیی عد ایدیان مارتك مبدأی شاشه‌جی بدیهیدر . حتی بوکا مثال اوله‌رق ١١٦٢ تاریخنده ارضرومی ابراهیم حق حضرتلرینك معرفت نامه‌سنده حمل برجنك ابتداسی مارتك اون بری اوله‌رق کوستریلدیکی حالده شمدیلرده همان سکزنی بیله بوله‌مامقده اولدیغی ملاحظه‌یه شایاندر .

تاریخ هجری شمسی : سنهٔ هجریهٔ شمسیه

تاریخ هجریٔ شمسی علیه‌الصلواة والسلام افندمز حضرتلرینك مکهٔ مکرمه‌دن هجرتله قبایه ٨ ربیع‌الاول بازار ایرتسی کونی بالوصول اوراده درت کون اقامت وبو مدتده ایلك مسجدشریف اولان مسجد قبانك اساسنی وضع ایله مدینهٔ منوره‌یه دخول بیوردقلرندن بر کون اول اولان پنجشنبه کونی ، یعنی شمس میزان برجنك درجهٔ اولیسنه نقل ایتدیکی کوندن معتبردر .

تاریخ هجری قمری : سنهٔ هجریهٔ قمریه

فخر کائنات افندمز حضرتلرینك هجرتلرینك اون سکزنجی سنه‌سی حضرت عمرالفاروقك زمان خلافتلرنده بر تاریخ معین اتخاذی لزوم حقیقیسنه بناءً تاریخ میلادك ٦٢٢ نجی سنه‌سی تموزینك اون التنجی کوننه مصادف هجرت نبویه‌نك ایلك سنه‌سی محرمك غره‌سی اولان جمعه کونی مبدأ تاریخ اسلام اولمق اوزره قبول بیورلدی .

اشبو تاریخك شهوری علی‌العموم اعتبار ایدلدیکی کبی مناوبةً بری یکرمی طقوز ودیکری اوتوز اولمق اوزره اولوب آنجق حکم شرع شریف موجبنجه رؤیت هلالدن رؤیت هلاله قدر اولمق اوزره اون ایکی ماهدن عبارتدر اساساً قمرك بر اجتماعندن دیکرینه قدر کچن مدتی تماميله ٢٩ ویا ٣٠ دکلدر بلکه ٢٩ کون اون ایکی ساعت قرق درت دقیقه ایکی ثانیه‌نك اونده طقوزی قدردر . بو مقدار هر ایکی آیده بر کونه بالغ اولوب کسرلر دخی ٣٢ آیده تکرار بر کونه تماملنور . بناءً علیه ایکی سنه‌سی ٣٥٤ واوچنجی سنه‌سی ٣٥٥ کون اولمق اوزره ایکی سنه‌ده بر کره (کبیسه) اسمیله ٣٥٥ کونلك بر سنه اعتبار اولنورکه بو سنهٔ کبیسه‌نك صوك آیی اولان ذی‌الحجه‌سنی ٣٠ کون اعتبار ایدرك فضله کونی بو وجهله سنه‌یه ضم ایتمش اولورلر .

شهور جلالی

سلجوقیلردن جلال الدوله ملکشاهك وزیری مشهور نظام الملك بدایع علمیه وحکمیه‌نك ترقیسی امرینده وقوع اولان اقدامات معروفه وزیرانه‌سی ثمره‌سندن اولمق اوزره هجرتك ٤٦٩ نجی سنه‌سنده ارباب هیئتدن عمر الخیام وابو المظفر میمون واسطی محمد خازن کبی حذاق منجمینی جمع ایدرك ٤٧١ سنهٔ تجربه‌نی مصادف ... نجی کونندن اعتبار مجدداً حساب ووضع ایتدیردیکی شهور شمسیه‌یه تاریخ جلالی اسمنی ویردی . وبونده فرس قدیمك اسامیٔ شهورینی استعمال ایله مثلا (فرور دین ماه قدیمك) یرینه (فرور دین ماه جلال) دیه فرق ایتدیردی .

او سنه شمسك برج حمله تحویلی فروردین ماه قدیمك یکرمی سکزنجی کوننه تصادف ایلدیکندن یوم مذکوری (حوت) دن اول فرور دین ماه جلالی اتخاذ ایدرك او یکرمی سکز کونی کبیسه اعتبار ایتدیلر . وشمسك (حمل) ه قبل نصف النهار نقل ایتدیکی کونکه (نوروز سلطانی) تسمیه ایتدکلری آن ربیعیدر . آنی رأس سنه اولمق اوزره قبول ایتدیلر . چونکه سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه‌یه مبدأ تجدیدنه سبب اولان سنه‌ده درت کون تساویٔ لیل ونهار کونلریله اطول واقصر ایام اولان دیکر ایکی کون اوله‌رق آنجق یوم اعتدال ربیعی موالید سنه‌یه نسبتله یوم ولادت کبی اولدیغندن مبدأ سنه اعتبار ایتمکی دها موافق عد ایتدیلر .

بونك سنه‌لری سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه اولمغله اوچ سنه (٣٦٥) شرکون ودردنجی سنه کبیسه اوله‌رق اوچ یوز آلتمش آلتی کون حسابیله‌در . فقط هر یدنجی دفعه‌کی کبیسه بشنجی سنه‌یه تأخیر ایدیله‌رك یوز اوتوز سنه‌ده فرق ایده‌جك بر کونی قپادیلر . بناءً علیه تاریخ جلالینك سنه‌لری سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه اولوب بونده عدد ایام اعتباری مقصود بالذات اولمیه‌رق هر یوم اعتدال ربیعی یعنی نوروز ، سنه باشی اوله‌جغندن کون حسابنجه واقع اوله‌جق خطیأتك بوکا قطعاً دخلی یوقدر .

خلاصه تاریخ جلالی تمامیله هیئته موافق اوله‌رق ترتیب ایدلمش اولدیغندن شمدی‌یه قدر امم سالفه ومتأخره‌ده اتخاذ اولنان تاریخلرك اك طوغریسیدر .

بونی ایکی درلو استعمال ایدرلر : بر طاقمی عدد ایامه باقیوب شهور شمسیهٔ حقیقیه اولمق اوزره هر بر برجی آیری اعتباریله قبول ایتمش ودیکر بر طاقمی‌ده تسهیل حساب ایچون آیلری اوتوز بر کون اعتبار ایدرك فضله قالان بش ویا آلتی کونی دخی (خمسهٔ مسترقه) نامیله آخر سنه‌یه ضم ایتمشلر بو اعتباره کوره تاریخ ملکینك سنه‌لری شمسی حقیقی اولدیغی حالده آیلری شهور شمسیهٔ اصلیه اولمامش اولور .

اسامیٔ شهور جلالی

، فرور دین ماه ، ، ارد بهشت ماه ، ، خرداد ماه ، ، تیرماه ، ، مرددماه ، ، شهریورماه ، ، مهرماه ، ، آبان ماه ، ، آذرماه ، ، دی‌ماه ، ، بهمن ماه ، ، اسفندارمذماه ،

سنهٔ عادیه ویا کبیسه‌یی یعنی شباطك یکرمی سکز ویا یکرمی طقوز اوله‌جغنی بولمق

بر سنهٔ کامله ٣٦٥ کون ¼ ٥ ساعتدن عبارت اولوب ¾ ٥ ساعتی حفظ ایله ٣٦٥ کون اعتبار ایدیله‌رك سنهٔ عادیه تسمیه اولنور . محفوظ ¼ ٥ ساعت درت سنه‌ده بر کون ایتدیکندن سنهٔ عادیه‌نك عدد ایامی اولان ٣٦٥ شه هر درت سنه‌ده بر کونه ضم ایله ٣٦٦ کونه ابلاغ ایدیله‌رك سنهٔ کبیسه دینورکه شباطی یکرمی طقوز کون اولور .

سنهٔ عادیه ویا کبیسه یعنی شباطك یکرمی سکز ویا یکرمی طقوز اوله‌جغنی بیلمك ایچون هر هانکی سنه‌مزك مصادف اوله‌جغی سنهٔ افرنجیه ٤ ایله بلا کسر تقسیم اولنمزسه ٣٦٥ کون اولوب سنهٔ عادیه ٤ ایله بلا کسر تقسیم اولنور ایسه ٣٦٦ کون اولوب سنهٔ کبیسه اولور .

مثال : ایچنده بولندیغمز ١٣٢٩ سنه‌مالیه‌سنك مصادف اولان ١٩١٤ سنهٔ افرنجیه‌سی ٤ ایله بلا کسر قابل تقسیم اولمدیغندن بوسنه سنهٔ عادیه وشباطی‌ده یکرمی سکز کوندر .

فقط ایکی سنه صکره سنه‌مزك واصل اوله‌جغی ١٣٣١ سنه‌سنك مصادفی اولان ١٩١٦ سنهٔ افرنجیه‌سی ٤ ایله بلا کسر قابل تقسیم اوله‌جغندن مذکور کله‌جك ١٣٣١ سنهٔ مالیه‌سی سنهٔ کبیسه واو سنه‌نك شباطی‌ده ٢٩ کون اوله‌جقدر .

اذانی ساعت

اذانی ساعت — شمسك اوست محیطنك برافق مرئی ثابتدن غروبی آننده ١٢ یی ارائه ایدن ساعتدر . بوساعت شمسك حركت حقیقیسنه كوره ایشلدیلدیكندن هر غروب زماننده تام اون ایكی اوله‌میوب یا زیاده ویا نقصان اولور .

آن مذكورده تام اون ایكی‌یی ارائه ایچون هر كون ارتفاع آلنه‌رق و یاخود دقیق صورتده حساب ایدلمش ایكی كونك ظهرلری بینده‌كی تفاوت ؛ كونلر — كانون اولك طقوزندن حزیرانك طقوزینه‌قدر اوزانمقده‌در — اوزاندقجه طرح و — حزیرانك طقوزندن كانون‌اولك طقوزینه‌قدر قیصالمقده‌در — قیصالدقجه ضم اولنه‌رق ساعتك عیار ایدلمسی لازم كلور .

وسطی ساعت

ساعت وسطی — شمسك حركت وسطیسنه كوره ایشلدیلان وعموم بحریون ودوائر حكومت و اجانب طرفلرندن قبول و قبل الزوال و بعدالزوال نامليه استعمال ایدلمكده اولوب مبدائی نصف اللیلدر .

نصف اللیلدن زواله‌قدر ١٢ وزوالدن دخی نصف اللیله‌قدر ١٢ ساعت اولمق اوزره ایكی دور تامی حاوی اولوب زمان مقیاسی ایچون غایت الویریشلیدر . ساعت وسطی ایله ساعت حقیقی (اذانی) بینده‌كی تفاوته تعدیل زمان تعبیر اولنوب مذكور ساعتلرك یكدیكرلرینه تحویللرنده مستعملدر .

تعدیل زمانك مقداری سنه‌ده درت دفعه صفر اولور . یعنی ساعت حقیقی ایله وسطی یكدیكرینه مطابق اولور . بوزمانلر ایسه :

نیسان ٣	اغستوس ٣٠
حزیران ٢	كانون‌اول ١٢

سهولتله اذانی ساعتی وسطی ساعته ووسطی ساعتی اذانی ساعته تحویل ایتمك اصولی .

اذانی ساعتك وسطی ساعته تحویلی :

هر هانكی بر كون و زمانده ساعت اذانی‌یی ساعت وسطی‌یه تحویل ایتمك ایچون اذانی ساعتك اشعار ایلدیكی مقدار ، درون تقویمده وسطی ساعتله اوقات جدولنك اقشام اذانی ستوننده تحویلی مراد اولنان كونك حذاسنده بولنان ساعت ودقیقه‌یه ضم ایدلدكده وسطی ساعت اولور .

اكر حاصل جمع اون‌ایكیدن زیاده اولورایسه اون ایكی طرح اولندقده باقی ساعت وسطی‌اولور.

مثال مارتك ١٢ نجی كونی اذانی ساعت ٢٧ ٤ ایكن وسطی ساعت قاچدر .

٢٧ ٤ مارتك ١٢ نجی كونی ساعت اذانی
٢١ ٦ « « « « ساعت وسطی ایله آقشام اذانی وقتی.
٤٨ ١٠ « « « « اذانی ساعت ٤,٢٧ ایكن وسطی ساعت اولور .

دیكر مثال : نیسانك دردنجی كونی اذانی ساعت ٤٣ ٩ ایكن وسطی ساعت قاچدر .

٤٣ ٩ نیسانك دردنجی كونی اذانی ساعت
٤٦ ٦ « « « « وسطی ساعتله آقشام اذانی وقتی .
٢٩ ١٦
١٢ ، اون ایكیدن زیاده اولدیغی ایچون اون ایكی تفاضل
٢٩ ٤ . اذانی ساعت ٤٣ ٩ ایكن وسطی ساعت اولور .

وسطی ساعتك اذانی ساعته تحویلی

وسطی ساعتی اذانی‌یه تحویل ایچون بالاده‌كی عملیاتك عكسنی یاپملیدر .

مثال : مارتك ١٢ نجی كونی وسطی ساعت ٤٨ ١٠ ایكن اذانی ساعت قاچدر ؟

٤٨ ١٠ وسطی ساعت
٢١ ٦ یوم مذكورده وسطی ساعتله اخشام اذانی‌وقتی‌اولوب طرح ایدلدكده باقی‌اذانی ساعت‌اولور
٢٧ ٤ اذانی ساعت .

اكر اخشام اذانی وقتی تحویلی مراد اولنان ساعت وسطیدن زیاده اولوب‌ده طرح اولنه‌مازایسه مذكور ساعته ١٢ ضم اولنه‌رق بعده طرح ایدلملیدر .

مثال : نیسانك دردنجی كونی وسطی ساعت ٢٩ د ٤ ءت ایكن اذانی ساعت قاچدر ؟

٢٩ ٤ یوم مذكورده اذانی ساعت
١٢ ، « وسطی‌ساعتله اخشام اذانی‌وقتی تحویل اولنه‌جق‌اذانی ساعتدن زیاده‌اولدیغندن
٢٩ ١٦ | اون ایكی ضم ایدلدی.
٤٦ ٦ یوم مذكورده وسطی ساعتله اخشام اذانی وقتی
٤٣ ٩ اذانی ساعت .

هر شهر شمسیده کوندوز وکیجه‌لرك امتداد وتناقصنی مبین جدولدر

کوندوزلرك امتداد وکیجه‌لرك تناقصی

کانون اول ٩ زندن نهایتنه دکین	٠	١٨	٠٠
کانون ثانی ابتداسندن «	١	٠٤	٠٨
شباط « «	١	١٤	٥٢
مارت « «	١	٢٤	[illegible]
نیسان « «	١	١٠	٤٠
مایس « «	٠	٤١	٠٢
حزیران « طقوزینه دکین	٠	٠١	٥٠

کیجه‌لرك امتداد وکوندوزلرك تناقصی

حزیران طقوزندن نهایتنه دکین	٠	١٧	٤٢
تموز ابتداسندن «	٠	٥٧	١٤
اغستوس « «	١	١٨	٥٤
ایلول « «	١	٢١	٠٢
تشرین اول « «	١	١٦	٣٢
تشرین ثانی « «	٠	٤١	٣٤
کانون اول « طقوزینه قدر	٠	٠٢	٣٤

قمری	مالی	ایام	ایام ولیالیٔ مبارکهٔ اسلامیه
٢ رجب سنه ١٣٣٢	١٤ مایس سنه ١٣٣٠	جمعه	لیلهٔ رغائب عمیمة المواهب
٢٧ رجب سنه ١٣٣٢	٨ حزیران سنه ١٣٣٠	بازار	لیلهٔ معراج النبی علیه السلام
١٥ شعبان سنه ١٣٣٢	٢٦ حزیران سنه ١٣٣٠	پنجشنبه	لیلهٔ برات سعادتغایات
١٥ رمضان سنه ١٣٣٢	٢٥ تموز سنه ١٣٣٠	جمعه	زیارت خرقهٔ سعادت [*]
٢٧ رمضان سنه ١٣٣٢	٦ اغستوس سنه ١٣٣٠	چهارشنبه	لیلهٔ جلیلهٔ قدر
١ شوال سنه ١٣٣٢	١٠ اغستوس سنه ١٣٣٠	بازار	عید سعید فطر
١٠ ذی الحجه سنه ١٣٣٢	١٧ تشرین اول سنه ١٣٣٠	جمعه	عید سعید اضحی
١٠ محرم سنه ١٣٣٣	١٦ تشرین ثانی سنه ١٣٣٠	بازار	یوم عاشورا
١٢ ربیع الاول سنه ١٣٣٣	١٦ کانون ثانی سنه ١٣٣٠	جمعه	مولود حضرت رسالتپناهی

[*] خرقهٔ سعادت دائره‌سی سلطان سلیم اول طرفندن بنا ایدلشدر. امانات مبارکه ایله خرقهٔ سعادت حضرت نبوی کموش صندوق درونده وقوطیلر درونده اوله‌رق دائرهٔ مذکوره‌ده محفوظدر. هرسنه رمضان شریفك اون بشنده پادشاهان عظام حضراتی طوپقپو سراینه آلای ایله کیدرك امانات مبارکه‌یی زیارت بیوررلر. مذکور خرقهٔ سعادتك اصحاب کرامدن حضرت کعب بن زهیرك تقدیم ایتدیکی قصیده اوزرینه طرف رسالتپناهیدن مشار الیه احسان بیورلمشدی. دائرهٔ مذکوره‌ده محفوظ اولان امانات مبارکه سلطان سلیم حضرتلرینك مصری فتح بیوردقلری صره‌ده مکه امیری شریف سید برکاتك مخدومی (ابو نمی) ایله مصره خاقان مشار الیه کوندرلمش اولوب بونلردن بعضلری درج اولنور:

حضرت پیغمبرك بر عدد دیشی.
حضرت پیغمبرك ایکی عدد نعلنی.
حضرت پیغمبرك خرقهٔ سعادتی.
حضرت پیغمبرك برقلنج قبضه‌سی.
حضرت پیغمبرك بر اوق.
حضرت پیغمبرك سجاده‌سی.
غسل نبوی صویی.
حضرت پیغمبرك لوای سعادت احتواسی اولان سنجاق شریف.
اوزرنده قدم سعادت نشانه‌سی بولنان بر طاش.

انبیای عظامدن حضرت شعیب علیه السلامك ایکی عدد عصای شریفی.
پیغمبر حضرت ابراهیمك قزغانی.
پیغمبر حضرت داودك قلنجی.
پیغمبر حضرت یوسف علیه السلامك کوملکی.
ابوبکر الصدیق حضرتلرینك سجاده‌سی.
مکهٔ مکرمه‌ده آلتون اولوق.
مکهٔ مکرمه‌ده (مقام ابراهیم)ك کموش قپاغی.
مکهٔ مکرمه‌نك آناختاری.
مکهٔ مکرمه‌ده باب کتوبه دینلن قپونك قنادی. ...

شهور عربیه‌نك وجه تسمیه‌سی

محرم	ازمنهٔ سابقه‌ده عربلر درت آیدن عبارت اولان اشهرحرمك اوچنجیسی بوآی اولمق اوزره (محرم) تسمیه ایتمشلردر .
صفر	وقتیله ظهور ایدن بر (وبا) علتی عربستان خلقنك یوزلرینی صارارتوب صولدیردیغی ایچون (صفر) نامی ویرمشلردر.
ربیع الاول	حین تسمیه‌سی بهار موسمنه تصادف ایتمسیله (ربیع الاول) دینلدی .
ربیع الاخر	بونك‌ده حین تسمیه‌سی بهاره مصادف اولدیغندن ربیع الاوله ثانی اولمق اوزره (ربیع الاخر) دینلدی .
جمادی الاولی	حین تسمیه‌سی عربستانده انجماد وقوعنه یعنی یاغمورسزلقدن قایناقلرك قورودیغی زمانه مصادف اولمسنه مبنی (جمادی الاولی) دینلدی.
جمادی الاخره	بونك‌ده حین تسمیه‌سی عربستانده انجماد وقوعنه مصادف اولدیغندن جمادی الاولی‌یه ثانی اولمق اوزره (جمادی الاخره) دینلدی .
رجب	اشهر حرمك دردنجیسیدر. اسکی عربلرك بوآیه حرمتلری زیاده اولدیغندن قورقویه بناءً « حرمت ایتمك » معناسنه اولان (رجب) نامنی ویرمشلردر.
شعبان	وقتیله عربلرك شعبه شعبه اوله‌رق غوغا ایتدکلری برآی اولدیغندن (شعبان) دینمشدر.
رمضان	عربلرك اسماء شهوری وضع ایتدکلرنده موسم صیفك اك صیجاق وقتنه تصادف ایلدیکندن ناشی اومعنایه دلالت ایتمك اوزره (رمضان) نامی ویرلدی .
شوال	دوه‌لر ، قویروقلرینی یوقاری‌یه قالدیره‌رق کبه‌لکلرینی بو آیده اعلان ایتدکلرندن آکا نسبتله (شوال) تسمیه قلندی .
ذی القعده	اشهر حرمك برنجیسیدر . قوم عربك ترك مقاتله ایله اختیار قعود ایتدکلری برآی اولدیغندن (ذی القعده) اسمی ویرلدی .
ذی الحجه	اشهر حرمك ایکنجیسیدر . حین تسمیه‌سی حج شریف موسمنه مصادف اولدیغندن (ذی الحجه) دینلمشدر .

••• برپارچه بالچق .
حضرت عثمانك کندو ال یازوسیله قرآن کریم نسخهٔ شریفه‌سی .
حضرت امام علینك ال یازوسیله قرآن کریم نسخهٔ شریفه‌سی .
اصحاب کرامدن زین العابدین حضرتلرینك ال یازوسیله قرآن کریم نسخهٔ شریفه‌سی .
چهار یار کزین حضرتلرینك عمامه‌لری .
» » » قلنجلری .
چهار یار کزین حضرتلرینك سنجاقلری .
چهار یار کزین حضرتلرینك تسبیحلری .
عشرهٔ مبشره حضراتنك آلتی عدد قلنج قبضه‌لری .
اصحاب کرامدن جعفر طیار حضرتلرینك قلنجی .
» » خالد بن زید حضرتلرینك قلنجی .
» » ترجیل بن حسن حضرتلرینك قلنجی .
» » معاذبن جبل حضرتلرینك قلنجی .
حسن وحسین حضراتنك سنجاقلری .
ویس القرانی حضرتلرینك تاجی ، وسائره .

وقایع دینیه ومؤسسات مذهبیه وخیریه

قبل الهجره

٦٢١٢	خلقت آدم علیه السلام .
٣٩٧٤	طوفان نوح علیه السلام .
٢٥٨٠	ولادت ابراهیم علیه السلام .
٢٥١٨	ولادت اسماعیل علیه السلام .
٢٤٨٠	اسماعیل علیه السلامك ختانی .
٢٤٥٩	ولادت حضرت یعقوب علیه السلام .
٢٤٤٤	وفات حضرت ابراهیم علیه السلام .
٢٣٦٧	ولادت حضرت یوسف علیه السلام .
٢٣٢٤	یوسف علیه السلامك مصرده ابتدای سلطنتی .
٢٣٠٣	حضرت یعقوبك کنعانی ترکله مصره تشریفلری .
٢٢٨٦	حضرت یعقوب علیه السلامك وفاتی .
٢٢٥٧	حضرت یوسف علیه السلامك وفاتی .
٢١٩٦	ولادت حضرت هارون علیه السلام .
٢١٩٢	ولادت حضرت موسی علیه السلام .
٢١١٤	حضرت موسی علیه السلامك مصردن خروجلری.
٢١٧٣	وفات حضرت موسی علیه السلام .
١٧٠٧	ولادت حضرت داود علیه السلام .
١٦٥٥	ولادت حضرت سلیمان علیه السلام .
٦٢٢	ولادت حضرت عیسی علیه السلام .
٣٣٤	ایاصوفیه‌نك بناسی .
٥٣	ولادت فخر کائنات افندمز حضرتلری .
٣٦	حضرت فخر کائناتك خطهٔ یمانیه‌یی تشریفلری .
٢٨	حضرت فخر عالمك حضرت خدیجة الکبری ایله عقد ازدواجی .
١٣	نبوت فخر عالم افندمز حضرتلری .

بعد الهجره

٠ هجرت نبویه.
١٠ حج وداع
١١ خلافت حضرت ابوبکر رضی الله عنه.
١٣ خلافت حضرت عمر رضی الله عنه.
٢٤ خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه.
٣٥ خلافت حضرت علی رضی الله عنه.
٤١ ظهور بنی امیه.
٤٩ غلطه‌ده عرب جامع شریفنك ایلك بناسی.
٦٠ وقعهٔ دلسوز کربلا.
٧٥ ضرب سکهٔ اسلامیه.
٨٠ ولادت حضرت امام اعظم رحمة الله علیه.
٩٢ اسلامك اندلسه مروری.
٩٥ غلطه‌ده عرب جامع شریفنك ایکنجی دفعه بناسی.
٩٩ عمر ابن عبدالعزیزك شامده حکومتی.
١٣٢ شامده بنی امیه‌نك انقراضیله عباسیلرك ظهوری.
١٣٩ اندلسده بنی امیه‌نك تأسسی.
١٥٠ امام اعظمك وفاتی.
١٧٦ امام مالکینك وفاتی.
٢٠٤ امام شافعینك وفاتی.
٢٤٠ امام احمد بن حنبلینك وفاتی.
٤٧٥ حضرت عبدالقادر گیلانینك وفاتی.
٤٧٤ ابتدای اهل صلیب.
٦٠٤ مولود شریف قرائتنك ابتداسی.
٦٣١ حضرت مولانا جلال الدین رومینك وفاتی.
٧٣٦ بروسه‌ده اورخان جامع شریفنك بناسی.
٧٩١ شاه محمد نقش بندینك وفاتی.
٧٩٢ بروسه‌ده ییلدیرم جامع شریفنك بناسی.

٧٩٧ بروسه‌ده اولو جامع شریفنك بناسی.
٨٠٢ بروسه‌ده ایلك دفعه خسته‌خانه کشادی.
٨٢٤ سلاطین عثمانیه‌ده تقلید سیف مراسمنك ابتداسی [*]
٨٣١ بروسه‌ده یشیل جامع شریفنك بناسی.
٨٦٨ استانبولده فاتح جامع شریفنك اتمامی.
٩٠٣ استانبولده بایزید جامع شریفنك اتمامی.
٩٢٣ سلطان سلیم اولك خلافت اسلامیه‌یه نائلیتی. [**]
٩٢٣ صرهٔ همایون بدایت ارسالی. [***]
٩٦٥ استانبولده سلیمانیه جامع شریفنك اتمامی.
٩٨٢ شیخ الاسلام ابوالسعود افندینك وفاتی.
١٢٢٣ حرمین محترمینك وهابیلرن تخلیه‌سی.

---

[*] سلطان مراد ثانی حضرتلری پدر جنت مقرلرینك وفاتی اوزرینه مغنیسا ایله بروسه‌یه کلش وشهره تقربنده ییلدیرم بایزید حضرتلرینك دامادی شیخ امیر بخاری حضرتلری کندولرینی بالاستقبال خارج شهرده واستقباله چیقان اهالی قارشیسنده سلطان مشار الیهه قلنج قوشاتمش وبو رسم مستحسن بوتاریخدن اعتباراً اجرا اولنه کلشدر. یاووز سلطان سلیمدن صکره کلن عثمانلی پادشاهلرینك جلوسی اثناسنده تربهٔ حضرت خالدده جد امجدلری یاووز سلطان سلیم حضرتلرینك قلنجنی قوشانیر.

[**] مصرده عباسی خلیفه عباس متوکل علی الله سلطان سلیم اول حضرتلریله برلکده استانبوله کلرك ایاصوفیه جامعنده منبره چیقوب سلطان سلیمك خلافته استعداد واستحقاقنی بیان ایدرك آرقه‌سنده‌کی رسمی فراجه‌یی چیقاروب سلطان مشار الیهه کیدیرمش وخلافتی رضاسیله ترك ایلدیککنی تصریحاً بیان ایلمشدر. بو وقعه‌دن صکره عثمانلی پادشاهلری خلافت کبرای اسلامیه‌یی احراز بیورمشلردر.

[***] عثمانلی پادشاهلرندن حرمین الشریفینه ایلك دفعه صره ارسال ایدن چلبی سلطان محمد اولوب بایزید ثانی عصرنده کوندریلان صره‌نك سنه‌ده اون درت بیك آلتوندن عبارت اولدیغی مرویدر. یاووز سلطان سلیمك مصری فتحی اوزرینه مکهٔ مکرمه‌ده سلطان مشار الیه حضرتلرینك نام همایونلرینه خطبه اوقونمسیله حرمین اهالیسنه ایکی یوز بیك آلتون کوندرلمش وبونك مقداری بالتدریج تزیید قلنمشدر. شو صورتله صرهٔ همایون ارسالی ده اول عادات سلطنتدن ابدیه‌ده (٩٢٣) سنه‌سنده امیر مصلح الدینك صره امینی تعیینیله بونك آتیاً بو صورت منتظمه‌ده هرسنه ارسالنه دوام اولنه کلشدر.

عادات واجتماعيات ـ فنون وكشفيات واختراعات وصنايع بشريه‌يه دائر وقايع مشهوره

قبل الهجره

٦٢١٢ اجراى زراعت . [حضرت ادم عليه السلام طرفندن]

٤٩٥٠ طاش لوحه اوزرينه يازى يازمق. [حضرت ادريس عليه السلام طرفندن]

٤٠٦٢ الياف نباتيه‌دن ايپ اعمالى .

٣٨٨٧ مصرده چيچك صاقسيى اعمالى.

٣٨٨٧ مصر حدودنده اصوانك جنوبنده خلايب موقعنده ايلك دفعه اوله‌رق كوى تأسيس وقلعه‌لر انشاسى.

٣٥٩٦ چينده بحرى وبرى صيادلغك ظهورى .

٢٩٦٨ نى بشرك ات يمكه باشلامسى .

٢٩٦٢ اوزومدن شراب ياپلمسى .

٢٩٥١ قطعهٔ مصريه‌ده ابتدا صقال طراش ايتمك عادتنك ظهورى .

٢٩٢٥ اوراق وصبانك ايجادى .

٢٨٢٥ زيتون اغاجنك ابتداى غرسى .

٢٧٧٥ اتمك وايپلكك ايجادى .

٢٧٢٥ ديكيش ديكمه‌نك ايجادى .

٢٧٢٥ فنكه‌ليلر طرفندن قيرمزى بويانك ايجادى .

٢٦٤٥ كشف معادن .

٢٦٤٠ باقيرجيلق صنعتنك ظهورى .

٢٥٢٥ ايجاد سيف.

٢٥١٢ اطفالك تعليمى ايچون معلم تعيينى .

٢٥٠٠ اوق ويايك اختراعى .

٢٤٤٥ ابتداء آته بينمك.

٢٤٢٥ معادندن آينه ايجادى .

٢٣٣٥ فن قرائت وكتابتك شيوعى .

٢٣١٨ باقيردن صحن اعمالى .

٢٣١٢ يونانيلرجه تمنا ايله سلاملاشمق اصولنك ظهورى. [*]

[*] يونانيلر يوسه‌يى جناب حقه عرض خلوص وعبادت ايچون بر اشارت اتخاذ ايتمش واز جمله سمايى مسكن معبوديت اعتقاد ايتدكلرندن وسمايى دوداغك تماسيله بوس ايتمك ايسه قابل اوله‌ميه‌جغنى بيلدكلرندن اللرينى اولا سمت سمايه ومؤخراً اغزلرينه كتوره‌رك بوس ايلدكلرندن سلاملاشمق عادتى بوكا تقليداً احداث اولنمشدر .

٢٢٧٥ مراكب بحريه‌نك يلديزلرى رهبر اتخاذ ايدرك سير وسفرى.

٢١٧٥ نيشتر ايله قان الموق اصولنك ابداعى.

٢٠٩٥ جامك ايجادى .

٢٠٢١ كريدده دمير معدننك كشفى .

٢٠٠٥ محاربانده زره استعمالى عادتنك ابتداسى .

٢٠٠٠ دستره وبورغونك ايجادى.

١٩٦٢ تخته اعمالنك ابتداسى .

١٨٨٢ مصرده خريطه تنظيمى .

١٨٧٥ چوملكجى دولابنك ايجادى .

١٨٠٥ فيل ديشنك صنايعده استعمالى .

١٦٣٤ صمور وسنجابدن كورك اعمالى.

١٦٢٥ مصريلرك صفوف اوزره ترتيب عسكر ايلمه‌سى.

١٤٧٤ التون وكموش معدنلرينك كشفى .

١٤٢٥ قوهٔ مقناطيسيه‌نك كشفى .

١٣٤٥ ليمان انشاسى .

١٢٨٣ ايكنولى تفنكك ايجادى .

١٢٢٩ شطرنج وتاوله اويوننك احداثى .

١١١٥ قورشون قلمنك ايجادى.

١٠٦٧ زيتون ياغى ايسندن مركب اعمالى .

٩٤٧ اسكندريه‌ده ايلك دفعه اوله‌رق دكان انشاسى .

٩٠٧ مصرده طوز اعمالى .

٨٨٥ يانغين طولومبه‌سنك ايجادى .

٧٩٥ عمومى فرونلر احداثى .

٦٤٥ نشادرك كشفى .

٤٨٤ جامك ايجادى.

٢٠١ صو ترازوسنك ايجادى .

بعد الهجره

٤ شکر قامشندن شکر اعمالی .
٤٢ بلاد اسلامیه‌ده پوسته‌لر ایشلمسی .
٨٥ چینده آلتونك اعمال واحداثی .
٩٦ پاموقدن کاغد اعمالی . [چینده دها قدیمدر]
١٢١ عربلر بیننده علم کیمیانك شیوعی .
١٢٥ بالتقطیر اسپرتو اعمالی .
٣٥٨ تره‌منتی ونفت معدنلرینك کشفی .
٤٢٩ اندلسده موسیقی نوطه‌لرینك ایجادی .
٤٩٢ اهل صلیبك سوریه‌دن ایتالیایه نقل ایتملری .
٤٩٧ انکلتره‌ده تشکه اعمالی .
٥١٦ ساعتك ایجادی .
٦٨٥ باروت استعمالنك شیوعی .
٦٨٦ کوزلکك ایجادی .
٦٨٧ تعیین جهات ایچون پوصله ایجادی .
٦٨٩ اوروپاده یاغ مومنك ایجادی .
٦٩٥ اوروپاده چالار ساعت ایجادی .
٧٠٧ پاچاورادن کاغد یاپیلمسی .
٧٦٢ طوپك ایجادی .
٨٥١ صنعت طباعتك ایجادی .
٨٦٢ امریقانك کشفی .
٩٠٣ امید برونی طریقنك کشفی .
٩٢٢ جیب ساعتنك ایجادی .
٩٥١ انکلتره‌ده دیکیش ایکنه‌سنك ایجادی .
٩٨٧ انشای رصد تقی الدین وحساب اصول اعشاری .
٩٩٦ وندیکده امانت بانقه‌سی تأسیسی .
٩٩٧ انکلتره‌ده غزته‌لرك ابتدای طبع ونشری .
١٠٢٤ دوربینك ایجادی .

١٠٥٤ امریقاده ابتدا پرنج زرعی .
١٠٦٢ انکلتره‌ده شمسیه اعمالی .
١١٢١ بخار ماکنه‌لرینك ایجادی .
١١٣٥ اسکدارده دارالطباعه تأسیسی .
١١٣٧ استانبول مناره‌لرنده ماهیه قورولمق عادتنك احداثی .
١١٦٧ چیچك آشیسنك احداثی .
١١٦٧ آمریقاده سپر صاعقه ایجادی .
١١٩٩ بالون ایجادی .
١٢٠٥ پارسده قولالی کوملك احداثی .
١٢٠٢ تلغراف ایجادی .
١٢١٥ لیطوغرافیا دنیلان طاش باصمه‌سنك اختراعی .
١٢٢٢ واپورلرك ایجادی .
١٢٤٠ دمیر یولی احداثی .
١٢٤٥ کبریتك ایجادی .
١٢٥٣ روسیه‌ده ابتداء حریر فابریقه‌سی انشاسی .
١٠٥٤ الکتریقلی تلغراف مخابراتنه تطبیقی .
١٢٧٦ پترول دنیلان غازك کشفی .
١٢٧٧ طورپیل دنیلان دکیز لغملرینك ایجادی .
١٢٨٩ فس قالبنك اعمالی .
١٢٨٠ استانبولده سرکئ عمومی کشادی .
١٢٨١ طورپیدولر احداثی .
١٢٨٦ سویش قنالنك کشادی .
١٢٨٨ توتونك ممالك عثمانیه‌ده انحصاره ادخالی .
١٢٨٨ درسعادتده تراموای تأسیسی .
١٢٨٩ ترسانهٔ عامره‌ده حوض سابح استعمالی .
١٢٩٠ غلطه‌ده تونل کشادی .
١٢٩٠ ازمیت دمیر یولنك انشاسی .
١٢٩٣ فنوغرافك ایجادی .
١٢٩٧ درسعادتده موزه خانه تأسیسی .
١٣٠٥ روم ایلی شمندوفرلرینك اوروپا خطوطیله التصاقی .

۱۳۰۵ زراعت بانقه‌لرینك احداثی.
۱۳۰۵ درسعادتده ترقوس صوینك اجراسی.
۱۳۰۶ فرانسه‌لی موسیو پاستورك قودوز علتی تداویسی.
۱۳۱۰ یافه ـ قدس تیمور یولنك رسم کشادی .
۱۳۱۰ آنقره تیمور یولنك رسم کشادی .
۱۳۱۳ بیروت ـ شام شمندوفرلرینك رسم کشادی .
۱۳۱۴ قونیه تیمور یولنك رسم کشادی .
۱۳۲۲ بغداد تیمور یولنك قونیه ـ ارکلی قسمنك رسم کشادی.
۱۳۲۳ ممالك عثمانیه‌ده تلسز تلغراف تأسیسی.
۱۳۲۴ ریاق ـ حلب شمندوفر یولنك اکمالی.

قونیه ملوك سلچوقیه‌سی

٤٧٠ - ٧٠٧

			سنهٔ هجریه
۱	سلیمان بن قتلمش بن ارسلان پیغو بن سلچوق.		٤٧٠ — ٤٧٩
	داود بن سلیمان .		٤٧٩ — ٤٨٥
۲	برنجی قلج ارسلان محمود بن سلیمان.		٤٨٥ — ٥٠٠
۳	ملکشاه بن قلج ارسلان .		٥٠٠ — ٥١٠
٤	برنجی رکن الدین مسعود بن قلج ارسلان .		٥١٠ — ٥٥١
٥	ایکنجی عزالدین قلج ارسلان بن مسعود .		٥٥١ — ٥٨٨
٦	برنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان .	[دفعه ۱]	٥٨٨ — ٥٩٢
۷	ایکنجی رکن الدین سلیمان شاه بن قلج ارسلان .		٥٩٢ — ٦٠٠
۸	اوچنجی عزالدین قلج ارسلان بن سلیمان شاه .		٦٠٠ — ٦٠١
	برنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان .	[دفعه ۲]	٦٠١ — ٦٠٧
۹	برنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو .		٦٠٧ — ٦١٦
۱۰	برنجی علاء الدین کیقباد بن کیخسرو .		٦١٤ — ٦٣٤
۱۱	ایکنجی غیاث الدین کیخسرو بن کیقباد .		٦٣٤ — ٦٤٤
۱۲	ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو .	[دفعه ۱]	٦٤٤ — ٦٤٦
۱۳	دردنجی رکن الدین قلج ارسلان بن کیخسرو.	[دفعه ۱]	٦٤٦ — ٦٤٧
	ایکنجی عزالدین کیکاوس / دردنجی رکن الدین قلج ارسلان } بن کیخسرو.	[مشترکاً]	٦٤٧ — ٦٥٥
۱٤	علاء الدین کیقباد ثانی.		٦٥٥ — ٦٥٥
	ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو .	[دفعه ۲]	٦٥٥ — ٦٥٨
	دردنجی رکن الدین قلج ارسلان بن کیخسرو.	[دفعه ۲]	٦٥٨ — ٦٦٣
۱٥	اوچنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان .		٦٦٣ — ٦٨١
۱٦	ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس .	[دفعه ۱]	٦٨١ — ٦٩٤
	فاصله		٦٩٤ — ٦٩٦
۱۷	اوچنجی علاء الدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس.		٦٩٦ — ٦٩٩
۱۸	اوچنجی غیاث الدین مسعود بن کیقباد .		٦٩٩ — ٧٠٢
	ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس .	[دفعه ۲]	٧٠٢ — ٧٠٤
	اوچنجی علاء الدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس.	[دفعه ۲]	٧٠٤ — ٧٠٧

ظهور اسلامدن برو مرکز خلافت اولان شهور

مرهسی	اسامی شهور	
١	مدینهٔ منوره	رسول اعظم حبیب ذیشان افندمزك آخرتی تشریفلرندن صکره خلفای راشدین کرامدن ابو بکر ، عمر ، عثمان ، علی رضی‌الله عنهم حضراتنك زمان خلافتلرنده مرکز خلافت ایدی، هجرتك اون برنجی سنه‌سندن ٣٨ نجی سنه‌سنه قدر مقر خلافت اولمشدر .
٢	کوفه	حضرت علی رضی‌الله عنهك زمان خلافتنده هجرتك ٣٨ نجی سنه‌سی [illegible] محاربه‌سندن و حکمین وقعه‌سندن صکره مرکز خلافت تخاذ اولنمش و (٤١) تاریخ [illegible] هجریسنه قدر مقر خلافت قالمشدر .
٣	شام	حضرت علی رضی‌الله عنهك شهادتی اوزرینه خلافت مخدوم عالیسی حضرت حسنه بالارث انتقال ایتدیکی حالده مشارالیه حضرتلری خلافتی علیهنه قالقمش اولان معاویه ایله مخاصمه ایدرك سفك دماء اسلامیه سببیت ویرمامك ایچون مقام خلافتدن فراغتله کوشهٔ انزوایه چکلدکلری جهتله هجرتك (٤١) تاریخنده معاویه طرفندن مرکز خلافت اتخاذ اولنه‌رق هجرتك (١٣٢) سنه‌سنه وخلفای امویه‌نك صوکی اولان مروان حمارك ابامسلم خراسانینك یاردمیله خلافت عباسیه‌دن ابی السفاح الینه کچدی و مرکزیده شامدن انبار شهرینه نقل ایدلدی خلفای امویه‌نك کافه‌سی شامده اجرای خلافت ایتمشلردر .
٤	انبار	هجرتك (١٣٢) تاریخنده خلفای عباسیه‌نك برنجیسی ابی السفاح طرفندن مقر خلافت اتخاذ اولنمشدر . انبار هجرتك (١٣٦) تاریخنه قدر مقر خلافت اوله‌رق قلدی و تاریخ مذکورده ایسه مرکز خلافت خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی جعفر المنصور طرفندن هاشمیه‌یه نقل ایدلدی .
٥	هاشمیه	انبار نام قدیمیله معروف اولان بوشهر خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی جعفر المنصور طرفندن هجرتك (١٣٦) سنه‌سنده کرسیٔ حکمداری‌یه جلوسیله برابر مقر خلافت اتخاذ اولنمش و بر قاچ سنه صکره ینه خلافت خلیفهٔ مشارالیه طرفندن تزیین و تنظیم اولنان بغداد شهرینه نقل ایدلمشدر .

مرهسی	اسامی شهور	
٦	بغداد	خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی اولان ابوجعفر المنصور طرفندن مقر خلافت اتخاذ اولندی و (٢٢٠) سنهٔ هجریه‌سنه قدر مرکز خلافت ایدی . و خلفای عباسیه‌دن المنصور ، مهدی ابو عبدالله ، هادی ابو محمد موسی ، هرون الرشید ، محمد الامین بن هرون ، المأمون بن هرون ، المعتصم بن هرون بوشهرده اجرای خلافت ایتدیلر .
٧	سامرا	(سر من رای) دخی دنیلان بوشهر (٢٢٠) سنهٔ هجریه‌سنده خلفای عباسیه‌نك سکزنجیسی معتصم بالله طرفندن بنا ایدیله‌رك مرکز خلافت بغداددن بورایه نقل اولندی مشارالیه سامراده مدفوندر .
٨	هارونیه	اشبو بلده دخی المعتصمك اخلافندن بری طرفندن مرکز خلافت اتخاذ اولنمش و بوایکی شهرده خلفای عباسیه‌دن معتصم بالله ، الواثق بالله بن المعتصم ، متوکل علی الله، مستنصر محمد بن المتوکل ، مستعین بالله بن المعتصم اجرای خلافت ایتدیلر.
٩	دفعهٔ ثانیه بغداد	(٢٥١) سنه‌سی مقر خلافت خلفای عباسیه‌نك اون ایکنجیسی مستعین بالله بن المعتصم طرفندن تکرار بغداده نقل اولندی. کرچه بوندن صکره بغدادده خلفای عباسیه‌دن برچوق ذوات بولنمش ایسه‌ده بونلرك خلافتی برلفظ اعتباردن عبارت قلمش ایدی .
		تونسده برشهردر وخلفای عباسیه‌دن (مقتدر بالله) ك ذوق وصفایه اولان شدت انهماکی وامیرالامرالق پایه‌سنك انضمامی اوزرینه بو حالی فرصت عد ایدن علویلردن مهدینك مصر ، جزایر ، تونس جهتلرنده تشکیل ایتدیکی فاطمیه دولتنك تاریخ تأسیسی اولان (٢٨٧) سنهٔ هجریسنده مقر خلافت اولمشدر .
١٠	قاهره	ملوك فاطمیه‌دن (معز الدین بالله) ك قائممقامی واسطه‌سیله هجرتك (٣٥١) سنه‌سی تأسیس اولنه‌رق مقر خلافت بورایه کچدی . بو اثناده بغدادده خلفای عباسیه بولنور ایدیسه‌ده بغداده‌کی خلافتك قوت و مکنتی قالمامش و اکثریت اسلامیت مرکز خلافت اوله‌رق قاهره‌یی طانیمقده بولنمش ایدی.
١١	دفعهٔ ثالثهٔ بغداد	(٦٠٤) تاریخنده مصرده فاطمیه دولتنك واندلسده امویه‌لرك انقراضی اوزرینه قطعهٔ عراقده بولنان وخلیفه‌لکاری یالکز کندیلرنجه معتبر اولان خلفای عباسیه‌نك اوتوز دردنجیسی (الناصر لدین الله) عموم مسلمانلر خلیفه طانیمشلرسه‌ده الناصر لدین الله ایله اخلافی اولان ظاهر بامر الله، مستعصم بالله‌ك بولنمزلقلری دولت عباسیه‌یی بتون بتون منقرض ایتمش و ٦٣٩ سنه‌سنده اعتبار خلافت ینه قاهره‌یه کچمشدر .

صيره‌سی	اسامی شهور	
		مجرتك (٦٣٩) تاريخنده مصرده سلطنت ايدن ملوك اترا كدن (ملك الظاهر بيبرس) خلفای عباسيه‌نك اوتوز يدنجيسی يعنی صوكی اولان (مستنصر بالله) ی قاهره‌يه دعوتله خلافته اجلاس ايتمش وبو وجهله مصرده تشكل ايدن خلافت عباسيه‌ده اون درت نفر خليفه كلمش نهايت (المتوكل علی الله) ثالث خلافتی ياوز سلطان سليم حضرتلرينه ترك ايله استانبوله چكمشدر .
١٢	دمشق ثانيه قاهره	
		حكمداران جهانكيران عثمانيه‌دن ياوز سلطان سليم خان اول حضرتلری طرفندن مركز خلافت اتخاذ اولنمشدر ، مشاراليه حضرتلری ٨٩٥ تاريخ هجريسنده مصری فتح واستيلا ولباس واجب الشرف ومفخرت خلافتی بحق تلبس بيورديلر تاريخ مذكوردن برو تخت عالی عثمانی‌يی تشريف بيوران سلاطين عظام حضراتی صفت سلطنتله برابر صنف جليل خلافتی دخی بالارث والاستحقاق اكتساب بيورديلر .
١٣	استانبول	

سلاطين عثمانيه‌نك اسملری ، پدرلری تاريخ ولادت وجلوسلری ، مدت عمر وسلطنتلری ومراقد مباركه‌لريله زمان سلطنتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقايع مشهوره .

١

سلطان عثمان اول حضرتلری

قايی خان قبيله‌سندن سليمان شاه بن قيا آلپك اوغلی ارطغرل غازی حضرتلرينك مخدوم نجابت موسوملريدر . مشاراليه حضرتلری «٦٥٦» سنهٔ هجريه‌سنده سكودده دنيايه كلمش و «٦٩٩» سنه‌سی جمادی‌الاوليسنك دردنجی كونی بالاستقلال جالس تخت سلطنت اولمشدر .

يكرمی يدی سنه كمال شان ايله اجرای حكومت ايتدكدن صكره «٧٢٦» سنهٔ هجريه‌سنده وفات ايلومش وبروسه‌ده حصار ايچی دنيلن مرتفع وبروسه اوواسنه نظارت كامله‌سی بولنان بر محلده ومنتظم بر باغچه ايچنده كائن مزين تربهٔ شريفه‌لرنده غنودهٔ خاك غفراندر . صندوقهٔ مباركه‌لرينك اوزرينه مرجعه‌كوبی نشان عثمانينك مرصع بر قطعه‌سی تعليق وتربهٔ شريفه‌لرنده اوقات معينه‌سنده بخاریٔ شريف تلاوت اولنور . نشان مذكور جنتمكان عبدالعزيز خان حضرتلری طرفندن اهدا اولنمشدر . مشاراليهك زمان سلطنتلرنده ظهوره كلن وقايع مشهوره شونلردر :

استقلال عثمانی ، قره‌جه حصارده خطبه اوقونمسی ، ازميت ، قره‌مرسل جوارلرينك فتحی ، كوسه ميخالك اسلاميتی قبولی ، يكی شهرك بعدالضبط پايتخت اتخاذ ايدلمسی ، يار حصار ، بيله‌جك قلعه‌لرينك ضبطی ، بروسه شهرينك محاصره‌سی . . .

٢

سلطان اورخان غازی حضرتلری

سلطان عثمان غازينك اوغليدر . «٦٧٨» سنهٔ هجريه‌سنده دنيايه كلمش و «٧٢٦» تاريخنده پدری عثمان غازينك تختنه جلوس ايتمشدر . مشار اليه حضرتلری «٣٥» سنه اجرای حكومت ايتدكدن صوكره «٧٦١» سنه‌سنده بروسه‌ده وفات ايلمشدر . بروسه‌ده سلطان عثمان اول حضرتلرينك مدفون اولدقلری تربهٔ شريفه‌نك بولنديغی حديقه‌نك ايچنده وآيريجه منتظم تربهٔ مخصوصه‌لرنده دفين خاك عطرناكدرلر . تربهٔ مذكوره‌نك معمارلقجه‌ده قيمتی واردر .

مشاراليهك زمان حكومتنده ظهوره كلن وقايع مشهوره شونلردر :

بروسه‌نك فتحی وپایتخت اتخاذ ایدلمسی ، یکی چری اوردوسنك تشکیلی ، بیوك برادری علاءالدین پاشانك وزارتی ، ازنیق ، ازمیت ، آیدوس جهتلرینك فتحی ، عثمانلی پیشدار اردوسنك قارتاله‌قدر کیتمسی ، مالتپه‌ده روملرله حرب اجراسی ، اعمارات وتنسیقات داخلیه ، روم ایلی‌یه مرور ایله کلیبولی ، بولایر ونکفور طاغی جهتلرینك فتحی . بیوك شهزاده سلیمانك آوده آتدن دوشه‌رك وفاتی ..

۳

سلطان مراد خداوندکار حضرتلری

سلطان اورخان غازی حضرتلرینك مخدوملریدر . «۷۲۶» سنهٔ هجریه‌سنده یعنی جدلری عثمان غازینك وفاتی سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «۷۶۱» سنه‌سنده جالس اورنك سلطنت وقرق بر سنه آنجق قدر یعنی «۷۹۱» سنه‌سنده برنجی قوصوه محاربه‌سنك عقیب ظفرنده الیه «۳۰» سنه سلطنت سوردکدن صوکره «۷۹۱» سنه‌سنده برنجی قوصوه محاربه‌سنك عقیب ظفرنده برای اهتدا مراجعت ایدن برصرب اسیرینك خنجر غدریله شهیداً ارتحال ایلمشدر . مشهدی قوصوه‌ده اولوب نعش مغفرت نقشلری بروسه‌یه نقل ایله بروسه‌نك بر محله‌سی اولان وقاپلیجه ایله مشهور بولنان چکرکه قریه‌سنده انشا کرده‌لری اولان جامع شریف وعمارت عامره‌لری قارشوسنده وجنوب جهتنده وبروسه اوواسنه نظارت کامله‌سی بولنان بر موقع مرتفعده کائن تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندرلر .

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

انقره محاربه‌سی ، ادرنه وفلبه‌نك فتحی ، صرب صندیغی وقعه‌سی ، سلانیك ، صوفیه ونیش استیلاسی ، برنجی قوصوه محاربه‌سی ، خاقان مشار الیهك شهادتی ، بروسه‌نك خداوندکار ولقبنی آلماسی ، چاندارلی قره خلیل افندینك « خیرالدین » پاشا نامیله مقام وزارته ارتقاسی ، طغرای عثمانینك احداثی . .

٤

سلطان ییلدیرم بایزید خان حضرتلری

خداوندکار سلطان مراد خان اول حضرتلرینك مخدوملریدر . «۷۶۱» سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمشدر . «۷۹۱» سنه‌سنده اوتوز یاشنده اولدیغی حالده قوصوه‌ده پدرینك شهادتی اوزرینه مقام سلطنته کچمشدر . «۱٤» سنه کمال شعشعه ایله اجرای سلطنت ایتدکدن صوکره «۸۰۵» تاریخنده خاقان تاتار تیمورلنك خانك یانده آقشهرده وفات ایتمشدر . نعش سعادتلری اوغلی موسی چلبی وداعتیله بروسه‌یه کوتوریله‌رك شهر مذکورك جانب شرقیسنده و آتچیلر جهتنده اینه‌کول طریقی اوزرنده واقع احیا کرده‌لری بولنان جامع شریف قارشوسنده کائن تربهٔ مخصوصه‌لرینه مدفوندرلر . بروسه‌ده شهرك وسطنده واقع

یکرمی ایکی قبه‌لی اولوب « اولو جامع » دینیلن جامع شریف ایله مدرسه وصوکرلری خاقان مشار الیه حضرتلرینك آثار مبروره‌لرندندر .

مشار الیهك زمان سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

برادری یعقوب چلبینك اعدامی ، قسطنطنیه تختنه آندرونیقوسك اجلاسی وسنوی ویرکو اخذی ، تکرار پدری ژانك اجلاسیله ویرکو ایله برابر اون ایکی بیك عسکرك امر شاهانه‌یه آماده اولمسی ، منتشا ، آیدین ، صاروخان بکلکلرینك اورته‌دن قالدیرلمسی ، استانبولك برنجی محاصره‌سی ، اناطولی حصارینك « کوزلجه حصار » بنا ایدلمسی ، پاپانك تشویقیله سلانیکی بحراً اشغال ایدن اوروپا دونانماسی پوسکوردیله‌رك سلانیك شهرینك استردادی ، نیکبولی صابیبون حربی ، استانبولده اسلام محله‌سی، اسلام محکمه‌سی تشکیلی وبر جامع شریف انشاسی ، مصرده‌کی خلیفهٔ عباسینك عثمانلی پادشاهنه « سلطان روم » عنوان مفخرتی توجیهی ، ترحاله ، یکیشهر وآتنه‌نك ضبطی ، تیمورلنك ایله انقره محاربه‌سی ، درت شهزاده‌نك محاربه‌دن فراری ، پادشاهك کوچوك اوغلی موسی چلبی ایله برلکده اسارتی ، اسارتده اولان پادشاهك آق شهرده وفاتی ، نعشنك موسی چلبی وداعتیله بروسه‌یه اعزامی .

سلطان سلیمان خان حضرتلری

ییلدیرم بایزید حضرتلرینك اك بیوك اوغلیدر . پدر مکرملرینك «۸۰۵» سنه‌سنده وفاتی اوزرینه ادرنه‌ده جالس سریر سلطنت اولمشدر . مشار الیه یدی سنه قدر مدت روم ایلیده اجرای سلطنت ایتدکدن صوکره «۸۱۳» سنهٔ هجریه‌سنده برادری موسی چلبی طرفندن مغلوب وشهید ایدلمشدر .

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

شهزاده محمد چلبینك اماسیه‌ده اعلان سلطنت ایلمسی ، بروسه‌ده عیسی چلبینك اعلان حکومتی ، محمد چلبینك شهزاده عیسایی مغلوب ایدرك بروسه‌دن چیقارمسی ، سلانیك قلعه‌سنك ایمپراطوره ترکی ، قاسم چلبینك ترهینی ، موسی چلبینك روم ایلی‌یه کچه‌رك سلطان سلیمانی مغلوب وشهید ایتمسی ..

سلطان موسی خان حضرتلری

ییلدیرم بایزید حضرتلرینك اوغلیدر . برادری سلطان سلیمانك شهادتی اوزرینه «۸۱۳» سنه‌سنده ادرنه تخت سلطنته جلوس ایتمشدر . اوچ سنه اجرای حکومتدن صوکره «۸۱۶» تاریخنده برادری محمد چلبی طرفندن مغلوب وشهید ایدلمشدر .

وقايع مشهورەسی شونلردر :
سلطان سليمانه غلبەسی ، استانبولك ايكنجی محاصرەسی ، فرار ايدركن آتنك بر بطاغه [illegible] اورولمسی ...

٥

چلبی سلطان محمد اول خان حضرتلری

ييلديرم بايزيد حضرتلرينك اوغليدر ، «٧٩١» سنەسنده دنيايه كلشدر . پدرينك وفاتی اوزرينه اماسيەده اعلان سلطنت ايتمش ايسەده انجق «٨١٦» سنۀ هجريەسنده مستقلاً اجرای حكومته باشلامشدر. مشاراليه بالاستقلال [illegible] حكومت سوردكدن صوكره «٨٢٤» تاريخنده وفات ايتمشدر. مشاراليه «مجدد دولت بانئ ثانئ سلطنت» نامنی آلمشدر . تربۀ شريفەلری بروسەده [illegible] [illegible] داخلی غايت قيمتلی چينيلر ايله سرابا قاپلانمش وهر ايكيسنك حائز اولديغی قبه وكمرلر فن معماری اربابنك نظر تقديرينی موجب اولەجق درجەده مصنع بولنمشدر . سلطانيه نامیله مشهور جوامع شريفەلری وعمارت عامرەلری دخی مذكور تربه قربنده اولوب يشيل دينيلن موقع منبور [illegible] بروسه اوواسنه ناظردر .

وقايع مشهورەسی شونلردر :
[illegible] شيخ بدرالدين [illegible] اعدامی، ييلديرم زاده مصطفی چلبینك روم ايليده اعلان حكومت ايتمسی...

٦

غازی سلطان مراد خان ثانی حضرتلری

چلبی سلطان محمد حضرتلرينك مخدوملريدر . «٨٠٦» سنۀ هجريەسنده تولد و «٨٢٤» سنەسنده جالس تخت عثمانی اولمشلردر . مشاراليه حضرتلری «٢٣» سنه اجرای سلطنتدن صوكره «٨٤٧» تاريخنده سلطنتدن فراغت واوغلی سلطان محمده ترك مشغلۀ حكومت ايليەرك مغنيساده اختيار عزلت ايلمش ايسەده اوسنه ايچنده مجارلرله محاربەنك تجدد ايلەمسنه مبنی حضور وراحتی ترك ايله روم ايلی يه [illegible] اردونك قوماندانسنی درعهده ايلمش ووارنه قربنده واقع اولان محاربەده احراز ايلديكی مظفريت كامله اوزرينه ادرنه يه عودتله تكرار جالس سلطنت اولمش واوغلی سلطان محمدی مغنيسا اقامتكاهنه

اعزام ايلمشدر . سلطان مشاراليه حضرتلری «٨٥٥» سنەسی محرمنك [illegible] ادرنەده رحلت دار بقا ايلمشدر .

برنجی وايكنجی دور سلطنتلرنده ظهوره كلن وقايع مشهوره شونلردر :
«دوزمه مصطفی» نامی ويريلن سلطان مصطفانك عصيانی ، استانبولك اوچنجی محاصرەسی ، آيدين ، تكه ومنتشا اوغللرينك اراضيسنك ضبطی ، كرميان ايلينك ممالك عثمانيەيه الحاقی ، [illegible] محاصرەسی ، ژان هونيادك غالبيتی ومصالحه عقدی ، بويوك شهزاده علاءالدين بكك وفاتی ، پادشاهك سلطان محمده ترك سلطنت [illegible] مغنيسايه چكيلمسی ، وارنه محاربۀ كبراسی ، [illegible] تكرار جلوس پادشاهی ايله سلطان محمدك مغنيسا اقامتكاهنه اعزامی ، موره وكرمه حصارك ضبطی ، اسكندر بكك عصيانی ، ارناودلغك استيلاسی ، ايكنجی قوصوه محاربەسی ، كوچوك شهزاده سلطان محمدك توركمن اعيانندن «سليمان بك» ك كريمەسيله ازدواجی ...

٧

غازی سلطان محمد خان ثانی حضرتلری

سلطان مراد ثانی حضرتلرينك مخدوملريدر . «٨٣٣» سنەسی رجبنك يدنجی كونی دنيايه كلمشلردر. «٨٤٧» پدرلرينك فراغتی اوزرينه برنجی دفعه سلطنته اجلاسی وفقط وارنه محاربەسنك ظهوری ومظفريت وقوعی اوزرينه تكرار تخت سلطنته چكن پدرلری طرفندن مغنيسايه اعزام اولنمشلردر. «٨٥٥» سنەسی محرمنك [illegible] آلتنجی كونی دفعۀ ثانيه اولەرق مقام سلطنته اريكه پيرای اجلال اولمشلر و «٨٨٦» [illegible] الاولنك دردنجی كونی غزايه عزيمت اثناسنده «ككبوزه» جوارنده قرب رحمت رحمانه انتقال بيورمشلردر. تربۀ عليالری استانبولده جامع منورەلری پيشكاهنده وسائر آثار جليلەلری جوارندەدر.

ابو الفتح والمغازی سلطان محمد خان ثانی حضرتلرينك دور سلطنتلرنده ظهوره كلن وقايع مشهوره شونلردر :
قرەمان اوغلنك عصيانی ، قونيه شهرينك ضبطی ، يكی چری اوباشانك تأديبی ، «بوغاز كسن» ديلان روم ايلی حصارينك بناسی ، مهندس مصلح الدين [illegible] وزير ، آدل نجار [illegible] بويوك محاصره طوپلری دوكمەسی ، استانبولك دردنجی محاصرەسی ، فاتح دونانمەسنك قرەدن خليجه اينديرلمسی آق شمس الدين طرفندن علمدار رسول الله «ابا ايوب انصاری» حضرتلرينك مدفن شريفلرينك كشفی ، استانبولك فتحی ، جاندارلی سلالەسندن اولان خليل پاشانك اعدامی ، صربستان سفری ، ژان هونيادك غلبەسی ، فاتح حضرتلرينك يارالانمسی ، سمندره قلعەسنك ضبطی ، مورەنك يكيدن ضبطی ، بوسنه ـ هرسكك استيلاسی ، اشقودره قلعەسنك محاصرەسی ، قرەمان ممالكنك بالكليه ضبطی ،

بزون حسن ایله اوتلق بلی محاربه‌سی ، کدیك احمد پاشانك بحراً قریمی استیلاسی ، آماسیه طربزون جهتلرینك ضبطی ، کدیك احمد پاشانك اوطرانته شهرینی ضبطی وجسیم استحکاملر انشاسی ، ردوسك فتحی فکریله حرکت ایدن پادشاهك ککبوزه‌ده وفاتی . . .

٨

غازی سلطان بایزید خان ثانی حضرتلری

فاتح سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینك اوغلیدر . ٨٥١ سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمشدر . ٨٨٦ سنه‌سی ربیع الاولنك یکرمی برنجی کونی تخت سلطنته جلوس ایله اوتوز بش سنه حکم سلطنت ایتدکدن صوکره اوغلی سلطان سلیمه فراغ سلطنت ایتمش و ٩١٨ سنه‌سی ربیع الآخرینك اونی کونی دار بقایه ارتحال ایتمشدر . مدفنی استانبولده‌کی جامع شریفلری پیشکاهنده‌در .

سلطان مشارالیهك زمان حکومتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

شهزاده جمك عصیانی ، فرانسه‌یه التجاسی واوراده حبسی ، پاپایه تسلیمی و پاپا طرفندن تسمیمی ، قلعه‌لرینك ضبطی ، رمضان اوغللریله محاربه ، مصرلیلرله محاربه ، تونس و ... توسطی ، کمال رئیسك « مدون » و « قرونه » مظفریتلری ، شهزادکانك سلطنت منازعه‌لری ، پادشاهك اوغلی سلطان سلیمه ترك سلطنت ایتمسی . .

٩

یاوز سلطان سلیم خان اول حضرتلری

سلطان بایزید خان ثانی حضرتلرینك کوچوك مخدوملریدر . ٨٧٥ سنه‌سنده تولد ایتمشدر . ٩١٨ سنه‌سی صفرینك سکزنجی کونی جالس سریر سلطنت و ٩٢٦ سنه‌سی شوالنك طقوزنجی کونی مرتحل دار آخرت اولمشدر . تربهٔ مبارکه‌لری استانبولده معلا بر تپه‌ده کائن جامع شریفلری پیشکاهنده‌در .

خاقان مشارالیهك زمان سلطنت و خلافتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

اناطولیده شیعی مذهبنك انتشاری ، چالدیران سفری ، تبریزك ضبطی ، شاه اسماعیلك تاج و تختنك استانبوله کتیریلمه‌سی ، کرجستانك استیلاسی ، ادریس بتلیسی‌نك دیاربکر ، بتلیس ، موصل ، ماردین جهتلرینی استیلاسی ، ذوالقدریه ممالکنك فتحی ، « مرج دابق » محاربه‌سی وحلبك فتحی ،

حلبده اوقونان خطبه‌ده خاقان مشارالیهك « خادم الحرمین الشریفین » عنوانیله تجلیلی ، « ظومنباي » ایله « ریدانیه » ده وقوع بولان ایکنجی مصر محاربه‌سی ، سنان پاشانك ابراز شجاعت ایتدیکی ، باربروس خیرالدین پاشانك خاقان مشارالیهه عرض خدمت ایتمسی ، مصردن عودتده پادشاهك ابن کاله خلافت اسلامیه‌نك عثمانلی پادشاهلرینه انتقال ایتمسی ، صوك عباس خلیفه‌سی متوکل علی‌الله‌ك مطیعاً استانبوله کتیرلمسی ، پادشاهك ردوس اوزرینه اجرای سفره حاضرلانمق اوزره ادرنه‌یه کیدرکن « اوغراش » کوینده « شیرپنجه » دن وفاتی .

١٠

قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری

یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینك مخدوملریدر . ٩٠٠ سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمش و ٩٢٦ سنه‌سنده جالس تخت سلطنت و خلافت اولمشدر . مشارالیه حضرتلری قرق سکز سنه اجرای سلطنت وایفای وظیفهٔ خلافتدن صوکره « سکتوار » محاصره‌سنده خسته‌لانه‌رق ٩٧٤ سنه‌سی صفرینك یکرمیجی کونی ارتحالی وقوعه کلمشدر . بابِ فتوی جوارنده صنایع نفیسهٔ معماریه‌دن اولان جامع شریفلری پیشکاهنده تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن ولنمشلردر . ادرنه‌ده‌کی جامع شریفده اولدیغی کبی تربهٔ مذکوره قپوسی اوستنده‌ده حجر الاسوددن بر جزئی بولندیغی روایت اولنمقده‌در .

خاقان مشارالیهك زمان سلطنت و دور خلافتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر :

شام والیسی جانبرد غزالینك عصیانی ، بلغرادك ضبطی ، ردوسك فتحی ، استانکوی و بودروم قلعه‌لرینك ضبطی ، مهاج محاربه‌سی ، « بودین » بودا شهرلرینك فتحی ، فرانسه قرالی برنجی فرانسوانك المانیا ایمپراطوری شارلکن طرفندن اسیرایدلمسی اوزرینه آنه‌سنك سلطان سلیمانه رجاسی ، بودینك دشمن طرفندن ضبطی ، بودینك عثمانلیلر طرفندن تکرار ضبطی ، ویانه‌نك برنجی محاصره‌سی ، تبریزك ایرانیلر طرفندن ضبطی ، تبریزك عثمانلیلر طرفندن استردادی ، بغداد ایله عراق حوالیسنك استیلا وفتحی ، باربروس خیرالدین پاشا ، طورغود رئیس ، سید علی رئیس کبی قپودانلرك یتیشمه‌سی ، آمیرال باربروسك آق دکزده تفرد وغالبیتی ، باربروسك وندیکلی قپودان آندریا دوریا ایله محاربه‌سی ، تونس وجزائرك ضبطی ، پره‌وزه محاربه‌سنده دونانمامزك غالبیتی ، خادم سنان پاشانك یمن وعدن جهتلرینی ضبطی ، سید علی رئیسك عثمانلی دونانماسیله هندستانه کیتمسی ، سلطان سلیمانك حمیسی اولان مجارستان قرالی یانوشك وفاتی ، اون بش کونلك اوغلنك قرال اولمسی ، اوستریا ایمپراطورینك بودین اوزرینه یورومسی ، سلطان سلیمانك بودینه اجرای سفرله اورایه بر والی وبرده قاضی تعیین ایتمسی ، مجارستانك کاملاً ادارهٔ عثمانیانه کچمسی ، باربروسك ، فرانسه‌نك « نیس » شهرینی طوپه

طوتمسی، بارباروسك وفاتی ، وان ، نخجوان وقره‌باغ جهتلرینك چیكنتمه‌سی ، اكرینك محاصره‌سی. اكری قادینلرینك مقاومت شدیده‌سی ، حزم سلطانك پادشاهه اجرای نفوذ ایلمسی . اوغلی سلیمی تخته چیقارمق ایچون شهزاده مصطفانك قتل ایتدیرلمسی ، صوقوللی محمد پاشانك صدارتی ، سكتوار قلعه‌سنك محاصره‌سی ، اثنای محاصره‌ده پادشاهك وفاتی .

١١

سلطان سلیم خان ثانی حضرتلری

[illegible] حضرتلرینك [illegible] «٩٣٠» سنه‌سنده دنیایه كلمشدر . مشار الیه ٩٧٤ [illegible] و ٩٨٣ سنه‌سی شعبانك یكرمی یدنجی كونی [illegible] ایاصوفیه جامع شریفی حرمنده‌در . ادرنه‌ده‌كی مشهور [illegible] سلطان [illegible] وطیفه‌سنده [illegible] اثر [illegible] ذكر [illegible] .

[illegible] وقایع مشهوره شونلردر :

[illegible] سنان پاشا [illegible] فندن [illegible] صوقوللی محمد پاشانك [illegible] ایستمه‌لی ، لالا مصطفی پاشانك [illegible] دونانمانك مغلوبیتی ، سنان پاشا ایله [illegible] سلطان سلیم ثانینك [illegible] وفاتی . . .

١٢

سلطان مراد خان ثالث حضرتلری

سلطان سلیم ثانی حضرتلرینك مخدوملریدر . «٩٥٣» سنه‌سی جمادی الاولیسنك بشنجی كونی دنیایه كلمشدر . «٩٨٣» سنه‌سنده جلوس ایتمشلر . «١٠٠٣» سنه‌سی جمادی الاولیسنك سكزنجی كونی ارتحال بیورمشلردر . ایاصوفیه جامع شریفی حرمنده پدر محترملری تربهٔ شریفه‌سی اتصالنده كائن تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن ایدلمشلردر .

سلطان مشارالیهك سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر :

فاسده پورتیكز «وادی السبیل» حربی وبوجهتلرك ممالك عثمانیه‌یه الحاقی، ایران سفرینه صوقوللی محمد پاشانك مانع اولمق ایسته‌مسی ، اوزدمیر اوغلی عثمان پاشانك ایران اوزرینه كوندرلمسی ، مشار-

الیهك كرجستانه كیدركن ایرانیلرله یكیچریلرانی ضبطی ، صوقوللی محمد پاشانك بر مجنون طرفندن قوناغنده قتل ایدلمسی، اوزدمیر اوغلینك ایكنجی ایران سفری و «تبریز» ، «روان» شهرلرینك ضبطی ، اوزدمیر اوغلنك وفاتی ، بوسنه والیسی حسن پاشانك اوستریایه آقین ایتمسی ، سنان پاشانك اوستریا ایله محاربه‌ده موفقیتسزلكی . . . .

١٣

سلطان محمد خان ثالث حضرتلری

سلطان مراد ثالث حضرتلرینك مخدوم عالیلریدر . «٩٧٤» سنه‌سنده تولد ایتمشلردر . مشار الیه «١٠٠٣» سنه‌سی جمادی الاولیسنده جلوس و «١٠١٢» سنه‌سی رجبك اون یكنجی كونی [illegible] بیورمشلردر . مدفن شریفلری ایاصوفیه پیشكاهنده‌كی [illegible] دارلفنون قارشوسنده [illegible] درونده‌در . [illegible] الیه [illegible] اكری فتحی عنوانی [illegible] .

زمان سلطنتلرنده‌كی وقایع مشهوره شونلردر:

اوستریا ایله [illegible] سنه‌دن بری دوام ایتمكده اولان حربك [illegible] حزینهٔ دولتك مضایقه‌سی [illegible] شیخ الاسلام خواجه سعدالدین [illegible] محمد ثالثی حربه تشویقی ، اكری قلعه‌سنك یكرمی كونده فتحی ، [illegible] خواجه سعدالدینك [illegible] قلعه‌سی محافظی [illegible] حسن پاشانك [illegible] جلالی اشقیاسنك ظهوری ، [illegible] اكری فتحی [illegible] .

١٤

سلطان احمد خان اول حضرتلری

سلطان محمد خان ثالث حضرتلرینك اوغللریدر. «٩٩٨» سنه‌سی جمادی الاولیسنك اون ایكنجی كونی دنیایه كلمشدر . «١٠١٢» سنه‌سنده جالس سریر سلطنت اولان سلطان مشارالیه «١٠٢٦» سنه‌سی ذی القعده‌سنك یكرمی ایكنجی كونی ارتحال بیورمشلردر . استانبولده آت میداننده انشا كرده‌لری اولان التی مناره‌لی واوعصرك صنایع نفیسه مودلی بولنان «سلطان احمد» جامع شریفی جوارنده‌كی تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر .

مدت سلطنتلری اولان اون درت سنه ظرفنده ظهوره كلن وقایع مشهوره شونلردر :

«استرغون» ، «غران» و «ایوان» قلعه‌لرینك ضبطی ، «زیدوه توروق» معاهده‌سی ،

معاهده احكامنجه اوستريالیلرك عثمانلیلره ایسته‌دكلری قدر ویركو ویرمسی، اوستریا، فرانسه، روما
[illegible] ، فیه‌تى مراد پاشانك [illegible] شقیرینی تأدیب وتنكیلی ، مشارٌالیهك
ایران اوزرینه یورویه‌رك عجملری مغلوب ایتمسی ، خاندان سلطنتك اكبر اولادینك ولی عهد اتخاذ
ایدلمسی اصولنك وضعی ، سلطان احمد اولك وفاتی ...

١٥

سلطان مصطفی خان اول حضرتلری

سلطان محمد خان ثالثك اوغلیدر . «١٠٠١» سنه‌سنده تولد ایله «١٠٢٦» سنه‌سنده جالس تخت سلطنت اولمشلر و «١٠٢٧» سنه‌سی ربیع‌الاولی غره‌سنده سلطنتدن فراغت ایلمشلردر . مشارٌالیه «١٠٣١» سنه‌سنده تكرار سلطنته گچمشلر ایسه‌ده برسنه صوكره خلع ایدیله‌رك اون التی سنه یشادقدن صكره وفات ایلمشلردر . تربه‌لری آیاصوفیه كتبخانه‌سی قربنده‌در .

زمان سلطنتلرنده‌كی وقایع مشهوره شونلردر :
برادر اكبرلری احمد خان حضرتلری مقامنه جالس اولملری ، پادشاهك خفت عقلندن طولایی اوچ آی سلطنتدن صوكره خلعی . .

١٦

سلطان عثمان خان ثانی حضرتلری

سلطان احمد خان اول حضرتلرینك بیوك اوغللریدر ، «١٠١٣» تاریخنده دنیایه كلشلردر «١٠٢٨» سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان مصطفانك خلعی اوزرینه جالس سلطنت اولوب «١٠٣١» سنه‌سنده یكی چریلر طرفندن شهید ایدلمشلردر. پدر محترملری یانه دفن اولنمشلردر.

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

لهستان حربی وعسكرك اطاعتسزلق یوزندن مغلوبیتی، مشارالیهك اردویه نظام ویرمكه چالیشماسی یكی چریلرك عصیانیله سرایه هجوملری وسلطان عثمانی یدی قوله‌یه كتوروب فجیع بر صورتده شهید ایتلری ، سلطان مصطفانك دفعهٔ ثانیه اوله‌رق جلوسلری ، سلطان مسطفانك تكرار خلعی .

١٧

سلطان مراد خان رابع حضرتلری

سلطان احمد خان اول حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر . «١٠١٨» سنه‌سی جمادی الاولیسنك یكرمی سكزنجی كونی دنیایه كلشلر و ١٠٣٢ سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان مصطفی خان حضرتلرینك ایكنجی خلعلرینی متعاقب جالس سریر سلطنت اولمشلردر. مشارالیه «١٠٤٩» سنه‌سنده ارتحال ایله پدر محترملرینك یانه دفن اولنمشلردر . خاقان مشارالیه « فاتح بغداد » عنوان مفخرتی حائز ایدیلر . . .

دور سلطنتلرنده‌كی وقایع مشهوره شونلردر:
والده‌سی كوسم سلطانك تدابیر حكیمانه‌سیله اداره‌نك كسب انتظام ایتمسی ، حافظ محمد پاشا طرفندن بغدادك فتحنه مأمور ایدلمش شاعر شهیر « نفعی » نك بوغدیرلمسی ، صدر اعظم یاصی محمد پاشانك آت میداننده وكنج پادشاهك حضورنده اصلاحات فرمانی اوقوتمامسی ، پادشاهك بالذات بغدادی فتح ایتمسی ، صوڭ ایران سفرندن عودت ایدن پادشاهك « ذات الجنب » طیارینه مبتلا اولمسی ، بوغاز ایچی ذوق عالملرینك احیاسی ، پادشاهك پك كنج ایكن وفاتی ...

١٨

سلطان ابراهیم خان حضرتلری

سلطان احمد اول حضرتلرینك اوغلیدر ، «١٠٢٤» تاریخنده طوغمشدر ، «١٠٤٩» سنه‌سنده برادرلری سلطان مراد خان رابع حضرتلری مقامنه جلوس ایله «١٠٥٨» سنه‌سنده مقام سلطنتدن اینديریله‌رك شهید ایدلمشدر . ایا صوفیه جامع شریفی اتصالنده عموجه‌لری سلطان مصطفی خان اول حضرتلری نزدینه دفن اولنمشلردر .

مشارالیهك دور سلطنتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره :
قره مصطفی پاشانك صدارتده ابقاسی، پادشاهك صقالنه اینجی طاقمسی، سرایك اوطه دیوارلرینه كورك كیدیرمسی ، پادشاهك دائما قادینلرك آره‌سنده وقت كچیرمسی ، جنجی خواجه‌نك اولا « اوفوروكجیلكله » سرایه كیره‌رك بعده قاضی عسكرلكی یاقالامسی ، قره مصطفی كبی بر وزیرك جلاده النه ویرلمسی، كریدده حانیه قلعه‌سنك ضبطی، ونديك دونانماسی طرفندن «مدللی»نك محاصره ایدلمسی، دولتك اسراف یوزندن مضایقهٔ مالیه‌سی ، یكی چریلرك عصیانی ، پادشاهك تختدن اینديریله‌رك حبس وشهید ایدلمسی ...

۱۹

سلطان محمد خان رابع حضرتلری

سلطان ابراهیم خان حضرتلرینك اوغلیدر ، «۱۰۵۱» تاریخنده تولد ایتمشدر. «۱۰۵۸» سنه‌سنده جلوس و ۱۰۹۹ سنه‌سنده خلع ایدلمشدر. مشارالیه ۱۱۰۴ سنهٔ هجریه‌سنده ادرنه‌ده ارتحال ایتمشلردر. تربه‌لری باغچه قاپوسنده والدهٔ محترمه‌لری ترخان حضرتلرینك انشا کرده‌لری اولان (یکی جامع شریف) حوالیسنده‌در ..

[illegible] وقایع [illegible] شونلردر :

پادشاه مشارالیهك یدی یاشنده مقام سلطنته کچمه‌لری ، کوسم سلطان حضرتلرینك ادارهٔ [illegible] بالهجوم [illegible] شدید [illegible] ، [illegible] محمد پاشانك اردو و دونانمه‌یی تنسیق [illegible] [illegible] برکه‌ده [illegible] ، [illegible] محمد پاشانك وفاتی ، اوغلی [illegible] احمد پاشانك [illegible] فاضل احمد پاشانك [illegible] سفری ، [illegible] دونانمانك کریده کوندرلمسی ، [illegible] [illegible] «قامنیچه» [illegible] معاهده‌سی ، [illegible] قره مصطفی پاشانك صدارتی ، [illegible] ایکنجی [illegible] ، [illegible] امداده [illegible] ، قره مصطفی پاشانك «قالنبرغ» مغلوبیتی ؛ قره مصطفی پاشانك اعدامی ، سلطان محمد رابعك خلعی ...

۲۰

سلطان سلیمان خان ثانی حضرتلری

سلطان ابراهیم خان حضرتلرینك مخدوملریدر . «۱۰۵۲» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «۱۰۹۹» سنه‌سنده برادر اکرملری محمد خان رابع حضرتلرینك خلعی اوزرینه جالس تخت سلطنت اولمش و «۱۱۰۲» سنه‌سنده ارتحال دار بقا ایتمشلردر. سلطان مشارالیه سلیمان خان حضرتلرینك تربه‌سنده مدفوندرلر.

دور سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

یکی چریلرك عصیان ایدرك رجال دولت قوناقلرینی یاغما ایتملری ، اوستریالیلرك طونه‌یی کچمسی .

وندیکلیلرك آتنه حوالیسنی ضبط ایتمسی ، فاضل مصطفی پاشانك صدارتی ، استانبولده‌کی قاریشیقلغك باصدیرلمسی ، بلغراد سمندره قلعه‌لرینك تکرار ضبطی ، پادشاهك وفاتی ..

۲۱

سلطان احمد خان ثانی حضرتلری

سلطان ابراهیم خان حضرتلرینك مخدوملریدر . «۱۰۵۲» تاریخنده دنیایه کلمشدر. «۱۱۰۲»ده برادرلری سلطان سلیمان ثانی حضرتلرینك وفاتی اوزرینه مقام سلطنته جلوس و «۱۱۰۶» تاریخنده ارتحال ایتمشدر . سلیمان اول حضرتلرینك تربه‌لرنده مدفوندرلر .

وقوعات مشهوره‌سی شونلردر :

[illegible] مصطفی پاشانك «صلانقمین» محاربه‌سنده‌کی قهرمانلغی و احتیاطسزلغی طولاییسیله وقوع [illegible] . اوستریالیلرك تکرار طونه‌یی کچرك ایلرولمه‌لری ، احمد ثانی حضرتلرینك وفاتی ...

۲۲

سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلری

سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك مخدوملریدر . «۱۰۷٤» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «۱۱۰٦» سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان احمد ثانی مقامنه جالس اولمش و «۱۱۱۵» سنه‌سنده بعد الخلع وفات ایتمشدر . یکی جامع حوالیسنده والده سلطان تربه‌سنده مدفوندر .

وقوعات مشهوره‌سی شونلردر :

اوستریا سفرینه دوام اولنمسی ، عموجه زاده حسن پاشا طرفندن وندیکلیلردن ساقز اطه‌سنك آلنماسی ، اوستریالیلر طرفندن «طمشوارك» ضبطی ، روسیه چاری بیوك پترونك «آزاق» قلعه‌سنی ضبطی ، عثمانلی اردوسنك طمشواری استردادی ، «زه‌نتا» ده قوماندانلرك اتحادسزلغی یوزندن اردوی عثمانینك مغلوبیتی ، قارلوفچه معاهده‌سی ، بو معاهده اوزرینه مجارستانك کاملاً الیمزدن چیقماسی ، یکرمی بش سنه حرب ایدلمه‌مك اوزره اوستریالیلرله معاهده یاپیلمسی ، آزاق قلعه‌سنك روسیه‌ده قالمسی ، عموجه زاده حسین پاشانك صدارتی ، داخلاً ویرکولرك آزالتیلماسی ، اردونك اصلاحنه تشبث ایدلمسی ، اهالینك زراعت و تجارته تشویق ایدلمسی ، عموجه زاده‌نك یرینه

رامی پاشانك كچمسی ، شیخ الاسلام فیض الله افندی ایله رامی پاشانك یكدیگریله كچینه‌مه‌مسی فیض الله افندینك اولاد واقاربنه رتبه ومنصب توجیه ایتمسی ، یكی چریلرك قیام ایدرك ادرنه‌ده بولنان پادشاه ایله فیض الله افندی اوزرینه هجوملری ، شیخ الاسلام افندینك پارچه‌لانمسی ، پادشاهك تخت سلطنتدن ایندیرلمسی . . .

٢٣

سلطان احمد خان ثالث حضرتلری

سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك مخدوملریدر . «١٠٨٤» سنه‌سنده دنیایه كلمشلردر . «١١١٥» برادر اكرملری سلطان مصطفای ثانینك خلعی اوزرینه جالس سریر سلطنت اولمشلر . «١١٤٣» سنه‌سنده سلطنتدن چكلمش و «١١٤٩» سنه‌سنده حیات دنیایه وداع ایلمشلر : یكی جامع شریف قربنده والده سلطان تربه‌سنده مدفوندر .

مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ظهوره كلن وقایع مشهوره شونلردر :

یكی چریلرك نادیی ، «پولتاوه» ده‌كی مغلوبیتی اوزرینه تیمورباش شارلك دولت عثمانیه‌یه التجاسی ، دمیرباش شارلك پادشاه ورجال حكومتی روسیه اوزرینه حربه تشویق ایتمسی ، صدر اعظم بلطه‌جی محمد پاشانك قوماندامی ایله بیوك پترویه قارشی بر اردو كوندرلمسی ، پاشای مشارالیهك «پروت» مظفریتی ، بیوك پترونك تحت محاصره‌یه آلنمسی ، زوجه‌سی قاترینه‌نك مجوهراتی كوندرمسی ، قورتارمسی ، «پروت» معاهده‌سی ، قره دكزده‌كی قلعه‌لرك روسلر طرفندن ییقدیرلمسی شرطنك معاهده‌یه ادخالی ، موره‌نك وندیكلیلردن آلنماسی ، اوستریالیلرله محاربه‌یه باشلانمسی ، طمشوار ایله بلغرادك آلنماسی ، «پساروفچه» معاهده‌سنك عقدی ، معاهده موجبنجه طمشوار ، بلغراد ودالماچیانك اوستریایه ترك ایدلمسی و اوستریا ایله یكرمی درت سنه محاربه ایتمه‌مكه قرار ویرلمسی . نادرشاه طرفندن «تبریز» ك ضبطی ، استانبولده ذوق وصفا عالملرینك چوغالماسی ، نوشهرلی ابراهیم پاشانك معارفك ترقیسنه چالیشماسی ، برلاله صوغاننك بر لیرایه صاتیلماسی ، اسكی عثمانلیلق قاننك دامارلردن چكیلمسی ، ایران ایچون حاضرلانان اردونك حركت ایده‌مه‌مسی ، «پاطرونه» «خلیل» ك باراغی آلتنده یكی چریلرك عصیانی ، ابراهیم پاشا ایله قپودان پاشانك پارچه پارچه ایدلمسی ، احمد ثالثك بالضروره حكومتدن وازكچمسی ، مجارلی «ابراهیم متفرقه» طرفندن استانبولده مطبعه كشادی . . .

٢٤

سلطان محمود خان اول حضرتلری

سلطان مصطفای ثانی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر . «١١٠٨» سنه‌سنده قدمنهادهٔ عالم شهود اولمشلردر . «١١٤٣» سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان احمد ثالث حضرتلرینك فراغتی اوزرینه زینت‌بخش اورنك سلطنت اولان سلطان مشارالیه «١١٦٨» تاریخنده ارتحال داربقا ایلمشلردر . یكی جامع شریف قربنده‌كی والده سلطان تربه‌سنده دفین خاك عطرناك اولمشلردر .

خاقان مشارالیهك خلاصهٔ وقایعی شونلردر :

استانبولده‌كی اختلالك تسكینی ، صدراعظم طوپال عثمان پاشانك ایران اوزرینه سفری ، برنجی محمود پاشانك روسیه اوزرینه حركتی وروسیه‌نك مغلوبیتی ، آوستریا دولتنك مداخلهٔ مصلحانه‌سی ، روسیه و اوستریانك متفقاً اعلان حرب ایتمسی ، بوسنه حكیم‌اوغلی علی پاشانك مدافعهٔ دلیرانه‌سی ، اوستریا وروسیه‌نك مغلوبیتی ، فرانسه حكومتنك توسطی ، بلغراد معاهده‌سنك عقدی ، پساروفچه معاهده‌سی موجبنجه اوستریه‌یه كچن یرلرك عثمانلیلره اعاده‌سی ، روسلرك اسكی حدودلرینه چكیلمه‌سی ، صوك ایران سفری . . .

٢٥

سلطان عثمان خان ثالث حضرتلری

سلطان مصطفای ثانی حضرتلرینك اوغلیدر . «١١١٠» تاریخنده دنیایه كلمشدر . مشارالیه «١١٦٨» ده برادر مكرملری محمود اولك وفاتیله سریر حكومته جالس اولمش «١١٧١» سنه‌سنده ارتحال دار بقا ایلمشدر . والده سلطان جامع شریفی نزدنده‌كی تربهٔ وسیعه‌ده مدفوندر .

خاقان مشارالیهك وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

استانبولده بیوك یانغین ظهوری ، یكرمی درت بیك خانه خاك ایله یكسان اولمسی .

٢٦

سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلری

سلطان احمد خان ثالث حضرتلرینك اوغلیدر . «١١٢٩» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «١١٧١» سنه‌سنده عموجه‌سی عثمان ثالثك وفاتندن صوکره مقام سلطنته کچن مشارالیه حضرتلری «١١٨٧» سنه‌سنده مرتحل دار عقبا اولمشدر . لاله‌لی جامع شریفی جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصه سنه دفن اولنمشدر.

زمان سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

قوجه راغب پاشانك مقام صدارتی احراز ایتمسی ، روسیه‌نك لهستانه تجاوزی اوزرینه روسیه‌یه اعلان حرب ایدلمسی ، روسلرك طونه‌یی کچه‌رك اوردومزی مغلوب ایتمه‌لری ، دوننمه‌مزك چشمه وقرقال اوکلرنده دوننمه روس طرفندن پریشان ایدلمسی ، قریمك ضبطی ، بکرشلی معاهده‌سنده ملذا ارزاتی ، مذاکرات عقیم قاله‌رق تکرار حربه دوام ایدلمسی ..

٢٧

سلطان عبد الحمید خان اول حضرتلری

سلطان احمد ثالث حضرتلرینك مخدومی اولوب «١١٣٧» سنه‌سنده تولد ایتمشدر . مشارالیه «١١٨٧» سنه‌سنده برادری اوچنجی سلطان مصطفی خان حضرتلرینك وفاتندن صوکره مقام سلطنته کچمش و «١٢٠٣» سنه‌سنده ارتحال ایتمشدر . باغچه قپوسنده انشا کرده‌لری اولان مدرسه‌لری قربنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر .

زمان سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

روسلرله حرب ایتمکده اولان اردونك موفقیتسزلکی ، قاینارجه معاهده‌سنك عقدی ، قریمك استقلالی ، رومانیانك ممتازیت ومختاریتی ، اردونك اصلاحی تشبثی ، ایکنجی قاترینه‌نك قریمك اشغالی ، دوزه‌نی بوزوق روسیه اوزرینه کوندرلمسی ، روسلرله اویوشن اوستریانك بلغراد اوزرینه یورومسی ، قوماندان قوجه یوسف پاشانك بلغراد اوکنده‌کی مظفریتی ، روسیه ایله حرب ایدن اردونك مغلوبیتی ، اوزی قلعه‌سنك روسلرك النه دوشمسی ، پادشاهك کدرندن وفات ایتمسی . .

٢٨

سلطان سلیم خان ثالث حضرتلری

سلطان مصطفای ثالث حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر . «١١٧٥» سنهٔ هجریه‌سنده قدمنهادهٔ عالم شهود اولمشلردر . مجدد مشار الیه «١٢٠٣» سنه‌سنده عم محترملری سلطان عبد الحمید اول خان حضرتلرینك ارتحاللری اوزرینه مقام معلای سلطنته جلوس بیورمشلر . و «١٢٢٣» انقلابی اوزرینه مخلوعاً نائل رتبهٔ شهادت اولمشلردر . پدر والا کهرلری تربهٔ شریفه‌سنده کوشه‌کیر رحمت رحماندرلر.

مشارالیه حضرتلرینك دورهٔ سلطنتلرنده میرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر :

روسیه حربنه دوام ایدلمسی ، بلغراد ، اوزی ، اسماعیل قلعه‌لرینك روسلر النه کچمسی ، روس قوماندانی صوووروف ، اسماعیل قلعه‌سی آلدیغی زمان بتون عثمانلیلری قیلیجدن کچیرمسی ، یش معاهده‌سنك عقدی ، معاهده موجبنجه قریمك الحاقك طانمسی ، دینیستر نهرینك حدود کسیلمه‌سی ، نظام جدید عسکرینك تشکیلی ، طوپجی مکتبنك تأسیس وکشادی ، بر چوق کتب مالیه وعلمیه‌نك ترجمه ایدلمسی ، جبه‌خانه‌لر ترمیمی ، ناپولیون بوناپارتك مصره تجاوزی ، انکلتره حکومتنك معاونتنه شتاب ایدرك فرانسزلرك چیقارلمه‌یه چالیشمه‌سی ، جزار احمد پاشانك عکا جوارنده فرانسز اردوسنی پوسکورتمسی (ویدین)ده پاسبان اوغلینك عصیانی ، روم ایلی بکارینك ادرنه ده بالاجتماع عصیانی ، پادشاهك نظام جدید عسکریله بو عصیانی باصدیرمسی ، جزیرة العربده وهابیلك ظهوری ، پادشاهك افلاق و بغدان بکارینی عزل ایتمسی بونك اوزرینه روسیه‌نك اعلان حرب ایتمسی ، روسلرك بندر قلعه‌سنی ضبط ایلمسی ، فرانسزلرله ائتلاف عقدی ، انکلتره‌نك بو ائتلافی ناخوش کورمسی ، باب عالینك بو تکلیف ناروایی رد ایتمسی ، انکلتره دوننماسنك مرمره‌یه کیرمسی ، استانبول اطرافك بر وضع مدافعه آلمسی ، انکلیز دوننماسنك کیرو چکلمسی ، قوله‌لی محمد علی پاشانك مصره والی اولمسی ، نظام جدید علیهنه قباقجی وعونه‌سنك عصیان بایراغنی قالدیرمسی ، سرای پادشاهی‌یه وقوع بولان هجوم وتضییق اوزرینه نظام جدیدك اعلان الغاسی ، محترم وتجددپرور پادشاه عالیشانمزك مکدر اوله‌رق سلطنتدن فراغت بیورملری ...

٢٩

درنجی مصطفی خان

عبدالحمید اول خانك اوغلیدر «١١٩٣» ده طوغمشدر. «١٢٢٢» ده قباقجی عونه‌سنك یاردیمیه

ـنه چیقمش و« ١٢٢٣ » ده علمدار مصطفی پاشا اردوسنك استانبوله كيرمسيله خلع و بعده قتل ایدلمشدر. پدرینك تربه‌سنده بر چتورده مدفوندر.

زمانده‌کی وقعه‌لر شونلردر :

ناپوله‌ئونك توسطیله روسیه ایله متارکه عقدی ، علمدار مصطفی پاشانك قومانده‌سنده‌کی اردونك استانبول اوزرینه حرکتی ، طوپ قپو سراینده مخلوعاً محبوس بولنان شهنشاه معظم سلطان سلیم خان ثالث حضرتلرینك دردنجی مصطفی طرفندن شهید ایتدیرلمسی ، علمدارك سلیم خان حضرتلرینی اجلاس ایتمك اوزره سرایه هجومی ، مشارالیهی شهید ایدلمش بر حالده کورن علمدارك آغلامه‌سی ، دردنجی مصطفی‌نك تختدن ایندیرلمسی ، محمود خان ثانی حضرتلرینك اجلاسی . . .

٣٠

سلطان محمود خان ثانی حضرتلری

سلطان عبدالحمید خان اول حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر. «١١٩٩» سنه‌سنده ساحه آرای عالم شهود اولمشلردر. خاقان مشارالیه، «١٢٢٣» سنه‌سنده جالس اورنك سلطنت اولمشلر و«١٢٥٥»سنه‌سنده دار آخرتی تشریف بیورمشلردر. خنرلی طاش جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده دفین خاك عطرناکدرلر.

خاقان محتشمك دور دلارای سلطنت وخلافتلرنده میدان بروزه کیرن وقایع مشهوره شونلردر:

علمدار مصطفی پاشانك صدارتی ، مصطفی پاشانك « لوند » چیفتلکنده سکبان عسکری تشکیلی، یکی چریلرك اوروحی طاشیان اشخاص خبیثه‌نك علمدار پاشا علیهنه خروج ایله انسزین باب عالی‌یه هجوملری ، دردنجی مصطفانك اعدامی ، علمدارك آتشده یانمسی ، روسیه‌ده بوفرصتدن بالاستفاده اعلان حرب ایتمسی، اردونك مغلوبیتی، بکرشده مصالحه عقدی، بومصالحه اوزرینه روسیه‌حدودینك « پروت » نهرینه قدر ایتمسی ، اناطولیده بعض یرلرك روسیه‌یه ترکی ، وهابیلرك کعبهٔ معظمه‌یی یاغما ایتملری ، مصر والیسی محمد علی پاشانك بواختلالی باصدیرمغه مأمور ایدلمسی ، تپه‌دلنلی علی پاشانك اعدامی، موره‌لیلرك غصیانی، سلطان محمودك «أشکنجی» نامیله برصنف عسکر یتشدیرمکه چالیشمسی، بو عسکرك تعلیمدن شکایت ایدرك عصیان ایتمسی، سکبان عسکرلرندن قره جهنمك یکی چری قیشله‌سنی طوپه طوتمسی ، یکی‌چریلرك اورته‌دن قالدیرلمسی ، « عساکر منصورهٔ محمدیه » نامی آلتنده برصنف عسکر تشکیلی ، صربلرك عصیانی ، صربلره امتیاز ویرلمسی ، یونانیلرك عصیانی ، « ناوارین » ده اوروپالیلرك دونانمه‌مزی احراق ایتملری، فساد باشی اولان روسیه‌یه حرب اعلانی، روسلرك «سلیستره»ده

مغلوبیتی، روسلرك ادرنه‌یه کیرملری، ادرنه معاهده‌سیله افلاق وبغدانك روسلره کچمسی ، فرانسزلرك جزائری اشغالی، محمد علی پاشانك سوریه وحلب حوالیسنی مصره الحاق ایتمك ایسته‌مسی ، «نزیب»ده محمد علی پاشانك اوغلی ابراهیم پاشا ایله حرب ایدلمسی ، ابراهیم پاشانك کوتاهیه‌یه قدر ایلروله‌مسی ، روسیه‌نك کویا برای معاونت عثمانلی طوپراغنه عسکر صوقمسی ، فرانسه ایله انکلتره‌نك بحراً کویا معاونتی ، ابراهیم پاشانك رجعتی ، خنکار اسکله‌سی معاهده‌سی ، دولتك عادتا روس حمایه‌سی آلتنه کیرمسی ، دیکر اوروپا حکومتلرینك مسئله‌یه مداخله ایتمسی ، بوغازلر مقاوله‌نامه‌سنك امضالانمسی ، پادشاهك کدرندن خسته‌لانوب وفات ایتمسی . . . .

٣١

سلطان عبدالمجید خان حضرتلری

سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك مخدوم عالیلریدر. «١٢٣٧» سنه‌سنده دنیایه کلمشلردر. مشارالیه «١٢٥٥» ده مقام سلطنته جلوس بیورمش «١٢٧٧» سنه‌سنده دار آخرته انتقال بیورمشلردر. سلطان سلیم خان اول حضرتلرینك تربهٔ منیفه‌لری جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندرلر.

خاقان مشارالیهك دور سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

اصلاحات عسکریه‌نك اکمالی ، مصطفی رشید پاشا واسطه‌سیله (تنظیمات خیریه) دینلن فرمان مشئومك کلخانه‌ده قرائت واعلانی ، مصر والیلکنك بابادن اولاده ارثاً انتقال ایتمسنه اوروپالیلرجه قرار ویرلمسی، روسیه‌نك خریستیانلرك حامیسی اولمق تکلیفنی ایلرویه سورمسی ، انکلتره وفرانسه حکومتلرینك ممانعتی ، روسیه‌یه حرب اعلانی، سیواستوپول، محاربه‌سی، فرانسه ، انکلتره ، ساردنیا دولتلرینك فعلاً حربه مداخله‌سی سیواستوپول قلعه‌سنك دول متفقه طرفندن محاصره ایدلمسی ، سلیستره‌نك روسلر طرفندن محاصره‌سی، سیواستوپولك ضبطی، سلیستره‌نك رفع محاصره‌سی، روسلرك مغلوبیتی ، پارس معاهده‌سنك عقدی ، روسیه‌نك قره‌دکزده حرب کمیسی بولوندیرامامسی ، دولتمزك اوروپا حمایه‌سی آلتنه کیرمسی ، فرانسزلرك تشویقیله جبل لبنان اهالیسنك عصیان ایلمسی ، شام وقعه‌سی ، فرانسه‌نك توسطیله لبنانه امتیاز ویرلمسی ، قره‌طاغده عصیان ظهوری ، عبدالمجید حضرتلرینك وفاتی ...

۳۲

سلطان عبدالعزيز خان حضرتلرى

سلطان محمود خان ثانى حضرتلرينك اوغليدر. «۱۲٤٥» سنه‌سنده تولدايدوب «۱۲۷۷»ده برادر مكرملرى عبدالمجيد خان حضرتلرينك يرينه مقام سلطنته جلوس بيورمشلر و«۱۲۹۳» سنه‌سنده خلع اولنه‌رق بش كون صوكره شهيداً ارتحال دار بقا ايتمشلردر. پدر والالرى سلطان محمود ثانى حضرتلرينك تربه‌لرنده مدفوندرلر.

زمان سلطنتلرنده ظهوره كلن وقايع مشهوره شونلردر :

قره‌طاغ عصيانك تسكينى ، كريد اختلالنك باصديرلمسى ، عالى وفؤاد پاشالرك همتيله اصلاحاته ابتدار ايدلمسى ، مملكتك ولايتلره تقسيمى ، هر ولايته بر والى نصبى ، درسعادتده بر چوق عسكرى رشديه‌لرى كشادى ، اردو ودونانمه‌مزك تقويه‌سى ، بالخاصه دونانمه‌نك تكملى ، سلطان مشاراليهك اوروپايه سياحت ايتمسى ، اوروپانك ترقياتنى رأى العين كورمسى ، رجال دولتك قحطى ، انزره مستبده‌نك ظهورى ، ملتك پاره‌سى اسراف ايديله‌رك بلا لزوم سرايلر وكوشكلر انشاسى ، يكى عثمانليلرك ظهورى ، مصطفى فاضل پاشا ، كمال بك ، شناسى افندى ، ضيا پاشا ، على سعاوى كبى بيوك ادبيلرك افكار ملتى تنويره چاليشمسى ، بوسنه ـ هرسك اختلالى ، صربستان ايله قره‌طاغك آياقلانمسى ، عاصيلرك تأديب ايدلمسى ، فرانسه دولتنك مداخله‌سيله عسكرك كيرو چكلمسى ، پادشاهك نهايتسز اسرافنك دوام ايتمسى ، مدحت پاشا ايله سرعسكر حسين عونى پاشانك حربيه طلبه‌سيله طولمه باغچه سراينى قوشاتمسى ، عبدالعزيزك تختدن ايندريلمسى ، بشنجى سلطان مراد خانك تخت سلطنته اجلاسى .

۳۳

سلطان مراد خان خامس حضرتلرى

سلطان عبدالمجيد خان حضرتلرينك اوغللريدر. «۱۲۵٦» سنه‌سنده تولد ايتمشلردر. «۱۲۹۳» سنه‌سنده تخت سلطنته جلوس ايله اوچ آى اوچ كون اجراى سلطنتدن صكره مبتلا اولدقلرى علت طولاييسيله خلع ايدلمشلردر .

مشار اليهك زمان حكومتنده‌كى وقايع مشهوره شونلردر :

خاقان مخلوع عبدالعزيزك شهادتى ، پادشاهك بو وقعه‌دن متأثر اوله‌رق آثار خفت كوسترمسى ، بو حالك دوامى جائز اولميه‌جغنك فتوا واطباجه بيان ايدلمسى ، عبدالحميدك مواعيد مهمه‌سى ، پادشاهك خلع اولنه‌رق چراغان سراينه حبس ايدلمسى ..

۳٤

سلطان عبدالحميد ثانى

عبدالمجيد خان حضرتلرينك اوغليدر . «۱۲۵۸» ده دنيايه كلمشدر . «۱۲۹۳» ده برادرى سلطان مراد خامسك خلعى اوزرينه مقام سلطنته كچمشدر . ۳۳ سنه مطلقيتله و بر سنه مشروطيتله اجراى حكومت ايتمش و «۱۳۲۷» سنه‌سنده ظهور ايدن اوتوز بر حادثهٔ فجيعه‌سى اوزرينه درسعادته كيرن حركت اردوسنك ياردميله تخت سلطنتدن ايندريلمشدر .

زمان حكومتنده ظهوره كلن وقايع مشهوره شونلردر :

مدحت پاشانك اصرارى اوزرينه قانون اساسينك اعلانى ، مجلس مبعوثانك كشادى ، روسيه‌نك اسلاو اولان تبعه‌لرى محافظهٔ اعلان حرب ايتمسى ، اردوى عثمانينك مغلوبيتى ، پلونه‌ده غازى عثمان پاشانك مدافعه قهرمانه‌سى ، روسلرك اياستفانوسه قدر كلمسى ، اناطوليده قارص قلعه‌سنك ضبطى ، انكلتره‌نك دونانما كونده‌ره‌رك روسلرى طورديرمسى ، اياستفانوس معاهده‌سنك عقدى ، معاهده موجبنجه استفانوسدن سلانيكه قدر ضهر دكرى ساحللرينك عثمانلوره ترك ايدلمسى ، انكلتره‌نك منافعى ، برلين قونغره‌سنك عقدى ، بو قونغره‌ده برلين معاهده‌سى موجبنجه روم ايلى شرقيه امتياز ويرلمسى ، بلغارستان پرنسلكى احداثى ، بوسنه وهرسكك آوستريا اشغال موقتى آلتنده قالمسى ، قره‌طاغ ، صربستان ورومانيانك مستقل بر پرنسلك اولماسى ، قبريس اطه‌سيله مصر قطعه‌سنك انكليزلر طرفندن اشغالى ، يونان حدود منازعه‌سى ، تساليا ايله حدودك تصحيحى ، فرانسزلرك تونسى اشغالى ، فكر حريت وترقينك امحاسى اسبابنك احضارى ، بلغارستانك روم ايلى شرقى‌يى الحاقى ، كريدده عصيان ظهورى ، يونان حكومتنك كريده عسكر كوندرمسى ، يونان حكومتنه حرب اعلانى ، ميلونا ، و لستين ودومكه مظفريتلرى ، روسيه چارينك توسطيله صلح عقدى ، استيلا ايديلن يرلرك اعاده‌سى ، كريد اطه‌سنه واسع امتياز ويرلمسى ودول اربعه‌يه تركى ، پايتختده خفيه آلايلرينك تشكيلى ، هر كون پارلاق فكرلى آدملرك بر بر نفى وامحا ايدلمسى ، اوتوز بر سنه‌دن برى چراغان سراينده محبوس اولان مراد خامس حضرتلرينك وفاتى ، خزينهٔ ملتى آشكاره صويان ارازلك رجال دولت صيراسنه كچمسى ، كتب علميه وفنيه‌نك طبع و نشرينك منع ايدلمسى ، مكتبلرده اوقونه‌جق كتابلرك معارف نظارتنده تمغالانمسى ، فكرى آچه‌جق علملر وفنلرك پروغراملردن چيقارلمسى ، كتب شرعيه‌نك حمام كلخنلرنده ياقديرلمسى ، عقائد كتابلرندن امامت بحثنك قالديرلمسى ،

حميده اسملرينك حامده تحويل ايدلمسى، طلبهٔ علومك عسكرى امتحانلرينك رفعى، وطن پروران امتك كتابلر وغزته‌لر واسطه‌سيله افكارمانى تنويره چاليشمه‌سى، اوروپايه خفيه‌لر كوندرلمسى، افكار احرارانه نشر ايدن كنج توركلرك امحاسنه چاليشلمه‌سى ، روم ايلى‌يه اژانس سوبل دنيلان اوروپا قازاقلارينك اوشوشمه‌سى ، روم ايليده‌كى ضابطان ايله افكار منوره اربابى بعض حميت پروراننك خفيا عقد اخوت ايلمسى . اتحاد وترقى جمعيتنك تشبثات وطن پرورانه‌سى ، اهالينك عسكرله برابر قيامى وقانون اساسينك استردادى ، ولايات عثمانيه‌ده يشايان عموم اهل وطنك ادارهٔ جديده‌يى آلقيشلره غرق ايتمسى ، ١٠ تموز عيد مليسنده اجراى شادمانى ايدلمسى ، عبدالحميدك سلطنتده ابقاسى ، ملت مجلسنك يوز بر پاره طوپ انداختيله ايكنجى دفعه اوله‌رق رسم كشادينك اجراسى ، اوستريا مجارستان حكومتنك بوسنه - هرسكى رسماً الحاق ايلديكنى اعلان ايتمسى ، فرديناندك بلغارلر قرالى اولديغنى اعلان ايتمسى ، اوتوز بر مارت حادثهٔ ارتجاعيه‌سى ، مجلس مبعوثانك تهديدى و برچوق فداكار ومعصوم اولاد وطنك پارچه پارچه ايدلمسى ، حركت اردوسنك درسعادته كلەرك عاصى عسكرلرله مرتجعلرى سلاحله تأديب ايلمسى ، عبدالحميد ثانينك خلعى ..

٣٥

برنجى پادشاه مشروطيت سلطان محمد خان خامس حضرتلرى

خاقان مشاراليه عبدالمجيد خان حضرتلرينك مخدوم نجابت موسوملريدر. ٢٠ شوال ١٢٦٠ تاريخ هجريسنده زينت ساز عالم شهود اولمشلردر. و ٧ ربيع‌الاخر ١٣٢٧ و ١٤ نيسان ١٣٢٥ سنه‌سنده جداً مشروطيت پرور بر خاقان محتشم اولمق اوزره جالس اورنك خلافت وقاعد سرير سلطنت اولمشلردر .

پادشاه مشروطيت پرور افندمز حضرتلرينك عهد مسعدت وفد شهنشاهيلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقايع مشهوره شونلردر :

خاقان مخلوع عبدالحميدك تحت‌الحفظ سلانيكه اعزامى و اردو كوشكنده نظارت آلتنه آلنمسى ، مطنطن قلنج آلايى اجراسى ، مجلس مبعوثانه تشريف همايون پادشاهى ، طولمه باغچه سراينده تبريك عمومى اجراسى ، حربيه وبحريه نظارتلرنده مراسم مخصوصه ايله خط همايون قرائتى ، ذات شوكت پناهينك شيله‌يى تشريفى ، ذات حضرت پادشاهينك حريت ابديه تپه‌سنه تشريف ايله آبده‌نك وضع اساس مراسمنى بالذات اجرا بيورملرى ، دول حاميه‌نك كريددن عسكرلرينى چكمه‌لرى ، ذات شاهانه‌نك بروسه‌يى تشريف همايونلرى ، حيدر پاشا استاسيوننك رسم كشادى ، چراغان سراى

عاليسنك احتراق ، مجلس مبعوثانك فندقليده‌كى جميله سلطان حضرتلرينك سراينه نقل اولنمسى ، بلغارستان قرالنك استانبوله ورودى . صربستان قرالنك درسعادته كلمسى ، يونانليلره قارشى بويقوتاژ اعلان ايدلمسى ، آلمانيادن مبايعه اولنان درت طورپيدونك استانبوله كلمسى ، حورانده درزيلرك عصيانى تأديب ايدلملرينك اعلانى ، صدراعظم حقى پاشانك اوروپايه سياحتى ، بارباروس وطورغود رئيس زرهليلرينك مبايعه‌سى ، درسعادتده قوله‌را ظهورى ، ذات شاهانه‌نك بيوك مانورايى تماشادن صوكره ادرنه‌يى تشريفلرى ، الكتريقلى تراموای امتيازينك ارادهٔ سنيه‌سنك صدورى ، باب عاليده حريق ظهورى وشوراى دولت ، داخليه دائره‌لرينك محترق اولمسى ، ولى عهد سلطنت يوسف عزالدين افندى حضرتلرينك انكلتره قرالنك رسم تتوجنده بولنمق اوزره لوندره‌يى تشريفلرى ، ذات شوكتسمات حضرت پادشاهينك بارباروس زرهليسنه راكباً روم ايلى‌يه اجراى سياحتلرى ، آبدهٔ حريتك رسم كشادى ، سليمانيه و وزنه‌جيلر حريق هائلى ، ولى‌عهد حضرتلرينك آلمانيا عسكرى مانورلرنده بولنمق اوزره مجيديه قراووزوريله كوستنجه‌يه واورادن روماينا طريقيله برلينه عزيمت بيورملرى ، ايتاليانلرك طرابلس غربى بومبارديمان ايتملرى ، ايتاليانك طرابلسده قره‌يه عسكر چيقارمه‌سى ، بايزيد حريق هائلى ، هندستانه سياحت ايتمكده اولان انكلتره قرالى ژورژ حضرتلرينه بيان خوش آمدى ايچون شهزاده ضياءالدين افندى حضرتلرينك عثمانيه واپوريله مصره حركتى ، مجلس مبعوثانك فسخى ، ايكى ايتاليا سفينهٔ حربيه‌سنك بيروت ليماننده بولنان عون‌الله قرووه‌تى ايله انقره طورپيدوسنى طوپه طوتمالرى ، قهرمان مرتباتى طرفندن مذكور كميلرك غرق ايدلمسى ، مجلس مبعوثانك كشادى ، ايتاليا دونانماسنك چناق قلعه بوغازينى طوپه طوتمه‌سى ، ردوس وجوارنده‌كى اطه‌لرك ايتاليانلر طرفندن احتلالى ، ارناووتلق عصيان مشئومى ، قلعهٔ سلطانيه‌نك آچيله‌رق سفائنك خروج ودخوله باشلامه‌سى ، ذات پادشاهينك يلديز قصرينه نقل بيورملرى ، عموم عساكر شاهانه‌يه بياننامهٔ پادشاهى قرائت اولنمسى ، ايكنجى ارناووتلق عصيانى ، حربيه ناظرى محمود شوكت پاشانك استعفاسى ، صدراعظم سعيد پاشا قابينه‌سنك سقوطى ، غازى مختار پاشانك موقع اقتداره كچمه‌سى ، مجلس مبعوثانك قانون اساسى خلافنه فسخى ، ارناووتلقده عفو عمومى اعلانى ، بلغار ، صرب ، قره‌طاغ ويونانه قارشى سفربرلك اعلانى ، بالقان مسئله‌سى حقنده دول معظمه نامنه اوستريا سفارتى باش ترجماننك باب عالى‌يه نوطه ويرمسى ، ذات شاهانه‌نك حربيه دائره‌سى ميداننده‌كى قرارگاه عمومى‌يى تشريف ايله رسم تحيد اجرا ايتديرمه‌سى ، وعودتده سركه‌جى استاسيوننى تشريف ايله عساكر عثمانيه‌يى تشييع بيورملرى ، دول معظمه نوطه‌سنه جواب ويرلمسى ، بالقان حكومتلرى نامنه بلغار سفيرينك دولت عثمانيه‌يه نوطه توديعى . بلغار ، صرب ويونانستان ايله قطع مناسبات ايدلمسى ، بلغار وصرب حكومتلرينه حرب اعلانى ، يونانستانه اعلان حرب ايدلمسى ، ايتاليا دولتيله معاهدهٔ قطعيهٔ صلحيه‌نك امضالانمسى ، مختار پاشانك استعفاسى ، مقدرات ملتك كامل پاشا النده قالمسى ، بلغار ، صرب قره‌طاغ ايله متاركه عقدى ، عثمانلى دونانماسنك يونان دونانماسيله چارپيشماسى ، لوندره‌ده عثمانلى وبالقان حكومات

متفقه‌سى مرخصلرندن مركب صلح قونفره‌سنك انعقادى ، لوندره‌ده دول معظمه سفراسندن مركب قونفرانس عقد اولنماسى ، صلح قونفره‌سنك تعطيل مذاكرات ايلمسى ، حميديه قراوورزينك شيرا اطه‌سنده‌كى باروت دپوسيله الكتريق فابريقه‌سنى تخريب وماكدونيا معاون قراوورزينك غرق ايدلمسى ، ادرنه‌يى ترك واطه‌لر مسئله‌سنك دول معظمه‌يه حواله ايدلمك اوزره صلح عقدى ضمننده دول مذكوره‌نك باب عالى‌يه نوطه اعطاسى ، طوله باغچه سراى همايوننده دول معظمه‌نك ويرمش اولديغى نوطه حقنده مذاكره‌ده بولنمق اوزره مجلس عمومى عقدى ، تظاهرات مليه تأثيريله كامل پاشا قابينه‌سنك اسقاطى ، مسند صدارتك محمود شوكت پاشا حضرتلرينه توجيهى ، لوندره‌ده بالقان مرخصلرى ، عثمانلى مرخصى رشيد پاشايه صلح مذاكره‌سنك قطعنه دائر نوطه ويرمسى ، باب عالى دول معظمه نوطه‌سى جوابنى اوستنه سفرانك اعطا ايلمسى ، درت كون صوكره حربه باشلامق اوزره متاركه‌نك فسخ ايتدكلرى متفقين اردوسى باش قوماندانى جنرال صاووفك حكومت عثمانيه‌يه تبليغ ايلمسى ، مدافعهٔ مليه قوميته‌سنك تشكلى ، ايكنجى دفعه حربه باشلانمسى ، ادرنه قلعه‌سنك سقوطى ، اشقودره‌نك تسليمى ، يانيه قلعه‌سنك سقوطى ، بالقان متفقلرينك يكديكريله حربه باشلامسى ، بلغارستانك مغلوبيتى ، روماليانك بلغارستانه تجاوزى ، اردوى عثمانينك ادرنه‌يى استردادى ، بكرش معاهده‌سنك عقدى ، غربى تراقيه حكومت موقته‌سنك اعلانى ، استانبول وآتنه معاهده‌لرينك عقدى ...

ظهور دولت عثمانيه دنبرو مركز سلطنت اولان شهور

سره‌سى	اسامئ شهور	
١	قره‌جه حصار	مؤسس دولت معظمهٔ عثمانيه اولان سلطان عثمان غازى حضرتلرى ٦٩٩ تاريخ هجريسنده ابتدا بو قصبه‌ده اعلان استقلاليت بيورديلر .
٢	يكيشهر	قره‌جه حصاردن صكره طرف جليل عثمانيدن مركز سلطنت يكيشهره نقل ايدلمشدر .
[illegible]	بروسه	(٧٢٦) سنهٔ هجريه‌سنده سلطان عثمان غازى حضرتلرينك اواخر سلطنتلرنده فتح اولنوب مخدوم وخلف عاليلرى سلطان اورخان حضرتلرى طرفندن مقر سلطنت يكيشهردن بورايه نقل ايدلدى .
	ديمتوقه	خداوندكار افخم سلطان مراد اول حضرتلرينك (٧٦٣) [illegible] روم ايلينى فتحه [illegible] اولمشدر .
	ادرنه	ادرنه‌نك تاريخ (٧٦٣) نجى سنه‌سى سلطان مراد اول حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده لالا شاهين پاشا طرفندن فتح اولنديغنك يدنجى سنه‌سى سلطان مراد غازى حضرتلرى مقر سلطنتلرينى بورايه نقل بيورمشلردر .
	استانبول	فاتح سلطان محمد خان حضرتلرينك فتحلريله برابر پايتخت اتخاذ ايدلمش واليوم عموم اسلاميتك مركز خلافتى ودولت معظمهٔ عثمانيه‌نك مقر سلطنتى بولنمشدر .

مؤسسات علمیهٔ عثمانیه:

مهندس خانهٔ برئ همایونك تاسیسی .
١٢٠٥ مكتب بحریهٔ شاهانك كشادی .
١٢٤٦ مكتب طبیهٔ عالیه‌نك تاسیسی
١٢٤٦ مكتب طبیهٔ شاهانه‌نك كشادی.
١٢٥٠ مكتب حربیه‌نك تأسیسی .
١٢٦٣ مكاتب رشدیه‌نك تاسیسی .
١٢٦٧ انجمن دانشك تشكیلی .
١٢٧٨ جمعیت علمیهٔ عثمانیه‌نك تأسیسی .
١٢٨٥ غلطه مكتب سلطانیسنك تأسیسی.
١٢٨٥ استانبول مكتب صنایعنك تأسیسی
١٢٨٨ مكتب طبیهٔ ملكیه‌نك تأسیسی .
١٢٨٩ دارالشفقه‌نك كشادی .
١٢٩٣ مكتب ملكیه‌نك تأسیسی.
١٢٩٧ درسعادت مكتب حقوقنك كشادی .
١٣٠٠ درسعادتده تجارت مكتبنك رسم كشادی .
١٣٠١ هندسهٔ ملكیهٔ شاهانه‌نك كشادی .
١٣٠١ درسعادتده لیلی قیزصنایع مكتبنك كشادی .
١٣٠٧ بروسه‌ده حریر دارالتعلیمنك انشاسی.
١٣٠٩ درسعادتده عشیرت مكتبنك رسم كشادی .
١٣١٠ اسكدار مكتب اعدادیسنك كشادی .
١٣١٠ درسعادتده مركز رشدیه مكتبلرینك كشادی.
١٣١٢ درسعادتده تجارت بحریه مكتبنك كشادی .
١٣٢١ معدن مكتبنك كشادی .
١٣٢١ شامده مكتب طبیهٔ ملكیه تاسیسی .
١٣٢٦ قونیه مكتب حقوقنك كشادی .

١٢٩٩ صنایع نفیسه مكتبی .
١٢٩٢ مكاتب رشدیهٔ عسكریه
اندرون همایون مكتبی .
دارالفنون .
اورمان مكتبی .
حلقه‌لی زراعت مكتبی.
درسعادت دارالمعلمینی .
قونیه اعدادیسی .
مالیه مكتبی.
رصد خانهٔ عامره .
دارالمعلمات.
درسعادتده اناث سلطانیسی.
قونیه دارالمعلمین ابتدائیسی .
قونیه مكتب صنایعی.

رتب سلطنت سنیه یه دائر معلومات تاریخیه

سلسلهٔ مراتب اساساً بیوکی کوچکنه انفاذ امره مامور وکوچکی بیوکنه اطاعته مجبور اولان عسکر صنفی ایچون احداث اولنمشدر .

دولت عثمانیه بدایت تشکیلانده اساساً بر ملت مسلحه اولدیغندن سلطنت عثمانیه‌ده یکیچریلرك حدوثیله برابر رتبه تأسیس اولنمش ومتعاقباً ملکیه صنفنه وسلطان سلیمان قانونی زماننده دخی صنف علمایه تشمیل قلنمشدر . بدایت احداثنده نوعاً ایکی ، اوچه وتوجیهاً تمش ، سکسان ذاته منحصر وبونلرده (خواجه‌لك) ، (قپوجی باشیلق) ، (میر میرانلق) ، (وزارت) دن عبارت ایدی .

خواجه‌کان دیوان هایوندن اولوبده قلم ضابطلکی کبی مأموریتلرده مستخدم ایکن سفارت ویا اردوی هایونلرزدنده مکالمه مأموریتی کبی خدمات سیاسیه‌یه تعیین اولنانلره (باش محاسبه پایه‌سی) ومیرمیرانك متحیزلرینه (روم ایلی بکلربکلکی) عنوانیله امتیاز ویرلور ایدی .

داخلیه نظارتی

(صدارت عظمی کتخدالغی) رجال دولتك برنجیسی اوله‌رق شمدیکی صدارت عظمی مستشارلکی مقامنه قائم ایدی .

(شق اول دفترداراغی) رجال دولتك ایکنجیسی اوله‌رق بوده شمدیکی مالیه ناظرلغنه معادل بر مأموریت ایدی .

(ریاست کتاب مسندی) مراتب رجالك اوچنجیسی وشمدیکی خارجیه ناظرلغی منزله‌سنده ایدی. کتخدای صدارت عظمی اولان ذواته حد ذاتنده اغا ویا افندی دخی اولسه (کتخدا بك) ورئیس کتابلره بکلك ایله متعارف بولنسه دخی (رئیس افندی) تعبیر اولنور ونشانجیلر یعنی (توقیعیٔ دیوان همایون) اولانلرله دفتردارلر بعضاً وزرادن نصب ایدیلور ایدی .

بومأموریتی حائز اولانلره ودفتر خاقانی امینلرینه ووزرادن اولمیان نشانجی ودفتردارلره مقام وکالت مطلقه‌دن (عزتلو) القابیله خطاب اولنور ایدی .

(١٢٤٨) سنه‌سنده «کتخدا بك» و «خزینهٔ عامره دفترداری» و «رئیس افندی» و «مقاطعات ناظری» بولنان ذواته (رتبهٔ اولی) یعنی «سعادتلو» و (چاوش باشیلق) و (ترسانه) و «طوپخانه امینلکی» کبی مناصب اربابنه (رتبهٔ ثانیه) یعنی (عزتلو) و (بکلکجی) و (مکتوبیٔ

صدارت) و (آمدیٔ دیوان هایون) کبی باب عالی رجالیله باب عالی خارجنده بومنصبلره معادل حدمنده بولنانلر (رتبهٔ ثالثه) یعنی (رفعتلو) و (جزیه) محصللریله (توتون کمرکجیسی) ویا (دخان ناظری وانفیه امینی) کبی مناصب مخصوصه اربابنه (رتبهٔ رابعه) یعنی (فتوتلو) و (خواجه‌کان دیوان هایون) دن ومتحیزان خلفای اقلامدن قلم ضابطلکی کبی منصبلره تعیین اولنانلره (رتبهٔ خامسه) عنوانیله کذا (فتوتلو) القابی تخصیص ایدلدی.

بو تاریخدن برآز صکره بکلکجی مکتوبجی کبی (رتبهٔ ثالثه) دن بولنان باب عالی رجالنه ثالثه‌نك (صنف اولی) وباب عالی خارجنده بولنانلره (صنف ثانیسی) تخصیص یعنی ثالثه ایکی قسم اعتبار ایدلدیکی کبی (رتبهٔ ثانیه) رجالنك دخی احتساب نظارتنده ومعادلی اولان خدمتلرده بولنانلرینه (ثانیه صنف ثانیسی) اطلاق اولنه‌رق بوده ایکی صنفه انقسام ایلدی .

(١٢٥١) سنه‌سی ذی‌القعده‌سنده (کتخدا بکه) ملکیه نظارتی و (رئیس الکتابلغه) خارجیه نظارتی و (مقاطعات نظارتنه) منصوره دفتردارلغی و (خزینهٔ عامره دفتردارلغنك ضربخانهٔ عامره امانتنه انضمامیله امانت مشارالیهایه) ضربخانهٔ عامره مدیرلکی عنوانلری ویرلدیکی کبی بومنصبلره تعیین اولنان ذواته والیلکلرده بولنان طشره وزراسنك فوقنده اولمق وکاکان افندیلك ایله یاد اولنمق اوزره وزارت ومشیرلك رتبه‌لری توجیه بیورلمشدر .

مستشارلقلر دخی بوتاریخده احداث اولنمغله بونلره وچاوش باشی ومقدما حرمین محاسبه‌جیلکی دنیلدیکی حالده مؤخراً اوقاف همایون ناظری عنوانی ویریلان ذاتلره رتبهٔ اولی رجالی اطلاق اولندیغی کبی ثانیه‌نك صنف ثانیسی مستقلاً ثانیه اعتبار ایدلمش وبرمدت صکره چاوش باشیلق (دیوان دعاوی نظارتنه) تحویل ایدلدیکی کبی بیوك وکوچك تذکره‌جیلکلره دعاوی معاون اول و ثانیلکی نامل‌ری ویرلمشدر .

(١٢٥٣) سنه‌سی جماذی‌الاولیسنده ملکیه ناظری پرتو پاشانك انفصالیله یرینه خارجیه نظارتندن منفصل مشیر عاکف افندینك تعیننده ملکیه نظارتی تعبیری پاشالق عنوانیله داخلیه نظارتنه وملکیه مستشارلغی داخلیه مستشارلغنه تحویل قلنمشدر .

مؤخراً داخلیه نظارتی صدراعظملغه الحاق وصدارت عنوانی باش وکالته تحویل اولندیغی کبی کافهٔ رجال دولتك فوقنده اولمق وزره برده باش وکالت معاونلکی احداث ایدلدی و بومسندی احراز ایدن ذاته‌ده رتبهٔ اولی تخصیص اولندی .

(١٢٥٥) سنه‌سی ربیع‌الاولنك اون طقوزنده (سلطان عبدالمجید خان) حضرتلرینك وقوع جلوسلرینی متعاقب باش وکالت عنوانی ینه صدارته ومعاونلك دخی مستشارلغه تحویل ایدلدی .

کرك مستشارلغه وکرك امور مالیه‌نك مالیه وخزینهٔ عامره دفتردارلقلری نامیله ایکی‌یه انقسامنده بومنصبلره مأمور اولان ذواته مخصوص وفریقلك فوقنده اولمق اوزره سعادتلو افندم القابنه «حضرتلری» علاوه‌سیله ومشارالیه تعبیری اضافه‌سیله رتبهٔ اولی صنف اولی نامی ویرلدی ومؤخراً بو رتبه ضربخانه

ناظری و (والده سلطان کتخداسی) کبی ذواتده توجیه اولندیغندن کیدرك افرادی چوغالمقله ١٢٦١ سنه‌سی اوائلنده عطوفتلو القابیله رتبهٔ بالا احداث ایدلدیکی کبی مشیریت دخی وزارته معادل ؛ بلق اوزره خاصهٔ غایهٔ مراتب عسکریه اعتبار ایدلدی .

...ین حدائنده صدارت عظمی مستشارلغنه مأمور اولان ذواته توجیه اولنمسندن طولایی فریقلك فوقنده عد اولنان رتبهٔ اولی مؤخراً هر مقام ومأموریت اربابنه توجیه اولنمقله وضع اصلیسندن چیقدیغی کبی بوتقدم دخی تخصیص رسمیسی اولان سالف الذکر مستشارلق مسندینك غیرینه‌ده شامل طوتلمشدی . یعنی یالکز مستشار صدراعظمی اولانلر اولی اولی وفریقلکدن مقدم اوله‌جق ایکن بو رتبه نشنه‌لرینه‌ده توجیه وامتیاز تقدم اراده اعطا اولنمشدی . (١٢٧٧) سنه‌سی ذی الحجه‌سنك اون یدیسنده واقع اولان جلوس سلطان حضرت عبدالعزیز خانیده اهل سیفك اهل قلمه تقدمی اعلان وفریقلکی حائز اولان امرای عسکریه‌نك رتبهٔ اولی صنف اولی ومیرلوالرك اولی ثانیسی وعسکرلکه مخصوص اولان مشیریتك دخی بالذات وکالتقده بولنان وزرا مستثنا اولمق اوزره وزارته تفوقی اراده وفرمان بیورلمشدر .

حال حاضرده ایسه ترتیبات تشریفاتیه‌یه کوره وزارت مشیریته تقدم ایتمکده‌در . وکلای فخام ، معزول و ماذون وسائر وزرا ورجال دولتدن هم رتبه بولندقلری ذواته ومقدما وکالتلق مسندینی احراز ایدوب مؤخراً سائر مأموریتلرده بولنانلر دخی دیکر وزرا ورجال دولتدن کندیلرینه هم رتبه اولانلره تقدم ایدرلر . وکلا ومعزولین وکلانك غیری وزرا ورجال دولتك کیفیت تقدمنده حائز اولدقلری مراتبك قدمنه نظر اولنور .

آنجق اصول مشروطیتده هرمأمورك وظیفه وصلاحیتی وآمرینه قارشی درجهٔ مربوطیت ومسئولیتی قانوناً معین اولمسیله رتبه وپایه یرینه مناصب مأموریتی قائم اوله‌جغنده اشتباه اولنمیوب کتیبهٔ عسکریه الیوم مرعی ایسه بونلرك انواع ودرجاتی ورتب عسکریه وعلمیه اصحابیله یکدیکره صورت تفوقلری زاتاً معلوم بولنمقله تکرار درجنه احتیاج کورلمامشدر . [*]

حتی ٨ کانون اول سنه ٣٢٥ تاریخنده شرفصادر اولان ارادهٔ سنیه وجهله مرکز سلطنته ولایاتده بولنان رؤسای مأمورینك اعیاد وایام رسمیه‌ده ایفا اولنه کلان مراسم مخصوصه وتبریکیه‌ده رتبهٔ ذاتیه‌لرینه باقلمقسزین مقاملری اعتباریله دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق موده توفیقاً اونیفورمه اکتسا ایتمری تقرر ایتمش وبونلرك درجاتی جدول آتیده کوسترلمشدر .

[*] قدیم یونان وروما حکومتلرنده رتبهٔ عسکریه احداث ایدلمش ایسه‌ده رتبهٔ ملکیه محدث دکل ایدی رومادہ سردارلره غایهٔ مراتب عسکریه اوله‌رق ایمپراطور عنوانی ویریلور ایدی . حال حاضرده اردو باش قوماندارلقلرینی حائز اولملرندن دولایی اوروپا حکمدارلرینه ایمپراطور عنوانك ویرلمسیده بوندن نشئت ایدر. آنجق قرون وسطی‌دن صکره اسپانیا وفرانسه کبی بعض ممالك غربیه‌ده رهبان طاقی امور اداره‌یه قاریشوب مسلك رهبانیتده ایسه ذاتاً سلسلهٔ مراتب بولندیغندن بر نوع عساکر رهبانیه حکمنده اولان شوالیه‌لر دخی رتبه‌لی و امتیازلی بر صنف مخصوص اولمسیله بو اصول مراتب اول تاریخلرده خدمات ملکیه‌یه دخی تشمیل ایدلمش ایسه‌ده اوروپاده اصول مشروطیتده قبول وتعمیم اوزرینه رتب ملکیه‌یه احتیاج قالمامشدر .

وزیر فورمه‌سی

وکلای فخام .
سفیر کبیرلر .

بالا فورمه‌سی

وکلالقدن معدود اولمیان دوائر نظاری .
نظارت مستشارلقلری ونظارت معاونلکلری .
ولاة ، سر تشریفاتی وترجمان دیوان همایونی .
مدیر عمومیلر .
دیوان محاسبات رئیسی .
محکمهٔ تمیز رئیس اولی ورئیس ثانیلری .
شهر امینی .
امنیت عمومیه مدیری .
شورای دولت رئیس ثانیلری .
سفیر کبیرلرك غیری سفرا .
باش مدعی عمومیلر .

اولی اولی فورمه‌سی

مصلحت کذارلر .
مستشار معاونلری .
شورای دولت اعضاسی .
نظارت مشاورلری .
محکمهٔ تمیز اعضاسی .
دیوان محاسبات رئیس ثانیلری واعضاسی .
باب عالی حقوق مشاورلری ومدیرلری .
متصرفلر .
سفارت مستشارلری وباش شهبندرلر .
استیناف رؤساسی .
استیناف مدعی عمومیسی .
مجلس صحیه رئیس ثانیسی .
دیوان همایون مدیری ومعروضات قلمی باش کاتبی .
نظارتلرك تحریرات مدیرلری .
دوائر محاسبه مدیرلری .
تشریفات مدیری .

اولی ثانیسی فورمه‌سی

سفارت باش کاتبلری .
برنجی صنف شهبندرلر .
دوائر تحریرات مدیر معاونلری .
دوائر اوراق مدیرلری .
دوائر شعبه مدیرلری .
دوائر بلدیه رؤساسی .
بدایت محکمه رؤساسی .
بدایت مدعی عمومیسی .
قائمقاملر .
دفتردارلر .
برنجی صنف تشریفات معاونلری .

متمایز فورمه‌سی

سفارت ایکنجی کاتبلری .
ایکنجی صنف شهبندرلر .
مدعی عمومی معاونلری .
ولایات تحریرات مدیرلری .
ولایات استیناف حقوق وجزا محاکمی رؤساسی .
ایکنجی صنف تشریفات معاونلری .

ثانیه فورمه‌سی

شهبندر وکیللری وسفارت اوچنجی کاتبلری .
ناحیه مدیرلری .
لوا تحریرات مدیرلری ومحاسبه‌جیلری .
لوا محاکمی رؤساسی .
لوا مدعی عمومی معاونلری .

ثالثه فورمه‌سی

قنچلارلر ، آتاشه‌لر .
قضا محاکمی رؤساسی .
قضا مدعی عمومی معاونلری .

سلطنت سنیه‌نك نشان ذیشانلری

نشان افتخار

مرصع

نشان افتخار سلطان محمود ثانی حضرتلرینك زمن سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. رتب متعدده‌یه منقسم اولمیوب یالکز قطعهٔ مرصعه‌سی واردر .

نشان مجیدی

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی ، دردنجی ، بشنجی .

نشان مجیدی والد کثیر المحامد شهریاری جنتمکان سلطان عبد المجید خان غازی حضرتلرینك آثار عالیه‌لرندندر . برنجی رتبه‌سنك کرك مرصع وکرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی قرمزی کناری یشیل رنکلی قوردونی واردر .

نشان عثمانی

مرصع

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی ، دردنجی .

نشان عثمانی جنتمکان سلطان عبد العزیز خان حضرتلرینك ایجاد کردهٔ عالیلریدر. برنجی رتبه‌سنك کرك مرصع وکرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی یشیل کناری قرمزی رنکلی قوردونی واردر .

خاندان آل عثمان

مرصع

خاندان آل عثمان نشانی خاقان سابق سلطان عبد الحمید خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر . اورته‌سنده‌کی قطعهٔ زرینه منقوش طغرای همایونك زیرنده بیاض مینادن معمول بر دفنه دالی ونشانك قلاده‌یه ربط ایدیله‌جکی محلنده کذلك بیاض مینادن مصنوع بر قوردون باغی واردر .

ارطغرل نشانی

ارطغرل نشانی خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. التوندن معمول ویلدیز شکلنده اولوب اون ایکی ترتیلی وکوشه‌لرنده التون ومینا ایله ایشلنمش اون ایکی یلدیزی حاوی اورته‌سنده ارطغرل کلمهٔ مبجله‌سنی وبر جهتنده ارطغرل حضرتلرینك بیوك اسیادن هجرتی تاریخی ودیکر جهتنده نشان عالینك تأسیس بیورلدیغی تاریخی محتویدر .

نشان امتیاز

مرصع

نشان امتیاز خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. رتب متعدده‌یه منقسم اولمیوب التون وکموش مدالیه‌لری واردر، قوردونك نصف طولانیسی یشیل ونصف دیکری قرمزی رنکده‌در.

نشان شفقت

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی.

شفقت نشانی خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. طائفهٔ نسایه مخصوص اولوب برنجی وایکنجی رتبه‌لری مرصعدر وقوردونی اورته‌سی بیاض ، کناری یشیل وقرمزی رنکده‌در.

مزيت نشانى

برنجى ، ايكنجى ، اوچنجى ، دردنجى ، بشنجى .

شوكتلو پادشاهمز سلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلرينك مآثر همايونلرندندر . مجيدى وعثمانى نشانلرينك فوقنده اوله‌رق احداث بيورلمشدر .

معارف نشانى

برنجى ، ايكنجى ، اوچنجى .

شوكتلو پادشاهمز سلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلرينك جلوس همايونلرى سنه‌سنده اوچ رتبه اوزرينه احداث بيورليلوب اشكالى زمينى قيرمزى مينالى محدب بر دائره اوزرنده علامت سنيهٔ دولت عثمانيه اولان هلال و يلديز وهلالك اورته‌سنده طغراى همايون منقوش وهلالك ايله زمينى اوزرينه (علوم وفنون وصنايع نفيسه) عباره‌سى محرردر . برنجى رتبه‌سى يشيل مينه‌دن معمول دندانه‌لى تقايدى بر دائره وايكنجى رتبه‌سى‌ده يلديز جهتندن ايكى قوس دائره ايله واوچنجى رتبه‌سى ينه يوقارى جهتندن متقاطع ايكى قوس ايله محاطدر .

برنجى رتبه‌سى كنارلرى بياض واورته‌سى قرمزى قوردلا ايله كردنه ايكنجى واوچنجى رتبه‌لرى عين رنكده قوردلا ايله كوكسك صول طرفنه تعليق اولنه‌جقدر .

مداليه‌لر

اشقودره مداليه‌سى — كموش

فردوس آشيان سلطان غازى محمود خان ثانى حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده (١٢٤٧) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر.

برية الشام وقلعهٔ عكا مداليه‌سى — كموش

فردوس آشيان سلطان عبد المجيد خان حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده (١٢٥٦) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر .

يمن مداليه‌سى — آلتون وكموش

خاقان مشار اليهك زمان سلطنتلرنده (١٢٦٣) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر .

كردستان مداليه‌سى — كموش

خاقان مشار اليهك زمان سلطنتلرنده (١٢٦٣) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر .

بوسنه مداليه‌سى — كموش

خاقان مشار اليهك زمان سلطنتلرنده (١٢٦٦) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر .

سواستپول مداليه‌سى — كموش

خاقان مشار اليهك زمان سلطنتلرنده (١٢٧٠) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر .

قريم — سيلستره مداليه‌سى — كموش

خاقان مشار اليهك زمان سلطنتلرنده (١٢٨٢) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر .

قارص مداليه‌سى — كموش

خاقان مشار اليهك زمان سلطنتلرنده (١٢٧١) سنه‌سنده احداث بيورلمشدر.

قره‌طاغ مدالیه‌سی ـ كموش

فردوس آشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده (١٢٧٩) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

كرید مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده «١٢٨٥» سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

روسیه محاربه مدالیه‌سی ـ كموش

خاقان [illegible] سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده «١٢٩٤» سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

پلونه مدالیه‌سی ـ كموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده «١٢٩٤» سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

امتیاز مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢١ ذی القعده «١٣٠٠» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

صداقت وشجاعت مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢١ ذی القعده سنه «١٣٠٠» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

صنایع مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر .

افتخار مدالیه‌سی ـ كموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢ ربیع الآخر «١٣٠٦» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

كرید مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده «١٣٠٨» سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

لیاقت مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده «١٣٠٨» سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

یمن مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده سلخ ذی الحجه «١٣٠٩» سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

زراعت مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش وباقر

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر .

تخلیصیه مدالیه‌سی ـ كموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٥ ربیع الآخر «١٣١٠» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

حركت ارض مصابیننه معاونت ایدنلره مخصوص مدالیه

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٧ محرم «١٣١٢» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

اناطولی مصابینی اعانه‌سنه مخصوص مدالیه

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٢ محرم «١٣١٤» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

تأسیسات عسكریه مدالیه‌سی

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢١ رجب «١٣١٤» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

یونان محاربه مدالیه‌سی ـ كموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٧ ذی القعده «١٣١٤» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

معارف مدالیه‌سی ـ آلتون وكموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٩ جمادی الآخره «١٣١٩» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

حجاز تیمور یولی مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش ونیکل

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٠ شباط ١٣١٩ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

دونغما مدالیه‌سی

سلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلرینك عهد مسعدت وفد شهنشاهیلرنده ٢٨ اغستوس سنه ١٣٢٨ تاریخنده احداث بیورلمشدر .

توغ ، علم ، هلال [١]

توغ ــ قدیمدنبری ممالك شرقیه‌ده ، ترکستانده ترك دولتلری ایله هند وچین حکومتلرنده بیوك بر سنجاق اوزرینه بویالی آت قویروغی قیللرندن داغنیق صاچه مشابه بر علامت وضع اولنه‌رق عسکرك ایلریسنده کتوریلور وبوکا «حالیش» دینور ایدی بالاخره بونك شکلی دکشدیریلوب بر صیریغك اوجنه پریشان بر حالده اشاغی‌یه صارقان وقیرمزی‌یه بویانان آت قیللرینك بالاسنه بیاض وسیاه قیللرك اورولمسندن متحصل برقاچ بوکوم صاچ براقلدقدن صکره بونك اوست طرفنه‌ده یالدیزلی طوب شکلنده بر فلکه وضع اولنمشدر . بو حالیله‌ده مؤخراً طوغ دنیلمشدر . سلطان سلجوقی ، علاءالدین ثانی طرفندن عثمان غازی‌یه کوندریلان طوغده بو قبیلدن ایدی بوطوغلر بالاخره دولتمزده بیوك رتبه‌لی ذواته علامت فارقه اولمق اوزره ویرلمشدر . میرلواره وسنجاق بکلرینه بر ، میر میرانلره وبا بکلر بکلرینه ایکی ، وزرایه اوچ ، صدراعظمه بش دانه ویریلیر ومحاربه زمانلرنده پادشاهك رکابنده یدی طوغ بولنور ایدی .

سنجاق ــ سلطان علاءالدین ثانی طرفندن یوللانیلان سنجاق بیاض رنکده ایدی . ایلك زمانلریمزده پادشاهلریمز اوکلرنده بیاض بیراقلر حکلمشدر . صکره یشیل برزمین اوزرنده بیاض قلابدان ایله ایشلنمش اوچ هلالی ویاخود قیرمزی برزمین اورته‌سنده ویشیله بویانمش برشکل بیضی‌درونده صاری صیرمه ایله بربرینك کیروسنده کذلك اوچ هلالی محتوی بولنان ایکی نوع سنجاق دخی استعمال اولنمشدر . مراد خان اولك ، سنجاغی یشیله وسلطان محمدك قیرمزی‌یه تحویل ایتدیکلری مرویدر .

هلال ــ بر روایته کوره دولت سلجوقیه ، بایراقلرینك صیریقلری اوجنده هلال شکلنده بر فلکه موجود ایدی . حتی سلطان سلجوقی طرفندن کوندریلان بیاض سنجاغك بالاسنده دخی بر شکل هلال وار ایمش بو سنجاق عثمانلیلرجه علامت استقلال عد ایدلدیکندن موخراً عثمانلیلرك بایراقلرنده هلال ترسیمنه بوندن دولایی میل ایدلمشدر . شمدیکی بایراقلریمزده‌کی هلالك اورته‌سنده‌کی یلدیزه کلنجه اسکی دکلدر ، سلطان عبد المجید زماننده تنظیمات خیریه‌دن صکره قبول ایدلمشدر .

عثمان غازی ابتدا شکل هلالی کندی اوتاغنك بالاسنه رکز ایتدیرمشدر .

[١] عثمانلی تاریخندن .

سلطنت ولی عهد

یوسف عزالدین افندی حضرتلری

تاریخ تولد یوم ماه سنه	رتبه	
۲۱ ص ۱۲۷٤	مشیر	خاندان آل عثمان

شهزادگان

اسامی			پدر ذیشانلری	تاریخ تولد یوم ماه سنه
عبدالدین	افندی	حضرتلری	جنتمكان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۲۱ ب ۷۷
صلاح الدین	«		« « مراد خان خامس «	۲۸ م ۷۸
عبدالمجید	«	«	« « عبدالعزیز خان «	۷ ص ۸۵
محمد سلیم	«	«	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۹ ذ ۸۸
ضیاءالدین			شوكتلو سلطان محمد خان خامس حضرتلری	۲ ب ۹۰
سیف الدین			جنتمكان سلطان عبدالعزیز خان «	۱۰ ش ۹۱
ابراهیم توفیق			شهزاده مرحوم برهان الدین افندی حضرتلری ابن جنتمكان سلطان عبدالمجید خان «	۱۲ ش ۹۰
عبدالقادر		«	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۲ م ۹۵
احمد نوری	«		« « « « « « «	۸ ص ۹۵
نهاد	«	«	شهزاده صلاح الدین افندی حضرتلری	۲۹ ش ۳۰۰
محمد برهان الدین	«	«	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۱ را ۳۰۳
عمر حلمی	«	«	شوكتلو سلطان محمد خان خامس «	۲۶ جا ۳۰۳
جلال الدین	«	«	شهزاده مرحوم شوكت افندی ابن جنتمكان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری	۲۰ س ۳۰۸
عبد الرحیم	«	«	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۲ ص ۳۱۲
عبد الحلیم	«	«	شهزاده مرحوم سلیمان افندی ابن جنتمكان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۲۷ را ۳۱۲
عثمان فؤاد	«	«	شهزاده صلاح الدین افندی حضرتلری	۲۹ ش ۳۱۲
عمر فاروق	«	«	شهزاده عبدالمجید افندی «	۶ ل ۳۱۵
احمد نورالدین	«	«	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۵ را ۳۱۹
محمد عبدالعزیز	«	«	شهزاده سیف الدین افندی حضرتلری	۱۲ ج ۳۱۹
محمود شوكت	«	«	« « « «	۵ جا ۳۲۱
علی واصب	«	«	« نهاد « «	۲۱ ب ۳۲۱
شرف الدین	«	«	شهزاده مرحوم سلیمان افندی ابن جنتمكان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۳ را ۳۲۲
احمد توحید	«	«	شهزاده سیف الدین « «	۲۲ ب ۳۲۲
محمد عابد	«	«	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۷ ب ۳۲۳
عبدالكریم	«	«	شهزاده محمد سلیم افندی حضرتلری	٤ جا ۳۲٤
محمد نظام الدین	«	«	ولی عهد سلطنت یوسف عزالدین افندی حضرتلری	۱۷ ذ ۳۲۶
محمد ناظم	«	«	شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلری	۱۹ ذ ۳۲۸
محمد فخرالدین	«	«	شهزاده محمد برهان الدین افندی حضرتلری	٤ ذا ۳۲۹

سلطنت

ابن جنتمكان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
مرصع	مرصع	مرصع	مرصع

حضراتی

رتبه		عثمانلی	امتیاز	عثمانی	مجیدی	مداليه
میر	خاندان آل عثمان	مرصع	مرصع	مرصع	مرصع	
	«	«	«	«	«	
	«			«	«	صنایع
	«	«	«	«	«	آلتون وكموش امتیاز وآلتون لیاقت وآلتون حجاز ویونان محاربه
	«			«	«	آلتون حجاز
	«			مرصع	«	
			مرصع	«	«	آلتون وكموش امتیاز وآلتون لیاقت
سواری قول اغاسی	خاندان آل عثمان	مرصع	«	«	«	آلتون وكموش امتیاز وآلتون لیاقت وحجاز وصنایع ویونان محاربه
	«	«	«	«	«	آلتون وكموش امتیاز وآلتون لیاقت وحجاز وصنایع ویونان محاربه
				۱	۱	
		مرصع	مرصع	مرصع	مرصع	آلتون وكموش امتیاز وآلتون لیاقت وحجاز وصنایع ویونان محاربه
				۱	«	آلتون حجاز
پیاده یوزباشیسی	«	مرصع	مرصع	مرصع	مرصع	آلتون وكموش امتیاز ویونان محاربه
ملازم اول یوزباشی	«	«	«	«	«	« « « وآلتون لیاقت
	«	«	«	«	«	« « « « وآلتون لیاقت ویونان محاربه
پیاده ملازم ثانیسی	«				۱	آلتون حجاز وصنایع
سواری ملازم ثانیسی خاندان آل عثمان						

دامادلر حضراتی

اسامی	نشان			مداليه	زوجهٔ محترمه‌لری سلطانلر حضراتی
فرید پاشا	مرصع	مرصع	مرصع	التون وکموش امتیاز والتون لیاقت و روس ویونان محاربه	مدیحه سلطان حضرتلری
احمد ذوالکفل بك	.	۵	۵		صالحه سلطان حضرتلری
علی خالد بك	.	۵	۵	التون وکموش امتیاز والتون حجاز	ناظمه سلطان حضرتلری
رؤف خیری بك	.	.	.	.	خدیجه سلطان حضرتلری
[illegible]الدین بك		مرصع	مرصع	التون وکموش امتیاز والتون لیاقت وحجاز ویونان محاربه	زکیه سلطان حضرتلری
[illegible] شریف پاشا	.	.	۵		امینه سلطان حضرتلری
محمود بك	.	.	.	.	فهیمه سلطان حضرتلری
[illegible] جلال الدین پاشا	مرصع	مرصع	۲	.	نعیمه سلطان حضرتلری
محمود رفیق بك	.	۱	.	.	فاطمه سلطان حضرتلری
محمد صالح بك	.	٤	۲	التون لیاقت ویونان محاربه	منیره سلطان حضرتلری
اسماعیل [illegible] بك	.	.	.	.	[illegible] سلطان حضرتلری
[illegible] حکمت پاشا	مرصع	مرصع	مرصع	التون وکموش امتیاز والتون لیاقت والتون حجاز و[illegible]	نائله سلطان حضرتلری
[illegible] عبدالحمید بك	.	.	.		رفیعه سلطان حضرتلری
احمد [illegible] بك	.	.	۳	.	عایشه سلطان حضرتلری
[illegible] بك	.	.	.	.	شادیه سلطان حضرتلری
فائق بك	.	.	.	.	عادله سلطان حضرتلری
[illegible] بك	.	.	.	التون لیاقت	نعیمه سلطان حضرتلری
علی فؤاد بك	.	.	.	التون لیاقت ویونان محاربه	رفیعه سلطان حضرتلری
حامی بك	.	.	.	.	عطیه سلطان حضرتلری
انور پاشا	.	.	.	.	امینه ناجیه سلطان حضرتلری
صلاح الدین علی بك	.	.	.	.	عادله سلطان حضرتلری

اسامی	پدر ذیشانلری	تاریخ تولد	نشان			مداليه
				مجیدی	شفقت	
وحیده سلطان حضرتلری	جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۲۸ ب ۱۲۵۹	خاندان آل عثمان	مرصع	۱	التون حجاز
[illegible] » »	» سلطان عبدالمجید خان »	۱۰ ص ۱۲۶۹	»	»	۱	کموش لیاقت
مدیحه » »	» سلطان عبدالمجید خان »	۲۸ ذا ۱۲۷۲	»	»	۱	التون حجاز و صنایع
[illegible]	» سلطان عبدالعزیز خان »	[illegible]	»	.	۱	.
ناظمه » »	» سلطان عبدالعزیز خان »	۹ ل ۱۲۸۳	»	»	۱	.
خدیجه » »	سلطان مراد خان خامس »	۳ س ۱۲۸۷	»	.	۱	.
زکیه » »	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی »	۱۲۸۹	»	مرصع	۱	.
امینه » »	جنتمکان عبدالعزیز خان »	۱۲۹۰	»	»	۱	.
[illegible] » »	سلطان مراد خان خامس »	ج ۱۲۹۲	.	.	۱	
نعیمه » »	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی »	۱۵ ش ۱۲۹۳	خاندان آل عثمان	»	۱	صنایع
[illegible] » »	جنتمکان سلطان مراد خان خامس »	ج ۱۲۹٦	.		.	.
[illegible]	مرحوم شهزاده کمال الدین افندی	۱۲۹۷	.		۱	التون حجاز
بهیه » »	شهزاده صلاح الدین افندی حضرتلری	۲٦ ل ۱۲۹۸	.	»	۱	
نائله » »	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی »	۱۱ را ۱۳۰۱	خاندان آل عثمان	»	۱	التون حجاز و صنایع
[illegible] » »	شهزاده صلاح الدین افندی »	۱۷ ش ۱۳۰۲	.		۱	.
عایشه » »	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی »	٤ ص ۱۳۰٤	خاندان آل عثمان	»	۱	التون لیاقت و صنایع وحجاز
شادیه » »	» سلطان عبدالحمید خان ثانی »	٤ ر ۱۳۰٤	»	»	۱	» » » » » »
[illegible]	شهزاده صلاح الدین افندی	۱٤ س ۱۳۰٤	.		۱	
[illegible] » »	شهزاده محمد سلیم افندی	۲٦ ج ۱۳۰۵	خاندان آل عثمان		۱	
رفیعه	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی	۸ ذا ۱۳۰۸	»	.	۱	التون لیاقت و صنایع وحجاز
[illegible] » »	شهزاده صلاح الدین افندی	۲ جا ۱۳۰۹	»	»	۱	.
[illegible]	شهزاده وحیدالدین افندی	۱۹ س ۱۳۱۰	خاندان آل عثمان		۱	.
رقیه صبیحه »	» وحیدالدین افندی »	۲۵ ن ۱۳۱۱	»	»	۱	.
قدریه » »	شهزاده ابراهیم توفیق افندی »	ن ۱۳۱۲	.	»	.	.
فاطمه » »	» ابراهیم توفیق افندی »	ذ ۱۳۱۲	.	»	.	.
امینه ناجیه »	[illegible] شهزاده سلیمان افندی »	۱۸ جا ۱۳۱٤	خاندان آل عثمان	»	۱	.
[illegible] » »	شهزاده ضیاءالدین افندی »	۱۵ ر ۱۳۱۸	.	»	.	.
فاطمه [illegible]	شهزاده سیف الدین افندی »	۲۲ ن ۱۳۲۲	.	.	.	.
[illegible]	شهزاده ضیاءالدین افندی »	غرهٔ جا ۱۳۲۳	.	.	.	.
[illegible]	ولی عهد یوسف عزالدین افندی »	۲۹ ذ ۱۳۲۳	.	.	۱	.
رقیه » »	شهزاده ضیاءالدین افندی »	۲٤ ن ۱۳۲٤	.	.	.	.
خیریه » »	» ضیاءالدین افندی »	۱۳ م ۱۳۲٦	.	.	.	.
[illegible] »	» ضیاءالدین افندی »	۸ را ۱۳۲۸	.	.	.	.
امینه مقبوله »	شهزاده عمر حلمی افندی »	۲۳ ن ۱۳۲۹	.	.	.	.

مابین همایون جناب ملوکانه

[illegible] دائره‌سی

ماموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
[illegible] حضرت شهریاری	[illegible] رشید پاشا	[illegible]	٠	٤	•
[illegible]	محمد [illegible] بك	[illegible]	٢	٢	
[illegible] حضرت شهریاری	[illegible] بك		٠	٣	
مابین همایون [illegible]	[illegible] بك	ثانیه	٠	٤	•
مابین همایون [illegible]	[illegible] حقی بك	متمایز	٣/٤		•

کتابت دائره‌سی

ماموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
مابین همایون باش کاتبی	علی فؤاد بك	بالا	٣	١	•
مابین همایون کاتبی	احسان بك	متمایز	[illegible]	٠	•
»	[illegible] بك			٠	•
»	مرتضی بك	اولی ثانیسی	٢	٣	•
»	عزت بك	•	٤	٠	•

یاوران دائره‌سی

ماموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
سریاور حضرت شهریاری	صالح پاشا	میرلوا	٢	١	کموش امتیاز
یاور «ارطغرل واپوری سواریسی»	حافظ ابراهیم بك	قالیون قپودانی	٣	٢	آلتون امتیاز و لیاقت و کرید و تخلیصیه و یونان محاربه
یاور	احمد بك	بیکباشی	٠	٤	کموش لیاقت
یاور	فؤاد بك	یوزباشی	»	٠	•
یاور	تحسین بك		٠	٤	کموش لیاقت

مابین همایون جناب ملوکانه

ماموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه

مأمورین سائره

ماموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
مابین اول حضرت شهریاری	اسماعیل حقی افندی	محرج	٠	٠	•
مابین ثانی حضرت شهریاری	احمد [illegible] افندی	»	٠	٠	•
[illegible] حضرت شهریاری	خیری بك	میرآلای	٢	٤	تخلیصیه و روسیه محاربه
اصطبل عامره مدیری	شرف بك	قائمقام	٤	٠	کموش امتیاز و لیاقت
ارطغرل واپور همایونی سواریسی	حافظ ابراهیم بك	قالیون قپودانی	٣	٢	آلتون امتیاز و لیاقت و کرید و تخلیصیه و یونان محاربه
موسیقهٔ همایون و خدمهٔ خاصه قوماندانی	عمر فائق بك	قائمقام	٢	٢	آلتون امتیاز و لیاقت
معیت سنیه پیاده بلوکی قوماندانی	ویسی بك	یوزباشی	٠	٠	•
معیت سنیه سواری بلوکی قوماندانی	صیا بك	»	٠	٠	•

فخری یاوران حضرت شهریاری

ماموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
شورای عسکری اعضاسندن	خورشید پاشا	فریق	١	١	کموش امتیاز و آلتون لیاقت
ارکان حربیه اوچنجی شعبه مدیری	صیا بك	میرآلای	٢	٣	کموش امتیاز و آلتون لیاقت
دونانمای همایون قومودوری	طاهر بك	قالیون قپودانی	٠	٤	•
اصطبل عامره مدیری	شرف بك	قائمقام	٤	٠	کموش امتیاز و لیاقت
موسیقهٔ همایون و خدمهٔ خاصه قوماندانی	عمر فائق بك	»	٢	٢	آلتون امتیاز و لیاقت
	جمیل بك	ارکان حرب قائمقامی	٤	٠	•

هيئت وكلا

مأموريت	اسم
صدراعظم وخارجيه ناظرى	سعيد حليم پاشا حضرتلرى
شيخ الاسلام واوقاف همايون مديرى	خيرى افندى حضرتلرى
حربيه ناظرى	انور پاشا حضرتلرى
داخليه ناظرى	طلعت بك افندى حضرتلرى
عدليه ناظرى	ابراهيم بك افندى حضرتلرى
شوراى دولت رئيسى	خليل بك افندى حضرتلرى
بحريه ناظرى	جمال پاشا حضرتلرى
معارف ناظرى	شكرى بك افندى حضرتلرى
تجارت وزراعت ناظرى	سليمان البستانى بك افندى حضرتلرى
ماليه ناظرى	جاويد بك افندى حضرتلرى
نافعه ناظرى	چوروكصولى محمود پاشا حضرتلرى
پوسته تلغراف وتلفون اداره‌سى ناظرى	اوسقان افندى حضرتلرى

كرهٔ ارضك جسامتى

قطر اسطوانيسى	٧٩٢٦	انكليز ميلى
« قطبيسى	٧٨٩٩	«
محيط اسطوانيسى	٢٤٩٠٠	«
مجموع مساحهٔ سطحيه‌سى	١٩٧,١٢٤,٠٠٠	« مربعى

بر و بحره تقسيمى

قره	٥١,٥٠٠,٠٠٠	ميل مربعى	انكليز
صو	١٤٥,٥٠٠,٠٠٠	«	«

نصف كرهٔ برى

قره	٤٤,٠٠٠,٠٠٠	ميل مربعى	انكليز
صو	٥٤,٥٠٠,٠٠٠	«	«

نصف كرهٔ بحرى

قره	٨,٠٠٠,٠٠٠	ميل مربعى	انكليز
صو	٩٠,٠٠٠,٠٠٠	«	«

قطعات خمسه‌نك مساحهٔ سطحيه‌لريله حاوى اولدقلرى نفوس

اراضى قطعاتى	مساحهٔ سطحيه‌سى	حاوى اولديغى نفوس
اوروپا	٣,٥٥٥,٠٠٠	٣٨٠,٢٠٠,٠٠٠
آسيا	١٤,٧١٠,٠٠٠	٨٣٠,٩٠٠,٠٠٠
افريقا	١١,٥١٤,٠٠٠	١٢٧,٠٠٠,٠٠٠
آمريقا	١٣,٢٨٣,٠٠٠	١٢٥,٦٧٠,٠٠٠
اوسترالیا وجزائر بحر محيط	٣,٢٨٨,٠٠٠	٤,٧٣٠,٠٠٠
ممالك قطبيه	٤,٨٨٨,٨٠٠	٣٠٠,٠٠٠
يكون	٥١,٢٣٨,٨٠٠	١,٤٦٩,٨٠٠,٠٠٠

كرهٔ ارضده موجود مذاهب مختلفه نفوسى

مذهب	نفوس
اسلام	٢١٠,٠٠٠,٠٠٠
پروتستان	١٦٥,٠٠٠,٠٠٠
اورتودوقس	٩٠,٠٠٠,٠٠٠
قتوليك	١٩٥,٠٠٠,٠٠٠
موسوى	٨,٠٠٠,٠٠٠
بودا	٥٠٠,٠٠٠,٠٠٠
براهما	٢٠٠,٠٠٠,٠٠٠
هيچ بر دينه مقيد اولميان	١٢٦,٠٠٠,٠٠٠

تاریخچهٔ مسکوکات عثمانیه

حکومت عثمانیه‌ده رایج اولان اجناس نقود اسامیٔ سلاطین سلجوقیه ایله مسکوك ایکن جنتمکان سلطان اورخان خان حضرتلرینك عهد سلطنتلرنده علاءالدین پاشا مرحومك رأی و تدبیریله ۷۲۹ سنهٔ هجریه‌سنده بروسه‌ده بهری آلتیشر قیراط وزننده کموش آقچه ضرب اولنوب بونلرك برطرفنده «لااله الاالله محمد رسول الله» وبر طرفنده دخی (اورخان خلدالله ملکه) یازیلی اوله‌رق بوآقچه‌لرك یوزده طقسانی خالص کموش ویوزده اونی درونه قاتیلان باقر ایدی . عصر اورخان خان غازیدن صکره حضرت خداوندکارك زماننده آقچه‌نك بر یوزی ینه کلمهٔ توحید ودیکر یوزی (مراد بن اورخان خلدالله ملکیه) ویلدیرم بایزیدك سکه‌لرینه بر یوزنده (خلدالله ملکه) و دیکر یوزنده (بایزید بن مراد) مضروب اولوب چلبی سلطان محمد ومراد ثانی حضراتنك عهد سلطنتلرنده دخی بروسه‌دن ماعدا ادرنه و سیروز و [illegible] و بالوغ کبی محال معروفه‌ده ضرب اولنان مسکوکات بونلر ایدی . آنجق فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك ایلك دفعه وقوعبولان جلوس همایونلری اوزرینه ۸٤۸ سنه‌سنده ادرنه‌ده ضربنه باشلانیلان مسکوکاتك وزن وثقلتی بر مقدار تنقیص اولنوب آنجق ایکنجی جلوسلرنده یعنی ۸۵۵ سنه‌سنده دأب قدیم اوزره یکیدن اقچهٔ عثمانی کسیله‌رك بونلره امرکلرك بالتبدیل تداولدن قالدیرلمسی عادتی وضع ایدلمشدر .

بایزید ثانی حضرتلرینك زماننه دکین ۹۰ عیارلی یوزدرهم کموشله درتیوز احد آقچه کسلمك عادتی جاری اولوب بندن صکره (۸۵) عیارنده یوز درهم کموشدن بشیوز آقچه ضربنه مباشرت وسلطان مراد ثالث عصرنده ایسه مسکوکاتك کم وکیفیتنه تعرض اولنه‌رق یوز درهم کموشدن سکز یوز آقچه قطع ایدلمش وشو صورتله کموش آقچه بدایت احداثندن ۱۰۲۸ سنه‌سنه کلنجه‌یه قدر کاه عیاری وکاه وزن وثقلتی تبدیل وتغییر قلنمش وتاریخ مذکورده سلطان عثمان ثانینك جلوسلری اوزرینه ضربخانه ناظری بکر افندی معرفتیله جدید آقچه واونرلق عثمانی آقچه‌سی اولمق اوزره ایکی نوع مسکوکات ضرب اولنمش و ۱۱۰۸ سنه‌سنده کموشدن ظولتا وغروش نامیله بر یکی سکه چیقارلمش وایشته بو سکه کموش مسکوکات عثمانیه ایچون بردور جدید اولمشدر .

تاریخ مذکورده قطع اولنان سکه‌لرك تماماً مدور اولمسی واوزری طغرای همایون ایله مزین بولنمسی اصولی قبول ایدلمش وغروش واحد قیاسی عد اولنمشدر . بونلرك ٦٨ عیارنده اولدیغی مستدیلدر . سکهٔ عثمانینك ابتدای ضربندن بری نقودك تعداد وترقیمنده کوچك مقیاس آقچه وبیوك مقیاسلر کیسه وصره ایکن ۱۳۳۱ سنه‌سنده حسابات مالیه‌ده غروش لفظی آقچه یرینه کچوب شمدی‌یه دکین بو صورتله استعمال اولنه‌کلمشدر. آقچه ضربی ۱۲۳٤ سنه‌سنده کاملاً ترك ایدلمش وسلطان احمد ثالث دورنده قطعنه باشلانیلان غروش وظولتانك دخی بعضاً وزنی و بعضاً عیاری تغییر اولنه‌رق ضربخانه‌یه کوندریلوب مجدد ومجیدی اقسامی ایله مبادله اولنور . آلتون مسکوکات عثمانیه‌نك کرك عیارنده وکرك وزننده بیکده (۲) قدر طولرانس یعنی فضله ویا نقصانه مساعدهٔ نظامیه بخش اولنمشدر.

وسلطان محمود خان ثانی زمان سلطنتلرنده مختلف وزن وعیار وقیمتده مسکوکات مغشوشه دخی ضرب ایدیله‌رك نهایت ۱۲٦۰ سنه‌سنده وجنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینك عهد سلطنتلرنده آتیده تعریف ایدیله‌جك اولان اصول حاضره سکهٔ عثمانیه وضع وتطبیق اولنمشدر .

آلتون مسکوکاته کلنجه: جنتمکان فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك ایکنجی دفعه اوله‌رق سریر سلطنته جلوسلرنده ۲۸ سنه صکره بر طرفنده (ضارب النضر صاحب العز والنصر فی البر والبحر) وبر طرفنه دخی (سلطان محمد خان ابن سلطان مراد خان ضرب فی قسطنطنیه) وتاریخ محرر اوله‌رق وندیکك یالدیز آلتونی وزن وعیارنده آلتون مسکوکات ضرب اولنمشدر .

دولت علیه‌ده ایلك آلتون سکه ایشته بودر . بونك یوز عددی یوز یدی درهم واوچ قیراط [illegible] مذکور سکه‌لره فلوریٔ شاهی دینور ایدی . سلطان سلیم ثانی هنکام سلطنتنده کسیلان آلتون سکه‌لرك بر طرفی (سلطان البرین وخاقان البحرین السلطان ابن السلطان) ودیکر طرفنه اسم همایونلری ایله وتاریخ ضربی یازلمش وسلطان محمد خان رابع زمانه دکین بوسیاقده ضرب اولنمش ویاووز سلطان سلیم حضرتلرینك مصرده ضرب ایتدیکی سکه‌یه شرقی نامی ویرلمشدر .

سلطان مصطفی ثانی حضرتلرینك جلوسلرندن ایکی سنه صکره مذکور سکه‌لرك قطعه وشکل ونقوشی بر قاعده‌یه تنظیم وطغرای همایون ایله توشیح اولنوب اولمکیلرینك عیارندن ایکی بغدای بر کسر نقصانیله اوله‌رق بر درهم بر قیراط بر بغدای ثقلتنده فندق آلتونی کسلمش و سلطان احمد خان ثالث دورنده ۱۱۱ سنه‌سنده وندیك آلتوندن تام الوزن یوز عددی یوز اون درهم کلك وکنارلری زنجیرلی اولمق ودائره‌سنك اطرافی رومی نقشلی واورته‌سی آیینه کبی مصفی و مجلا وبر طرفنك وسطنده طغرا وطرف آخرك وسطنده دخی (ضرب فی اسلامبول) عباره‌سی اوله‌رق ضرب اولنان مسکوکات بین الناس زنجیرلی آلتون دینلمش وسلطان محمود اولك عهد سلطنتلرنده استانبول ، طغرلی ، ربعیه ، جدید رومی ، محمودیه وبونلرك نصف وربعلری وعدلی وبونلرك دخی ثمنیه وربعیه‌ی وخیریه‌که لسان عوامده غازی ویا صندیقلی دنیلور . بونلرك نصفی وربعی قطع اولنوب بونلرك جمله‌سنك ثقلت وعیارلری مختلف بولنمش و ۱۲٦۰ سنه‌سنده دولتجه تنظیم اولنان وجهه الیوم ایادیٔ تداولده بولنان مجیدیه آلتونلری قطع اولنمشدر .

اصول سكهٔ دولت عليهٔ عثمانيه

مسكوكاتك ضرب واعمالى حكومت عثمانيه‌يه عائددر .

اليوم متداول اولان آلتون وكموش مسكوكات عثمانيه‌نك شكل واصولى جنتمكان سلطان عبدالمجيد حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده ١٢٦٠ سنهٔ هجريه‌سى ابتداسنده احداث وقبول ايدلمش اولوب اول وقتدنبرى قطعياً بركونه تغيراته اوغرامامشدر. مسكوكات عثمانيه عيارى اولان (٢٢) قيراط يعنى بيكده (٩١٦⅔) عيارندن دون اولمامق شرطيله مسكوكات اداره‌سنه هرنه مقدار آلتون كتوريلور ايسه تعرفه فيئاتيله مبايعه اولنوب بر بونو ويريلور . بو بونونك بدلى جزئى ايسه درحال صندق [illegible] تسويه اولنور . مقدارى [illegible] اولان آلتون بونولرينك بدلى بونولرك مسكوكات عثمانيه‌يه تحويلى ايچون ايجاب ايدن مدتده تسويه اولنور. برچوق طرفدن عين زمانده لاجل الاعمال ضربخانه‌يه آلتون كتورلمش ايسه تاريخ [illegible] اول كتورمش اولان ذاتك ويا مؤسسه‌نك پاره‌سى ديكرلرندن اول تسويه اولنور. ضربخانهٔ عامره اللى بيك ليرالغه قدر كتوريلان آلتونلرك هر درهم خالصى آلتون آقچه ٤٨ غروشه واللى بيكدن يوزبيك ليرالغه قدر اولور ايسه $٤٨\frac{١٢}{٩٩}$ غروشه ويوز بيك ليرالقدن زياده كتوريلان آلتونلرك هر درهم خالصى $٤٨\frac{٣}{٩}$ غروشه مبايعه ايدر خالص آلتون درهمنك قيمت حقيقيه‌سى $٤٨\frac{٤٨}{٩٩}$ غروش اولمغله مسكوكات اداره‌سى آلتونى بروجه معروض تعرفه‌لر وجهله مبايعه ايتمكله اجرت ضربيه اوله‌رق آلتونك آنف‌البيان مقدارينه كوره هر درهمده ( ) غروش ويخود (٣٠) ويا (١٥) پاره استيفا ايتمش اولور . اكر كتوريلان آلتونلرك تركيبنده قلاى ، آرسنيق قورشون وسائره كبى باقردن ماعدا مواد اجنبيه بولنور ايسه قوقولى ومحتاج افراز بولنديغندن هر درهمى تعرفه‌دن يكرمى پاره نقصانيله مبايعه اولنور .

كوچك كموشك فيئاتى زمانه نسبتله همان يارى يارى‌يه تنزل ايتمش اولمسندن ناشى ١٢٩٦ سنه‌سى [illegible] قانون مخصوصى موجبنجه ضربخانهٔ عامره‌ده مجدداً كوچك كموشدن مسكوكات عثمانيه ضرب اولنماز واهالى طرفندن كتوريلان كموشلر دخى مبايعه اولنماز سيم مجيدى ضربى حقنده بو قانون قطعى اولوب اوتوز ايكى سنه‌سندنبرى هيچ بكى مجيدى ضرب ايدلمامشدر . ١٣٠٨ سنه‌سندنبرى دخى كموش غروشلقلرك بعدما ضربى تعطيل ايدلمشدر . ١٣٢٢ سنه‌سنده اتخاذ اولنان قرار موجبنجه عتيق وسيليك ودليك مجيديه‌لر ازابه اولنه‌رق چاريك وايكيلكه تحويل اولنديغى كبى سيليك ودليك چاريك واقسامى دخى بالازابه مجددلريله مبادله اولنور .

عتيق بياض آلتيلق واقسامك يعنى متالك بش غروش بياض اللى و بياض يوزلك [illegible] تداولدن قالديريلوب كموش ايكيلكه تحويلى قراركير اولديغندن مال صندقلرينه ومؤسسات وزنه‌لرينه كيرن على العموم آلتيلق واقسامى وسيلك ودليك مجيديه واقسامى تكرار اهالى‌يه ويرلميوب طوپلانيله‌رق

ضربخانه‌يه كونديريلوب مجدد ومجيدى اقسامى ايله مبادله اولنور. آلتون مسكوكات عثمانيه‌نك كرك عيارنده وكرك وزننده بيكده (٢) قدر طولرانس يعنى فضله ويا نقصانه مساعدهٔ نظاميه بخش اولنمشدر .

ليراى عثمانينك عيار نظاميسى بيكده (٩١٦,٦٦) اولوب اشبو عيار (٩١٤,٦٦) دن اشاغى و (٩١٨,٦٦) دن يوقارى اوله‌ماز . كذلك ليراى عثمانينك وزن حقيقيسى (٢,٢٥) درهم اولوب هرحالده (٢,٢٤٥٥) درهمدن نقصان و (٢,٢٥٤٥) درهمدن فضله اوله‌ماز. ليرانك اضعاف واقسامنك عيارلرى دخى كاملاً (٩١٦,٦٦) اولوب وزنلرى قيمتلريله متناسبدر كموش مسكوكات عثمانيه‌نك كرك عيار وكرك وزن نظاميسندن بيكده يالكز (٣) فضله ويا نقصانه مساعدهٔ نظاميه‌سى واردر . مجيدى واقسامنك عيار نظاميسى بيكده (٨٣٠) اولوب (٨٢٧) دن اشاغى و (٨٣٣) دن يوقارى اوله‌ماز. بر مجيدى‌نك وزن حقيقيسى (٧,٥) درهم اولوب هرحالده (٧,٤٧٧٥) درهمدن نقصان و (٧,٥٢٢٥) درهمدن فضله اوله‌ماز . مجيدى اقسامنك وزنلرى دخى قيمتلريله متناسبدر .

١٢٢٦ [illegible] سنه‌سى نهايتنده حدات ولان نيكل مسكوكات خالص نيكل معدنندن معمول اولوب نيكلك خالصيتى حقنده‌كى مساعدهٔ نظاميه آنجق يوزده (٢,٥) دن عبارتدر . يعنى مسكوكات اعمال اولنه‌جق نيكل كولچه‌سنك يوزده آنجق (٢,٥) قدر قوبالت وتيمور وسائره كبى مواد اجنبيه‌يى محتوى اولمسنه مساعده ايدلمشدر .

نيكل مسكوكاتك انواعنك وزنلرى قيمتلريله متناسب اولميوب قيمت ايكى مثلى آرتار ايسه وزن بجوده [illegible] عدد فرق يوزه‌لق نيكل مسكوكاتك وزنى (٣) عدد يكرمى [illegible] وزننه وكذلك (٢) عدد اون پاره‌لك وزنى (٣) عدد بش پاره‌لك وزننه مساويدر .

نيكل مسكوكاتك وزن نظاميلرى اوزرنده غروشلقده بيكده (١٠) يكرميلك واونلقده بيكده (١٥) بشلكده بيكده (٢٠) نقصان ويا فضله اوله‌بيلمسنه مساعدهٔ نظاميه واردر .

مسكوكات عثمانيه درهم حسابيله واكثر مسكوكات اجنبيه غرام حسابيله ضرب واعمال ايدلمش [illegible] وزنلرك يكديكرينه تحويلى بروجه آتيدر :

١ درهم = ٣,٢٠٧٣٦٢٥ غرام

١ كيلوغرام = ٣١١,٧٨٢٦٥٧ درهم

بر درهم (١٦) قيراط وبر قيراط دخى (٣٢) نقيره منقسمدر بر نقيرك درتده برينه بر ذره دنيلور. نقيره ايشجيلر آره‌سنده وقيومجيلرجه براوتوز ايكى وذره‌يه بريوز يكرمى سكز تعبير اولنور اوچ اوتوز ايكى ، بش اوتوز ايكى ، طقوز اوتوزايكى ديمك $\frac{٣}{٣٢}$ ، $\frac{٥}{٣٢}$ ، $\frac{٩}{٣٢}$ قيراط ديمك اولور.

$\frac{٨}{٣٢}$ يعنى بر چاريك قيراطه صورت مخصوصه‌ده بر بغداى نامى ويريلور .

١ قيراط = ٢٠٠ $\frac{١}{٢}$ ميلغرام در .

١٩١٠ سنهٔ ميلاديه‌سنده پاريسده انعقاد ايدن بين‌الملل اوزان ومساحه قومسيونى مجوهرات وزننده مستعمل اولان قيراطك معادلنى بلا كسر (٢٠٠) ميلغرام اوله‌رق قبول ايتمشدر. بو حالده فرانسزجه (غره‌ك) دنيلن بر (حبه) يعنى بر بغداى (٥٠) ميلغرامدر . ساده‌كار وقيومجيلرجه آلتون عيارى حقنده مستعمل اولان قيراطك معناسى بشقه اولوب خالص آلتون (٢٤) قيراط عد اولنور . بر آلتون آوانى ويا كولچه (١٨,٢٢) ويا (١٢) قيراطدر دنيلمكله او خليطه درونده وزناً يكرمى درت قسمنده يكرمى ايكى ويا اون سكز ويا اون ايكى قسمى آلتون ديمك اولور .

١٢٩٠ ... [illegible] عثمانیه [illegible] قبول اولنوب الی یومنا هذا ادامه قلنمش اولان [illegible]

[illegible]

و عبارەنك آلتنده پادشاه زمانك سنهٔ قمریه اولەرق تاریخ جلوسی واطرافنده بر دفنه دالی بولنوب [illegible]

[illegible]

بالاسنه كلن قسمده دائرآ یدی عدد یلدیز بولنور . دالارك آلت اوجلرنده یكدیكری اوزرینه جب وراست وسمیتده موضوع بر تیغدان (اوق كیسه‌سی) وبونلرك هر برنده بشر عدد اوق رسمی بولنور . تیغدانلرك یكدیكریله براشدیكی محلده وسنه رقمنك تام التنده بر قورده‌له بلكی بولنور . تیغدانلرك آلتنده ووسط نقطه‌سی قورده‌له باغنك آلتنه كلك اوزره كریش وقبضه‌سنده مع كریش بر یای رسمی واردر . آلتون مسكوكاتده یلكز بش یوزلك وایكی بچقلق لیرالرده قورده‌له باغنك [illegible] (٥٠٠) و (٢٥٠) رقملری واردر . سلطان عبد المجید [illegible]
ضرب ایدلمش اولان كرك آلتون وكرك كموش مسكوكاتده طغرانك صاغ طرفنده بر [illegible] دالی وسلطان مراد خانك طغرالرینك بالاسنده اوجلری یوقاری‌یه طوغری بر هلال رسمی [illegible] عبد الحمید خان ثانینك سنهٔ سلطنتی ظرفنده ضرب اولنان مسكوكاتده طغرانك صاغ طرفنده [illegible]

[illegible]

دخی (٢٠) رقمی بولنمقده‌در .

[illegible]

مسكوكات متداولهٔ عثمانیه

نمره	جنسی	عیاری	اسمی	قیمت اصلیه‌سی پاره	قیمت اصلیه‌سی غروش	وزنی	وزنی	وزنی	قطری	ثخنی	ملاحظات
١	آلتون	٩١٦ ٢/٣	بشی بیرلك لیرا		٤ ٥٠٠	١١	٨٢٨٥	٣٦	٣٥	٢,٨	١٣٢٥ سنه سندلرنی آلتون مسكوكات قیمت اصلیه‌سی یوزده (٢,٦) تزیید ایدلمشدر .
٢	»	»	ایكی بچقلق لیرا		١٠ ٢٥٠	٥	٤١٤٢	١٨	٢١,٢٠	١,٧٤	
٣	»	»	[illegible] لیرا		٤١ ٠	[illegible]	٢١١٦٥٧	٧	٢٢.٥٠	٧,٠٨	
٤	»	»	یارم لیرا		٣ ٥	١	٦٠٨٢٨	٣	١١	٠,٨٦	
٥	»	»	چاریك لیرا		٩ ٠٢٥		٨٠٤١٤	١	١٤.٧٥	٠,٦١	
١	كوموش	٨٣٠	مجیدیه		٨ ٠٢٠	٧	٥٥٠٠٠	٢٤	٣١	٢,٢١	١٢٩٦ سنه‌سندلری كوموش مسكوكاتك قیمت اصلیه‌سی یوزده اللی تنزیل ایدلمشدر. ١٢٩٦ سنه‌سندلری سیم مجیدیه ١٣٠٨ و ١٣٠٨ سنه‌سندلری سیم یكرمیلك و ١٣٢٧ سنه‌سندلری سیم غروشلق ضربی تعطیل ایدلمشدر.
٢	»	»	یارم مجیدیه		١٣ ١٠	٣	٢٧٠٠	١٢	٢٧.٢٥	٢,١٤	
٣	»	»	چاریك مجیدیه		٤ ٠٥	[illegible]	١٤٠	-	٢٤	١,٠٦	
٤	»	»	اكیلك		١٢ ٢		٤٠٥٠٠	٢	١٨.٧٥	١,٠	
٥	»	»	اغروشلق		٦ ١		٢٢٠٠	١	١٠	٠,٧٥	
٦	»	»	ایكرمیلك	٢	٣ ٠		١٠٠	٦	١٣.٧٥	٠,٥٠	
١	»	٤٤	التیلق		٠ ٥				٣١		١٢٥٥ سنه‌سندلری ضربیات تعطیل ایدلمشدر و وزنلره كیردكجه تكرار تدویله چیقارلمیوب بالاداده ایكی ٤ تحویل اولنمقده‌در.
٢	»	»	یارم التیلق (بیس پوریت)	٢٠	٢ ٠ ٢				٣٢		
٣	»	»	التیلق چاریكی (بیاض المیدی)	١٠	١ ٠ ١				٢٧		
١	كوموش	٢٢ ویا ١٧٠	ثلث (قرمه یوزلك)	٢٠	٢ ٠ ٥				٣٩		بشلك و متالیكلر ١٢٥٦ سنه‌سندلری ضرب اولنماز. بونلرك قیمتی ١٢٩٦ سنه‌سندلری نصفه یعنی قیمت حاضره‌یه تنزیل ایدلمشدر.
٢	»	»	یارم بشلك (قرمه [illegible])	١	١ ٨ ٢				٣٤		
٣	»	»	متالیك [illegible]	٢	٠ ٠ ١				٢٧		
٤	»	»	اونلق	١٠	٠ ٨ ٠				٢١		
٥	»	»	بشلك	٥	٠ ٤ ٠				١١		
١	[illegible]	١٠	[illegible] اونلق	١	١٠ ٠				[illegible]		١٣١٥ الی ١٣٢١ سنه‌لرنده ضرب اولنمشدر .
٢	»	»	[illegible] پاره‌لق	٥	٥ ٠				١٥		
١	[illegible]	خالص	[illegible] پاره‌لق	١	١٤ ١			٦	٢٢.٠٠	١,٥١	١٢٩٦ [illegible] عثمانی [illegible] باشلانمشدر .
٢	»	»	[illegible]					٤	٢١	١,٢٦	
٣	»	»	[illegible] پاره‌لق					٢	١١.٠٠	١,٠٦	
٤	»	٥٠	[illegible]	٤				١١	١٦	[illegible]	

مسکوکات اجنبیه

مسکوکات اجنبیه‌نك قیمت وفیأتی بعض نقاط نظره کوره بروجه آتی
اوچ صورتله تقدیر و تعیین اولنور.

برنجی — قیمت حقیقیه ویا بش فیمتی - ۲ - تعرفه ومبایعه قیمتی - ۳ - قامبیو قیمتی‌در.
برنجیسی — مسکوکاتك محتوی اولدیغی خالص آلتونك ویا خالص کوشك مقداری نظر اعتباره آلنوب هر مملکت مسکوکاتنك دیکر ممالك مسکوکاتی ایله معادل حقیقیسی تعیین اولنور. بونك ایچون اتخاذ اولنان اساس هر مملکتده ضربخانه‌لرك اجرت ضربیه اوله‌رق آلتون کولچه‌لری بدلندن اجرا ایتدکلری بر مقدار جزئی تنزیلات نظر اعتباره آلنه‌رق بر کیلوغرام خالص آلتوندن نه مقدار مسکوکات اعمال اولندیغنی بیلمکدر. بو صورتله هر مملکتك مسکوکاتیله بر کیلوغرام خالص آلتونك بدلی تعیین ایدوب بعده اشبو بدللر یکدیکریله نسبت ومقایسه اولنه‌رق بر مملکت مسکوکاتنك دیکر ممالك مسکوکاتیله بدللری حساب وتعیین اولنور.

بر کیلو خالص آلتونك ممالك مختلفه مسکوکاتیله بدللری بر وجه آتیدر:

ممالك عثمانیه‌ده	۱۵۱۱۶,۷۳۵	غروش
فرانسه‌ده	۳۴۴۴,۴۴۴۴	فرانق
انکلتره‌ده	۱۳۶,۵۶۸	انکلیز لیراسی
آلمانیده	۲۷۹۰	مارق
اوستریه‌ده	۳۲۸۰	قرون
روسیه‌ده	۱۲۹۱,۶۶۶	روبله
فلمنکده	۱۶۵۳	فلورین کولدن
آمریقاده	۶۶٤,٦۲۰	دولار.
اسوج نوروج ده	۲٤۸۰	قرونه
مصر خدیویتنده	۱۳٤,٤٥٤	مصر لیراسی

ایشته بو صورتله بر انکلیز لیراسنك قیمت حقیقیه‌سی $\frac{۱۵۱۱۶,۷۳۵}{۱۳۶,۵۶۸}$ = ۱۱۰,۶۹ غروش و بر فرانغك قیمت حقیقیه‌سی ٤,۳۸۸۷۲۹۵ غروش و بر دولارك قیمت حقیقیه‌سی $\frac{۱۵۱۱۶,۷۳۵}{٦٦٤,٦۲}$ = ۲۲,۷٤٤۹ غروش اولور آتیده‌کی جدولده اشبو قیمت حقیقیه‌لر کوسترلمشدر.

ایکنجیسی — مسکوکات اجنبیه ضربخانه‌لرجه معلوم العیار بر کولچه کبی مبایعه اولنور. اجرت ضربیه اوله‌رق آلتونك قیمت حقیقیه‌سندن بر مقدار جزئی تنزیلات اجرا اولنور، دولت علیه

الیوم زینت مقامنده قوللانیلان اسکی آلتون مسکوکات عثمانیه ایله اخیراً احداث اولنان زینت آلتونلری

اسمی	قیمت اسمیه: غروش	قیمت اسمیه: پاره	وزنی: قیراط	وزنی: درهم	عیاری: بیکده	قطری: ملیمتره	ملاحظات
فلوری دنیلان یالدیز آلتونی	٥۱	۱۹	۱,٥	۱	۹۹۳	۱۹–۲۷	
زنجیرلی وفندق دنیلان شریفی ویا اشرفی آلتونی	٥۰	۰٥	۱,۲٥	۱	۹۷۰	۲۱–۳۲	جفتلیسی دخی واردر.
سلطان محمود ثانینك یکرمی بشلك دنیلان عتیق رومی «	٦۸	۰۳	۷,۷٥	۱	۹٥٦	۲٦	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر.
عتیق سلطان محمود آلتونی دنیلان محمود اول زرمحبوبی	۳۷	۳۰	۱۳,۲		۹٥۲	۱۷–۲۱	جفتلی ونصفیه‌سی دخی واردر.
سلطان مصطفی ثالث زرمحبوبی	۳٦	۰۰	۱۳,۲٥		۹۰٦	۱۸	نصفیه‌سی دخی واردر.
صندقلی وغازی دنیلان خیریه آلتونی.	۲۳	۱۰	۸,۷٥		۸۷۳	۲۰	جفتلیسی ونصفیه‌سی دخی واردر.
یکرمیلك محمودیه و دار الخلافة السنیه آلتونی	۲۰	۰۰	۸		۸۳۰	۱۹	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر.
عتیق عدلی ودار الخلافة العلیه وسلطان مجیدك محمودیه «	۱۹	۲٦	۷,۷٥		۸۳۰	۱۹–۲۰	عدلیه‌نك نصفیه‌سی ودیگرلرینك نصفیه وربعیه‌سی واردر.
بازیلی محمودیه دنیلان جدید رومی واستانبول آلتونی	۲۸	۲۰	۱۱,۷٥		۸۰۰	۲۳	رومیلرك جفتلیسی [illegible]
جدید عدلیه آلتونی	۱۷	۲۷	۷,۷٥		۷٤۸	۱۹	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر.
عتیق مصر «	۲٦	۳۳	۱۳		٦۸۷		
جدید « «	۲٦	۲۰	۱۱,۹۰		٦۸۷		
مصر باربوط «	۳	۳۸	۲		٦٦٥		
جدید ربعیه «	۳	۲۰	۲		[illegible]		
زینت بشیوزلك	٥۰۰		۱٥			[illegible]	زینت آلتونلری ایلك دفعه اوله‌رق ۱۳۱٤-۱۳۲٤ سنه‌لرنده ضرب ایدلمش وپادشاهمز سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك زمان سلطنتلرینه مخصوص اولمق اوزره ۱۳۲٦ سنه‌سندن اعتباراً [illegible] آخر دفعه اوله‌رق تکرار ضرب ایدلمکه باشلانمشدر قطرلرك اولکی رقملری سلطان حمید ثانی وقتنده ضرب اولنانلره وایکنجی رقملری سلطان محمد خان خامس حضرتلری زماننده یاپیلانلره عائددر.
« ایکی یوز اللیلك	۲٥۰		۷,٥	٥		٤٤,٥–٤٥	
« یوزلك	۱۰۰		۳	۲		۳۰,٥–۳۷	
« اللیلك	٥۰		۱,٥	۱		۲۲,۷٥–۲۷	
« یکرمی بشلك	[illegible]		[illegible]			۱۹–۲۳	
« اون ایکی بچقلق	[illegible]		٤,۳۸			۱٦–۱۸	

عثمانیه ضربخانه‌سنجه استیفا اولنان اجرت ضربیه بالاده اصول مسکوکات عثمانیه بحثنده کوسترلمش ایدی. یوزبیك لیرالقدن زیاده کتنو بلان آلتون [illegible] جه‌ریتك بهر خالص کیلوسنك مبایعه تعرفه قیمتی ۱۵۰۶۰,۰۴۸ غروشدر. فر[illegible] ضربخانه‌سنجه بهر کیلو خالص آلتوندن اجرت ضربیه اوله‌رق ۷,۴۴۴ فرانق تنزیل اولنوب (۳۴۳۷) فرانق ویریلور. انکلتره ضربخانه‌سنجه آلتوندن اجرت [illegible] لمازسه‌ده آلتون ضربیاتنه دائما انکلتره بانقه‌سی توسط ایتدیکندن بهر آلتوندن [illegible] [illegible] (۱,۶) [illegible] اشته بوحسابه کوره برفرانقك تعرفهٔ فیأتی $\frac{۱۵۰۶۰,۰۴۸}{۳۴۳۷}$ = ۴,۳۸۱۷۲ غروش اولور.

اوچنجیسی — مسکوکاتك [illegible] وجه بالاحقیق ومبایعه فیأتلرندن بشقه برده (قامبیو قیمتی) اولوب [illegible] ممالکتلرك یکدیکریله مناسبات تجاریه واقتصادیه‌سنه ویکدیکرلرینه قارشو آله‌جقلی ویا ویره‌جکلی اولدقلری [illegible] حسابك تسویه‌سی ایچون برندن دیکرینه آلتون ارسال واخراجی لزومنه والحاصل عرض وطلب قاعدهٔ عمومیهٔ اقتصادیه‌سنه کوره تعین ایدرکه اشبو پولیچه فیأتی هر کون [illegible] انجاب مراجعه [illegible] سلدیرلدیکی کبی غزته‌لرله دخی اعلان ایدلمکده‌در.

مسکوکات جنبیه [illegible]

اسامی دول	واحد قیاسیه [illegible]	[illegible]	[illegible]	غروش	آلتون	کموش	نیکل و باقر
[illegible] و اوسترالیا [illegible] زه‌لاند آفریقای [illegible] ارض جدید مستملکاتی	سوورن نام دیکر استرلین انکلیز لیراسی ۱ استرلین = ۲۰ شیلین ۱ شیلین = ۱۲ پنی	۷,۹۸۸۰۵	۹۱۶⅔	۱۱۰,۶۹	۵ استرلین ۲ « ۱ « ½ «	۵ شیلین ۴ « ۲و۵ « ۲ « ۱ «	۲ پنی (باقر) ۱ « ½ « ¼ «
[illegible]	لیرا = ۱۰ سول	۷,۹۸۸۰۵	۹۱۶⅔	۱۱۰,۶۹	۱ لیرا ½ « [illegible]	[illegible] سول ۱ سول ½ « [illegible] « = دیه‌رو [illegible] دیه‌رو ۲۰ سنتاوو [illegible]	۲ سنتاوو (باقر) ۱ « «
قولومبیا	پزوفورته = ۱۰۰ سنتاوو لیورا = ۵ پزو	۱,۵۹۷۶ ۷,۹۹۸۸۰۵	 ۹۱۶⅔	۳۲,۱۴ ۱۱۰,۶۹	۱ لیورا ½ « ۱ پزو	۱ پزو ½ « ۱ پزه‌تا [illegible] «	۵ سنتاوو (نیکل) ۲ « « ۱ « «
پورتکیز	میلرایس = ۱۰۰۰ رایس ۵ میلرایس = ½ قورونا	 ۸,۸۶۷۸	 ۹۱۶⅔	۲۴,۵۷۶ ۱۲۲,۸۸۲	۱ قورونا ½ « ۲ میراین	۵۰۰ رایس ۲۰۰ « ۱۰۰ « ۵۰ «	۱۰۰ رایس (نیکل) ۵۰ « « ۲۰ « (باقر) ۱۰ « « ۵ « «
[illegible]	میلرایس = ۱۰۰۰ رایس ۱۰ میلرایس	 ۸,۹۶۲۵	 ۹۱۶⅔	۱۲,۴۲۵ ۱۲۴,۲۵	۲۰ میلرایس ۱۰ « ۵ «	۲۰۰۰ رایس ۱۰۰۰ « ۵۰۰ «	۴۰۰ رایس (نیکل) ۲۰۰ « « ۱۰۰ « « ۴۰ « (باقر) ۲۰ « «

اسامی دول	واحد قیاسی مسکوکات	فرانق	عیاری کثافتی	قیمت حقیقیه آلتون مرتبه‌سی	آلتون	کموش	نیکل و باقر
شیلی	پزو = ۱۰۰ سنتاو ۱۰ پزو = ۱ دوبلون	٥,۹۹۱	۹۱۶⅔	۸,۳۰۲ ۸۳,۰۲	۲۰ پزو ۱۰ « ٥ «	۱ پزو ۲۰ سنتاوس ۱۰ « ٥ «	۲۰ سنتاوو (باقر) ۲ « ۱ «
فرانسه	۱ = ۱۰۰ سانتیم ۲۰ = ناپولیون (فرانسز لیراسی)	٦,٤٠١٦١٣	۹۰۰	٦,٤٥١٦١٢٩٠	۱۰۰ فرانق ٥٠ « ۲۰ « ۱۰ «	٥ فرانق ۲ « ۱ « ½ « ۲۰ سانتیم	۲٥ سانتیم (نیکل) ۱۰ « (باقر) ٥ « « ۲ « «
روسیه	روبله = ۱۰۰ قاپیک ۷,٥ = ½ ایمپریال = ۲۰ فرانق	٦,٤٥١٦١	۹۰۰	۱۱,۷۰۳۲۸ ۸۷,۷۷٤٥۹	۲۰ روبله ۱٥ « ۱۰ « ۷,٥ «	۱ روبله ٥٠ قاپیک ۲٥ « ۲۰ « ۱٥ « ۱۰ «	٥ قاپیک (باقر) ۲ « ۱ « ½ «
آمریقا قنادا کوبا پاناما سان دومنیک	دولار = ۱۰۰ سنت ٥ دولار = ½ نه‌یکل	۸,۳٥۹	۹۰۰	۲۲,۷٠٤٤۹ ۱۱۳,۷۲٤٦	۲۰ دولار ۱۰ « ٥ « ۲½ « ۱ «	۱ دولار ½ « ¼ « ۲٥ سنت ۱۰ سنت (دیم)	٥ سنت (نیکل) ۱ « (باقر)
اسوچ نورویج دانیمارقه	قرونه = ۱۰۰ ئوره ۲۰ قرونه	۸,۹٦۱	[illegible]	[illegible]	۲۰ قرون ۱۰ « ٥ «	۲ قرونه ۱ « ٥٠ ئوره ۲۰ « ۱۰ «	٥ ئوره (باقر) ۲ « ۱ «
اوستریا مجارستان قره‌طاغ	قورون = ۱۰۰ هلر ۲۰ قرون	٦,۷۱٥[illegible]	۹۰۰	٤,٠٨۷٥ ۹۲,۱۷٥	۲۰ قرون ۱۰ «	٥ قرون ۲ « ۱ «	۲۰ هلر (نیکل) ۱۰ « « ۲ « (باقر)

اسامی دول	واحد قیاسی مسکوکات	فرانق	عیاری کثافتی	قیمت حقیقیه آلتون مرتبه‌سی	آلتون	کموش	نیکل و باقر
آلمانیا	مارق = ۱۰۰ فنیق ۲۰ مارق = ۱ دوویل قرونه	٦,۹٦٥	۹۰۰	٥,٤١٦٨٨٥ ۱۰۸,۳۳۷۷	۲۰ مارق ۱۰ « ٥ «	٥ مارق ۲ « ۱ « ½ « ۱ طاله = ۳ مارق	۲٥ فنیك (نیکل) ۱۰ « ٥ « ۲ « باقر
فلمنك	کولدن فلورین = ۱۰۰ سنت ۱۰ فلورین	٦,۷۲	۹۰۰	۹,۱٤۲٥٥ ۹۱,٤۲٥٥	۱۰ فلورین	۲½ فلورین ۱ « ½ « ۲٥ سنت	٥ سنت (نیکل) ۲½ « ۱ «
قوستاریقا	قولون = ۱۰۰ جنته‌ریمو ۱۰ قولون	۷,۷۸	۹۰۰	۱۰٥,۸۱۷	۲۰ قولون ۱۰ «	½ قولون ¼ « ۱۰ جنته‌ریمو ٥ «	۱ جنته‌ریمو (باقر)
ژاپونیا	ین = ۱۰۰ سن ۱۰ ین	۸,۳۲۳۳	۹۰۰	۱۱,۲۳۷٥ ۱۱۳,۳۷٥٥	۲۰ ین ۱۰ « ٥ «	۲ ین ۱ « ٥٠ سن ۱۰ «	٥ سن (نیکل) ۱ « (باقر) ½ «
ایران	قران = ۲۰ شاهی « = ۱۰۰۰ دینار ۲۰ قران = ۲ تومن	٥,۷٥	۹۰۰	۳,۹۱٤۱ ۷۸,۲۸۳	۲ تومان ۱ « ½ «	۲ قران ۱ « ½ « ٥ شاهی	۲ شاهی (نیکل) ۱ « ٤ « ۱ عباس ½ « باقر
مصر حدوتی	جنیه = مصر لیراسی = ۱۰۰ غرش	۸,٥	۸۷٥	۱۱۳,٤۳	۱ لیرا ٥٠ غرش ۲۰ « ۱۰ « ٥ «	۲۰ غرش ۱۰ « ٥ « ۲ «	۱ غرش (نیکل) ٥ عشر غرش ۲ « ۱ « ملیم ½ ملیم باقر

اسامی دول	واحد قیاسی مسکوکات	[illegible]	[illegible]	[illegible]	آلتون	کموش	نیکل وباقر
مکسیقا	پزو = ۱۰۰ سنتاوو ۵ پزو (اسکی) ۱۰ » (یکی)	۸,٤٦ ۷,۳۳۳	۸۷۵ ۹۰۰	۱۱,۳۷۵ ۱۱۱,۹۰ ۱۱۳,۳۷۵	۱۰ پزو ۵ »	۱ پزو ۵۰ سنتاوو ۲۰ » ۱۰ »	۵ سنتاوو (نیکل ۲ » باقر
فیلیپین	دورو = ۱۰۰ سنتاوو دوبلون پزو (یکی)	٦,۷۷٦ ۰,۷۸٤	۸۷۵ ۹۰۰	۸۹,۵۳ ۱۱,۲۷	٤ پزو (اسکی) ۲ » » ۱ » »	۱ پزو ۵۰ سنتاو ۲۰ » ۱۰ »	
چین	یوآن تائل هایقان (کرک) تائل شانغهای قانتون دولاری	۲۷	۹۰۰	۱۵ ۱۳ ۲۰			
هندستان، سیلان وموریس وزنجبار آطه‌لری وآفریقای شرقی آلمان مستملکه‌سی	روپیه = ۱٦ آنه	۱۱,٦٦٤	۹۱٦ ۲/۳	۰.۷			
هونغ قونغ سنغابور بورنه‌ئو	انکلیز کموش دولاری = ۱۰۰ سنت	۲۷	۹۰۰	۱۰		۱ دولار ۵۰ سنت ۲ » ۱۰ » ۵ »	
هند چینی	فرانسز پیاستری = ۱۰۰ سانت	۲۷	[illegible]				
مصوع جیبوتی، سومال، زنجبار عربستان، مسقط	ریال دیلان ماریاتوز طالەری	۲۸,۰۷	۱۳۳,۳	۱۰			
حبشستان	طالاری	۲۸,۰۷	۸۳۳,۳	۱۰			
سیام	تیقال	۱۰					
فاس	پیاسترو = ۸ اونسه‌شرعیه	۲۹,۱,۱	۹۰				

لاتین اصولی قبول ایدن دولتلر

اسامی دول	واحد قیاسی مسکوکات	وزن درهم	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه التون وغروش	آلتون	کموش	نیکل وتونج
فرانسه امارتی	فرانق = ۱۰۰ سانتیم	٦,٤٥١٦١٣	۹۰۰	٤,۳۸۸۷۲۹٥ ۱/٤			
لوکسمبورغ	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
بلچیقا وقمه‌نه	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
موناقه	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
اسویچره	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
ایتالیا	لیره = ۱۰۰ چنته‌زیمی	»	»	»			
یونانستان	دراخمی = ۱۰۰ لپتا	»	»	»			
بلغارستان	لوو = ۱۰۰ ستوتینکی	»	»	»			
صربستان	دینار = ۱۰۰ پاره	»	»	»			
رومانیا	لەی = ۱۰۰ بانی	»	»	»			
اسپانیا	پزه‌تا = ۱۰۰ سانتیمو	»	»	»			
فنلانده دوقه‌لغی	مارقا = ۱۰۰ پەنی	»	»	»			
ونزوئلا	بولیوار = ۱۰۰ سنتاوو	»	»	»			
آرژانتین	پزو = ۱۰۰ »			۲۱,۹٤۳٦	٥ پزو ۲,٥ پزو	۱ پزو ۵۰ سنتاو ۲۰ »	۲۰ سنتاو (نیکل) ۱۰ » ۵ » ۲ » باقر
	۱ پزو = ۵ فرانق			۱۰۹,۷۱۸			
	۵ پزو = ۱ فرانق						
[illegible]	[illegible] = ۱۰۰ سنتاوو		۹۰۰	۲۱,۹٤۳٦			
[illegible]	[illegible] = ۱۰۰						
[illegible]	[illegible] = ۱۰۰						
[illegible]	بولیویا = ۱۰۰						

مقیاسات

بر مقدارك مساحه‌سی بڭه کندو جنسندن اولان دیکر بر مقدار ایله مقایسه ایتمکله ممکن اولور. مقدار ایسه آزالوب چوغالمسی محتمل اولان شیدر فقط مقایسه‌یه خدمت ایده‌جك اولان اشبو ایکنجی مقدار عموماً معلوم ومعین اولملیدرکه مقایسه‌دن هر شخص استفاده ایتسون آرتق بو معین اولنجه فلانجه شیٔ بوندن اون ، یکرمی ، اوتوز دفعه بیوکدر و فلانجه شیده بوندن ایکی، اوچ، درت دفعه کوچکدر کبی هر شیٔ بونکله مقایسه اولنور . یعنی بو افاده‌دن مقصد المزده معین اوله‌رق موجود بولنان مقدار بر اعتبار اولنورسه فلان شیٔ اون ، یکرمی ویا اوتوزدر وفلانجه شیٔده آنك ایکیده بر ، اوچده بر ، ودرتده بر جزئیدر دیمك اولور . (بر اعتبار اولنورسه) فقره‌سندن اکلاشلدیغی وجهله معین اولان مقدار مقایسه ایچون بر واحد اتخاذ قلنمش اولورکه ایشته بوکا (واحد قیاسی) دینور . عالمده موجود اشیانك احوال خصوصه‌سنجه ایدیله‌جك مقایسه یا آنلرك وسعت وامتدادینه ویا ثقلته وباحجمنه نظاسنه (که اوده قیاتیله تقدیر اولنور) کوره اولمق برلرده طبیعیدر .

بو حالده بونلر ایچون هر جنسه کوره نشقه نشقه واحد قیاسیلر تعیین وقبولی مقتضی کورینور. معهذا هر دولت وملتك کندنجه ذاتاً مقبول واحد قیاسیلر استعمال اولدیغی حالده مؤخراً اکثر دولتلر طرفندن اساسلی واستعمالی فوق العاده سهولتلی اولان واصول اعشاریه اوزرینه مرتب بولنان مقیاسات جدیده قبول اولنمش اولدیغی کبی بزده دخی اوته‌دنبری جاری اولان اصولك صعوباتی واصول جدیده‌نك محسناتی نظر دقته آلنه‌رق اصول مذکوره دولت علیهٔ عثمانیه‌جه دخی قبول ایدلمش ایسه‌ده بونك استعمالی هنوز تعمم ایده‌مامش اولمغله اصول جدیده‌نك تعریفاتندن مقدم اصول عتیقه‌دن بحث اولنه‌جقدر .

مقیاسات عتیقهٔ عثمانیه

طول مقیاسلری

طول ایچون قبول ایدیلن واحد قیاسی (آرشون) در . بونك انواعی واردر . بری معمار آرشونی دیکری چارشو آرشونی وبر دیکریده اندازه‌در .

فقط اکثریتله استعمال اولنان معمار آرشونیدر . بونك اجزا واضعافی بروجه آتی کوسترلمشدر:

اضعافی :

برفرسخ = ۳ میل = ۷۵۰۰ معمار آرشونیدر .
بر میل = ۱۰۰۰ قولاچ = ۲۵۰۰ معمار آرشونیدر.
برقولاچ = ۲,۵ معمار آرشونیدر .

اجزاسی :

بر ذراع معماری = ۲۴ پارمقدر .
بر پارمق = ۱۲ خطدر .
بر خط = ۱۲ نقطه‌در .

چارشو آرشوننك اسمندن اوله‌رق بر مقیاس اولیوب جزامی بر وجه آتیدر :

اجزاسی :

بر چارشو آرشونی ۸ اوروب (ربع) در
بر اوروب ۲ کره‌در.

بر ده‌نك دخی اضعافی اوله‌رق بر مقیاسی یوقدر .

اجزاسی :

بر اندازه ۸ ربع .
بر ربع ۲ کره‌در.

معمار آرشونی چارشو آرشوندن (۲) پرمق (۵) خط (۱) نقطه قدر ، اندازه‌دن (۳) پرمق (۲) خط (٤) نقطه قدر بیوکدر . وچارشو آرشونی دخی اندازه‌دن (۱۱) خط (۳) نقطه قدر بیوکدر . محل استعماللری : فرسخ ومیل بعد مسافه ومعمار آرشونی ابنیه واراضی مساحه‌لرنده قولاچ حفریاتده دریالك اولچمك ایچون قوللانیلور. چارشو آرشونی دخی منسوجات واقمشه وبوکا مماثل اشیاده ، اندازه ایسه خالی وحصیر ومندر وبوکا مماثل بعض مفروشات مساحه‌سنده مستعملدر .

سطح مقیاسلری

سطحلرك مساحه‌سی ایچون قبول اولنان واحد قیاسی بر (معمار آرشونی مربعیدر) یعنی عرض وطولی برر آرشوندن مرکب بر سطحدر.

آرشون مربعنك اضعافی

بر دونم = ١٦٠٠ آرشون مربعیدر.
بر اولك = ٤٠٠ ارشون مربعیدر .

آرشون مربعنك اجزاسی

بر آرشون مربعی = ٥٧٦ پرمق مربعیدر.
بر پرمق مربعی = ١٤٤ خط مربعیدر.
بر خط مربعی = ١٤٤ نقطه مربعیدر.

محل استعماللری : دونم واولك اراضی مساحه‌سنده استعمال اولندیغی کبی آرشون مربعی [illegible]
[illegible]
استعمال اولنور .

حجم مقیاسلری

حجم [illegible] ایچون قبول [illegible] اولان واحد قیاسی دخی : (معمار آرشونی مکعبی) [illegible] عرض وطول وارتفاعی بر معمار آرشونی اولان بر حجمدر . مقیاس مذکورك اضعافی [illegible] بر مقیاس یوقدر .

آرشون مکعبنك اجزاسی

بر ذراع معماری مکعبی = ١٣٨٢٤ پرمق مکعبیدر.
بر پارمق مکعبی = ١٧٢٨ خط مکعبیدر .
بر خط مکعبی = ١٧٢٨ نقطه مکعبیدر.

محل استعمالی: آرشون مکعبی ابنیه وحفریات واستحکامات وسائر عملیات انشائیه‌ده استعمال اولنور.

اوزان مقیاسی

ثقلت ایچون قبول ایدیلان واحد قیاسی (قیه) در .
ثقلتی زیاده اولان اجسامك وزن ومقایسه‌سی ایچون قیه‌نك اضعافی اولان مقیاسلر واردر .

قیه‌نك اضعافی

بر چکی = ٤ قنطار = ١٧٦ قیه‌در.
بر قنطار = ٤٤ قیه‌در .

قیه‌نك اجزاسی

بر قیه = ٤٠٠ درهمدر.
بر بچق درهم = ١ مثقالدر .
بر درهم = ٤ دنکدر.
بر دنك = ٤ قیراطدر.
بر قیراط = ٤ بغدایدر .
بر بغدای = ٤ فتیلدر .
بر فتیل = ٢ نقیره‌در .
بر نقیره = ٢ قطمیردر.
بر قطمیر = ٢ ذره‌در

[illegible] : چکی وقنطار طاش وکرج و [illegible] زیاده آغیرلق [illegible] وزنده وقیه [illegible] معاملات عمومیه‌ده ودرهم ومثقال ودنك وقیراط آلتون وکموش وایپك وبوکا [illegible] قیمت اشیا وزنده ودها کوچك اولان دیکر مقیاسلر دخی مجوهرات وزنده قوللانیلور.

کیال مقیاسی

حبوبات ومایعات وزننه مخصوص بر مقیاس دها واردرکه (کیله) دینور بونك انواعی اولوب [illegible] اکثریا قوللانیلان کیل آستانی یعنی استانبول کیله‌سیدر .

کیله‌نك اجزاسی

کیله‌نك اجزاسی :
بر استانبول کیله‌سی = ٤ شینك‌در .
بر شینك = ٢ قوطی‌در .

ماء لذیذ مقیاسی

ماء لذیذ جاری ایچون قبول ایدیلان واحد قیاسی رسمی (لوله) درکه ٠,٨ پرمق قطرنده بولنان براستوانه‌دن بر دقیقه‌ده جریان ایدن سکز بچق قیه صو مقداریدر .

لوله‌نك اجزاسی:

بر لوله = ٢ نصف لوله‌در .
برنصف لوله = ٢ قامشدر .

١ بر قامش = ٢ ماصوره‌در .
برماصوره = ٢ نصف ماصوره‌در .
بر نصف ماصوره = ٢ چوالدیزدر .
برچوالدیز = ٢ هالالدر .

قوس وزوایا مقیاسی

زوایا وقوسلرك مساحه‌سیچون اتخاذ اولنان واحد قیاسی‌یه (درجه) دینورکه بر درجه‌لك زاویه بر زاویهٔ قائمه‌نك وبر درجه‌لك قوسده ربع محیط دائره‌نك طقسانده برینه مساویدر او حالده محیط دائره اوچ یوز آلتمش درجه‌در .

درجه‌نك اجزاسی :

بر درجه = ٦٠ دقیقه‌در .
بر دقیقه = ٦٠ ثانیه‌در .
بر ثانیه = ٦٠ ثالثه‌در .
بر ثالثه = ٦٠ رابعه‌در .

ازمنه مقیاسی

زمانك تعیین مقداری ایچون اتخاذ ایدیلان واحد قیاسی کرهٔ ارضك کندی محوری اطرافنده بر کره دور اتمه‌سی مدتندن عبارت اولان (کون) در .

کونك اضعافی :

بر عصر = ١٠٠ سنه‌در .
بر سنه = ١٢ آی = ٣٦٥ کوندر .
بر آی = ٣٠ کوندر [٠]
بر هفته = ٧ کوندر .

کونك اجزاسی :

بر کون = ٢٤ ساعتدر .
برساعت = ٦٠ دقیقه‌در .
بر دقیقه = ٦٠ ثانیه‌در .

[٠] اوتوز کوندن عبارت اولان آی شهور تجاریه‌در . شهوررومیه ایسه مارت، مایس، تموز، آغستوس، تشرین اول وکانون اول وثانی آیلری ٣١ ونیسان، حزیران، ایلول، تشرین ثانی آیلری ٣٠ کون اولوب شباط ٢٨ وبوده هر درت سنه‌ده بر ٢٩ کون اولور. وبو سببله ٣٦٦ کوندن عبارت اولان سنه‌یه (سنهٔ کبیسا) دینور . شهور عربیه ایسه دور قمریه تابع اولوب بعضاً یکرمی طقوز و بعضاً اوتوز کوندن عبارت اولور وسنهٔ قمری بو حالده ٣٥٤ ویا ٣٥٥ کون اولور .

محل استعماللری: زمانی تعداد ایچون تاریخلرده وعصر وسنه ودوائر میریه معاملاتنده سنه‌و آی ومعاملات صرافیه وتجاریه ایله عمله اجرتی تقدیرده هفته وکون واحد قیاسی اتخاذ اولنور .

استعمال اولنان جدید مقیاسلر

طول مقیاسلری

طول مساحه‌سی ایچون اتخاذ اولنان مقیاس (متره)در . متره کرهٔ ارضك ربع نصف النهار قوسنك اون ملیون مساوی اقسامندن بریدر .

متره‌نك اضعافی

(١٠) متره = بر ده‌قامتره‌در.
(١٠٠) متره = بر هکتومتره‌در.
(١٠٠٠) متره = بر کیلومتره یعنی میلدر.
(١٠٠٠٠) متره = بر میریامتره یعنی فرسخدر.

متره‌نك اجزاسی

بر متره = ١٠ ده‌سیمتره یعنی کراهدر.
بر ده‌سیمتره = ١٠ سانتیمتره یعنی پارمقدر .
بر سانتیمتره = ١٠ میلیمتره یعنی خطدر.
بر میلیمتره = ١٠ ده‌سیملیمتره یعنی نقطه‌در .

اخطار — : (متره) یی (یکی آرشون) دیه‌رك ترجمه ایدیورلرسه‌ده متره لفظی هرکسجه ذاتاً معروف اولدیغندن اویله‌جه استعمال اولنمیلدر .

محل استعماللری: متره پلاتیندن معمول ومحفوظ اولان موداله موافق صورتده تیمور، پرنج وآغاجدن اعمال اولنوب هر نوع آقمشه وابعاد صغیره مساحه‌سی ایچون استعمال اولندیغی کبی دوبل ده‌سیمتره نامیله جدول طرزنده کمیك وآغاج وپرنجدن معمول اوله‌رق انواع مختلفه‌ده یاپلمش اولان مقیاسلر دخی اشکال ترسیماتی مثللو غایت کوچك پارچه‌لرك مساحه‌سنده مستعملدر. اون متره طولنده‌صورت مخصوصه‌ده یاپیلان زنجیر شریتلر ایسه معمار ومهندسلر و سائر ارباب صنایع طرفندن خریطه ابنیه وعرصه وتفریشات واعمالات کبی خصوصاتده وکیلومتره شوسه وشمندوفر وتلغراف انشا آتی وحسابات بحریه ورصدیه وسائره‌ده ومیریامتره جغرافیا خریطه‌لرنده پك چوق استعمال اولنور .

سطوح مقياسلرى

سطحلرك مساحه‌سنده قوللانيلان واحد قياسى بر (متره مربعى) در. مربع ايسه زاويه‌لرى قائمه اولوب اوزره درت ضلعى بربرينه مساوى اولان سطح ديمكدر .

متره مربعك اضعافى

(١٠٠) متره مربعى = بر آر يعنى اولكدر.
(٢٥٠٠) متره مربعى = بر يكى دونمدر .
(١٠٠٠٠) متره مربعى = برهكتار يعنى جريبدر.

متره مربعنك اجزاسى

برمتره مربعى = ١٠ ده‌سيمتره مربعيدر .
برده‌سيمتره مربعى = ١٠ سانتيمتره مربعيدر.
برسانتيمتره مربعى = ١٠ ميليمتره مربعيدر.
برميليمتره مربعى = ١٠ دسيميليمتره مربعيدر.

محل استعمالارى : متره مربعى ايله اجزاسى ابنيه عرصه‌لرنده وديوار ، اذوشمه ، طوان ، حمام وسائره مثللو سطوح صغيره مساحه‌سنده واضعافى دخى اراضى مساحه‌سنده استعمالدر .

حجم مقياسى

حجملرك مساحه‌سى ايچون اتخاذ اولنان واحد قياسى بر (متره مكعبى) در . مكعب طول وعرض وارتفاعى بكديكرينه مساوى وزوايه‌سى قائمه اولان بر حجمدر .

متره مكعبنك اضعافى

(١) متره مكعبى = بر ستر يعنى آنباردر.
(٢) متره‌مكعبى = دوبل‌ستر يعنى چفته انباردر .

متره مكعبنك اجزاسى

بر آرشون مكعبى = ١٠هكتوليتره يعنى كيله‌در.
بر هكتوليتره = ١٠ دهقاليتره يعنى شنكدر.
بر دهقاليتره = ١٠ ليتره يعنى اولچكدر.
بر ليتره = ١٠ دهسيلتره يعنى قوطيدر.
بر دهسيلتره = ١٠ سانتيلتره يعنى ظرفدر.

مقياسات مذكوره‌نك محل استعماللرى: آنبار ، ابنيه وسائره انشا آتنده قوم اولچلمسى؛ كيله ، شنك ، اولچك • حبوبات اولچمك ايچون استعمال اولندقلرى كبى اولچكى كرك طوغريدن طوغرى‌يه وكرك اقسام مختلفه‌يه تفريق ايله مايعات مقياسى مقامنده قوللانورلر .

اوزان واثقال مقياسى

اجسامك ثقلتلرينى تعيين وتقدير ايچون اتخاذ اولنان واحد قياسى بر (غرام) در . غرام ، سانتيغراد ترمومترو سيله زائد درت درجهٔ حرارتده و بر سانتيمترومكعبى حجمنده بولنان ماء مقطرك هواسى تخليه اولنمش بر محلده‌كى ثقلتيدر .
بيك غرامه بر (كيلو غرام) اطلاق اولنوب اوزانده واحد قياسى عد اولنان بودر .

اضعافى

(١٠) كيلوغرام يعنى يكى اوقه = بر ميرياغرام يعنى بطماندر.
(١٠٠) كيلوغرام يعنى يكى اوقه = بر كنتال يعنى قنطاردر.
(١٠٠٠) كيلوغرام يعنى يكى اوقه = بر طونيلاته يعنى چكيدر .

اخطار — بر كيلوغرام بيك غرام يعنى بيك سانتيمتره مكعبى اولديغى جهتله بر (دسيمتره مكعبى) بر كيلوغرام يعنى يكى اوقه اولوب بر لتره ايسه بر (دسيمتره مكعبى) اولديغندن ليتره ايله كيلوغرام عينى حجمده بولنمش اولورلر . بوحالده بر طونيلاته ثقلتى ايسه بر متره مكعبى ماء مقطرك آغرلغيدر.

اجزاسى

بر غرام = ١٠ دسيغرام يعنى دنكدر .
بر دسيغرام = ١٠ سانتيغرام يعنى بغدايدر .
بر سانتيغرام = ١٠ ميلغرام يعنى حبه‌در .

محل استعمالارى — بطمان، قنطار، چكى اثقال جسيمه ايچون وكيلوغرام وبونك اقسام مختلفه‌سى معاملات ناسه مخصوص اولوب اوفاقلرى ايسه اجزاجيلق مثللو عملياتى دقيق بولنان خصوصاتده قوللانيلور .

مقياسات عتيقه‌نك مقياسات جديده‌يه تحويلى

بر ذراع معمارى = ٠,٧٥٨ متره‌در .
بر چارشو آرشونى = ٠,٦٨ متره‌در.
بر اندازه = ٠,٦٥ متره‌در.
بر ذراع معمارى مربعى = ٠,٥٧٤٥٦٤ متره مربعيدر.

بر اسکی دونم = ۰,۳٦٧٧٢ یکی طونمدر.
بر اسکی کیله = ۰,۳٧ هکتولیتره یعنی یکی کیله‌در.
بر ذراع معماری مکعبی = ۰,٤۳۵۵۲ متره مکعبیدر.
بر درهم = ۳,۲۰٧۳٦۳ غرامدر.
بر اسکی قیه = ۱,۲۸۲۹٤۵ کیلوغرامدر.
بر اسکی قنطار = ۰,۵٦٤٤۹٦ کنتالدر.
بر اسکی چکی = ۰,۲۲۵٧۹۸ طونیلاته در.

اخطار — : مقیاسات جدیده‌یه تحویل اولنه‌جق مقادیرك بالاده‌کی عددلر ایله ضربی کافیدر ،

مقیاسات جدیده‌نك عتیقه‌یه تحویلی

بر متره = ۱,۳۱۹۲٦۱ معمار آرشونیدر .
بر متره = ۱,٤٧۰۵۸۸ چارشو آرشونیدر.
بر متره = ۱,۵۳۸٤٦۲ اندازه‌در .

بر متره مربعی = ۱,٧٤۰٤۵ معمار آرشونی مربعیدر .
بر یکی دونم = ۲,٧۱۹٤۵۳ اسکی دونمدر .

بر هکتولیتره یعنی کیله = ۲,٧۰۲٧۰۳ اسکی کیله‌در .
بر متره مکعبی = ۲.۲۹٦۱۰٧ ذراع معماری مکعبیدر.

بر غرام = ۰,۳۱۱٧۸۳ درهمدر .
بر کیلوغرام = ۰,٧٧۹٤۵٧ اسکی قیه‌در .
بر کنتال = ۱,٧٧۱٤۹۳ قنطاردر .
بر طونیلاته = ٤,٤۲۸٧۳۳ چکیدر .

اخطار — : مقیاسات عتیقه‌یه تحویل اولنه‌جق مقادیرك دخی بالاده محرر بولنان ارقام ایله ضربی اقتضا ایدر .

عادی ترمومترولر

عادی ترمومترولرك اوچ درلو مقیاسی واردر . برنجیسی والك مستعمل ومعتبری (سانتیغراد) ترمومتروسیدرکه جیوه ویا قیرمزی رنکلی اسپرتو ایله مملودر. سانتیغراد یعنی یوز درجه‌لی ترمومترونك صفری أریمکده اولان بوز ایچنده تعیین اولنور . الك علوی نقطه صو بخاری دروننده تعیین ایدلمش

اشبو ایکی نقطه‌نك بینی بعده یوز درجه‌یه تقسیم اولنمشدر . اشبو تقسیمات اعشاری یعنی صفر ایله واحددن عبارت اولدیغندن فن کتابلرنده بلا قید کوستریله‌جك درجهٔ حرارت وسانتیغراد حسابیله‌در .

اوروپاده دها زیاده منتشر و معلوم بر ایکنجی ترمومترو واردرکه اسمنه (ره‌اومور) دیرلر . بونوع ترمومترونك علوی وسفلی ایکی نقطه‌سنك بینی سکسان درجه‌یه تقسیم اولندیغندن یوز درجه سانتیغراد سکسان درجه (ره‌اوموره) معادلدر .

(ره‌اومور) محدثی اولان فرانسه‌لی برحکیم مشهورك اسمیدر . تاریخ میلادك ۱٧۱٤ سنه‌سنده (فحرنیت) اسمنده بر حکمت شناس یکی بر مقیاس الحراره احداث ایتمشدرکه فلمنك ، انکلتره ، دآمریقای شمالیده اشبو ترمومترو قبول وفحرنیت نامیله استعمالی تعمم ایتمشدر .

(فحرنیت) ترمومتروسنك نقطهٔ فوقانیسی دیکرلری کبی غلیان ایدن صو بخاری دروننده وضع وتعیین اولنمشدر .

لکن نقطهٔ سفلاسی مخلوط مبرد دروننده تعیین ایدلمشدر . اشبو مخلوط ملح نشادر ایله قاردن مرکبدر. بوصورتله بو ترمومترونك صفر برودت شدیده‌سی موضوع ومعین دیمکدر وایکی یینی ایکیوز اون ایکی درجه‌یه منقسمدر . فحرنیتك ترمومتروسی اریمکده اولان بوز ایچنده اوتوز ایکی درجهٔ حرارت کوستر .

بناءً علیه یوز درجه سانتیغراد ایکی یوز اون ایکی فحرنیت درجه‌سنه معادلدر . فقط بو عدددن سانتیغرادك صفرینه مقابل اولان اوتوز ایکی طرح اولنوب باقیسی معتبردرکه اوده یوز سکساندر. بردرجه سانتیغراد ۱۸۰/۲۱۲ یاخود ۹/۵ فحرنیت ایدر وعکس تقدیرده بودرجه فحرنیت ۲۱۲/۱۸۰ و ۵/۹ سانتیغراد ایدرکه بو نسبتلرله برمقیاس ایله دیکر مقیاس مقایسه اولنه‌بیلور . اشبو ترمومترولرك تقسیماتی صفرك مادونی وبعدتی ارائه ایدر. وصفرك مافوقنده بولنان درجه‌لره (زائد) ومادوننده‌کیلره (—) ناقص اشارتلری وضع اولنور. جیوه‌لی ترمومترولرده برودت ناقص فرق (— ٤۰) درجه‌یه قدر کوستریلور . بودرجه‌ده ایسه جیوه منجمد اولوب آرتق ترمومترو ایشله‌من . اسپرتو ایله مملو اولانلر ایسه ناقص یوز (— ۱۰۰) درجه‌یه قدر منقسم اولدیغی حالده بودرجه‌یه قدر تنزل ایدن برودتده دخی اسپرتو انجماد ایتمز . بناءً علیه بلاد بارده ایچون اسپرتولی ترمومترولرك استعمالی مساعددر . زیرا اسپرتو ویا علقول دنیلان مایع فی یومنا هذا معلوم اولان وسائط فنیه ایله انجماد ایتدیریله‌مشدر . شو قدر وارکه — ۱۱۰ درجه‌ده کندیسنه بر « لزوجیت » عارض اولور یعنی نوعما شروب قوامنی کسب ایدر . فقط تصلب ایتمز .

معدنی ترمومترولر والکتریق ترمومترولر

رصدخانه‌لرده بولندیریله‌جق ادواتدن بریسی دخی معدنی ترمومترولرله الکتریق ترمومترولردر.

معدنی ترمومترو: — معادن مختلفه‌نك انبساط وانقباض پایلرینك مختلف اولمسنه بناءً یاپیلمش آلتدر .

فی الاصل بو آلت پلاتینا ، آلتون کموش لوحه‌لرینك اجتماعندن حلزونی الشکل اوله‌رق یاپیلمش واوجنه بر ایبره تعلیق اولنمش بر تلدن عبارتدر .

اشبو اوچ نوع تلك مختلف اولان انبساط وانقباضلرینه کوره اوجلرینه معلق بر ایبره که جهتینه که عکسی بر جهته حرکت ایدوب درجاته منقسم بر دائره اوزرنده عدد درجات کوریلوب معلوم اولور .

رصدخانه آلتلرندن بری‌ده مقناطیسی انحراف ومیل پوصله‌لریدر . انحراف پوصله‌سنك شمال وجنوبی ارائه ایتدیکی ومیل پوصله‌سنك عرض بلده نسبتنده میل ایتدیکی معلومدر .

[illegible] وقت ومسافه‌ده [illegible] الکتریقیه جویه ظهورنده مذکور پوصله‌لرده [illegible] اولان تبدلات [illegible] ایلوب مشهود اولان حوادث جویه ضبط ایدیلور . بوندن بشقه فجر شمالیلرك الکتریق ایله مقناطیسه تأثیری اولدیغندن حین ظهورنده مذکور پوصله‌لر انحراف ومیل ایدرلر .

بارومترولر

رصدخانه‌لرده بولنان آلاتدن بری‌ده بارومترولردر .

بارومترولرك انواع عدیده‌سی‌ده واردر . وکافه‌سنك اساسی بالاده ذکر ایتدیکمز طوریچلینك تجربه کرده‌سی اولاندر . بارومترولرك انتخابی ایفا ایده‌جکی خدمته کوره‌در . ازجمله (فورتن) نام ذاتك ایجاد کرده‌سی اولان بارومترونك محسناتی نقلی آسان اولوب سیاح ومهندسلرك دائما یانلرنده بولنه‌بیلیر . چونکه بارومترونك کاسه‌سی مقامنه قائم اولمق اوزره جیوه‌سی بر جیلان دریسی دورنده بولنور وایستنلدیکی یره دوکولمه‌دن کتوریلور . بوندن بشقه بر نوع بارومترو دها واردر ، که اسمنه چناقلی بارومترو دیرلر . مذکور بارومترو طوریچلینك بارومترو سنه تماميله مشابهدر . نقلی آسان اولمق اوزره کیماکر مشهور (شه‌ورو) نك رفیق (کاوساق) نام حکیم اسمنه منسوب اوله‌رق بر نوع بارومترو ایجاد ایتمشدر . مذکور بارومترو بر قوللی قیصه دیکری اوزون اولمق اوزره جامدن معمول بر سیفون اولدیغندن اسمنه بعضاً ده (سیفونلی بارومترو) دیرلر اشبو بارومترو ده هوا تضییق قیصه قولك آچیق طرفنده اجرا ایدر .

بوندن بشقه بویله بر سیفونلی بارومترو اوزرینه (قادران) دنیلان بر چارچیوه یعنی (دائرهٔ ساعه) ربط ایدیلوب مقاره‌لر واکا مربوط ایبره واسطه‌سیله دائرهٔ مذکوره اوزرنده محرر کوزل هوا قوراقلق ، یاغمور .... کبی کلمات اشارت اولنمش ایسه‌ده مقاره‌لرك دلك وتماس وسائر مضر قوتلرك موجودیتندن بونوع آلتلر دائما صحتده ایشلمیوب اکثریا مغایر حقیقت اشاراتی بولندیغندن بونلرك صالون تزییناتندن بشقه ـ فناً ـ خدمتلری معتبر اوله‌ماز .

بعضیلرینه کوره بارومترو ایله تلون هوایی اکلامق ایستیان ذات تبدیل مکان ایتمدیکی صورتده یعنی سیار بولنمدیغی حالده‌اك طوغری بارومترو اوله‌رق (بارومترو نورمال) یعنی (اعتدالی) بارومترویی قوللانملیدر .

اشبو بارومترویه اعتدالی دنیلدیکی کبی (رینو) نام حکیمك اسمنه نسبتله (رینو بارومتروسی) دخی دینیلور .

بونوع بارومترونك مقطعی بر سانتیمترودن زیاده‌جه اولدیغندن بونلردن آثار شعریه (٭) خطالری داخل حساب ایدلملیدر.. حکیم مومی الیه رینو مقطعی کنیشجه طوتدیغندن بارومتروسی بو خطادن سالمدر .

بو نوع بارومترونك مبدأ ارتفاعی جیوه کاسه‌سی ایچنده واقع فیل دیشندن معمول بر ایکنه نهایه‌سنده تعیین اولنور . بارومترولرك لایقیله ایشلمه‌لری ایچون درونلرنده‌کی جیوه‌نك خالصیتلری شرطدر . یوقسه بارومترولردن مطلوب اولان صحت کوریله‌مز .

بارومترولرك برده معدنی نوعی واردر . معدنی بارومترونك اساسی معدنی بر لوحه‌دن یاصی بر بورو اعمال ایدیلوب ده درونندن هوا تخلیه اولندقدن صکره ایکی اوجی لحیمله سد اولنوب بعده آکنه منحنی بر شکل ویریلور . بو حالده بولنان بورو اوزرینه هوانك واقع اولان تضییقی چوغالیرسه بورونك ایکی متقابل اوجی بربرینه یاقلاشور و آزالدیغی وقتده اوزاقلاشور . بو ایکی اوج آره‌سنه [illegible] اولان بر [illegible] ماثور [illegible] اسطه‌سیله حرکت [illegible] مربوطدر . [illegible] دائره اوزرنده صاغه وصوله طوغری یورر . اشبو دائرهٔ ساعه اوزرنده دخی آچیق هوا ، قوراقلق یاغمور کبی تقسیمات واردر .

بو نوع بارومترونك مفید اولمسی ایچون تصحیحی شرطدر .

فقرا بارومتروسی نامیله یاد اولنغه شایان بر طاقم حیوانات واجسام ونباتات وجبال ایله هوانك تخالفی استدلال اولنیورکه بونلردن بری (قوره ده‌شان) دنیلان قناریه یمیدر . اشبو نباتك هوا بوزوله‌جغی وقتده یاپراقلری بوزولور . شیشه درونده بولنان سولوکلر محللرینی تبدیل ایله شیشه‌نك آلتنده طوپلانملریله هوانك بوزوله‌جغی اکلاشیلور وهوا بوزوله‌جغی زماندن بر آز اول هواده‌کی شفافیت زیاده‌لشه‌رك بو سایه‌ده چوبانلر وکویلیلر اوزاق مسافه‌لری کوره‌رك هوانك بوزوله‌جغنی اکلارلر .

(٭) آثار شعریه — قول کبی اینجه بورولر درونده مایعاتك صعود وسقوطلرنده مشاهده اولنان واجزای فردیهٔ اجسامك مجاذبه‌سندن متحصل اولان خطا وحادثه‌لریدر .

چونکه بو حالده جوهواده زیاده‌جه صوبخاری بولندیغندن بوزمانده هوا درونده بولنان ذرات صوبخاریله ایصلانه‌رق کسب ثقلت وبناءً علیه ارضه سقوط ایدرك هوا بر قاتدها کسب شفافیت ایدر. هوانك درونده صوبخارینك تزایدیله هوانك ترکیب اصلیسی اولان ازوت ومولد الحموظه ازالوب حیواناتك تنفسنه ثقلت کلور. وبوحالده قیونلر وطیورات چیقاردقلری صدالرله هوانك بوزوله‌جغنی کویلیلره وچوبانلره بیلدیررلر. الحاصل (رومه‌تیزمه و سائره) کبی اعصاب خسته‌لغنه دوچار اولان ومزه‌لار هوانك بوزوله‌جغی وقتده اضطراب حس ایدوب انقلاب هوا بوندنده استدلال اولنور.

هیقرومترو

یعنی

میزان الرطوبه‌لر

رصدخانه‌لرده بولنان آلتلردن بری‌ده هیقرومترودر. لسانمزده بو لفظ مقیاس ویا میزان الرطوبه کلمه‌لری ایله ترجمه اولنه‌بیلیر. بو آلتلر اعانه‌سیله هوا درونده بولنان رطوبتك مقدار ونسبتی تعیین وتقدیر اولنور. مذکور آلتك انواع عدیده‌سی اولوب الك معروف والك مشهوری ایسه‌ جوره حکماسندن (سه‌سور) ك ایجاد کرده‌سی اولان هیقرومترو آلتیدر. بو آلته صاچلی هیقرومترو دخی دینلور. الت مذکورك اساسی صاغلم انسان صاچنك رطوبتله اوزانمسی ویبوستله قیصالمسی خاصه‌سنه مبنیدر. انسان صاچنك اوزرنده کوریلان یاغلی ماده‌لری ازاله ایتمك ایچون لقمان روحی ایله ییقاندقدن صکره برنجیدن معمول کوچك برچرچیوه اوزرینه مذکور صاچ تمدید ایدیله‌رك براوجی چرچیوه‌نك اوست طرفنده واقع دوکمه‌یه ایلیشدیریلدکدن صکره دیکر اوجی چفته بوغازلی برمقاره‌دن کچیریله‌رك صاچك اوجنه بر جسم ثقیل تعلیق اولنور. بو مقاره‌نك محورینه بر ایکنه صاپلانوب رطوبت چوغاله‌جغی وقت مقاره حرکت ایدرك مرکزنده‌کی ایکنه اشاغی طوغری اینر وعکس تقدیرده یعنی رطوبت ازاله‌جغی وقتده صاچ قیصه‌لوب مقاره حرکتله ایبره یوقاری طوغری چیقار بووجهله اشاغی ویوقاری حرکت ایدن ایبره‌نك بر اوجی حذاسنده بردائره قوس واردرکه مساوی یوز قسمه تقسیم اولنوب هر برقسمی بر درجه رطوبت ارائه ایدر. تام قوراقلقده یعنی هیچ رطوبت اولمیان بر محلده ایبره صفر حذاسنده بولنه‌جغی کبی صوك درجه رطوبتلی بر یرده دخی ایبره یوز درجه حذاسنه کلور. هیقرومترولرك انواع کثیره‌سی وار ایسه‌ده موضوع بحثمز اولان آلت کافه‌سنه مرجح اولدیغندن دیکرلرندن بحث اولنمه‌مشدر.

اشبو هیقرومترولرك چوجق اویونجاغی وصالون زینتی اوله‌رق برطاقم نوعلری‌ده واردر ازجمله برقره‌غول ایله برقول نفری صورتنده یاپیلان هیقرومترولرده هوا رطوبتلی اولدیغی زمان قره‌غول اوکنده‌کی نفره مربوط اولان صاچ قیصه‌له‌رق نفرایچری‌یه قاچار. وایی اولدیغی زمان بالطبع اوزاله‌رق نفر قره‌غول طیشاریسنه چیقار. هیقرومترولرك بوکبی انواعندن بری‌ده یاغمورلقلی و قوقولاته‌لی انسان رسمیدرکه بونده دخی هوا راطب اولدیغی وقت مذکور انسان رسمی قوقولاته‌سنی باشنه‌کیر. بالعکس هوا آچیق ویابس اولدیغی زمانده چیقاریر.

دائرهٔ انتخابیه‌سی	اوچیوز یکرمی‌درت سنه‌سنده اجتماع ایدن مجلس مبعوثانه ولایتدن انتخاب اولنان مبعوثلرك اسامی ودائرهٔ انتخابیه‌لری
قونیه لواسی	محمد امین افندی ، خارمی محمد وهبی افندی ، شیخ زاده عابدین افندی ، ارکایلی سالم افندی ، اقشهرلی حاجی مصطفی افندی
نیکده «	خیری بك ، محی‌الدین افندی ، بوزغاکی افندی
انطالیه «	ابوالضیا توفیق بك ، حمدی افندی
اسپارته «	سلیمان سامی افندی ، اشرف افندی
بوردور «	عمر افندی
	اوچیوز یکرمی سکز سنه‌سی نیساننده اجتماع ایدن مجلس مبعوثانه ولایتدن انتخاب اولنان مبعوثلرك اسامیسی ودائرهٔ انتخابیه‌لری
قونیه لواسی	محمد امین افندی ، یلواجلی عمر وهبی افندی ، سیواسلی علی‌کمالی افندی ، محمدرضا افندی ، شیخ زاده عابدین افندی
نیکده لواسی	خیری بك ، محی‌الدین افندی ، آنانیادیس افندی
انطالیه «	منیر بك ، ادریس افندی
اسپارته «	حقی افندی ، اشرف افندی
بوردور «	غالب بك

دور مشروطیتده اجتماع ایدن مجالس عمومیه اعضالری

﴿۳۲۴ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایتك رئیس واعضاسی﴾

قونیه لواسی	رئیس :	والی ناظم پاشا حضرتلری	
	اعضا	اقشهر بلدیه رئیسی حیدر بك	
	»	سیدی شهرلی مظهر	افندی
	»	دعوی وکیللرندن قسطاکی	»
	»	اقشهرلی اصادوریان نظرت	»
اسپارته لواسی	»	بلدیه رئیسی محمود شوقی	»
	»	دعوی وکیللرندن نادر	»
	»	خره‌لمبوس	»
	»	اوحانس	»
انطالیه لواسی	»	بلدیه رئیسی مصطفی	»
	»	توفیق	»
	»	واسیل وصفی	»
	»	یورکی	»
بوردور لواسی	»	نورالدین	»
	»	امین	»
	»	دوقتور نیقولاکی	»
	»	کرقور	»
نیکده لواسی	»	اوقاف مدیری سعید	»
	»	اقسرایلی حاجی احمد	»
	»	بورلی باپاس ارمناك	»

﴿ ٣٢٥ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایتك رئیس واعضاسی ﴾

لوا	اعضا	
قونیه لواسی	رئیس: والی وکیلی میرلوا علا رضا پاشا حضرتلری	
	اعضا كوراكی زاده علی وهبی	افندی
	» عربكیرلی زاده حاجی مصطفی	»
	» مجلس ادارهٔ ولایت اعضاسندن صرافیم	افندی
	» مجلس بلدی ولایت اعضاسندن اوقیانوس	»
اسپارته لواسی	» حاجی حسن	افندی
	» حسنی	»
	» خره‌لمبوس	»
	» اوحانس	»
الطالیه لواسی	» مصطفی	»
	» حسنی	»
	» قسطی	»
	» بارسیخ	»
بوردور لواسی	» نوری	»
	» امین	»
	» كیرقور	»
	» نیقولاكی	»
نیكده لواسی	» اركوبلی حاجی حسن	»
	» اقسرایلی طاهر	»
	» لازاراكی	»
	» صمائل	»

﴿ ٣٢٦ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایت رئیس واعضاسی ﴾

لوا	اعضا	
قونیه لواسی	رئیس: والی عارفی پاشا حضرتلری	
	اعضا طلعت	افندی
	» رمزی	»
	» قسطی	»
	» اوقیانوس	»

لوا	اعضا	
	اعضا رمزی	افندی
اسپارته لواسی	» اسماعیل حقی	»
	» انسطاش	»
	» غورائیل	»
انطالیه لواسی	» مصطفی	»
	» فخرالدین	»
	» یورغاكی	»
بوردور لواسی	» حاجی احمد	»
	» محمد امین	»
	» واحان	»
	» استاطی	»
نیكده لواسی	» سعید	»
	» مفید	بك
	» صمائیل	افندی
	» كریاقو (مستعفی)	»

﴿ ٣٢٧ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایتك رئیس واعضاسی ﴾

لوا	اعضا	
قونیه لواسی	رئیس: عارفی پاشا حضرتلری	
	اعضا طلعت	افندی
	» ارمناكلی رمزی	»
	» اوقیانوس	»
	» مجلس ادارهٔ ولایت اعضاسندن نیاقو	»
اسپارته لواسی	» محمد علی	»
	» مصطفی	»
	» غورائیل	»
	» آرتین	»
الطالیه لواسی	» الماليلی ابراهیم	»
	» قاشلی محمد	»
	» انسطاش	»
	» علكسی	»

بوردور لواسی	اعضا: رشید	بك
	» محمد امین	افندی
	» استفنی	»
	» حاجی قره‌بت	»
نیکده لواسی	» سعید	»
	» مفید	بك
	» میخائیل	افندی
	» یواکم	»

۳۲۸ سنه‌سی مجلس عمومی ولایت اجتماع ایده‌مه‌مشدر

۳۲۹ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومی رئیس واعضاسی

اسمی	دائرهٔ انتخابیه‌سی	اسمی	دائرهٔ انتخابیه‌سی
رئیس: والی محمد حسنی بك		شاکر افندی	ایلغین
افندی حضرتلری		مولود »	یکیشهر
مظلوم‌زاده حاجی عثمان افندی	قونیه لواسی	ابرادیلی توفیق »	»
درویش بکرزاده محمد »	»	حلمی »	بور
محدث زاده حسن »	»	حاجی احمد »	بوردور
طورون‌زاده شکری »	»	صالح زاده حسین »	»
حاجی وهبی »	»	قدیر »	بورفیر
بلدیه رئیسی حاجی علی »	»	رفعت افندی بن محمد »	»
بلدیه رئیسی عثمان »	ارکلی	یشیل حافظ مصطفی »	نفی
صالح زاده سعید »	ارکوب	جودت »	سلطانیه
مصطفی نوری بك	ارمناك. انجمن ولایت اعضاسندن	مظهر »	سیدی شهری
محمد علی افندی	اسپارطه. انجمن ولایت »	صادق زاده ایوب »	عرسون
عرب زاده محمد »	»	طلعت »	علائیه
حاجی احمد »	اقسرای	عزت »	»
مدرس زاده ابراهیم »	»	حاجی سلیمان »	قاش
شکری »	»	محمد واصف »	قره آغاج
جودت »	اقسکی	عرفان زاده حکمت »	»
حاجی رشدی بك	اقشهر. انجمن ولایت اعضاسندن	چرکس احمد »	قره‌مان
کامل افندی	»	بحری »	»
حاجی بکر »	»	صالح راضی »	قوچحصار
حاجی اسماعیل »	اکردیر	خلیل زاده محمد »	نوشهر
علی راغب »	الالو	حاجی رفعت »	»
ادیب زاده مصطفی »	انطالیه	خواجه افشار »	نیکده
اریشه زاده مصطفی »	» . انجمن ولایت اعضاسندن	حفظی زاده امین »	»
جبرومك زاده مصطفی »	»	بطال‌زاده عابدین »	»
خواجه احمد »	»	باغی اوغلی لازاراکی »	»
بلدیه رئیسی حسین »	اولو قشله	اسماعیل رمزی »	بلواج

٦٠٠ – ١٢٠٠ فیه‌كی آلندیغی و ٨ – ١٢ فیه‌كلردن دخی بر مثقال كل یاغی [illegible] یدكه‌ده وصفی ١٨ – ٨٠ غروشه قدر صاتلقده وبوصورتله زیانه بیوك بر تمتع برقمده ودیگی كوره‌ [illegible] مكده‌در . سنه‌ٔ حیرده‌ده زراعتی دها زیاده كسب شمیت ایدهرك حال حاضرده :

اسپارطه‌ده	٤١٣٠
یلواجده	٥٠٥
اولوبورلی‌ده	٣٠٠
اكریدرده	٦٤٢
قره‌آغاجده	١٠٠
كچی‌بورلی‌ده	٢٠٠
[illegible]	٩٩
بوردورده	٤٢٠٨

كه جمعاً ١٠١٨٤ دونم اراضی اشغال ایتمكده و بومقدار محلدن ٦,٠٩٤,٤٠٠ – ١٢,١٨٨,٨٠٠ فیه كل یاپراغی و ٦٠,٠٠٠ – ١٢١,٠٠٠ مثقال كل یاغی و ٢,٤٠٠,٠٠٠ – ٤,٨٤٠,٠٠٠ غروش بر پاره ولایت داخلنه كیرمكده‌در . ولایتك بوقسمنده كوریلن فوائد نظر دقته آلنه‌رق ولایتك سائر اقسامنده ده تكثیرینه غیرت ایدلمكده اولوب و بونك ایچونده ولایت بودجه‌سندن مهم فداكارلقلر ایفا ایدلمشدر .

قونیه ولایتی ایپك بوجكجیلكی

ولایتك انطالیه سنجاغیله قونیه وسلله وآقشهر ایله نوشهر قضالرنده پك جزئی مقدارده دنیله‌جك ایپك بوجكجیلكی اولدیغی مع مافیه بونك ترقیسنه كلجیلكده كوریلن فضله كار مانع اولدیغی جهتله دها زیاده تعمم ایده‌مه‌مشدر . اسپارطه ، قرمان ، یلواج ، قره‌آغاج قضالرنده یكی برهوس نتیجه‌سی اوله‌رق ایكی اوچ سنه‌دنبری ایپك بوجكی بسلنمكه باشلانمش و پیدرپی ترقی امیدلری كورلمكده بولنمشدر . قونیه وسلله وآقشهر ونوشهر وانطالیه وعلائیه‌ده سنوی یوز اللی بیك غروش قیمتنده اون بیك كیلو مقداری ایپك قوزه‌سی میدانه كلمكده وبونلرك بر قسمی داخلده صرف ایدلمكده ایسه‌ده قسم كلیسی ازمیت ، بروسه وازمیره اخراج اولنمقده‌در .

قونیه ولایتنده كلجیلك صنعتی

٣٠٩ سنه‌سنده اسپارطه سنجاغی محاسبه باش كتابتندن انفصالی اوزرینه معیشتنی حیات مأمورینتنده ارامقده بولنان اسپارطه‌لی اسماعیل افندی اسپارطه‌نك جنوب شرقیسنده اركه نام دیگر حی آووارا محله‌سی جوارنده ایكی قواجی موقعنده دوقوز دونملك برساحه‌ٔ ارضی اوزرنده آلاجه جمال ایچن بر فبریقه تأسیس ایدر وتشبثنده ثبات كوستهرك دار الصناعه‌سنك ترقیسنه حصر اوقات ایتمكده ایكن قزانلق مهاجرلرندن اولوب اسپارطه محاسبه‌جیلكی خدمه‌لكنده استخدام ایدیلن پهلوان احمد آغا اسماعیل افندی‌یه قزانلقده كل یاغی فابریقه‌لری اطرافنده‌كی اراضیده كل یتشدیرمكه مساعد اولدیغی و بو یوزدن پك بیوك استفاده مأمول بولندیغی وكلستانك میدانه كتیرلمسی ایچون بالذات قزانلغه كیده‌جكنی عرض و افاده ایله كل فدانلغی تأسیسنی استرحام ایدر . اسماعیل افندی طلب واقعی اسعاف ایدرك فدانلغك احداثنه مباشرت ایدلمك اوزره اراضی استحصالنه باشلانوب بوبابده وقوف پیدا ایتمك اوزره قزانلق جوارینه عزیمتله بعض تحقیقات و تدقیقات لازمه‌ده بولنور وعودتده برابرنده كتیردیكی مقدار كافی كل فدانیله اراضینك متباقی قسمنی اتمام ایله اون دونملك بركلستان میدانه كتیرر . بو صره‌لرده كلجیلكدن عظیم استفاده‌لر تأمین ایله‌یه‌جكنی نظرندن دور طوتمایان محلی اهالیسندن خانداززاده نقش بندی شیخ حاجی حسنی افندی بالذات تعمیم و تكثیرینه سعی ایدوب عوام طبقه‌سنه برنمونه امثال اولمشدر .

٣١٤ سنه‌سنده حاصل اولان كل یاغی تقطیرنده استعمال ایدلمك اوزره اسماعیل افندی زراعت نظارت جلیله‌سنه مراجعتله بر انبیق طلب ایدر . نظارت جلیله اسماعیل افندینك تشبثنده‌كی بیوكلكی ومنافعی آلقیشلایه‌رق مقتضی انبیغك ارسالی ایله برابر آیدین ولایتی زراعت مدیر اسبقی متوفی زاقاریان افندی‌یی دخی كل یاغی اعمالنه نظارت ایتمك اوزره اسپارطه‌یه اعزام ایتمشدر . بو صورتله اسپارطه لواسی داخلنده تدریجاً تعمم ایدن كلجیلك بوردور لواسنه دوغری توسع ایله بوراری‌ده منافع كلیه‌سیله نصیبه‌دار قلمشدر . بوردور اهالیسندن حاجی باقی افندی ورژی مأموری پاولاكی افندی وحاجی محمد آغا بوكارلی صنعته سلوك ایدرك بوردور لواسنده آز بر مدت ظرفنده تكثیرینه سبب اولمشلر واراضیسی كیللی قوملی وایلك بهارده چیلری مساعد اولان محللرده تشویقانه احتیاج كوسترمكسزین تكثر ایتمشدر . اراضینك قوه‌ٔ انباتیه‌سنه وایلك بهار موسمنك مساعده‌سنه كوره دونمدن

قونیه قضاسنك احوال طبیعیه و جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — قونیه قضاسی ؛ ولایتك مركزنده عرض شمالینك (۳۷ ـ ۳۰ ـ ۳۸) درجه‌لری و طول شرقینك (۲۸.۲۵ ـ ۳۰.۳۵) درجه‌لری آراسنده وغایت واسع بر دوزلك اوزرنده واقعدر.

حدود و مساحه‌سی — قونیه قضاسی : شمالاً انقره ولایتی ، جنوباً قرامان ، بوزقیر ، سیدی‌شهر قضالری ، شرقاً قوچ حصار و ساطانیه قضالری و غرباً بك‌شهری ، ایلغین و آق‌شهر قضالری ایله محدوددر. قضانك مساحه‌سی تقریباً اون یدی بیك ایکی یوز یكرمی بر كیلو متره مربع اراضی‌یی محتویدر. [illegible] سطح بحردن طقوز یوز متره مرتفع اولوب [illegible] نقطه‌سی علی طاغلر دروه‌سی ایکی بیك متره ارتفاعنده‌در. دیگر طاغلرك ارتفاعلری (۱۰۰۰ ـ ۱۵۰۰) آراسنده‌در.

طاغلری — داخل قضاده پك جسیم و بیوك بر امتدادی حائز اولان هیچ بر طاغ یوقدر. یالکز لواجق طاغلری شایان اهمیتدر. بو طاغلر ایلغینك جنوبنده‌کی ایلغین صوینك شرقندن بدأ ایله شرقه طوغری امتداد و حین امتدادنده شمال و جنوبه متوجه اولمق اوزره متعدد قوللره آیریلیر. شماله طوغری اوزایان شعبه‌لری ایلغین کوینك شرقنده نهایت بولدیغی کبی جنوبه متوجهاً امتداد ایدن قوللری ده (۲۰۰۰) متره ارتفاعنده بولنان علی طاغلریله (۱۵۰۰) متره یوكسكلكنده قیزیل اورن سلسله‌لری بالتشكیل عباس طاغلریله برلشیر..

سالف الذكر لواجق طاغلرینك شرقه وزانان قسمی ، نقاط انتهائیه‌سیله شمالده‌کی بوز طاغلریله برلشن قره‌دقیا جباللی تشكیل ایتدیکی کبی وسطده قاقالی ، وهی ، قاقالی ولوراس طاغلرینی وجوده کتیرر و نهایت وسطده جنوب غربیده‌کی عباس طاغلریله کسب اتصال ایدر.

قره‌قیر طاغلری ایکی قوله آیریلیر بر وضعیتده‌در ؛ بونلردن شرق شمالی‌یه طوغری اوزایان بوز طاغلرینی و دیگری جنوب غربی‌یه ایتن قافرا ، طوغرو بل ، قافران بل طاغلرینی تشكیل ایدر.

بونلردن بشقه غرب جنوبیده عباس ، سوماس ، قیالی ، اکری بویون ، کرازلی طاغلریله جنوبده اولو سیوری یالاقلی ، دینه‌ل ، دده‌م ، قره‌طاغ جبالیله شمالده و طوز کولنك غربنده منفرد و ارتفاعسز کوچوك طاغلردن و متفرق تپه‌جكلردن عبارت اولان قوزوق ، بوز ، سیوری ، طاوشانلی ، قارانون ، قازا ، طوشان ، قارا طاغ ، قره‌بنه ناملرنده‌کی تلال صغیره مركز قضاسنك شایان ذكر طاغلرندن معدوددر.

مذكور الاسامی طاغلر مركز قضاسی اراضیسنك تقریباً درتده برینی اشغال ایتمكده اولوب متباقی درتده اوچ قسمی غایت واسع اووالر و جسیم صحرالردن عبارتدر.

اورمانلری — بو قضا داخلنده شایان ذكر جسیم و امتدادلی اورمانلر موجود دکلسه ده اوته‌ده بریده ۱۵ ـ ۱۰۰۰ هكتار وسعتنده اولدقجه مهم آردیچ و میشه اغاجلرندن متشكل اورمانجقلر وار در. خاش کوی ، سرای کوی ، بشره قواق ، اولو مصلا ، کچی مصلا ، محسنه ، بولاما ، قزیل اورن ، [illegible] ، کیرلی و حاموللی کیران ، نوزونه ، [illegible] ، بونسه ، تکه ، کیروان ، حنوره‌جق ، فره‌نكین ، [illegible] باغی قریه‌لری جوارنده و بو قریه‌لره [illegible] بولنان طاغلرده بولنان بو کوچك اورمانلرك بش آلتی یوز الی هكتار وسعت و امتداده مالكدر. بو اورمانلرده جوار قرا اهالیسیله شهرك [illegible] اولان احتیاج شدیدی سالف الذكر اورمانلرده‌کی اغاجلری کرسته امالنده صالح بر حاله کلمه‌سنه امكان عدم الامكان [illegible] آغاجلر فن [illegible] قطع ایدلسه مذكور اورمانلرده اون سنه ظرفنده [illegible] متره و [illegible] میشه آغاجلری یتشه‌جكی طوبرغك مجرب و مشهود اولان قدة انباتیه‌سندن استدلال اولنمقده‌در.

یایلالری — قونیه قضاسنك مختلف محللرنده مرعی و مزرعه حالنده برچوق یایلالر وار ایسه ده یالکز یایلالر [illegible] اورمانلر داخلنده‌کی یایلالر کبی دکلدر. یازین بر چوق حیوانات سورولری جوار کویلرده‌کی چیفتچیلر ایله اشغال اولنمقده اولدیغندن یایلا نامنی آلمقده‌در. بونلرك اك مشهورلری قاباجق ، دیكیلی طاش ، آجی دورن ، طاتلی قویو ، [illegible] ، باعری قورت ، اکری بایات ، [illegible] ، طوقوت ، [illegible] ، [illegible] ، حال دره ، قلعه ، کووه‌جك ، [illegible] ، [illegible] ناملریله یاد اولنمقده و یازین کلیتلی مقدارده اغنام سورولرینه مقر اولمقده در. یوقاروده ذكر ایدلدیکی وجهله بونلرك بر قسمی حبوبات زرعنه تخصیص ایدلمشدر قیشین بورالرده خلق اکلندیکندن و انجق یازین محصولاتی ادراك ایتمك اوزره اورالرده‌کی موقت مسکنلره کوچ ایدیلدیکندن بورا اصطلاحجه یایلا نامنی آلمقده‌در..

معدنلری — قونیه قضاسی داخلنده معادن مكشوفه‌دن اولمق اوزره یالکز سعید ایلی ناحیه‌سنك [illegible] قریه‌سی جوارنده مهمجه بر جیوه معدنی واردر. بو معدنك تحری رخصتنامه‌سی ۲۹ اغستوس سنه ۳۲۱ تاریخنده تبعهٔ دولت عثمانیه‌دن فوصی مانوسه ویرلمشدر. بوندن باشقه داخل قضاده معادن مكشوفه یوقدر. یالکز [illegible] ناحیه‌سی داخلنده اون ایکی [illegible] اوجاقلری واردر.

بونلر بشر سنه مدتلی رخصت نامه‌یه ربط ایدلمشدر . بو اوجاقلردن چیقاریلان طاشلر بالخاصه مقر ولایتده‌کی ابنیه انشا آتنده قوللانلمقده در . اشبو طاشلرك اوجاق محلنده بهر مترو مکعبی (۳-۵) غروشه صاتیلدیغی حالده شهرده بهر مترو مکعب طاش (۱۸-۲۰) غروشه ویرلمکده در . حال بوکه شهر ایله طاش اوجاقلری آراسنه بر دوقوویل خطی تمدید وبوصورتله نقلیات اجرا ایدلسه هم شهرك ابنیه انشا آتنده‌کی طاشه اولان احتیاجی سهولتله تامین ایدلمش هم هیچ بر مزیت انشائیه وتعمیریه‌یی حائز اولمیان عادی کرپیچ استعمالندن مبانی قورتولمش اوله‌جقدر. بوندن باشقه یازین توزینی یوتدیغمز قیشین چامورینی چیکنه‌دیکمز قالدیرمسز سوقاقلردن بز اللهك زواللی قوللاری تخلیص کریبان ایلمش اوله‌جغز ...

صولری — بو قضا داخلنده جاری صولردن اك مهمی چهارشنبه چایی‌در. بو صو، سریستال صویی نامیله بوز قیر طاغلرندن نبعان ایدرك شماله طوغری حین جریانده بعض سنه‌لرده ارتاق قیله ویران کولنك طاشان صولریله برله‌شیر . وچهارشنبه صویی نامیله مجراسنی شمال شرقی‌یه طوغری دیل ایدرك صاغدن وصولدن آلدیغی برچوق دره‌لر وچایلرله کسب جسامت ایدوب قونیه اوواسنه واصل اولور . نهایت واسع وصوسز اولان بو اووا مذکور چهارشنبه صولرینی بلع ایدرك چایك بر منصب معینه آقمه‌سنه مانع اولور .

صولدن آلاجه طاغ انکارندن چیقان ناموزا ، تکه صویی وکیرازلی طاغلرندن سوزولن اوردیولوزو دره‌سی ایله آق پیکار، وبوکا قاریشان کوپری صویی ایله صاغدن قره طاغ ، ددهم پایه‌لرندن اینن مختلف نامارده‌کی دره‌لر اشبو چهارشنبه‌یه قاریشیر . . بو دفعه قره ویران کولیله نهر مذکور آراسنده عملیات اسقائیه شرکتی طرفندن آچیلان قنال واسطه‌سیله بر چوق اراضی اروا واسقا ... [۱]

مه‌یلاسك شرق سطح مائللردن بر چوق دره‌لرله کسب جسامت ایدن یاشاره صویی آ... [illegible]
صیفیه‌لرك باغ وباغچه‌لرینی صولامقده وکچدیکی دره محله‌سیله مرام باغلرینه بر حیات بخش ایلمکده‌در . مه‌یلاسك عین ورسانده آقان سیله دره‌سیده شایان ذکردر . بونلردن باشقه مه‌یلاسك شمال سطح مائلی [illegible] بتاقلقلرده غیب اولوب کیتمکده‌در .

قضانك شمالنده‌کی قارانون طاغلرندن چیقاراق این اوکی ناحیه‌سی اراضیسندن کچن وشرق شمالیده‌کی طوز کولنه دوکیلان برده این صویی واردر .

داخل قضاده برده شربه صالح و صحته نافع و غایت لذیذ وصافی بر صو دها واردرکه چایر باغ قریه‌سی جوارندن چیقدیغی ایچون بونامی طاشیان بوآب صافی قزیل ئورن طاغلرینك جنوب پایه‌لرندن

[۱] عملیات اسقائیه‌یه دائر قسمه مراجعت .

نبعان ایتمکده‌در . منبعندن تا شهره قدر دمیر بورولر واسطه‌سیله سوق واساله ایدیلن بوصو، شهرك مختلف محللرنده‌کی چشمه‌لردن آقمقده ، بویوك ، کوچوك بتون سکان بلده‌نك باعث حیاتی اولمقده‌در.

کوللری — قضا داخلنده چهارشنبه صویی مجراسنده‌کی آجی کول ایله ، مرار صو کولی ، قوپه‌ن کولی وطوز کولی جوارنده برطاقم بتاقلقلر و سازلقلر تشکیل ایدن بر ایکی کول وارسه‌ده بونلردن هیچ بری کول اطلاقنه سزا براهمیتی حائز دکللردر. بالکز مرکز قضانك شمال شرقیسنده وقسماً بو قضا حدودی داخلنده بولنان طوز کولی ذکره شایان ایسه‌ده بوده قوچ حصار قضاسنه پك یاقین بر محلده بولندیغندن وحتی بر اسمی‌ده قوچ حصار کوی اولدیغندن مذکور قضا کوللرینك ذکری صیراسنده بو کوله دائر ایضاحات وتفصیلات ویریله‌جکدر .

پیکارلر وقابلیجه‌لری — داخل قضاده قابلیجه ایلیجه کبی منابع حاره یوقدر . فقط قضانك پیکارلری مبذول وصولری لذیذدر. ازجمله چایر باغ ، مقبل پیکاری، بك پیکاری نامنده‌کی صو منبعلری شایان ذکر منابع صافیه‌دندر . چایر باغی منبعندن چیقان صو ، دمیر بورولر واسطه‌سیله شهره جلب واساله اولنمشدر. بوصورتله شهرك صویه اولان احتیاجی بر طرف ایدلمشدر . بوصویه علاوه اولنمق صولاییه والی سابق نالشانمز حسنی بك افندی جانبندن دیکر پیکارلرك صولری ده قصبه‌یه جلب واساله ایدلمك اوزره‌در . بونلردن باشقه داخل قضاده دها بر طاقم منابع صغیره موجود ایسه‌ده او قدر شایان اهمیت اولمدقلرندن ذکرلرندن صرف نظر اولنمشدر .

قونیه قصبه‌سی — واسع بر اووا اوزرنده وسطح بحردن «۱۰۳۰» مترو مرتفع بر موقعده مبنی در . بغدادلر خط کبیری کذرکاهنده اولان بو شهر ، اناطولینك اك قدیم بلده‌لرندن معدود در . هواسی لطیف وصاغلام ، صولری ، لذیذدر. اسکیدن برسور ایله محاط بوشهرك الیوم اطرافی آچیق ومنظره‌سی لطافتدن عاریدر . بنالری ، اکثریت اوزره کیرچسز ، باصیق وپك قدیم بر طرزده انشا اولنمشدر . طرز جدید وزره یاپیلمش مساکن وارسه‌ده پك محدود در . بنالرك اوزرلری طوپراقله مستور ودیوارلری عادی چامور ایله صیوانمش اولدیغندن اشکال خارجیه‌سی ناظرونه ثقلت وقسوت ویرمکده‌در. سوقاقلر علی الاکثر انتظامدن عاری وطاشك ندرتنه بناءً قالدیرمسزدر. داخلی شهردن مرور ایدن مهمجه برایکی شوسه‌سی واردر. اصل جاده اطلاقنه سزا اولان بونلردر، بوشوسه‌لردن شهری استاسیونه ربط ایدن قسمی اوزرنده بر تراموای خطی تمدید ایدلمشدر . بو خطك فریدیه قره‌غولی اتصالندن بغدای بازارینه آیریلان برشعبه‌سی‌ده واردر . فقط بو قسم او قدر ایشلمك دکلدر. اك زیاده ایشلك واهمیتلی بر واردات تأمین ایدن استاسیونی شهره ربط ایدن قسمیدر .

سوقاقلر ، جاده‌لر قالدیرمسز وقالدیرملی اولان محللری‌ده انتظامسز اولدیغندن خلق یازین توزدن قیشین بتاقلق دینه‌جك درجه‌ده‌کی چاموردن بی زار اولمقده‌در. شو قدر وارکه اخیراً بلدیه‌جه اتخاذ ایدیلن بر قرار «موقع فعله وضع اولنه‌جق اولورسه بتون سوقاقلر وجاده‌لر باکه قالدیرم اوله‌رق عرض

وجود ایده‌جکدر. فقط شهرك اعمار وتنظیمی خصوصنده هرکون مشهود اولان قیدسزلق وبطائت نظر اعتباره آلنیرسه بوتشبثك ده دها بر چوق سنه‌لر پروژه حالنده قالمسی قویاً متحملدر. سوقاقلرده جاده‌لرده لغمدن اثر بیله یوقدر. برکت ویرسون‌که یاغمورلر، بوتملکنی پك سیرك زیارت‌ایتدکلرندن لغمسزلغك محاذیری پك ده حس اولنمامقده‌در. فضلات بشریه داخل مرکزده‌کی چوقورلرده مدفوندر. مزخرفات سائره داخل شهردن کچن صولر واسطه‌سیله خارجه سوق اولنمقده‌در.

داخل شهرده صنعی اولدیغی روایت ایدیلان وعلاء الدین تپه‌سی نامنی الان اوزری چیلاق‌بر تپه واردر. بوتپه‌نك تجاوزدن مصون قالان محللری والئ اسبق معمر بك طرفندن تسجیر ایدلمك ایسته‌نیلمش ایسه‌ده دیکیلان اغاجلر باقیمسزلق یوزندن اکثریتله قورومشدر. مذکور تپه اوزرنده علاءالدینه منسوب برجامع شریف ایله برده تربه، برساعت قله‌سی، بری روملره دیکری ارمنیلره عائد اولمق اوزره ایکی کلیسا وبرده علاءالدین سرایی خرابه‌لری موجوددر. تپه‌نك جنوبه ناظر اتکلرنی [illegible] کلشدر. فرانسز مکتبی، آمریقان [illegible] خسته خانه‌سی، روم جماعتی، تیاترو بناسی بو محله آراسنده‌در.

داخل شهرده مولانا جلال الدین رومی حضرتلرینك قبهٔ حضرالربه ودرکاه حضرت مولانا ایله [illegible] ساحه قبه‌لك تربه‌ری ودیکر موانی عتیقه [illegible] زمانلرده‌کی درجهٔ معموریت وسویهٔ مدنیتنه پك واضح برر برهان شکلنده تجلی ایتمکده‌در.

اطراف شهر، باغلر و باغچه‌لرله محاطدر، شهره پك یاقین اولان خوران باغلریله بر بچق ساعت مسافه‌ده‌کی «مرام» باغلری، بونلرك اك مشهورلریدر. بالخاصه مرام وادیسنك بداعت منظره‌سی، لطافت هواسی، یازین بر چوق متنزهینی اودلنشین ساحه‌سنه جذب ایتمکده‌در. بر چوق اغنیانك صیفیه‌لرینی احتوا ایتمکده اولان بو بهشت آسا قطعه‌نك یالکز برقصوری واردر؛ اوده [illegible] ده‌کی نفیس ولذیذ صویه عدم مالکیتیدر. وقتیله شهره جلب ایدیلان چایر باغ صویندن اورایه برحصه [illegible] عفو اولنماز بر قباحت عد اولنسه بجادر. مع مافیه بو، بو کونده خارج امکان بر کیفیت [illegible]

[illegible] باغ نامنده بری چای، دیکری منبع صویی [illegible] اولمق اوزره شربه صالح ایکی صو واردر. دوتلی صویی، طوپراق کونکلر واسطه‌سیله شهره کتیرلمش وبر چوق محللرده‌کی کار قدیم چشمه‌لردن آقیدلمشدر. صویی بولانیق ودیکلندیرمدکجه ایچلمز بر حالده‌در. چایر باغ صویی، فرید پاشانك والیلکی زماننده مهمجه بر مصرف ایله دمیر بورولر واسطه‌سیله شهره جلب واساله ایدلمش واکثریتله بو صودن آقیدیلان چشمه‌لر، اسکی چشمه‌لر یاننه بنا ایدلمشدر. وکره چایر باغ صوینه علاوه ایدلمك صورتیله شهره ایکی بچق ساعت قدر بر مسافه‌ده بولنان [illegible] وبك [illegible] صولرینك ده شهره جلبنه تشبث ایدلمشدر. والئ والاشانمز عطوفتلو حسنی بك‌افندی حضرتلرینك تحت ریاست علیه‌لرنده تشکل ایدن صو قومیسیونی، برآن اول مذکور صولرك شهره جلبی ایچون لازم کلن غیرت وفعالیتی صرف ایتمکدن کیرو طورمامقده‌در. اوروپایه سپارش اولنان بورولر کلمش اولدیغندن یاقینده عملیات تفریشیه‌یه ابتدار ایدیله‌جکدر.

ارکلی قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — ارکلی قضاسی؛ مقر ولایتك غرب جنوبیسنده عرض شمالینك (۳۷–۳۸) درجه‌لریله طول شرقینك (۳۱–۳۲) درجه‌لری آراسنده کائندر.

حدود و مساحه‌سی — ارکلی قضاسی شمالاً سلطانیه، جنوباً سلفکه سنجاغی، شرقاً اولوقیشله وبور قضالری، غرباً قره‌مان قضاسیله محدود اولوب تقریباً ۱۴۲۵۰ کیلو مترو مربعی اراضی‌یی محتویدر.

طاغلری — طوروس سلسله‌سنك قضا داخلنه تصادف ایدن قسمیله، قره‌جه طاغ؛ بو قضانك مشهور جبالندندر.

اورمانلری — ذکری کچن طاغلرك اوزرلرنده شایان ذکر اورمان یوقدر. یالکز اوته‌ده برده بعض حاللره تصادف اولنمقده‌در.

یایلالری — داخل قضاده پك چوق یایلالر وارسه‌ده باشلوجه‌لری شونلردر: بولغار، دودن Immeli راجیق، [illegible]، قره‌قیو، طوسون [illegible]، کرده کلیسا Kunde آکری چای، [illegible]، دیکنلی، [illegible]، دوملی Dunli علی‌بك آغیلی، صولی دره، طوزلی دره، هوك آلانی کاوور چیقوری، استاوول Stavoul قزیل تپه، چولادق، آق پیکار یایلالری..

مایس ابتداسندن حزیران نهایتنه قدر سالف‌الذکر یایلالرك هربرینه یوزر، اوچ یوزر چادر خلقی چیقار بویایلاجیلرك قسم کلیسی سلفکه واطنه جهتلرندن کلن «بوینی اینجه‌لی»، «قره‌کشکلی»، «[illegible]»، «بخشیش»، «قره‌قیه‌نلی»، «[illegible]» عشیرتلری تشکیل ایتمکده‌در. [illegible] «بکدك» نامی ویریلن اون درت قریه خلقی ایله «جبان» نامنی طاشیان ایکی کوی اهالیسی‌ده شباطك اون بشندن ایلول نهایتنه قدر قریه‌لری جوارنده‌کی مرعاره کوچ ایدرك صوباق او تعبیر ایتدکلری چادیرلرده امرار حیات ایدرلر..

معدنلری — بو قضاده هنوز آثار معدنیه‌یه تصادف ایدلمدیکی محلندن آلنان معلوماتدن اکلاشیلمقده ایسه‌ده بوکا جوارنده‌کی اراضی‌یه نظراً احتمال ویرلمکده‌در.

نهرلری — طوروس سلسله‌سنك استاوول یایلاسندن چیقان « ظنه » صویله یته مذکور سلسله‌نك اتکندن وهمنامی بولنان أبرز قریه‌سی درونندن نبعان ایدن « ابرز » صوبی قصبه‌یه ایکی ساعت بر محلده برلشه‌رك کوچوك بر نهرتشکیل ایدرلر . بو صو ؛ مجراسنده بولنان کویلرك باغ وباغچه‌لرینی وایکی یوز بیك دونم راده‌سنده واسع براراضی‌یی اسقا واروا ایلمکده‌در . یالکز شوقدر وارکه بر چوق زمانلردنبری جدول ومجرالری تطهیر وتعمیر ایدلمه‌ین نهر مذکور، اطرافه بایبله‌رق اوچ یوز بیك دونم مقدارنده اراضی‌یی بتاقلق حالنه کتیرمکده‌در .

بوندن باشقه داخل قضاده بور قضاسی حدودندن نبعان ایله ارکلینك قیزلجه قریه‌سندن کچن « آجی صو » ایله « دیوله » نامنده دیکر برصو واردر. بوصولرده منحط اراضیدن اثنای دورلرنده بتاقلقلر تشکیل ایتدکدن صوکره « آق کول »ه منصب اولورلر .

کوللری — بو قضاده شایان ذکر اوله‌رق « آق کول » واردر. بوندن باشقه یوقاریده اسمی کچن صولرك تشکیل ایتدکلری بتاقلقلر واردر. بونلردن بتیبس حالنده کرك زراعت وکرك صحت عمومیه نقطهٔ نظرندن مهم استفاده‌لر تامین ایدیله‌جکی محققدر . فقط الآن بو بابده جدی بر حرکت وتشبث کورلمه‌مشدر ؟ .

داخل قضاده قابلیجه کبی منابع حارهٔ معدنیه یوقدر . بر چوق محللرده بکارلر ولذیذ صولر اوله‌جنی اراضینك تشکلاتندن استدلال اولنمقده‌در ..

شهره عائد معلومات

ارکلی قصبه‌سی — سطح بحردن « ١٠٣٨ » مترو مرتفع برموقعده مبنی بو شهرك اطرافی باغ وباغچه‌لرله مزیندر . طوروسك غرب اتکرندن سوزولن مبذول صولر ، شهرك اطرافی وجوارنده بتاقلقلر تشکیل ایتدیکی جهتله هواسی وخیم وصنعه‌سی کثیردر. بوقصبه دیکر (ارکلی) لردن قصبه‌لرندن فرق اولنمق ایچون « قونیه ارکلیسی » نامیله یاد اولنمقده‌در . مبانی اکثریتله طرز عتیق اوزره انشا ایدلمشدر . سوقاقلری طار وغیر منتظمدر. ارکلی اسمی « هراقلیوس »دن محرفدر. روم قیصرلرندن هراقلیوس طرفندن انشا اولنان بو شهر او زمانلر پك ممتاز بر قصبه ایدی..

اورکوب قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — ارکوب قضاسی ؛ مقر ولایتك شرق شمالیسنده ، نیکده‌نك شمالنده انقره ولایتی حدودنده عرض شمالینك (٣٨-٣٩) درجه‌لریله طول شرقینك (٣٢-٣٣) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — ارکوب قضاسی ؛ شرقاً قیصریه سنجاغنك انجه صو قضاسی ، غرباً نوشهر ناحیه‌سی ، شمالاً انقره ولایتك آواوس قضاسندن آیران قزیل ایرمق وقیصرینك بوزجه کوی ، جنوباً انجه‌قضاسنك یره حصار ناحیه‌سیله محدود اولوب قضانك مختلف محللرنده ارتفاعلر (١٠٠٠-١٢٠٠) اراسنده وعموم قضا اراضیسی (١٢٢٥) کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در .

طاغلری — قضا داخلنده معروف بر سلسله موجود اولمدیغی کبی بویله بر سلسله‌دن آیرلمش طاغ شعبه‌سی ده موجود دکلدر. بوراده‌کی طاغلر ، باشلو باشنه تشکل ایتمش منفرد وکوچوك برطاقم تپه‌لردن عبارتدر. باشلوجه‌لری ارکوب ایله نوشهر آراسنده « کزمیل » وه طاغار » کویی اوستنده « حودول Hodoul » واون بژه دره کویلری سطح مائلنی وجوده کتیرن « طوپوز » وه آولاغی » طاغلرینه چاووش این وزکوه » کویلرینی اتکلرنده طاشیان « آق تپه » طاغلریدر ..

اورمانلری — اشبو کوچوك طاغلرده دیکر قومشو قضالرده اولدیغی کبی اورمان نامنه بر نشانه موجود اولمیوب انجق (آق)وه باش» کویلرنده اهالینك یاقاجغنه یتشه‌جك قدر میشه قورولقلری وه آقچه ویران » کوینه یاریم ساعت اوزاقلقده اون بش یکرمی دانه عصر دیده چام اغاجلری واردر. او کوی وجوار اهالیسی بو آغاجلری تخریب ایدن شخصك کرك نفسنجه وکرك عائله‌سنجه برضرره اوغرایه‌جغنی اعتقاد ایتدکلرندن بوعقیدهٔ جاهلانه سایه‌سنده مذکور اغاجلرك بالطه‌لانمقدن قورتولدقلری اکلاشیلمقده‌در .

قورولقلرده‌کی میشه‌لرله اشبو چاملرك وارلنی، بو حوالیده وقتیله اهمیتلی اورمانلرك موجودیتنه

شهادت ایتمکده‌لر ایسه‌ده خلقت آدمدن بری کاوب کچن بر چوق اقوامك حیات تاریخیه‌لرینك طلوع وغروبنه‌بر ساحهٔ فعال اولان وهیچ بر وقت سکنه‌دن خالی قالمایان بو مرکزی اناطولی پارچه‌سنك دواملی وجشیدلی ساکنلری یوزندن اورمانلرینی غیب ایتدیکی استدلال اولنور. از جمله بوکون قضامزکبی اورمان نامنه دیکیلی اغاجی اولمیان اوانوس قضاسنك «ککزین Guénézin» کوینده بر یوزینه چیقان معدن کوری طبقه‌سی بالطبع اسکی اورمانلرك انقاضندن باشقه اولمدیغندن بو حوالینك وقتیله بو کونکی کبی جیلاق واقتصادجه الیم بر منظره‌سی اولمدیغی تبین ایدر.

طاغلرك عمومیتله صنعی اورمان یتشدیرمکه استعدادی کورلدیکندن بیك اوچ یوز اوتوز سنه‌سنده مرکز قضا ایله مناسب کویلرده تطبیق تصور اولنمقده‌در.

یایلالری — قضانك اشاغی، یوقاری بیك ایکی یوز کیلو مربع اراضی‌یی حاوی اولمسی [illegible] زراعت [illegible] یکرمی [illegible] بولنمسی وهر بری بك جزئی قابل زراعت [illegible] مالك اولوب اوست طرفنك طاغلق، طاشلق بولنمسی یوزندن کوچبه صورتیله یایلا خلقی، چادیر سکانی بارندیرمغه مساعده‌ی اولمادیغی کبی مقیم اهالیدن یوزده یکرمی نسبتنده شایان قید واهمیت بر مقدارینك‌ده وسائط معیشتلرینك تدارکی آرقه‌سنده مملکتلری خارجنده عمر کچیردکلرندن وقعتادە قالانلرده یازین ولو صیفیه صورتیله اولسون یایلالره کوچمکه لزوم کورمدیکندن یایلاده اوراق قسمی یوقدر. یالکز باش کوینك بر ساعت یاقیننده «سلطانم» طاغی دنیلن محلنده «شیخ طوزسلی» زاویه‌سی جوارنده‌کی یایلایه، انجه صو قصبه‌سی اهالیسندن هرسنه اون بش یکرمی چادیر خلقی بو مذکور زاویه وظیفه‌دارلری ایلك بهاردن اغستوس نهایتنه قدر اوطورمق اوزره کلوب قویونلرینی اوتلاتمقله وقت کچیررلر. بوندن باشقه برده «صودول طاغی» انکنده‌کی (طاغار) کویی اهالیسندن بعضیلری‌ده مذکور طاغده وقت کچیرمك اوزره کوچ ایدرلر.

معدنلری — قضا داخلنده شهره بر ساعت مسافه‌ده (اولاشلی Oulachli) کوی یاقیننده طوپراق ایله قاریشیق برحالده زنکین بر کوکورت معدنی وارسه‌ده هنوز نه رخصتنامه‌سی آلنمش ونه‌ده ایشله‌دلمشدر. کوکورت معدننك بولندیغی قطعه ارضك قسم غربیسنده مشهور حاجی بکتاش مصنوعاتی وجوده کتیرن قیمتدار مرمر اوجاقلری واردر. مرمرلر؛ یشیل، بیاض وبال رنکنده‌در. بو مرمرلردن بوکون اوچ اوجاق ایشله‌دلمکده اولوب بری طوزلی صوده، دیکر ایکیسی ایچمه‌جه صویی موقعنده‌در. برده ینه اولاشلی قریه‌سی یاقیننده «چاقاق طاشی» معدنی موجود اولوب بونلردن باشقه آثار معدنیه‌یه هنوز تصادف اولنمامشدر. اوجاقلر رخصتنامه‌یه مربوط ورسوم نظامیه‌سنی اوده‌مکده‌درلر.

بونلردن باشقه اورکوب قصبه‌سی حدودنده بولنان اون سکز طاش اوجاغنك جدولیله ١٣٢٨ سنه‌سنده رخصت تذکره‌سی ویرلش اوچ طاش اوجاغنك جدولی ایستاتیستیق قسمنه درج وعلاوه قلنمشدر.

نهرلری — قضانك ایچندن کچن نهر یوقدر. یالکز اورکوبه ایکی ساعت مسافه‌ده قضانك شمال حدودینی چیزه‌رك کچن «قزیل ایرماق» نهری ذکر ومطالعه‌یه شایاندر. عثمانلی وطننك اڭ بللی، باشلی آقار صولرندن اولان واحفاده تورك نسل نجیبنك غوغا خاطره‌لرینی فیصیلدایه‌رق سکونتله اوزانوب کیدن قزیل ایرمغك چوق بیلنمش اولمسی طرفمزدن فضله معلومات ویرلمسنه مانعدر. شو قدر سویله‌مك لازم کلیرکه چیقدیغی قیناقلردن قاووشدیغی قره‌دکزه قدر بتون یتاغی بوینجه هر ایکی ساحلنده لب وصالنه اوزانان وصوسزلقدن یانوب قاورولان طوپراقلره هیچ بر قطرهٔ انعام لطف ایتمه‌مسی آغلانه‌جق انحطاط فجایعندندر. نهرك یتاغی ایکی طرفنده‌کی طوپراقلردن آلچاق اولدیغندن صویك، یوکسك سویه‌لی یرلره کوتورلمسی ایچون جدوللر آچیلماسی وماکنه‌لر قوللانلمسی لازم کلیورکه هنوز علم و فنك پك یبانجی نظرلرله کورلدیکی وفوائدینه اعتقاد اولنمادیغی زواللی مملکتمزده بو قولایلی واسطه ایله ویره‌جکی نعمتلر تقدیر اولنمامقده‌در. نهرك یتاغی تمیزلنیرسه بو نهرك کمیلرك کلوب کیتمسنه یارایه‌جغی فن اربابنجه تسلیم اولنمقده‌در.

قزیل ایرماقدن بوزجه وصاری حضر کویلیلری طرفندن صید اولنان بالقلر جوار قصبه‌لرده واورکوبده صاتیلیر. یالکز اورکوبه سنوی تخمیناً اون اوچ بیك کیلو بالیق ادخال اولنور. عثمانلی بوزه‌سی (٣٥-٥) غروشدر. بو ایرماقدن چیقارتیلان بالقلر، یاین، علی‌دەده، خاص بالیق نامیله اوچ نوعدر. یابین بالقلری (٤٠-٥٠) قیه ثقلتنده اولانلرینه تصادف ایدلمکده‌دز. صورت صید پك بسیط بر شکلده‌در. بر یانه کتیریلان درت وبعضاً التی طولومك اوزری درت طرفی تخته ایله‌چاقیله‌رق حاصل اولان مربع ویا مستطیلك اورته‌سی یومشاق داللردن سپت کبی اورولور. یعنی اسقاره‌یاپیلیر. بونلره بینن آدملر کندیلرینك ایاقلری اورمه آغلری قارشیلقلی آته‌رق قسمتلرینه چکرلر.

اورکوبه [illegible] ساعت مسافه‌ده‌کی (سووەشه Surreche) کویی اتکلرندن قایناین [illegible] چایی، [illegible] جبل، سنه‌صون Sinéson کویلریله اورکوب قصبه‌سنك شرقنه دوشن وادی‌یی تعقیب ایدرك آوانوس قارشوسنده قزیل ایرماغه دوکولور. بو کویلر و اورکوب اهالیسی باغچه وترلالرینی صولامق اوزره بو صودن فائده‌لنیرلر.

داخل قضاده کول وبتاقلق یوقدر.

معدن صولری — ممسون کویندن اوزنکی چاینه قدر سورن وادی بوینجه قاینایان پیکارلر فحمیت سود، دمیر وغازی حاوی اولوب اهالی هاضم مقامنده بونی قوللانیرلر، چینتلی معدن صویی قدر فائده‌لیدر.

اورکوبه یاریم ساعت اوزاقلقده اولاشلی کویی انکنده آز مسهل معدن صویندن ایچمك وفائده‌لنمك اوزره یاقین کویلر وقصبه اهالیسی طوپلانیرلر، هاضم ومسهل اولان اشبو معدن‌صولرنده یتاجق وراحت ایده‌جك هیچ بر یر یوقدر. بو صولر قوملی بعض قیناقلردن چیقارلر. دقیقه‌ده یکرمی لیتره قدر صو النه‌بیلیر. آقان صولر قوملر آراسنده غیب اولوب کیدر.

شهره عائد معلومات

اوركوب قصبه‌سی — آوانوس ونیكده‌یه كیدن یوللر اوزرنده وبر طاغ اتكنه مبنی، منظره‌سی كوزل باغ وباغچه‌لری چوقدر. شهر مذكور نوشهرك درت ساعت شرقنده و انقره ولايتی حدودنده‌در. مبانی، اكثریتله كاركیر ویوزده آلتمشی فرنك كره‌میدیله اورتولودر. سوقاقلری غیر منتظم ایسه‌ده پیس دكلدر.

شهرك داخلندن كچن صولرك كثرتندن دولایی منخرفات لاغملر واسطه‌سیله خارج شهره آقفده‌در. عمومیتله اولر حولیسز وباغچه‌سزدر. باغچه‌لر وبوستانلر شهره اون دقیقه مسافه‌ده‌در.

ارمناك قضاسنك احوال جغرافيه‌سی

موقع جغرافیسی — مقر ولايتك جنوبنده ارض شمالينك (۳۶-۳۷) درجه‌لری ایله طول شرقينك (۳۰-۳۱) درجه‌لری اره‌سنده كائندر.

حدود ومساحه‌سی — شمالاً قره‌مان قضاسنك آلاطاغ وخادم ناحیه‌لری، جنوباً انامور قضاسی، شرقاً كلنار وموط قضالری وغرباً علائیه قضاسیله محدود اولوب مساحهٔ سطحیه‌سی تقریباً ۳۲۲۰ كیلومترو مربعنده‌در.

طاغلری — داخل قضاده مختلفناملرله امتداد ایدن شمالی وجنوبی اولمق اوزره ایكی سلسله جبال واردر. بونلردن شمال قسمی، طوروس سلسلهٔ عظیمه‌سنك شعباتندن اولان اطراس، بوزطاغ الاكی، یاللی بل، آلتون طاش ناملری آلتنده شمال شرقیدن جنوب غربی‌یه طوغری امتداد ایتمكده ایسه‌ده جنوب قسمی‌ده بوند، آق پیكار، آبانوز و مازا اسملرینی آله‌رق قضانك مختلف محللرینی اشغال ایتمكده‌در. برنجی طاقم اون التی، ایكنجی طاقم‌ده اون اوچ كیلومترو امتدادنده‌در.

اورمانلری — مذكور الاسامی طاغلرك یوز بیك هكتاری متجاوز سطحلری چام، قطران، اردیج، همیشه آردیچ اغاجلرینی محتوی اورمانلرله مستوردر. اوتوز بر قطعه‌دن عبارت اولان اشبو اورمانلرك مشهورلری؛ بوغاز جابری، ده‌كه چاتی، دلیك طاش، قزیل كین، منوغات، حلواجی دوزی، آپی پیكاری، بیسه، اریك‌دره‌سی، سبكیری، بولانجی، بورجاقلی، دلی خرق، قیریش ماندا بوغازی، یورد طاغی، موزدادی، قوقار پیكار، قیرلی تپه، قویوجق، طیش یایلاسی، كیره‌نز، آی‌طوغدی، لادنجه پیكاری، حاجی علاءالدین، آی چكیچ، چام الاكی، سازاق، یرباغی كوجك، كوله‌جالی، موطی، اسكی‌یرباغی، چریش. آریلق اوكی، آق‌پیكار اسملریله یاد اولنمقده‌در.

یایلالری — ارمناك قصبه‌سنك ایكی ساعت شرقندن باشلایه‌رق شمال وشمال غربی‌یه طوغری اوزایان وتقریباً قرق طقوز بیك هكتار وسعتنده بولنان بر طاقم یایلالر واردركه بو یایلالره اطنه ولايتك ایچ ایل سنجاغنه ملحق انامور، كلنار، موط قضالریله علائیه‌دن كلن و (تكه‌لی)، (مته منجی)، كوسه‌لرلی)، (بخشیش)، (مرادی)، (كشافلی)، (حسن‌اوشاغی)، (قره‌لر)

ملرى آلان تخميناً بيك چادر خلقندن و (٨ - ١٠) نفوسدن عبارت عشاير ؛ بورالرده مارتدن تشرين اول نهايتنه قدر اقامت وروز قاسمى متعاقب قيشلق مسكنلرينه عودت ايتمكده‌درلر . عشاير مذكوره‌نك اللرنده موجود اغنام ، دوه ومواشئ سائره‌نك مقدارى (١٠٠) بيك قدر تخمين اولنمقده‌در .

معدنلرى — ذكرى سبق ايدن طاغلرده معادن مكشوفه يوقدر. يالكز بعض يرلرده كومور ودمير معدنلرى آثارينه تصادف ايدلمكده در.

نهرلرى — بو قضانك اك مهم صويى، «كوك صو» نهريدر. بونلر كبى طاغنك جنوبنده‌كى «كونه» نام محلدن منبعنى آله‌رق شرق جنوبى‌يه طوغرى جريان ومركز قضا اولان ارمناك قصبه‌سنك ايكى ساعت جنوبندن مرور ايدر. نهر مذكور اثناى جريانده صاغدن ارمناك (نواحى) ناحيه‌سنك جيولر، باش كوى، ازويد كويلرندن چيقان اوفاق چايلرى آله‌رق موط قضاسنه داخل وطاغدن ديرمان قضاسنك ابتداى ناحيه‌سندن‌كى (عباشى) صويله موط قضاسندن چيقان، قورت صوينك برلشمه‌سندن حاصل اولان (موط چايى)نى آلدقدن صكره ايچ ايل سنجاغنك مركزى اولان «سلفكه» قصبه‌سندن بالمرور «كان اوجى» دنيلان محلدن بحر سفيده منصب اولور. بو نهر؛ سير سفائنه صالح اوله‌جق بر وسعت وجسامتى حائز دكلسه‌ده مجراسنده بولنان طاشلقلر فنى بر صورتده تطهير وازاله ايديله‌جك اولورسه تأمين ايديله‌جك اولان سلامت جريان سايه‌سنده كراسته نقل وسوقنه خادم اوله‌بيلير. اليوم بونلردن اسقا صورتيله ده استفاده ايديلمكده‌در. بونلردن باشقه قصبه وكويلرده برچوق پيكارلر وچشمه‌لر موجود اولوب بونلردن باغ و باغچه‌لر صولانمقده‌در . داخل قضاده قابليجه وايليجه‌لر كبى مياه حاره‌ٔ معدنيه اولماديغى كبى كول ده موجود دكلدر .

شهره عائد معلومات

ارمناك قصبه‌سى — طوروس سلسله‌ٔ جسيمه‌سنك قوللرندن آربه قرى - صوصانلى طاغنك اتكنده مبنى وسطح بحردن بيك مترو ارتفاعنده بر نقطه‌ده كائندر . «١٥٢٠» خانه‌لى ويدى بيك اللى آلتى نفوسلى اولان بو شهرك هواسى لطيف ومنظره‌سى خوشدر . قصبه‌نك داخلنده جارى مبذول صولر سايه‌سنده هر درلو ميوه وسبزه و محصولات سائره يتيشديرلمكده‌در . سوقاقلر غير منتظم ونظافتسزدر . قصبه‌نك شمال جهتنده كائن «جله» نام موقعنده نبعان ايدن صو ، طاش و طوپراقدن ياپيلمش «آوغين» دنيلن يوللر واسطه‌سيله شهرك مختلف محللرينه سوق واساله ايدلمشدر . داخل شهرده قره‌مان اوغللرينك بنا كرده‌سى اولان بر چوق جوامع شريفه ومدارس واردر . شهرده وملحقاتده بر فرد خرستيان بولنمديغى ايچون كليساده يوقدر . خان ، اوتل لوقانطه كبى مؤسسات مدنيه‌ده مفقوددر .

اسپارته قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سى

موقع جغرافيسى — اسپارته قضاسى ؛ آغلاسون طاغى جوارنده عرض شماليك (٣٧-٣٨) درجه‌لريله طول شرقينك (٢٨-٢٩) درجه‌لرى آراسنده وطاغلق بر موقعده‌در .

حدود ومساحه‌سى — اسپارته قضاسى ؛ شمالاً اولوبورلو ، جنوباً بوردور سنجاغى ، شرقاً اكردير قضاسى ، غرباً بوردور سنجاغيله محاطدر . اسپارته قضاسى تقريباً ايكى بيك سكز يوز يكرمى كيلو مترو مربعى وسعتنده‌در .

طاغلرى — داخل قضاده طوروس سلسله‌ٔ جبالندن منشعب «داوراز» طاغيله «كلنجك» طاغلرى ، وكچى بورلى ناحيه‌سنده «سكود» داغيله «يان» طاغلرى موجوددر .

اورمانلرى — سالف الذكر كچى بورلو ناحيه‌سنده سكود و يان طاغلرنده‌كى يوز التمش بيك هكتار بر محلى اشغال ايدن قره‌چام ، آق چام ، صارى چام ، ميشه ، آرديچ ، پرنال اغاجلريله مستور كنيش اورمانلر واردر كه عدد هكتاره نظراً بهر هكتارده ايكى يوز اغاج بولنديغى تخمين اولنمقده‌در.

معدنلرى — كول باشى قريه‌سنده بر «آرسنيق» معدنى واردر . بيك طقوز يوز آلتمش سكز جريب اراضيى استيعاب ايدر . امتيازى ١٣١٦ سنه‌سنده طقسان طقوز سنه مدتله اعياندن مشير فؤاد پاشا زاده محمد رشيد وعالى بكاره ويرلمشدر . هنوز ايشله‌تلمكه باشلانمامشدر.

بوندن باشقه كچى بورلو ناحيه‌سنده بر «كوكرت» معدنى واردر . اون بش سنه اول اهالى طرفندن ايشله‌تلمكه باشلانمش ايسه‌ده حكومتجه منع ايديله‌رك طوپخانه‌ٔ عامره‌دن كان مأمورلرى واسطه‌سيله كشفيات لازمه‌سى اجرا ايدلمش و٣٢٣ سنه‌سنده يوز سنه‌لكى آلتمش بيك غروشه اولمق اوزره درسعادتده مزايده‌يه ويرلمش ايسه‌ده نتيجه‌سنك نه‌يه اقتران ايتديكنه دائر معلومات يوقدر. اليوم خالى ومعطل طوريور.

نهرلرى — مركز قضاده شايان اهميت نهر يوقدر . يالكز قصبه‌يى ايكى قسمه تفريق ايدن «قورى چاى» نامنده بر دره واردر كه مملكتى دائما تهلكه‌ٔ سيلابه معروض بولنديرمقده‌در .

كوللرى — مركز قضاده شايان ذكر كول يوقدر . يالكز كول باشى قريه‌سنك بوردور كولنه جوار اولان محلنده بر آز بتاقلق موجوددر . برده اسپارته قصبه‌سنه بر ساعت مسافه‌ده كائن

[illegible] دولاشيله بيلير بر كوللجك واردر . صويى طاتليدر . بر تونل وخصوصى خرقلر واسطه‌سيله قصبه وقرايه اساله اولنمشدر . محلاتك بر قسم باغ وباغچه‌لرى بو صو ايله اسقا اولنور . داخل قضاده قابليجه يوقدر .

مشهور بلده‌لرى وخانه‌لرك طرز انشاسى

اسپارطه شهرلرى — مركز لوا اولان اسپارطه شهرى ؛ سطح بحردن ١,٠٠٠ ، مترو مرتفعدر . شهر مذكور برطاغ اتكنه مبنى خفيفجه ميلى وباغ وباغچه‌لرله محاط بيضى الشكل بر قصبه اولوب طولى ، غربدن شرقه ، يدى وشمالدن جنوبه ايكى ، ايكى بچق كيلو مترودر . خارجاً منظره‌سى لطيفدر . داخلاً سوقاقلرى دار اولميوب ، سكز اون مترو كنيشلكنده بر قاچ جاده‌سى واردر . [illegible] طرزى منتظم [illegible] مركز [illegible] اهالى [illegible] على العموم اخشاب وكرهميدلر . وزرى [illegible] مشهور طام اولر وارسه‌ده پك آزدر .

على العموم مساكن شو طرزده‌در :

[illegible] بر صوفه . اوك طرف آچيق ويأخود جامه‌كان [illegible] قبله‌يه ناظر ، ينه قبله‌يه ناظر اولملق اوزره يان يانه ديزلمش اوچ اوطه . بعضاً جانبينده‌ده اوطه‌لر بولنور . هر اوده‌ده اوجاق ، يوكلك ودولاب موجوددر . آلت قاتده ايسه اوطورمقدن زياده ذخيره انبارى [illegible] اتخاذ ايدلمش اوطه‌لر ، حيواناته مخصوص آخورلر وصمانلق موجوددر . اسكى [illegible] اولر ، همان عينى طرزده‌در . يالكز اسكيلرك اوزرى طامدر . طامك اوستنه لسان روميده «طوپراق ديمك اولان [illegible]لاسى » تعبير اولنور . بر نوع لزوجى طوپراق فرش ايدرلر وياغمور ياغدقجه طاملرك آقمسنه ميدان ويرمه‌مك ايچون « يوغو » طاشى دنيلان ودائما طاملرك اوستنده دوران اسطوانى الشكل بر طاش ايله تسويه ايدرلر . يكى اولرك اوستى كره‌ميدله اورتوليدر . صوفه‌نك اوك طرفى ديكر [illegible] آچيقلغنه مقابل يوز يكرمى پارچه جامله قپاليدر . ابدستخانه‌لر عموميته اولرك خارجنده بولنوركن صوك زمانلرده خانه‌لر درونده ياپيلمقده وفقط بر چيقنتى ايله ممكن مرتبه اصل خانه‌يه اوزاق بولنديرلمقده‌در . باغچه‌سز اويوق كبيدر . بونكله برابر اولرك «حاياط» نامى ويريلن كنيش حوليلرى واردر . اكثرى اولرده چشمه موجوددر . اسپارته‌ده درجهٔ ثروته كوره بويوك باشلانمش ومتباقى انشا آتى سعهٔ حاله ترك ايدلمش پك چوق ناتمام اولر واردر . .

اقسراى قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سى

موقع جغرافيسى — آقسراى قضاسى ؛ مركز قضاسنك شرقنده وحسن طاغى جوارنده عرض شماليسنك (٣٨-٣٨,٣٠) درجه‌لريله طول شرقينك (٣١-٣٢) نجى درجه‌لرى آراسنده وفوق العاده منبت بر اراضى داخلنده‌در .

حدود و مساحه‌سى — آق سراى قضاسى ؛ شرقاً قزيل ونوشهر وقسماً نيكده ، غرباً [illegible] قونيه وقوچ حصار محله‌سى ، شمالاً قوچ حصار وقزيل ايرماق جنوباً قسماً نيكده ، بور [illegible]طانيه ايله محاط ومحدود اولوب تقريباً يكرمى بيك كيلومترو مربعى وسعتنده براراضى‌يى محتويدر .

طاغلرى — آقسراى قصبه‌سنده ذكره شايان حسن طاغى ايله اكه‌جك طاغى واردر . حسن طاغى ، قضانك جنوبنده كائن وسطح بحردن اوچ بيك درت يوز مترو مرتفعدر . بو طاغك غرب شمالى ، يعنى آقسراى قصبه‌سى جهتى ، هيچ بر سلسله‌يه متصل دكلدر . اتكنده بولنان اقسراى [illegible] قوچ حصار طوز كوله [illegible] قدر امتداد ايدر بر [illegible] جهت شماليه‌سى مذكور طاغدن منشعب وقوچ حصار قصبه‌سندن سكز اون ساعت ايلريكى‌يه قدر ممتد برسلسله تمديد ايتمكده‌در . بو طاغدن باشلوجه اوچ سلسله انشعاب ايدر : بونلردن برى طاغك شرق جنوبى جهتندن بدأ ايله يوقاروده ذكر اولنديغى وجهله شمال غربى‌يه طوغرى اوزانه‌رق قوچ حصار قصبه‌سنك سكز اون ساعت ايلروسنده نهايت بولور . ايكنجى سلسله حسن طاغنك شرقندن باشلايه‌رق نيكده‌نك (ملنديز) طاغلريله برلشير . اوچنجيسى اشبو سلسله‌نك مبدأندن آيريله‌رق حسن طاغنك شمال جهتنه طوغرى امتداد ايله آقسرايك صور صوف ونيكده‌نك « نار » قريه‌سى ايلروسنده نهايت بولور .

بونلردن باشقه بر طاقم اوفاق طاغلر موجود ايسه‌ده جمله‌سى مذكور برنجى وايكنجى سلسله‌لرك شعباتندن معدوددر . بوطاغك ابعادينى تخمين ممكن اوله‌مامشدر . يالكز ايضاحات مشروحه‌دن مستبان اوله‌جغى اوزره طاغك قسم اعظمى ، آقسراى حدودى داخلنده‌در .

حسن طاغنك اولجه حال فورانده بر بركان اولوب بالاخره سونمش اولدیغی روایتی موجود وقرائن وسائر علائم ، جوارنده‌كی «لاو» انقاضیله تأیید ایتمكده‌در .

اكه‌جك طاغی ؛ بیوك وكوچوك اكه‌جك نامیله ایكی‌یه آیرلمشدر . بو تفریق ؛ مذكور طاغك مشهود اولان ایكی یوكسك تپه‌سندن نشئت ایتمش اولدیغی مظنوندر . كوچوك اكه‌جك آقسرای قصبه‌سنك یكرمی كیلو مترو شرق شمالیسنده‌كی كوكس كوزل قریه‌سندن بدأ ایله اولا جنوبه طوغری بر بورون شكلنده اوزار بعده شماله دونه‌رك بر مدت اوزادقدن صوكره تدریجاً آلچالمغه باشلار . بورادن تكرار غربه طوغری امتداد ایدن قسمنه بیوك اكه‌جك نامی ویریلیر . كه دیكرینه نسبتله دها یوكسكجه اولان اشبو طاغدن شمال غربی‌یه بر قول اوزانه‌رق قوچحصارك یانلی قریه‌سنه قدر امتداد ایدر .

اورمانلری — داخل قضاده حسن طاغنك اتكلری یزی وفق وبودور میشه اغاجلریله مستوردر . بو طاغلرده میشه‌دن باشقه اغاج یوقدر . بو اغاجلرك بویلری بر نهایت آلتی اكثرون قدردر . بو اورمانلرك میشه‌لری غایت طیانیقلی اولدیغندن آلات زراعیه اعمالنه واودون كوراوله‌رق محروقانده استعماله الویریشلیدر . بو اغاجلرك پلیده مشابه بر میوه‌سی واردر . اغنام بو میوه‌لری ... بر فنالره بك گوزل تغذی ایدییورلر . اكه‌جك طاغلرنده‌ده میشه آغاجلرندن متشكل اورمانلر واردر . بونلره اورمانلقدن زیاده قورولق دیمك دها مناسبدر . چونكه بونلرك ارتفاعلری حسن طاغی اورمانلرنده‌كی اغاجلردن دها آزدر . كوموره كلمز ، یالكز اودون اوله‌رق محروقاته یارار .

شو ایضاحاته نظراً آقسرای قضاسی داخلنده قونیه‌نك بعض قضالرنده اولدیغی كبی جسیم وواسع اورمانلر یوق دیمكدر . موجود اولان قورولر كراسته اعمالنه صالح دكللردر .

یایلالری — بو قضا داخلنده مرعی ومزرعه حالنده بر چوق یایلالر وارسه‌ده ، مع التأسف اسملری وموقعلری حقنده قضاجه معلومات ویریله‌مدیكندن درجلرینه موفقیت الویرمدی . انشاالله بوكبی نواقص سنهٔ آتیه‌ده اكمال ایدلمكه چالیشیله‌جقدر .

معدنلری — بوقضا داخلنده معادن مكشوفه اولمدیغی كبی الیوم معادن غیرمكشوفه آثارینه‌ده تصادف ایدیله‌مه‌مكده‌در .

نهرلری — بوقضا داخلنده شایان اهمیت نهر یوقدر . یالكز حسن طاغندن منشعب سلسله‌لرله نیكده‌نك ، ملندیز ، طاغلرندن نبعان ایدن برطاقم كوچوك دره‌لر آقسرایك اخلاره قریه‌سی جوارنده برلشه‌رك برچای تشكیل ایدن لذیذ وبراق برصو حجب قریه‌سی جوارنده ، بكار ، نام محلدن چیقان سیاه وشربه غیر صالح دیكر برصو ایله برلشه‌رك اوفاق برایرماق تشكیل ایدوب آقسرای قصبه‌سندن بالمرور قوچ حصار كولنه دوكیلیر . اشبو ایرماغك منبعندن منصبنه قدر یكرمی ساعت امتداد ایدن مسافه داخلنده‌كی مركز قضا ایله اوتوز قدر قریه اراضیسی كاملاً بوصودن اروا واسقا ایدلمكده‌در . داخل قضاده دها برچوق دره‌لر وچایلر واردر . الك مهملری اكه‌جك طاغلرندن نبعان ایله

مذكور طاغك مائله‌لرنده‌كی اراضی‌یی اروا ایدن لطیف ولذیذ صولردر . بوطاغك جهت جنوبیه‌سندن نبعان ایدن صولر كاملاً قیزیل ایرماغه دوكیلدیكی ، شمال وجنوب شرقی جهتلرندن چیقان صولردن برقسمی آقسرای اوواسنه وبرقسمی‌ده قصبه‌نك اورته‌سندن كچن ملندیز چاینه انصباب ایدرلر . فقط بونلردن هیچ بری حائز اهمیت بر نهر ویا ایرماق دكلدر .

كوللری — حسن طاغنك شماله طوغری اوزایان قوللرندن منشعب تپه‌لرك آراسنده و صور صوف قریه‌سنه یاقین بر نقطه‌ده ، صورصوف ، نامیله معروف بر كول واردر . بو كولك مساحهٔ سطحیه‌سی اون بیك مترو مربعی تخمین اولنمقده‌در . كولك صویی نه شربه صالح ونه‌ده اروای اراضی‌یه نافع ومساعددر .

داشبو كولی تمدید ایدن تپه‌لرك غرب جهتنده اولدقجه واسع وكولك سطحندن منحط اراضی‌یی الحاق ایتمك اوزره كار قدیم بر منفذه تصادف ایدیله‌رك سكز سنه اول مذكور منفذ ، صور صوف ونه‌زی قریه‌لری اهالیسی طرفندن آچیله‌رق كولك صویی مذكور اراضی‌یه اساله ایدلمش ایسه‌ده مزروعاته ضرر وردیكی تجربه ایدلمكه بنا قپادلمشدر . بو كولك صویی یالكز حیواناته یارایشلی اولدیغندن جوارنده‌كی قریه‌لر حیواناتنی بو صودن اروا ایتمكده‌درلر .

پیكار و قابلیجه‌لری — بوقاروده ذكری كچن صورصوف كولنه قریب بر موقعده حزیران و تموز آیلرنده چیقان صیجاق بر صو واردركه بو صویك امراض جلدیه وباصوره نافع اولدیغی روایت اولنمقده‌در . حالبوكه مذكور آیلرده بورایه استحمام اوزره كیدرلرسه‌ده تركیبات كیمیویه‌سی غیر معلوم بولندیغندن امراض مذكوره‌یه قارشی اولان تأثیراتی نه درجه‌ده اولدیغی بیلنمه‌مكده‌در .

حسن واكه‌جك طاغلرنده پك چوق پیكارلر وارسه‌ده تعدادی واحوال مخصوصهٔ طبیعیه‌لرینی تعریف قابل دكلدر . هر ایكی طاغدن چیقان پیكار صولری عمومیتله نافعدر .

شهره عائد معلومات

آقسرای قصبه‌سی — آقسرای ؛ مقر ولایتك یوز كیلومترو شرق شمالیسنده حسن طاغنك شمال اتككنده بر اووا اوزرینه مبنی وسطح بحردن بیك آلتمش مترو مرتفع بر موقعده‌در . قصبه‌نك شرق وشرق شمالی جهتلری یوكسك تپه‌لر ، اوزرنده وسائر جهتلری اووا‌ده‌در . داخل شهردن ملندیز نامنده برصو كچر . قصبه‌نك وسطنده آثار سلچوقیه‌دن یوز اللی كیلو مترو مربعی برمحلی احاطه ایدن جسیم بر قلعه خرابه‌سی واردر . قلعه‌نك احاطه ایلدیكی محله الیوم ایچری شهر نامی ویرلمكده‌در . بو قلعه‌نك بر چوق محللری كوریله‌میه‌جك درجه‌ده منهدم وتماماً مساكنه انقلاب ایتمش ایسه‌ده طوپراق آلتنده‌كی تملرینه الآن تصادف اولنمقده‌در . ابنیه انشا آتی صره‌لرنده تملری آچیلدقجه مشاهده اولندیغی وجهله اشبو قلعه زمینی اساساً اطرافنده‌كی محلات زمینه مساوی ایكن ابنیه انشا اولنه اولنه طوله‌رق قصبه‌نك اورته‌سنده بر تپه تشكیل ایتمش وقصبه‌نك‌ده اقسام سائره‌سنده‌كی صولرله

[illegible] . خارجدن [illegible] زمان قامه زمینی اوزرنده‌کی مبانیدن باشقه ابنیه کورولمز ، او جهتلر آغاجلقلرله اورتولو کوریلیر . قصبه‌نك سوقاقلری طار وغیر منتظمدر .

بر قاچ سنه‌دن بری سوقاقلر توسیع وقالدیرم تفریش ایدلمکده اولدیغندن وطرق عمومیه‌یه التصاق ایدن اقسامی اکمال ایدلدیکندن بر قاچ سنه‌یه قدر سوقاقلرك تماماً برحال انتظامه کیره‌جکی شبهه‌سزدر. قصبه‌یی تشکیل ایدن مبانی کرپیجدن انشا ایدلمش واوزری قامیش وطوپراقله اورتلمش ایسه‌ده شهره [illegible] انشا ایدلمکده واوزری طوپراق یرینه کره‌میدله اورتولمکده‌در . بو طرز انشا کوندن کونه توسع [illegible]

[illegible] ورته‌سندن کچن صو شربه صالح اولمدیغندن اوچ یوز اون سکز سنه‌سنده [illegible] [illegible] ایکرله شهر جوارینه بر صو جلب ایدیله‌رك اورادن معدنی بورولر واسطه‌سیله هر طرفنه توزیع [illegible] قصبه‌یه بر ساعت مسافه‌ده موجود اولان بر بتاقلق آز ، چوق هوایی اخلال [illegible] ایسه‌ده [illegible]

[illegible]

آقسکی قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — مرکز قضاسنك ، جنوب غربیسنده عرض شمالینك (۳۶,٤٥ـ۳۷,۲٥) درجه‌لری [illegible] طول شرقینك (۲۹ـ۳۰) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — آقسکی قضاسی ؛ شرقاً بوزقیر ، غرباً علائیه ، اکردیر ، شمالاً سیدی شهری ، بك شهری قضالری ، جنوباً علائیه قضاسیله محدود اولوب کیك طاغلری اوزرنده وتقریباً [illegible] بیك کیلومترو [illegible] اراضی‌یی حاویدر .

طاغلری — طوروس سلسله‌سی شعبه‌لرندن اولوب عمومیته کیك طاغلری نامی ویریلان اشبو [illegible] ؛ وقضانك [illegible] حدودندن بدأ ایله غرب شمالی‌یه طوغری اوزایرق دیب بوزاز طاغلریله کسب اتصال ایدن [illegible] ، آق طاغلر ، کی طاغی ، یلدیزلی ، بوغاز ، بیلك ، [illegible] ، کیران ، [illegible] ، کوزن ، [illegible] بلی ، جیجغار ، آق قویو ، جندر ، کوپه ، کیدن [illegible] طاغلری ناملریله یاد اولنمقده‌در .

اورمانلری — جبال مذکوره‌نك اوزرلری چام ، لدین ، قطران ، میشه ، آردیج ، آندیز اشجاریله مزین غایت مهم وواسع اورمانلرله مستوردر. اشبو اورمانلرك وسعت وجسامتلری حقنده هنوز بر قیده دسترس اولنه‌مامشدر . سالف الذکر اشجاردن ماعدا اقالیم معتدله‌ده نشو ونما بولان اغاجلره بو طاغلرده تصادف اولنمقده‌در .

یایلالری — قضانك شرق جنوبیسنده طولاً التی وعرضاً درت ساعت امتداد ایدن مبذول چنلی اووا وتپه‌لری حاوی وهواسی لطیف «کوك تپه» یایلاسی واردر . بو یایلا وقتیله یالکز قضا خلقنه مخصوص بر صیفیه ایکن الیوم منوغات ودوشنبه ناحیه‌لرنده مقید سراجلی وسولك وآقسکی قضاسنه ملحق کباز وکباز یلکی اهالیسندن ایکی یوز قدر چادر خلقی ویازین بتون مواشیلریله بو یایلایه چیقه‌رق امرار حیات ایدرلر . بوندن باشقه عرضاً بش طولاً اون ساعت امتدادنده «جیبی» قضانك شرق شمالنده عرضاً ایکی طولاً اون ساعت امتدادنده «سولك» جنوبنده یارم وبر بچق ساعت «کیران» ، شمالده عرضاً اوچ طولاً ایکی ساعت کوچوك «بللجه» ، «خادم» غرب شمالیسنده اون

بش ساعت وسعتنده ، قیو باش زینب ، جاندیر « قضانك غربنده اون ساعت وسعتنده « چیجفار ، آق قیو ، ملك » یایلالری واردرکه یازین بو یایلالرده وقت کچیرن جوار قرا اهالیسیله بعض عشائر وبالخاصه صوك اوچ یایلایه کوچن قره قیونلی عشیرتی (٥٠٠ ـ ٦٠٠) جادیر راده‌سنده‌در . بو یایلالرك نباتی مبذول ولذیذ صولری اولدیغی کبی زراعته صالح کوزل اووالری‌ده واردر بالخاصه « کیران » یایلاسنك اراضیسی بره یوز ویره‌جك درجه‌ده مهم بر قوهٔ انباتیه‌یی حائزدر . نه چاره‌که الآن چوباناق دورنده یاشایان جوار خلق بو برکتلی طوپراقلرك قیمتنی تقدیر ایتمکدن پك اوزاقدر . .

معدنلری — مرکز قضایه بر بچق ساعت مسافه‌ده امیر حسن ، پوسر ، فرمانه نام محللرده یقین حالنده کومور معدنی ، وطوطوس قریه‌سی جوارنده « سیملی قورشون » معدنی ومحال سائره‌ده دمیر وکموش معدنلری آثارینه تصادف ایدلمکده ایسه‌ده بونلردن هیچ برینك ایشله‌دلمسی ایچون رخصت نامه ویرلمه‌مشدر . .

نهرلری — داخل قضاده « منوغات » ایرماغندن باشقه شایان ذکر ایرمق وصو یوقدر . بوصو ؛ زیلان ایله یارمه آراسنده بر محلدن نبعان ایله بر چوق قریه‌لر جوارندن کچدکدن صوکره دوشنبه ناحیه‌سنك مرکزی اولان بازارجی اوکندن بالمرور بحر سفیده دوکیلیر ، بو صودن قضا وناحیه اراضیسی استفاده ایده‌مدیکی کبی سیر سفائنه صالح بر وسعت وجسامتی‌ده حائز دکلدر .

مرکز قضاده بش پیکار ویوز قدر بویوك صهریج اولدیغی کبی کویلرده‌ده احتیاجه کافی مرتبه‌ده پیکارلر وصهرنجلر واردر . داخل قضاده قابلیجه کبی منابع حاره موجود دکلدر .

کوللری — بو قضا داخلنده نه کول ونه‌ده بتاقلق یوقدر .

شهره عائد معلومات

آقسکی قصبه‌سی — شرقدن غربه طوغری ممتد « بیلك طاغی » نامنده‌کی بر جبلك اتکنده مبنی واولدقجه واسع بر اووایه ناظر ، وخانه‌لری یکدیکری اوزرینه موضوع منظره‌سی خوش وسطح بحردن بیك مترو قدر مرتفع بر شهردر .

آق شهر قضاسی احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — آق شهر قضاسی ، مقر ولایتك غرب شمالیسنده طول شرقینك (٢٨ـ٣٠) درجه‌لریله ، عرض شمالینك (٣٨ـ٣٩) درجه‌لری آراسنده انقره وخداوندکار ولایتلری حدودنده در .

حدود ومساحه‌سی — مذکور قضا ، شمالاً عزیزیه ، سیوری حصار و حیمانه قضالری ، جنوباً قره اغاج قضاسی ، شرقاً قونیه مرکز قضاسی وغرباً ده یلواج و بولبوادین قضالریله محاط ومحدود اولوب اون درت بیك کیلومترو مربعی وسعتنده در .

طاغلری — بو قضا داخلنده ایکی سلسلهٔ جبال موجوددر : بری قضانك غرب حدودینی تشکیل ایدن سلطان طاغلری ، دیکری آق شهر اوواسنی جهان بکلی صحراسندن طولانی برصورتده قطع وتفریق ایدن « طورغود » طاغلریدر . بو طاغلرك ابعادی حقنده موثوق بر معلومات ویرمك ممکن دکلدر . یالکز شوقدر وارکه سلطان طاغلری قضا اراضیسنك بش یوز کیلومترو مربعی وسعتنده برقسمنی قاپلامقده‌در .

اورمانلری — آق شهر قضاسی داخلنده همان اورمان یوق کبیدر . سلطان طاغلری یماجلرنده برطاقم چالیلقلر وپرنالالقلر وبعض کویلر جوارنده کوچك قطعه‌ده برطاقم قورولقلر وارسه ده بونلرده شایان اهمیت درجه‌ده دکللردر . طاغلر عمومیتله دینه‌جك درجه‌ده اغاجدن خالی و چیپلاقدر . وقتیله سلطان طاغلرنده هر نوع اشجار بولندیغی و فقط باقیمسزلق یوزندن تخریب وامحا ایدلدیکی روایت ایدلمکده در .

یایلالری — سلطان طاغلرینك مختلف محللرنده صولاق و رعی حیواناته مساعد برچوق یایلالر واردر . طبیعتك بوفیضندن پك چوق عشیرتلر مستفید اولمقده در . از جمله قیشین انطالیه جهتلرنده وقت کچیرن « صاری کچیلی » « خوناملی » و « قیزیل ایشیقلی » عشیرتلری کلیتلی مقدارده حیوانلریله یازین بو یایلالری شنلندیرمکده درلر .

معدنلری — داخل قضاده وسلطان طاغلرینك قضا حدودینه تصادف ایدن « هویوکلی » وقسما

بلواج حدودی داخلنده مکشوف بر لیغنیت [١] معدنی موجود وقابل استفاده برحالده در . بوکمور بنارکن هر نه قدر فنا بر قوقو نشر ایدرسه ده ینه ـ محروقاتك قلتی حسبیله ـ قضا خلقی طرفندن صوبالره اوجاقلرده قوللانلمقده در .

نهرلری — جهان بکلی ناحیه‌سنك شرق شمالیسنده « درنك اوغلی » قریه‌سنه یارم ساعت مسافه‌ده « کوك پیکار » نامیله قیالر آلتندن (٥ـ٦) دکرمن تحریك واداره ایده‌جك درجه‌ده برصو نبعان ایتمکده درکه بو صو ؛ بش کوز دکرمندن بریچق ساعت مسافه‌ده و انقره‌نك سیوری حصار قضاسی حدودنده « سقاریا » نهرینه قاریشمقده در . ناحیهٔ مذکوره‌نك عینی سمتنده و یوزك باش قریه‌سی ایچندن عینی درجه‌ده برصو چیقمقده اولوب بوده ناحیه‌نك حیانه حدودنده سقاریه‌یه قاریشیر .

بونلردن باشقه داخل قضاده سلطان طاغلرندن اینن یمسیان ، نادر ، آقشهر ، برمنده ، قره‌اغاج ... نامنده جایلری نامیله برقاچ دره و دره‌لر بونلر قیشین اق شهر کولنه اینلرسه ده یازین شدت حرارتدن وقوعه کلن تبخرات طولایسیله بو جایلرك صولری آزالیر وآنجق مجرالرینك قسم عاپاسنه تصادف ایدن محالرده‌کی مزروعاتی صولایوب محو اولورلر . . .

کوللری — مرکز قضایه برساعت مسافه‌ده کائن (معروف) کوی نامنده جسیم بر کول واردر وکولك سعهٔ خارجیه‌سی تقریباً بش یوز آلتمش کیلومترو مربعنده‌در . عمقی هر طرفده مساوی اولمق اوزره ایکی مترودر . یازین سطح سویه (٧٥) سانتیمترو قدر آلچالیر ، بوکول هیچ برطرفه آقماز ، برونه ولایتنك قره حصار لواسی داخلنده بولنان « ابرابلر » کولی بوکوله صو ویرر . کولك اوچ طرفی برکیلومترو وسعتنده قامیشلق ایله مستور وپالکز برطرفی آچیقدر . کولك صوی بهارموسمنده یوکسلمکده وقیشه قدر تدریجاً آلچاله‌رق اسکی سویه‌سنی بولمقده در . اطرافنده باتاقلقلر ، کولك آلچالوب یوکسلمه‌سندن حصوله کلمکده وجوارینك هواسنی افساد ایتمکده در . بوکولدن صید اولنان بالقلر اولدقجه نفیسدر . حاصلات سنویه‌سی (١٢٠٠) قدر تخمین اولنمقده‌در . اطرافنده یتشن قامیشلرده آغیل یاپمق ، طام اورتمك صورتیله استفاده اولنور . کویلیلر بوقامیشلری محروقات مقامنده استعمال ایدرلر . اکر بوکول جهان بکلی جهتندن بر قنال واسطه‌سیله سقاریا نهرینه آقیدیریلوب تیبس ایدیله‌جك اولورسه فوق العاده قوهٔ انباتیه‌یی حائز « ٥٠٠ » کیلومترو مربعی وسعتنده بر اراضی حصوله کله‌جکدر .

بوندن باشقه جهان بکلی داخلنده برده « آق کول » واردر . بو کولك طولی یکرمی وعرضی بر کیلومترو اولمق اوزره ساحه‌سی یکرمی کیلومترو مربعیدر . اکثری یرلری عادی وقیصه قامیش

[١] « لیغنیت Lignite » اکثریا سیاه رنکده اولدیغی حالده جیزکیسی اسمردر . یوزده [٤٤ــ٧٥] قدر قربونی حاویدر . کولنك مقداری زیاده در . . دومانلی وقوروملی اوزون بر علو ایله یانار . لیغنیتك مختلف نوعلری واردر . طبقه‌سی نه قدر یکی ایسه درونده‌کی بنیهٔ خشبیه او قدر ایو مشاهده اولنور . لیغنیتلر ، اکثریا چام اغاجلرینك تفحم ایتمسندن حاصل اولمشدر . طبقات جدیده‌ده بولنورلر . ممالك عثمانیه‌نك روم ایلی واناطولی قطعه‌لرنده پك چوق وللا لیغنیتلر چیقار . . .

سازلرله مستوردر . درونده (١ـ١٥) قیه‌لق سازان بالقلری موجود ایسه‌ده سازلقلر او صیدی اشکال ایتمکده اولدیغندن کیمسه التزامنه طالب اولمامقده‌در . کرك بوکولك کرك اولکینك تیبسلری حالنده منافع مهمه الده ایدیله‌جکی شبهه‌سزدر . .

شهره عائد معلومات

آق شهر قصبه‌سی — سلطان طاغلری نامیله شرقدن غربه طوغری اوزایان سلسله‌نك تکه طاغ نامنده‌کی شعبه‌سنك شرقنده کائن بربوغازك ایچنده مبنی وکنیش براووایه ناظردر . شهرك آرقه جهتی سلطان طاغلری وجانبینی باغ وباغچه‌لرله محاط اولدیغندن اووا جهتندن منظره‌سی پك خوش ولطیفدر . قصبه‌نك بوخطدن موقع . سطح بحردن بیك متره قدر مرتفعدر . هواسی لطیف و صولری نفیسدر . قصبه‌نك مرکز ولایته اوزاقلغی (١٧٥) ودرسعادته (٥٧٥) کیلومترودر . (٢٣٢٦) خانه‌دن عبارت اولان بو شهرك سکنه‌سنك اوچده ایکیسی تورك مسلمان وبر ثلثی ارمنیدر . یالکز بر قاچ سنه‌دن بری تجارت ایچون کلن بر آزده روم واردر . بونلردن بر قسمی مستأجر ودیکر قسمی صاحب خانه اولمق اوزره الیوم اوتوز خانه‌یه بالغ اولمشلردر . بغداد شمندوفر خطی کذرکاهنده بولنان آق شهر مهمجه برتجارت مرکزیدر . کلمدن کونه توسع ایتمکده اولان شهرك آرقه‌سی طاغ اولدیغندن خانه‌لر استاسیونه طوغری اوزامقده‌در . استاسیونه اولان مسافه‌سی « ٢٥٠٠+٢ » کیلومترودر . خانه‌لرك قسم اعظمی کرپیچ وطاشله انشا اولنمشدر . اوزرلری طامدر . بوندن طولایی منظره‌سی چیرکین ونظری تخریش ایتمکده‌در . انجق بر سنه دن بری بنالرك کره‌میتله اورتولمسی وطام یاپدیرلمسی مجلس اداره‌جه تحت قراره آلندیغندن بر ایکی سنه‌دن بری ، یواش اوزرلری کره‌میتله مستور مبانی چوغالمقده وشهرده برحال جدیدك مقدمهٔ ظهوراتی کورلمکه باشلامشدر . سوقاقلری اولدقجه منتظم ومحلات آراسنده جایلر آقمقده‌در .

اكردير قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سى

موقع جغرافيسى — اكردير قضاسى ، عرض شماليك (٣٧-٣٨) درجه‌لريله طول شرقينك (٢٨-٢٩) درجه‌لرى آرا.نده واكردير كولنك جنوبنده كائندر .

حدود و مساحه‌سى — اكردير قضاسى شرقاً قره اغاج، بك شهرى، سيدى شهرى قضالرى؛ غرباً بوردور سنجاغى ، اسپارته مركز قضاسيله اولوبورلو قضاسى ، شمالاً قره اغاج ، بلواج قضالرى وجنوباً انطاليه سنجاغى ايله محاط اولوب ٢١٨٥٠ كيلومترو مربعنده‌در .

طاغلرى — بو قضانك باشلوجه جبالى : بارله ، طاوراس ، انامای ، ديب شيراز = قره كول ، اق طاغ سلسله‌لريدر . مذكور الاسامى طاغلر ، قضا داخلنده اوتوز ساعت قدر بر امتداده مالكدرلر . بو طاغلر جوار قضا ولوالرله حدود طبيعيه‌يى تشكيل ايدرلر . بونلردن باشقه جبرائيل ، اولوقلاجق طاغى ، طوطه ، جاندر ، قره كليسا ، صورقون ، چيل ، قوزى قولاغى طاغلرى ده قضاى مذكورده شايان ذكر جبالندن معدوددر .

اورمانلرى — قضانك حاوى اولديغى اورمان قطعه‌لرى تقريباً اللى بيك جريب وسعتنده‌در . باشلوجه‌لرى « انامای » ، جاندر ، اشاغى كوكدره ، اينجه‌بل ، قره‌تپه ، طوطه ، بارله اورمانلريدر . بو اورمانلر چام ، ميشه ، آردیچ ، كوكنار ، قطران ، پرنال ، فندق ، سروى ، چنار ، قزيل ، قاره وآق چام اغاچلرندن متشكلدر . بو اورمانلردن درت بيك جريب وسعتنده بر ... داخلنده‌كى اشاغى كوكدره وچاندر اورمانندن سنوى بيكر مترو مكعب مختلف چاپده كراسته قطع واخراج اولنمقده‌در .

اسبارطه وانطاليه‌كراسته تجارلرى معرفتيله انطاليه‌يه سوق اولنان بومقداردن باشقه ذيكر قطعات اشجاريه‌دن دخى سيارتخته‌جى عشيرتلرى ويرلى اهالى طرفندن بهرسنه ايكى يوز مترو مكعب‌مقدارنده پراكنده قطعيات واخراجات وقوع بولمقده‌در . بوندن باشقه مذكور اورمانلردن سنوى اون بيك كيلو مقدارنده صوماق ياپراغى استحصال وداخل قضاده صرف اولنور . كيتره ، چوكن ، مازى كبى مستحصلاتده هر برى بيكر كيلويى متجاوز اوله‌رق ازميره سوق واخراج اولنمقده‌در .

يايلالرى — داخل قضاده صورقون ، سننلى ، كشلى ، چايرٔ ، جامعلى، خانلى ، زنكى، قوزى قولاغى نامرنده بر طاقم يايلالر واردر .

اولدقجه واسع اولان بو يايلالره موسم مخصوصنده انطاليه جهتلرندن كلن اون بيكى متجاوز چادير خلقى عشاير ايله جوار قرا اهاليسى ، وقت كچيرمكده‌در . سالف الذكر يايلالره كلن عشاير : « كه‌بيز Grépiz » ، صاچى قاره‌لو ، قره قويونلى، حوناملى، خورزوم ، اسكى يوروك ، چايطه، چاقال، صارى كچيلى ناملريله ياد اولنورلر .

معدنلرى — بو قضاده هنوز مكشوف برمعدن يوقدر .

نهرلرى — قضا داخلنده شايان اهميت نهر يوقسه‌ده ينه برچوق دره‌لر وچايلر جريان ايتمكده‌در . بو چايلرك اك مهمى آقصودر ، بوصو ، زندان بوغازى دنيلن محلدن نبعان ايله بوجاق ، بكيجه ، نغالى قريه‌لرى اوكندن وايوالى ، دارى يوكى قريه‌لرندن كچر وصاغدن صولدن آلديغى بعض چايلرله اينجه دره‌يى كنديسنه قاريشديردقدن وقاشملر وبلكريلى كوپرولرنى كچدكدن صوكره علائيه قضاسنك ولاصان قيزلجه، قريه‌لرينه اوغرايه‌رق بحرسفيده منصب اولور . بوجاق، بكيجه، ايوالى، ميرآخور، آقخشار ، ييلانلى ، بازار ، بقلال ، باغللى كوسره ، اينجه دره قريه‌لرى اراضيسنى اسقا ايدن بوصوده قيمتسيز نفيس بر نوع بالق بولنور .

بوندن باشقه اكردير كولنك فضله صولرينى دكزه ايندرن برصو دها واردركه بوصو ، بوغاز اوو ، آق طوغان ، اكوك يوود ، آغلاصون چايلرينى كنديه قاته‌رق آشاغى كول دره قريه‌سنه دبر آلتى اشاغيده جاندر احليه برلشه‌رك ميللى قريه‌سندن مكار قريه‌سنه واوردن قرق كچيده جريان ايله انطاليه طوپراغنه واصل وبعده بحرسفيده داخل اولور . بو صو ، كراسته نقلياتنه مساعد ايسه‌ده سير سفائنه صالح دكلدر .

كوللرى — بو قضانك اك مشهور كولى كندى اسميله مسمى اكردير كوليدر . بوكول شمالدن جنوبه طوغرى ممتد وبيضى الشكلدر . اكردير وحوران ناميله ايكى قسمه آيرلمشدر . بو ايكى كولى بربرندن آيران بوغازه « حوران بوغازى » دينيلير . كولك محيطى يكرمى آلتى فرسخ وسطحى تقريباً اون سكز فرسخدر . صويى طاتلى وشربه صالحدر . درونده چاپاق [Tchapak] سيراز ، [Siraz] جيجك [Tchitchék] قاونيه [Gavnié] كرتن [Ghértén] ايرز [Eirez] دنيلن متنوع بالقلر موجوددر . بوبالقلر غايت لذيذدر . سيراز بالغنك صالاموراسى مشهوردر . كوپرى ، صوغله ، صاى قاميش دنيلن موقعلرده بالق صيد اولنور . ملتزملره احاله اولنان اشبو موقعلردن سنوى اللى بش بيك غروش بر واردات آلنمقده‌در . بونلردن باشقه اكردرك جنوبنده وشهره درت ساعت مسافه‌ده قواوادا [Covada] نامنده بركول دها واردر . بوكول اكردير كولنك اونده برى نسبتنده بروسعتى حائزدر . صويى وعينى بالقلرى محتويدر . انامای طاغى اوزرنده وبيك مترو محيطنده اولان « قره‌كول » او درجه حائز اهميت دكلدر .

اكرديره بر ساعت مسافه‌ده كائن كوپرى باشى نام محلدن بدأ ايله كول مجراسنى تعقيب ايدن يكرمى يدى كيلو مترو طولنده واعظمى اوله‌رق اون كيلو مترو عرضنده‌كى اراضى صو آلتنده

قالديقندن تقريباً يوز بكرمى بش كيلو مترو مربعى وسعتنده بر بتاقلق تشكيل ايتمكده‌در . اكرديردن اون ساعت مسافه‌ده‌كى صيغرلق قريه‌سى قربنده‌ده تخميناً آلتمش دونم كنيشلكنده بر بتاقلق موجوددر .

پيكار و قابليجه‌لرى — داخل قضاده قابليجه يوقسه‌ده لذيذ ولطيف صولرى حاوى پيكارلرى چوقدر .

اكردير قصبه‌سى — اكردير ، كندى اسمنده‌كى كولك داخلنه دوغرى اوزايان غايت مرتفع طاغك اتكنده وسطح بحردن «٩٥٠» مترو مرتفع برنقطه‌در . شهرك مبنى بولنديغى طاغ غايت ديك وصارپ اولديغندن بو عارضهٔ طبيعيه شهرك توسعنه مانع اولمشدر . بناءً عليه انشا اولنان خانه‌لر بربرى ايچنه كيرمش وسوقاقلر طارالمشدر . داخل شهرده عارضه‌سز و منتظم بر جاده يوقدر . قصبه‌يه يارم ساعت مسافه‌ده وقوملى دنيلن محلده (آيدين - اكردير) خطنك اكردير استاسيونى واكرديرله استاسيون اراسنده [يلا] دنيلن اكردير برشاخه‌سى موجوددر . عسكرى دپونى بوراده‌در . اكردير برقسمنى تشكيل ايدن شبه جزيره‌نك منتهاسنده «جان اطه‌سى» ناميله غير مسكون وتخميناً بش آلتى دونم وسعتنده بر اطه ايله بونك ايلروسنده برى مسلم وديكرى غير مسلم اولمق اوزره ايكى محله‌يى حاوى و «نيش» اطه‌سى نامنده مسكون ديكر بر اطه دها واردر . سكنهٔ جزيره مسكون قايقلرى واسطه‌سيله شهره ذهاب وايابدرلر . اهالئ مسلمه قايقجيلقله ، غير مسلملر ، صنعت وتجارتله اشتغال ايتمكده‌در . قصبه‌نك خانه‌لرى عموماً دينله‌جك درجه‌ده احشاب واوزرلرى كرميتله اورتولودر .

آلمالو قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سى

موقع جغرافيسى — آلمالو قضاسى ، انطاليه‌نك غربنده وعرض شماليك (٣٦،٢٠ - ٣٧) درجه‌لرى وطول شرقينك (٢٧،٣٠ - ٢٨،١٥) درجه‌لرى اراسنده واقعدر .

حدود ومساحه‌سى — آلمالو قضاسى شمالاً تفنى قضاسى واستانوس ناحيه‌سى ، شرقاً استانوس واكدير ، قارديچ ناحيه‌لرى غرباً قاش قضاسى جنوباً بحر سفيد ايله محدوددر . تخميناً اوچ بيك بش يوز كيلومترو تربيعنده‌در . سطح بحردن ارتفاعى ١٠٨٧ الى ١٢٠٠ متروددر . اقليمى معتدلدر . درجهٔ حرارتى وسطى اولارق يازين + ٢٥ قيشين - ٦ سانتيغراددر .

طاغلرى — قطعه‌نك شمال جهتنده آلمالو طاغى واردر . تفنى قضاسى واستانوس ناحيه‌سى داخلندن بوركله طوغرى امتداد ايلكده وشمال غربى جهتلرنده صالور طاغى نامنى آله‌رق وقاش قضاسى داخلنده امتداد ايدرك ساحلده ختام بولمقده اولوب داخل قضاده‌كى طولى على التخمين طقسان كيلو مترو مقدارنده‌در . شرق وجنوب شرقى جهتلرى دخى آق طاغ نام جبل ايله چورلمشدر . بو طاغ آلمالو قضاسى داخلنده امتداد ايله فنيكه‌نك آطراسان قريه‌سنده بويوك بر بورون (آطراسان برونى) تشكيل ايده‌رك دكزه منتهى اولمقده‌در . داخل قضاده‌كى طولى ايكى يوز كيلومترويى متجاوزدر . جبال مذكوره كاملاً آنتى توروس سلسله‌سى شعباتندندر . مواقع مختلفه‌ده يكديكريله اختلاط ايتمكده‌درلر ، آق طاغدن ماعداسنك اسملرى محلى‌در .

آلمالودن قاش قضاسى حدودينه اوچ ساعت ، قضاء مذكور مركزى اولان آندقلى‌يه اون سكز ساعت .
« « مكرى « « « « آلتى « مكرى‌يه يكرمى درت «
« استانوس ناحيه‌سى « درت « « ناحيهٔ مذكور « « استانوسه اون «
« اكردير « « اون درت « « « « « قويلجه‌يه اون بش «
« آلمالو قضاسنك جنوب حدودى اولان مركزه اون ايكى ساعت ، ساحلده بولنان فنيكه‌يه اون ايكى ساعت .

اورمانلرى — آلمالو طاغنك اكثر اقسامى چيلاقدر پك جزئى محلنده آرديچ اشجارى واردر . صالور طاغى جابجا آرديچ اشجاريله وكمور ، اودون اعمالنه صالح شجيره‌لرله مستوردر . تكه طاغى كاملاً آق طاغ ، قسماً قطران وچام اورمانلرى ايله مزيندر بو طاغلر اوزرنده‌كى اورمانلر اون بش

بيك هكتار وسعتنده تخمين ايدلمكده‌در . اورمانلرده اكثريتله قطران چام آردیچ جابجا پرنال ميشه پلاموط چنار اشجاری بولنمقده‌در . اورمانلرك باشلى باشنه اسملرى اولميوب هر قطعهٔ اورمانيه جوارنده‌كى قريه‌يه اضافتله تسميه اولنمقده در .

معدنلرى — فنيكه ناحيه‌سنك يكيجه قريه‌سى جوارنده مكشوف منغانز معدنى واردر، امتيازى تيلوقو پهر وبرنار سينكر عهده‌لرنده‌در. مذكور معدن برقاچ سنه ايشلدلمش صكره تعطيل ايدلمشدر. يكيدن ايشله‌دلمكه باشلانه‌جغى مرويدر. ينه مذكور ناحيه داخلنده قروم معدنى ايشله‌دلمش وشمدى عمليات منقطع اولمشدر. بوندن درت بيك طونيلاتو راده‌سنده اوروپايه اخراجات ياپيلمشدر، منغانز معدننك مقدار اخراجاتى اوكره‌نيله‌مه‌مشدر . قضا داخلنده مكشوف اوله‌رق معدن يوقدر طاغلرده نه كبى معادن اولدیغى‌ده هنوز معلوم دكلدر .

يايلالرى — كويلر عموميتله طاغ اتكلرنده مبنيدر . هر قريه‌نك اتصالنده‌كى طاغنده ياپلاسى واردر . ايلك بهار زراعت عملياتى ختام بولنجه حيوانات ومواشيسيله برابر كويلولر طاغلره چكيلرلر اوراق موسمنه قدر اوراده قالورلر. بووه ، كولبه‌جك ، اورديبك ، دره كوى ، بك طاغى ياپلالرى مشهوردر . بووه ياپلاسى ماالونك شرق جهتنده وتقريباً اون بيك دونم وسعتنده‌در . متعدد وكثير منبع صولرينى حاوى نباتات لطيف بر ياپلادر . اراضيسنك ماعدا يقين بر قسملری زراعت اولنمقده‌در بو ياپلادن بووه قريه‌سى اهاليسيله بعض عشائر انتفاع ايلكده‌در . كولبه‌جك ياپلاسى ماالونك شمال جهتنده واقع ماالو طاغى اوزرنده كائندر. يكرمى بيك دونم وسعتنده‌در، پك چوق منبعلرى محتويدر. يدى سكز يوز خانه وچادر خلق طرفندن اشغال اولنمقده‌در .

دره كوى ياپلاسى — بو دخى ماالونك شمالى جهتنده در، پك منبت بر ياپلادر. صولرى لطيف ومبذولدر، ياز وقيش مسكوندر. دره كوى ومعجون قريه‌سى بوياپلاده مبنيدر. زراعتى ده ياپلنيده در.

اورديبك ياپلاسى — جنوب جهتنده وفنيكه ناحيه‌سى داخلنده در . وفنيكه قراسى اهاليسندن بر قسمى ايله ناحيه داخلنده‌كى بعض عشائرك موسم صيفده آرامكاهيدر. يكرمى بش اوتوز بيك دونم وسعتنده جسيم بر ياپلادر . اراضيسى قسماً زراعت اولنور صويى مبذولدر ، درت بش يوز خانه وچادر خلق طرفندن اشغال اولنور.

بك طاغى ياپلاسى — قضانك شرق وجنوب شرقى جهتنه مصادفدر . فنيكه اكردير ناحيه‌لريله ماالونك بعض قريه‌لرى اهاليسى وعشائر طرفلرندن اشغال اولنور. ارتفاعى زياده اولديغندن زراعته مساعد دكلدر، بعض محللرنده منبع صولرى وارسه‌ده اكثر يرلرى قوراقدر. ياپلا زمانى يدى سكز يوز خانه وچادر خلق بولنور قضاده بوندن بشقه باش اولوق، اطه‌له، قزلجه طاغ وسائره ياپلالرى‌ده موجود ايسه‌ده بونلر ايكنجى اوچنجى درجه‌ده درلر. ياپلا موسمى روزخضردن حزيران اواسطنه قدردر .

نهرلرى — قره‌ كچيد ايرماغى . ماالو قصبه‌سنك شمال وشمال غربى جهتنده‌كى ماالو طاغندن نبعان ايله غرب وجنوب جهتندن جريان ايده‌رك و قصبه‌نك جنوب غربيسنده قره كول نام بطاقلقدن‌ كچوب ماالونك جنوبنده وايكى كيلومترو مسافه‌ده واقع دودن دنيلان مغاره‌يه منصب اولمقده‌در. طولى اوتوز كيلومترو قدردر. اسكيحصار، قورناك ، صاور، يالكز طام ، مؤمور ، قشله ايمرجق، قوز، پرحسنلر، اكه، دودن قراسيله ماالو قصبه‌سى اراضئ مزروعه‌سى داخلندن جريان ايتمكده‌در. مجرانك وضعيتندن بالاستفاده ايلك يدى قريه اهاليسى ايرمقدن ترلالرينى اسقا ايتمكده ديكر قراجه استفاده اولنه‌مامقده در . ايرمق قومسال وقسماً سهولتله قابل انحلال اراضيدن كچديكندن مجراسنده ترسبات وقوع بولمقده وبو يوزدن مجرانك زمينى كون بكون يوكسلمكده در . جوار قرى اهاليسى مجرانك بو نجم وقت وقت تطهيرايله مجرايى درينلشديره‌جك يرده جورانه طوپراق ييغمق‌چيم قويمق صورتيله مجرانك تحكيمنه چاليشمش واليوم دخى بو صورتى اختيار ايتمكده بولنمش اولدقلرندن بعض محلده مجرا، اطرافنده‌كى اراضيدن ايكى اوچ مترو قدر ارتفاع پيدا ايتمشدر ، كثرتله قار وياغمور ياغان سنه‌لر ايلك بهارنده ايرمقدن مدهش سيلابه‌لر آقمقده وبروجه معروض مجرا صيغ وجوانبى‌ده ايلك اضيقنه تحمل ايده‌ميه‌جك درجه‌ده متانتسز اولديغندن سيلاب جوار مجرايى يارارق اطرافنده‌كى ترلالره هجوم وبرچوق اراضئ مزروعه‌يى استيلا ايتمكده، بو صورتله قيمتدار ومنبت ترلالر قوملره خاقلانه‌رق بوونه‌رك غير قابل زراعت بر حاله كلمكده‌در . مجرانك درينجه بر طرزده يكيدن حفرى بعض محللرينك كاركير اولوب انشاسى لدى الاقتضا تطهيرى واطرافنده‌كى ترلالردن بر اولك محلك ايرمق حريمى اوله‌رق صاحبلرينه ترك ايتديريله‌رك بونلرك سورديرلمه‌مسى سيلابدن متحصل مضراتك برطرف اولمسنه خادم تدابيردندر .

كومبه چايى — قاش قضاسنك كومبه ياپلاسنده واقع يشيل كولدن نبعان ايدر وقاشك برقاچ قريه‌سى اراضيسى ايله ماالونك نكه ، بكلر ، بايرالر ، قره‌جق ، چفتلك قريه‌لرى اراضيسندن جريان ايدرك آوولان كولنه منصب ومنده‌در . داخل قضاده‌كى طولى اوتوز كيلو مترو قدردر . بوچاى دخى بايرالر قريه‌سى جوارنده قومسال اراضيدن كچديكندن اوراده بر خرق حصوله كتيرمش وبوصورتله مجراسنى تبديل ايدرك يازى كوى چفتلك وبوجاق قريه‌لرنده برايكى بيك‌دونم منبت ترلالرى قوملايه‌رق غير قابل زراعت برحاله قلب ايلمشدر . اكرچه ، دنيلان مذكور خرق كچن سنه علاقه‌داران طرفندن عادياً تعمير ايديله‌رك صو مجراى عتيقنه چورلمش ايسه‌ده اوراده منتظم وكاركير برسد ياپلمدقجه چايك طغيان زمانلرنده تعمير ايديلان محلك يرتلسى ومارالذكر اراضينك ينه صولرك استيلاسنه معروض قالمسى هربار ملحوظدر. مذكور سد ايكى يوز اللى، اوچ يوز ليرا بر مصرفله وجوده كتيريله‌جك بونكله تهلكهٔ ملحوظه كلياً برطرف اوله‌جقدر .

آلاقير نهرى — اشبو نهر فنيكه ناحيه‌سى داخلنده‌در. بك صاغندن نبعان وآلاقيراسكله‌سى موقعندن دكزه جريان ايدر . ناحيه داخلنده‌كى طولى اون كيلو مترو اره‌سنده‌در . سير وسفائنه

[illegible] . مجراسنی دكشديرديكندن طرونلر چفتلكی ايله خاص قريه‌سی اراضيسندن بش بيك دونم محلی غير قابل زراعت بر حاله وضع ايتمشدر.

اوزرنده كارقديم وكاركير بر كوپری موجود ايسه‌ده چای مجراسنی تبديل ايلديكندن كوپری [illegible] وقت عاديه‌ده بيله مرور وعبورده مشكلات فوق العاده رونما اولديغندن چايك مجرای اصليسنه ارجاعی ضمننده واقع مراجعت اوزرينه مهندس طرفندن كشفيات لازمه بالاجرا عمليات مقتضيه‌نك اقلی اون بيك ليرا مصرفله وجوده كله‌بيله‌جكی اكلاشلمش واوراق كشفيه ولايت نافعه اداره‌سنه كوندرلمشدر. بدل كشفك كثرتندن طولايی عمليات لازمه اجرا اولنمامقده اولديغی استدلال قلنمقده‌در.

كوك صو — ياخود آجی چای — باش قوز موقعندن نبعان وفنيكه اسكله‌سندن دكزه جريان [illegible] بحريه‌نك سير و سفرينه صالحدر. چاودر، حلاج قريه‌لری اراضيسی بو صو ايله اسقا اولنور.

— طاتلی چای — فنيكه ناحيه‌سی داخلنده‌در. طولی اون كيلومترو راده‌سنده‌در. [illegible] بو صويی شرب واستعمال ايدرلر، انجير آغاجی ، باغ يقه قريه‌لری اراضيسی بو چايدن اسقا اولنور.

[illegible]لری — قره كول — قره‌چيد ايرماغی المالو قصبه‌سنك جنوب غربيسنده [illegible] ساعت مسافه‌ده قره‌كول نام بطاقلغی وجوده كتيرمشدر . وسعتی بش بيك دونم تخمين اولنمقده‌در . [illegible] تپه‌جك اتكندن نبعان ايدن قره‌صولرك ايرمق مجراسنی بوله‌ميه‌رق اوراده [illegible] پيدا ايتمه‌سی صورتيله تحصل ايلمش اولديغی استدلال اولنيور. تفجير اصولی وقره‌چيد ايرماغی مجراسنك تنظيمی [illegible] قورودله‌بيله‌جكی تخمين اولنمش ايسه‌ده بو تخمين مبالغه‌دن خالی دكلدر . قره‌چيد ايرماغنك [illegible] . ايرماغك طغيانی زمانلرنده سيلاب اولا [illegible] بو بطاقلقده تراكم ايتدكدن صكره بردن بره دودنه دوكلديكندن ودودن سعهٔ استيعابندن فضله صو چكه‌مدكدن بشقه صويك آنی اوله‌رق ترفعی حسبيله مجراسی انسداد وجريان هوا انقطاع ايلديكندن جريان ميانه‌ده منقطع اوله‌رق صو اطرافده‌كی اراضی‌يه يايله‌رق يدی سكز بيك دونم اراضیٔ مزروعه‌يی استيلا ايلمكده واووه‌نك جسيم بر قسمنی كول حالنه قلب ايلمكده‌در . دودندن صيزنتی صورتيله واقع جرياندن صولرك ارتفاعی تنزل ايله منفذده جريان هوا وقوع بولنجه‌يه دكين اراضیٔ مذكوره صو آلتنده قالمقده‌در كه بو مدت بعضاً بر سنه دوام ايلمكده‌در. اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سنده‌كی طغيان ميانه‌ده اووه تام بر بچق سنه صو آلتنده قالمش وزراعی پك زياده متضرر ايلمشدر. كولك تيبس وايرمق مجراسنك تنظيمی مضرات واقعهٔ عظيمه‌نك برطرف ايدلمسنه خادم اوله‌جغی وبونكده تخميناً اوچ بيك بش يوز ليرا بر مصرفله وجوده كله‌بيله‌جكی و بطاقلغك قورودلمسندن ميدانه چيقه‌جق

اولان بش دونم آره‌سنده‌كی منبت اراضينك فروختيله بو مصرفك ايكی اوچ مثلی راده‌سنده انتفاع اولنه‌جغی مطالعه قلنمقده‌در .

آولان كوی — المالونك جهت جنوبيه‌سنده وقصبه‌يه درت ساعت مسافه‌ده‌در، تقريباً درت بيك بش يوز دونم وسعتنده‌در، بو كولی كومبه چايی تشكيل ايلمشدر. كولك درونده وكنارلرنده دوداقلر موجود اولوب صولر بونلردن زير زمينه جريان ايلمكده‌در . مرور زمانله بو منفذلرك بر قسمی قپانمشدر . كثرتلی قار وياغمور ياغان سنه‌لرده چای طغيان ايلمكده وكولك صويی چوغاله‌رق اطرافنه طاشمقده و بو صورتله درت بش بيك دونم مزروع تارلالری استيلا ايلمكده‌در . قوراق سنه‌لرده كولك صويی آزالمسنه وحتی بسبتون قورودينی ده مشهود اولمسنه نظراً اليوم موجود و معمور منفذلرك توسيعی ومعطل اولانلرك تطهيری و جوارنده‌كی اراضينك بعض محللری خاقالی بناءً عليه صولرك [illegible] كوچك مجرالره كول صوينك [illegible] ايصالی صورتيه كولك [illegible] اوله‌جغی تأمل قلنمقده واشبو عمليك بساطتی بوايشك آز مصرفله وجوده كله‌بيله‌جكنی اشراب ايلمكده‌در .

قاپليجه — قضا داخلنده قاپليجه يوقدر .

سواحلی — قضانك سواحلی فنيكه ناحيه‌سنك بر قسميدر . ساحل تخميناً التی كيلومترو امتدادنده‌در ، ساحلنده فنيكه ، آلاقير ، قره اوز آطراسانناملرنده درت اسكله موجوددر . بونلردن فنيكه‌يه واپور ايشلمكده [illegible] قايقلر تقرب ايلمكده‌در . آطراسان وقره [illegible] فنيكه‌نك ليمانی [illegible] اسكله‌سی يوقدر، فنيكه اسكله‌سنه آمريقن ، ايتاليا ، پن دەلئون قومپانيه‌لری واپورلری هفته‌ده بر دفعه اوغرامقده‌در . كراسته ومحروقات تحميلی ايچونده سوريه ومصر سواحلندن كميلر كلمكده‌در . مذكور اسكله‌يه سنه‌ده يوز يكرمی واپور، يوزاللی كمی اوغرامقده‌در.

اطه‌لر — فنيكه سواحلنده كنار بحردن يكرمی ميل مسافه‌ده شيلدونيا اطه‌لری ناميله اوچ دانه غير مسكون جزيره واردر .

شهره عائد معلومات

مركز قضا اولان المالو قصبه‌سی المالو طاغنك اتكنده‌در. شرق، غرب جهتلری مذكور طاغدن منشعب تپه‌لرله چوريلمش يالكز جنوب جهتی المالو اووه‌سنه ناظر وآچيق بولنمشدر . قصبه‌نك موقعاً مرتفع اولمسی حسبيله اووه‌يه نظارتی واردر. قصبه‌نك شمال، شرق، غرب جهتلرندن اتساعی ارتق غير ممكندر. وضعيت حاضره‌سی اعمار واصلاحه‌ده غير مساعددر . جنوبه طوغری توسع ايدرسه منتظم بر بلده وجوده كله‌بيله‌جكدر ، خانه‌لرك كاملاً اخشاب اولمسی و كره‌ميد يرينه تخته استعمال اولنمسی حسبيله قصبه‌نك منظره‌سی خوش دكلدر . ابنيه‌نك طرز انشاسی اصول معماريه وقواعد صحيه‌يه منافی بر شكلده‌در. سوقاقلری غير منتظم وكرفت بر حالده‌در. منتظم جاده‌لری يوقدر، قصبه‌نك جنوب جهتنده واسع مقدارده باغلر باغچه‌لر موجود ايسه‌ده بونلرده عمران وانتظامدن محرومدر .

انطالیه قضاسنك احوال طبیعیه و جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — انطالیه قضاسی؛ مركز قضاسنك غرب جنوبیسنده بحر سفید ساحلنده وعرض شمالینك ۳۶,٤۰۰–۳۷,۲۵ درجه‌لریله طول شرقینك (۳۸–۳۹) درجه‌لری آراسنده كائندر.

حدود ومساحه‌سی — انطالیه قضاسی؛ شمالاً اسپارته وبوردور سنجاقلری، جنوباً بحر سفید، شرقاً علائیه، آقسكی قضالری، غرباً المالو قضاسیله محاط ومحدود اولوب تقریباً ۸۱۵۰ كیلومترو مربعی وسعتنده‌در.

طاغلری — طوروس سلسله عظیمه‌سنك شمال غربی قوللرندن جنوبه طوغری امتداد ایدن [illegible] قضاسنك [illegible] ناحیه‌سی حدودندن [illegible] تكه [illegible] قوناق ناحیه‌سنه داخل اولان وكوپری صویی ایله آق صو چایلری آراسنده امتداد ایدن قیوجق، صارب بوزبرون، زرك، آوواجق، اشن طاغلری وبوجاق ناحیه‌سی داخلندن جنوبه طوغری اثنای امتدادنده قار طاغی، جوبه طاغی، قز، مسكی، كفكه، قطران، قرق كچیدا طاغلری؛ یكیجه جوارنده كولاك، چیغاق، بجانه طاغلری وانطالیه ایله المالی آراسنده بك طاغی وساحل بحره طوغری دوران، چاندر، باقری، سیوری، آستارانه‌جنی، دلیك طاغ، قرمره طاغ، تخته‌لی طاغ نامنده‌كی طاغلر انطالیه‌نك جبال مهمه‌سندندر.

اورمانلری — داخل قضاده موجود اورمانلر یدی یوز یتمش بیك جریب وسعتنده‌در، طولاً وعرضاً درت ساعت امتداد ایدن وتقریباً اون طقوز بیك جریب وسعتنده اولان المالو بلی اورمانی انطالیه قصبه‌سنی دائراً مادار احاطه ایدن وتقریباً اوتوز بیك جریب وسعتنده اولان اطراف شهر اورمانی، طولاً سكز، عرضاً آلتی ساعت امتداد ایدن واللی اوچ بیك جریب وسعتنده اولان چاندر اورمانلری، طولاً اون عرضاً درت ساعت سورن وتخمیناً قرق بش بیك جریبلك بر محل اشغال ایدن اغوه اورمانلری، وتقریباً اون ایكی بیك جریب وسعتی حائز اولان چیرالی اورمانلری یوز یكرمی یدی بیك جریب وسعتنده اولان اكدیر، قاردیج اورمانلری، وایكی یوز بیك جریب وسعتنده‌كی میلاو اورمانلری، اللی بیك جریب وسعتنده‌كی خاص ایجی اورمانلری، اون بش بیك جریب بر سطح اشغال ایتمكده اولان قیزیل چقور اورمانلری وقرق اوچ بیك جریب بر محلی اشغال

ایدن سریك اورمانلریله تقریباً یوز بیك جریب وسعتنده اولان یولاسان، بوزیقه، حاص، سولوكلر، چیغلق و داریم اورمانلری قضانك باشلوجه اورمانلرینی تشكیل ایتمكده‌در. سالف الذكر اورمانلردن كلیتلی مقدارده كراسته، اودون، كمور استحصال اولنمقده‌در. كرك بو اورمانلر وكرك ولایتك سائر جهتلرنده‌كی اورمانلر حقنده قسم مخصوصنده صورت مفصله‌ده معلومات ویریله‌جكندن بوراده برتفصیل ذكرلرندن صرف نظر اولندی.

یایلالری — انطالیه‌نك شمالنده واون سكز ساعت مسافه‌ده استانوس حدودنده [illegible] یایلاسی واردركه بو یایلانك هواسی لطیف صولری مبذول ونفیس ومرعالری واسع اولدیغندن ایكی بیك چادیر خلقندن مركب یكی عثمانلی، قره حاجیلی، كومورجیلر، كیریشجیلر وسائرناملر تحتنده‌كی عشائریازین بتون مواشیسیله بورایه كوچه‌رك امرار حیات ایدرلر. مذكور یایلاده بولنان مرعالر عشائر سالفه طرفندن بدل عشره ربط واستملاك ایدلمشدر. بو یایلایه جوار اولان بعض یایلالرده ده (یلتان) و (قعله آندیا) قریه‌لری اهالیسی كوچه‌رك یازی بورالرده كچیرلر.

ینه استانوس حدودی داخلنده «كندوره» یایلاسی نامنده دیگر بر یایلا دها واردركه بورایه‌ده ذكری سبق ایدن عشائرك بر قسمی ایله «علی فخرالدین صغیر وكبیر» قریه‌لری اهالیسی چیقارلر. بو اهالی وعشائر بش یوز چادیر راده‌سنده‌در. بو حدود داخلنده قوری طاغی، وارساق وبانچه [illegible] یایلالرده [illegible]، دره‌كوی، وارساق، بانچه كویلری اهالیسیله یكی یوز چادیر خلقی [illegible] یوز چادیر خلقی محتوی عشائر سیاره رعی حیوانات واجرای زراعتله امرار حیات ایدرلر.

استانوسك شمالنده قیزلجه طاغ یایلاسی اولوب بو یایلاده چیغلق، مورطنه، قوزی، دور علیلر، ماندیرله، [illegible]، چیركین اوبه، چوبوغه قریه‌لری اهالیسندن ایكی بیك قدر چادیر ركز ایدرك یاشارلر. بك طاغی اوزرنده «باز» یایلاسی یكی عثمانلی. جیلاق عشیرتلریله، یمه‌جك، اودان، قره‌یاز قریه‌لری اهالیسندن بیك چادیر خلقنه یازین آرامگاه اولمقده‌در. اكیز، قارینج، استانوس ناحیه‌لری داخلنده بولنان «بك طاغ» یایلاری؛ جقیر، سجتیلی، سه‌كیجی، [illegible]، [illegible] قریه وعشیرتلرندن بیك قدر چادیر خلقنه مأوی صیفی تشكیل ایتمكده‌در.

ذكر وتعداد اولنان اشبو یایلالردن ماعدا سویجه طاغی جوارنده‌كی «قیزیل تپه» یایلاسی ایله انطالیه‌نك شمال شرقیسنده وسریك ناحیه‌سی داخلنده «بوزبرون طاغی» یایلاسی واردركه اولكیسنده یوز اللی وایكنجیسنده خوتاملی، صاجی قره‌لی عشیرتلرندن ایكی بیك چادیر خلقی آرام گزین اولمقده‌در.

نهرلری — داخل قضاده جاری انهارك باشلوجه‌لری كوپری وآق صو چایلریدر؛ بونلردن كوپری چایی اكردیر قضاسی داخلنده‌كی فسلكانلی طاغنك جنوب اتكلرندن نبعان ایدرك زنكین اورمانلری احتوا ایدن زندان طاغندن مرور ایتدكدن صكره قره‌آغی جوارنده آقصو نامنی آله‌رق صولدن یاقه، اوشار دره‌لرینی صاغدن ایوالی دره‌سنك صولرینی آلدقدن صكره آناماس طاغنه

موازی اولەرق جریان ایدر . بعده طوتابلی طرفندن کلن بر درەنك صوینی‌ده آلوب دار بر مجرا تشکیل ایدر واولوق کوپری جوارنده انطالیه وعلائیه قضالرینك حدودی آراسنده صولدن کلن چای اینجی درەسنی بالاخذ صاغدن وصولدن آلدیغی دها بر چوق درەلرلە کسب جسامت ایلدکدن صوکره بحرسفیده منصب اولور . اشبو چایك طولی یوز قرق کیلو مترو قدردر .

آق‌صوچایی؛ اسپارته قصبەسی داخلنده‌کی اغلاصون طاغلرندن نبعان ایله مذکور قصبه درونندن کچر ، بعده دره بوغازی دنیان دار بر وادی‌یه داخل اولەرق صولدن داری ویران وچقور چایی ، صاغدن آغلاسون درەسنی آلیر . ناری جوارنده اکردیر کولنك بر ایاغی اولان کوکصوبی ودها بعض چایلری آلدقدن صوکره یاموق اوواسنه داخل اولور . بوندن صوکره‌ده صاغدن وصولدن بر چوق دره وچایلری بالاخذ قره اوز ومرطنه جهتلرندن مرور ایدرك قوندو قریه‌سی جوارنده آق دکزه منصب اولور . نهر مذکور یوز اللی کیلو مترو قدر بر طول مجرایی حاویدر . بونلردن کوپری [illegible] جوارنده‌کی طاغلرده [illegible] موجود [illegible] مجرات عارضەلی بولنمسی حسبیله هیچ برنده نقلیاته مساعد دکلدر . فقط آق صو مجراسی بویله دکلدر . بونك جوارنده‌کی اورمانلردن استحصال ایدیلن کراسته‌لر سهولتله نقل وسوق اولونه‌بلمکده‌در .

کوللری — بوقضا داخلنده باشلوجه بر کول واردر . اوده استانوس داخلنده‌کی «مناى کولی» در . اللی بیك دونم قدر بر وسعتی حائز اولدیغی تخمین ایدیلن بوکولك وقتیله جسیم بر جدول واسطەسیله صولری جوارنده‌کی اراضی‌یه آقیدلدیغی فقط مرور زمان ایله مذکور جدول معطل قالەرق کولك [illegible] تشکل ایتدیکی آثار موجودەسندن استدلال اولنمقده‌در . بو قنالك یکیدن حفری ایله [illegible] [illegible] جسیم بر اراضی فوق‌العاده [illegible] بر [illegible] افراغ ایدلمك ممکندر . ولایتجه اکثر محللرنده [illegible] اولدیغی کبی بو اقلیم داخلنده‌کی اراضی ، انجق اروا واسقا سایەسنده شایان استفاده بر حالده [illegible] ایده‌بیلمکده‌در .

پیکار وقاپلیجەلری -- داخل قضاده موجود یایلالرك کافەسنده صولری لذیذ متعدد پیکارلر ومنبعلر واردر . بونلردن دودن تعبیر اولنان نهری وجوده کتیرن منبع غایت مبذول صویی حاوی جسیم بر پیکاردر . بوقضا داخلنده قاپلیجه کبی منابع حارهٔ معدنیه موجود دکلدر .

لیمانلری وبولیمانلره اوغرایان واپورلر — قضانك اك مشهور لیمانی ؛ انطالیه لیمانیدر . بولیمان داخلنده انطالیه اسکەسیله عرب صویی ، کیره‌میدخانه ، تکراووه ، چالتی ، آغوه ، چرالی نامارنده‌کی اسکەلره تصادف اولنمقده‌در . بونلردن انطالیه اسکەسنه آیده اون سکز ایتالیان ، سکز آمریقان حاجی داوید ، درت یونان پانده‌لئون واپوری اوغرامقده‌در . دیکر اسکەلره پك چوق مراکب صغیرهٔ بحریه اوغرامقده ایسه‌ده عددلری معلوم ومعین دکلدر .

انطالیه شهرینه عائد معلومات

انطالیه قصبەسی — قونیه ولایتنك وکندی اسمیله مسمی کورفزك ساحلنده و سطح بحردن (٣٠ ـ ٤٠) مترو ارتفاعنده دکزه طوغری تدریجاً انحطاط ایدن برتبه‌نك اتکنده دکزه ناظر اولدقجه تجارتلی منظرەسی کوزل براسکله موقعیدر . موقعك اعتدال هوائیسنه بناءً یازین وقیشین رنك لطیف طراوتداری زائل اولمایان مالطه اریکی وزیتون اغاجلریله قسم شرقیسنی احاطه ایدن زمردین باغچەلر ومتعدد اغزلرله یوکسك قیالردن دکزه دوکیلن «شلاله»لر؛ طبیعتك اك رنکین بدایعی محتوی برلوحهٔ غرا تشکیل ایتمکده‌در . قصبه‌نك بردره داخلنه تصادف ایدن سور داخلنده‌کی [illegible] بر طرز انشا [illegible] موضوع اولدیغندن [illegible] شکلنده یکدیکری اوزرینه [illegible] لطافت‌بخش ایتمکده‌در . خانەلرك جنوبه طوغری اوزایان قسمی صیواسز اولدیغندن قسوت انکیز ومظلمدر . قصبه‌نك سوقاقلری طار وغیرمنتظم، خانەلری علی‌الاکثر اخشابدر . شهرك قیالق اولمسی وسوقاقلرینك طبیعی برقالدیرم حالنده بولنمسی حسبیله اوته‌دن بری قالدیرمه اهمیت ویرلدیکندن منتظم جادەسی یوقدر . [illegible] شهرك خارج سورده تأسیس ایدیلن قسم مجددنده‌کی یکی‌قپو، دکرمن‌اوکی، انطالیه ـ بوردور [illegible] طریقی مبدأنی تشکیل ایدن شرامبول جادەلری اولدقجه واسع ومستقیمدر. محلات آراسنده‌کی سوقاقلرك بر قسمنی‌ده صو مجرالری اشغال ایلمکده‌در .

یازین هواسی [illegible] صیجاق وآغیردر. باغ وباغچەلری چوق ، سبزه ومیوەسی بولدر . سواحلنده زیتون وطاغلرنده یبانی زیتون اغاجلری کثرتلیدر . لیمون ، پورتقال ، طوت ، طورنج باغچەلری [illegible] ذکر بر [illegible]جه‌ده‌در . یازین هواسنك لطافتندن استفاده ایتمك اوزره اهالینك بر قسمی [illegible] استانوس [illegible] ناحیەسنه کیتمکده‌در .

اولو بورلو
قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سى

موقع جغرافيسى — اولو بورلو قضاسى [illegible] ولايتك غربنده اكردير كوليله دينار قضاسى [illegible] (٣٨-٣٩) درجه‌لريله طول شرقيت (٢٨-٢٩) درجه‌لرى بينده [illegible]

حدودى و مساحه‌سى — اولو بورلو قضاسى شرقاً يلواج قضاسيله اكردير كولندن حصوله [illegible] قضاسى، [illegible] دينار و اسپارته قضالرى، شمالاً قره حصار [illegible] قضاسى [illegible] واسپارته قضالريله محدود اولوب [illegible] كيلومترو مربعنده بر اراضى‌يى محتويدر.

طاغلرى — داخل قضاده حائز اهميت ايكى سلسلهٔ جبل واردر: بونلردن برى شمال، ديكرى [illegible] يكديكرندن تفريق [illegible] شعب و دينار ايله اولو بورلو قضاسى اراسنده «[illegible]»، «قوزيره» و «بامبول» طاغلرى ناميله شرقه طوغرى امتداد و يلواج، آق شهر قضالرينى قره حصار و بولوادين قضالرندن تفريق ايدرك آق شهر شمال شرقيسنده‌كى سلطان طاغلريله برله‌شير، بو طاغلرك قضا داخلنده تصادف ايدن طولى (٤٠-٤٥) كيلومترو قدردر.

جنوب سلسله‌سى، ينه عين موقعدن تشعب ايدرك اسپارته قضاسى ايله اولو بورلو آراسنى بالتفريق «قاپو» و «كلنجك» طاغلرى ناملريله اكردير كولنه قدر ممتد اولان بو طاغلرك قضا داخلنده‌كى طوللرى تقريباً (٣٥) كيلومترو قدردر.

اورمانلرى — اشبو ايكى سلسلهٔ جبليه‌نك اولو بورلويه عائد قسملرنده اورمانلق و قورولق محللر نادر ايسه‌ده مذكور طاغلردن «كلنجك» طاغنك اكردير و كنج على كوللرينه التصاق ايلديكى نقاطه ياقين محللرنده بالخاصه «قريب» نامى ويريلن موقعنده «قطران اورمانى» ناميله جسيم بر اورمان موجوددر. مع الاسف بو كوزل و نفيس اورمان لايقيله محافظه ايديله‌مه‌مك يوزندن اكثر يرلرى كويليلر طرفندن تخريب ايدلمكده‌در.

معدنلرى — جنوب سلسله‌نك «قاپو طاغى» اوزرنده و «يواجه - يواديا» ديينلن يايلا ايله «ياصى ويران» قريه‌سى قربنده «لينغنيت»، معدنى آثارى كورلمكده‌در.

يايلالرى — يوقاريده ذكرى كچن طاغلر اوزرنده غايت كنيش بر چوق يايلالر وارسه‌ده مساحه‌لرينك تعيينى، الده‌كى وسائط ايله غير قابلدر. بونلردن بالخاصه «يواديا» يايلاسى شايان ذكردر. «قورى طاغ» سلسله‌سى اوزرنده‌كى يايلالرده مقدارى حكومتجه ثبت دفتر ايدلمه‌ين و هرسنه مايسدن اغستوس اون بشنه قدر اورالرده اقامت ايله‌ين بر چوق عشيرتلر واردر، كه نامرى و چادرلرينك عددى بروجه آتيدر.

(٣٠٠) چادردن عبارت [illegible] عشيرتى، يوز چادر [illegible] قره‌لى [illegible] حيطه عشيرتى، (٣٠-٤٠) چادر [illegible] قاياقى عشيرتى، و (٣٠) قدر چادر خلقى حاوى «قاضى بك اوشاقلرى» عشيرتيدر. بو عشيرتلردن ماعدا «اين حصار» «دره»، (قيرجهٔ صغير)، (بسنه)، (ايل كوب) قريه‌لرى [illegible] يايلالره چيقاراق موسم صيفى اورالرده كچيررلر.

بو قضا داخلنده هنوز [illegible] معدنيه‌يه تصادف اولنه‌مامشدر.

نهرلرى — بو قضا داخلنده شايان ذكر ايكى چاى واردر. (شهر [illegible]) ناملرينى آلان و دره‌لر [illegible] مركز قضانك [illegible] طاغلردن [illegible] بر مدت شرق شماليه طوغرى جريان ايتدكدن [illegible] اولو بورلو قصبه‌سنك شمالنده يكديكريله برلشه‌رك حائز اهميت بر ايرماق تشكيل ايدرك (كنج على) كولنه دوكيليرلر. اولو بورلو باغچه‌لرينى اروا ايدن بو صولردر. بونلردن باشقه برده (دره چاى) واردر كه [illegible] قريه‌سى باغچه‌لرينى اسقا ايدر. داخل قصبه‌ده قابليجه يوقدر. يالكز [illegible] ديله‌ن [illegible] غايت صوغوق بر پيكار موجوددر. بوكا خرستيانلر، (آياياندەليون) نامى ويررلر. [illegible] خرافات [illegible] مسلمان و خرستيانلردن [illegible] زوار قبول ايتمكده‌در. [illegible] زعمنجه بو، بر (شفا حوضى) تلقى ايدلمكده‌در.

كوللرى — قضانك شرقنده اكردير كولندن حصوله كلن (كنج على) نامنده بر كول واردر. [illegible] بتاقلقلر تشكيل ايتديكندن اوجوارك هواسنى اخلال ايتمكده‌در. بوندن باشقه بتاقلق يوقدر.

بلاد مشهوره وطرز انشاى مبانى

اولو بورلو قصبه‌سى — حميد آباد سنجاغنه تابع بر قضا مركزيدر. بو قصبه اسپارته لواسى ايله اولو بورلو قضاسنك بينلرينى تفريق ايدن غايت يوكسك بر طاغك قسم اعلاسنه قريب بر نقطه‌ده بر تپه اوزرينه مبنى و اوواية ناظر بر موقعده كائندر. هواسى لطيف و اطرافى باغ و باغچه‌لرله محاط و مزيندر. يالكز طار و انتظامدن محرومدر. بنالر طرز قديم اوزره ياپلمش دوز طاملى، ديوارلرى كيرچسز و منظره‌سى چيركيندر. يالكز شونى‌ده علاوه ايدلمكه توركلر ظاهر پرست اولمدقلرندن اولرينك داخلى خارجى كبى دكلدر. بالخاصه مفروشاتك متانت و نفاستنه صوك درجه اهميت ويرلمكده‌در.

اولو قیشله قضاسنك احوال طبیعیه و جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — اولو قیشله قضاسی ؛ عرض شمالینك (۳۷,۳۰) – (۳۸,۳۰) درجه‌لریله طول شرقینك (۳۱,۳۰–۳۲,۱۵) درجه‌لری آراسنده کائندر .

قضانك حدود و مساحه‌سی — شرقاً آطنه‌نك قره عیسالو قضاسیله هم حدوددر . بو قضا ایله هم حدود اولارق ؛ حروس ، ایلیغکین ، فندقلی ، حرلو ، چکه . الالو ، قریه‌لری واردر . قرای مذکوره‌نك مرکزه مسافه‌لری طقوز اون ساعت و قره عیسالو مرکزینه بعدلری وسطی یکرمی درت ساعتدر .

جنوب قسمی ، بوغا طاغی سلسله‌سی حد فاصل و حدود اولارق مذکور سلسله‌نك آرقه جهتی مرسین و طرسوس اراضیسی منتهالرینی احتوا ایدر . بو جهتده‌کی قراده ؛ کیلان ، امیرلو ، طارباز ، معدن و علی خواجه‌در . مذکور قضالرده پیاده اولارق موسم صیفده یکرمی ایله اوتوز ساعتده کیدیله بیلیر .

طرق مذکوره ایلولدن صکره مسدوددر .

غرباً ارکلی قضاسیله هم حدود اولوب حدود مذکوره یقین قرانك ارکلی‌یه مسافه‌سی وسطی یدی ساعتدر .

شمال و شمال غربی حدودلری ایسه نیکده و بور تشکیل ایدییور . بو حدود جوارنده‌ده چاغلغان ، کونی ، کوکباز ، پراستال قریه‌لری واردر . بو قریه‌لرك بور و نیکده‌یه مسافه‌لری بش آلتی ساعتدن عبارتدر [مرکز قضایه مسافه‌لری مربوط جدولده ارائه اولنمشدر .]

قضا ؛ وسطی اولارق طولاً و عرضاً اون ساعتی متجاوز مسافه‌سی یوقدر .

طاغلری — قضا عمومیت اعتباریله طاغلقدر . « بوغا » [۱] طاغنك متعدد شعبه‌لری قضا جبالنی تشکیل ایدر .

اصل بوغا طاغی که مرکز عتیق اولان « معدن » قریه‌سنك جنوبنده‌در «۴۰۰۰» متره ارتفاعنده

[۱] معدن قریه‌سنك قارشوسنده سیاه طاشدن عینیله بوغایه بڭزر بر قیا موجوددر . بوڭا بناءً بو طاغلره « بوغاه ویا روبجه‌سی « طاوروس » تسمیه ایدیلیرمش . بولنار طاغی کله‌سی بوغادن غلطدر .

اولوب یاز وقیش اوزرندن قار اکسیلمز . بو جبل قونیه ولایتنك آطنه ایله حدودینی تفریق ایدر . بو طاغك اڭ یوکسك تپه‌سنه « قویون کدیکی » نامی ویریلیر .

قضا ؛ داخلنده‌کی اڭ مهم تپه‌لر بروجه زیردر :

عمرلی قریه‌سنده غارغی ویا قارنجه طاغی . ارتفاعی «۳۵۰۰» پراستال قریه‌سنده « آرمود بلی » ارتفاعی «۲۵۰۰» مترو قابلیجه‌نك غربنده و قوجاق قریه‌سی شمالنده « بوروجك » طاغی ینه بو طاغدن انشعاب ایدوب پورصوق قریه‌سی شمالنده « اکریجه » طاغی بو ایکی طاغك ارتفاعلری «۲۰۰۰» مترودر .

قارنجه ، بوغا طاغنك نیکده و قره عیسالو حدودلرینه یعنی شماله طوغری کیدن شعبه‌سیدر . بوروجك و اکریجه طاغلری ایسه ینه بوغانك غربه طوغری شعباتیدر .

بر مرکز قضانك شرقنده‌کی تپه‌ده سانسار تپه‌سی دنیلور که شرقدن غربه امتداد ایدن بوغا طاغی شعبه‌سنك کوك قسمیدر .

غرب جنوبی‌یه طوغری امتداد ایدن قسمده ایسه طارباز قریه‌سنده غنیمت تپه‌سی ، کیلان قریه‌سنك جنوبنده میدان تپه‌سی واردر ، بونك ارتفاعی (۳۵۰۰) مترودر .

ارکلی ایله اولوقیشله حدودلری آراسنده‌ده (آق پیکار) طاغی واردر که ۱۷۰۰ مترو ارتفاعنده‌در . بوراده (فخر الدین) نامنده بر ده خان موجوددر .

اورمانلری — قضا داخلنده‌کی اورمانلر هپ میریدر . بونلردن « آصمه‌جق » اورمانی «۱۵۰۰۰» دونم وسعتنده اولوب محتوی اولدیغی اشجار : قطران ، چام و « لاوین » دن عبارتدر . بو اورمان « صوکوس » نام دیگری « بوغا » سلسله جبالنك بوغا طاغی شعباتنك فتحه و والقانیه‌سی اولان « قیزیل تپه » ، نهر دار . ارتفاعی سطح بحردن تخمیناً «۳۲۰۰» مترودر . منبت و عوارضدار بر موقع اولوب آغاج صویلری چوقدر . بورادن اخراج ایدیلن کراسته اورمانك اوچ بچق ساعت شمالندن کچن مرسین شوسه‌سیله نقل ایدیلیر . کرچه شوسه‌یه موازی شمندوفر وارسه‌ده تعرفه‌نك یوکسك اولمسی مناسبتیله هنوز شمندوفرله نقلیات اولمادی .

« ایلیغکین » اورمانی ایسه «۱۱۰۰۰» دونم وسعتنده‌در . اشجاری چام و میشه‌در . ینه بوغا طاغنك قیزیل تپه‌سنده‌در . چفته خان استاسیونی بر بچق ساعت بعدنده ایسه‌ده نقلیات استر و مرکبله اولور .

غارغی طاغی اورمانی «۲۵۰۰۰» دونم وسعتنده اولوب اشجاری چام ، لاوین ، آردیچ ، میشه در . طوروسك غارغی تپه‌سنده اولوب «۳۵۰۰» مترو ارتفاعنده و « عمرلی » قریه‌سنه قریبدر . بو اورمانك نصفی نیکده محروقاتنی تأمین ایتمکده‌در ، متباقیسندن چیقاریلان کراسته مرسین شوسه‌سی واسطه‌سیله نقل ایدیلیر .

كيلان طاغنده‌كی اورمان دنمی «١١٠٠٠» دونم اولوب چام، لاوین ، آردیج ومیشه اشجارینی محتوی بنه طوروسك كيلان يايلاسنده‌در . «١٨٠٠» مترو ارتفاعنده وسائط نقليه حيوان ايله‌اولوب مركز قضانك اوچ ساعت جنوبنده‌در .

بالاده تعداد ايديلن اولدیغی جسيم اورمانلر ميری اولوب قضا احتیاجنی بالغاً مبالغ تأمين ايتمكده واخراجات‌ده وقوع‌بولمقده‌در. قضا اورمان واردات سنويه‌سی يايلاقيه رسميله برابر «٣٣٠٠٠» غروش اولوب مصارف رسميه‌سی‌ده «١١٣٠٠» غروشدن عبارتدر .

يايلالری — قضا طاغاق اولمق حسبيله يايلالری چوقدر . همان هر قریه‌نك كنديسنه مخصوص بر يايلاسی واردر. قریه اهاليسی مايسدن صكره او يايلايه كيدر . اوراده هم تبديل هوا ايدرلر ؛ هم‌ده جزئی مواشيسنی اوتلاتيرلر . « بو يايلاجيلق بر اعتياد نتيجه‌سيدر يوقسه قضاده‌كی كويلردن هيچ برينك هواسی وخيم دكلدر. حيواناتی‌ده هيچ مثابه‌سنده‌در » كويلره عائد اولمايوب طاغ تپه‌لرنده ويا قریه‌لردن اوزاق محللرده‌كی يايلالر اوتلاقيه‌سی ايسه هر سنه مزايدة طالبنه احاله اولنور. بو يايلاره آطنه وانطاليه طرفلرندن بر طاقم عشيرت خلقی‌كليوركه اك مشهوری آيدينلی عشيرتيدر. بونلر مايس نهايتلرنده كليرلر و ايلول اواسطنده عزيمت ايدرلر . كلن عشيرت وسطی اوچيوز چادردن عبارتدر. يايلالر هر قریه‌نك اسمنه اضافت ايديلير .

يالكز پراستال والمالو قریه‌لری آراسنده‌كنه قرق‌كچيد يايلاسی، كيلان قریه‌سی اوستنده‌كی بيرلاره «ميدان» و «يازی بل» «وعلی خواجه» قریه‌سی اوستنده‌كنه «قزيل تپه» يايلاسنی ديرلركه بونلر اك بيوكلريدر .

كچن سنه اوتلاقيه رسمی «١٥٠٠٠» وسنهٔ حاليه‌ده «٢٤٠٠٠» غروشه طالبلرينه احاله اولنمشدر.

معدنلری — قضا داخلنده‌كی معادن مشكوفه‌نك اهمی بوغا طاغی معدنيدر. بو معدن آلتون، كموش وقورشوندن مركبدر. ١٢٤١ سنه‌سنده كشف وكشاد اولنه‌رق ١٣٠٧ سنه‌سنه قدر ايشلتديرلدی .

بدايتده‌كی طرز اداره‌سی ؛ معدن لمخراج ايدن عمله‌يه جوهرك مغاره‌لردن اخراج ونقليله اذابه مصارفی خزينه‌يه عائد اولمق اوزره صافی كموشك بهر درهمنه اوتوز ايكی پاره اوتوز ايكی سانتيم و مرده‌سنكك بهر قيه‌سنه اوتوز پاره اجرت مقطوعه ويريلردی .

كموش ومرده‌سنكك تنزل فياتی متعاقب بالعموم مصارف معدنجيلره عائد اولمق اوزره مقطوعاً ترك ايدلمش واداره‌يه تسليم اولنان كموشك بهر درهمنه اوتوز سكز پاره ومرده‌سنكك قيه‌سنه اون آلتی پاره بر اجرت تقدير ايدلمش ايدی. بو صورتله جواهر اخراجنه دوام ايديليور و اداره‌ده آلتون ايله مخلوط اولان كموشی تجارت وزراعت نظارتنه كوندريوردی . مرده‌سنك ايسه محلنده بالمزايده صاتيليوردی. استانبوله كوندريلن كموش مخلوطندن چيقاريلان آلتونك بهر درهمی ايچون معدنجيلره آيريجه اون ايكی غروش اوتوز ايكی پاره بر بدل ويريليوردی . معدن اداره‌سنك قيود عتيقه‌سنه دسترس اولنه‌ماديغندن ٣١٥ سنه‌سندن ٣١٦ سنه‌سی نهايتنه قدر وقوع‌بولان اعمالات قيدينه نظراً :

بو مدت ظرفنده مغاره‌لردن چيقاريلان «٩,٣٠٨,٤٠٤» قيه جوهردن «٩,٢٤٠,٤٣٣» قيه‌سی اصول عتيق اوزره انشا ايديلن فرونلرده بالاذابه — مهندسلرك راپورلرينه كوره بو فرونلرده يوزده قرق بش ضايعات واردی — الده ايديلن «٢,١٢٧,٢٦٥» قيه سيملی قورشوندن «١,٢٩٥,٢٣٠» قيه خالص مرده‌سنك و «٨٩١٢» قيه «٢٨٩» درهم آلتونله مخلوط كموش آلنمش ومذكور مخلوط كموشدن آلتمش ايكی قيه يوز اوتوز سكز درهم آلتون استحصال ايدلمشدر .

معدنك درجهٔ ثروتنه كلنجه : ازغير ضايعات يوزده يكرمی بش سيملی قورشوندر . بر قيه سيملی قورشوندن بر بچقدن ايكی بچق درهمه قدر كموش وبر قيه كموشدن ايكی بچقدن اوچ بچق درهمه قدر آلتون آلنير .

استخدام ايديلن عمله ايسه : جوهرك مغاره‌لردن اخراج و اذابه‌سی اجرتی اصحاب اعمالات طرفلرندن تسويه ايدلمك صورتيله هر سنه تخميناً يكرمی بش بيك عمله واوسته استخدام ايدلدی.

معدن ازهر جهت زنكين وقيمتلی ايسه‌ده بوندن حقيله استفاده ايدلمسی فن دائره‌سنده فرونلر انشاسنه وبو وسيله ايله ضايعاتك اوكنك آلنمسنه متوقفدر .

مذكور معدن اليوم معطل اولوب مدير وسائر مأمورينه‌ده يول ويرلدی . يالكز بر انبار مأموريله بر بكجی موجوددر . استطلاعاته كوره نظارت بر قومپانيايه ويرمك فكرنده ايمش تأسف اولنوركه اسكی سوء استعمالاتی نظردقته آلمايان وفرونلرنی فن دائره‌سنه ارجاع ايتمه‌ين نظارت ، بو معدنك مصارفنی قباتماديغنی ادعاسنده حالا مصردر .

قوجاعك طوسيون علی موقعنده — شمندوفر كذركاهيدر — تيمور ومنغاز معدنی موجود اولوب «ويتالزم» شركتی طرفندن تحری رخصتنامه‌سی آلنمش وبرمدت تحريات و حفرياته دوام ايدلمش ايسه‌ده معدنك اداره‌سزلكی يوزندن ترك ايدلمشدر .

مركز قضانك جاقق موقعنده معدن كوموری موجود ايسه‌ده بو كاله ايرمش بر معدن اولميوب ليكنيت حالنده در . ينه مذكور معدن موقعنده ميقا معدنی موجود اولديغی بوكونلرده ميدانه چيقارلمشدر .

كذا قصبه‌نك ايكی ساعت مسافه‌سنده زنكين كيل معدنی موجوددر . بونلر ايچون شمدی‌يه قدر بر تشبث واقع اولمامشدر .

قضانك قره‌عيسالو طرفنده‌كی منتهای حدودنده وآلبو قریه‌سی قربنده زنكين كومور معدنی ، چفته خان استاسيونی شمالنده باقر معدنی ، طاغ طريقيله معدن قریه‌سنه كيديليركن «عثمان‌بلی» موقعنده ينه باقر معدنی موجوددر .

خلاصه حقيله بر فن مأموری طرفندن تحريات اجرا ايديليرسه قضا داخلنده اللی‌بی متجاوز معادن مختلفه ميدانه چيقاريله‌جغی محققدر . اراضی قضا طاغلق اولمغله برابر وولقانيك بر حالده‌در . انجق تحری وكشف ايتمك كافی اولمايوب بونلرك ايشلدلمسی واستفاده ايدلمك چاره‌لرينك تأمينی لازم كلديكی‌ده آشكاردر .

نهرلری — قضا داخلنده باشلیجه بر ایرماق جاریدر . بوده مرکز قضانك بر ساعت غربندن منبعنی آلارق « آجی‌صو » نامیله وغربدن شرقه جریان ایدر . بعده قصبه‌نك ایکی ساعت شرقنده‌کی « بورصوق » قریه‌سی حذاسنده مجراسنك صاغندن « طاتلی صو » دنیلن بردره انضمام ایده‌رك و عینی استقامتی تعقیباً مرکزك بش ساعت شرقنده‌کی « چفته خان » استاسیونی قربنده ینه صاغدن « معدن، ویا « چای » دره‌سیله برلشه‌رك ینه او استقامنده جریان ومرکزدن سکز ساعت بعدنده بولنان تخته کوپریده منبعی قضانك شمالنده‌کی « پراستال » قریه‌سندن آلان « قرقکچید » صوییله برلشه‌رك ایکی ساعت مسافه‌یه قدر جریان ایتدکدن صکره قضانك منتهای حدودینه تصادف ایدن آق کوپری موقعی حذاسنده وبوغا طاغی استقامتندن کلن واوچوروم برطاغك اتکنده قیا آراسندن چیقان « قره‌صو » انضمام ایده‌رك هیئت مجموعه‌سی اون متره قدر برعرض کسب ایده‌رك « آق کوپری » نهری نامیله قره عیساویه داخل اولور و « سیحان » نهرینه انصباب ایدر .

کرچه بوصویه صاغدن وصولدن بعض دره‌لر انضمام ایدرسه‌ده بونلر دائمی اولمایوب یاغمور وقارلردن متحصل ویاز موسمنده قورودقلری جهتله ذکره شایان دکلدرلر .

بوصو، سیرسفائنه مساعد دکلدر. ایدیلن استفاده ایسه مجرانك مختلف یرلرنده بولنان دکرمنلری ایشلتمك وایکی طرفنده بولنان باغچه ، بوستان وترلالری صولامقدر .

کوللری — بوطاغك « میدان » دنیلن موقعنده وبربچق کیلو مترو مساحهٔ سطحیه‌سنده « جینی » کولی موجوددر . ینه مذکور موقعده و بش بچق کیلو مترو تربیعنده « قره‌کول » نامیله برکول واردر . بو ایکی کول موقعك تشکیل ایلدیکی چقوره قار ویاغمور صولرینك بریکمسندن متحصلدر . صولرنده بالق وسائر مخلوق یوقدر . صولری طاتلی اولوب برطرفه جریان ایتمزلر .

بوغا طاغنك قزیل تپه موقعنده اوفاق یکی کول دها و رسه‌ده شایان ذکر دکلدر . بوایکی کولك موقعلرینه ووسعتلرینه باقیلیرسه انطفا پذیر اولمش قراته‌رلر موقعلری اولدیغنه حکم ایدیله‌بیلیر .

قضانك باشقه طرفنده کول موجود دکلدر . بالاده مذکور کوللردن دخی استفاده ایدلمدیکی کبی — چونکه طاغ تپه‌لرنده بولندقلری واطرافنده کوی نامنه برشی بولنمدیغی — مضرتلری‌ده یوقدر . قضا داخلنده بطاقلق نامنه‌ده برشی یوقدر .

میاه حاره ومعدنیه‌سی — قضا اراضیسی عمومیت اعتباریله برکانی عد ایدیله‌بیلیر .

باشلیجه میاه حاره‌سی « ایابجه » دنیلن وچفته خان استاسیونك بش دقیقه شمالنده بولنان حمامدر . بو صو ایکی قسم اولوب منبعلری اراسنده‌کی مسافه بش سانتیمترو قدردر . صولردن بری کوکرتلی ودیکری چلیکلی اولوب بر آز کوموشی‌ده حاویدر . چلیکلی صو دیکرینك بشده بری راده‌سنده اولوب هر ایکیسندن دقیقه‌ده اللی بش کیلو قدر صو چیقار . صویك منبعنده‌کی درجهٔ حرارتی « ٥٦ » درجه‌در . بو صولر حمامدن چیقدقدن صکره استاسیون قربندن کچن « آق کوپری » ایرماغنه قاریشیر .

صویك خاصهٔ شفائیه‌سی منزول وروماتیزمه‌لیلرده کوریلور، زوار سنه‌نك حزیراندن اغستوس نهایتنه قدر کلیر . حماملر ایکی عدد اولوب بیوکی ذکوره وکوچکی اناثه تخصیص ایدلمشدر . هر سنه آطنه ، نیکده وقونیه طرفلرندن اوچ بیکی متجاوز زوار کلیر . بونلرك بر قسمی خسته ایسه‌ده قسم دیکری متنزهیندر . کلن خسته‌لرك نصفندن زیاده‌سی افاقت بولور .

زوارك اقامتنه مخصوص نه خانه ونه‌ده اوتل بولنمایوب صرف تخته‌لردن یاپلمش بر قاچ باراقه واردرکه عادتا سیار خسته‌خانه‌یه بکزر و طبیعی نه استراحت اهالی‌یه و نه‌ده حفظ الصحه‌یه موافق دکلدر. نیکده معارفی طرفندن یکرمی سنه مقدم آلنمش وهر سنه ایجاره ویریلمکده‌در، صوك سنه‌لر بدل ایجاری وسطی یکرمی بیك غروشدر. حمامك اتصالنده اوفاق ٣ عدد فرون وبر دکانه اوستی اورتیلی واطرافی آچیق بر قهوه‌خانه واردر .

بو تاریخ انشاسنه دائر برقید یوقسه‌ده طرز معماریسنه باقیلرسه سلجوقیلردن قالمه براثرخیر اولدیغی اکلاشیلر .

قاپلیجه‌نك اطرافنده‌کی اراضی غرانیت قیالردن عبارتدر واوچوروم حالنده‌در . اطرافنده شربه صالح بر صو یوقدر . کرچه طاغ تپه‌لرندن کلن دره کبی اوفاق بر صو جریان ایدرسه‌ده بوده شربه غیرصالح اولوب باشقه محلدن ایچیله‌جك صو تدارکی مجبوریتی واردر .

ایلغین قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — ایلغین قضاسی مرکز ولایتك غرب شمالیسنده ، طول شرقینك (۲۸,۳۵-۲۹,۳۰) درجه‌لریله عرض شمالینك (۳۸-۳۹) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — ایلغین قضاسی ؛ شرقاً مرکز قضاسنك سید ابلی ناحیه‌سی ، غرباً آق شهر قضاسنك طوغان حصار ناحیه‌سی ، شمالاً آق شهرك جهان بکلی ناحیه‌سی ، جنوباً ده بك شهر قضاسیله مخاط ومحدود اولوب تقریباً «۱,٤٤۷» کیلومترو مربعی وسعتنده اراضی‌یی محتویدر .

طاغلری — قضانك علی‌الاکثر طاغلری جهت جنوبیه‌ده در. سلطان طاغلری شعبه‌لرندن اولان «دربند» جکل طاغلری قضانك اك مشهور طاغلرندندر. بوطاغلر اورمانلرله مستورکن. غرب شمالیده برده «کیك طاغی» واردر، اوزری اشجاردن خالی وجیلاقدر .

اورمانلری — داخل قضاده اورمانلر، اوتوز بیك جریب وسعتنده در. اوشجار موجوده‌نك یوزده یتمش بشی جام ، یکرمی اوچی میشه ، یوزده ایکیسی آردیج واشجار خسیسه‌دن عبارتدر. باشلو جه‌لری بولجق ، براقوصلی ، کمیوس ، بکید و طاش دیکن و بالیاص ، طوغراق ، دربند ، جکل ، [illegible] آردیج [illegible]

بو اورمانلرك هیئت عمومیه‌سندن سنوی اوچیوز مترو مکعب جام ، سکز بیك قنطار میشه اودونی اوچ الی درت یوز قنطار کمور اخراج ایدلمکده‌در. . .

معدنلری — قصبه‌نك برساعت قدر شرق شمالیسنده «سیوری طاغ» دنیلان موقعده «بیاض مرمر» معدنی موجود اولوب یکرمی سنه مدتله با رخصتنامه آق شهرلی حیدر بکه ویرلمشدر. بوندن باشقه اوچ طاش اوجاغیله چناق چوملك کبی اوانئ ترابیه اعمالنه مخصوص ایکی‌ده طوپراق اوجاغی واردر . داخل قضاده معادن مکشوفه یوقدر . غیر مکشوف معادنك موجودیتی محتمل اولدیغندن وبابده تحقیقات وتجربات لازمه اجرا ایدلمکده‌در . استاسیون جوارنده برده کیرج اوجاغی واردر .

نهرلری — داخل قضاده شرق و غرب جنوبیدن شماله طوغری آقان «بولجق» ، «الطاش» «صونغور بك» ویاخود محمود حصار نامرنده‌کی چایلر ، اغالر قریه‌سی شمالنده وظفریه قریه‌سی جوارنده برلشدکدن صوکره «بولاسان» نامنی آله‌رق محمودیه ، اطلاندی قریه‌لری جوارندن بالمرور

بر آز دها ایلروده «صوباتان» موقعنده‌کی متعدد قیولر درونه آقار. اشبو صو ؛ برمدت زیر زمینده موجود مجراسیله آقدقدن صوکره سطح ارضه چیقاراق آق شهر قضاسی داخلنده‌کی «آق کول» ه منصب اولور .

غرب جنوبیده‌کی دربند ، چکلر ، بکری ، طاش دیکن اورمانلرندن نبعان ایدن کوچوك ایرماقلر ، مرکز قضایه برساعت مسافه‌ده‌کی پاشا کوپریسی دنیلن موقعده برلشه‌رك «ایلغین چایی» نامنی آلیر . بونلردن باشقه آق شهر قضاسنك طوغان حصار ناحیه‌سندن که‌رك ملحقات قضادن «ارغید خانی» ناحیه‌سندن کچن اوفاق برچای ایله ایلغینك ایکی کیلومترو غربنده‌کی قابلیجه صولری وجوار تپه‌لردن سوزولن متعدد اوفاق تفك دره‌لر واردرکه کرك بونلر وکرك ایلغین چایی قصبه‌نك اوچ کیلومترو شمال غربیسنده‌کی «چاووشجی» کولنه منصب اولورلر .

شیرقیز وغرب جنوبیده‌کی سالف‌الذکر نهرلرك کافه‌سی کچدکلری محللرده‌کی اراضی‌یی اروا وسقیورلرله محروم فعالیت ومألوف بطائت اولان اصحاب اراضی‌یی عادتا احیا ایلیورلر . .

کوللری — داخل قضاده ، قطع ناقص شکلنده و اوتوز کیلومترو محیطنده «چاووشجی» نام آخرله «ایلغین» کولی واردر. بو کولك سواحلی تماماً سازلقدر . همان کولك سکزده بر قسمنی بو سازلقلر اشغال ایتمکده‌در . کولك صویی طاتلی و صید اولنان بالقلرینك لذت ونفاستی مشهوردر . بالقلر و طورنه بالغنه بکزر .

قاپلیجه‌لری — ایلغین قصبه‌سنك ایکی کیلومترو غربنده اوزری اورتولو بر قاپلیجه ایله ایلغین کولنك غرب شمالیسنده ابنیه‌دن خالی اولوب اوزری بوس بتون آچیق دیکر بر معدن صویی واردر . هر ایکیسنك ترکیبنده چابك جزئی کوکورت وبر مقدار سوده واردر. بوصولرك درجهٔ حرارتلری فرق ایکیدر . بونلرك فلج ، نقریس ، جذام ، برحی ، حفقان ، ذات‌الجنب ، جلد خسته لقلرینه نافع اولدیغی روایت ایدلمکده‌در . اورتولو قاپلیجه ؛ بر روایته کوره علاء الدین ، دیکر روایته نظراً غیاث زماننده انشا اولندیغی سویلنمکده‌در .

بور قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — بور قضاسی؛ عرض شمالیسنك (٣٦–٣٨) درجه‌لری ایله طول شرقینك (٣٢–٣٤) درجه‌لری آراسنده مرکز ولایتك شرقنده ونیکده‌نك غرب جنوبسنده‌در.

حدود و مساحه‌سی — شرقاً نیکده واطه‌نك قره عیسالو قضالری، غرباً آقسرای، ارکلی قضالری، شمالاً نیکده قضاسی وجنوباً اولو قیشله قضاسیله محاط و محدود اولوب ٢,٠٠٠ کیلومترو مربعی وسعتنده‌در.

طاغلری — بور قضاسنك شمالنده حسن، اوفجی، فسلکان طاغلری وشرقنده قیزیل و قلاغوز طاغلری واردر. بونلردن حسن طاغی منفرد بر طاغ اولوب درت کیلومترو عرضنده و بیك سکز یوز مترو ارتفاعنده‌در.

اورمانلری — مذکور الاسامی طاغلر تماماً چیلاق واکثریتله قیالقدر یالکز حسن طاغنك بعض جهتلری میشه اشجارینی محتوی اورمانجقلرله مستوردر. بو اورمانلر، اهالی محلیه‌نك بوکونکی احتیاجاتنی بیله تماماً دفع دکلدر.

معدنلری — یوقاریده ذکری کچن طاغلرده الیوم هیچ بر نوع معدن آثارینه تصادف ایدیله‌مه‌مشدر.

یایلالری — داخل قضاده شایان اهمیت ایکی یایلا واردر: بونلردن بری حسن طاغنده‌کی «ملندیز» یایلاسی، دیکری قلاغوز طاغلرنده‌کی «دومری» یایلاسیدر. بو ایکی یایلادن ملندیزه یازین بشیوز قدر خانه خلق کوچه‌رك هوا و صوینك صافیت و جیادتندن استفاده ایدرلر. دیکر دومری یایلاسنه جوار کوی‌لر اهالیسندن باشقه آیدینلی و طنه عشائرندن مرکب اولمق اوزره بیك قدر خانه وچادر خلقی کوچ ایدرك اوراده رعی حیوانات ایله امرار اوقات ایدرلر . . .

بو یایلالرده متعدد پیکارلر واردر. بالخاصه ملندیز یایلاسنده‌کی «ملندیز صویی» پك فائده‌بخش بر ماء لذیذدر. بوندن باشقه ملندیز یایلاسنده ترکیبنده کوکرت و ماج بولنان خاصهٔ شفائیه‌یی حائز بر صو واردرکه امراض جلدیه‌یه نافع اولدیغی معلولینك کیدوب شفایاب اوله‌رق عودت ایتملریله ثابتدر. برده کلیسا حصار وامن قریه‌لرنده املاح معدنیه‌یی حاوی بر صو واردرکه بوده طبیعی بر مسهل وظیفه‌سنی ایفا ایتمکده‌در . .

نهرلری — بو قضاده شایان اهمیت بویوك نهر یوقدر. موجود صولر؛ بر چایدن ودره‌دن باشقه بر شی دکلدر. بو صولرك اك بیوك ومشهوری؛ نیکده جهتلرندن نبعان ایله ارکلی اوواسنه طوغری جریان ایدن «قیزلجه» ایرماقدر، که بو صو، هیچ بر کوله منصب و بر نهره ملاقی اولمایوب ارکلی اوواسنده قطع مجرا ایلمکده‌در. هر طرفده پك مبذول اولان پیکارلر ومنبعلر، اوفق وطار مجرالر تشکیل ایدرك کذران ایلدکلری محللرك باغچه‌لرینی اروا ایلمکده‌درلر. باشلوجه‌لری شونلردر: قصبه‌یه بر ساعت مسافه‌ده وجهت غربیه‌ده پیکار باشی، وجهت جنوبیه‌ده آجی کول، شمالده اوفجی، وبکتاش وکلیسا حصار قریه‌سنك شرق جهتنده دیبسز کوشك وآندوغیده کون طوغمش وآلتون طاش صولریدر.

بونلردن آجی کول ایله پیکار باشی صولرینك مجرالری تطهیر و فن اصوله موافق بر صورتده تنظیم ایدیله‌جك اولورسه بو سایه‌ده قضانك اك منبت ومحصولدار اراضیسی تأمین استفاده ایده‌جکدر.

کوللری — داخل قضاده ذکره شایان کول یوقدر.

بلاد مشهوره وطرز انشای مساکن

بور شهری — بو قصبه، نیکده لواسی مرکزینه ایکی بچق ساعت مسافه‌ده و«قیزلجه» نامی صویك چای کنارنده کائن آب و هواسی لطیف ومنظره‌سی دلنشین بر شهردر. بو شهرك داخلنده وخارجنده آقان صولرك مبذولیتی شهرك، اطراف وجوانبك باغ وباغچه‌لرله مزین، لطیف وسایه‌دار اغاجلرله فرحفزا اولمسنه کلی تأثیر ایتمشدر.

بوردور قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — قضای مذكور ؛ عرض شماليك (۳۷ – ۳۸) درجه‌لريله طول شرقينك (۲۷,۳۰ – ۲۸,۱۵) درجه‌لری آراسنده آيدين وخداوندكار ولايتلری حدودنده ، اسپارته‌نك غربنده بر موقعده‌در .

حدود و مساحه‌سی — بوردور قضاسی ، شمالاً خداوندكار ولايتك آفيون قره حصاری سنجاغی ، جنوباً انطاليه سنجاغی ، شرقاً اسپارته وغرباً دكزلی ومنتشا سنجاقلريله محاط ومحدود اولوب ۰ ۱۵۰ ۰ بيك كيلو مترو مربعی مساحهٔ سطحيه‌يی حاوی كنيشجه بر اراضی‌يی محتويدر .

طاغلری — بوردورك شمال جهتنده واسپارته‌نك كچی بورلی ناحيه‌سندن بدأ ايدن سكو... دينكله معروف جبال متسلسله ، دكزلی سنجاغنه تابع ايرله ناحيه‌سيله بوردوره تابع كمر ناحيه‌سی بينی آراسنده‌كی ۰ آشلر ۰ طاغيله برله شير ومذكور طاغدن اعتباراً ايكی قوله آيريلهرق دكزلی ... بوردور قضاسنك غرب جنوبيسنده آغلاصون ناحيه‌سنك ... چيفتلكندن بدأ ايدوب حماص بلی اورمانلرينی تعقيباً كمر ناحيه‌سيله تفنی قضاسنك جنوبنده بولنان ۰ آق طاغ ۰ سلسله‌سی‌ده ۰ راحت ۰ طاغنه واورادن ده انطاليه‌نك عثمان خليفه‌لر قريه‌سنه قدر امتداد ايدر .

بوردورك غرب جنوبيسنده ۰ جلنكچی ۰ بلندن بدأ ايدن وبوردورك جنوباً وسطنه تصادف ايله‌ين ونهايت كمر ناحيه‌سنك قابی اولماجق قريه‌لری صيرتلرنده خفيف تپه‌جكلرله يواش يواش كسب انحطاط ايدن ۰ قراوقاز ۰ سلسلهٔ جبالی واردر .

اشبو طاغلرك قضا داخلنده‌كی ابعاد تخمينه‌لری حقنده الده مكمل خريطه موجود اولماديغندن ويريله‌جك معلومات تخميندن ده پك بعيد اوله‌جغی جهتله صرف نظر اولنمشدر .

اورمانلری — مذكورالاسامی طاغلرك اوزرلرنده بوجاق، يومری طاش ، كتل ، كمر، قواجق نامنده‌كی اورمانلر ، قضانك محتوی بولنديغی اورمانلردن اولوب من حيث المجموع ايكی يوز بيك هكتار مقدار وسعتنده بر ساحه اشغال ايلمكده‌درلر . بو اورمانلری تشكيل ايدن اشجار ، چام ، آرديج ، قطران وميشه‌دن عبارتدر .

معدنلری — ذكری كچن طاغلرده كرچه كمور معدنلرينه وحديد پارچه‌لرينه وغرانيت آثارينه تصادف ايدلمكده ايسه‌ده هنوز تحريات وتحليلات اجرا ايدلمديكندن درجهٔ ثروت وانواعی حقنده جدی بر معلومات ويرمك قابل اوله‌مامشدر . داخل قضاده معادن مكشوفه دخی اكسيك دكلسه‌ده تحری رخصتنامه‌لری ولايت معادن اداره‌سنجه ويريله كلمكده اولديغندن بوكا دائر ايضاحات وتفصيلاتی سالنامه‌نك ولايت احوال عموميهٔ معدنيه‌سنه عائد فصلنده آرامالیدر .

ياپلالری — داخل قضاده ، كمر ناحيه‌سنه تابع اكنش ، مرسللر ، بادملی ، بويكار وبلكلی نامنده بش قدر واسع ياپلا واردر . صاری كچيلی ، صاچی قره‌لی ، چقال ، كوتكلی ، قره‌تكه‌لی عشيرتلرندن اولمق اوزره يوز اللی ، ايكی يوز چادر خلقی، يازين بو ياپلالری آرامكاه اتخاذ ايدرك رعی وهو نامنده حيوانات ايله امرار حيات ايدرلر .

نهرلری — بوردور اراضيسی داخلنده آغلاصون ، بوجاق، كستل وقراوقاز وكمر سلسله‌ جباليه‌سنك بحرسفيد مائله‌سنه معروض اورمانلردن نبعان ايدن ايرماق ونهرلرك باشلوجه‌لری قره‌چال، كستل ، چندك ، واغلاصون صولريدر . بونلردن قره‌چال ايرماغی ، منبعی قوزليجه وكمر وغربز اورمانلرندن آلقدن صوكره كمراوواسندن كچه‌رك بوردور كولنه منصب اولور .

كستل صويی ؛ تكه كوزی وقالين اورمانلرندن سوزيله‌رك عزيزيه قريه‌سی اوستندن خفيف بر صوزنده ... صوكره ۰ صماص بلی ۰ جوارندن بالمرور انطاليه ... منصب اولور .

چندك ايرماغی ؛ بركت، صوغانلی، كولده اورمانلرندن چيقان صولردن تركب ايدرك، ۰ بوكدوز ۰ قريه‌سی جوارندن كچر وچندك صويی ناميله بوردور كولنه قاريشير .

آغلاصون ناحيه‌سيله اياش قريه‌سی صيرتلرندن شدتله نبعان ايدن ۰ آغلاصون ۰ دره‌سی ايسه اسپارته ، اكردير ، آشاغی كوكدره جوارلرندن كلن صولرله برلشه‌رك كسب جسامت ايتدكدن صوكره انطاليه كورفزينه دوكيلن ۰ آق صو ۰ نهرينه قاريشير. بونلر، اكردير وبوجاق اورمانلرنده ايشله‌ين كراسته تجارلرينك انطاليه‌يه سوق ايده‌جكلری كراسته‌نك باشلوجه واسطهٔ نقليه‌سيدر. ديكر صولر ودره‌لردن دخی جوارلرنده بولنان بعض قرا واهاليسی اسقای اراضی خصوصنده استفاده ايلمكده‌درلر .

كوللری — بوردر ولواسی داخلنده كندی اسميله مسمی وتقريباً اون سكز ميل بحری طولنده وايكی ميل بحری عرضنده آرسنيقلی صويی حاوی بر كول واردركه بو كول ؛ بر قاچ قريه خلقنك عادی قايقلرله سكود طاغی اورمانلرندن بوردوره اودون وكمور نقل ايتمه‌لرندن باشقه اليوم بر استفاده‌يی موجب دكلدر. موجود عمقنه نظراً بوكولك سيرسفائنه مساعد اولديغنده شبهه يوقدر. بوندن باشقه كمر ناحيه‌سی داخلنده ۰ اكنش ۰ وباغچه اوزی قريه‌لری جوارنده ايكی و اغلاصون ناحيه‌سی داخلنده

کستل قریه‌سی قربنده بر کم جماً اوچ کولجك دها موجود ایسه‌ده بونلر انجق قیشین بریکن یاغمور وقار صولریله کول حالنی اکتساب ایلدکلرندن ویازین قسماً قورویوب بتاقلق حالنه انقلاب ایلدکلرندن شایان اهمیت دکللردر. مذکور الاسامی کوللردن یالکز اکنش کولندن سولوك اخراج اولنور، دیکرلرنده بالق وسائر حیوانات بحریه یوقدر.

داخل قضاده قابلیجه وایلیجه یوقدر. یالکز شایان ذکر میاه جارهٔ معدنیه‌دن اولمق اوزره بوردور قصبه‌سنك شرقنده واوچ ساعت مسافه‌ده «چرچین» قریه‌سی جوارنده «ایجه صونی» نامیله بنام اوفاق برصو واردر. بوصو، + ۸ درجهٔ حرارتده وترکیبنده چوقجه مقدارده «قاربونیته سود» واردر.

مذکور صویك احتمال تأثیرات شفائیه‌سی اولدیغندن منحصراً اغستوس وایلول آیلرنده برچوق قامالیلر بوصودن ایچمك ایچون صباح کیدوب آقشام کلیرلر. بوندن باشقه بوردور قصبه‌سنك غرب جهتنده کذا اوچ ساعت قدر مسافه‌ده «یصی کومه» قریه‌سی قربنده املاح کبریتیه‌یی حاوی بر صو دها واردر..

بلاد مذکوره ومبانینك طرز انشاسی

بوردور قصبه‌سی — مقر ولایتك غربنده ومتعدد تپه‌لر اوزرنده وسطح بحردن طقوز یوز آلتی مترو ارتفاعی حاوی، خانه‌لری وچارشوسی منتظم، هواسی لطیف اطرافی باغ وباغچه‌لرله محاط، مزین وفرحفزا برشهردر. قصبایی اروا ایدن اوفاق بر نهر اوزرنده کارکیر واخشاب اوله‌رق اوندن متجاوز کوپری واردر. اسکله‌سی اولان انطالیه‌یه کیدر منتظم بر شوسه‌سی موجوددر. مبانئ خصوصیه‌سنك اوزرلری طوپراقله مستور طامدر. انجق بکرمی بش سنه‌دن بری یاپلقده اولان یرلی وملی سلیا کره‌میدله اورتولی وطرز جدید اوزره انشا اولنمش مبانی چوغالمقده‌در. جاده وسوقاقلرك اکثر اقسامی طار واعوجاجلی‌در.

بوزقیر قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — بوزقیر قضاسی؛ عرض شمالینك (۳۷ – ۳۸) درجه‌لریله، طول شرقینك (۲۸ – ۳۰) درجه‌لری آراسنده طاغلق بر اراضیده‌در.

حدود و مساحه‌سی — بوزقیر قضاسی؛ شمالاً قونیه ـ جنوباً علائیه، شرقاً قره‌مان وغرباً اقسکی قضالریله محدود اولوب «۵۱۰۰» کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در.

طاغلری — جنوب شرقیدن غرب شمالی‌یه طوغری امتداد ایدن طوروس سلسلهٔ جسیمه‌سی شعباتندن اولان «اوطان. آغاچ تپه‌سی، کوك تپه، قطراناق، حصار وقیزیل کیریش طاغلرینی حاویدر. بوطاغلرك قضا داخلنده‌کی طول تخمینیسی «۳۵» کیلو متروردر.

مذکور الاسامی طاغلر؛ چام، آردیچ، میشه، قطران، لادن اشجاریله مستوردر.

اورمانلری — سالف الذکر طاغلرده‌کی اورمانلرله جوار قراده بالطه‌لق اتخاذ ایدیلن اورمانجقلر، بو قضانك کراسته ومحروقات احتیاجنی دفع ایتمکده اولدیغی کبی خارجه دخی سوقیات اجرا ایدلمکده‌در.

یالالری — داخل قضاده صاری اوت، سولك، چقور چمن، کوك تپه، چات ایاغی نامرلنده و ۷۰۰ کیلومترو مربعی وسعت وجسامتده بش قدر یایلا واردر. بو یایلالر سنه‌نك مایس آیی ابتداسندن ایلول نهایتنه قدر قضا اهالیسیله علائیه‌ده بولنان یدی، سکز بیك چادیر وخانه خلق طرفندن اشغال اوله‌رق شنلندیرلمکده‌در.

معدنلری — مرکز قضایه سکز ساعت مسافه‌ده بولنان «قیزیل کیریش» طاغنده بوندن آلتمش سنه مقدم بر «سیملی قورشون» معدنی کشف ایدلمش وحتی برمدتده ایشله‌دلمش اولدیغی روایت اولنمقده ایسه‌ده کیمك طرفندن کشف ایدلدیکی وکیمك طرفندن رخصت رسمیه‌سی آلنه‌رق مذکور معدنك ایشله‌دلدیکی حقنده بر معلومات الده ایدیله‌مه مشدر. الیوم معدن مذکور بر حال معطلیتده‌در.

نهرلری — قره‌جه حصار قریه‌سی جوارندن نبعان ایله شمال شرقی‌یه طوغری جریان ایتمکده

اولان «چهارشنبه» نهری داخل قضاده جریان ایتمکده بولنان صولرك الڭ بیوکیدر. بو صویك قره بایر قریه‌سندن نبعان ایله خواجه کوی ، بابیغان قریه‌لرندن کچه‌رك مرکز قضاده کندیسیله برلشن بر آیاغی ده واردر . نهر مذکور ؛ صورغون دره ، جات ، رستاد ، قارت قریه‌لرندن کچدکدن صوکره عمایات اسقائیه قومپانیه‌سی طرفندن حفر ایدلمکده اولان «قره‌ویران» کولی قناله منصب اولمقده‌در.

بونلردن باشقه داخل قضاده ، دوم کویی جوارنده‌کی طاغدن نبعان ایله «کوك دره» نامنی آلان [illegible] آلا طاغه واورادن ده ازمنك وسلفکه قضالرندن بالمرور آق دکزه دوکولور . .

مذکور الاسامی صولر اوزرنده یوز یکرمی قدر دکرمن واردر . بونلردن هیچ بری سیر سفائنه صالح اوله‌جق درجه‌ده وسعت وعمق حائز دکلدرلر . بو انهار مجرالرنده‌کی قرا اراضیسنك انجق [illegible] موجوددر . بونلرك شایان ذکر اولانی ، بیل وبرن ناحیه‌سنك مرکزی اولان صاری اوغلان قریه‌سی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مشهور بلده‌لری وخانه‌لرینك طرز انشالری

بوز قیر قصبه‌سی — شهر مذکور ، بر طاغ اتکنه مبنی وچهارشنبه صویله ایکی یه آیرلمش ، شهرك طرفینی یاریمشر ساعت امتداد ایدن بر اووا ایله محاطدر . شهر بو اووایه ناظر وسطح بحردن «١٤٦٠٠» مترو مرتفعدر . قصبه‌نك اطرافنده‌کی اشجار مثمره باغچه‌لریله قواق وسکود اغاجلرینك [illegible] منظره ارائه ایتمکده‌در . خانه‌لر طرز انشاسی خام وغیر [illegible] وقاقلری طار [illegible] معرادر . لغو ، قادیرم کبی اثار حتیه ومدنیه الآن شهری زیارت ایتمه‌مشدر .

تفنی قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — مرکز ولایتك غربنده آیدین ولایتی حدودنده عرض شمالینك (٣٧-٣٥) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٧ - ٢٨ درجه‌لری اراسنده‌در.

حدودی ومساحه‌سی — تفنی قضاسی شرقاً کمر واستاسنوس ناحیه‌لری غرباً قره اغاج وکویجکز قضالری ، شمالاً [illegible] مکری قضاسیله محدود اولوب تقریباً (٣٠٠٠) [illegible] مربعده اراضیی محتویدر .

طاغلری — داخل قضاده ایشه‌لر ، «راحت» ، «قوشیش» ، بویوردیرك ، «چاقاق» و ماشده [illegible] ایشه‌لر التی طولاً (١٠) ، عرضاً بش ساعت امتدادنده‌در . بو طاغلر ازمیر ولایتندن بدأ ایله کوی حصار ناحیه‌سنه قدر ممتد اولور . راحت طاغی : [illegible] ساعت امتدادنده‌در [illegible] مشهیدر . قوزلق طاغی ؛ کول حصار ناحیه‌سنه مضاف قارغه‌لیدن بدأ ایله تکه‌یه طوغری امتداد ایده‌ر . بو طاغك طولی آلتی وعرضی اوچ ساعتدر . قره آغاج قضاسندن بدأ ایله کویجکزده [illegible] طاغلری ؛ طولاً [illegible] وعرضاً یدی ساعت امتدادنده‌در [illegible] باشلایه‌رق مکریوده نهایت بولان ماشده طاغلری‌ده طولاً اون عرضاً یدی ساعت امتدادنده‌در .

اورمانلری — [illegible] آق وقره‌ری چام ، قوشیش طاغلری میشه وآردیج وچام . وبوردیرك طاغلری آق وقره چام وآردیج ، ماشده طاغلری‌ده قطران وآردیج اغاجلریله مستور اورمانلری محتویدر .

یایلالری — [illegible] طولاً [illegible] ساعت امتداد ایدن [illegible] یایلاسی ایله عینی ابعادی حاوی اولو یایلاسی ، طولاً بر ، عرضاً یاریم ساعت امتدادنده ، قره پیکار یایلاسی عینی امتدادی حائز حورزوم یایلاسی وطولاً وعرضاً بر ساعت امتدادنده الاك یایلاسی ، طولاً وعرضاً یاریم ساعت امتدادنده یوسفجه یایلاسی وطولاً بش ، عرضاً ایکی بچق ساعت ممتد اولان راحت یایلاسی واردر . بونلردن باشقه طول وعرضی معلوم اوله‌میان قزل بل نامنده کنیش بر یایلا واردر. ماشده طاغك هر طرفی یایلادر . برچوق عشیرتلر یازین بو یایلالره کوچه‌رك اورالرده امرار

حيات ايدرلر. بوعشيرتلردن تفنى ياىلاسنده يازلاينلر سنه‌يه كوره بعضاً يوز وبعضاً اللى چادر خلق‌در. قره پيكار ياىلاسنده هيچ برعشيرت دائمى اكنميور. سيار قافله‌لر شكلنده كاوب كچرلر. الاك ياىلاسى يازين قرق قدر خانه خلقنك ارامكاهى اولديغى كبى قرق اللى خانه‌يى محتوى يوسفجه ياىلاسى ايله قرق خانه‌يى مشتمل خورزوم ياىلاسى‌ده عينى نامليرده‌كى خلقه مقر استراحت اولمقده‌در. راحت ياىلاسى، سالف‌الذكر ياىلالردن هم واسع وهم‌ده دها چوق سكنايه صاحبدر. دنكره، بوناق، بوره‌كى، قره‌كوى، حسن بشه عشيرتلرندن اوچ يوزى متجاوز خانه خلق بوياىلايى شنانديرمكده‌در. قزيل ياىلاسى، راحت ياىلاسى قدر غلبه‌لق دكلسه‌ده بوده باينـدر، قزللر، قوز اغاچ، انبارجق قريه‌لرى اهاليسنه عائد ايكى يوز قدر مسكنى احتوا ايتمكده‌در. ماشده ياىلاسنى چناق وقزليقه ومانده ودرميل اهاليسندن (٥٠ ـ ٦٠) خانه خلق اشغال ايتمكده وطولى اوچ، عرضى برساعت قدرامتداد ايدن درميل ياىلاسنده انجق ٣٠ قدر خانه خلق امرار اوقات ايلمكده در.

معدنلرى — بوقاروده اسمى كچن طاغلرك كافه‌سنده قرمم معدنى واردر. قارغه‌لو قريه‌سنك اوستنده‌كى طاغده برده كومور معدنى كشف ايدلمش ايسه‌ده اليوم هيچ برى ايشله‌دلمه‌مكده‌در. بوندن باشقه طاغلرك كافه‌سنده معادن متنوعه آثارينه تصادف ايدلمكده ايسه‌ده هنوز نه كبى معدنلر اولديغى كشف ايدلمه‌مشدر.

نهرلرى — داخل قضاده باشلوجه خورزوم چايى واردر. ديكر دره‌لر وچايلر بوكا منصب اولمقده‌در. بوصولر، عموم ناحيه اراضيسنى اسقا ايلمكده در. خورزوم چايى آق دكزه منصب اولمقده‌در.

كوللرى — تفنى قضاسنده كول حصار وسكود نامليرنده ايكى مهم كول واردر. بونلردن كول حصار كولنك طولى وعرضى ايكى ساعت‌در. بوكولدن سازان، يايين وسائر باليقلر صيد اولنمقده‌در. كولك صويى بر آياق واسطه‌سيله خورزوم چاينه آقمقده‌در. كولك اطرافنده بر چوق محللرى اشغال ايدن قاميشلق وسازلقلر واردر. سكود كولنده باليق يوقدر. صويى طاتلى‌در. بوكولده سودلين اوتو اول‌يغندن باليقلر ياشايه‌مامقده‌در. طولاً آلتى وعرضاً اوچ ساعت امتدادى اولان بوكولده قوندوز دنيلان حيوانلر بولنور. بوكولك صويى‌ده بازبر دنيلير. بر آياق واسطه‌سيله خورزوم چاينه دوكيلمكده‌در. بوصولردن هيچ برى سيرسفائنه صالح دكلدر.

قضانك هرطرفنده متعدد پيكارلر ومنبعلر اولوب صولرى لذيذ وشربه صالحدر. داخل قضاده قاپليجه يوقدر.

سلطانيه قضاسى احوال طبيعيه‌سى

موقع جغرافيسى — سلطانيه قضاسى، مقر ولايتك شرقنده وعرض شماليسنك (٣٧-٣٨) درجه‌لريله طول شرقينك (٣١-٣٢) درجه‌لرى بيننده كائندر.

حدود ومساحه‌سى — سلطانيه قضاسى، شرقاً اركلى، غرباً قونيه، شمالاً اقسراى وجنوباً قره‌مان قضالريله محدود اولوب تقريباً «١٦٨٠» كيلومترو مربعى وسعتنده اراضى‌يى محتويدر.

طاغلرى — داخل قضاده اركلى استقامتنده‌كى «حسن طاغ» ندن منشعب «قره‌جه طاغ» ايله شرق جنوبى استقامتنده و «مكه» طاغلرى نامى آلتنده امتداد ايدن واليوم حال سكونده بولنان اوچ بركاندن ماعدا جبال وتلال موجود دكلدر. قره‌جه طاغ شهره اوچ ساعت مسافه‌ده وتخميناً (٣-١٢) ساعت امتدادنده‌در. وقتيله حال فعاليتده اولديغى روايت ايديلن بويشار طاغلرك اندفاعاتندن متحصل لاولرك آثار متباقيه‌سى مركز قضايه پك ياقين اولان محللرده اليوم مشهود اولديغى كبى بو بركانلردن ناحيه‌نك يانى باشنده بولنان وولقانك فتحه‌سندن الآن مركبات كبريتيه خروجى كورلمكده‌در.

اورمانلرى — مذكور الاسم قره‌جه طاغك بعض يرلرى ميشه اغاجلرندن متشكل اورمانلرله مستور اولوب بوندن باشقه داخل قضاده اورمان وبالطه‌لق يوقدر. بو قضا داخلنده شيمديه قدر هيچ بر نوع معدن آثارينه تصادف ايدلمه‌مشدر.

ياىلالرى — قضا داخلنده يوقاريده اسمى كچن طاغلره قريب محللرده (٧-١٢) ساعت امتداد ايدر واسع ياىلالر واردر. قصبه اهاليسنك مأمورلرندن ماعدا قسمى، نيساندن اعتباراً اشبو ياىلالره كوچه‌رك بتون ياز مدتى اورالرده كچيرمكده درلر..

نهرلرى — سلطانيه قصبه‌سى جوارنده «قره‌پيكار» ناميله منقطع الجريان بر منبع موجود اولوب بو صو؛ (٦-٧) سنه مدت مطرداً اقار وينه اوقدر مدت انقطاعه اوغرار. بونلر، جريان ايتديكى زمانلر مجراسنده‌كى منحط اراضى‌يه يايله‌رق بتاقلقلر تشكيل ايتمكده وبر منصب معينه واصل اولمه‌دن غيب اولمقده‌در. بوندن باشقه داخل قضاده شايان اهميت نهر وايرمق يوقسه‌ده همان هرطرفده بر قاچ سانتيمترو قدر قازيلان طوپراقدن صو چيقديغى وبو صولرك تراكمندن بر طاقم كوچك كوللر وجوده كلديكى كورلمكده‌در.

كوللری — سلطانیه قصبه‌سی جوارنده ایكیسی شمالده وبری شرق جنوبیده اولمق اوزره اوج كول موجوددر . بونلردن شمالده بولنان «مكیل وجرال» كوللرینك صویی طاتلی‌در ، شرق جنوبیده‌كی كولك صویی دكز صویی رنك وطعمنده اولدیغی ایچون «آجی كول» نامنی آلمشدر . بو اوج كولدن ماعدا قصبه‌نك شرقنده «مملحه كولی» نامیله یاد اولنور . دیكر بر كول دها واردركه بو كولدن كلیتلی مقدارده طوز اخراج اولنمقده‌در . قره پیكار صوینك تشكیل ایتدیكی بتاقلقلر كول اطلاقنه سزا دكلدر .

بلاد مشهوره وطرز انشای مبانی

سلطانیه قصبه‌سی — مقر ولایتك شرقنده منحط بر اراضی اوزرینه مبنی اسكی بر شهردر . بوشهر ؛ قونیه‌دن اركلی ونیكده‌یه كیدن شوسه اوزرنده وقونیه - بغداد خطنه قریب بر محله‌ده‌در . شهرك سوقاقلری غیر منتظم وبنالری اسكی طرزده انشا اولنمش چامور صیوالی واوزرلری طامدر ، بو قصبه جوارنده نبعان واطرافنده‌كی باغچه‌لری اروا ایدن «قره‌پیكار» صویی قربنده بولندیغندن براسمی‌ده «قره‌پیكار» [illegible] . بلاد مشهوره‌دن بر شهر ، سلطان [illegible] سلیم ثانی طرفندن یكیدن اعمار و تنظیم ایدیله‌رك نامی «سلطانیه» یه تحویل ایتمشدر . داخل شهرده سلطان مشارالیه طرفندن انشا ایدلمش غایت محتشم ایكی مناره‌لی «سلیمیه» اسمنده بر جامع شریف ایله منتظم بر حمام وفقرا ومساكینك اطعامنه مخصوص سكزده عمارت واردر .

سیدی شهری
قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — سیدی شهری قضاسی ؛ مقر ولایتك جنوب غربیسنده عرض شمالینك (٣٧ - ٣٧,٥٠) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٩ - ٣٠) درجه‌لری آراسنده كائندر .

حدود ومساحه‌سی — سیدی شهری قضاسی ، شمالاً بك شهری ، جنوباً آق سكی وبوزقیر قضالری ، شرقاً بوزقیر و ختون سرای ناحیه‌سی ، غرباً آقسكی و بك شهری قضالریله محاط اولوب (١٩٥٠) كیلو مترو مربعنده‌در .

طاغلری — مركز قضانك جنوب غربیسنده ویتمش بش كیلومترو امتدادنده «كوپه» طاغی موجود اولوب بو طاغ بوزقیر [illegible] كوشه‌بی ، زندن طاغلری [illegible] امتدادی [illegible] اولوب قشلاقلك [illegible] ، «قیزین بی» دنیلن موقعده آناماس طاغلریله برلشیر . بو طاغلرك جنوبنده زندان وآق طاغ جبالی ایله قره‌لیلان قریه‌سی [illegible] طاغی قضانك [illegible] طاغلرینی تشكیل ایدر . دومروز طاغی شمالاً حسن شیخ وایلوجه قریه‌لرینه امتداد ایدر . بو طاغك غربه طوغری اوزار بوقولك اتكارنده‌ده «جات» و «دره» قریه‌لری واردر .

اورمانلری — ذكری كچن كوپه طاغلری اوزرنده اورمان دینیله‌جك اغاجلقلر یوقدر . یالكز كوپله جوار اولان آلجاق تپه‌لری اوزرنده كوچوك قطعه‌ده قورولقلر واردر . دومروز طاغلرینك تپه‌لری چیپلاق ، اتكلری اغاجلرله مستور ایسه‌ده بونلرده قورولقدن باشقه برشی دكلدر . بو بالطه‌لقلر چام ، لدین ، آردیچ ، قطران ، میشه كبی اغاجلردن متشكلدر .

یایلالری — داخل قضاده پك چوق یایلالر واردر . بونلرك اك مهملری «كوپه» «علی افندی بوروكی» ، «دیكنلك» «میدی» «آغاج تپه‌سی» ناملریله یاد اولنمقده‌در . كوپه یایلاسی مركز قضایه برساعت مسافه‌ده‌در ، بیك دونم وسعتنده اولان بو یایلا ؛ مركز قضا ایله طاش آغیلك مرعاسی عد اولنمقده‌در . معارف محلیه نامنه ایجاره ویریلیر ، علائیه‌لی ، بوز احمدلی ، فتاحلی ، قره قیونلی عشیرتلرندن یوزی متجاوز چادر خلقی یازین بو یایلالره كله‌رك حیوانلرینی اوتلادیرلر .

علی افندی یوروکی و دیکنلك یایلالری ایکی بیك دونم وسعتنده و آناما طاغلری جوارنده‌در.

بو ییلالره اوچ عائله‌دن مرکب اولان قره حاجیلی عشیرتی کلیر. بونلردن صولاقی عائله‌سی دیکمت ده وصاری عبالی ایله حاجی حمزه‌لی عائله‌لری علی افندی یایلاسنده چادرلرینی رکز ایدرك یازی کچیررلر.

میدی یایلاسی، دالایمن قریه‌سی جوارنده بوکوی حاقنه منحصردر. اغاج تپه‌سی، المسعود قریه‌سی جوارنده‌در. بورایه حاجی عیسالی عشیرتی کلیر. بونلردن باشقه دیکیلی طاش قریه‌سنه ایکی ساعت مسافه‌ده «کوور کوی» یایلاسی واردرکه یتمش چادر خلقندن عبارت اولان صاری کچیلی عشیرتی بو یایلاده یازی کچیرمکده‌در.

چات، دره‌کوی، قره ویران، قشاقلی جهتلرنده موجود یایلالره خارجدن عشائر کلمز، بو یایلالر اوجوار قرا خلقی حیواناتنك مرعاسیدر.

نهرلری — اسکیدن بك شهری کولندن نبعان ایله سیدی شهری قصبه‌سنك بر ساعت شماله شرقیسندن کچن وقواق، آقچه‌لر، قره بولان قریه‌لرینی صاعنده وابوره‌کی، کورکلی، کسکجت، کوك هیوك قریه‌لرینی صولنده براقه‌رق قره ویران کولنه دوکیلن بر نهر واردی‌که شیمدی بونلر قره بولاقدن یکرمی دقیقه اشاغیده ماسته قریه‌سی قارشوسنده عملیات اسقائیه دولابیسیله کشاد ایدیلن جدول ایله برلشیر. بوراده اسکی مجری اوزرینه بر سدده یاپیلمشدرکه بو واسطه ایله صولر عسکر انقضا جدوله آقیدیلر. بو سایه‌ده «قره ویران» کولندن میلیونلرجه مترو مکعب صو اکسیلمش و وقتیله صویك فیضانیله دوچار استیلا اولان قره‌ویران، کوك هیوك، صو برده، طوسز کویلری اراضیسی بو استیلادن تماماً قورتولمشدر.

قره ویران کولنك صوینك چکیلمسنه سبب، سرای بوغازندن «چومره» اوواسنه آچیلان بر مجرادر. اسقا واروا شرکتی قره ویران کولی یتاغندن آلتمش بیك دونم اراضی‌نی میدانه چیقارمه‌یی تعهد ایتمشدر. شیمدی یه قدر اون بش بیك دونم اراضی میدانه چیقمشدر. بوندن باشقه «کوزلو» ... دیدکلری طراشجی بلندن چیقاراق قصبه‌نك جنوبندن بالمرور قره ویران کولنه دوکیلن بر دره ایله طاش آغیلك آلتندن آقان «قره قیش» دره‌سی، بك شهر کولنه انصباب ایدن «قیزیل اوز» دره‌سی واردرکه بونلردن قره قیش قوغلی وایچری قیشله‌دن نبعان ایله «قره ویران» کولنه دوکولور.

بوصولردن استفاده شویله طورسون مضرت کورلمکده‌در. قاره قیش دره‌سی مجراسنك طرفینده بالخاصه ایچری قیشله دنیلن یرلرده ایکی بیك دونم وسعتنده بتاقلقلر تشکیل ایتمکده وجوار اهالیسنك صحتنی اخلال ایلمکده‌در. بو بتاقلقلك تیبیسی حالنده هم بر چوق اراضی منبته الده ایدلمش اوله‌جق هم ده خلقك صحتی قورتارلمش بولنه‌جقدر.

قاپلیجه‌لری — سیدی شهری قصبه سنك جهت شمالیه‌سنده وشهره اون دقیقه بعد مسافه‌ده کائن بر تپه‌نك ذروه‌سنده یکرمی درجهٔ حرارتده برقاپلیجه واردر. بوقاپلیجه‌نك اوستی غایت اسکی ومائل انهدام بر قبه ایله اورتولمشدر.

صویك منبعندن (٢٥٠) میلیمتره قطرنده صو چیقار، یازین برچوق ضعفا و مساکین بوراده استحمام ایدرلر. اکر قاپلیجه اعمار واحتیاجات حاضره‌یه موافق برطرزده افراغ — که بوحالی آلمش بش یوز لیرا ایله قابلدر — وبانه براوتل انشا ایدلسه مذکور قاپلیجه‌نك سنوی یوز لیرا قدر براراد کتیرمه‌سی محتملدر. بوندن باشقه بومنبعك یوز الی خطوه قدر شمالنده ایکنجی بر منبع دها واردرکه ایکیسی برلشدیرلدیکی تقدیرده بردکرمن دوندیرمکه بیله کفایت ایده‌جکدر. قاپلیجه‌لرك بولندیغی طوپراق قیرمزی وصویی معدنی فقط ترکیباتی مجهولدر. جلد، قاب خسته‌لقلرینه مزمن خیزیلیلره نافعدر. اطرافی باغچه‌لك اولدیغندن منظره‌سی ده لطیفدر.

شهره عائد معلومات

سیدی شهری قصبه‌سی — سطح بحردن (١١٤٠) متره مرتفع اولان سیدی شهری، شمال شرقی ایلیجه تپه‌سیله جنوبنده‌کی کوپه طاغی آراسنده دره بر واديده کائندر و شرقدن غربه طوغری ممتد ... یوز خانه‌لی بر قصبه‌در. شهرك سوقاقلری غیرمنتظم و ... [illegible] ... کلیاً محرومدر. اولو قهوه‌خانه آیقلری سوقاقلره آقار. [illegible] ... بالجمله ... [illegible] ... علی العموم مبانی برطرزده‌در؛ [illegible] ... وطرفینده اوطه‌لره تصادف ایدیلیر. اوست قات، آلت طبقه‌نك تماماً عینیدر. خانه‌لرك قسم اعظمی کارکیر کوپك آزی اخوراً وطرز جدید اوزره بنا وانشا ایدلمشدر. قصبه‌ده صیغر حیواناتی پك‌چوق ... سوقاقلر حیوانات مذکوره ... [illegible] ... عبارت ... [illegible] ...

عربسون قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — عربسون قضاسی ، انقره ولایتی حدودنده وقزیل ایرماق نهری حوزه‌سنده عرض شمالینك (۳۸،۳۰ - ۳۸،٤٥) درجه‌لریله طول شرقینك (۳۲ - ۳۳) درجه‌لری بیننده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — عربسون قضاسی ؛ شرقاً آوانوس ارکوب ، غرباً ... قیرشهری سنجاغی ، جنوباً نوشهر قضالریله محدود اولوب تقریباً (۱،۲۰۰) کیلومترو مربعی وسعتنده اراضی‌یی محتویدر .

طاغلری — حسن طاغندن انشعاب وقزیل اوزوندن بدأ ایله قره‌بورنه قریه‌سنده نهایت بولان برنجق ساعت امتدادینی حاوی خرقه طاغی ایله دادسون قریه‌سندن باشلایوب قره‌شار قریه‌سنه قدر اوزایان ویدی ساعت قدر بر طوله مالك اولان اکه‌جك طاغی بوقضانك اك معروف جبالندندر .

اورمانلری — اکه‌جك طاغنده‌کی طولاً بش ، عرضاً برنجق ساعت قدر بر محلی اشغال ایدن اکه‌جك اورمانی واردر . خرقه طاغنك اوزری اشجاردن خالی وقیالقدر .

یایلالری — داخل قضاده یایلا یوقدر .

معدنلری — خرقه طاغنده مکشوف بر کمور معدنی وارسه‌ده ایشله‌دلمه‌مکده‌در . مذکور طاغده شربه‌صالح وخواص شفائیه‌یی حائز سوده وچلیك مرکباتی حاوی برده‌معدن صویی موجوددر .

نهرلری — داخل قضاده جاری انهاردن اك مشهوری قیزیل ایرماق نهریدر . بونهر سیواس ولایتندن منبعنی آلدقدن وقیصری اراضیسندن کچدکدن صوکره نوشهر اراضیسنه داخل اولور . قضا داخلنده‌کی طولی بش ساعتدر . کراسته نقلنه مساعد ودکرمن چرخلرینك تدویرینه کافی ایسه‌ده سیر سفائنه صالح دکلدر . بوندن باشقه داخل قضاده ایکی بچق ساعت طول مجرایی حاوی قزیل اوز نهریله درت ساعت طول مجرایی حاوی جردکن نهرلری واردر . بو نهرلرك صولری آز ومجرالری طاردر . بونلردن قزل اوز نهری ؛ ایماق ، عرفه ، بیوك قیشله ، ایکده‌لی قریه‌لری اراضیسنی جردیکن قریه‌سیله ، صریقلر ، ترنك کویلری اراضیلرینی اروا واسقا ایلمکده‌در .

داخل قضاده والده پیکاری ، حیات چشمه‌سی نامارنده ایکی منبع موجود اولوب صولری لذیذدر . « قوزی اوغلی » نامیله معروف قاپلیجه‌سی امراض مختلفه‌یه نافعدر .

کوللری — بو قضا داخلنده کول یوقدر . چفتلك ، اکری کوی ، موسی حاجیلر قریه‌لرنده بر قاج بتاقاق موجوددر .

شهره عائد معلومات

عربسون قصبه‌سی — نوشهرك درت ساعت شمالنده هواسی کوزل برقضا مرکزیدر . مرکز لوایه اولان بعدی یکرمی اوچ ساعتدر . قزیل ایرماق قصبه‌نك درونندن کچدیکی جهتله باغ و باغچه‌لری کثیر واراضیسی منبت ومحصولداردر . شهرك مبانیسیله سوقاقلری ومشتملات سائره‌سی حقنده معلومات اولنمه‌سنه ... اولنه‌ماغله بوقدرله اکتفایه مجبوریت حاصل اولمشدر .

علائیه قضاسنك احوال طبیعیه و جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — علائیه قضاسی ، بحر سفید ساحلنده وعرض شمالینك (٣٦-٣٧,٣٠) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٩ - ٣٠) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — علائیه قضاسی ؛ شمال وشمال غربیسی بوز قیر وآقسکی قضالری ، جنوبی بحر سفید ، شرقی اقامو قضاسی غربی انطالیه لواسیله محدود اولوب تقریباً « ٦٢٤٧ » کیلومتره مربعی اراضی‌یی محتویدر .

مواقع شمالیه‌سی جبال رفیعه ایله محاط اولان بو قضانك اقسام وسطیه وجنوبیه‌سنی واسع ومنبت تارلالر ومرعالر قاپلامشدر . بو قضانك سطح بحردن ارتفاعی مختلفدر . اقسام جنوبیه‌ده برمترودن یوز [illegible] ارتفاعی بحری [illegible] شمالیده « ١,٥٠٠ - ٣,٠٠٠ » مترویه قدر [illegible] اولمقده‌در . ولایتك اك مرتفع نقطه‌سی اولان « کیکی » طاغی بو قضا داخلنده‌در .

طاغلری — داخل قضاده قوش داود ، اثار ، آق ، کمرکن ، جبل رئیس ، قارتال ، کیك ، بارجین مالان ، صوسز ، قره‌جه ، کیه‌ر ، قره بیلان ، این ناس ، قره حسینلر ، فرسین ، کوره‌لن ، سکود ، جاقاقچی دده ، آق طاغ ، قزیل ، جنغ ، کول نامریله یاد ایدیلن بر چوق طاغلر موجود اولوب آلتمش یوز طقسان سکز بیك هکتاروسعت وجسامتنده اولان بو طاغلرك کافه‌سی طوروس سلسلهٔ عظیمه‌سندن انشعاب ایلمکده‌در .

اورمانلری — یوقاریده ذکری کچن طاغلرك اوزرلری کاملاً اورمانلرله مستوردر . بو اورمانلر عینی نامرله یاد اولنمقده‌در . غایت زنکین وکثیف اولان اشبو اورمانلرك محتوی اولدیغی اشجار ؛ چام ، قطران ، کول نار ، میشه ، چنار ، آردیج ، زیتون ، قره اغاج ، شمشیردن عبارتدر .

اشبو اورمانلرك وسعت وجسامتلری ، سطح بحردن ارتفاعلری ، احتوا ایتدکلری اشجارك جنس ومقداری ، احوال طبیعیه قسمنك نهایتنده موضوع جدولده مفصلاً درج ایدلمش اولدیغندن بوراده ذکرندن صرف نظر ایدلدی .

یایلالری — بو قضا داخلنده موجود یایلالر ؛ محمود سیدی ، روم طاشی ، تربه لیناس ، سوب چن ، ججانلی ، کره‌ناس ، یکیجه بازار ، جاقشیر ، سیسام ، قوروجه ، کاه ساندیره ، سکر ، ایناس ،

جاقاقلی ، انیف ، اوج ایرماق ، طوقه ، ملك ، کپاز ، بورمهان ، دوز اغاج ، امرادین نامریله یاد اولنمقده‌در . مرکز قضا اهالیسی یازین عمومیتله دنیله‌جك درجه‌ده بو یایلالردن محمود سیدی ، تربه لیناس ، روم طاش یایلالرینه کیتمکده وبو یوزدن قصبه‌نك کافهٔ معاملاتی حزیران ابتداسندن ایلول غایه‌سنه قدر معطل قالمقده‌در . بوندن باشقه ساحل وجنوب قسمی اهالیسی‌ده نیساندن اعتباراً یایلالره شتاب ایتمکده ومذکور یایلالرده تشرین اول نهایتنه قدر امرار حیات ایلمکده درلر . بو یایلالره کوچن خالقك مقداری ایکی بیك یوز خانه و چادیردن عبارت بولنمقده‌در . بو مقدارك بش یوز سکسان چادیری « قره قویونلی » ، « حاجی چلبیلی » ، « اونکوبلی » ، « قره حاجیلی » ، « آدی کورنلی » ، « صاری عبالی » نامیله بنام عشائره عائددر . « سراجلی » ، « حاجی عیسالی » ، « سولك » ، « حصرلی » ، « قره بوینوزلو » ، « چقاللر » ، « بوز احمدی » ، « فتاحلی » ، « قزیل اغاجلی » ، « پراکنده » « چولاقلی » نامرنده‌کی عشائر محلیه‌ده « کوك تپه » رومانه یایلالریله بوز قیرك ، سولك ، جاملی تپه ، صاری اوك ، اغاچ تپه یایلالرینه و سیدی شهرك « کوپه » وابرادینك اوزومی کمیوس ، جاندار یایلالرینه کیتمکده درلر .

معدنلری — علائیه طاغلرندن باقیر ، سیملی قورشون ، زیمپاره ، قورووم ، تیمور ، مانغانز ، کوکورد ، جیوه ، چینقو وسائر معادن موجود اولدیغی ارباب وقوف طرفندن بیان ایدلمکده ایسه‌ده بونلرك موقعلریله درجهٔ ثروت وجوهرلری هنوز معین دکلدر . « آیداب » جهتنده ظاهره اخراج اولنان کوموش ، سیملی قورشون ، زیمپاره معدنلرینه رخصت ویرلمش ایسه‌ده بونلرده هنوز ایشله‌دلمه‌مکده‌در .

نهرلری — قضانك داخلنده جریان ایدن انهارك باشلوجه‌سی « کوپری » ، « توقات » ، « آلاره » ، « قاراغی » ، « ادیم » نهرلریدر . بونلردن ماعدا بر چوق دره وچایلر موجود اولوب اك مهملری : زیوه ، نفریت ، چاوش ، جنکر ، قارپوز ، قفله ، ترابسه ، اوبا ، قارغیجق ، سیدره ، نامریله معروف اولان دره وچایلردر .

کوپری نهرینك ایکی ایاغی واردر : بری اکردیر طاغلرندن اصل کوپری نهری ودیکری صنوغات ناحیه‌سی داخلنده‌کی ، دکرمن اوزی دنیلن موقعدن نبعان ایدن « صاغرابن » صوینی وارکه هر ایکیسی برلشدکدن صوکره انطالیه کورفزینه منصب اولور . بونلر یوز یکرمی کیلومترو طول مجرایی حاویدر . منوغات نهری سیدی شهرینك والامان قریه‌سی قربندن نبعان ایدوب ابرادینك « لارمه دره » ومنوغاتك « ناراصل » دره‌لرینی آله‌رقدن اسکی انطالیه قربنده دکزه قاریشیر . بو نهرده تخمیناً یوز اون بش کیلومتره طولنده‌در .

کیکی طاغی اتکارندن چیقان « آلاره » نهری ، طاری دره ، قره‌این ، قرق دونمه ، قره‌پول دره‌لرینی آله‌رق یوز اوتوز کیلو مترو مسافه قطع ایتدکدن صوکرا بحرسفیده دوکیلیر .

قارغی نهری ؛ صوسز طاغی اتکلرندن چیقار ، و اثنای جریانده قوز ، درجه ، دلیجه ، زنفابك ، تربه‌لیناس دره و ایرماقلریله کسب جسامت ایدر و قارغی اسکله‌سی جوارنده دکزه دوکیلیر.

بو نهر ؛ آلتمش کیلومترو قدر بر طول مجرایه مالکدر .

دیم نهری ؛ آق طاغندن چیقار ، اوچ ایرماق ، دکرمن ، خرمت دره‌لریله برلشه‌رك کستل جوارنده دکزه انصباب ایدر .

انهار مذکوره‌دن هیچ بریله الیوم اسقای اراضی ممکن دکلسه‌ده کراسته نقلیاتی خصوصنده [illegible] علائیه اورمانلرینه بر قیمت بخش ایدن ابشته شو وسائط نقلیه طبیعیه‌در . بو سایه‌ده ذکری کچن اورمانلردن کلیتلی مقدارده قطع اولنان کراسته کمال سهولت [illegible] تشرین اول ابتداسندن اعتباراً شدتلی یاغمغه باشلایان یاغمورلر طولاییسیله نهر صولری شدتلی جریانلر حصوله کتیره‌رك مارت اوائلنه قدر نقلیاتی دوچار صعوبت ایلمکده‌در .

بو نهرلردن هیچ بری حال حاضرلری اعتباریله سیر سفائنه صالح دکللردر. انجق منوغات نهرینك [illegible] ساعتلك بر مسافه‌یه قدر ایشله‌مك احتمالی قویدر .

پیکار و قاپلیجه‌لری — داخل قضاده قاپلیجه کبی منابع حاره موجود دکلدر. موجود اولان شود سیدی ، روم طاسلر ، تربه میناس ، پنه ، بکتاش پیکارلری اودرجه حائز اهمیت دکلدر.

کوللری — بو قضا داخلنده شایان ذکر کول یوقدر . یالکز مهمجه بر قاچ بتاقلق واردر. بو بتاقلقلردن بری منوغات ناحیه‌سی داخلنده نیکبت قریه‌سی جوارنده‌کی « حاجی پیکاری » آلان و تخمیناً « بش بیك دونم وسعتنده بتاقلقدر . دیکری پازارجی قریه‌سنك جهت شرقیه‌سنده [illegible] بیك دونم وسعتنده « اووآلان » بتاقلغیدر . کرچه [illegible] اوائلنده بو بتاقلقلرك بر قسمی قوروییه‌رق بعض اهالیٔ قرا طرفندن آچیلان یرلره سیسام زرع ایدلمکده ایسه‌ده اقسام متباقیه‌سی دائما صو آلتنده بولندیغندن قطعیاً استفاده اولنه‌مامقده‌در ؛ بو بتاقلقلر جوارنده‌کی قریه‌لرده صورت دائمه‌ده مالاریا و تیفو خسته‌لقلری اجرای احکام ایتمکده‌در . بتاقلقلر ساحل بحره و منوغات نهری بتاغنه ایکی کیلو مترو مسافه‌ده اولوب صولرینك آقیدلمسنه مشکلات ارضیه پك مساعد اولدیغندن جزئی بر همت صرفیله جدول کشاد ایدلدیکی تقدیرده کرك زراعت و کرك صحت نقطهٔ نظرندن ثمرات نافعه اقتطاف اولنه‌جغی شبهه‌سزدر .

سواحلی — علائیه قضاسی ؛ کوپری بازاری ایرماغنك محل انصبابندن آیداب اسکله‌سنك بر آز اوته‌سنده بجقیجی چاینه قدر کیرینتیلی و چیقینتیلی اولمق اوزره طقسان میل بحری امتدادنده بر ساحله مالکدر . بو قدر بر امتدادی حائز اولان ساحلده مهم اولمق اوزره اوچ لیمان واردر . بونلرده آق طاش ، اسکی انطالیه ، فغله لیمانلریدر . بو لیمانلر ؛ انطالیه، فنیکه، اسکندریه، دمیاط، قبریس،

ردوس وسائر اسکله‌لرله علائیه آراسنده ایشله‌ین بیوك کوچوك یلکن سفائنه فورتنه‌لر اثناسنده التجاکاه اولمقده‌در .

اسکله‌لری — قضانك باشلوجه اخراجات وادخالات مرکزلری علائیه و منوغات مرسالریدر . بونلردن باشقه کراسته، کومور وسائر مواد خشبیه اخراجاتنه مخصوص اولان وآق طاش، فلیکانلی، شیطان بورنی ، قادینلر ، اسکی انطالیه ، پوباز ، سبورکه‌لك ، قارپوز ، آلاره ، اینجه قوم ، فغله ، قارغی ، قازانجی قوباغی ، شرابسه ، قولاق کیرپیت ، آق خان، دیم ، کستل ، محمودلر . قارغیجق ، مودلی و آیداب نامیله یاد اولنان درجهٔ ثانیه‌ده بر طاقم اسکله‌لر دها واردر . مذکورالاسم علائیه اسکله‌سنه هر اون بش کونده بر دفعه اولمق اوزره آمریقا و یونان قومپانیالرینك ازمیردن کلن واپورلری اوغرامقده‌در . .

شهره عائد معلومات

علائیه قصبه‌سی — آق دکزه طوغری اوزامش طاغنیق و قیالقدن متشکل کوچوك بر شبه جزیره‌نك اوزرنده و اسکی بر سور داخلنده‌در . مبانی ، سطح بحردن اعتباراً طاغك ذروه‌سنه [illegible] کسب اتساع و توسیعی مساعد اولماین [illegible] یوماً فیوماً تزاید ایتمکده بولنان خلقی استیعاب ایده‌مه‌مکله برابر هر کون اینوب چیقمق مشکلاتی‌ده بوکا انضمام ایلدیکندن اهالیٔ اسلامیه‌نك صاحب ثروت اولانلری پی‌درپی سور خارجنه چیقارق منتظم خانه‌لر انشا ایتمکده‌درلر . کچه‌ن اللی سنه‌دن بری قصبه‌نك باغ و باغچه‌لری جهتنده انشا اولنان بو خانه‌لرك عددی الیوم یدی یوز یکرمی‌یه بالغ اولمشدر .

اسکی محله‌لری حاوی اولان سور داخلنده‌کی خانه‌لر، اساساً پك غیر منتظم انشا ایدلمش و سنه‌لردن بری تعمیر یوزی کورمه‌مش اولدقلرندن پك آزی مستثنی اولمق اوزره [illegible] مائل انهدام بر حالده‌در. بو قسم داخلنده نه بر جاده ، نه‌ده سوقاق عنوانی آله‌جق ، آلفه کسب لیاقت ایده‌جك بر طریق یوقدر . [illegible] یوقدر . مزخرفات آچیقده جریان ایتمکده و تعفندن سوقاقلردن کچیله‌مه‌مکده‌در .

قصبهٔ جدید نامی بحق احراز ایدن قسمك مبانیسی کرچه فن معماری‌یه موافق اوله‌رق انشا ایدلمه‌مکده ایسه‌ده سور داخلنده‌کی خانه‌لره نسبةً معلا بر کاشانه عد ایدیله‌بیله‌جك درجه‌ده منتظمدر. بو قسمده‌کی خانه‌لر کاملاً کارکیر و مضبوطدر . بو قسمك جاده و سوقاقلری هنوز تنظیم و تفریش ایدلمه‌مش ایسه‌ده جاده و سوقاقلر کشادی ایچون غایت کنیش یرلر ترك ایدلمش و کذرکاهلرك تعیینی دردست اجرا بولنمشدر .

بو قسمك اطرافی جسیم تارلالر ، لیمون ، پورتقال ، ماندالینه و متنوع اشجار مثمره باغچه‌لریله محاط اولدیغندن قسم مذکورك هر سمتنده آیریجه بر لطافت و ظرافت کوزه چارپمقده‌در .

قاش قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — قاش قضاسی عرض شمالينك (٣٦ - ٣٧) درجه‌لريله طول شرقينك (٢٧ - ٢٨) درجه‌لری بيننده ولايتك جنوب غربيسنده آق دكزه قريب بر محلده اولوب اراضيسی همان عموميتله دينيله‌جك درجه طاغلق واورمانلقدر .

حدود و مساحه‌سی — قونيه ولايتك انطاليه سنجاغنه ملحق اولان قاش قضاسی شرقاً وشمالاً المالو قضاسی، غرباً آيدين ولايتك مكری قضاسی جنوباً، بحرسفيد ايله محدود اولوب مركز قضادن اعتباراً المالو قضاسی، حدودی اون يدی ومركزی يكرمی ايكی ساعت والمالونك فنيكه جهتندن حدودی اون بش ساعت ومركزی يكرمی بش ساعت ومكری قضاسی حدودی اون الی ، مركزی يكرمی درت ساعتدن عبارت بولنمقدر . قضانك شرقدن غربه يكرمی وشمالدن جنوبه اون درت ساعت امتدادنده تقريباً اوچ بيك درت يوز وقرق كيلومتره مربعه يعنی اوچ يوز قرق اوچ بيك جريب مساحه سطحيه‌يی محتويدر .

طاغلری — شويله‌كه، طوروس سلسلهٔ جبالندن معدود اولان [بك] طاغنك غربه طوغری حين امتدادنده سطح بحردن ايكی بيك بش يوز مترو ارتفاعنده بولنان [آق‌طاغ] و [صوسز طاغی] ناميله قضانك شمالندن داخل اولهرق كوميه واديسنی تشكيل ايتدكدن صكره جنوب غربی‌يه طوغری امتداد ايله قبريس درەسنده كمرچاينه بركيد ويره‌رك ينه سطح بحردن بيك سكز يوز مترو ارتفاعنده بولنان [قطران] و [دومان] طاغلرينی تشكيل ايدرك ساحل بحره قدر امتداد وجنوبنده [آصاز] و [تكه جك] طاغلرينی واندفلی قصبه‌سنك شرقنده [قيران] طاغنی يعنی تعبير محلی وجهله طاغ آره‌سی دينيلان محلده برچوق تپه‌جكلر تشكيل ايده‌رك ساحله منتهی اولمقده‌در . جنوبه طوغری امتداد ايدن بر شعبه دخی [آلاجه] طاغ نامنی آله‌رق المالو ايله قضا آره‌سنده كائن [بازير بلنده] بركيد ويره‌رك فنيكه ناحيه‌سيله قضانك خط فاصلنی تشكيل وسطح بحردن بيك طقوز يوز مترو ارتفاعنده [طازلاق] تپه‌سنی وجوده كتيردكدن صكره فنيكه ايله تمره آره‌سنده دكزه منتهی اولور . بوندن اكلاشلديغنه كوره قضانك علی‌الاكثر اراضيسی طاغلق اولوب وسعت عموميه‌سنك تقريباً يوزده يتمش سكزی يعنی ايكی يوز يتمش بيك جريب محلی طاغلق واورمانلق ويوزده يكرمی ايكيسی يعنی يتمش يدی بيك جريب محلی‌ده اووه‌لق و اراضیٔ مزروعه‌دن عبارت اولديغی تخمين اولنمقده‌در.

اسامی													
قوش داود طاغی اورمانی		٢٨,٩٢٠	١٧٠٠	٥	٤٥	٥	٢٠	٥	٢	٣	٠		١٥
[illegible] طاغی	»	٦,٠٥٤	١٥٠	١٠	٥٠	١٠	١٠	٣	٢	٠	٥	٠	١٠
[illegible] طاغی	»	٢١,١٩٠	٢٢٠٠	٣٠	٣٧	٢٠	١٠	١	٢	٠	٠	٠	٠
[illegible] طاغی	»	٣,٣٧٩	١٤٠٠	١٠	٢٠	٢٥	٥		٠	٠	٠	٠	٤٠
[illegible] طاغی	»	١٣,٥٩٨	١٦٠٠	٠	٣٥	٠	٢٠	١٠	٥	٢	٥	٠	٢٣
[illegible] »	»	١٥,٨٦٧	١٥٠٠	٥	٣٥	٥	١٥	٥	٢	٣	٠	٠	٣٠
[illegible] »	»	١٢,١٤١	٢٥٠٠	٣٠	٥	٢٠	٥	٠	١٥	٠	٠	٠	٢٥
[illegible] »	»	٣,٤٩٨	١٥٠٠	٥	٥	٥	٢٠	٥	١٥	٠	١٠	٢٥	١٠
[illegible] »	»	١٩,٧٢٢	١٨٠٠	١٥	٤٠	١٠	١٠	٥	٥	٠	١٠	٥	٠
[illegible] »	»	٢٦,٠٥٥	١٦٠٠	٢٠	٤٥	٢٠	٠	٠	٣	٠	٢	٠	٥
قرەمه طاغی	»	٥,٠٢٤	٩٠٠	٠	٤٠	٠	٢٠	١٣	٠	١٢	٠	٠	١٥
[illegible] طاغی	»	٧,٦٤	٦٠٠	٠	٣٠	٠	٢٠	١٢	٠	٣	٠	٠	٠
قره يالان طاغی	»	١٣,٣٩٨	١٦٠٠	١٠	٢٠	٢٠	٢	١	١٠	٠	٠	٠	٦٠
[illegible] »	»	١٦,٨٦٧	١٨٠٠	١٥	٤٠	٢٥	١		٠	٠	٠	٠	١٠
قره[illegible] »	»	٢٢,٧٣٦	١٢٠٠	٠	٤٠	٥	٢٠	١٣	٥	٢	٢	٠	١٥
[illegible] »	»	٣,٣٦٣	٩٠٠	٠	٤٥	٠	٣٠	١٠	٥	٠	٠	٠	١٠
[illegible] »	»	٢٧,٩٨٣	١٦٠٠	٢	٤٠	٣	١٥	١٠	٥	٠	٠	٠	٢٥
سكود »	»	٥,٧٩٨	١٥٠٠	٥	٥٥	١٥	٥	٥	١٠	٠	٠	٠	١٠
چاقاللی دده طاغی	»	٢٢,٠٣٢	١٨٠٠	٥	٢٠	٠	٢٥	٢٠		٠	٠	٠	٢٠
آق طاغ	»	٦,١٠٤	١٦٠٠	٥	١٥	١٠	٢٠	٥	٠	٠	٠	١	٣٥
[illegible] »	»	٣٤,٧٩٠	١٩٠٠	٢٥	٥٥	١٠	٥	٠	٠	٠	٠	٠	٥
قرنبل »	»	٩,٢٧٦	١١٠٠	٠	٧٠	٠	١٠	٥	٠		٥		١٠
كول »	»	٢٩,٩٦٢	٦٠٠	٠	٢٠	٠	١٥	١٥	٠	٥	٠	٠	٤٥
		[illegible]	٠٠	٠٠	٠٠	٠٠	٠٠٠٠		٠٠	٠٠	٠٠	٠	٠٠

اورمانلری ــ جبال مذکوره سراپا اورمان ایله مستور اولوب اورمان تشکیل ایدن اغاجلرك
[illegible]
[illegible]
[مرسین] [تسبیح] [قوجه یمش] [دفنه] [خرنوب] [طات] یعنی یبانی صاقز [یبانی آزمود] [آلیج] کبی بالطه‌لق اغاجلربدر. قضانك دکزدن اعتباراً ایکی بیك بشیوز مترو قدر ارتفاعه مالك بولنمسی حسبیله بکدیکرندن اولدقجه فرقلی ایکی منطقه اوليه تفریق ممکن اولوب سواحله قریب اولان حارهٔ معتدله منطقه‌سندن [جام] [پلاموط] [یبانی سروی] وبالطه‌لق اعدادینه داخل اولان اشجار خسیسه وباردهٔ معتدله اوصافنی ارائه ایدن یایلا منطقه‌سنده دخی [قطران] [آردیچ] و جزئی [قایین اغاجی] بولنور. قضانك ساحلی اولان نقطه‌سی لیمون [illegible] داخل عد اولنه‌بیلور.

قضا داخلنده معروف اورمانلر : [صوسز طاغ] [قطران طاغی] [دومان طاغی] [الاجه [illegible]] [[illegible] بکار] [طاغ آره‌سی] [آماز] [لکومه] [قبریس دره‌سی] [اوغرار] ناملریله موسوم بولنمقده‌در.

[illegible] طاغی اورمان]ی شرقاً الماو قضاسنك قوفی، طاغی غرباً قبریس دره‌سی، شمالاً کوجه اووه‌سی جنوباً قصبه اووه‌سیله محدود اولوب طولاً یدی. عرضاً بش ساعت امتدادنده بولندیغی [illegible] سبیله مواقع مرتفعه‌سنده یعنی ذروه‌لرینه اصابت ایدن قسمنده تقریباً بش بیك جریب لی اورماندن عبارتدر. بو اورمانك تقریباً اون یدی بیك جریب محلی جنوب مائله‌سی اورمانلر [illegible] [پلاموط] [جام] [میشه] وسائر بالطه‌لق اغاجلر ایله مستوردر. مواقع مختلفه‌سندن اون بیك مترو مکعب قدر غیر معمول کراسته استحصال اولنه‌بیله‌جکی کبی سنوی اوچ بیك قنطار پلاموط و یدی بیك قنطار راده‌سنده کومور اخراجنه متحمل اولدیغی تخمین اولنمقده‌در. بو طاغك اقسامندن جهت غربیه‌سنده واقع قوری اووه ویونه‌لی قسمنده یدی بیك جریب محلی اشغال ایدرك داخل علی‌العموم قطران اغاجندن عبارت اولمغله اون بیك مترو مکعب غیر [illegible] اعماله متحمل اولدیغی تخمین ایدلمکده‌در. وشمالی مائله‌سنه دوشن الماجق اورمانلری‌ده یدی بیك بشیوز جریب محلی احتوا ایدرك بورالردن وقتیله پك چوق قطعیات ایدلمش اولمسنه رغماً یکرمی بیك مترو مکعب کراسته اعماله مساعد و متحمل بولندیغی تخمین اولنیور. صوسز طاغك اصل شایان اهمیت عد اولنان قطعه‌سی مرکزنده واقع یوناز وطوپ طاش وطقوز کول قطعه‌لری که المالونك جیقلی قره صوسز طاغك اورمانلری‌ده داخل اولدیغی حالده اون بیك جریب وسعتنده ومذکور طاغك وسطنده بیوجك بر چقوردن عبارت اوله‌رق همان هیچ قطعیات کورمامش اولدیغندن

بر قسمی قورومش وچوروممشدرکه یالکز قوریلرندن اون بیك مترو مکعب کراسته اعمال اولنه بیله‌جکی تخمین ایدلمکده‌در.

آق طاغ اورمانلری ــ بر طرفدن کوجه اووه‌سی و سیندکلی بل و مکری قضاسی حدودی ومانفیر اووه‌سی ولنکومه وقره جای دره‌سی وارمه حدودلری آره‌سنده قالان واسع اورمانلر منسوب اولدیغی اشبو طاغك اسمنه اضافتله یاد اولنور.

طولاً سکز وعرضاً آلتی ساعت قدر امتداد ایلدیکی جهتله تخمیناً اللی سکز بیك سکز یوز جریب بر سطحی اشغال ایتمکده ونقطهٔ مرتفعه‌سنده‌ده تقریباً اون بیك جریب محلی قیراج بولنمقده‌در. بواق طاغ اوزرنده معروف اولان اورمانلر [سودلکن] [طارغاز] [قره جای] [عرصه] [باغلی اغاج] [مانفیر] ناملریله یاد ایدلمکده بولنمشدر.

سودلکن اورمانی هم نامی اولان یایلانك جوانب اربعه‌سنی اشغال ایتمکله تقریباً بشبیك جریب وسعتنده اوله‌رق بو اورمانده باشلیجه آق جام وقطران اغاجلری بولنمقده‌در. بو اورماندن یکیجه قطعیات اجرا ایدلمش اولمغله برابر بشبیك مترو مکعب جام ودرتبیك بشیوز مترو مکعب قطران کراسته‌سی اعماله متحمل اولدیغی تخمین اولنیور.

دارغاز اورمانی ــ بو اورمان باش دارغاز ، اشاغی دارغاز اورمانلریله جاودیر یایلاسی اورمانی احتوا ایدر. تقریباً بشبیك جریب سطحنده اولوب جام وقطران اغاجلریله مزین اولدیغی وبورالرده وقتیله قطعیات اجرا ایدیله‌رك یاشلی اغاجلر نسبةً سیرکانمش ایسه‌ده قطع اخیر طرزنده بشبیك مترو مکعب کراسته اعماله مساعد اولدیغی تخمین اولنمقده‌در

قره جای اورمانلری ــ بو اورمانلرده حالیله دیکرلرینه مشابه اوله‌رق تقریباً یدی بیك جریب وسعتنده اولمغله بشبیك مترو مکعب جام کراسته‌سی اعماله الویریشلی اولدیغی تخمین ایدلمکده در.

عرصه اورمانی ــ بو اورمان پك آز قطعیات کورمش اولدیغندن درونده قطعه صالح اغاجلر زیاده بولندیغی وسعت حاضره‌سی اون ایکی بیك جریب تخمین ایدیلوب جام وقطران واشجار خسیسه‌یی محتوی اولدیغی واوتوز بیك مترو مکعب غیرمعمول کراسته اعماله متحمل اولدیغی تخمین اولنمشدر.

مانفیر اورمانی ــ قره جای واشن جابی وعرصه اورمانلری آره‌سنده محصور قطعهٔ اورمانیه بونکله یاد اولنور. تقریباً اون بر بیك جریب وسعتنده اوله‌رق درونی جزئی جام اغاجیله [پیرنار] [میشه] [مرسین] [طات] [یبانی زیتون] کبی کمور اشجارینی احتوا ایتمکله مختلف تواریخده بورالردن کمور اعمال ایدلمش ایسه‌ده ینه سنه‌ده اوچ درت بیك قنطار کمور اعماله قابلیتی بولندیغی تخمین ایدیلیور.

قطران طاغی اورمانی ــ بر طرفدن قصبه اووه‌سی ، قبریس دره‌سی ، آرمه ، نکومی ، بل‌بکار وبازرکان وسیدك ، قلین جابی آره‌سنده محصور اولان بو اورمان طولاً آلتی وعرضاً درت ساعت

امتدادنده تقریباً یکرمی طقوز بیك درت یوز جریب وسعتنده اوله‌رق درونی عمومیت اعتباریله قطران وآردیج اغاجیله مستور اولوب فقط اسکله‌یه یقین اولمق حسبیله‌الی سنه‌دنبرو قطعیات کوره‌رك یشلی اغاجلری سیره کلنمشدر . علی‌العموم صیقجه مرتکلك حالنده بولنور ایسه‌ده بعض مواقعنده دور کهولته واصل اولمش، یوزدن یوز اوتوز سانتیم دوره‌سنده اغاجلر بولنقده‌در. بش والتی‌سنه‌دنبرو بو اورماندن . . قطعیات منع ایدلمشدر . اورمانك حاجی اوغلان قریه‌سیله تکرجك وآق اوزی [illegible] علی‌الخصوص آق اوزی‌ده قطعیاته اوغرامامش اولان قسمنده اون بشبیك مترو مکعب چام کراسته‌سیله سنوی سکز بیك قنطار کمور اخذ ایدیله‌بیله‌جکی تخمین ایدلمکده وبوندن بشقه تکرجکده اوچیوز الی جریب قدر وسعتنده پلاموطلق [illegible]

دومان طاغی اورمانی — قطران طاغی وبل بیکاردن بر نجید ویدکد نصکره جنوب غربی‌یه دوغری امتدادنده تشکیل ایتدیکی ذروه‌یه دومان طاغی نامی ویرلمکده‌در . طولاً بش وعرضاً کربت ساعت امتدادنده تقریباً یکرمی بشبیك جریب وسعتنده اوله‌رق یوکسکارنده قطران واتکارنده چام اغاجلری بولندیغی کبی مواقع مختلفه‌سنده بالطه‌لق اشجار خسیسه‌ده بولنور . اسکله‌یه قربیتی حسبیله [illegible] قطعیاته اوغرامامش اولدیغی [illegible] اغاجلری احتوا ایتمکده وغرب مائله‌سی اوزرنده واقع آقلر یایلاسنده و چاودیر قریه‌سی جوارنده مارغاز و [illegible] وچای کوی و قالکی اسکله‌سنه قدر امتداد ایدن محللری بالطه‌لق اشجارینی احتوا ایتمکده بوراده سنوی بش والتی بیك قنطار کموراخراج اولنه‌بیله‌جکی تخمین اولنمقده واشن [illegible] قربنده چاودیر ایله قره چای آراسنده بشیوز جریب وسعتنده پلاموطلق بولنمقده‌در .

آصاز وسیدك اورمانلری — ساحل بحر ایله قطران طاغی و فلین چای آره‌سنده تقریباً [illegible] [پلاز] [زیتون] [[illegible]] کبی [illegible] خسیسه موجود اولوب آصاز نیه‌سنده جزئی قطران واتکارنده چام وار ایسه‌ده شایان اهمیت اولمدیغی وفقط اغاجلری طاشلق وقیراج بر زمین اوزرنده یتشدیکی جهتله کوری مرغوب اولوب سنوی سکز واون بیك قنطار کمور اخراجنه مقتدر ومساعد بولندیغی تخمین ایدلمکده‌در .

طاغ اره‌سی اورمانی — ساحل بحر ایله تمره اوه‌سی ودره‌سی وقصبه اوه‌سی واندقلی وقصبه طریقی اره‌سنده محصور اولان اورمانلر طاغ آره‌سی اورمانی نامیله موسومدر . طولاً التی وعرضاً بش ساعت امتدادنده وتقریباً اوتوز التی بیك بشیوز جریب وسعتنده ودروننده عمومیتله بالطه‌لق اغاجلری موجود اولوب بر مقدار محلنده پلاموطلقده بولنمقده‌در . بو اورمانك اوج اغز وآوشار طرفلری وقتیله محترق اوله‌رق خفیف بر حالده ایسه ده دیرمان وطوازلر و کورسس وتمره‌یه ناظر اولان تسبیحلی ووسطده قران طاغی زیاده‌جه حطبی احتوا ایتمکده وفقط قران طاغنك یوزده یتمشی صندال دینیلان قوجه یمش اغاجندن عبارت اولوب بو اغاجك کوری ادنا اولمغله کور اعمال اولنه‌میه‌رق

اورمانده قالمقده وبو اورمانك احتوا ایتدیکی دیکر اشجارندن سنوی اون بیك قنطار کمور اعمال واخراج اولنه‌بیله‌جکی تخمین ایدلمکده‌در .

آلاجه طاغ اورمانی — بو اورمانك قصبه وتمره اوه‌لرینه ناظر اولان جهه‌لری قاش قضاسنه عائد اولوب تقریباً طولاً وعرضاً دردر ساعت امتدادنده ویکرمی بیك جریب وسعتنده بولنمقده‌در. بو طاغك اتکلرنده بالطه‌لق اغاجلریله چام وپلاموط اغاجی بولندیغی کبی مرتفع نقطه‌لرنده قطران اورمانی موجوددر . سکز واون بیك مترو مکعب کراسته اعمالنه مساعد اولدیغی وقره یولی دنیلان محل قطعیات کورمامش بر چام اورمانی اولدیغی کبی چقمان وچام اغاجی حوالیسنده دخی اولدقجه قطعیات کورمامش چام اورمانلری بولنمغله تقریباً اوتوز بیك مترو مکعب قدر کراسته اعمال اولنه‌بیله‌جکی وبوقطعه‌ده کلیتلی بالطه‌لق اغاجلری بولنمقده ایسه‌ده طاغلق و سنکستان اولدیغی واسکله‌یه اوزاق بولنمسندن [illegible] کور ایشلنمامکده بولندیغی و سنوی اون بیك قنطار کور اخراجنه وسعت حاضره‌سی کافی ایدوکی تخمین ایدلمکده‌در . بوندن بشقه بو قطعه دروننده پیکار باشی وقره طاغ وموسقار وقره‌بل والمالونك طاغ باغ سمتلرنده تخمیناً بیك بشیوز جریب پلاموطلق بولنمقده‌در .

اوغرار اورمانلری — قصبه اوه‌سنده بولنان اورمانلر بو نامله یاد ایدلمکده‌در . تقریباً اون بر بیك جریب وسعتنده بولنوب بو اورمانك حفیر دره‌سی قواق آره‌سی طرفلرنده جزئی بر مقدار کنج چام اغاجلری بولنوب اقسام [illegible] مزرعه و[illegible] ایله مخلوط [illegible] عبارتدر . بر میانده تقریباً اوچیوز اللی جریب وسعتنده ویرکنلر پلاموطلغی موجود بولنمقده‌در. بو اورماندن سنوی ایکیبیك بشیوز قنطار کمور استحصالی تخمین ایدلمکده‌در .

آق پیکار اورمانی — کوجه یایلاسنك شمالنده واقع آق پیکار اورمانی تقریباً التی بیك جریب وسعتنده [illegible] درونی عمومیت اعتباریله قطران اغاجندن عبارت بولنمشدر . اوته‌دنبرو قطعیات کورمش [illegible] بشبیك [illegible] مکعب کراسته اعمالنه مساعد اوله‌جغی تخمین ایدلمکده بولنمشدر . بوندن بشقه برده صوسز ایله قطران طاغی آره‌سنده قبریس دره‌سنده اوتوز وقرق بیك مترو مکعب چام کراسته‌سی وار ایسه‌ده مذکور دره‌نك صرپلغندن ایشلنه‌مامکده‌در. بالاده‌کی ایضاحاتدن اکلاشیله‌جغی اوزره چام اورمانك ثروت حاضره‌سی قطرانك یوزده قرق بشی نسبتنده فقط هر ایکی نوع اورمانك قضا داخلنده‌کی سطوح منتشره‌سی معکوساً متناسبدر .

معادنی — قضا داخلنده‌کی معادن آثارینه پك‌ده تصادف اولنه‌میوب یالکز موسقار قریه‌سی جوارنده کمور وزیفت ونفت و پترول معادننك وجودی حس ایدیله‌رك قونیه‌ده عالمشاه محله‌سنده استفانیدیس افندی طرفندن مقدما ویرلمش اولان استدعا اوزرینه کشفیات لازمه اجرا قلنه‌رق ارائه اولنان حدود داخلنده تحریات ایدلمك اوزره رخصتنامه اعطا ایدلمش ایسه‌ده هنوز تحریاته مباشرت اولنمامشدر .

میاه معدنیه — قضانك دیركنلر ایله قره‌طاغ آره‌سنده (انجه) صویی نامیله معروف بر صو بولنمقده‌درکه ترکیبنده کبریتیت صود و قاربونیت مغنزیون واملاح پوطاسیه بولندیغندن اولدقجه قوتلی [illegible] تحلیله‌لك بعضیلری استعمال ایتمكده‌در. بورده غربده قدیم اندراكی لیمانك مدخلنده صفوق بركوكرتلی صو منبعی بولنمقده وتركیبنده مركبات كبریتیت بولنمسی [illegible] استحمام ایتمکده ایسه‌ده شهرتی یوقدر

یایلالری — قضانك بعض قریه‌لری اهالیلری اوته‌دنبرو یازین یایلایه نقل ایتمك اعتیادنده بولنیورلر. بونكده اسبابی سواحل جهتنده ساحله قریب موقعلرده بولنان قریه‌لرده موسم صیفده زیاده حرارت اولدیغی کبی اکثریتله سنکستان اولمق حسبیله اراضیلری طار وصولرنده قیشك یغمور صولرندن طوپلانمه صهرنج صولری اولدیغندن یازین بو صولرده آزاله‌رق حیوانلریله کندیلرینی اداره ایده‌مامسی یوزندن نشئت ایتمکده اولدیغی آكلاشلمقده‌در. یایلا موقعنك الك مشهوری کوجه یایلاسی بولنیور. موسم صیفده کوجه یایلاسنه نقل ایدن قرادن ثمره اهالیسی قسماً طرمدین، بوغازجق [illegible] واناوس [illegible] اهالیسی‌ده قسماً واحدلی دیکر احدلی، صاریلر، یاوی، چرلو، طوازلر، قزیلاجاج، کورس، دركینلر قریه‌لری اهالیلری وسائر قریه‌لردن‌ده بعضیلری سنه‌نك مایس آبی نهایتلرندن اعتباراً یایلایه نقل ایتمکه ابتدار ایدیورلر. بونلرك مهل جهتنده بولنان اراضیلری مزروعاتلری ایركن ادراك ایتمکله محصولارینی قالدیروب بعده کوجه یایلاسنده بولنان اراضیلری مزروعاتلریله مشغول اولیورلر. کوجه یایلاسی جنوباً صوسز طاغی غرباً آق طاغ ویومری طاغی شرقاً المالو شمالاً یرانده طاغیله محاط اولوب واسع ومنبت بر اراضیی محتویدر. مذکور یایلانك جهت غربنده آق طاغك بركرتن اوجار صو نامیله بیوك بر صو چیقارق طاغك اتکنه دوغری دوکلك صورتیله بر شلاله تشکیل ایتمکده‌در. بو صو موسم شتاده تماماً کسیلوب روز حضرده ینه منبعندن نبعانه باشلامقده‌در. بو طاغك واکا متصل یومری طاغنك اطراف وجوانبنده واتکارنده دها پك چوق صو منبعلری بولنیورکه بو صولرك معروف اولانلری یشیل کول صو باشی پیکارلری، صره‌دونی پیکارلری، انجه صو، انجه صو، بك پیکاری، آق پیکار، ستمه پیکاری، قباقولاق صویی، طوقات یتاغی پیکاری، قیز اوغلی پیکاری، اغالر پیکاری، حاجی یوسف اوغلی پیکاری، دکرمن بلی پیکاری، سکودلی پیکاری، قیالی ایچنده چتال پیکارلری، سکودجك پیکاری، قار دره صویی، کوك دره پیکاری، چقاللر پیکاری، جای بوغازی پیکاری، سیدکلی پیکاری، اغوللی اوغلی پیکاری، دزوم دکرمنی پیکاری، حاجی بکرلر پیکاری، عطا افندی پیکاری، قزیل اغاج پیکاری، براق باشی پیکاری، صیجاقده قولان اوغلی پیکاری، محمد جکار پیکاری، قرقلر پیکاری آیی واردی پیکاری، عرب اوغلی پیکاری ایله دها بر چوق صو منبعلری بولنیور ایسه‌ده اسملری معلوم اولمدیغندن درج

اولنه‌مامشدر. بو طاغلرك اطراف وجوانبنده بو قدر صو منبعلری بولنمسی حسبیله بونلره بین الناس شادروان طاغی‌ده دینمکده‌در. بو صولرك جمله‌سی غایت لذیذ وصفوقدر. ایشته بو منابعدن جریان ایدن صولر اوجار صوینك مجراسنه قاریشه‌رق بو صورتله جمله‌سی بر آره‌ده برلشمکله کوجه‌دن جریان ایدن آق جایی تشکیل ایتمکده‌در. بو یایلایه نقل ایدن مارالعرض کویلر اهالیلرندن هر برلرینك آز چوق ترلالری بولندیغندن کوزلك ویازلق محصول زرعیله اشتغال ومرعالرنده حیوانلرینك رعیله انتفاع ایدرلر.

کوجه یایلاسنك غرب شمالنده برده سودلکن یایلاسی واردر. بو یایلانك اراضیسی کوجه قدر واسع اولمدیغندن موسم صیفده بو یایلایه کمر وآق اوری وکیذده قریه‌لری نقل ایدرك اورالرده متصرف اولدقلری اراضیی زرع وحراثتله مشغول اولیورلر بو یایلاده‌ده بر چوق صو منبعلری بولنیور. اسملری معلوم اولانلر بروجه آتیدر: قره‌مقده، اوزون اوغللری پیکاری، اولیالر پیکاری، قالین قوزکه باش پیکاری، کوجه‌لرجه پیکاری، قیا سکز پیکاری، شمسیده باش پیکاری، صوفته اوغلی پیکاری، شمس پیکاری، دکرمن دره‌سی پیکاری، جایر حرمان پیکاری، چتال پیکاری، درت برلق پیکاری، مقتلق پیکاری، قزان پیکاری، حیال پیکاری، قالقان کوی پیکاری، دباغ پیکاری، [illegible] پیکاری، [illegible] پیکاری، امرلر پیکاری، سودلکنك درت عدد پیکارلری، حاجی ابریج پیکاری، حاجی [illegible] پیکاری [illegible] قوال پیکاری [illegible]
پیکاری ودها [illegible] درج [illegible]
[illegible] دره [illegible] برلشوب [illegible] باشلامقده‌در.
بو صو منبعلرندن سودلکن یایلاسنده بولنان اراضینك قسم اعظمی اسقا اولنمق صورتیله استفاده ایدلمکده‌در.

(ج) چایلری — قضا داخلنده‌کی طاغلرك تشکل ووضعیتی ایجابی اوله‌رق چایلرك برقسمی داخله دیکر قسمی بحر سفیده جریان ایدرلر. داخل حوضه‌یه جریان ایدن « آق جای » منبعنی آق طاغ وطاغ یومری طاغندن اخذ ایتدکدن صوكره کوجه یایلاسنك ایچندن مرور ایدرك صولدن آق پیکار وصاغدن جای دره‌سنی آله‌رق جفتلك وآرمودلی، دکرمن کوی، بیات قریه‌لری جوارندن کچدکدن صوکرا المالو حدودینه داخل و آولان کولنه منتهی اولور. بو جای تقریباً یکرمی کیلومترو طولنده‌در. مذکور جای کوجه اوه‌سنده‌کی اراضینك تخمیناً یوزده یتمشنی اسقا ایلدیکی کبی بش وآلتی کراسته خزارینی واون قدر دقیق دکرمننك تدویرینه خدمت ایتمکده‌در. سیر سفائنه قابل دکلسه‌ده بوصو ایله آولان کولنه قدر کراسته نقلیاتی قابلدر. بحر سفید حوضه‌سنه دوکیلان جایلردن اشن جایی منبعنی تفنی ایله استانوس ناحیه‌سی داخلندن اخذ وبر مدت مکری قضاسی داخلنده جریان ایدرك قوری بکر قریه‌سی جوارندن بدأ ایله قضانك حد فاصلنی تشکیل ولنکومه وقنارجه دره‌لرینك برلشه‌سندن حصوله کلان قره‌جای دره‌سنی دخی اخذ ایدرك کله‌مش

[illegible] ولور. قره‌جه‌لك قوت وسرعتی كراسته نقلنه مساعد درجه‌ده ايسه‌ده حرق [illegible] ديبلان طالار بر بتانه داخل اوله‌رق قيا ديبی تام محاذه‌ده اوه‌يه دوشديكندن [illegible] آنمك قوه‌سندن استفاده اوله‌بيلمكده‌در .

[illegible] كراسته‌لرك برقسمی اشن حالی يه نقل ايدلمكده‌در. بو حالدن مكری قسمی كراسته‌لرنك نقلی خصوصنده على الاستفاده اولديغی كبی باروده تغی قصاسی [illegible] [illegible] ده [illegible] ياده‌جكدر . مذكور حالك منصبنده بولنان [illegible] [illegible] كراسته‌لر صال ياپه‌رق قصبه‌نك استرنه وفرناز اسكه‌لرينه نقل ايديلور [illegible] مقدارنده [illegible] تقريباً اون بيك متره مكعبه بالغ [illegible] ايدلمكده‌در . [illegible] اشن حالی سير سفائنه الويرشلی [illegible] [illegible] تقديرنده [illegible] اعتباراً قمه قريه‌سنه قدر قايقلر بر سير سفر ايده‌بيلورلر .

[illegible] سوداكن [illegible] ساحلی [illegible] احذ وقريس درجه‌سی [illegible] [illegible] قصبه [illegible] جيار . [illegible] [illegible] دورمسن [illegible] درمزيست صويی احذ ايدرك دره [illegible] نام [illegible] [illegible] آلارق [illegible] اسكه‌سی قرشنده دكزه منصب اولور . [illegible] [illegible] كراسته وار ايسه‌ده قريس درجه‌سنده [illegible] [illegible] على الخصوص [illegible] قورتاران نام [illegible] طاز [illegible] [illegible] [illegible] استفاده ايدلمكده‌در . انجق [illegible] نام [illegible] قصبه [illegible] دونده‌كی [illegible] [illegible] كراسته نقله استعداد پيدا ايتمكده‌در . سير سفائنه قابل [illegible] [illegible] اون [illegible] و اون يدی دقيق دكرمنك [illegible] [illegible] .

[illegible] — [illegible] باشايحه [illegible] ناميله معروف تقريباً يوز بيك دونم وسعتنده بر [illegible] [illegible] اولوب [illegible] بولنمسندن بوكول وقت [illegible] اشن حالنك تبديل مجرا ايدرك جوارنده‌كی منحط اراضی‌يی استيلا ايتمسيله حاصل اولمش اولديغی آكلاشلمقده‌در. مذكور كولك اون بيك ليرا راده‌سنده برمبلغ صرفيله صوينك يادكزه ويا اشن حاينه برمجرا ايله آقيديله‌رق قوريدلمسی قابل اولوب [illegible] حالده يوز بيك دونم قدر غايت منبت اراضی ميدانه چيقه‌جغی امر محققدر. وقتيله ثروت وسامانيله مشتهر قديم [باطره] شهرينك اراضيسی اليوم بوكولك تحتنده قالمش اولديغی بعض آثاريله استدلال اولنمقده‌در .

ليمانلری — قضانك حدود جنوبيسی دكز ايله محاط اولديغندن تقريباً آلتمش ميل بحری امتدادنده بر ساحله مالك بولنمقده‌در . يوقاريده بيان اولنديغی اوزره داخل قضاده بولنان [illegible] مرتفعه‌نك سواحله قدر امتداد ايدرك پك چوق عارضه‌لر حصوله كتورمش اولديغندن قضا سواحل

بو عارضه‌لر نتيجه‌سی اوله‌رق بر خيلی ليمانلره مالكدر . الالونك فنكه ناحيه‌سی حدودندن بدأ ايله غربه دوغری كيدلدكده ثمره‌نك يملك قريه‌سی جوارنده ثمره داليانی وكراسته اخراجيله معروف اولان صواط اسكه‌سنه تصادف اولنور . ينه غربه دوغری كيديله‌رك بر قوز بورنی كچلدكدن صكره ثمدی قره حالنی آلان قديم اندراكی ليمانك مدخلندن و آق طام وقره املك دره‌لرينك منصبندن كچيله‌رك كوك قيا ليمانه داخل اولنور . بونك براز ايلروسنده آق دكزك اك مشهور ومحفوظ ليمانلرندن معدود اولان اوچ اغز نام قديمی [ككوه] ليمانی بولنمقده‌دركه ايچ اچه اوچ ليمانی احتوا ايديكندن هر روز كاره قارشو محفوظدر . بو ليمانك ترسانه وبولامه ديلان بورنلرندن كچيلدكدن صكره صيجاق يارم اطه‌سيله [الی‌مانارنيا] آطه‌سی اره‌سنده‌كی اقار بوغازدن كچيله‌رك (صيجان) كورفزينه داخل ومذكور كورفزك غربه تصادف ايدن (فاقطوره) اسكه‌سندن وباينديز بورنندن كچلدكدن صكره اندفلی كورفزی داحلنده باينديز ليمانه كيريلور . اشبو ليمانك بر ميل قدر ايلروسنده قطه‌نك مركزی اولان اندفلی اسكه‌سی قصبه‌سی بولنمقده‌در . اندفلی شبه‌جزيره‌سی دحی كچيلنجه بوجاق نام كيكری (وطی) ليمانه كيريلور . بورادن اعتباراً ليمانلر سيركلشوب سيدنه وكوكرجينلك اطه‌لری ايله قلين بورون كچيلدكدن صكره قالاكی كورفزينه داخل اولنور. قالاكی كراسته احراجيله معروف بيوجك براسكه‌در. مذكور كورفز درونده قيشله وفرناز ناميله ايكی ليمان بولنمقده ايسه‌ده نمشه ليمانی بكده محفوظ اوله‌ماز .

استرنه بورنی مرور ايدلنجه قديم (باطره) شهرينك اكسوبدس السواحل حادثه‌سندن ناشی قوماله املا ايدلمش اولان قديم ليمانك بولنديغی محل دحی كوريله‌رك براز اوته‌ده حدود اوزرنده بولنان وقضانك حد فاصلنی تشكيل ايدن اشن حالی منصبنه واريلور .

سواحل مذكوره‌نك اندفلی اسكه‌سی قارشوسنده درت ميل آچيغنده منس اطه‌سی ناميله بر اطه بولنوب بر ليمانه مالكدر. بونك غربنده قره اطه وكوكرجينلك اطه‌لر ، واسترنه بورننك قارشوسنده فونيديلوس يعنی (دولوس) و (اوكديزه) ناميله ايكی كوجك آطه ومنسك درت وش ميل شرقنده حام آطه‌سی وككوه‌نك قارشوسنده دحی بيوك اطه ناميله التی ويدی عدد كوچك اطه‌لر موجود اولوب اراضيسی طاشاق اولمق اعتباريله غيرمسكون وغيرمزروعدر. جزائر مذكوره‌دن حام اطه‌سی اوزرنده اوچ سنه مقدم فنارلر اداره‌سی طرفندن ركز ايدلمش دقيقه‌ده اون ايكی دفعه شعله ويرن متحرك بر فنار موجوددر .

شرقی قره اغاج

قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — شرقی قره اغاج قضاسی ، مقر ولایتك غربنده و بك شهر کولی شمالنده طول شرقینك (۲۸–۳۰) درجه‌لریله عرض شمالینك (۳۸–۳۹) درجه‌لری آراسنده‌در .

حدود ومساحه‌سی — شرقی قره اغاج قضاسی ؛ شرقاً ایلغین وبك شهری ، غرباً اکردیر ، شمالاً یلواج وآق شهر ، جنوباً اکردیر وبك شهری قضالریله محدود اولوب تقریباً (۵,۰۰۰) کیلو مترو مربعی وسعتنده بر اراضی‌یی محتویدر . اشبو ساحه داخلنده‌کی اراضینك وضع طبیعیسی پك مختلفدر . اکثری محللری طاغلق وانجق برقسمی دوزلك واووالق در . قره اغاج وآفشار اووالری مشهوردر .

طاغلری — قره اغاج حدودی داخلنده «داوراس» طاغندن انشعاب ایدن وقضا داخلنده «آناماس» اسمنی آلان جسیم ویوکسك بر طاغ واردرکه بو طاغلر ؛ بك شهری کولنك غرب جنوبیسندن بدأ ایله غربه طوغری امتدادنده ایکی جسیم قوله آیریله‌رق بری شماله ودیکری جنوب غربی یایلاغنی ایله بر طرفدن اکردیر کوله دیکر طرفدن یلواج حدودینه قدر کیدر . آناماسك افلاکه سر چکمش اولان مختلف تپه‌لری دکز سویه‌سندن «۳,۰۰۰» مترو قدر مرتفعدر . بوطاغلر غایت جسیم وقورقنج اورمانلرله مستور ، سرت ویالچین قیالرله زروه‌لنمش اولمغله برابر غایت کنیش ولطیف یایلالری‌ده شاملدر . شواهق جبال ، دائمی قار طبقه‌لرینك آرامکاهیدر . بونلردن باشقه داخل قضاده قزیل، قره‌کدیك ، چندره ، زنکبار،سجاده طاغلری وارسه‌ده بونلرك امتدادلری قیصه وارتفاعلری آزدر . قزیل طاغی قصبه‌یه یاریم ساعت مسافه‌ده بولنمسی وهواسنك جیادت وصولرینك صافیتی حسبیله یازین خلقك صیفیه‌سی حکمنه کیرمشدر .

اورمانلری — مذکورالاسامی طاغلرده غایت کثیف وشاعرانه مناظری حاوی اورمانلر واردر . بو اورمانلرك محلی اسملری اولمایوب بولندقلری طاغلركناملریله یاد اولنمقده‌درلر . اکثری محللرینی چام ، آردیچ اغاجلری تشکیل ایلین بو اورمانلرده قطران ، ایله‌دین ، میشه کبی اغاجلرده حائزاهمیتدر . بونلردن چام منطقه‌سی «۸,۰۰۰» هکتار، آردیچ منطقه‌سی بیك هکتار ، قطران «۱,۰۰۰» ایله دین «۱,۰۰۰» ، میشه «۱۰۰» هکتار وسعتنده تخمین اولنمقده‌در . چام ومیشه اغاجلرینی حاوی اولان

محللر عشیرتلرك تخریباتنه هدف اولمش ایسه‌ده ینه برچوق یاشلی اغاجلره مالکدر . اورمانلر مرکز قضانك غربنده «۸–۱۶» ساعت اوزاقلغنده‌در . بو اورمانلردن محروقاتدن باشقه استحصال اولنان کراسته‌نك سنوی «۴» بیك مترو مکعبنه واصل اولدیغی قیداً اکلاشلمقده‌در . قطع واعمال ایدلمکده اولان کراسته‌لر قونیه ، بك شهری یلواج وقره اغاج قضالرینه سوق اولنمقده‌در . شونی ده علاوه ایده‌لم که قزیل طاغنده‌کی قطران اغاجلرینك منظره‌سی پك دلفریب وشاعرانه‌در : نه کبی اسباب سائقه‌سیله اولدیغی اکلاشیله‌مایان خلقك بو اورمان حقنده تحف بر اعتقادی واردر : شیمدی‌یه قدر بورادن کیمسه بر اغاج کسمدیکی کبی کسمك سودا وجسارتنده دخی بولنمامشدر .

یایلالری — یایلالری علی الاکثر آناماس طاغی اوزرنده‌در . بو طاغلرك اك مشهور یایلالری ؛ آقنربل ، اوچ قویو ، صوبواووا ؛ قوچ آلان ، آقارجه ، چای آغزی کبی هر بری بر قاچ کیلو مترو مربعی وسعتی حاویدر . یازین بو یایلالره انطالیه وسائر محللردن درت ، بش بیك چادر خلقی کله‌رك یوز حضردن ، قاسمه قدر رعی حیوانات ایله امرار حیات ایدرلر . اغنام ومواشیلرینك مقداری یوز بیکی تجاوز ایدن قره قیونلی ، اسکی یورك ، قره حاجیلی ، طونغوجلی ، ختاحلی ، حاجی قره‌لی ، حاجی عیسالو ، حابطه ، صاری‌کچیلی ناملرنده‌کی عشائر یورلرك اك بنام یایلاجیلرندندر .

معدنلری — داخل قضاده اسپارته – یلواج طریقی اوزرنده کنورنك قریه‌سی جوارنده بر «اوله طاشی» معدنیله برده «لینغنیت» معدنی واردر . بونلردن باشقه مکشوف معادن یوقدر . معادن سائره آثارینه‌ده هنوز تصادف ایدلمه‌مکده‌در .

نهرلری — آق شهرك کنتلك یایلاسندن نبعان ایدوب «دینك» و بك عراق کویلریله مرکز قضاسنك غربندن کچن «دلی چای» ایله خیدره طاغلرندن اینه‌رك چارقسرای، سیوا قریه‌لرندن کچن وطوغارشم قریه‌سنی غربنده بر دره ایله برلشه‌رك صالیور ، جاتلك قریه‌لری اراضیسی صولادقدن صوکرا بك شهری کولنه دوکیلان اسمسز بر دره قضانك اك مشهور ایرماقلرینی تشکیل ایتمکده‌در . قیش وایلك بهارده فیضان حالنده بولنان بو صو ، یازین بوس بتون قورویه‌رق مجرا وجوارینی عطشان بر حالده ترك ایتمکده‌در . بونلردن باشقه داخل قضاده شایان ذکر نهر وصو یوقدر .

بو قضا داخلنده کول وبتاقلق یوقدر .

قاپلیجه‌لری — داخل قضاده سیاه طاغلرینك غرب اتکلرنده و مرکز قضایه بش کیلومترو مسافه بر محلده بش کوزدن نبعان ایله درت مترو قدر بر مسافه قطع ایتدکدن صوکرا تصلب ایدن بر معدن صویی واردر . بوصویك رحم خسته‌لقلرینه امراض جلدیه‌یه تأثیرات شفائیه‌سی اولدیغی بالتجربه ثابتدر . بو قاپلیجه حقنده مشهور اولان غریب اعتقاد احوال اجتماعیه ذکر ایدیله‌جکدر . . .

قره اغاج قصبه‌سی — اسپارته‌نك اون سکز ساعت جانب شمال شرقیسنده‌در . اطرافی باغ بوستانلرله محاط ، هواسی لطیف وصولری لذیذدر .

قرەمان قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — مرکز قضاسنك جنوبنده عرض شمالینك (٣٦ – ٣٦,٤٥) درجه‌سیله طول شرقینك (٣٠ – ٣١) درجه‌لری آره‌سنده وطوروس شمال اتکلرنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — قرەمان قضاسی شمالاً قونیه ، جنوباً موط و ارمناك ، شرقاً ارکلی سلطانیه ، غرباً ده بوزقیر ، ارمناك قضالریله محاط ومحدود اولوب تخمیناً « ١٤٠٠ – ١٥٠٠ » کیلو مترو مربعی اراضی‌یی حاویدر .

طاغلری . قضانك شمالنده ومرکز قضایه درت ساعت مسافه‌ده قرەطاغ ، جنوبنده ارضرومدن بدأ ایله آناطولی‌یی قسماً احاطه ایدن طوروس ، وآتی طوروس سلسله‌سی شعبه‌سندن اولان بلغار کیك ، صومان طاغلری ، غربنده قصبه وآق بابا سلسله‌لری موجوددر . قضانك شرق جهتی ٨-٧ ساعت امتدادنده وجزئی عارضه‌لی اوەدر . قضانك طرف غربیسنده بولنان خادم وآلاطاغ ناحیه‌لری اراضیسی غایت عارضه‌لی ، طاغلق وطاشلق اولوب طوروس طاغلرینك برشعبه‌سی نواحی مذکوره‌یی قسماً احاطه ایلمکده‌در .

سالف الذکر آتی طوروس سلسله‌سی شعبه‌سنك قضا داخلنده‌کی اك یوکسك ذروه‌لری « ٢٥٠٠ و ٣٠٠٠ » مترو ارتفاعی حائز اولدیغی کبی قرەطاغ دخی ٢٠٠٠ مترو مرتفع تپه‌لره مالکدر .

اورمانلری — داخل قضاده مختلف قریه‌لر جوارنده واك زیاده آلاطاغ ناحیه‌سی داخلنده‌کی طاغلر و تپه‌لرده اولمق اوزره مجموعاً اون بیك « ١٠,٠٠٠ » دونم مقدارنده اورمان موجوددر . بو اورمانلرده‌کی اشجارك جنسی چام ، آردیچ ، میشه ، قطران ویبانی زیتوندر . اشجار مذکوره‌دن اك مبذولی چام وآردیچدر . آلاطاغ ناحیه‌سنك برکوپری جوارنده « کوکصو » اوزرنده برکراسته خزاری موجوددرکه قرەمان ، سلفکه وجوار قضالره مذکور خزاردن کراسته نقلیات وسوقیاتی اولور . بوخزارك بولندیغی « کوکصو » مجراسنه مصادف اولان قرایه بونهر واسطه‌سیله کراسته نقل ایدلمکده‌در . مذکور اورمانلردن مازی ، کیتره کبی مواد طوپلانه‌رق کلی استفاده تأمین ایدلمکده‌در . بناءً علیه منابع حیاتیه‌دن معدود اولان وفوائد ومحسناتی مستغنیٔ ایضاح بولنان آنف البیان اورمانلر غایت زنکین وکثیف اشجاری محتویدر . یالکز شوقدر وارکه بوکوزل وزنکین اورمانلر اومحافظه‌ده‌کی

انتظامسزلق حسبیله جاهل خلق طرفندن تخریب اولنمقده وعصردیده اشجار بربر اورته‌دن قالدیرلمقده‌در .

معادنی — آلاطاغ ناحیه‌سی داخلنده « سیملی قورشون » و « طاش کوری » معدنلری واردر . برقاچ سنه اول « حبللر » قریه‌سی جوارنده بولنان بو سیملی قورشون معدنی بر مدت ایشلتدیرلمش ایسه‌ده مؤخراً هرنه اسبابه مبنی ایسه واغلب احتمال وسائطك فقدانی و معدنك مرکز قضایه اون درت ساعت مسافه‌ده بولنمسی جهتیله ترك ایدلمشدر. کور معدنی‌ده وسائطسزلك یوزندن هیچ ایشله‌دیله‌مه‌مش وحال طبیعیده ترك ایدلمشدر .

نهرلری — قرەمان قضاسنك باشلیجه انهاری شونلردر : خادم وآلاطاغ ناحیه‌لری اراضیسندن کچن « کوکصو » نامنده اولدقجه بیوك برنهر موجود اولوب نهر مذکور، خادم ناحیه‌سنك « آلاحه » قریه‌سی جوارندن نبعان ایدرك « سلفکه » سنجاغی داخلنده بحر سفیده منصب اولمقده‌در . بونهرك کچدیکی محللر اراضیسی اکثریتله طاغلق وطاشلقدر . مجراسنده آنجق پك جزئی اراضی‌یی اسقا ایتدیکی کبی برقاچ دکرمنه ده صو ویرمکده‌در .

بو صو ، منبعنده لذیذ وقابل شرب اوصافی حائز ایسه‌ده آلاطاغ ناحیه مرکزی اولان « بادملی » قریه‌سندن بر ساعت مسافه‌ده بولنان « بر کوپری » نام محلده برطاغ اتکندن نبعان ایله « قره صو » نامی ویریلن وترکیبنده پك زیاده املاح کلسیه بولنان دیکر بیوك بر ایرماغك نهر مذکوره برشلاله طرزنده انضمام ایتمسیله قابلیت شربیه خاصه‌سنی تغییر ایلمکده‌در. بو صویك درونه غیر قابل انحلال برماده وضع اولنسه برایکی کون ظرفنده اوزرینك قشر پیدا ایلدیکی کورولمکده وبوحالك ترکیبنده‌کی املاح کلسیه‌نك نسبتندن ایلری کلدیکی آکلاشلمقده‌در :

بوقاروده ذکر ایدیلن « کوکصو » دن بشقه مرکز قضا اولان قرەمانه بش ساعت بعد مسافه‌ده « کودت » ، « طوغلی » قریه‌لرندن منبعی آلان « فساندون » چایی واردر . بو صو ؛ قصبه‌یه یاریم ساعت مسافه‌یه حال طبیعیده کلدکدن صوکره بر قسمی طوپراق کونکلر واسطه‌سیله شهرك چشمه وحماملریله شادروانلره اساله ایدلمکده وقسم دیکری باغ وباغچه‌لرك اروا واسقاسنه خدمت ایتمکده‌در .

بو صو ، منبعنده پیکار صویی اوله‌رق قابلیت شربیه واوصاف صحیه‌یی حائز لذیذ بر صو ایسه‌ده منبعنه قریب بر محلده « زنکن » قریه‌سندن نبعان ایله « قرەصو » نامنی آلان وترکیبنده فضله مقدارده املاح کلسیه بولنان دیکر بر چای ایله قاریشدیغی ایچون ترکیباتی تغیر ایدرك غیر قابل شرب بر حاله کیرر. نهر مذکور ، اوزری آچیق اولدیغی برچوق قرادن کچدیکی واثنای جریانده توضعات میقروبیه ایله تلوث ایتدیکی جهتله صحته غیر نافع بر حال کسب ایتمکده‌در .

بونلردن باشقه داخل قضاده ارکلینك « دیوله » ناحیه‌سندن منبعی آله‌رق « قیا » کولنی تشکیل ایدن « سله‌رك » ایرماغی نامنده کوچوك بر صو دخی واردر .

بتاقلقلری — مرکز قضانك شمال شرقی جهتنده ومرکزه ایکی ساعت مسافه‌ده وتخمیناً اوتوز بیك دونم قدر وسعت وجسامتده «صوغله» بتاقلغندن ماعدا شایان تذکار بتاقلق یوقدر. بو بتاقلغك احوال صحیهٔ محلیه‌یه ایراث مضرت ایتمکدن باشقه بر فائده‌سی یوقدر. باخصوص یاز موسمنده «صیتمه» خسته‌لغنك مستولی بر حال کسب ایتمسنه باشلوجه سبب بو مسکین بتاقلقدر.

اخیراً بو بتاقلغك تیبیسی امتیازی بر آنونیم شرکتنه احاله ایدلمشدر. شرکت طرفندن عملیات تیبیسیه‌نك اجراسی ایچون استکشافات وقروکی تنظیمنه باشلانمشدر. عملیات تیبیسیه‌نك اکمالی حالنده جوارینك هواسی کسب لطافت وجیادت ایده‌جکندن اطرافنده‌کی قرا اهالیسنك احوال صحیه‌سی شایان ممنونیت بر حاله کیره‌جکدر. وقورو دنیلان اراضیدن کرك اصحاب امتیاز وکرك اهالئ سائره کلی استفاده ایلیه‌جکدر. تدقیقاته نظراً بو بتاقلغك «١٢,٠٠٠» لیرا قدر بر مصرف ایله قورودولاجغی تخمین ایدلمکده‌در.

کوللری — داخل قضاده باشلیجه مرکز قصبه‌نك شمال شرقیسنده وایکی ساعت بعد مسافه‌ده بیك ایکی یوز دونم وسعت وجسامتده «چاووش» کولی ایله عینی استقامتده ومنکرم درت - بش ساعت بعد مسافه‌ده بیك بش یوز دونم وسعتنده «قیا» کولی واردر. بو کوللرك صولری یازین قسماً وبعض سنه‌لر کاملاً تبخر ایدر وصولرك تبخریله آچیقده قالان اراضینك سطحلری بر طبقه زمردینه تحول ایدر. بونلردن «چاووش» کولنه هیچ بر نهر وایرماق منصب اولمیوب بولندیغی اراضینك غیر قابل نفوذ اولمسی حسبیله یاغمور صولرینك تراکم وتجمعندن حصوله کلوب بر ایرماق واسطه‌سیله بو کولك بر بچق ساعت مسافه‌سنده‌کی «صوغله» بتاقلغنه آقمقده‌در.

مذکورالاسم «قیا» کولی ایسه ارکلینك «دیوله» ناحیه‌سندن منبعی آلارق «سله‌رك» ایرماغی نامی آلان چایك تراکمندن حاصل اولمقده وبر آیاق واسطه‌سیله بوده سالف الذکر صوغله بتاقلغنه آقمقده‌در. هر ایکی کولك صولری بولانیق ودرونلری قسماً سازلقدر..

داخل قضاده قاپلیجه ایلیجه وبوکا مماثل میاه حاره منابعی موجود دکلدر.

قره‌مان قصبه‌سی — شهر مذکور بغداد شمندوفرخطی کذرکاهنده قدیم ونسبةً جسیم وبك جزئی میللی بر اووا اوزرنده مبنی بر قصبه‌در. اوچ طرفی طاغلق اولمغله برابر شرقاً یدی سکز ساعت امتدادنده جزئی عارضه‌لی بر اووایه ناظر وسطح بحردن «١٠٢٥» مترو مرتفعدر.

قوچ حصار قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — قوچ حصار قضاسی مقر ولایتك شمال شرقیسنده طوز کولیله قزیل ایرماق نهری بیننده عرض شمالینك (٣٨-٣٩) درجه‌لریله طول شرقینك (٣٠-٣١) درجه‌لری آراسنده‌در.

حدود و مساحه‌سی — شرقاً نوشهر؛ عربسون قضالریله قزیل ایرماق، غرباً طوز کولی واین اوکی ناحیه‌سی، شمالاً قزیل ایرماق وپاشا طاغلری، جنوباً آقسرای وطوز کولیله محدود اولوب تقریباً اوچ بیك بش یوز کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در.

طاغلری — مرکز قضانك شمالنده ویکرمی کیلومترو مسافه‌ده کائن «قی‌اوس» قریه‌سندن بدأ ایله «چرکس اوشاغی» قریه‌سنده نهایت بولان اوچ ساعت امتدادنده «قره‌سیکر» طاغلری واردر. بو طاغلرك اك مرتفع محللری (٣-٤) یوز مترو قدردر. بوندن باشقه مرکز قضا جوارندن بدأ ایله شماله طوغری اوزایان وبر قولی باش خان محله‌سی جوارنده ودیکری قادیجق قریه‌سی قربنده نهایت بولان «کوللیجه» اسمنده بر طاغ دها واردر.

اورمانلری — قره سیکر طاغنك اوزری اولجه اورمانلرله مستور اولدیغی ومرور زمان ایله تخریب ایدلدیکی بوکون الده ایدیلن بعض آثار ودلائلدن اکلاشلمقده‌در. باشقه اورمان وبالطه‌لق یوقدر.

یایلالری — بو قضاده طوز کولی کنارنده ویارم ساعت محیطنده «خندیلی» یایلاسی واردر. مواشیسنك کثرتیله مشهور اولان «قولی»، «جدکانلی» کورداوغلی، بیوك قیشله، مخلص‌اوبه وچارداق قریه‌لری اهالیسندن قسم اعظمی یازین بو یایلایی شنلندیرمکده‌درلر.

معدنلری — ذکری کچن قره‌سیکر طاغنده بر «سیملی قورشون» معدنی واردر. بو معدنك بر مدت ایشلدیکی الیوم موجود طقوز عدد مغاره و حفره‌لردن و معدن جوهری پوصه‌لرندن اکلاشیلمقده‌در. بوندن باشقه مرکز قضانك یکرمی بش کیلومترو شرق شمالیسنده «صاری یحیی» قریه‌سی جوارنده «قره‌تپه» دنیلن محلده برده «قروم» معدنی واردر. بونلردن باشقه کوللیجه طاغنده (٣٩٨) جریب وسعتنده بر ساحه داخلنده غایت زنکین برده «لینغنیت» معدنی واردر. بورادن اخراج ایدیلن معدن کوری صاحب امتیازك دقیق فابریقه‌سنه سوق اولنمقده‌در.

نهرلری — قضانك شرقنده ومركزه طقوز ساعت مسافه‌ده حاجی محمود اوشاغی، چتال چشمه، اویمه آغاج قریه‌لری جوارنده متفرق برچوق اوفاق تفك منبعلرك ترا كمندن حصوله كلن صولر «بچه‌نك اوزی» نامیله حائز اهمیت بر نهر وجوده كتیرمكده ایسه‌ده جوارنده طبیعی اوله‌رق اروا ایلدیكی اراضیدن باشقه یرلره بر فائده‌سی دوقونمامقده‌در. حتی طبیعةً بونهردن مستفید اولان اراضی بیله مایس آیندن صوكره بوندن محروم قالمقده‌در، بو نهرك قیش زمانلرنده آرتان صولری خندیلی یایلاسنه واورادن طوز كولنه دوكیلیر، یازین آزالان صولر منبعنه قدر كیده‌میوب اوته‌یه بریه یاییله‌رق غیب اولور كیدر .

كوللری — مركز قضایه اون كیلو مترو مسافه‌ده وقضانك غرب وجنوبنه تصادف ایدن محلده «طوز كولی ، طوزلی كول ـ قوچ حصار كولی » نامریله یاد اولنور (٩٠) كیلومترو طولنده و «١١٠٠» كیلومترو تربیعنده وان كولندن صوكره ممالك عثمانیه داخلنده بولنان كوللرك اك بیوك اولان بر كول واردر . كولك سویه‌سی سطح بحردن «٩٠٠» مترو یوكسكدر. كولك داخلنده بر قاچ اطه‌جق وبو اطه‌لردن برنده بر طاتلی صو ، وابنیهٔ عتیقه انقاضی كورلمكده‌در .

بو كوله جهت غربیه‌دن ابن سوبی وسمت شرقیده « حسن طاغی » اتكلرندن چیقوب آقسرای قصبه‌سنی صاغنه ترك ایدن « بیاض صو » جریان ایتمكده‌در . كولك صوبی آجی وعمقی آزدر. هرسنه حزیرانده حرارت شمس ایله صولری تبخر ایدرك كول بر طوز اوواسی شكلنده قالیر. درت بش آی دوام ایدن بو حالدن بالاستفاده كولدن كلیتلی مقدارده طوز استحصال اولنور. استحصال اولنان طوز ، غایت بیاض ولذیذدر . بورادن سنوی (١٥ـ٢٠) ملیون قیه نسبتنده اخراج اولنان طوز ، اناطولینك مواقع مختلفه‌سنه نقل وسوق اولنور. بونكله برابر ینه منبعده قالان طوزك مقداری (١,٥) ملیار قیه تخمین اولنمقده‌در . كولك جنوب غربیسنده « اسكی ایل » نامنده بر بتاقلق واردر .

شهره عائد معلومات

قوچ حصار قصبه‌سی — قصبه، كوچك بر طاغ اتكنه مبنی وسطح بحردن طقوز یوزسكسان بش مترو مرتفع بر محلده كائن كنیش بر اووا ایله طوز كولنه ناظردر . ایلك بهارده جوارنده‌كی زمردین تارلالرك واسع امتدادلریله شعاعات شمسیه‌نك طوز كولی سطحی اوزرنده حصوله كتیردیكی انعكاسلردن تشكل ایدن لوحهٔ غراء؛ جداً شایان تماشا برمنظرهٔ بدیعه زاردر. یالكز مبانینك منظره‌سی چیركین وقسوت انكیزدر . طبیعتك او كوزللك ونفاستنه عادتا حسد ایدن خلق كویا او كوزللكك یاننده برچیركینلك وجوده كتیرمك ایسته‌مشلر ، اولرنی باصیق ، قراكلق وبرر قاتلی اوله‌رق انشا ایتمشلردر . شهرده كوزه چارپه‌جق كوزل بنالر ، مبانیٔ رسمیه‌در . سوقاقلر طبیعتاً كنیش فقط غیر منتظمدر . شمدی‌یه قدر بر آرشون مربعنده برقالدیرم انشاسنه لزوم كورلمه‌مشدر .

نیكده قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — نیكده قضاسی ، عرض شمالینك (٣٧,٢٥ ـ ٣٨,٢٠) درجه ایله طول شرقینك (٣٢ ـ ٣٣) درجه‌لری آراسنده آطنه وآنقره ولایتلری حدودنده‌در .

حدود و مساحه‌سی — نیكده قضاسی ؛ شمالاً قیصری سنجاغی ، نوشهر قضاسی ، جنوباً اولوقیشله ، بور قضالری ، شرقاً آطنه ولایتنك قوزان سنجاغی ، غرباً ده قره‌پیكار ، آقسرای قضالریله محدود اولوب « ٣٠٢٥ » كیلو مترو وسعتنده براراضی‌یی محتوبدر .

طاغلری — نیكده قضاسی ایكی سلسلهٔ جبال آره‌سنده‌در ؛ بری حسن طاغی دیكری بلغارطاغیدر. بلغار طاغی نیكده قضاسی ایله قوزان سنجاغی حدودی بیننده امتداد ایتمكده وبوندن خریطه‌ده كوستریلن برچوق طاغلر انشعاب ایتمكده‌در .

حسن طاغی نیكده قضاسی داخلنده ١٨ ساعت امتداد ایلر برطرفدن بور دیكرطرفدن آقسرای قضالرینه داخل اولور ملندیز ، كلیسا طاغلری كبی بعض شعبه‌لر حصوله كتیرر .

اورمانلری — نیكده قضاسی داخلنده بیوك اورمان یوقدر یالكز بش بیك عتیق دونم تخمین ایدیله‌بیلیر ملندیز طاغلرنده میشه‌لكلر واردر .

معدنلری — اسكی كموش قریه‌سی جوارنده نیكده‌یه بر ایكی ساعت مسافه‌ده طاوروس طاغی شعباتندن برطاغده كموش معدنی بركتلی معدننده مشهور كموش مخلوطلی قورشون معدنی اولوب ایكنجیسی یقین وقته قدر برنجیسی ایسه قدیمده ایشلدیریلیر ایمش . انه‌هیل قریه‌سی جوارنده معدن كموری اولدیغی مرویدر . كیرج طاشی مبذولدر . طاوروس سلسله‌سنده مرمر معدنی واردر. نیكده اطرافنده مالطه طاشنه مشابه وولقانی‌لاو طاشی واردر بیاض ، صاری وبوز رنكنده‌در . ملندیز طاغلرنده دكرمن طاشی اوله‌رق قوللانیمغه مساعد چاقق طاشی بولنور .

یایلالری — قضا داخلنده نیكده‌یه اوچ ساعت مسافه‌ده اولو آغاج ، بركتلی قریه‌لریله نیكده قصبه‌سی آره‌سنده اوچ قبولی نامنده تقریباً ٩٠٠ كیلومترو وسعتنده ، بحیالی ایله بركتلی معدنی آره‌سنده بش یوز كیلو مترو مربعنده آلاطاغ وتقریباً ١٠٠ كیلومترو مربعنده حسن طاغی اوزرنده ملندیز یایلاسی واردر . ملندیز یایلاسنه عشیرت كلز .

اوچ قپولی ایله آلاطاغ یایلالرینه حزیراندن آغستوسك اون‌بشنه قدر اقشا ، ایدینلی و یوروك نامنی طاشیمقده اولان (۳) بیك چادر اهلی قدر آطنه وجوارندن عشیرت كلوب كیدر .

نهرلری — قروكیده كوستریلدیكی وجهله نیكده قضاسی داخلنده نهر اطلاقنه شایان صو اولمیوب برقاچ اوفق ـ تفك چایلر قروكیده كوسترلمشدر .

(۱) خریطه‌ده كوستریلدیكی وجهله طوطاری صویی بركتلی معدنی جوارندن برایكی آیاقله چیقارق آطنه ایرمغنه التحاق ایلر، بوصوده بولنان طاتلی صوبالغی آلا بالق نوعندن مشهوردر. قضا داخلنده آلتی ساعت جریانی واردر .

بوصویك اك فضله قسمی نیسان آینده یایم دره‌سی قریه‌سی جوارنده وقریه‌یه بر ساعت مسافه‌ده برایندن بردن‌بره چیقارق حزیران آینه قدر متمادیاً چوغالیر وكچید بیله ویرمز وایلول آینده بر زره قادر ... كیدیر . اروا و اسقا خصوصنده مهم استفاده تأمین ایده‌مه‌مكده‌در . بوصویك بوداقدن اوواسنه نقل جریانی ۱۰ بیك لیرا مصرفله قابل بولندیغی بشقه طرفده بیلدیرلمشدی كه او زمان اروا اسقا خصوصنده پك بیوك استفاده تأمین ایلیه‌بیلیر .

(۲) بجبالی‌چایی، بجبالی جوارندن برقاچ آیاقله تحصل ایلیه‌رك دوه‌للو سازلغنده غائب اولور اوچ بیك دونم اراضی اروا واسقا ایلر ، قضا داخلندن جریانی ٦ ـ ۷ ساعتدر.

(۳) دوندارلی چایی ؛ آلاطاغدن دوندارلی قریه‌سی دروندن چیقارق قیشین ایكی بچق ساعت جریاندن صوكره دوه‌للو قضاسنه قره حصار سازلغنه قاریشیر یاز موسمنده ۵۰۰ دونم مقدارنده بر اراضی‌یی اروا واسقا ایلر .

(٤) صولوجه اووه جوارندن جریان ایلیان بر صوده مذكور سازلغه قاریشیر صولوجه اووه ، تولاق تپه ، قوجه‌پیكار قریه‌لری اراضیسنی اروا واسقا ایلر .

(۵) قیزیل ویران ایله اتماس ، لفصان قریه‌لری اراضیسنی اروا و اسقا ایلیان صو ایكی بچق ساعت قضا داخلنده جریانله قیش موسمنده قضا داخلنده غائب اولور .

(٦) كولجك ، كوسترلی ، شیخلر، فولو ، لمیه ، لیطنه ، ظمظمه قریه‌لرینك كندیلرینه مخصوص اراضیلرینی اروا واسقایه خادم صولری واردر .

(۷) اوچ قپولی یایلاسندن نبعانله اولوآغاج ، كیچ آغاج ، سنندیره اراضیلرینی اروا واسقا ایلیه‌رك قیشین اون ساعت جریانله بوجوار دره‌لری آره‌سنده غائب اولان (اندیویت) Indivite چایدر .

(۸) ملندیز جوارنده موجود ایكی چایدن بری مرطندیدن باشلایه‌رق اندیرلوس ، دیورین ؛ خاصه كوی قریه‌لری اراضیسنی اروا و اسقا ایلیه‌رك درت ساعت جریاندن صوكره قیش موسمنده بود اووه‌سنك برقسمنده باتیلیر .

سد انشاسنه مناسب بردره‌سی اولدیغی فصل مخصوصنده ذكر ایدلمشدی .

دیكر ملندیز صویی حسن طاغندن نبعان ایدرك برساعت جریاندن صوكره فیناس، اخطله، قره

ملندیز، دیواره، رماد، چفتلك اراضیلرینی اروا واسقا ایلیه‌رك قیشین قضا داخلنده ٦ ساعت جریاندن صوكره آقسرای قضاسنه داخل وبتاقلق حاصل ایلیان صودر .

(۹) انداوال قریه‌سنك جوارنده ومرسین ـ قیصری شوسه‌سی اوزرنده پیكار باشی تسمیه ایدیلن بر محلدن نبعان ایده‌رك بر ساعت جریاندن صوكره اوچ قپولی یایلاسی اقسامندن اولان طوتی یایلاسندن نبعان ودرت ساعت جریانی حائز اولان اسكی كموش چایی آله‌رق نیكده قصبه‌سنك غرب كنارندن كچه‌رك نیكده مرعاسندن صاری اووه نام محلده نیكده‌یه درت ساعت مسافه‌ده واقع قرق پیكار نام موقعدن چیقوب بشقه‌جه ایضاح اولنان زاندی دره‌سندن بالمرور نایناس ، دنه‌كی قریه‌لرندن ، نیكده‌نك قیا آردی باغلری آره‌سندن كچه‌رك آلتی ساعت جریانی بولنان قیا آردی چایی و بر ساعت اشاغی‌ده تپه چایی ویاریم ساعت دها جریانله فرنك چایی (قوری چای) صاغدن وصولدن دیبسز صوینی آلدقدن صوكره وقضا داخلنده بش ساعت جریانله آق قیا نام موقعده بور حدودینه كچن قزلجه چاییدر . بو چای بور حدودینی ده كچه‌رك اركلی‌ده بتاقلق تشكیل ایلمكده‌در . یاز موسمنده ایسه نیكده قصبه‌سیله جریانی اطرافنده بولنان وبالمناسبه تعداد ایدیلن قرا اراضیسنی اروا و اسقا ایلمكده‌در . هرنه‌قدر یاز موسمنده چایك ومضافاتنك صویی آزالمقده ایسه‌ده ینه نیكده‌نك و جوار قرانك یكانه اراضیسنی اروا واسقا ایده‌جك صو بو قزلجه ایرمغی واپاقلریدر. زاندی دره‌سی سدینك انشاسیله قیا آردی چاینك اصل صویی اولان قاداراق‌صوینك تزییدی صولر بحثنده ایضاح اولنمشدی. قیا آردی ایرماغنه دلمو صوینده‌ده بر صو قاریشمقده‌در .

كوللری — نیكده قضاسی داخلنده كول یوق دیمكدر. یالكز ملندیز جوارنده یوز عتیق دونم مقدارنده كوسترلی ، نه‌نه‌زی قریه‌لری آراسنده آجی كول نامنده وتقریباً وسطی بش‌التی متروعمقنده كولمسی بر صو ریكینتیسی و ... بوراسی اطرافی یوكسك روادی اولوب طاغلرده یماجنده‌كی برایكی پیكارلرك دائمی وطاغلرك قار ویاغمور صولری بو وادی‌یه تراكم ایلمكده‌در . كولك اولدیغی دره بیله ۲۰۰ مترو قدر اطرافنده‌كی كوی اراضیلرندن یوكسك بر موقع اولمسی حسبیله طاغك برطرفی وقتیله معلوم اولمیان بر تاریخده یاریله‌رق سد یاپلمش وبالآخره خراب اولمش ایكن بش التی سنه اول نه‌نه‌زی قریه‌سی اهالیسی مذكور سدی بالتعمیر مناسب منفذلر آچه‌رق قیش موسمنده تراكم ایدن صویی یاز موسمنده اراضیلرینه سوق ایلمكده‌درلر .

مرسین ـ قیصری طریقی اوزرنده تراله جوارنده هام بطاقلغی وصویی واردر . درین و متراكم یرلری وارسه ده كولدن زیاده سازلقدر . سیر سفائنه مساعد نهر یوقدر.

پیكار وقاپلیجه‌لری — بو نهرلرك منابعندن بشقه قضا داخلنده متعدد پیكارلر واردر. قاداراق صوینك منبعی اولان قرق پیكار وقره آردی باغلرنده موجود باغلری آره‌سنده شعبان پیكاری آفه‌جان Abédjan و بوكا مماثل باغ صاحبنك اسمیله مسمی بر چوق پیكارلر صولرینك صافیتی ، لذتی ایله تمیز ایدرلر .

قلعه؛ نیم تخریب ایدلمش اولوب الیوم تعمیرله حبسخانه اتخاذ قلنمشدر.

قلعه‌نك بر قسمی ایله سورك معمور برایکی برجنك تقریباً بوندن اوتوز بش سنه اول مخصوصاً هدم ایتدیرلدیکی (ب) اشارتلی احوال تاریخیه قسمنده ذکر ایدلمشدی. سورك برقپوسی بعض خرابه‌لری مشهوددر. بالآخره سور داخلنده بر ایکی محل قاله‌رق شهر توسع ایتمش و سورك اطرافی محلاتله طولمشدر. سورك اطرافی خندق اولدیغی الیوم سورك کون طوغی طرفنده‌کی صوکره‌دن یاپیلان محلات وقزلجه صوینك صاغ جهتنه تصادف ایدن محلاته خندق آلتی محله‌لری دیمسندن مستبان اولمقده‌در.

شهر، سوره نظراً برطرفه دکل درت طرفه توسع ایلمش اولدیغی کبی قلعه‌یه نظراً (٢٠) شر دقیقه اوزاقده بولنان وبری قلعه‌نك غرب شمالیسنه تصادف ایدن تپه ویران نامیله برقیالق یماجی اوزرینه دیکری قلعه‌نك غربنه تصادف ایدن قیا باشی نامیله کذا برقیالق یماجی اوزرینه ایکی قسم محلاتده تشکیل ایدیله‌رك شهر توسع ایلدکجه شهرك بر اوجندن تپه ویرانه اتصال کسب ایتمش ایسه‌ده قیا باشی الآن آیری بولنمقده‌در. اصل سورك اطرافنده بولنان شهر درت طرفنه قارشی مناظری حاوی اولوب دیکر ایکی محله‌لرده بو شهره قارشی مناظری حاویدر.

اساس قصبه‌ده خانه آره‌سنده باغچه‌لر یوقدر صرف اولردن عبارتدر.

شهرك چارشوسی قلعه‌نك آلتندن باشلایه‌رق سورك غرب جهتی تعقیباً قلعه‌نك مقابلنده‌کی سورك زرکه‌سنده نهایت بولور.

یالکز سورك دمیر قپو تسمیه ایدیلان موجود بر قپوسی یانندن بر چارشو دها انقسام ایده‌رك اصل چارشویه عمودکی وشرقدن غربه براستقامتده اوزانیر ایکی یوز مترو قدر امتداد ایده‌رك شهرك ایلك والیوم قیصری ـ ارکلی جاده‌سی اولان جاده‌یه التحاق ایلر.

قیصری ـ ارکلی جاده‌سی اصلاً نیکده‌نك حکومت اوکندن مرور ایده‌جك ایسه‌ده بوردن امتدادله نیکده حکومتی اوکندن کچر برشوسه‌ایله قیصریدن نیکده‌نك بو بورشوسه‌سنه مقابل کان شوسه نیکده‌نك اساس شهر ایله تپه ویران محلاتی برلشدیریان بر محله‌دن مرور ایلك وبو محله‌ده بعض اولرك استملاکنی ایجاب ایلمکده اولدیغندن بوایکی شوسه هنوز مذکور اولر بلدیه‌نك اقتداری اولمدیغی کبی طرق عمومیه‌دن اولدیغی حالده نافعه دائره‌سنجه‌ده استملاك اولنه‌رق ـ برلشدیریله‌مامشدر، بونك ایجوندرکه نیکده بور شوسه‌سنی قصبه درونندن وقصبه‌یه بوشوسه‌سنك دخول ایلدیکی صاری خان موقعندن بدأ ایله اسکی سرای جوارنده وجایراق موقعنده قیصری ـ اولو قشله ویا ویش شوسه‌سنی برلشدیرن وانجق بر آرابه‌نك کچمه‌سنه مساعد اوله‌بیلان برطریق نعلبندلر اوکی جاده‌سی تسمیه ایدیله‌رك ٥٨٠ مترو طولنده قصبه‌نك الك منتظم الك دوز برجاده‌سیدر. حکومتك اوکندن کچه‌جك جاده ایله بوندن بشقه قصبه‌ده شایان ذکر برجاده یوقدر انجق ٥٠٠ مترو طولنده باشاقپوسی جاده‌سی وارسه‌ده ـ چارشو استقامتنده چارشونك نصفندن بدأ ایله قصبه‌نك شمال جهتنه طوغری اوزانیر ـ انتظامدن کلیاً عاریدر.

قصبه‌نك یوللری اعوجاجلی طار، مرور ایچین انواع مانعه‌یی حاویدر،

قصبه‌یه یاریم ساعت مسافه‌ده کوکورت ترکیباتی حاوی قاپلیجه واردر. ترسباتنده کوکورت پك زیاده کورلمکده‌در.

طبیعت ترابیه‌لری بالچق و چوراقلقدر. حرارتی ٣٦ درجه‌در. حیوانانه، انسانه عارض اولان جلدی خسته‌لقلرده شفا کورلمکده‌در. حیوانات وانسانلره عائد محللر وارسه‌ده خراب برحالده‌در. انسانه مخصوص یره‌کیرمك اوزرنده‌کی طاش سقفك سقوطی تهلکه‌سنه معروض قالنه بیله‌جك راده‌ده‌در. حیوانانه مخصوص محلی آچیقلق و چاموری ده بادئ شفا کورلمکده و بتاقلق حالنده‌در. بوراده انسانلر بیله یيقانیر مع مافیه بوراده یيقانان انسانلر آچیقلرده یيقانمقدن چکنمه‌ین کیمسه‌لر اولوب یوقسه هرفرد ایابیجه‌یه کیتمز. بو صورتله چولوق چوجقه انحصار ایلمکده‌در، بشقه طرفدن زوارده کلمز. شبهه‌سز اوطه وسائره‌دن معرا اولدیغی آکلاشلمشدر.

نیکده قضاسی ساحله مالك دکلدر. تارخه‌لی محللر اوله‌رق یالکز ملندیز طرفی ایله اوچ قیرلی یایلاسنك اطرافنده‌کی کویلره اولان یوللرینه مصادف محللر ذکر ایدیله‌بیلیر. قضا داخلنده بوقاریده سویلندیکی کبی سزاله قریه‌سی جوارنده‌کی هام سازلغیله یحیالی قراسندن سندل جوارنده‌کی اوفاق بر سازلقدن ماعدا بتاقلق یوقدر.

بلاد مشهوره وطرز انشای مبانی

نیکده قصبه‌سی ــ بلغار طاغی شعباتندن کوبکلی طاغ ایله حسن طاغی وشعباتندن کلیسا طاغی آره‌سنده بولنان ٢,٥ ـ ٤ ساعت عرضه مالك بر وادینك وسطنه مبنی وسطح بحردن ١٣٥٠ مترو ارتفاعه مالك برشهردر. وادیدن قزلجه چاییله بونك مضافاتندن اولان قیا آزدی چایی، تپه ویرانك چایلری جریان ایلمکده‌در. بو وادینك طولنجه انجق ٣ ساعت امتدادی نیکده قصبه‌سنه عائد اراضی اولدیغنه کوره صرف نیکده قصبه‌سی مساحهٔ سطحیه‌سی ٢٢٥ کیلومترو مربعی تخمین اولنه‌بیلور. بونه تقریباً جوار اراضینك بشده بری تارلا، ایکیسی باغ وباغچه‌لق، بری مرعی، بری‌ده طاغ وطاشاق محللردن عبارتدر.

نیکده قصبه‌سی اصلاً اوفاق برتپه اوزرینه انشا ایدیله‌رك تپه‌نك اطرافی قطر کبیری شمال ـ جنوب استقامتنده اولمق اوزره بیضی بر سورله احاطه وسورك شمال جهتنه مصادف نقطه‌سی بر قلعه ایله تزیین ایدلمش اولوب بانیسی حقنده قصبه اهالیسنجه هیچ بر معلومات یوقدر. یالکز طرز معماریسنك ساده‌لکی عرب، عجم طرز معماریسی دکلدر، عثمانلیلر زماننده انشا ایدلدیکنه دائر بر معلوماتده الده ایدیله‌مامشدر. قرمان اوغللری طرفندن عین طرز معماریده قلعه‌لر یاپیلوب یاپلدیغی مجهولمزدر. روایته نظراً جنوزلر دها طوغریسی غربی رومه ایمپراطورلغی طرفندن یاپلمش اولمسیدر.

فاتح زماننده قرمان اوغللریله کدك احمد پاشا آره‌سنده نیکده‌ده وقوع بولان محاربه وقلعه‌نك محاصره‌سی زماننده زده‌لنمش اولملیدر، که کدك احمد پاشا طرفندن قلعه‌نك تعمیر ایدلدیکی تاریخده مسطوردر.

جارشونك ایچی وبرده نعلبندلر اوکی جاده‌سی غرائبس نوعندن محلنجه قره جنکی تسمیه ایدیلن
برنوع طاشلرله دوشمه در.

اساس قصبه‌نك اورته‌سنده بولنان سورك داخلی اوفق برتپه اولوب (بدن Bédên) تسمیه اولنمقده‌در تپه‌نك اوزری بشیوز مترو عرضنده و(٢٠٠) متروطولنده برساحه‌دن عبارتدر بوسطحك برطرفنی قلعه محیط اولوب قلعه‌نك یاننده برقاچ سنه‌دنبری خراب برحالده بولندیغی حالده اخیراً تعمیر ایدیلن رحمانیه جامع شریفی دیکر طرفنده ایسه سلطان علی الدین جامعی واردر. قصبه‌یه هانکی طرفدن باقیلیرسه باقیلسون تپه‌نك خالیلکی نظره چارپار یالکز برجهتندن علی الدین جامعی نظره حائل اوله‌رق بوبوشلغی کوسترمز. بوراسی قصبه‌نك الك کوزل ومنظره‌لی برمحله‌سنی تشکیل ایتمکه مساعد ایسه‌ده صویی اولمامسی حسبیله بوصورتله بوش قالمقده‌در.

[illegible] هواسی ، صحه‌ی [illegible] قباباشی مسطره‌سی [illegible]
هواسی ، باغچه‌لری اعتباریله لطیف برموقع ایسه‌ده شربه مخصوص اولان صویی اصل قصبه‌نك ایچنده‌کی صویندن بشقه اولوب اوقدر ایی دکلدر.

شهرك بو اوچ قسم محلاتی آره‌سنده ٣٠٠ ـ ٤٠٠ مترو عرضنده بیك مترو قدر طولنده بولنان دوز بر اراضی قصبه‌یه قبرستان اتخاذ ایدلمشدر. قصبه‌نك الك لطیف وجسیم برموقعنی اشغال ایدن [illegible] آزاده اولمسی قصبه‌یه [illegible] اهالیسی ایچون برشین تشکیل ایتمکده‌در.

قدیم سور درونده وتمام شهرك وسطنده اوفق برتپه‌جكك بوش و خرابه‌زار برحالده بولنمسی و قصبه‌نك اوچ قسمی آره‌سی تفریق ایدن جسیم بر اراضینك قبرستان [illegible]
[illegible] حاجی قالماسی [illegible]
[illegible] تشبیه [illegible] بیلور.

[illegible]
[illegible] انتظار اولور.

[illegible] قبرستانك [illegible] طاشلرینك طو [illegible]
[illegible]
[illegible]

يلواج قضاسنك احوال جغرافيه‌سی

موقع جغرافیسی — یلواج قضاسی ؛ مرکز ولایتك غربنده ، عرض شمالینك (٣٨-٣٩) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٨-٢٩) درجه‌لری آراسنده کائندر.

حدود ومساحه‌سی — شرقاً آقشهر ، غرباً اولوبورلو قضالری شمالاً قره‌حصار صاحب سنجاغی جنوباً قره‌اغاج قضاسیله محدود اولوب (١٩٧٢) کیلومترو مربعی وسعتنده بر اراضی‌یه مالکدر.

طاغلری — قضانك شمال شرقیسنده آق شهر وسلطان طاغلری موجود اولوب بو طاغلرك قضا داخلنه تصادف ایدن قسمی طولاً (٧٠) وعرضاً (٣٥) کیلومترو امتدادنده‌در.

اورمانلری — سالف الذکر طاغلرك شاهقه‌لری چیلاق، انکاری چام، آردیچ اغاجلرندن متشکل اورمانلرله مستوردر. بر اجللو ، کمن ، حصار آردی ؛ اورکنز ، منارغه ، که‌له کرمی ، قاشی قره‌لر ، کنج علی نامله‌رینی طاشیان بو اورمانلر ؛ اهالئ محلیه‌نك کراسته ومحروقات احتیاجاتنه کفایت ایتمکده‌در.

یایلالری — سلطان طاغلرینك هرطرفنده کنیش یایلالر واردر. بو یایلالرده یازین مختلف نامل آلتنده برطاقم عشیرتلر کوب اقامت ایتمکده‌درلر. بوعشیرتلردن « صاری کجی » لیلر «١٥٠» چادر ، « قزیل ایشیقی » لیلر «١٠٠» چادر ، « جرید » لیلر (٨٠) چادر ، « جقال » لر (٥٠) ، « کوره‌ز » لر (٥٠) ، « حورزوم » لر (٨٠) و (صاچی قره‌لی » لیلر (٥٠) چادر خلقدن مرکبدرلر.

معدنلری — یلواج قصبه‌سنك شمال جهتنده « یاریق قیا » قریه‌سی جوارنده مکشوف برقلیغنیت معدنی وارسه‌ده الیوم کیمسه‌یه اخراجاتده بولنمق اوزره رخصت نامه ویرلمه‌مشدر.

نهرلری — قضا داخلنده شایان ذکر نهر وایرماق یوقدر. یالکز برقاچ منبعك حصوله کتیردیکی صولر ؛ اوفاق دره‌لر وچایلر تشکیل ایتمکده‌در. بونلرك الك مهمی قصبه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده « بل دیی » دنیلن محلدن نبعان ایدن و (٤-٥) دکرمن طاشی تحریك ایده‌جك بر قوتی حائز کوچوك برچایدر. بو صو ، فضله اوله‌رق یلواج قصبه‌سنك باغ وباغچه‌لریله برقسم اراضیسنی‌ده اروا ایلمکده‌در. بوندن باشقه کمر، اورکنز، که‌له کرمی، منارغه واقچه شار قریه‌لری جوارنده برطاقم اوفاق، تفك پیکارلر واردر.

کولدری — یلواج قضاسنه مربوط حوران ناحیه‌سنك جنوب شرقیسنده اکردیر کولنك بر چیقندیسی اولان «حوران» کولی، قضانك باشلوجه کولی‌در. بوکولك محیطی (٤-٥) ساعت قدر امتداد ایدر. بوکولده قایقلر واسطه‌سیله مناقلات تأمین ایدلمکده‌در. بوندن باشقه «حوران» ناحیه‌سنك آغجه‌شار قریه‌سی جوارنده (۱۰۰) دونم وسعتنده بر بتاقلق‌ده واردر.

شهره عائد معلومات

یلواج قصبه‌سی — خداوندکار ولایتی حدودینه قریب بر محلده و منحط بر اراضی اوزرینه بنا اولنمش بر شهردر. سوقاقلری طار وغیرمنتظم ومحلاتی متفرقدر. بنالرینك یوزده طقسانی طوپراقله اورتولمش طام ومتباقیسی طرز جدید اوزره یاپیلمش ظریف وکره‌میتله مستوردر. قصبه‌نك اطرافی باغ وبوستانلرله مزین، منظره‌سی خوش وهواسی لطیفدر. بوقصبه قدیم فریژیا قطعه‌سنك مشهور بلده‌لرندندر.

قونیه‌نك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

قونیه‌نك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

قونیه اناطولینك الك قدیم شهرلرندن بریدر. حتی متقدمین بوراسنی طوفاندن صوكره دكزدن ایلك میدانه‌كان مواقعدن عدایدرلردی. بورایه دائر اولان ایلك خبرلر، ازمنهٔ اساطیریه‌یه داخل اولور. اساطیر یونانیه زمانه عائد روایتدن اولمق اوزره قهرمانلردن «پرسه‌ئوس» قونیه‌ده «مدوزا» باشنی كسه‌رك بر ستونه آصدیغندن بو شهره اسكی رومجه‌ده تصویرلی محل معناسنی متضمن اولان «ئی قونیوم» نامی ویرلمشدی. ایشته او زمانلردن بری بو اسم محافظه اولنمش وفقط دور اسلامده «قونیه» شكلنی اخذ ایلمشدر.

هجرت نبویه‌دن تخمیناً بیك بش یوز سنه اول ایسه اناطولینك بر بیوك قسمنده مسكون بولنان «خاطی» اقوامی، كلتوروپالیلر بونلره «هیتیت» دخی تسمیه ایدییورلر. قونیه جوارنده بعض آثار مكتوبه ومنحوته بیراقمشلردر. از جمله اركلی‌یه تابع «ایوریز ـ آبریز» قریه‌سنده قیا اوزرینه ایشلنمش یازیلی ورسملی قبارتمه‌لر اقوام مذكوره‌نك الك مشهور آثار باقیه‌سندندر. اكر بونلرك هیه روغلیف دن عبارت اولان یازیلری حل وقرائت اولنورسه قونیه حوالیسنك احوال قدیمهٔ تاریخیه‌سنه كركی كبی وقوف حاصل اوله‌جقدر.

قبل الهجره اوتچی عصرده «قسه‌نوفون» اون بیك عسكریله ایران خدودندن یونانستانه عودتنده قونیه‌یه دخی، اوغرامش، و بومشهور جولانه دائر یازدیغی اثرنده بورایی «خریكیا» شهرلرندن بری اولمق اوزره یاد ایلمشدر.

روماليلر زماننده قونیه، «لیقا كونیا» قطعه‌سنك مركزی ایدی. قبل الهجره یدنجی عصرده «كیلیكیا» نك اداره‌سی ایچون پروقونسول نصب اولنان مشهور «چیچه‌رون» اثنای عزیمتنده قونیه‌ده دخی بر قاچ سنه توقف ایتمشدر.

قبل الهجره یشنجی عصرده برحیات بولنان روما ایمپراطورلرندن «طرازان» زمان حكومتنده قونیه‌نك بردرجه‌یه قدر كسب اهمیت ایلمسی؛ اناطولینك شمالنی جنوبنه، وجهت شرقیه‌دن عراق والجزیره‌یی بحرسفید سواحلنه ربط ایدن طرق جسیمه ومهمه‌نك نقاط تقاطعنده واقع اولمسیدر.

خرستیانلغك ایلك دوره‌سنده حواریوندن «پاولوس» انطاكیه‌دن قونیه‌یه كله‌رك دین مسیحی یی تلقین ایلمشدر. پاولوسك قونیه‌ده موسویلر حوراسنده مملكتك كندی لسانی اوزره وعظ ایلدیكی

روایتنه کوره اورالرده اوزمان رومجه لسان دها مستعمل دکل ایدی . بیزانتینلر زماننده قونیه لیقاکونیا متروپولیدلکی مرکزی اتخاذ اولنمشدر .

ظهور اسلامی متعاقب خلفای امویه برنجی عصر هجریده وبعده خلفای عباسیه ایکنجی واوچنجی عصرلرده بلاد رومیه یعنی اناطولی‌یه مکرراً غزالر اجرا وحتی ارکلی قلعه‌سنی بیله ضبط ایلمشلر ایدی. ینه خلفای عباسیه‌دن المکتفی‌بالله زماننده «احمد بن کیغلغ» قومانداسی تحتنده اوله‌رق « ۲۹۴ » ده دیار مذکوره‌یه قارشی یاپیلان حرکات عسکریه اثناسنده خلیفه القائم بامرالله زماننده ده [ظن اولندیغنه کوره سلاجقهٔ خراساندن آلپ آرسلان سلطنتنده ۴۶۳ سنه‌سنده] ایکنجی دفعه اولمق اوزره غزات مسلمین قونیه‌یی فقط موقتاً ضبط ایتمشلردر . نهایت روم سلجوقی دولتنک مؤسسی اولوب (۴۷۰-۴۷۹) سنه سنه قدر جالس سریر سلطنت اولان « سلیمان بن قتلمش » قونیه‌یی صورت قطعیه‌ده بیزانتینلردن فتح ایده‌رك دولت سلجوقیه‌نك انقراضنه قدر پای تخت سلجوقیان قالمشدر .

بوندن صوکرا ، قونیه ، موقتاً قره‌مانیلرك النه کچمشدر . بونك تاریخی هرنه‌قدر معین دکل ایسه‌ده علی‌العموم قبول اولندیغنه کوره « صبری وقعه‌سی » نامیله یاد اولنوب [۱۰ ذی‌الحجه سنه ۶۷۶] ده وقوع بولان محاربه‌ده برنجی محمد بن قره‌مان طرفندن ضبط اولنمش فقط صوکرا ینه سلجوقیلر اورایی استرداد ایتمشلردر . قره‌مانیلرك قونیه‌یه تکرار مالك اولملری انجق « ۷۰۰ » تاریخندن صوکرا اوله‌جقدر . هرحالده سیاح ابن بطوطك قونیه‌دن « ۷۳۳ » تاریخنده کچدیکی زمان بوراسی قره‌مانیلرك تحت حکومتنده اولدیغنی سویله‌یور .

عثمانیلر قونیه‌یی ایلك دفعه اوله‌رق خداوندکار سلطان مراد خان اول زماننده محاصره ایتمشلر سه‌ده قره‌مان اوغلك زوجه‌سی بولنان خاقان مشارالیهك کریمهٔ محترمه‌سی « نفیسه » سلطانك شفاعتیله ینه قره‌مانیلره ترك اولنمشدر .

ییلدیرم سلطان بایزید خان اول ایسه قونیه‌یی «۷۹۳» ده قره‌مان اوغلی « علاء‌الدین بن خلیل » دن ضبط ایله‌یه‌رك تیمور وقعه‌سنه قدر عثمانیلرك یدنده قالمشدر . ایشته بو زمانه عائد اولمق اوزره «۸۰۱» تاریخیله موشح قونیه‌ده امرای عثمانیه‌دن امیر کبیر « علی بك ابن قارلی » بکك وقفیه‌سی موجود اولوب بو وقفیه‌یی‌ده « شمس‌الدین احمد بن الشیخ محمد » نامنده‌کی عثمانلی قاضیسی او زمان تسجیل ایلمشدر. قونیه‌نك صورت قطعیه‌ده فتحیله ضمیمهٔ ممالك عثمانیه قلنمسی فاتح سلطان محمد خان ثانی زمان سلطنتنده «۸۷۱» تاریخنه تصادف ایدر .

سلجوقیلر قونیه‌یه مالك اولدقدن صوکره ایلك ایشلری شهری تحکیم ایتمك اولدیغی شبهه‌دن وارسته‌در. فقط قونیه اوزمان کوچوك بر قصبه اولدیغندن اول امرده ازمنهٔ سالفه‌دن قالمش اولان سورلرك تعمیریله اکتفا اولنمشدر . حال بوکه شهرك توسیع و استحکامات مهمه ایله ترصینی سلاجقهٔ رومدن علاء‌الدین کیقباد اول عصرینه تصادف ایدوب عینی زمانده یعنی « ۶۱۸ » سنه‌سنده دولت سلجوقیه‌نك ایکنجی پای تختی اولان سیواسك سورلری انشاآتنه دخی باشلانمشدر . سلطان علاء‌الدین دیه مشهور آفاق اولان و (۶۱۶) دن « ۶۳۴ » سنه‌سنه قدر سلطنت ایدن علاء‌الدین کیقباد اول سلاطین

سلجوقیه‌نك شوکت وعظمتجه اك بیوکی اولوب قونیه ده انشا ایتدیردیکی قلعه دیوارلری ومبانیٔ سائره‌نك مدح وثناسنده بوتون اسلاف یك زباندرلر .

قونیه‌نك سورلرینك قپولرندن بری اوزرینه [هذه دائرة تدفع اللیل الدافق والخیل السابق ولاتنفع الویل الطارق فی اللیل الفاسق] عباره‌سیله بر کتابه وضع اولنمشدی که مؤرخ جنابی‌یه نظراً عبارهٔ مذکوره حضرت مولانانك وتاریخ صافده طاشکوپری‌زاده‌نك قولنه کوره پدر عالیلری سلطان العلما حضرتلری طرفندن تیمناً ترتیب قلنمشیدی . بو کتابهٔ معتبره‌نك صوکره نه اولدیغی معلوم دکلدر .

بوندن باشقه سورك سائر قاپولری وقله‌لری برچوق الواح نفیسه وتاریخ کتابه‌لریله و انواع نقوش منحوته وهیاکل ایله تزیین ایدلمشدر . بو سورك انشاآتنده استعمال اولنمق اوزره الیوم «کلیسا حصار» تسمیه اولنان [نیپانا] شهر قدیمی آثار باقیه‌سندن بر چوق کسمه و منقوش طاشلرك قونیه‌یه نقل اولندیغنی مؤرخلر سویله‌یورلر .

بویله اهتمام فوق‌العاده ایله وجوده کتیریلن سورلرك ، نه معظم بر منظره تشکیل ایتمش اولدیغی الیوم موجود اولان « دیار بکر » سورلرینك مقایسه‌سیله اکلاشیله بیلیر . فقط قونیه قلعه‌سی اوندن پك‌زیاده مزین ومهابتلی اولدیغی سیاحین قدیمه‌نك تعریفاتندن استدلال ایدیلوب عجایب سبعه‌دن بری دینمکه لایق ایدی . بونلرك محو ونابدید اولمسی مملکتمزك تاریخ وآثار عتیقه‌سی نقطهٔ نظرندن شایان اسفدر .

تاریخدن تخمیناً ایکی یوزسکسان سنه اول سیاح اولیا چلبی قونیه‌دن بحث ایتدیکی صیراده قلعه حقنده شو سوزلری دخی سویله‌یور : « بو قلعه زمان سلجوقیده اون ایکی قاپولی ایدی سه‌ده عثمانیلر النه کچدکدن صوکر دردینی براقیلوب دیکرلری سد ایدلمشدر. جمله چار کوشه‌سی رخام ابیض ایله کوناکون هندسه فروشانه زهکر ایله مصنع بر قلعه‌در . »

اولیا چلبی معاصرلرندن ومؤرخین عثمانیه‌نك سرآمداندن بولنان کاتب چلبی جهان نماسنده بو خندق یکرمی زراع عمقنده ودیوارلری اوتوز زراع ارتفاعنده اولدیغی واون ایکی قاپوسی اولوب هر بر قاپونك برر بویوك قصر شکلنده بولوندیغنی قید ایلمشدر .

اوروپالی سیاحلر آلتمش بش سنه اولنه کلنجه‌یه قدر قونیه سورلرینك اولدقچه محافظه ایدلمش اولدیغنی کورمشلر حتی بونلردن بعضیلری سیاحتنامه‌لرنده رسملرینی بیله یاپمشلردر . از جمله « ۱۱۸۰ » سنهٔ هجریه‌سنده قونیه‌دن کچن دانیمارقه‌لی « نیلبور » شهرك یدی قاپوسی اولدیغی خبر ویروب شویله تعداد ایدییور . (۱) بازار قاپوسی . (۲) قاپو (۳) ارداش قاپوسی ، (٤) چشمه قاپوسی ، (٥) نامعلوم (٦) یاپولاق قاپوسی ، (۷) لارنده قاپوسی، آرداش قپوسنك اوزرنده برقاره قوش رسمی اولدیغنی علاوه ایدییور .

انکلیز سیاحلرندن « کینه‌ئیر » ۱۸۱٤ سنهٔ میلادیه‌سنده نشر ایلدیکی سیاحتنامه‌ده قونیه‌نك سکز قاپوسی اولدیغنی وبونلردن باخصوص لادیق قاپوسنك بولندیغی قله‌نك مزیناتی وایامش قاپوسنك

قپارتمه تقشلرینی و جوارنده‌کی تحت‌الارض جسیم مخزنلری و سورك جهات سائره‌سنده کوردیکی آرسلان هیکللرینی عریض و عمیق بیان ایدییور .

قونیه سورلرینك قاپو محللری بوکون کاملاً غائب اولمشدر . مع‌مافیه بعض قاپولرك اسملری دها تمامیله اونوتلمامشدر . ازجمله شونلر معلومدر : صاحب عطا مدرسه‌سی قربنده (لارنده‌قاپوسی » بنه بورایه یاقین « آت بازاری قاپوسی » قاپوجامع شریف جوارنده « تللی‌قاپو » صدرالدین‌جوارنده « سیاله قاپوسی » و « آقسرای قاپوسی » ، « لادیق قاپوسی » . . .

« ١٢٥١ » سنهٔ هجریه‌سنده قونیه‌ده سیاحت ایدن فرانسه‌لی « تکسه‌ل » سراپا یونتمه طاشدن بنا اولنمش اولان سورلرك یوز سکز عدد قله‌سی بولندیغنی وهر قله‌نك تخمیناً اون مترو عرضنده اولدیغنی ذکر ایدییور .

آز بر مدت صوکره یعنی « ١٢٥٤ » سنه‌سنده اردوی عثمانیده مستخدم پروسیه ضابطانندن مشهور « مولتکه » دخی مطبوع مکتوبلرنده بو سورلردن و شهرك دیکر بعض آثار اسلامیه‌سندن بحث ایدییور .

بونلردن بر آز اول قونیه‌دن کچن سیاح « دولابوره‌ل » قلعه قاپو طرفندن کنتیسنك استانبول قاپوسی تسمیه ایلدیکی برقاپونك رسمنی کتابنه درج ایلمشدر : قلعه دیوارلرینك نعرفلتی صیره‌سی غایت خراب اولان قصبه‌نك قلعه‌نك ایچنده غائب اولدیغنی بیان ایله قونیه‌یی بر داغ اتاغنده یاتمقده اولان برجوجه‌یه تشبیه ایدییور .

اسکی ویکی سیاحلرك کافه‌سی آثار باقیه‌سنه نظراً سلجوقی سرایلرینی محتوی بولنان « علاءالدین تپه‌سی » نك اطرافنده دخی آیروجه بر سورك بولنمش اولدیغنه حکم ایدییورلر . بالاده اسمی کچن سیاح نیبور بوداخلی سورك هان نصفنی وپادشاهلره مخصوص اولوب صوك درجه خراب وقسماً ییقلمش اولان سرایلری کورمشدر .

هرحالده « علاءالدین کوشکی » نامیله مشهور ایکن « ١٣٢٥ » سنه‌سی شهر صفرنده منهدم اولان چینیلرله مزین فوقانی ایوانك سلجوقی سرایلرینك اقسامندن وسرای سوری قله‌لرندن بری اوزرینه مستند بولنمش اولدیغی اغلب احتمالاتندندر .

قونیه‌نك آیریجه برده ایچ قلعه‌سی واردی که « زندان‌قلعه » نامیله‌یاقین وقتلره قدر قسماً اولسون طورور ایدی . عثمانلی مؤرخلری طرفندن « احمدك » نامیله دخی توسیم ایدیلن بو محل اینجه مناره‌نك هان غربنده سکز قله‌لی کندی باشنه‌برحصار ایدی . محل مذکورده الآن طوپراق ومولوز ییغینلری کورلمکده‌در .

بالاده بیان اولندیغی اوزره سکزنجی عصر هجریده اجرا ایلدیکی سیاحتلر ایله کسب شهرت ایدن « ابن بطوط » قونیه‌یه قره‌مانیلر زماننده کلمش اولوب سیاحت‌نامه‌سنده قونیه سوقاقلرینك کنیشلکندن وتجارتنك اهمیتندن وچارشوسنك معموریتندن بحث ایدییور . موی الیهدن تخمیناً اوچ یوز سنه صوکره اورادن کچن اولیاچلبی دخی قونیه‌نك غایت‌معمور برشهر اولدیغنی بیان ایدییور . حال بوکه اسملرینی

یاد ایلدیکمز وسوزلرینه اعتماد ایدیله‌بیلان اوروپالی سیاحلر اون اوچنجی عصر هجری اواسطنه طوغری قونیه‌یی فوق‌العاده خراب ومتروك برحالده بولمشلردر . باخصوص مولتکه کبی برآدمك « قونیه ؛ آناطولینك اك خراب قصبه‌لرندن بریدر . » بوخرابیته زماندن زیاده ید بشر سبب اولمشدر . » دیمسنه نظراً بوکون قونیه‌ده اماکن نفیسهٔ مقدسه‌مزك تأسفله کوردیکمز تخریباتی اولیا چلبی زماندن صوکره بدأ ایله ازمنهٔ اخیره‌یه قدر دوام ایلمش وسورك هدم وتخریباتی ایسه انجق « ١٢٥٠ » سنه‌لرندن صوکره باشلامشدر .

قونیه سورندن بوکون صاحب عطا مدرسه‌سی قارشوسنده موجود اولان بر اوفاق قطعه‌سندن باشقه هیچ برشی قالمامشدر . یاقین وقتلره قدر بودیوار پارچه‌سنك اوزرنده کوریلوب ایکی جهتنده بر بالیق رسمنی و « سنهٔ عثمانیه عشرو ستمأة » تاریخنی حاوی بولنان مرمر کتابه ضایعه اوغرامامق ایچون‌ قونیه موزه‌سنه نقل اولنمشدر . مذکور موزه‌ده قلعه دیوارلرندن چیقمه دها برچوق کتابه‌لر والواح مصوره منظورمز اولیور .

آثارمز کوره سنه‌لرجه دوام ایدن عملیات هدمیه‌ده شورایه ، بورایه آتیلمش اولدیغندن بر والئ قدرشناس اوزمان متروك برحالده اولان بدستانده بونلری جمع ایتمش و محافظه‌یه پك لایق بر بنا ایکن برینه مکتب صنایع انشاسی ایچون مکتب سلطانی‌ده بنا ایدیلان موزه‌یه نقل اولنمشلردر .

قونیه‌نك خانه‌لری هان علی‌الاکثر عادی کرپچدن بنا اولنمسنه نظراً قلعه‌لردن چیقاریلان بوقدر کسمه طاشك نره‌یه صرف اولندیغی جای سؤالدر . هرحالده شهرك داخلنده وکنارلرنده سور دیوارلرینك کچدیکی محللر کرك انقاضیله وکرك حاصل اولان چقورلر ایله آزچوق دها باللی اولدیغی کبی بلدیه‌ده کوچی بوبابده زطاقه خریطه‌لر موجود اولدیغندن قونیه شهرینك تاریخی ایچون اهمیت عظیمه‌یی حائز اولان سورك واق قلعه‌سنك وضعیت سابقه‌سنی ارائه ایدن عمومی بر پلانك تنظیم ایتدرلمسی لازمه‌دندر .

قونیه‌نك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سنه عائد اولمق اوزره بورایه قدر ویریلن ایضاحات وتفصیلات ، الحالة هذه موزهٔ همایون مدیر غیوری خلیل بك افندینك قونیه سالنامه‌سنه اهدا بیوردقلری مکتوبك مندرجاتندن مستنبط ایدی . شیمدی بر آزده قونیه‌نك احوال تاریخیه‌سنه متعلق معلوماتی ، بوبابده پك زیاده علاقه‌دار اولان قره‌مان تاریخ مفصلنك آغزندن دیکله‌یه‌لم :

بو تاریخ دیبورکه : « ٤٢٢ » تاریخنده ملك شاه ! قبیله‌سی برلکده روم دیارینه کلدی . « آقسرای » خرابه‌سنی معمور ایتدی . زیرا او اثناده آقسرای ، قونیه ، لارنده وجوارلری بتون ویرانه ایدی . وقوعه کلن دهشتلی وشدتلی حربلردن هیچ کیمسه قالمامش ایدی . ملك شاه آقسرایده « ١٩ » سنه اوتوردی . هر وقت آوه چیقیوردی . برکون آو آرده یولی « لارنده » یه اوغرادی . عظیم برخرابه اولدیغنی کوردی . صوینی ، هواسنی بکندی . بوخرابه‌یی تماشا ایدرکن برکلیسا کوردی . سکز یرده قاپوسی واردی بر عالی بناکه یوز سکسان قبه اوستنده‌در . حیران اولدی . تبعه‌سنه امر ایتدی . لارنده‌یی معمور ایتدی . کلیسایی جامعه تحویل ایتدی . اطرافنده‌کی کویلیلری هپ شهره کتیردی . اولکندن دها معمور برحاله کلدی .

١٣ سنه بوراده اوطورديلر «عبداه» اسمنده براوغلى واردى. ملك شاه وفات ايتدى ويرينه اوغلى بكدى . ٢٧ سنه حكم سوردى . اونك يرينه‌ده اوغلى « نظام » بكدى . بويك عادل برذات ايدى . طاش ايلينى « ايوريزى » ، ديوله‌يى مشركلر الندن آلدى . غزا مالندن لارنده‌ده برجامع شريف ياپدى . درت سنه صوكره برديوان قورمش ايدى . بوديوانده بكلردن بعضيلرى « قونيه » خرابه‌سنى ذكر ايتدى ، معمور ايدلمسنى ايلرى سورديلر .

نظام شاه بوسوزلرى معقول بولدى . اوكون قالقوب يكرمى درت بيك كيشى ايله قونيه‌يه كلدى . كوردى كه عظيم بر ولايتدر . سراى قلعه بورجلرينك ويرانه‌سى كوكلره ايريشمش ، چين ، چين چكيلر . بكندى . امر ايتدى جمله خلق برآرايه كلدى . « قونيه » شهرينى معمور ايتديلر .

نظام شاه ؛ كاه قونيه‌ده وكاه لارنده‌ده اوتورووردى . بواثناده «بلخ» ديارندن وينه آل سلجوقدن « طغرل » شاه ، عجم ديارينك فترتندن باش قورتاروب نظام شاهه كلوب لارنده‌ده بولوشدى . نظام خوش كوردى . بونلره آقسرايى ويردى . وطن ايتديلر . . .

طغرلك براوغلى واردى . آدينه « قلنچ آرسلان » ديرلردى . زياده عاقل وبهادرايدى، بكنوب اوكا قيزينى ويردى . اوغول ايدندى . نظامك اوغلى يوقدى . اولنجه دامادى « قلنچ آرسلان » پادشاه اولدى . درت سنه آقسرايده تخت قوروب حكومت ايتدى . اوندن صوكره « قونيه »يى تختگاه ايدينوب يكرمى سنه‌ده قونيه‌ده حكومت ايلدى . [١]

اوزمان « اسكندرون » « پياس » «انطاليه» جهتلرى جملةً فرنك النده‌ايدى. اووقت اورته‌لغك خالى اولمه‌سنى فرصت بيلن آلتمش بيك فرنك عسكرى اسكندرونده ظهور ايدوب اطرافى « قونيه » شهرينه قدر بتون ياغما ايتمشلردى . چوق اسلام شهر وكويلرينى قتل عام ايلمشلردى . اوائناده قلنچ آرسلان لارنده‌ده ايدى . عسكر طوپلادى. فرنكلر قونيه‌يى ياغما ايتدكدن صوكره آقسراى اوزرينه يورومشلردى . قلنچ آرسلان بونلرى تعقيب ايتدى ، جنك ايتدى فرنكلر غالب كلدى . قلنچ آرسلان شهيد اولدى . اوغلى كيخسرو نظام شاهك قيزندن ايدى. لارنده‌ده اوطورووردى. احوالى طويدى. عسكر چكدى . آقسراى ياغما اولنيوردى . خلقك فريادى آلتى ساعتلق يردن ايشيديليردى. فرنكلر طاغلمشلردى .

كيخسرو ، بونلرى قيردى ، بكيردى . بتون اموالى ضبط ايتدى . دوندى لارنده‌يه كلدى . آلديغى غنيمت مال ايله لارنده‌يه قلعه‌لر ياپدى . تخت قوردى اوتوز اوچ سنه پادشاهلق ايتدى .

---

[١] الده موجود تاريخلر ايسه « روم دولت سلجوقيه » سنك مؤسسى « طغرل » بك طرفندن فتوحات غربيه‌يه مأمور ايديلن عم زاده‌سى « قتلمش » بك اولديغنى فقط بالاخره آلب آرسلانه اطاعت ايتمين قتلمش بك بر محاربه‌ده مقتول دوشه‌رك يرينه اوغلى سليمانك بو جهته قوماندان نصب ايدلديكنى وروم دولت سلجوقيه‌سنك اصل مؤسسى « سليمان بن قتلمش » اولديغنى بيان وبوندن صوكره سليمانك انطاكيه شهرينى پاى تخت اتخاذ ايلديكنى وسليمان اوغلى داودك « ٤٨٠ » سنه‌سنده قونيه» شهرينى رومليلردن آلوب مقر حكومتنى بورايه نقل ايتديكنى وقلنچ آرسلان داودك برادرى اولوب قونيه‌دن باشقه « ازنيق » شهرينى پاى تخت ياپديغنى متفقاً روايت ايديورلر .

خاقلرندن علاءالدين زمانده سلجوق دولتى قدرت وشوكت كسب ايتمش ايدى . علاءالدين پدرندن يكرمى وزير ، درت يوز پهلوان بيك آلتى يوز چاووش، درت يوز ديده‌بان ، آلتمش بيك سپاهى عسكر درت يوز معيندار، شيخ ، واعظ ، عالم ، عابد قالمش ايدى . روم، يونان ، ارمنى مغرب طائفه‌لرينى كنديته تسخير ايلدى .

علاءالدين غايت ماهر معمارلرله «قونيه» ده مزين بركوشك بنا ايتدى، معمارلر رسمنى ياپديلر ، بكندى . معمارلر صاغلام طوپراق آراديلر . قونيه‌نك « ايلبيتر ؟ » دينيلن محلنده بولديلر . اوراده كوشك ايچون طوغله دوكديلر . قربان كسيلدى ... تمل آتيلدى . خلق بارديم ايتدى . قصر اكمال اولندى ، بيوك شنلكلرله معمارلره خلعتلر كيديرلدى . آقشام اوزرى چيقوب كوشكه اوطوردى. موسم يازدى . بتون شهر خلقى صباحقدن خانه‌لرينك اوزرينه چيقوب ياتمشلردى . اول كون سلطان علاءالدين سحر وقتى قالقوب كوردى . بتون قونيه شهرى آياغنك آلتنده ... هركس ياتاغنده اركك، ديشى ، قيز ، اوغلان سركردان . . . كيمى ياتور ، كيمى قالقار . . . بونى كورنجه يكرمى آلتى سنه سورن سلطنتنده برده‌ها كوشكه چيقمادى . كوشكك جوارينه برده جامع وتربه ياپديردى . لقبنه « ابوالفتح » ديرلردى . اك سوكيلى ايكى وزيرى واردى : برى « قره داعى » ، ديكرى « صاحب عطا » ايدى . قونيه‌ده اوسنه سرايك جوارينه قربان كسيلن محله قره داعى ؛ خلعت ميدانه صاحب برو عمارتلى جامع وتربه ياپديرديلر .

علاءالدين سلطنت سورمكده وبرچوق ديارلر فتح ايتمكده ايكن اسنجان اوغللرندن واوغوز طائفه‌سى بكلرندن «سعدالدين» نامنده بربك شيروان جهتندن كلوب چيقمش ايدى، قبيله‌سى چوق ايدى . اون بيك اوبه ايديلر . قونار ، كوچرلر ، يازين (سيواس ـ قيصرى) طرفلرنى ياىلاق طوتارلردى . بونلره اوغوز طائفه‌سى ديرلردى . علاءالدين بونلره سس چيقارماز، آلديرمازدى ا.. سعدالدينك برده قارداشى واردى آدينه « عمادالدين » ديرلردى . اوغلى « نورالدين » ، آدى ... ايدى . توركمان طائفه‌سى‌ده بونلرله برابر قونار كوچر ايدى . توركمان بكنك آدى « خيرالدين » ايدى . هپسى بهادركشى ايديلر . برسنه توركمان طائفه‌سيله اوغوز طائفه‌سى يايلاغه برابر چيقديلر . سعدالدين اوراده وفات ايتدى. نورالدينى يرينه بكيرديلر ، توركمان بكى خيرالدين نورالدينه ديدى كه اى نورالدين بك قونوب كوچمكدن اوصاندق . مناسب ايسه (هرقل ـ اركلى) قلعه‌سنى خرستيانلرك الندن آلوب مكان طوتسه‌ق ، ايو اولور . زيرا بوقلعه بزه يارار ا . . ديدى اوغوز بكك بو سوزينى مقبول كورديلر. ايكى طائفه برلشدى . اوغوز بكى نورالدينى سردار ايتديلر . هركس اونى طانيردى . عمادالدين ايله فخرالدين نامنده ايكى كشى‌يى نورالدينه كتخدا ايتديلر. اون بيك الى قليجلى سوارى، پياده عسكر طوپلاديلر . اركلى قلعه‌سنك اوستنه يورديلر . قلعه ضبط اولوندى . اك زياده يارارلغى كوريلان طورغود ، بايبورد ، قايى ، ميرزا بكلر ايدى . قلعه قوماندانى « فيصوله » شرف اسلامله مشرف اولدى . قيزينى طورغود بكه ويردى .

برمدت صوكره بونلر سيواس يايلاقلرينى اللرينه كچيرمك ايسته‌ديلر. سيواس بكى بهاءالدين بوخبرى

طویدی . کورد قومنی جمله باشلادی . اشرف دیرلر بربکی واردی . حاجی بهاءالدین اوکا دیدی که: «بو اوغوز طائفه‌سی شیرواندن کلوب بو دیارلری ملك ایدندیلر. سلطان علاءالدین بیلمم که سی ایلرویه سورمدی . اولیه که بونلر دها قوت وفرصت بولدقجه کوزلرندن کچیردکاری یرلره صالدیره‌جقلر . بونك برچاره‌سی وارسه اوده شیمدیدن عسکر جمع ایدوب بونلر ایله قاووشمق ، برآز کوز داغی ویرمکدر . . . »

نهایت جنك ایتدیلر . بهاءالدین واوغلی منتشا علی‌بك مغلوب اولدیلر . منتشا بك قلعه‌ده اسیر ایدلمشدی . باباسی حالا خارجده حرب ایدییوردی . نورالدین منتشایه رعایت ایتدی . وایتدی : « ای منتشا ! بیلیرمیسك پدرك بزه قصد ایلدی . یوقسه بزم کناهمز صوچمز یوقدر ، زیرا بوملك آللهکدر هرکان کچر ، بوکوریلن طاغلر ، باغلر ، صحرالر هب طوریجی انسانه یارایجی ، شیلر دکلدر . اهالی ایسه امانةاللهدر ، دولت دنیلن شی برکوکرجینه بکزر که قونار ، که اوچار . ذوق وصفا ، بو یرده بر آن [illegible] ... » دیوب منتشایی باباسنه کوندردی ، نهایت صلح اولندی . نورالدین بك برنجه زمان سیواسده قالمق ، اهالی‌یی اینجیندیرمامق ، ویرلرینه ضرر ایتمه‌مك شرطیله صلح اولندی . بهاءالدین‌ده سیواسه کیردی .

سلطان علاءالدین نامنه خطبه اوقوندی. اول‌سنه سلطان علاءالدین کوموشدن آقچه کسدیروب سیواس بکنه کوندرمشدی . سیواس بکی حاجی بهاءالدین بو آقچه‌لری قبول ایتمیوب جمله کورد قومنی باشنه طوپلایه‌رق باش کاوب خطبه‌یی کندی نامنه اوقوتمش وعلاءالدینه عاصی اولمشدی . علاءالدین عسکر چکوب کلدکده ایکن اوغوز وتورکمان بکلرینك سیواسی بهاءالدین دن آلدقلرینی طویدی . کیرو دوندی و چوق سوندی . سلطان علاءالدین بونك اوزرینه برمکتوب یازوب «قیصریه» بکی جعفر بکه کوندردی . جعفر بك مکتوبی آلدی . دیوان قوروب اوقودی مکتوبده دیمش ایدی که : « سنکه قیصری بکی‌سین ، حاجی بهاءالدین الندن سیواسی آلوب ضبط ایدن نه‌کیمسه‌لردر . یوقلایوب بولوب بوطرفه کوندره‌سین ، یا احوالی بورایه بیلدیره‌سز . . . »

جعفر بك ، نورالدین بکه علاءالدین آغزندن برمکتوب یازوب قرنداشی «علی» بکی کوندردی. علی‌بك سیواسه کلدی . نورالدین بك اول‌کون طورغود ، بایبورد ، قاتی ، میرزا ، حاجی بهاءالدین ، منتشا ، عمادالدین ، خیرالدین ، اشرف ، جمله اوغوز ، تورکمان وکورد بکلرینی طوپلایوب مصاحبت ایدوب طورورلردی . برکیمسه ایچری کیروب ؛ «قیصریه بکی قرنداشی علی‌بك کلدی ، سلطان علاءالدین مکتوب کوندرمش . . . » دیدی . نورالدین ، استقبال ایدك دیوب جمله بکلر قارشو واردیلر ، چوق رعایت ایلدیلر . آلوب ، ایچری‌یه کوتوردیلر . . علی بك مکتوبی چیقاروب ویردی . اوقویوب مألنی بیلدیلر . نورالدین ایتدی : « ای‌علی بك ، سلطان علاءالدینه عاصی دکلز . هرنیجه بیورورسه باش اوزره ... » محبتنامه‌لر یازوب علی‌بکه ویردی . بونلری آلان علی‌بك قیصریه‌یه کلدی .

جعفر بك مکتوبی آلوب قونیه‌یه کلدی . سلطان علاءالدینه ویردی . مجلس اولوب دیوان کاتبلری مکتوبلری اوقودی . مفهومنی جمله آکلادیلر . مکتوبده دیمش ایدی که : « عجم دیارنده خان اوغلی

خان نسلندنم ولایتمزده میدانه کلن قتال و جفالردن جانمزی قورتاروب جمله قبیله‌م ایله روم دیارینه چیقدم . سائر قوللرك کبی بن‌ده قوللکم ! . رجام اولدرکه سایهٔ همتکده خوش کچم ! .. » بو سوزلر سلطان علاءالدینك خوشنه کلوب جعفر بکه ایدر : « وار آنلری آلوب بونده کل . . . » دیدی .

جعفر بك سلطانك وزیریله برابر سیواسه کلوب جمله اوغوز بکلرینی آلوب قیصریه‌یه کلدی . برقاچ کون اوطوردی . اوندن صوکره قونیه‌یه کلدی . برصحرایه قوندیلر . ایرتسی کونی علاءالدین سلطان ۲۴ وزیر ۲۰۰ کتخدا وقپوجی ایله دیوان قوردی . جعفر بك اوغوز بکلرندن نورالدینی آلوب دیوانه کیردی . نورالدین بك سلطان علاءالدینك آین ارکانیله عظمتنی کوروب حیران قالدی . کچوب اوطوردی . سلطان علاءالدین باقدی . بر مهیب چهره‌لی یکیت درکه کون کورمش دکل . . . نورالدینی چوق بکندی ، خلعت ویردی . بوندن صوکرا نورالدین بك قونیه‌ده قرق کون قالدی . برکون سلطاندن دستور دیله‌دی . سلطان ، کندیسنه (طاوول ، بایراق ایله بر قلنج ویردی) . . . قیصریه بکی جعفر بك ایله قیصریه‌یه کلدیلر . نورالدین بکه قیزینی ویردی . برآی اوراده قالدیلر . . صوکره سیواسه عودت ایلدی . بو قیزدن بر اوغلی اولدی . آدینی « قره‌مان » قویدیلر . بش سنه سیواسده اوطوردی .

جعفر بك (مغل) موغول طائفه‌سی بکلرندن ایدی . سلجوقیلرك بکلرندن ایدی .

بورایه قدر قرمان تاریخندن نقل ودرج ایتدیکمز صحیفه‌لرله آرتق اکتفا ایده‌جکز . چونکه مقصدمز قرمان تاریخی یازمق دکلدر . تاریخ مذکورك قونیه‌نك احوال تاریخیه‌سیله پك زیاده علاقه‌دار اولدیغنی بیلدیکمز ایچون او زمانك لسانیله یازلمش برقسم تاریخ صحیفه‌لرینی بورایه درج ایله قارئلرمزی تنویره چالیشه‌جغز .

تفصیلات مرقومه‌ده اك زیاده شایان دقت اولان بر جهت واردرکه اوده شیمدی‌یه قدر زمین مطالعه‌یه قونلمش بر چوق کتب تاریخیه‌ده قرمان اوغللرینك « نورصوفی » نامنده بر ارمنی مهتدیدن نشئت ایلدیکی روایتنك مخالفیدر . اوغوز طائفه‌سندن و اسنجان نسلندن اولان « نورالدین » صوفی لقبنی بالآخره سیواسده انتساب طریقت ایتدیکدن صوکره آلمشدر .

هجرتك یدنجی عصری اواسطنده « آرمونیاق » ارمناك جوارنده‌کی ارمنیلرك او جوارده‌کی اسلاملر حقوقنه تجاوزلری سلطان علاءالدینه ایریشمش ایدی . بونلری تأدیب ایتمك ارمناك قلعه‌سنی الارندن آلمق لازم کلدی . وزیرك اشرفك توصیه‌سی اوزرینه بو ایش ، نورالدین بکه حواله اولندی . نورالدین قونیه‌یه کله‌رك سلطان ایله کوروشدکدن صوکره طاش ایلی اوزرینه یورودی ، کرك بوقلعه‌یی وکرك موط وکلنار جهتلرینی ضبط ایلدی . حتی بو صره‌ده نورالدین بلغار طاغنده‌کی « ماره » قلعه‌سنی‌ده بلغار طائفه‌سیله بر سنه قدر جنك ایتدکدن صوکره آلمش وبلغار « یخشی بك » اثنای جنکده هلاك اولمشدی . بلغار طائفه‌سی جملةً نورالدینه تابع اولدیلر یخشی بکك اوغلی « آیدین » کندیلرینه بك تعیین اولندی . آراده برده عهدنامه تنظیم ایلدی . دوستنه دوست ، دشمنه دشمن اوله‌جقلرینه طرفین سوز ویردی . ارمناك عودت اولندی . تکمیل بوفتوحات سلجوقیلر حسابنه یاپلیوردی .

بالآخره قاتللرینه سلطان طرفندن احسان ایدیلردی. بو تاریخلرده ایدی که آرتق نورالدین اختیارلامش وسیواسده‌کی شیخ الیاسه انتساب ایتمش ولدیغندن ترك مشغلهٔ حکومت ایدرك کوشهٔ وحدته چکیلیور، وتکمیل طاش ایله، سافکه وحوالیسنی اوغلی قره‌مانه تودیع ایدیوردی. بوانزوا وعزلت دملرنده «نورالدین» ، «نورالدین صوفی» دینلمکه باشلانمش ایدی . . .

سلطان علاءالدینك عموجه زاده‌سی اولان «آقسرای» بکی ملك آرسلان، قره‌مانی بکنمش وقیزینی اوکا ویرمشدی. ایشته بوصورتله سلجوقیلرله کسب صهریت ایدن قرمانیلر، دولت مذکوره‌نك اندراضنده قونیه تختنه ادعای حقوق ایتشلر وبو سببدن برچوق دفعه‌لر عثمانلیلرله جارپیشمغه مجبور اولمشلردی. فقط تاریخی برفن اولمقدن زیاده بر شهنامه تلقی ایدن و حسلرینه کوره وقایعی تحریفه جرأت ایدن برطاقم وقعه نویسلر بو جهتلری کورمه‌مزلکدن کلمشلر، و نسلاً بعد نسل اوغوز [illegible] اولان [illegible] رجال تاریخیه ترکیه‌یی منسوب اولدقلری ملت خارجنه آتمشلردی . . .

[illegible] قیلرك انقراضندن صکره معلوم اولدیغی اوزره برچوق اقسامه آیریلان تورك حکومتی [illegible] زاده عثمانلیلرك [illegible] ولدیغی جهتده کسب شوکت ایتمش ایسه‌ده ینه قونیه‌ده حکمران [illegible] حکومتی [illegible] حتی عثمانلی پادشاهلرینك بو خاندان احفادیله صهریتی [illegible] ایتمسی، قره [illegible] بر اقران معامله‌سی ایتمکدن باشقه برشی دکلدی . فقط مرور زمانیله قره‌مانیلر [illegible] ایتمکه باشلامشلر ، کندی کوینه توسیع ایتمکده [illegible] عثمانلی سلطنتی [illegible] ایتمکدن [illegible] باشلامشلردی . فقط [illegible] ولدیغی وجهله هر ایکی حکومت بیننده وجوده کتیرین [illegible] دائما بو نزاع و جدالك اوزاماسنی انتاج ایتمش وصوکره‌لری هیچ بر حیثیت وفضیلتی قالمایان قره‌مانیلرك بو جهت ایچه بر زمان دوام حکومتلرینه سبب اولمشدر .

[illegible] احوال عمومیهٔ تاریخیه قسمنده کورلدیکی وجهله سلطان فاتح زماننده قره‌مان حکومتی [illegible] تده بر طرف ایدیله‌رك قونیه وحوالیسی ضمیمهٔ ملك عثمانی قلمش و [illegible] قره‌مان ولایتی تعیین اولنمش ایدی .

ارکلی قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

ارکلی قصبه‌سی قونیه ولایتنك شرق جنوبیسنده قونیه‌دن یوز سکسان سکز کیلو مترو بعد ومسافه‌ده طوروس سلسله‌سنك شرق غربیسنده آق کول نام دیکری ارکلی کولینك شرق جنوبیسنده بیك خانه‌یی ودرت بیك اوچیوز اون درت نفوسی جامع درونده جریان ایدن آبریز صوینك اوزرنده غایت واسع براوواده مالك صولاق وباغ وباغچه‌لق برقصبه اولوب نام قدیمی هرقلیس اولدیغی وهرقلیس نام حکمدارك بنا ایتدیکی روایت ایدیلیورسه ده اصل بانیسی هرقلیس اولمیوب بو ذات بر سفردن مظفر [illegible] ورادن کچیسی حسبیله حرمةً نامنه اضافتله تسمیه ایلدیکی مرور زمانله ارکلی‌یه تحول ایتدیکی ده روایت اولنمقده. بناءً علیه اصل بانیسی حقنده معلومات صحیحه حاصل ایتمك ممكن اولمامقده‌در. دیوله، اینار آبریز، قریه‌لری قرای مشهوره‌سندن اولوب دوه قریه‌سی ارکلینك جنوب غربیسنده ۳٥ کیلو مترو مسافه‌ده‌در . بو قریه قدیم دربه شهر[illegible]ی اوزرینه بنا اولندیغی ظن اولنمقده وحواریوندن پاولوسك آسیای صغراده ایلك دفعه خرستیانلغی بو شهر اهالیسنه قبول ایتدیردیکی روایت ایدلمکده‌در. اینار قریه‌سنده اساطیر یونانیه‌دن اله‌البحرك اوغلی بتوی‌نك حکمدارلق ایتدیکی وکبوبه‌نك اتویدن غلط اولدیغی روایت ایدلمکده‌در . بو قریه‌ده اسکندر کبیرك لحدینه مشابه بر لحد [illegible] ایدرك استانبول موزه‌خانه‌سنه نقل ایدلمشدر. ارکلی‌یه اوچ ساعت بعد و مسافه‌ده بولنان آبریز قریه‌سنك ایکی موقعنده یکدیکرینك عین صورتده یرلی بر قیا اوزرنده مرتسم درت هیکل موجود اولوب بوندن برنجیسی؛ آبریز قریه‌سنك نامی اولان صویك منبعی قارشوسنده، دیکری ایسه بر تپه‌ده‌درکه بونلردن بریسنك زمانك حکمداری، دیکری رئیس روحانیسی اولدیغی میلاددن اول هیت هیت قومنه عائد بولندیغی مرویدر . مملکتك قدم اعتباریله بونلردن بشقه مقبول ومعتبر آثار عتیقه‌سی موجود دکلدر.

ارکلی قصبه‌سنك جوارنده صحابهٔ کرامدن ابوالسفیان وابوالدرداء حضراتنك مرقد شریفلری وار ایسه‌ده تربه‌لری و زاویه‌لری یوقدر . ابوالدرداء حضرتلرینك مرقد مبارکلری الیوم قصبه‌یه اوچ چاریك ساعت مسافه‌ده اورخانیه قریه‌سی جوارنده‌درکه بومحلك استانبولی بغداد طریق اولان قرالدین یولنه مصادف اولوب اولجه طریق کبیر اولدیغنه بعض محللرده بولنان قالدیرم آثاری

دلالت ایدیور. مصطفی سلطانك قتل موقع مذکورده واقع اولدیغی روایت ایدیلیور. قصبه جوارنده حلواجی بابا، شیخ شهاب الدین درکاهلری موجود ایسه‌ده مشرف خرابدر. شیخ شهاب الدین حضرتلری اولیاء اللهدن مشاهیر علما وحکمادن اولوب کندیلرینك علمای اشراقیوندن شیخ شهاب الدین سهروردی اولوب قرەمان اوغللری طرفندن قتل ایدلدیکی مرویدر. الیوم مشرف خراب اولان درکاه شریفده مدفوندر. جامع شریف وچله خانه‌لری اثرلری موجوددر.

بوفصل حقنده یازی یازمق صلاحیتدار تاریخ شناسلرك الندن کله‌بیله‌جك برایشدر.

بالکز تاریخ عمومی‌یه وتملکتك خصوصیتی حقنده‌کی روایاته استناداً شویله‌جه بیان مطالعه اولونه بیلیر. قیصری یه ... ... بوالیان وحوالیسنك تاریخجه نام قدیمی (قپادوقیه) تسمیه اولنوب ینه تاریخ عمومینك دلالتیله شرق روما ایمپراطورلغنك اجزاسندن بولندیغی وایرانیلرله اسکندر کبیرك استیلاسنه اوغرادیغی وصوك دورلرده سلجوقیلرك النه کچه‌رك بر مدت قرەمان اوغللری دخی حکم سوردیکی و نهایت صاحب مشروع بولنان عثمانلی ترکلرینك الینه کچدیکی حقائق تاریخیه‌دندر. بو حوالیده عجملرك حکم سوردیکی بو کون موجود مقبرلر وحالا بعض ذواتك طهماسب واوکا مماثل اسملرله یاد ایدلملری بوکا دلالت ایلمکده‌در. شرق روماليلرك موجودیتنه ایسه ارکوب، سنه‌صون جیل، دامسه، سوه‌شه جاوش این کویلرنده‌کی پك اسکی قیادن اویولمش قایسالرده‌کی تصاویر ایله یازیلر شهادت ایتمکده‌درلر. قضاده‌کی قصبه وکوی اسملرینك بعضیلری ترکلك و اسلامیتدن اول قونلدقلری صورت تلفظدن آکلاشلمقده‌در. ازجمله ارکوب سنه‌صون، بابایان، سوه‌شه، دامسه، عروان اسملری بو قبیلدن اولوب ارکوب روایته نظراً پره‌قوپیوس، «بابایانك»، «بابایانی»، «دامسه‌نك»، «دامه‌سولس» اسکی آدلری اولدیغی ویلیریر. یقین زمانلرده جریان ایتمسی حسبیله وقایع تاریخیه‌دن اولمق اوزره سلطان محمود عدلی زماننده بیك ایکی یوز قرق اوج تاریخنده عثمان پاشا نامنده‌کی سردارك مشهور ابراهیم پاشا قومانداسنده‌کی مصر عسکرینه مقاومه‌ته کیتدیکی وعثمان اوغرادیغی یرده عسکر دوشیردیکی برصیرده ارکوبه‌ده اوغرایه‌رق شهره کیرمك ایسته‌مسی اوزرینه باشنده‌کی عسکری بارندیره‌میه‌جقندن بحثله خارج قصبه‌ده استراحتلرینك تأمینی تکلیف ایدن ارکوب اهلی کلنلریله بیلرنده حاصل اولان سوء تفهم اوزرینه هرایکی طرفك (التی قپولی مزارلق نام محلده یکدیکرینه سلاح استعمالنی موجب اولدیغی وبو یوردن جبراً شهره کیرن عسکرك یغمایه قویولمسی اوزرینه اهالینك قورقولرندن قیادن اویولمش اینلره صاقلاندقلری ومصرلی ابراهیم پاشانك عسکریله بوحوالی‌یه کلمکده اولدیغی طویلمسی اوزرینه عثمان پاشانك حکیلوب کیتدیکی پك یاشلی کسان طرفندن تواتراً سویلنمکده‌در.

ارمناك قضاسنك احوال خصوصیه تاریخیه‌سی

ارمناك قصبه‌سی، اسکندر کبیرك آسیا فتوحاتنی اکمال ایتدکدن صکره بابلده وقوع وفاتی اوزرینه تمالکنك قوماندانلری بیننده حین تقسیمنده حاصل اولان طوائف ملوکدن سوریه جهتلرنده حکم سورن (سه‌لوقوس) دها صاغنده دجله‌نك غربنده‌کی ایالتلرینی اوغلی [آنطیوخس] (آنطیوکوس) نه (Antiohes) ویرمشیدی. انطیوخس قبل المیلاد ٢٨٠ تاریخنده قرال اولوب خاندان مذکوره‌دن اون اوچ قرال ظهور ایدرك ایکی بچق عصر قدر حکومت ایتمش وبونلرده آسیانك ایچری طرفلرنده بردیکندن طولایی آسیاتك لقبیله ملقب اولوب اجدادینك ملکی بر وقتلر (دیقرانك) یدضبطنه کچمش ایکن روما سردارلرندن (لوقولوس) طرفندن تحت موروثنه اجلال اولنان اونجی (آنطیوخوس) اوغلی بولنان اون اوچنجی انطیوخس طرفندن هجرت نبویه‌دن ٥٤٧ سنه مقدم یعنی میلادك اوکز تشخیصنده بنا وتأسیس ایدیله‌رك زمانك نامدار علماسندن قالیقولا جرمانیوس (Caliculla genanicus) نامنه اضافتله جرمانیقوپولیس تسمیه ایتمشدر. شهر مذکورله بتون تاریخ جغرافیه‌سی میلادك التمش دردنجی سنه‌سنده مشهور پومپیوس طرفندن ضبط اولنه‌رق روما مملکتنه الحاق ایدلمشدر.

خلفای عباسیه‌دن معتمد باللهك زمان خلافتنه تصادف ایدن ٢٧٥ نجی سنهٔ هجریه‌سنده سید بطال غازی معیتنده‌کی مجاهدین عرب طرفندن فتح واستیلا اولنمش و مشارالیهك قونیه جهتلرنده واقع اولان تعرض و تجاوزی اثناسنده قرەمانله موط اره‌سنده بولنان ملزو (اخراس) طاغلرنده منهزم اوله‌رق انجق بورالری محافظه ایده‌بیلمشلردر.

المانیا ایمپراطوری فره‌دریق بارباروس طرفندن ٥٨٣ تاریخ هجریسنده تشکیل ایدیلن اوچنجی اهل صلیب اردولری طرفندن استیلا ایدیله‌رك ینه روماليلرك اداره‌سنه ویرلمش وبونلرك حکمداری بولنان میخائل (پالیولوغوس) ك:

(Mihaill palailogos) زمان حکومتنده والتیوز اون تاریخ هجریسنده مشهور قرەمان طرفندن فتح واستیلا ایدلمشدر. قرەمان اوغللری بو حوالیده ٢٣٠ سنه قدر اجرای حکومت ایتمشلردر..

قرهمان اوغللرينه عائد وثائقك شمديلك اك قديمى ارمناك قضاسنه تابع بالقاسون قريهسنده قرهمان اوغلى تربهسنك قپوسى بالاسنده بولنان (كريم‌الدين قرهمان بن‌لوزه) (عمر هذه العمارة المباركة فى ايام الدولة السلطان المعظم مسعود بن كيكاوس صاحب هذه التربة المحتاج رحمةالله تعالى كريم الدين قرهمان بن لوزه) .

بو تربهده قرهمان اوغلى عائلهسنه منسوب بش مزار بولنيورسهده هيچ برنده تاريخى يازى يوقدر . قرهمان اوغلى محمود بكك دخى بوراده مدفون اولديغى روايت اولنمقدهدر . تربهنك متولیلرى يدندهكى دفتر خاقانى صورتنده (قرهمان بك ومحمود بك بن قرهمان واجداد اولاد قرامانك ومصالحى وبالغاسندن محمود بكه باباسى قرهمانك تربهسى مصالحى ايچون وقف ايلديكى قرا ومزارعك بر موجب وقفنامه دفتره قيد اولنديغى محرردر.

وقفنامهنك تاريخى ٧٠٢٠ اولديغى كبى ارمناك قاضيسى مولانا نجم الدين بن محمد بن عبدالمحسن امضاسنى دخى حاويدر .

تربهنك دروننده‌كى مرقدلرك يازيلرى دخى دور زمان ايله ياخود تخريبات ايله محو اولديغندن تربهنك سنهٔ انشاسنى تعيين ايتمك قابل اوله‌ميورسه‌ده سلاطين سلجوقيه‌دن غياث الدين مسعودك ثانينك زمانه عائد اولديغى متن كتابهده مصرحاً محرر اولديغى وسلطان مشاراليهك دفعهٔ اولى اولهرق ٦٨١-٦٩٧ ودفعهٔ ثانى اولهرق ٧٠٢-٧٠٤ سنهلره قدر ايكى دفعه حكومت ايلديكندن تربهنك اشبو سنهلر ظرفنده انشا ايدلمش اولديغى آشكاردر .

انجق كتابهده قرهمانك اسمنه هيچ بر عنوان ترفيق ايدلمامسندن وقرهمانك حكره كلان اوغلى محمدك جمرى ايله برلكده قونيه‌يى ضبط وبعده محمدك اباقه طرفندن قتلى ٦٧٦ سنهسنه مصادف اولمسندن طولايى تربهنك حين انشاسنده قرهمانك ارتق برحيات اولمديغنه حكم ايدلهبلور. كتابهٔ مذكوره قرهمانك تاريخ وفاتنه دائر تخميناً اولسون برزمان تعيين ايدلهمز. شكارى؛ قرهمانك سلطان علاءالدين طرفندن تسميم ايتدرلديكنى وارمنا كده دفن اولنديغنى بيان ايديور. منجم باشينك جامع‌الدول ايله صحائف الاخبارنده ومسكوكات قتالوقلرنده قرهمانك مدت حكومتى اولهرق ٦٥٥-٦٦٠ تاريخى يازلمش ايسه‌ده كرك موسى‌اليه قرهمانك كرك اوغلى محمد بكك مستقلاً حكومت ايتمش كبى تلقى ايدلمسى جائز اولمديغندن بونلر ايچون مدت سلطنت كوسترمك شمديلك الده بولنان وثائق تاريخيه‌يه نظراً خطادن سالم اولهمز. بوكتابه واسطه‌سيله قرهمان بكك مخلصى (كريم‌الدين) وپدرينك اسمى (نوره) اولديغى تحقق ايديور. بو اسمى تاريخلر على‌الاكثر نوره صوفى صورتيله يازارلر. نورهنك ارمنى‌الاصل اولديغنى يالكز (جنابى) يازيور. فقط نه‌ابن بى‌بى نه‌ده (شكارى)ده بوكا دائر بر قيد يوقدر . شكارى نورهنك پدرى اولمق اوزره سعدالدين اسمنده برينى كوستريور .

نورهنك موط قضاسنده سنانلى ناحيه‌سنده دكرمنلك نام يايلاقده تربهٔ مخصوصه‌سنده مدفون اولديغى وجوارنده برده مصلا شكلنده بر جامعى بولنديغى خبر ويرلمكده‌در .

(محمود بك بن قرهمان) سنه ٧٠٢

(١) عمر هذه الجامع الشريف محمود بك بن‌قرهمان (٢) التاريخ سنه اثنا وسبعمائة هجرت نبويه عليه‌السلام

ارمنا كده محمود وخليل بكلرك انشا كردهسى اولان جامع كبيرك ايچ قپوسى بالاسنده‌كى كتابه‌در. اكثرى سلسله‌نامه‌لرده محمودك مدت سلطنتى ٦٧٨-٧١٨ ياخود ٧١٩ سنه‌سنه قدر اوله‌رق كوسترلمشدر. شكاريدن بشقه على‌العموم مورخلر محمودى محمدك اوغلى اوله‌رق قبول ايدوب پدرينك وفاتنده محمود صغيرياشنده حتى بر روايتده بشيكده اولديغندن پدرينك امراسندن برينك تحت تربيه‌سنده كفالتنده رشدينه داخل اولدقدن صكره مقام سلطنته كچمش و انجق سلجوقى دولتنك كاملاً انقراضندن صكره ٧٠٨ ده كسب استقلال ايتمش اولديغنى درميان ايديورلر .

شكاريده ايسه بالعكس محمدك برادرى اولديغى و آنك زماننده محمودك خيلى ايشلرده بولنديغى محرردر .

بعض تاريخلرده محمودك مخلصى بدرالدين اولديغى واوغوزنده اصل قرهمان دولتنك ابتداسى كويا محموددن اعتبار ايدلديكندن توقيلرنده البدرى يازدقلرى مندرجدر . عالى دخى فصول حل وعقدده عين بياناتده بولنيور .

ابن بطوطه سياحتنامه‌سنده دارنده‌دن كلديكى وقت بو بلده‌نك سلطانى (بدرالدين بن‌قرهمان) اولوب بوندن اولده شقيقى موسى بك حكومت ايتديكنى سويليور. منجم باشى محمود بكك ٧١٩ ده وبر روايتده ٧٢٢ ده امير چوبان طرفندن قونيه جوارنده وقوعبولان محاربه‌ده قتل ايدلديكنى شكارى ايسه محمود بكك تاتار محاربه‌سنده اياغندن الديغى يارهنك تأثيرندن وفات ايتديكنى بيان ايديورلر.

(برهان‌الدين موسى بن محمود) كتابه ٣ سنه ٧٤٠

(١) انشا هذه المدرسة المباركة الامير الكبير العالم العابد الغازى (٢) برهان الدولة والدين موسى بن محمود بن قرهمان : فى سنة اربعين وسبعمائة

ارمنا كده طول مدرسه‌سنك قپوسى بالاسنده‌كى كتابه‌در. متن كتابه‌ده‌كى القابه باقيلورسه موسى‌نك حكومت ايتمش اولمسى وپدرينك اسمنه هيچ بر عنوان والقاب علاوه ايدلمامسندن ده كتابه‌نك وضعنده پدرى محمودك ارتق برحيات اولمامسى لازم كلور. شكارينك روايتنه كوره موسى بك بيوك

وزندنی دولت بدایعیدن صکره مقام سلطنته قعود ایتمش ودرت سنه قدر حکومت ایتدکدن صکره مریض اوله‌رق امورندن فراغت ایدوب بر سنه صکره‌ده موطنده وفات ایتمشدر .

موسی بکك ارمناکده طول مدرسه‌سنك درونده‌کی تربه‌ده مدفون بولندیغی روایت اولنمقده ایسه‌ده نه قپوسنده نه‌ده مرقدنده هیچ بر تاریخی کتابه یوقدر .

قره‌مان اوغلی احفادندن ابراهیم بکك ۸٦۸ تاریخ هجریسنده وقوعوفاتی اوزرینه اوغللرندن اسحق بك باباسنك تختنه کچمکه چالشمش ایسه‌ده موفق اوله‌مدیغندن برادری پیر احمد بك جالس سلطنت اولمشدر . بوحالدن ممنون قالمیان اسحق بك اوزون حسنه مراجعتله کندوسنی قره‌مانه جلب وقرنداشی پیر احمد بکه قارشی محاربه ایتدیرمکه راضی ایتمش واوزون حسن‌ده حقیقةً پیر احمد بکی مغلوب ایدرك اسحق بکی قونیه تختنه اوتورتمش ایسه‌ده اق قیونلیلرك اردوسی قره‌مان ممالکنی صوك درجه تخریب ویغما ایتدکدن صوکره مملکتلرینه عودت ایتمشلردر . اسحق بکك حکومتی بك آز دوام ایتمشدر . زیرا فاتح سلطان محمد خان انطالیه بکی اولان حمزه بکی پیر احمده امداده کوندردیکندن ارمناکده؛ وبرروایتده طاغ بازارنده وقوعبولان مصادمه‌ده اسحق بك منهزم اوله‌رق اوزون حسن جانبندن فراره مجبور اولمشدر. ایشته بو صورتله ۸٦۹ ده پیر احمد بك تکمیل قره‌مانه مالك اولدیغی کبی ایچ ایلی دخی تحت تصرفنه کچورمشدر. بو موفقیات نتیجه‌سنده پیر احمد بك دخی سلطان محمد خان حضرتلرینه صوك درجه‌ده مطیع ومنقاد قالدیغی حالده ۸۷۱ سنه‌سنده دوسی ایله بر بهانه ایله دولت عثمانیه‌یه قارشو اعلان خصومت ایتمسی اوزرینه اردو ایله کندیسنه مقابله والزام تأدیبه کرفتار ایدلمشدر . بو دفعه ارتق کواله وقونیه قلعه‌لری صورت قطعیه‌ده عثمانلیلر طرفندن فتح وضبط ایدیله‌رك شهزاده سلطان مصطفی ۸۷۳ تاریخنده قره‌مانه والی نصب اولنمشدر . بو مغلوبیتدن صوکره پیر احمد بك لارنده ونکده طرافلرینه چکیله‌رك اوراجه که برادرلریله مجادله وکاه عثمانلیلرله محاربه‌یه دوام ایتمشدر . وحتی ۸۷۰ تاریخنده برادری قاسم بکله عقد واتفاق ایتمش ایسه‌ده بالاخره اوزون حسنه التجا ایتدیکی وینه عودت ایدرك اورته‌لق مستقل بولنمسی لازمکلان برادری قاسم بکه ملاقی اولدیغی وقاسم بك کندیسنه سلفکه قلعه‌سنی تکلیف ایتمش ایسه‌ده قبول ایتمیوب ارمناکه کیتدیکی وبو اثناده کدك احمد پاشایه قارشو بر چوق محاربه‌لرده بولندیغی تاج التواریخده بر تفصیل حکایه اولنمقده‌در . کدك احمد پاشا ارمناکی ۸۷۹ تاریخنده ضبط ایلدکدن صوکره درونده پیر احمد بکك اولاد وعیالی بولنان (مینان) قلعه‌سنی دخی ضبط ایدوب خاندان آل عثمانه انتسابلری جهتیله عائله‌سنی رنجیده ایتمیه‌رك قونیه‌یه سوق ایتمشدر .

(مینان) الیوم ارمناکده واقع کورمل قریه‌سنك شرق جنوبیسنه مصادفدر .

مینان قلعه‌سنك محاصره ایدلدیکنی ونهایت تسلیم اولدیغی قارشوسنده‌کی یوکسك تپه‌دن رأی‌العین مشاهده ایدن پیر احمد بك یأس وتأثرندن انتحار قصدیله کندوسنی صرپ برقیادن آتمش ایسه‌ده هلاك اولمیوب طرسوسه قدر کیتمشدر. ۸۷۹ مذکور مینان قلعه‌سنك تماماً قارشوسنه تصادف ایدن تپه الیوم آزی تپه‌سی نامیله معروف اولوب مجاور کویلیلر طرفندن زیارت ایدلمکده ایسه‌ده قبر

وآثار یوقدر. وقایع مذکوره‌دن برسنه صکره پیر احمد بك حدود شامیه‌ده انواع محنت و فلاکت ایچنده و (۸۸۰) سنه‌سنده ترك حیات ایتمشدر. نره‌ده مدفون اولدیغنه دائر هیچ بروثیقه‌یه دسترس اولنه‌مامشدر.

ارمناك بر وقتلر مسلملر معرفتیله اداره اولندقدن صکره تشکیلات ملکیه‌نك حین اجراسنده مرکزی ارمناك اولمق اوزره موط ، انامور، کلنار، سلفکه قصالرندن مرکب اوله‌رق تشکیل ایدیلان ایچ ایل لواسنك قونیه ولایتنه الحاق ایدلدیکی و۱۲۸٦ تاریخنده قونیه‌دن فك ایدیله‌رك آطنه ولایتنه الحاق وعین سنه ظرفنده مرکزلوانك سلفکه‌یه نقل ایدلدیکی و ۱۳۲۳ تاریخنده سلفکه لواسندن بالتفریق قونیه لواسنه التحاق ایدلمشدر.

اسپارته نك احوال خصوصيهٔ تاريخيه سى

بو سنجاق اليوم نام قديم يونانيسيله اسپارطه ديه طانلديغى كبى حميد آباد ديه ده متعارفدر. ايلك اسمك وجه تسميه سى حقنده مختلف روايات واردر. بر روايته كوره يونانستان قديمه ده كى اسپارته شهرينك قبل الميلاد اسكندر طرفندن ضبط ايدلمسى اوزرينه اهاليسى بوراره قدر هجرت و بر شهر تشكيل ايده رك بو شهره اسپارته نامنى ويرمشلردر. ديكر بر روايته كوره اسپارته لسان يونانيده متفرق معناسنه اولان اسپارته دن ماخوذدر. وجه تسميه ومناسبت ايسه اووقت بوراده اليوم خرابه لرى مشهود اولان بوردور سنجاغنده واقع اغلاسون ناحيه سنده كى (بودروم) شهرينه مربوط رؤساى روحانيه اداره سنده بولنمسى ايمش. محقق اولان برجهت وارسه اوده يونانستانك [پيسيديا Pysidie] نامیله معروف اولان خطه نك حال حاضرده اسپارته ده داخل اولديغى حالده قونيه ولايتنك جنوب غربيسنى تشكيل ايتمشدر. بو خطه نك مشهور شهرلرندن اولان [اغلاسون Laglassuse] اليوم بوردور سنجاغى داخلنده اسپارته يه يكرمى كيلومترو مسافه ده واقع اولان اغلاسون ناحيه سيدر [تليمه س - Telmissus] ده شمديكى قرمان قضاسيدر. پيسيديانك مركزى [آقشهر - Antioch] ايدى. شمس الدين سامى بك مرحوم ايسه قاموس اعلامنده اسپارته حقنده « اسكى بر شهر اولوب اسم قديمى بارس اولمغله روجه ايس ادات طرفيله تركيبنده اسبارتيا اولديغندن بوندن غلط اولهرق اسپارته دنيلمشدر » ديور اسپارته سلجوقيلرك اواخر سلطنتنده [حميد ايلى] نامنى آلمشدر. بو ده سلجوقيلرك انقراضى صره لرنده اعلان استقلال ايدن امراى سلجوقيه دن حميد بكه نسبتله در. ٧٨٣ سنه سنده حميد اوغلى حسين بكدن شرائله داخل حوزهٔ ممالك قلندقدن صوكره حميدمتصرفلغى ناميله ياد اولونمغه باشلامش و ١٣٠٧ سنه سنده الجاآت زمانه ايله بوكا بر (آباد) علاوه قلنمشدر.

آقسراى

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه سى

آقسراى قضاسى حقنده جدى وموثوق معلومات تاريخيه يه دسترس اولنه مامش ايسه ده مذكور قضايه مركز اتخاذ ايديلان قصبه حقنده موجود بعض آثار ورواياتى بورايه درج ايتمكله بو قضانك نه كبى وقايع تاريخيه يه جلوه كاه اولديغنه دائر آز، چوق بر فكر ويره بيلمكدن كنديمزى آله مادق: روايته نظراً آقسراى قصبه سى، سلجوقيلردن قلنج آرسلانك زمان سلطنتنده پك مشهور بر شهر ايمش، قلنج آرسلان داخل شهرده واچ قلعه داخلنده بياض مرمردن غايت مزين ومصنع بر سراى بنا ايتديرمش، وبو سرايدن كنايه اولمق اوزره شهره «آقسراى» نامى ويرلمش. بو سرايك جمله قاپوسى اوزرنده طونجدن معمول ايكى آرسلان هيكلى موجود ايمش. بو هيكللر اويله بر طرزده مركوز ايدلمش كه ذات حكمدارى يه سوء قصد ايتمك اوزره بر كيمسه بو هيكللرك يننه ياقلاشيرسه هيكللردن بر صيحه چيقار و محافظلر بو صورتله سوء قصد ترتيباتى اكلارلر وتدابير لازمه يه توسل ايلرلر ايمش...

اسكى بر لوحه اوزرنده محرر اولوب عيناً اقتباس ايديلن ابيات آتيه ده آقسراى حقنده بر فكر ويره بيلير:

آقسرايه وضع ايدن بنيادى : شاه نهاد در سام اولادى
ضبط ايدوب سلطنت ايله اول : آدنى «صونيه» ديديلر بيك ييل
ظهور ايدوب صوكره يونانى : ملك يونانى ديديلر ثانى
چوق ايدى آنده عسكر اسلام : آنكچون ديديلر قبه الاسلام
اولمدى فتح ايچون اصلا سفر : بونكچون ديديلر دارالظفر

چونكه دنيايه كلدى اول حضرت : ينه صونيه ايله بولدى شهر، شهرت
آل سلجوقه دوشوب نوبت : آدنى «آقسراى» ديديلر اول ساعت
يشامز اكا حقارت ايدن : نيجه اوكسون كه آنى غارت ايدن
ظلم ايدوب حقارت ايده نه مولا : روز وشب ويره آكا يوز بيك بلا

آقسكى قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه سى

مركز قضا اولان مارولیه قصبه سى يدى يوز كسور تاريخلرنده تأسس ايتديكى ظن وتخمين ايدلمكده در. آقسكى قضاسى مركزى مارولیه ناميله ياد ايديلير وجه تسميه لرى مجهولدر. قضاداخلنده وقايع تاريخيه دن هيچ بر وقعه تخطر وروايت ايديليور.

آقشهر

قضاسنك احوال خصوصيۀ تاريخيه‌سى

آقشهر قصبه‌سى (انتوكيوس) ناميله برنجى ولى وتعقيب ايدرك سوريه و حواليسنده حكم سورمش اولان ملوكك اناطوليده تأسيس وبنا ايلدكلرى بلده‌لرك الك مهملرندن بريدر . نام قديمى حتى ايلك ازمنه‌ده روايتلر وار ايسه‌ده اك طوغريسى (پيسيديا) اولديغى اليوم اقشهره ايكى ساعت مسافه‌ده واقع (بيسسه) قريه‌سنك دلالتيله ثابتدر . ازمنۀ قبل التاريخيه‌دن صكره بو حوالينك شرقى روم ايمپراطورلغنك قبضۀ تصرفنده بولندقدنصكره مذكور ايمپراطورلغك انقسام ايتديكى طوائف ملوك يونانيه يعنى روم تكفورلرينك يد اداره‌لرنده بولنديغى اثناده ابتدا خلفاى راشدين‌دن حضرت على كرم الله وجهه حضرتلرينك زمان خلافتلرنده حضرت معاويه طرفندن (۳٤) تاريخ هجريسنده وايكنجى دفعه اوله‌رق ينه زمان معاويه‌ده حضرت ابا ايوب انصارى رفاقتيله يزيدك ترتيب ايتديكى عسكرله (٤٧) تاريخنده ومعاويه بن يزيدك زمان خلافتنده سفيان بن عوض طرفندن (٥٢) تاريخنده ودردنجى دفعه اوله‌رق (۹۷) تاريخنده عمر بن عبدالعزيز دورنده مسلمه طرفندن وبشنجى دفعه خصوصيله بطال غازى طرفندن (۱۲۱) تاريخنده و التنجى دفعه عباسيلردن محمدالمهدى دورنده هارون‌رشيد طرفندن (١٦٤) تاريخنده ويدنجى دفعه هارون رشيد دورنده ابو ملك طرفندن (۱۹۲) تاريخنده عساكر اسلاميه طرفندن استيلا ايدلديكى واستانبولك فتحى مقصد علويسيله سفر ايدن عساكر اسلاميه‌نك برنجى ويا ايكنجى سفرنده علمدار رسول اللهدن اولديغى مروى اولان (غازى عبدالوهاب) سلطانك ابتدا آقشهرى فتح ايله نور فيوضات اسلاميه‌يى اقشهره ادخال ايلديكى تتبعات تاريخيه‌دن استخراج اولنوب مشاراليهك اقشهر جوارنده (يارانلر) نام موقعده‌كى مقام شهادت معلاسنك وجوديله بو اخبارك صحتى تأييد ايتمكده‌در .

آقشهرده (٥٠٠) تاريخ هجريسندن مقدم جامع ومدرسه كبى آثار اسلاميه كوريله‌ميورسه‌ده بو حال يا ايلك فتح دوره‌لرنده مبانئ عاليه وجوده كتيريله‌مديكندن و ياخود پك ساده و سطحى برصورتده وجوده كتيرلمش اولان مآثر اسلامك مرور زمانله محو ونابديد اولمسندن ايلرو كلديكى اكلاشيليور . (يارانلر) جوارنده وعبدالوهاب غازى سلطان قبرستانى اطرافنده درتيوز تاريخلى قبر طاشلرينه تصادف اولنمشدر . مشهور بطال غازينك بالاده عرض ايديلان فتوحاتى اخيراً بنا ايديلان تربه‌سيله ثابت اولوب شو حالده عالم اسلاميتك فيوضات عاليه‌سندن بو حوالينك ۳٤ تاريخ هجريسندن برى

مستنير اولديغى استدلال اولنيور . شو احواله كوره سلچوقيلردن اول بو حوالينك يد استيلاى اسلامه كچديكى اكلاشيليور ايسه‌ده سلچوقيلر زمانه دكين نه‌صورتله ادامۀ حاكميت واداره اولنديغى معلوم دكلدر . احوال تاريخيه‌نك دلالتنه كوره آقشهر حواليسى ٤٧٩ تاريخندن ٦٩٩ تاريخنه قدر سلچوقيلرك اداره‌سنده قالوب ٦٩٩ده دولت سلچوقيه‌نك انقراضيله دولت ابدمدت عثمانيه بو حواليده استقلالنى اعلان ايتمش ايسه‌ده او تاريخده حدودى اسكيشهر جهتنه منحصر اولوب اقشهر طوائف ملوكدن قره‌مان اوغللرينك يدنده قالمش و ۷۸۳ تاريخنده حضرت خداوندكارك حميد اوغلندن صاتون آلمش اولديغى جهتله اقشهرك ٨٤ سنه‌لك تاريخى ينه سلچوقيلرك زمانه مصادف بولنمقده اولديغى اكلاشلمشدر . مذكور سكسان درت سنه‌لك زمانك الك مهم وقايع تاريخيه‌سندن اولان (اخيلر) كيفيتنك اقشهره تعلق حسبيله بو بابده براز تفصيلات ويرلمك مناسب كورلدى (اخيلر) اولزمانده طريق فتوته سالك وعقد اخوته سلوك ايدن بر زمره‌نك عنوانيدر .

بونلر اناطولى ايچنده ظهور ايدوب وصوفيلر مسلكنى التزام وحاللرينى اجنبيدن ستر ايله دائما عبادات وطاعت وابناى جنسنه امداد واعانات ايله مشغول اولورلردى . برمدت صكره ايچلرينه قاريشان بر طاقم غرضكار جهلا اشبو اخوت خالصه‌يى اخلال واتحاد سياسيه‌يه تحويل و اغراض نفسانيه‌لرينى اجرايه وسيله وآلت اتخاذ ايتمش وبينلرنده مقرر اشارات ايله يكديكرلرينى طانيمقده بولنمشلردى . بو تشكيلات كيتدكجه توسع ايدوب انقره وسيواس ولايتلرينه‌ده يايلمش و حتى بر آرالق طوائف ملوك كبى او حواليده اجراى نفوذ ايتمكه باشلامشدر . واخيلردن برقسمى قره‌مان اوغلى على بكك تحت حمايه‌سنده بولنه‌رق موسى اليه بونلرى عثمانليلر عليهنه تشويق ايدرك حكومت عثمانيه‌يى خيلى اشغال ايتمش ايسه‌ده نهايت خداوندكار حضرتلرى كافه‌سنى منهزم ايلمشدر .

اشبو اخى تشكيلاتنك قشهرده دخى پك واسع بر صورتده موجود اولديغنه اقشهرده بولردن اخى جمال الدين وبحسيان قريه‌سنده مدفون اخى يعقوب حضراتى كبى ذواتك مدفنلرى واوقافى بولنمقله برابر آقشهر محلاتندن حتى جلال محله‌سى اليوم بو ناميله ياد اولنديغى كبى اخى جلال و اخى محمود نام ذاتلرده نقيب دورنده مرتدلرى بولنديغى دلالتيله ثابتدر . بعض تواريخده اشبو اخيلرك ملحد وپك فنا آدملر اولديغى مذكور ايسه‌ده اساس تشكيلاتك حسن نيته مقرون اولديغنه شبهه اولميوب بالاده ذكر اولنديغى اوزره صكره‌دن آره‌يه جهلانك وارباب غرض و نفسانيتك قاريشمسيله نتيجه‌نك تشكيلات اساسيه‌دن انحراف ايتديكى اكلاشيليور . بونلردن اقشهرده مدفون اولان ذوات معروضه‌نك كتابۀ سنك مزارلرنده تاريخه وترجمۀ حاللرينه دسترس اولنه‌مامشدر .

اندن صكره دخى تاريخاً مضبوط اولديغى اوزره آقشهر ايله قونيه حواليسى يوز اللى سنه قدر قره‌مان اوغللرينك تجاوز واستيلاسندن خالى قالميه‌رق قره‌مان بكلرى عصيان وبو حواليى استيلا ايتدكجه بر ياندن حكومت عثمانيه طرفندن تأديب وبر ياندن حركتلرى عفو اولنمسيله بومدت ظرفنده دفعاتله بو حواليى يد اشغاللرينه آلمشلردر .

۸۰٤ تاریخنده وقعهٔ تیمورده یلدیرم بایزید حضرتلرینك ید تیموره اسیر دوشمه‌سیله مشار الیه
بورله معاً کوتاهیه‌ده یازی کچیروب تیمورك قیشی آیدین جهتنده کچیرمك تشبثی صره‌سنده مشار الیه
بایزید حضرتلری خسته‌لنه‌رق آب وهواسنك لطافتی حسبیله برای تبدیل آب و هوا تیمور طرفندن
یانلرینه ترفیق ایدیلان ایکی طبیب ایله یعنی اول عصرك اك حاذق اطباسندن اولان (مولانا
جلال الدین عربی) و (مولانا عزالدین مسعود شیرازی) ایله آقشهره کلش و ۸۰۵ رجبنك اواسطنده
« تاریخ مفصل » سا ۱٤ شعبان ۸۰۵ تاریخنده « عوارض والام غمدن آقشهرده وفات ایتمکله جنازه‌سی
آقشهرده بر عزیز جوارینه واحمد مدحت افندینك « مفصل » نده ذکر اولندیغی وجهله (سید محمود
خیرانی) حضرتلرینك زدینه موقتاً دفن اولنوب بعده بروسه‌یه نقل ایدلدیکی مرویدر .

آقشهره عائد اشبو معلومات تاریخیه آقشهر اشرافندن مرحوم حیدر بکك معلومات ذاتیه و تتبعات تاریخیه‌سی
اوله‌رق ضبط وقید ایلدیکی بعض آثاردن استخراج اولنشدر.

اکردیر

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

اکردیرده (شیخ علی اغا) مدرسه‌سنده‌کی کتبخانه‌ده موجود (جهانما) نام مطبوع بر کتابك
(٦٣١) نجی صحیفه‌سنده اکردیر حقنده بر وجه زیر معلوماته تصادف ایدلمکده‌در :

بو کتاب (کاتب چلبی) طرفندن بیك اللی تاریخنده تألیف وبیك یوز قرق درت تاریخنده طبع
وتمثیل ایدلمشدر . کتابك اکردیر حقنده‌کی عباراتی بر وجه زیردر :

« اکردیر حمید ایلی اورته‌سنده بر عذب عذیردر . درت بچق فرسخ جنوبندن شماله ، طولی اوچ »
« فرسخ ، عرضی ... وعمقی اون قولاج اولوب غربیسی کول اطرافنده کناره متصل اکردیر نام حصن »
« واورته‌سنده ایکی جزیره واردر . صغیرینه جان اطه‌سی دیرلر وکبیرینه (نیس) اطه‌سی دیرلر . بش »
« نوع بالغی اولوب اول بهارده کراس موسمنده صید ایدرلر . بر غریب کولدر . کنارنده بیاض »
« چاقل اولور ، آراسنده قدرتدن اسم الله تحریر اولنمش چاقل بولنور . وبو کولك آیاغی واردر . ایکی »
« قوناق جریان ایدر . [illegible] یرده یر آلتنه کیرر . نهایتی انطالیه نهرینه بر قوناق قریب (دودن) نام »
« [illegible] کرداب مثال اولوب یر آلتنه کیرر بعده انطالیه کوپروسی قاپوسندن چیقار . اکردیر : کولك »
« کنار غربیسنده و کولك ایچینه کیرمش بر کوچوك حصن وسطنده متین [illegible] صو ایله محیطدر . »
« اسواق عامره جوامع وحمامات متعدده‌سی واردر . وبونده کبار اولیا نخش بندیه وبعض مشایخك »
« مزار مبارکلری اولوب اوزرلرنده جامع شریف وعمارت بنا اولنمشدر . وبو شهرده مدرسه »
« واردر . کتاهیه‌دن اوچ مرحله‌در . وبو قصبه‌نك واروشی واردر . ایکی طرفنده قاپوسی وقارشو- »
« سنده بر صغیر اطه واردر . باغ وباغچه‌در ، آدم ساکن اولماز و انك شمالنده بر بیوك اطه واردر . »
« ایکی یوز قدر او واردر . نصفی مسلم ونصفی غیر مسلمدر . ایچنده اولیا عظامدن (شیخ مصلح »
« الدین افندی) مدفوندر . اشبو اطه اهالیسی کمیجیدر . ونسوانی بز ایشلرلر وذکر اولنان »
« واروش اوزرینه (سیوری قاز) نام بر طاغ اوزرینه بر متین قلعه (کلیب) نامنده بر کافر »
« بنا ایتمشدر . بو قلعه‌یی سیدی بطال غازی فتح ایتمشدر . طاغك یوکسکلکی التی ساعتدر وخارج »
« قصبه‌ده (نازله) نامنده بر قریه واردر . سنه التیوزده بردع ولایتنده شیخ الاسلام نامنده »
« ساداتدن بر ولی طرف حقدن تعیین اولنوب اول نازله قریه‌سنده بر جامع و تکیه بنا ایدوب »

« آنده ساکن اولوب اولادندن نجه ولی ظهور ایتمشدر . طرف سلطنتدن یتمش عدد جزیه تعیین « اولنوب بیك یتمش تاریخنه کلنجه آینده وره‌ونده فقراسنه اطعام اولنوردی. بیك یتمش تاریخنده قطع « اولمشدر. و بو اکردیر قصبه‌سنك مزارعی بوقدر اکابناءً طوائف ملوك عصرنده هرمحله‌یه بر تکیه « بنا ایدوب فقراسی اول تکیه‌دن اطعام اولنمشدر واول تکیه‌یه کویلر وقف اولنمشدر شمدی کمی « قطع کمی خراب اولمشدر . والحاصل بو اکردیر قضاسی طاغ استاندر عظیم طاغلر ولطیف بوکارلری « واردر وایساقروس نامنده بر یوکسك طاغی واردر . بکرمی درت ساعت یوکسکدر اوزرنده شده‌ٔ « حارده اون واون بش آرشون عمیق قار بولنور . حتی آب زلال دخی بولنور دیرلر وباز فصلنده « غریب شکوفه بولنور وطاغك وسطنده دوز یرده بر طاتلی کولی واردر طولی اون میل عرضی « بش میلدر دریانك اطرافی چنزاردر لطیف هواسی واردر اما اندن یوقاروده قاردن غیری برشی « یوقدر . واکردیردن التی ساعت قدر یرده بر طاتلی کول واردر بالفنه طاتلی بالق تعبیر ایدرلر اون « اون بش قیه قدر اولور اربعینده صید اولنور وکولك طولی التمش و عرضی قرق میلدر نقل « ایدرلرکه بو اکردیرك اوتوز التی نوع اوزومی واردر . »

اکردیرك ضبطی وسائره حقنده محلنجه بوندن باشقه بر معلوماته تصادف اولنمامقده‌در . یالکزشهر مذکورك اسکی اسمی (فلك آباد) اولدیغی و(کلب ابن الصباح) طرفندن بنا ایدلدیکی روایت اولنمقده‌در .

قضا داخلنده وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولان مواقع غیر موجوددر .

انطالیه

قضاسنك احوال‌حصوصیهٔ تاریخیه‌سی

آناطولینك قسم جنوبیسنده قونیه ولایتنه ملحق بر سنجاق اولان تکه خطه‌سنك ساحل قسمی زمان قدیمده (بامفیلیا) اسمیله معروف اولوب قسم شمالیسی (پیسیدیا) خطه‌سنی تشکیل ایدردی . بالآخره سلجوقیلر زماننده آسیای وسطادن هجرت ایدن تکه عشیرتنك بوساحلده توطن ایتمسی حسبیله « تکه ایلی » نامنی آلمشدر .

Pamphylie بامفیلیا خطه‌سی زمان قدیمده تکه‌نك ساحلیله ایچ ایل خطه‌سنك قسم غربیسندن عبارتدر و شرقاً (کلیکیا) و غرباً (لیکیا) وشمالاً (پیسیدیا) وجنوباً آق‌دکز ایله محاط ایدی . باشلیجه (Attala آتالیا)و(Olbia اولبیا)و(Side سیده)و(Perga پرغه)و(Aspeudus آسپندوس) و(Ptolemaiis پتولمایس)شهرلرینی حاوی ایدی. بوقطعه‌نك اساس تشکلنه کلنجه : (Troi تروا) محاربه‌سندن صوکره بر طاقم یونان مهاجرلری بو خطه‌ده یرلشوب اهالیسی اقوام مختلفه‌یه منسوب اولدیغندن (جامع الاجناس) معناسنی افاده ایدن (بامفیلیا) نامیله یاد اولنمشدر. ابتدا ایرانیلرك بعده ماکدونیالیلرك دائرهٔ حکمنه کیرمش وممالکنك اثنای تقسیمنده سوریه حکمداری (اومن)ه وریلوب متعاقباً رومالیلرك النه کچمشدر . روما ایمپراطورلغنك انقسامنده شرق ایمپراطورلنی حصه‌سنه دوشوب مرکزی آسپندوس اولمق اوزره برایالت اتخاذ ونمشدی. هارون‌الرشید ومأمون زماللرنده بر آره‌لق عباسیلر النه کچمش بعده شرقی روما ایمپراطورلنی طرفندن استرداد اولنمش وسلجوقیلرك ممالکی میانه ادخالی قاموس اعلامده محرر ایسه‌ده مدللی وساقز آطه‌لرینك استیلاسنه مأمور ایدیلان فیروز بك زاده حمزه بکك عدم موفقیتندن دولایی دوچار غضب پادشاهی اوله‌رق (٨٥٨) تاریخنده انطالیه‌یه تبعید اولنمسی [١] وینه انطالیه محافظی حمزه بکك پیر احمد بك ایله برابر قرمان اوغلی ابراهیم بك‌زاده اسحق بکی (٨٦٨) تاریخنده تأدیبه مأمورایدلمسی [٢] کبی قیود. تاریخیه انطالیه‌نك دها اول ضمیمهٔ ممالك عثمانیه اولندیغنی کوسترمکده‌در .

قرمان اوغلی علاءالدین بك اوزرینه مراد خداوندکار طرفندن وقوع بولان سفر همایونك نهایتنده حمید ایلی بکی عثمانلی سنجاق بکاری صره‌سنه کچدیکی کبی تکه بکی دخی عین حرکته امتثاله

---

[١] تاریخ ابوالفاروق صحیفه ١٥٤ برنجی جلد

[٢] ابوالفاروق صحیفه ١٠١ برنجی جلد .

کندوسنی مجبور کوردیکی (۷۸۹) وبو صورتله قرهمانك آیدیندن کلیاً تفریق ایدلدیکی حقندهکی قیود تاریخیه یه نظراً (۷۸۹) تاریخی انطالیهنك عثمانلی ممالکی عدادینه دخولنه تاریخ عد اولنه بیلور. (انطالیهنك ؛ ییلدیرم بایزیدك مشهور دوکونده دوکون هدیهسی اولهرق تقدیم ایدلدیکیده مرویدر.)

انطالیه قصبهسی عثمانلی ممالکنه الحاق اولندقدن صکره ردوس تارك دنیالری اوك آیاق اولهرق وندیك آمیرالی « پتهروموچهنیقو » ادارهسندهکی دونتما بر طاقم تعرضات وحشیانهده بولنمشدر. [۱]

تیمورلنكك توجهنی قازانمش اولان شیخ صدرالدین آناطولی یاغمهسی اثناسنده تکه قطعهسنی تارتدن وقایه ایلدیکندن متشکراً تکهلیلر دخی آنك طریقنه صاپمشلردی. [۲]

بو حوالیده ظهیر پیدا ایدن شاه قولی (شیطان قولی)نی تأدیبه مأمور اولان صدراعظم [illegible] سلطان [illegible] ثانی وحیدر بك قوسندلرندکی اوچ قوت انطالیهیه اون ساعت مسافهده قزیل قیا نام طاغده محاصره ایدهرك واقع محاربهده صدراعظم علی پاشا ایله شیطان قولی مقتول دوشمشلردر. [۳]

انطالیه محافظی حمزه بك ایله قرهمان اوغللرندن ابراهیم بك زاده اسحق بك آرهسنده انطالیهده وقوع بولان محاربهده اسحق بکك بر طوب کلهسی ایله آت اوزرندن مقتول دوشدیکی وراکب اولدیغی آتك اردو آرهسندن صیچرایهرق قاچدیغی یازمه بر تاریخده کورلمش ایدی.

[illegible] محمد ثانی زماننده [illegible] اولان [illegible] بکك اوغلی ابراهیم بك عصیان ایدهرك بالمحاربه استیصال اولنمشدر.

سلطان محمود ثانی زماننده (۱۸۰۰) تاریخ میلادیسنده انطالیهیه متسلم تعیین اولونان [illegible] والیسی عبدالرحمن پاشانك کهیاسی حاجی محمد اغا اوغلی ابراهیم بك منسوب اولدیغی تکهلی نام عشیرتك قوت [illegible] قیام [illegible] وقعهسندن صکره آناطولی [illegible] قاضی عبدالرحمان پاشانی افنایه چالیشمقده اولان بعض یکیچریلرك ودره بکلرینك تشویقیله عبدالرحمان پاشانك [illegible] پاشا اولوب دولت مذکورهنك انقراضنده بر وقتلر منفرد [illegible] حالنده قالمشدر.

آنطالیه قبل المیلاد برنجی عصر اول (Pergame پرغامه) قرالی (Atale Philadelphe فیلادلف) طرفندن بنا ایدلمسیله (آتالیا) نامی ویرلمشدر.

روما ایمپراطوری قارا قاللا زماننده قبل المیلاد (۲۰۳) تاریخنده انطالیه اهالیسی روما اهالیسنك حائز اولدیغی حقوق وامتیازاته نائل اولمشلردر. الیوم انطالیهده بو تاریخدن قالمه عتیق انطالیه سورینك جهت شرقیهسنده مزین اوچ طاق ظفر موجوددر. مذکور طاق ظفر اوزرنده پترسبورغ سفیر

[۱] تاریخ ابوالفاروق صحیفه (۱۰۸) برنجی جلد.
[۲] تاریخ ابوالفاروق.
[۳] تاریخ ابوالفاروق صحیفه (۲۳۸).

سابق طرخان پاشانك انطالیهده متصرفلغی زماننده « روما ایمپراطورلرندن آدریانوسك شرفنه مخصوصدر » عبارهسنی حاوی یاقوردن بر لوحه الده ایدلمشدر. (مذکور لوحه الیوم موزهٔ همایونده در.)

بیزانسلرك دوری اثناسنده آنطالیه کرك دینی وکرك عسکری نقطهٔ نظرندن اهمیت مخصوصه اکتساب ایلمشدی.

برنجی اهل صلیب انطالیهنك دها شمالندن تکهرك بورایه اوچنجی اهل صلیب اردوسیله فرانسز قرالی یدنجی لوئی کلمش وخیلی زمان بوراده قالمشدر. اسکی فرانسز یازیسیله عمارت قپوسی جوارنده بر قلهده بر کتابه مشهود اولمقدهدر.

ساچوقیلر طرفندن (۱۲۰۳) تاریخ میلادیسنده فرانسزلر بورادن طرد ایدلمشدر. ابوالفتح سلطان محمدخان حضرتلری زماننده (۸۷٤) تاریخنده ضمیمهٔ ممالك عثمانیه قلندیغی ودیکر اوغلی شیخ محمد بکی قتل ایلدیکندن دوچار غضب پادشاهی اولهرق تأدیبنه خسرو پاشا مأمور ایدلمش و مصره فراریله میدان ویرلهمك ایچون براً وبحراً محاصره ایدیلهرك آلتی آی قدر مقاومتدن صکره بالاستیصال سفن همایونده افنا ایدلمشدر. [۱]

انطالیهیه ۱۷۷۰ ـ ۱۷۹۹ تاریخنده ناپولیونك مصری استیلاسنده مصردن عربلر و ۱۸۲۲ مورہ عصیاننده موره‌لیلر و ۱۸۹۷ تاریخنده یونان محاربهسندن صکره کریدلیلر هجرت ایلمشلردر.

[۱] ارادیدهکی عبدالرحمن پاشا زادهلردن آنطالیهده اوتهدنبری دوران ایدن عنعنه و روایاتدن استنباط اولنمشدر.

اولوبورلو

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

اولوبورلو قصبه‌سی ؛ قدیم یونانیلر زماننده (پسیدیا) تعبیر ایدیلن قطعه قصبه‌لرندن اولوب قدیماً موقعی شمدیکی قصبه‌نك مبنی اولدیغی طاغك اتكنده والیوم باغچه اتخاذ ایدیلن محلده ایمش . نام قدیمی (آپوللون) اولدیغی روایت ایدیلیور . آپوللون قصبه‌سنك نه‌وقت تأسس ایتدیکی معلوم دکلسه‌ده شمدیکی اولوبورلو قصبه‌سنك سلجوقی حکمدارلرندن علاءالدین کیقباد زمانلرنده تأسس ایتدیکی وامرای سلجوقیه‌دن سید بطال غازی طرفندن ضبط ایدلدیکی بعض دلائل ایله تخمین ایدیلیور . اوچیوز بکرمی یدی حریقنده محترق اولان جامع کبیر علاءالدین بن کیقبادك بنا کرده‌سی اولدیغی کبی ینه اوذات طرفندن انشا ایدلمش بر چشمهٔ کبیر موجوددر .

سکرکند قصبه‌سی — اشبو قصبه اهالیسنك ناصیهٔ حالنه واجرا ایدیلن تحقیقاته نظراً بشقه عرقلرله پك آز اختلاط ایتمش ترك عرقنه منسوبیتلری اکلاشیلیور . اشبو قصبه‌نك ده سلجوقیلر زماننده تأسیس ایدلدیکی فقط اولوبورلو محیطنی اداره ایدن بکك بشقه اولوب سکرکندك تابع اولدیغی محیطك بشقه بر امیر اداره‌سنده بولندیغی واولوبورلو اراضیسی ایله سکرکند اراضیسی آره‌سنده حد فاصل موقعنده مبنی اولان قصبه‌نك (سنورشهری) معناسنه اوله‌رق سکرکند تسمیه اولندیغی اکلاشلمقده‌در

ایلکوب قریه‌سی — اشبو قریه اهالیسی قدیماً باغ محصولنه مساعد اولدیغندن یونانیلر زماننده طاتلی قصبه معناسنه اوله‌رق (غلیقوپولیس) لفظندن تخفیفاً ایلکوب تسمیه ایدلدیکی بر طاش اوزرنده کوریلن زوجه یازیدن استدلال ایدیلیور .

بسه قریه‌سی — اشبو قریه اسمیده پیسدیا قطعه‌سنك اسمندن غلط اولسه کرکدر .

ایلغین

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

ایلغین اساساً بر اغاج اسمیدر ، الاستیقیت فوق‌العاده‌سنه بناءً اچرکه لشینلر طرفندن سپت وامثالی اعمال اولنمقده‌در . روایت اولندیغنه کوره ایلغین وجواری ، زمان قدیمده عثمان عموماً دنیله‌جك درجه‌ده اشبو اغاجلردن متشکل اورمانلرله مستور ایمش ، او زمانلر دربند ، بالیص ، بکری ، طاش دیکن قریه‌لری لطیف اورمانلری جوارنده کشت وکذار ایدن چرکه‌لشینلر کندیلرینه وقوع بولان تجاوز وتعرضلره مکان مقاومت کوره‌میه‌رك ناچار اختیار هجرت ایتمشلر وکندیلرینه یکی بر ملجا ومأمن آرامقده‌لر ایکن یوللری شیمدیکی ایلغین قصبه‌سنك بولندیغی محله اوغرامش وبوراسنی کندیلرینه آرامکاه اتخاذ ایتمشلر ایمش . . قیمتی آنجق کندیلرینك تقدیر ایده‌بیله‌جکلری نادیده اغاجلرك کثرت ومبذولیت فوق‌العاده‌سنی کوره‌رك برابرلرنده طاشیدقلری چادیرلرینی درحال بوموقعه قورمشلر واززمان صوکره ماواولرینی ثابت برحاله افراغ ایله شیمدیکی قصبه‌نك اساسنی وضع ایتمشلردی . بو چرکه‌لشینلر طرفندن تشکیل ایدیلان قصبه‌یه ، مذکور اغاجك اوقدرجه قیمتلی اولماسندن طولایی (ایلغین) تسمیه ایدلدیکی روایت اولنمقده‌در . سکنهٔ حاضره بو چرکه‌لشینلرك احفادیدر . صوکرالری مختلف عرقلره منسوب کیمسه‌لر بورایه کله‌رك توطن ایتمشلردرکه کیت کیده اشبو قصبه‌نك الی بیك خانه‌لك جسیم بر شهر حالنی آلمش اولدیغی روایت اولنمقده‌در ..

بالاخره بوشهر خلقی تیمورلنکك غضبنه اوغرایه‌رق قتل عام وپریشان ایدلمش وقصبه‌ده احراق ایدلمش ایمش .. جوارده‌کی شهرك جسامت حاضره‌سیله متناسب اولمیان قبرلرك کثرتی ، بوقصبه‌نك حقیقتاً بویله مشئوم بر فلاکته معروض قالدیغنه دلالت ایتمکده ایمش ... (بولاسان) [ابوالحسن] ، (الطاش) [الی طاش] ، [صونغور] ، کبی اسملره باقیلیرسه بوراربنك‌ده رومالیلردن صوکرا عربلره ، وتورکلره کچدیکی آکلاشلمقده‌در ..

بور

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاریخیه‌سی

بور قضاسی تاریخ میلاددن پك چوق عصرلر اول مسکون بر محل اولوب تکمیل اناطولی‌یه [illegible] هیئتلر [illegible] مواقعده [illegible] بر [illegible] البده‌کی دور حکومتی [illegible] الیوم [illegible] تصادف الده ایدلمش اولان قریقر [illegible] یازیلردن مذکور صنمك بر هیئت ملکینك تصویری اولدیغی اکلاشلمش ایسه‌ده کتابه‌نك نصفنك عدم وجودی ملابسه‌سیله بر معنای صریح استحصالنه موفق اولنه‌مامش و قضانك نام اصلی حقنده هیچ بر معلومات الده ایدیله‌مامشدر .

بو قضا مؤخراً هتیتلرك مقامنه قائم اولان قاپادوقلرك بولندیغی مواقعك بر قسمنی تشکیل ایسه‌ده بو دورده هنوز هیچ بر آثار تاریخیه ظهور ایتمامشدر . [illegible] آسیای صغری‌یه کلان مهاجرین ایله برلشمشلردر. بیوك روما ایمپراطورلغنك زمان اداره‌سنه قدر الیوم (کلیسا حصار) تعبیر اولنان و مرکز قضانك جنوبنده و ایکی ساعت بعد مسافه‌سنده بولنان (دیانا) شهری بوجوارك بر مرکز حکومتی اولدیغی الیوم باقی اولان صو یولی کمرلرندن و تصادفاً اله کچن بعض صنم و مسکوکاتدن اکلاشلمشدر. بو حوالینك روما اداره‌سنده بولندیغی زمان بیوك بر حیات مدنیه و پك چوق اثار عمران کوسترمش اولدیغی وابستهٔ اشتباهدر. بیزانتیون روم ایمپراطورلغی دورینه عائد هرنه قدر مرکز قضاده هیچ بر اثار عتیقه ظهور ایتمامش ایسه‌ده سالف‌الذکر دیانا (کلیسا حصار) و دراکون یعنی (دیره‌غون) و اندوغی قراسنده پك چوق کلیسا و مبانی خرابه‌لری واردر .

بور قصبه‌سنك تورك عشیره‌تی طرفندن بنا اولنوب آندن اول هیچ بر آثار عمران موجود اولمدیغندن اسمنه بور تعبیر اولنمشدر. بوراسی تورك عشائری دره‌بکلرندن قره‌مان اوغللرینك یدینه کچدکدن صکره کسب عمران ایلمشدر .

بوردور

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاریخیه‌سی

بوردوره عائد کرچه مضبوط بر تاریخ یوقسه‌ده روایاته نظراً بوشهرك نام اصلیسی «ترکمن خالص» اولوب مؤسسی بنیان سلطنت سلطان عثمان غازی حضرتلرینك زماننده ممالك عثمانیه عدادینه ادخال ایدیله‌رك شهزادکاندن «بوردور» اسمنده‌کی مخدوم نجابت موسوملرینك نام عالیلرینه اضافهً «بوردور شهری» تسمیه اولندیغی و تخمیناً بش التی یوز سنه اول «قنه‌لی عشیرتی» نامنده بر طاقم خلقك بورایه کلوب توطن ایتدکاری یوندن بشقه باغلر آراسنده «حمام بندی» دنیلن موقعده آز، چوق شهر اطلاقنه سزا بر قصبه موجود ایکن بالاخره اوراسنك سیلابه معروض قالمسی حسبیله ویا اسباب سائره حسبیله سکنهٔ مذکوره‌نك دخی تدریجاً بوردوره نقل خانه ایلدکاری و ترك ایتدکاری محلك باغ و باغچه حالنده تأمین موجودیت ایلدیکی روایت ایدلمکده‌در . مع مافیه بوردور قصبه‌سی، قدیماً‌ده بر شهر اولدیغی بعض آثار دلالتیله اکلاشیلمقده‌در .

بو قصبه حقنده باشقه‌جه معلومات تاریخیه‌یه تصادف اولنه‌مامشدر .

بوزقیر

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاریخیه‌سی

بوزقیر ؛ اولجه بك شهری سنجاغنه تابع بر ناحیه مرکزی ایکن تشکیل ولایات اثناسنده قضایه تحویل اولنوب مذکور قضایه «سرستاده» قصبه‌سی مرکز اتخاذ ایدلمشدر . قصبه‌نك وجه تسمیه‌سنه دائر بر روایت موجود اولمادیغی کبی وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولمش محللری‌ده یوقدر .

سلطانیه

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

سلطانیه قصبه‌سی ؛ قدیماً سلجوقیلر زمانلرنده مبنی اولوب حتی سلجوق امیرلرندن برینك بنی اولدیغی بعض مورخینك روایاتی جمله‌سندندر واسم قدیمی‌ده سلطانیه اولوب بلاخره جنوب شرقی جهتنده بش آلتی سنه‌ده بر نیمان ایدن پیکاره اضافتله قره پیکار تسمیه ایدلمکده ایکن اخیراً یینه سلطانیه‌یه قلب ایدلمشدر . سلطان سلیم خان اولك وقتیله بنا ایدوب مشرف خراب اولان انقاضیله بر جامع شریف بر جفت کارکیر غایت جسیم کاربانسرای و فوق العاده منتظم و دلربا بر حمام ایله اون ایکی عدد عمارتخانه وقصبه‌یه التی ساعت مسافه منبعدن اینن ماء لذیذ ایله احیا ایتدیگی سکز چشمه وشادروان انشاسیله قصبه‌نك اعمارینه بذل عاطفت وجامع شریفك اسمی نام نامی حضرت شهریارلرینه اضافتله سلیمیه تسمیه ایلدیکی و حتی جامع شریفك تاریخی « انه لمسجد اسس علی التقوی » احسان ایلدیکی چشمه‌لرك تاریخنده « کوردی اول چشمه‌لرك جوبکه مثالی جیوش ؛ دیدی تاریخلرینی آقدی عیون کوثر » تاریخندن عبارت اولدیغی هرکون ارباب کشفه عیان اولمقده و بونلردن کاربانسرایلرك درت قپوسندن ماعداسی خراب حمام ، چشمه‌لر محتاج تعمیردر .

اشبو معلوماتك مندرجاتی بلدیه‌نك تحقیقاتنه مستند در .

علائیه

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

علائیه ؛ مدت مدیده رومالیلر ایله یونان قدیم اشغالنده بولنه‌رق دولت ابدمدت عثمانیه‌یه سلجوقیلردن انتقال ایله‌مشدر . یونان قدیم اشغالنده بولندیغی صیره‌ده آلتی قسمه تقسیم ایدیلان بوقضانك قصبه قسمنه لائه‌رتیون ، سیدره قسمنك (سدبر قرین) قارغجق طرفلرینك (قورا کسیون) شرابصه وآلاره جهتلرینك (سولسیون) آیداب قسمنك (ایپوتانی) نامیله یاد اولندیغی وسلطان علاء الدین سلجوقی طرفندن ضبطنی متعاقب کندی نامنه اضافتله علائیه تسمیه ایلدیکی وسلاطین عظام عثمانیه‌دن فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك دور فتوحاتنده قرەمان امارتنك فتحنه تشبث اولندیغی صیره‌ده (علائیه) علائه سلجوقیه‌دن قلنج آرسلان بکك تحت اداره‌سنده اولوب قرەمان امارتنك الیالتحویلی انجمن سال بینك غزا ایلیان حضرت فاتح ، تأمین موفقیتدن صکره ۸۷٤ سنه‌سنده کدك احمد پاشانی معظم براردو ایله علائیه‌یه اعزام و افرادی کثیر وجنکاور بر اردو ایله محاربه بی فائده اولدیغنی تقدیر ایدن قلنج آرسلان بك قلعه‌یی محاربه‌سز خاقان مشارالیه نامنه احمد پاشایه تسلیم ایله‌مش اولدیغی مسطور تاریخ صحائفدر . شو حاله نظراً ۸۷٤ سنه‌سی ایادئ عثمانیه‌یه کچمش ورایت ظفرآیات عثمانینك الی آخر الدوران بوقلعه اوزرنده تموجیاب اولمسی الطاف الٓهیه‌دن مأمول ومنتظر بولنمشدر .

قضا داخلنده پك چوق مواقعك وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولدیغی استدلال اولنمقده ایسه‌ده اجرای تتبعه زمین و زمانك عدم مساعده‌سنه بناءً بونلر حقنده مع التأسف بر معلومات الده ایدیله‌مامشدر .

قاش

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سی

قضا؛ سواحلنك طبيعی ليمانلره مالك اولمسی، اراضيسنك منبت و ثروت طبيعيه‌سنك مبذول بولنمسی حسبيله ازمنهٔ قديمه‌ده كسب عمران ايلمشدر . بوقضا قديم روماليلر زماننده « ليزيا » ناميله معروف اولان ايالات داخلنده ايدی . داخل قضاده ازمنهٔ قديمه‌ده معمور واليوم ترهنك بولنديغی موقعده « كاش » ميراء شهريله قلماكی جهتنده كالمش قريه‌سنك بولنديغی موقعده‌كی « پاطرا » شهری موجوددر . بوشهر ابتدا يونانيلر طرفندن آناطولی سواحلنده تشكيل ايديلان مستعمره‌لردن معدود ايدی . برمدت صوكره يونانيلرك بوسواحلدن طردی اوزرينه بورالری فنيكه قورصانلرينك استيلاسنه گچمش ايدی . اسكندر كبيرك فتوحاتی صيراسنده آناطولينك اقسام سائره‌سيله بورالری‌ده اسكندرك حوزهٔ حكومتنه داخل اولمش ايدی . بالآخره اسكندرك خلفلری اداره‌سنده ايكن روماليلرك تحت ضبط و استيلاسنه كيرمش و اپچه برزمان بورالری روماليلر اداره‌سنده قالمشدر . برمدت صوكره يعنی روما امپراطورلغی ايكيه انقسامنده شرق وبيزانس امپراطورلری النده قالان بويرلر آل سلجوقه و بالآخره عثمانليره انتقال ايلمشدر . . .

شرقی قره اغاج

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سی

شرقی قره اغاجك احوال عموميهٔ تاريخيه‌سنه و مملكتك زمان تأسيس و انشاسنه دائر وثائق قطعيهٔ تاريخيه يوقدر . يالكز مركز قضانك همان وسطنده كائن و بين الاهالی « جامع كبير » عنوانيله معنون جنتمكان سلطان محمد خان حضرتلرينك جامع شريفی ديوارنده‌كی شو « بسم الله الرحمن الرحيم . . . فی ايام الدولة السلطان الاعظم غياث الدنيا والدين ابی الفتح كيخسرو بن قلنج آرسلان خلد الله سلطان العبد التعبد المحتاج الی رحمة الله عمر علی كانشاء السويلی علی يد العملة . . . السنه ثمانين و ستمائة » وديگر بر مسجد شريفده‌كی « بسم الله الرحمن الرحيم انما يعمر مساجد الله من امن بالله واليوم الاخر واقام الصلوة واتی الزكوة بنا وعمر هذا المسجد المبارك الامير كبير ركن الدين زكريا بن يوسف عفا الله عنهما كتب فی اول رجب سنه تسع وخمسين سبعمائة » كتابه‌لر نظر دقت واهميته النديغی تقديرده نفس قره اغاج عثمانليلرك ظهورندن اول آل سلجوق زماننده بر قريه اولمق اوزره تأسس ايلمش وفقط بنا تاريخی و عثمانليلر طرفندن ضبطی و يا تسليمی مجهول قالمشدر .

شورالرى شايان قيد و تذكاردركه بين الاهالی زبانزد برروايته عطف اعتنا ايدلديكی و وجه تسميه‌سنك بر اغاج مقطعی و جذوری يتمش سكسان سنه اول موجود وبعض سالخورده‌لر طرفندن مشهود اولان جسيم بر اغاجه اضافتی قبول ايدلديكی و مركز قضاده اقوام قديمه‌يه عائد آثارك مفقوديتی نظر دقته النديغی تقديرده قره اغاج آل سلجوق زماننده صرف اسلامدن مركب بر قريه اولمق اوزره تأسسی قناعتی حاصل اوله بيلمكده و آل سلجوق ايله امراسنك معابد و جوامع شريفه حقنده‌كی همت و غيرتلری بالاده‌كی كتابه‌لردن آكلاشلمقده‌در .

يالكز توسيع و اعماری و تاريخی غير مضبوط ناحيه حالنه افراغی و ۲۸۸ تاريخنده قضا حالنه قلبی عثمانليلرك همات عاليه‌سندن نشأت ايلمشدر . قونيه ولايتی استيلا ايدن اقوام قديمه‌نك جمله‌سی قره اغاج منطقه‌سنده دخی حكمران اولدقلری ظن اولنيور . مركز قضايه مربوط صالور قريه‌سنك غربنده كائن انوره Enevra نام محلده ظهور ايدن بعض آثار معماريه و مركز قضايه بش كيلو مترو بعيد « سلندی Silendi چفتلكنك زير زمينده موجود بعض تملر و بورالردن چيقمش بعض ستونلر بو

منطقه‌نك اسکی روماليلر مدنيتنه جولانكاه اولديغنی اظهار ايلكده ويلواج قضاسنك حصارلرنده اجرا قلنان حفرياتدن ظهور ايدن مرمر ستونلر وكتابه‌لر بورا‌ده‌كی آثاره شبيه بولنديغی جهتله بورانك قديم روماليلر زماننده حصارلردنی مركز اتخاذ ايتمش برراهبك تحت اداره‌سنده اولديغی آكلاشلمقده‌در. باية حرب ايله تارومار اولديغی آكلاشيلان بو ايكی شهردن بشقه كاندوس قريه‌سنده دخی عين فلاكته اوغرامش معمور بر قصبه‌نك وجودينی احساس ايدن برچوق آثار مشاهده اولنمقده‌دركه بو محلك قديم روماليلره ويا «ليديه» دولتنه نسبت ايدلمكدن زياده كيخسرو حكومتنه وياخود «دارا»يه قدر اولان خلفلرينه اضافتی دها مصيب اولمقله ايران دولت قديمه‌سنك سلطنتی بوندن استدلال ايدلمشدر. بتون ولايت كی بورانكده روماشرق ايمپراطورلرينك اوازهٔ اقبالنه جولانكاه اولديغی محققدر.

قره‌مان

قضاسنك احوال خصوصية تاريخيه‌سی

قره‌مان ؛ پك اسكی بر شهر اولوب اسم قديمی (لارنده) در. الحالة هذه لسان رسميده لارنده ايسمنی ده محافظه ايتمكده ايسه‌ده دولت سلجوقيه‌نك انقراضنده قره‌مانده تشكل وبر خيلی وقت دوام ايدن قره‌مان اوغللری طرفندن مركز اتخاذ اولنديغی جهتله اول زماندنبری بو خاندانك اسميله تسميه اولنمقده‌در. قره‌مانده بدايةً روم قيصرلری وحكمدارلری ومؤخراً آل سلجوق ونهايت دولت سلجوقيه‌نك انقراضندن صوكره قره‌مان اوغللری حكمران اولمشلردی شويله‌كه: اول وقت دياررومه [انطاكيه ، قونيه ، قيصری ، سيواس ، طرسوس ، سلفكه‌در] حكمران اولان قيصر (يوسانوس) نامنده اورتودوقس مذهبنه سالك ومقر سلطنتی قيصری شهری ايدی. بونك (خرقل) اسمنده بر قرنداشی‌ده (لارنده)ده اوتورير ايدی. ديكر برادری‌ده (فصاندون) [بونامده قره‌مانك ايكی ساعت مسافه‌سنده باغلو باغچه‌لك كوزل بر قريه موجوددر وحتی اوراده كليسادن مبدل وآثار عتيقه‌دن معدود كوزل بر جامع شريف واردر] نامنده اولوب قسطنطنيه‌ده اجرای حكومت ايدر ايدی. (يوسانوس) ظلم وسفاهتده پك ايلری كيتمش اولديغی جهتله ديار رومده بو سببدن فتنه و فساد باش كوسترمش و بو جهتله بتون خلق آياقلانه‌رق يوسانوسك محو و هلاكی اسبابنه توسل ايلمش. ايدی يوسانوسك غايت جسيم ومستحكم بر سرايی اولوب اوراده اقامت ايله برابر بعضاً آوجيلق وبعضاً‌ده ذوق وصفا واكلنجه‌لرله امرار حيات ايدر اولديغندن معيتلری وسپاهيلری حكمدارلرينك بو غفلت وسفاهتندن بالاستفاده كوناكون اجرای ظلمه باشلامشلر بو سببه بناءً بركون اهالی بالاجتماع يوسانوسك سراينه هجوم ايله محو و اهلاكنه تشبث ايلمشلر. بو حالی كورن يوسانوس اتباعيله برلكده قرجه‌ياب فرار اولمش ايدی . خلقك بر قسمی سرايی تخريب وبر قسمی‌ده يوسانوسی تعقيبه قويولمشلردی. نهايت « ديوله » ايله « لارنده » اره‌سنده يوسانوسه يتشه‌رك پارچه پارچه هلاك ايلمشلر. بوندن صوكره يوسانوسك اوغلی اليانوس پدری يرينه حكمدار اولمسنی آرزو وطلب ايتمش ايسه‌ده روم خلقی راضی اولميوب سالف الذكر يوسانوسك برادری « خرقلی » حكمدار انتخاب اولنمش اولمسيله خلق ايكی فرقه‌يه انقسام ايلمشلر. برقسمی حكمدارلقدن محروم قالان مذكور اليانوسه عجم شاهی « خسرو » دن استعانه ايلمسنی بيان وتوصيه ايلمشلر ايدی . اليانوس بو توصيه وبيانی قبول ايدرك كندی عونه‌سيله

برلكده مداين شهرينه عزيمت ايتمش « خسرو » اليانوسه التفات ا ايلمش ايدى « اليانوس » پدرينك
صورت قتلنى حكايه ايدرك خسروك مظاهرت ومعاونتنى كمال سوزشله استرحام ايتمش. بونك اوزرينه
« خسرو » ده « شهربزار » اسمنده غايت بهادر اولان عمى زاده‌سنى يوز بيك عسكرله اليانوسه ترفيقاً
ديار رومه سوق واعزام ايلمش ايدى . قوتلى بر اردو ايله اليانوسك كلمكده اولديغى « خرقل » ه خبر
ويرلمش و « خرقل » ده قوه كليه جمع ايله بونلره قارشى چيقمش وطرفين « سيس » صحراسنده تصادف
ايدرك بر جوق محاربات ياپلمش ونتيجه‌ده « خرقل » مغلوب اولمش وعسكرى بوزيله‌رق لارنده‌يه كلمش
اول زمان لارنده شهرى روملرك زير اداره‌سنده اولديغندن خلق خرقلى دشمنك صولتندن
كيزلمشلر بونك اوزرينه شهربزارك معاونتيله اليانوس قيصريه‌يه حكمدار اولمش ارادن بر مدت كذران
اولدقدن صكره قسطنطنيه‌ده بولنان فصاندونك معاونتيله « خرقل » تكرار جمع ايلديكى قوتله شهربزارك
اوزرينه كيتمش واره‌لرنده بر بچوق سنه قدر محاربات دوام ايلمش ايسه‌ده شهربزار ينه غلبه ايدرك
بتون بلاد رومى قبضهٔ اداره‌سنه كچيرمش و « خرقل » تكرار قسطنطنيه‌يه عزيمت ايتمش ايدى .

قسطنطنيه حكمدارى بودفعه اولجه چوق عسكرينك تلفنه بادى اولديغى جهتله خرقله معاونت ايتمامش
« اليانوس » ممالك روميه‌يى ضبط وتسخير ايلمش وحتى حلبه ومصره و بالآخره بيت المقدسه قدر
توسيع ممالك ايدوب ديار عربه‌ده حاكم اولمش ايدى . بو وقوعات تاريخيه هنكامنده ايديكه فخر عالم
صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرى اجراى نبوت ورسالته مباشرت بيورمشلر . بوندن صكره عجم
پادشاهى خسروك شوكتى كوندن كونه زائل اولمغه باشلامش و شهربزارده هر هانكى طرفه عسكر
سوق ايتمش ايسه منهزم ومغلوب اولمش ايدى .

خرقل شو ضعفدن بالاستفاده بر كون قسطنطنيه‌يه واروب برادرى فصاندونى بر چوق يمينلر
ايله تأمين ايليه‌رك عسكرينى جمع ايله ينه سفره مبادرت ايلمش دوغريجه قيصريه‌يه كلوب غافل ايكن
اليانوسى باصوب هلاك ايتمش ايدى . بونك اوزرينه روم ديارينى باشدن باشه ضبط ايله خرقل
ايشته او وقت قرهمان نام ديكر لارنده‌ده تخت قوروب اجراى حكمه باشلامش و بر كون ديوان
ايدوب جمله بكلرينى طوپلايه‌رق « ديوله » ايله « لارنده ») ارالسنده هلاك ايديلن قرنداشى يوسا
نوسك احوالندن بحثله ناصل هلاك ايدلمش اولديغنى صورمش وحاضروندن بيلنلر قصه‌يى حكايه
ايتملريله يوسانوسك هلاك اولديغى يرك كوسترلمسنى تكليف و امر ايتمسى اوزرينه اطرافنده‌كى
اهالى جمع ايديله‌رك اوراده برده كوى تأسيس اولنمش ايدى . غايت مزين معبدلر ياپديروب اطرافنده
اولان بكلرينه نامه‌لر كوندره‌رك بر طاشجى هيكلتراش آرانديرمش و بر مدت صوكره طاش
ايلنده [طاش ايلى ارمناك وسلفكه طرفلريدر] (مرسينا) اسمنده بر طاشجى بولنوب نامه ايله
خرقله كوندريلوب خرقل جمله بكلرينى طوپلايه‌رق يوسانوسك نامى ايچون بر قبر صندوقى ياپديروب
هلاك ايدلديكى يره قويديره‌جغنى و بو قبر صندوقنده يوسانوسك شكليله زمانه عائد بتون احوالنى
رموز ورسم ايله يازديره‌جغنى سويلمش ايدى . حضار جملهٔ معقول كوروب مرسينايى خرقلك يانه
كتورمشلر وخرقل ابتدا مرسينايه يوسانوسك شكلنى تعريف ايدوب صوكره زماننده‌كى احوال

وعاداتنى ايضاح وبيان ايلمش ومرسينا بونلرى يازوب بو رسمده بر صندوقه ياپه بيله‌جكنى بيان ايله
ايكى سنه قدر مهلت آلوب نزدندن انفكاك ايتمش وخرقل بوندن محظوظ اوله‌رق مرسينايه بر چوق
احسانده بولنمش ايدى و مرسينا كيدوب ديوله طاغلرندن بيوك قطعه‌ده يكپاره مرمرطاش كسوب
يوسانوسك هلاك اولديغى يره كتيرتمش بوندن صوكره طاشك اطرافنه درت ديوار چكديروب اوستنى
اورتديره‌رك ايچنه بر حجره ياپديروب تكميل آلات وادواتنى آلوب ايچنه كيرمش يه‌جكى هرهفته
سپاهيلرله خرقل طرفندن كوندريلير ايمش مرسينا بو منوال اوزره صرف مساعى ايليه‌رك صندوقه‌يى
تمام ايكى سنه‌ده اكمال ايدوب محل معينه وضع ايلمش « بو صندوقه‌نك اوچ يوز اون بش واون التى
سنه‌سنده اركى قضاسى داخلنده بولنوب پك چوق مشكلاتله موزهٔ همايونه نقل ايلديكى جمله‌
تدقيقاتندر » كيفيت بيلديرلمسى اوزرينه خرقل جمله بكلرينى آلوب بيوك بر شنلكله صندوقه‌نك
تماشاسنه كيتمشلر وجداً پك محظوظ قالمقله برابر مرسينانك صنعتنه و مهارتنه حيران اولمش وكندى
تصورندن داها منتظم ياپلديغنى درميان ايلمش ايدى . صندوقه اوزرنده‌كى رسملرك وضعيتى وسائره‌سى جمله‌نك
حيرت وتقديرينى مستوجب اولمش زيرا مرسينا صنعتنده هيچ بر قصور ايتمه‌مش وحتى ترسيم اولنان
آتلرك نعللرنده بولنان ميخلرك اوجلرينه وقورد وسائر جنوارلرك ايككى كميكنه وارنجه‌يه دكين
كوسترلمش ايدى . خرقل مرسينايه چوق احسان والعام ايتمكله برابر طرسوس ايله سلفكه شهرلرى
اره‌سنده بر كوى مرسينايه باغشلامشدى كه اوكوى اليوم غايت معمور ومنتظم اولان مرسين شهريدر .
بوقاريده احوالى واسمى كچن شهربزار خرقلك ينه پادشاه اولديغنى ايشيدوب عرب وعجم عسكرينى
جمع ايله لارنده‌يه قريب برمحله كلمش وخرقلده بونك اوزرينه كاينلى ... ان وروم عسكرينى طوپلايوب
قارشى چيقمش و (اركلى) اوواسنده « ايكى طرف عسكرى بولوشه‌رق درت سنه قدر محاربه
اولنمش ايسه‌ده عاقبت شهربزار خرقلى هلاك ومغلوب ايلمش وبتون ديار رومى قتلعام ايتمش ايدى .
كافهٔ سلاطينى تار ومار ايليوب قونيه ، لارنده ، اقسراى باشدن باشه دوچار خسار اولمش ايدى .
يونانيلردن بو تخريباتدن قورتيلانلردن بر قسمى ديوله طرفلرنده بولنان [اوريز] « اوريز اركلى
جوارنده‌در مغاره و سائر آثار عتيقه‌سى شايان حيرتدر » طاغلرينه و بر قسمى‌ده لارنده جوارنده
اولان الاطاغك صارپ موقعلرينه مغاره‌لر قازه‌رق صوقولمشلر [الاطاغ ناحيه‌سى بو قبيل آثار عتيقه
ومغاره‌لرى شاملدر] الاطاغده بولنان يونانيلر بريره طوپلانوب غايت صارپ برطاغك ديبنه بيوك
برشهر وقلعه‌لر ومغاره‌لر بنا ايتمشلركه اوشهرك اسمنه (آتنا) اطلاق اولنمش [بو آتنا شهرينك اليوم
بيوك برخرابه‌سى موجود اولوب مغاره‌لريله معبدلرى حيرت افزادر اليوم قرهمانه ملحق الاطاغ
ناحيه‌سنك يانجى ديمكله معروف برقريه‌سنك جوارنده‌در] بوندن صوكره عجم ديارنده برجوق سورش
ظهور ايتمسيله ملك شاه اسمنده بر پادشاه جمله قبيله‌سيله برابر ٤٣٣٠ تاريخنده ديار رومه كله‌رك هرطرفك
خراب وخالى اولديغنى كورمش واقسراى خرابه‌سنى بكنوب معمور ايدرك اوراده مكان طوتمش ايدى
چونكه اول اثناده قونيه اقسراى لارنده وجوارلرى بتون خراب برحالده ايدى ملك شاه اقسرايده
خيلى مدت قالوب بعده سياحته چيقارق بر كون يولى لارنده شهرينه تصادف ايتمش بو شهرك

غایت عظیم بر خرابه‌یه مالك اولدیغنی کورمشدی . و بوراسنك شایان تماشا خرابه‌یه مالکیتی جهتیله اعمارینی معیتنه امر ایله‌مش و بونك اوزرینه لارنده شهری اعمار ایدلمش اون اوچ سنه قدر حکمران اولدقدن صکره ملك شاه وفات ایتمش بونك اوزرینه اوغلی عبداه یرینه حکمدار اولمش ایدی . بوده یکرمی یدی سنه حکم سوردکدنصکره اودخی وفات ایدوب یرینه نظام شاه اسمنده براوغلی قالوب اوحکمداراولمش، بوذات طاش‌ایانی اوریز ودیوله طرفلرینی برچوق‌جنك وجدالدن صکره الد، ایتمکله برابر غزا مالندن اول‌زمان لارنده‌یه برجامع‌شریف بنا ایتدیرمش‌ایدی.

برکون نظام شاه دیوان ایدوب اوطوررکن بکارندن بعضیسی قونیه خرابه‌سنی ذکرایدوب نظام شاهه معمور ایتمسنی‌سویلمشلر . نظام شاه دخی بیانات واقعه‌یی معیب کوره‌رك قونیه‌یه کیدرك عظیم ومهم برولایت اولدیغنی کورمش واوراسنی‌ده اعمار ایتمشدی . بوصورتله نظام شاه کاه لارنده‌ده کاه قونیه‌ده اقامت ایدرایدی . بواثناده ایکن «بلخ» دیارندن آل سلجوقیدن «طغرل» شاه عجم دیارینك فتنه وشورشندن باش قورتاروب نظام شاهه کله‌رك لارنده‌ده ملاقی اولمش نظام شاه مومی‌الیه طغرله اقسرایی بخش ایده‌رك طغرل اوراسنی وطن اتخاذ ایتمش ایدی . طغرلك قلنج‌آرسلان اسمنده بهادر برده‌اوغلی واردی . نظام شاه قلنج آرسلانی بکنه‌رك قیزینی مومی‌الیهه ویره‌رك اوغل ایتمشدی . چونکه نظام شاهك اوغلی یوق ایدی .

نظام شاه قرق‌بش سنه قدر حکمران اولدقدنصکره وفات ایدوب قلنج‌آرسلان یرینه پادشاه اولمش‌ایدی . [قلنج آرسلانك آقسرای جوارنده پك‌چوق آثاری وارمش حتی سلطانخانی نامیله مشهور اولان غایت مصنع خان مومی‌الیهك آثارندندر والیوم مذکور خانه اضافتله اوراده آقسرایه مربوط برقریه موجوددر .] قلنج آرسلان آقسرایده خیلی مدت اجرای حکومت ایلدکدنصکره قونیه‌یه کاوب یکرمی سنه قدر قونیه‌ده‌ده حکمران‌اولمش، اول زمان (اسکندرون) (پیاس) (انطالیه) فرنکلر الندە بولنمسیله‌التمش بیك فرنك عسکری اسکندرون ده ظهورایدوب قونیه‌یه قدر بتون ممالکی ضبط و یغما ایده‌رك پك جوق اسلام شهرلرینی و کویلرینی یاقوب قتل عام ایتمشلرایدی . اوصره‌ده قلنج آرسلان‌ده لارنده‌ده بولنوب عسکر جمع ایتمش وفرنکلر قونیه‌یی یغمادن صکره آقسرای اوزرینه هجوم وسفر ایتملریله قلنج آرسلان بونلرك اردنجه آقسرایه واروب کمال شدتله جنکه باشلارسه‌ده نهایت قلنج آرسلان مغلوب وشهید دوشمش ایدی . قلنج آرسلانك کیخسرو اسمنده نظام شاهك قیزندن متولد براوغلی اولوب لارنده‌ده اوطوریرد . کیخسرو وقوعاتدن خبردار اوله‌رق درحال عسکریله آقسرای اوزرینه عزیمت ایلمش واول وقته قدر فرنکلر آقسرایی یغما واهالیسنی قتل عام ایدرلرسه‌ده کیخسرو نهایت یتشه‌رك بالجمله فرنك عسکرلرینی قلنجدن کچیرمکه موفق اوله‌رق لارنده‌یه عودت ایلمش. بومحاربه‌ده الده ایتدیکی مال‌غنائم‌ایله‌لارنده‌نك اطرافنه محکم برقلعه بنا ایتدیرمش ایدی «کیخسرو» ده اوتوز اوچ سنه قدر حکمران اوله‌رق بتون الکاسنده بولنان خرستیان لشکرینی دفعه موفق اولمش ایدی .

کیخسروك وفاتندن صوکره یرینه «کیغباد» حکمدار اولدی . اوده التمش بر سنه اجرای

سلطنت ایتدکدنصکره یرینه اوغلی «سلطان علاءالدین» پادشاه اولدی. سلطان علاءالدین یکرمی‌التی‌سنه قدر حکمران اولوب آل سلجوقیه‌نك سلطنتی کندیسنده منقطع اولمش وبوندن صوکره حکمدارلق قرەمان اوغللرینه کچمش ایدی . شویله‌که :

(مذکور قرەمان دولتنك مؤسسی اولان (قرەمان)ك پدری (نورالدین صوفی) [مومی‌الیه موط قضاسی مضافاتندن (بالکزجه باغ) قریه‌سی جوارنده‌کی یایلاده مدفون اولوب تربه وجامعی‌وارایمش] ارمنیدن دونمه برشیخ اولوب آماسیه‌ده طریقتی اکتساب جاه ودولته وسیله اتخاذ ایدن مشایخدن بابا الیاسك مریدی اولمش ؛ وبونك قتلندن صوکره طریقتی نشر وترویج ایتمکی وظیفه اتخاذ ایدرك قونیه‌یه ورودله مریدلرینی چوغالتمغه باشلامش ایدی . حتی ملوك سلجوقیه‌دن سلطنت سورمکده اولان علاءالدین ثانی دخی نورالدین صوفی‌یه اعتقاد تام ایله معتقد اولوب اوغلی قرەمانه همشیره‌سنی تزویج ایله میراخورلق خدمتنه نصب ایتمشدی .

نورالدین صوفی بووجهله‌اوغلنك استقبالنی تأمین ایتدکدنصکره سلفکه جوارلرینه‌چکیلوب روم ایمپراطورلرینك ضبطنده‌بولنان بواسکه‌نك محافظیله مناسبات دوستانه پیدا ایدرك حیله ایله قلعه‌یی ضبط ایتمش و علاءالدین بونك محافظلغنی اوغلی قرەمانه توجیه ومتعاقباً لارنده قصبه‌سنی واوجوارلری دخی علاوه ایتمش ایدی .

قرەمان ارمناکی دخی ضبطله لارنده‌یی مرکز حکومت اتخاذ وکندی اسمیله تسمیه ایدرك بر حکومت قورمشیدی . علاءالدین غازان خانك عسکری النه اسیردوشدیکنده قرەمان قریمده وفات ایتمش اولان سلاجقهٔ رومدن عزالدینك اوغلی اولدیغنی ادعا ایلدیکی (جمری) اسمنده مجهول الاحوال برشخصی قونیه تختنه اجلاس ایتمك بهانه‌سیله شهر مذکوری ضبط ایتمش ایسه‌ده مغول حکمداری طرفندن علاءالدینك اوغلی «غیاث‌الدین» اجلاس ایتمك اوزره شمس‌الدین جوینی عسکرله اعزام اولنه‌رق واقع اولان محاربه‌ده «قرەمان» وملتزمی اولان (جمری) قتل اولنمش وقرەمانك محمود اسمنده هنوز ینیشمکده براوغلی‌ندن باشقه کیمسه‌سی قالمامش‌ایدی . دولت سلجوقیه‌نك بسبتون انقراضنده قرەمان اوغلی محمود سن بلوغه واصل اولمغله بدرالدین عنوانیله ارمناکده تأسیس حکومت ایتمش ووفاتنده «یخشی» بك و «سلیمان» بك اسملریله ایکی اوغل براقمشدر . وارث ملك قرەمان اولان یخشی بکك زمانی دخی سکونتله کچوب بونك اوغلی وخلفی اولان علاءالدین دولت عثمانیه‌نك کیتدکجه توسیع ممالك وتکثیر شان وشوکت ایتدیکنه نظر حسد ورقابتله باقه‌رق خداوندکار غازی‌یه آناطولیده برطاقم مشکلات چیقارمغه وبعض تورکان وتاتار عشیرتلرینی عصیانه تشویق ایتمکه باشلامش ایسه‌ده پادشاه مشارالیهك بومشکلاتك کافه‌سنه غلبه چالدیغنی کورنجه مدارایه مجبور اولوب پادشاهك کریمه‌سی نفیسه سلطانی [مشارالیهانك الحالة هذه قرەمان قصبه‌سنك عالیشاهانه محله‌سنده غایت مصنع وآثار عتیقه‌دن معدود برمدرسه‌سی واردر وکندوسی‌ده اومدرسه‌ده مدفوندر . بومدرسه‌نك قپوسی‌غایت مصنع اولدیغی جهتله پك‌چوق اجانب طرفندن احیاناً زیارت اولنمشدر] تزوجله مصاهرت شرفنه دخی نائل اولمش ایدی . انجق ینه فرصت انتظارنده بولنوب ٦٨٧ تاریخنده وزیر خیرالدین‌پاشانك

وفاتیله یرینه کچن اوغلی علی پاشانك کنجلك وتجربه‌سزلکندن وپادشاهك روم ایلنده مشغولیتندن استفاده ایتمکی فرصت اتخاذ ایله طورغود ، وارسق ، بایبورد و سائر عشائری آیاقلاندیره‌رق اعلان حرب ایتمشیدی . سلطان مراد حضرتلری همان روم‌ایلی بکلربکیسی تیمورطاش پاشایی عساکر کافیه ایله مقابله‌یه مأمور ایدوب کندیلری دخی بالذات کوتاهیه‌یه عزیمت ایتمش واوصره‌ده مصر سلطانی برطاقم هدایا ایله سفرای مخصوصه اعزام ایدرك پادشاهك محبت واتفاقنی آرزو ایتمکله علاءالدین بك ایکی آتش آره‌سنده قالمقدن قورقوب همان ابراز ندامتله صلح طلبنه شتاب ایتمش ایسه‌ده صدراعظم علی پاشا بوتکلیفی رد ایله محاربه‌یه باشلامش وعلاءالدین ایلك محاربه‌ده مغلوب اولوب تیمورطاشك اوکندن فرار ایتمکله قونیه قلعه‌سنه قپانوب مصالحه‌نك استرحامی ایچون زوجه‌سی نفیسه سلطانی پدربزرکوارلری نزدینه کوندرمش وپادشاه مجرد کریمه‌سنك خاطری ایچون مطلوبنی اصعاف بیورمش ایدی. علاءالدین بو وجهله نائل اولدیغی مصالحه‌نك قیمتنی بیلمیه‌رك یلدیرم سلطان بایزید خان زمانده یکیدن نقض [illegible] اوزینه سفر همایون وقوعبولوب قونیه و نیکده و آقسرای جهتلری فتح وادارەلری تیمور طاش پاشایه احاله اولنه‌رق قرەمان اوغلی علاءالدین لارنده‌یه چکلمش ووآقع اولان دخالت واسترحامی اوزرینه لارنده وطاش ایلی «ارمناك» جهتی کندینه ترك اولنمشدر . چوق کچمه‌دن یکیدن نقض عهدله تیمور طاش پاشایی طوتوب حبس ایدرك قونیه‌یی ضبط ایتمش و پادشاهك غضبنی جلب ایتدیکنی اکلانجه نادم اولوب پاشای مشارالیهی تخلیه ایدرك انواع اکرامله وکندی ایلچیسنه ترفیقاً استعفای قصور ایچون نزد پادشاهی‌یه کوندرمش ایسه‌ده ارتق بودفعه سوزینه اعتماد اولنمیوب اوغلی محمد بك ایله برابر اسیر.طوتیله‌رق بروسه‌یه سوق اولنمش و اوغلی حبس اولنوب کندیسی تیمور طاش پاشایه تسلیم اولنمغله بونك طرفندن اخذثار مقامنده قتل اولنمشدر . بو وجهله قرەمان اوغللری حکومتنه ختام ویریله‌رك قرەمان ایلی ضمیمهٔ ممالك عثمانیه اولمش ایکن تیمورلنك بروسه‌یه مستولی اولدقده مرقوم محمد بکی حبسدن اخراجله قونیه حکومتنه اعاده ایتمشدی . فترت زماننده شهزادهلر بیننده وقوعبولان منازعاته مومی‌الیه محمد بکك دخی بعض مرتبه مداخله‌سی اولمش ایدی . امر سلطنت چلبی سلطان محمد خانده تقرر ایتدیکنده ۸۱٤ تاریخنده قرەمان اوغلیله محاربه وقوعبولوب مومی‌الیه محمد بك عثمانلی عسکری النه اسیر دوشمش وبر دها نقض عهد ایتمه‌مك شرطیله سبیلی تخلیه اولنمشدی . بعده برادری علی بك مصر سلطاننه التجا ایدرك اورادن آلدیغی عسکرله برادری اوزرینه کلمش واو صره‌ده محمد بك ذوالقدریه ده ناصرالدین طرفندن طوتیله‌رق مصره سوق اولنمغله اوراده موقوف قالوب برادری علی بك مصر حکومتنك حمایه‌سیله قرەمان ایلنده حکم سورمکه باشلامش ایدی . امیر ططر مصر تختنه کچنجه محمد بکی حبسدن چیقاروب قرەمان حکومتنه اعاده ایتمش ایدی .

سلطان مراد ثانی حضرتلری روم ایلنده مشغول ایکن محمد بك انطالیه‌یی محاصره ایدوب محافظی بولنان حمزه بکك قلعه‌دن آتدیغی منجنیق مرمیاتنك اصابتیله تلف اولمشدر . اوغلی ابراهیم بك اسلافی کبی ذه اطاعت وانقیاد وکاه عصیان اوزره اولوب سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینك

همشیره‌سنی تزوجله مصاهرت پادشاهی شرفنه دخی نائل اولمشیدی ، انجق قونیه ، آقشهر ، نیکده جهتلری چوقدن ممالك عثمانیه عدادینه داخل اولوب قرەمان اوغللرینك اسکیدن حمید ایلنه اولان تسلطلری انطالیه‌جهتنه دونمش وفرصت بولدقچه اوطرفه تجاوزه باشلامشلردی . ابراهیم بکك همشیرهٔ مراد خانیدن التی اوغلی اولدیغی حالده برجاریه‌دن متولد اولان دیکر اوغلی اسحق بکی ولیعهد اتخاذ ایتمش اولمغله ۸۵۹ تاریخنده وقوع وفاتنده مومی الیه اسحق‌بك خلفی اولنجه برادرلری دربار سلطان محمد خانی‌یه التجا ایتدکلرندن بونلرك بیوکی اولان احمد بك عثمانلی عسکریله کیدوب واقع اولان محاربه‌ده اسحق بك مغلوباً بغداده فرار ایتمکله احمد بك امیر قرەمان اولمش وبر مدت صوکره بودخی وادیٔ عصیانه سلوك ایله غضب پادشاهی‌یه دوچار اولدیغندن ۸۷۱ده رفع اولنه‌رق قرەمان ایلی قطعیاً ممالك عثمانیه‌یه الحاق ووالیلکی شهزاده مصطفایه احاله اولنمش ایدی ـ آل قرەمان دولتی ۷۰۰ تاریخندن ۸۷۱ تاریخنه‌دك ۱۷۱ سنه دوام ایتمش و ۷۰۰ دن ۸۰٤ تاریخنه قدر قرەمان بن نورالدین صوفی ومحمود بك بن قره مان ویخشی بك بن محمود وعلاء الدین بن یخشی و ۸۰٤ دن ۸۱۹ تاریخنه قدر محمود بك بن علاء الدین و ۸۱۹ دن ۸۵۹ تاریخنه قدر ابراهیم بك بن محمد و ۸۵۹ دن ۸۶۰ تاریخنه قدراسحق بك بن ابراهیم و ۸۶۰ دن ۸۷۱ تاریخنه قدر احمد بك بن ابراهیم نامنده سکز کشی حکم سورمشلردر . قرەمان ایلی قونیه ، نیکده وایچ ایل سنجاقلرندن عبارت اولوب بو خطه دولت سلجوقیه‌نك انقراضنده کسب استقلال ایله او اراده حکومت سوره‌ن قرەمان‌اوغللری خاندانك اسمیله مسمادر . حکومت مذکوره‌نك ابتدای تشکلنده لارنده قصبه‌سی مرکزی ایدی . «قره مان اوغللرندن ابراهیم بك ایله اوغلی انشا ایتدیردکاری عمارت وجامع‌قربنده مدفوندرلر . »

قرەمان ملحقاتندن الاطاغ ناحیه‌سنك بعض وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولدیغی بوقاریده‌کی ایضاحاتدن استدلال ایدلمکله بروجه زیر بسط وتمهید کیفیته ابتدار اولنمشدر شویله که :

الیوم مشهود اولان بعض آثار متروکه‌یه نظراً مذکور الاطاغ ناحیه‌سنك روماليلره مقر اولدیغی وکحی بر آزالق هرشیدن آزاده قاله‌رق ایکی عصر قدر خالیة الحالی قالدیغی مناظر عمومیه‌سیله وآثار باقیه استدلال اتندر. آلاطاغ پراکنده اوله‌رق حوف نتیجه‌سیله شورادن بورادن طوپلانان بر قسم یونانیلره دخی ماجا اولمش ایسه‌ده یلدیرم بایزید خانك قرەمان اوغللری اوزرینه یکرمی یدی دفعه ایتدیکی سفر میانده بونلرده تاب آور مقاومت اوله‌میه‌رق تپه‌لنمش وتارومار ایدلمشدر . حتی خاقان مشارالیهك قرەمان اوغللری اوزرینه وقوعبولان کرەنج سفری « بکشهری » جوارله «ارنکولو» طاغندن بالمرور الاطاغه اوغرادیغندن کذرکاهنده بغتةً تصادف ایتدیکی «الیوم بین‌الناس اسمی « آتینی » [آتنه] تعبیر اولنان و هنوز خرابه‌سی یغجی قریه‌سی جوارنده بولنان مشهور یونانی شهریله کذا خرابه‌سی «قوزوران» قریه‌سی جوارنده بولنان «باراوس» شهرینی احراق وغارلرینی بعدالتخریب تنکیلات اجرا ایلدیکی روایات صحیحه ایله ثابت ودلائل و آثارموجوده ایله مؤیددر .

الاطاغ اول وقت کاملاً اورمانله محاط ومستتر اولوب ولو عادی اولسون کاوب کچه‌جك معین بر

[illegible] اولدیغی کبی اورایه اوغراق ویرنلرده بولنمادیغی وانجق برنجی دفعه قرەمان اوغللرینڭ عسکری « ارمناك » جهتنه چکدیکی وایکنجی سفرده بایزید خانڭ عسکری قرەمان اوستنه ایندیکی اکلاشلمقدەدر . قرەمان اوغللرینڭ عسکری ارمنا که کیتمکده ایکن اثنای راهده قیشه طوتیلەرق الیوم « قزیلجه بل » دیمکله معروف اولان محلده یوز اللی کشی ایله تلف اولان علمدار « حسین » اغانڭ قبری الحالة هذه اورادەدر ، بناءً علیه الاطاغڭ اول وقت موجود اولان درەبکلرینڭ ظلم واعتسافندن قاچان بر طاقم اقوامه ملجأ اولدیغی آثار موجودەیه نظراً اکلاشلمقدەدر .

بر ارالق الاطاغ مضافاتندن اولان دولکارلر قریەسنده « اغالر » نامیله میدانه کلان برقاچ متغلبه باشلرینه طوپلادقلری واول وقت کندی تعبیرلرنجه اسمنه « سکمن » دیدکلری درت بشیوز جاقاقلی ایله اجرای نفوذه باشلایەرق الاطاغڭ آلت باشندن اوست باشنه قدر موجود نه قدر منبت مزارع وارسه جملەسنی ضبط ایله اهالینڭ ثمرهٔ سعیلرینی آرپەلق اتخاذ ایتدکلری جملهٔ روایاتدندر. اغالر نامیله میدانه [illegible] تدریجاً [illegible] قدر بالغ اولمغله [illegible] مناعت موقعیەلریله سلطان محمود خان اول دورینڭ قارغشەلق کونلرندن بالاستفاده آزیلانەرق تخریب و قتل نفوسه جرأت ایله الیوم آثاری موجود بر آلتنده یعنی تحت الجبل حفر ایتدیردکلری زندانلرنده بك چوق معصومینی اتلاف ایتمش اولدقلری هنوز غار مذکورده بولنان عظام متراکمەدن مستبان اولمقدەدر . مذکور بر التی مغارەلرنده « طومروق » تعبیر اولنان وایکیسی یکدیکرینه موازی وباش [illegible] کیرشدن معمول اشکنجه آلتی یقین وقتاره قدر کورینور ایدیکی [illegible] مسموعاتدندر . بعض سالخوردەلرڭ بیاننه کورە اول وقت بو اغالره جانب حکومتدن « [illegible] » تعبیر اولنان قرمزی چوخەدن بر جبه اعطاسیله بعدالتطمین نامحدود اولەرق ویرکی وعسکر طلب اولنور ایمش. سلطان محمود دورینڭ نهایتلرنده سلحدار محمد پاشانڭ قوردیغی بر پلان نتیجەسیله اناطولیده بولنان بالجمله درەبکاری بر بهانه ایله یکدیکرینی مسابقه ایدرجەسنه اتلافه کیرشدکلری بر ارەلق « قاضی پاشالر » بوزقیر وجوهندن بریله الاطاغ اغالری اوزرینه تسلیط اولنمش وهر ایکی طرف جاقاقلی « سکمن » لرینی بالاستصحاب حالا بوزقیرڭ « ارمودلی » تعبیر اولنان قریەسی جوارنده جداله کیریشەرك بونلردن دولکارلر اغالرڭ دوچار انهزام اولملرینه بناءً بالتعقیب خانمانلرینه تعرضله کاشانەلری حرق وتخریب ومذکور قسمی کاملاً قتل وتخریب اولنمشلردرکه الیوم کاشانه وکویلرینڭ خرابەسی موجوددر .

قوچ حصار

احوال خصوصیهٔ تاریخیەسی

مرکزله قریەلرڭ تاریخ تأسیسلرینه، نام قدیملرینه ، اسملرینڭ وجه تسمیەسنه دائر معلومات الده ایدیله‌مه‌مش ایسەده ملوك امویەدن هشام ابن عبدالملك زماننده اناطولی‌یی تسخیر و استانبولی محاصره ایتمش وبین الناس سید بطال غازی دیه شهرت بولمش اولان امرای اسلامیەدن سید حسین البطال طرفندن ضمیمهٔ ممالك اسلامیه ایدلدیکنه واهالیسی او زمان شرف اسلامله مشرف اولدیغنه دائر عمومیلشمش بر قناعت وروایت واردر . بوندن باشقه وقایع تاریخیەیه دائر روایات ومعلومات یوقدر .

نیکده

قضاسنڭ احوال خصوصیهٔ تاریخیەسی

نیکده قضاسی داخلنده موجود قصبه و نواحی مراکزینڭ و قرانڭ محلنجه تاریخلری حقنده مع التأسف معلومات مفقوددر.

نیکدەنڭ تاریخ تأسیسی حقنده صریح بر روایت یوقدر .

نیکدەنڭ نام قدیمی قاموس عربی (نیکتا) اولەرق المقدەدر. عین قاموس بقراط حاکمڭ مقری اولدیغنی بیلدیرمکده ایسەده مشهور بقراطڭ قاموس اعلامدەکی ترجمهٔ حالنده بویله بر شی کورلمەمشدر . یالکز بوراجه علی روایة شیمدی نیم خراب اولدیغی حالده بالتعمیر حبسخانه اتخاذ اولنان قلعەنڭ غرب طرفنده دیوان ارەسنده [بلدة طیبة بنأها بقراط] دیه بر کتابه اولدیغی حالده قلعەنڭ بوندن اوتوز بش سنه اول هدمی اثناسنده مذکور طاشڭ غائب اولدیغی مرویدر . قلعه ایله برابر شهر قدیمڭ صوری اوزرنده بولنان یدی عدد بورج دخی هدم ایدلمشدر . صاغلاماً اولدیغی حالده

او زمان متصرف وكالتنده بولنان محاسبه‌جی منير افندی تهلكه‌لی اولديغنی بيانله هدمه سبب اولمشدر. اسلاملره ايلك كچمه‌سی صلحاً اولديغی مرويدر. بالآخره قرءمان اوغللرينه موسم صيفده مقر اولمسی حسبيله عثمانليلر طرفندن قلعه دوكولمش و عثمانليلرك اردوكاهی قلعه‌يه جاريك ساعت مسافه‌ده تپه ويرانك شهيدلر محله‌سنده اخذ موقع ايتمش اولديغی مروی بولنمشدر.

اليوم شهيدلر محله‌سنده بر چوق شهدا قبری اولوب اخی يوسف دنيلان زيارتكاه بوراده‌در. اخيراً ايرانيلر (نيكتا) اسمنی نيكده‌يه تحويل ايلمشلردر. (نيك ـ ده) ايی كوی، ايی مملكت ديمك اولديغی معلومدر بالآخره نيكده اوله‌رق سويلنمكه باشلانمشدر.

قضا داخلنده مهم اوله‌رق وقايع تاريخيه جريان ايلديكی بيلنه‌مه‌مكده ايسه‌ده تاريخ عثمانی‌يه نظراً مشهور اباظه محمد پاشا بروسه‌دن عودتنده نيكده‌ده قيشلامش وكذا نيكده جوارنده مغلوب اوله‌رق عائله‌سی نيكده قلعه‌سنده اسير اولنمشدر. بالآخره ايكنجی دفعه اوله‌رق اباظه پاشا نيكده‌يه ينه كلمش قونيه واليسی سفر پاشايی مغلوب ايدرك نيكده قلعه‌سی برجلرندن برنده صلباً اعدام ايتمشدر. بر ناحيه مركزی اولوب اليوم يحياليده تربه‌سی بولنان وافشار عشيرتی بكی اولان يحيی غازی بك طرفندن فتح اولنديغی مرويدر. نه‌دن كلديكی وحيات ماضيسی حقنده بشقه بر روايت يوقدر يحيالی دره‌سنك ايچنده اوچ عدد قلعه وار ايمش فقط تاريخ انشالری وساره‌سی حقنده معلومات يوقدر. مركز قضاسی داخلنده باشقه‌جه وقايع تاريخيه‌يه جلوه‌كاه اولمش محل يوقدر.

ياواج

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سی

قضانك صورت ضبطنه دائر بر معلومات صحيحه يوغيسه‌ده نام قديمی انطا كه روايت اولنمقده ويلواج نامنك وجه تسميه‌سی خصوصنده بر معلوماته تصادف اولنه‌مامشدر. قضانك غرب جهتنده اولوبورلو قضاسی حدودينه سكز ومركزينه اون درت وقره اغاج قضاسی حدودينه درت مركزينه التی آقشهر قضاسی حدودينه اوچ ومركزينه التی وبولوادين قضاسی حدودينه بش مركزينه طقوز وقره حصار حدودينه سكز مركزينه اون سكز ساعت بعد مسافه‌لری واردر.

قونيه

مركز قضاسنك احوال جويه‌سی

ترصدات جويه ايله بر محلك احوال اقليميه‌سی حقنده صحيح وقطعی معلومات آله‌بيلمك ايچون ترصداتك بر دورهٔ قمريهٔ تامه مدتی اولان اوتوز اوچ سنه‌لك برزمانه محتاج اوله‌جغی تجارب وتدقيقات فنيه ايله ثابت اولمش برحقيقتدر. بونك ايچون بويله دواملی بر ترصدات ياپلميه‌رق و پك آز برزمان ظرفنده ضبط ايدلمش ترصدات هوائيه اوزرينه سرد مطالعه ايتمك انجق اوزمانك خلاصه‌سی اوله‌جغی وبناءً عليه حقيقی وقطعی اوله‌ميه‌جغی طبيعيدر.

قونيه قضاسنك احوال جويه‌سنه مخصوص اولمق اوزره بروجه زير عرض ايديلان معلومات صوك ايكی سنه ظرفنده ياپيله بيلان ترصدات جويه اوزرينه مستنددر.

حرارت هوائيه‌نك برمحلك تغيرات اقليميه‌سنك اك بيوك مؤثری، عاملی درجهٔ حرارت اولديغنه وقونيه‌نك حرارت وسطيهٔ سنويه‌سی ١١,٩٥+ آكلاشلمش اولمسنه نظراً قونيه اقليمنك اقاليم معتدله بارده ميانه‌سنه داخل اوله‌جغی تظاهر ايدر. يازين اك صيجاق موسم اولان شهر تموزده حرارت هوائيه اعظمی اوله‌رق ٣٥+° يه قدر ترفع ايتديكی كبی اك صغوق موسم اولان كانون ثانی آينده دخی ٢٨-° يه تنزل ايتديكی واقعدر.

چيك، سيس وقيراغی تأثيری — مزروعات اوزرينه بر سوء تأثير اجرا ايدن قيراغی حادثه‌سی ايلك وصوك بهارده درجهٔ حرارتك كوندوزلری يوكسك بردرجه‌ده ايكن طلوع شمسدن مقدم اصغری درجهٔ حرارتك صفر ويا دها آشاغی تنزل ايتمسيله حصوله كلديكی كبی پك چوق دفعه‌لر چيك وآره صره سيس حادثه‌لری اكسيك اولماز. چيك وسيس حد ذاتنده مزروعات واشجاره بر كونا سوء تأثير اجرا ايلمزسه‌ده بونلرك حصولنی متعاقب وبغتةً ياقيجی بر كونش چيقديغنده بونك شعاعات شديده‌سی چيك ويا سيس ايله مستور اولان اقسام نباتيه اوزرينه توجه ايلديكنده بونلرك سرعتله بخاره منقلب اولمسی نتيجه‌سی اوله‌رق اقسام نباتيه‌ده اهميتلی بر تنزل حرارت پيدا اولديغندن ايشته بوسببدن نباتات متأثر اولور.

ياغمور، قار — قونيه قضاسنه ٣٢٨ سنه‌سی ظرفنده ٢٦٣ مليمترو و ٣٢٩ سنه‌سنده ١٧٩

ملیمترو یاغمور نزول ایتمشدرکه بر مترو مربعی سطح اوزرینه ۲۶۳ ، ۱۷۹ دهسیمترو مکعب یعنی کیلو صو نزول ایتمش دیمکدر اك زیاده یاغمور دوشن زمان نیسان و تشرین ثانی آیلری اولوب نیسانده ۵۳ وتشرین ثانیده — ملیمترو ارتفاعنده یاغمور دوشمشدر. نزول ایدن قارك بعض سنهلرده ایکی مترودن فضله ثخن پیدا ایتدیکی واقعدر .

بارومترو ، میزان الهوا ، مشاهداتی — قونیه سطح بحردن ۱۰۲۸ مترو مرتفع اولدیغی حالده بارومترهنك بالجمله اشعاراتی سطح بحره ارجاع ایلك صورتیله قید واشارت ایدلدیکنه نظراً ایلك بهارده تضییق نسبی وسطیٔ بالنسبه ۷۵۲ ملیمترو اولوب حالبوکه یازین وسطی ۷۵۵ و ایلولدن اعتباراً وسطی ۷۶۲ درجهیی تجاوز ایتدیکی کورولمشدر. ایلك بهارده بارومترو ، ۷۵۰-۷۵۲ ، ملیمترویه تنزل ایتدیکی زمان یکرمی درت ساعت صکره یاغمور یاغهجغنی کوستردیکی و۷۴۲ ملیمترویه ایندیکی زمان دخی اولدقجه شدتلی لدوس ظهور ایدهجکنی کوسترمشدر. محصولات ارضیهدن مبذولاً ینشمش ومواد غذائیهسی یوکسك درجه اولان قوندولی نامیله مشهور سرت بغدای بولندیغی کبی لذت ونفاستی ایله شهرت بولمش قایصی وشکر آرمودی دخی فضله اولهرق ینشمکده وبونلرك قوروسی و حتی رچل وشکرلهلری یاپلقدهدر .

ارکوب

قضاسنك احوال جویهسی

قضا ؛ قزیل ایرماق ساحل وسطح ماثلنده بولنان برایکی قریهدن ماعدا عمومیتله جیادت آب وهوایه مالکدر. مشهور برتفرج محلی بوقصهده قصبه واکثر قرایی محیط اولان باغ وبغچهلر ویرپر نبعان ایدن صولرك تشکیل ایتدیکی مناظر شایان تذکاردر. اکثریتله شرق وشمال روزکارلری بعضاًده لدوس اسر. ایلك بهارده نیساندن مایس نهایتنه قدر، صوك بهارده ایلول ظرفنده یاغمور مبذولاً یاغار. بش سانتیمترهدن اوتوز سانتیمترهیه قدر ـ تعبیر محلی وجهله ـ درت پارمقدن ایکی قاریشه قدر نفوذ ایدر. درت پارمق نفوذ ایدن یاغموره بر صبانلق تسمیه ایدیلور . مایسده طولو دوشمسی کثیر الوقوع اولوب باغ ومیوهلرده تخریبات ایلهدیکی نادر دکلدر . بعض سنهلر ایلك بهار لطیف وکونشلی اولور . اغاچلر وکفندن اول چیچك آچار . فقط نیسان نهایتلرنده ظهور ایدن شدتلی بر صغوق چیچکلری طوکدرر . اوسنه میوهلر کاملاً محو اولور . یاز موسمی عمومیتله قوراقلق و صیجاق اولوب شرق شمالی روزکارلری حرارتی تعدیل ایدر . قیشین یاغان قارلر ۲۰-۸۰ سانتیمتره قالینلق پیدا ایدر . ومارته قدر اطراف قارله مستور بولنور . درجهٔ حرارت قیشین تحت الصفر - ۲۴ سانتیغراد درجهیه قدر دوشر یازین کولکهده + ۲۵ چیقار .

ایلك بهار نیسان اوائلنده باشلار ایکی آی دوام ایدر . یاز؛ حزیراندن آغستوس اواسطنه قدر ایکی بچق آیدر. کوز؛ تشرین اول بدایتنه قدر ایکی بچق آی ممتد اولور. قیش؛ مواسم سائرهیه نظراً امتدادلی اولوب تشرین اولدن مارت نهایتنه قدر آلتی آی دوام ایدر .

هوالر مساعد اولدیغی تقدیرده کوزلك تخملر ؛ ایلولدن تشرین اول اواسطنه ، یازلق تخملر ؛ شباط ابتداسندن مارت اوائلنه قدر اکیلیر . فاصولیه ، نخود ، مرجمك کبی نباتات مارتدن مایس قدر دیکیلیر .

آقسکی

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب وهواسی لطیفدر . قضاده آب وهواسی لطیف اولان کوك تپه وجیمی وقیو وزمید یایلالری اولوب کوك تپه جهتسنه فائقدر . بورایه کثرتله شرق شمالیدن اسن روزکار طوپراغك رطوبتنی آله‌رق محصولاته ایقاع خسارایدیور وعلی‌الاکثر محصولك ادراك ایده‌جکی صره‌ده اسیور قضایه نزول ایدن برف علائیه حدودندن وجنوب جهتندن بش پارمق تخنندن باشلایه‌رق شمال اولان بکشهری وسیدی شهری حدودینه قدر امتداد ایدر و اوراده آلتی یدی قاریش ثخن حاصل ایدر. قضاده وسطی اوله‌رق درجهٔ حرارت اوتوز ایله اوتوز بش، درجهٔ برودت تحت الصفر اون بش ایله یکرمی راده‌سنده‌در . اول بهار ۱۰ مارت ـ ۱۵ مایس . یاز : مایس ۱۵ ـ ۱۵ اغستوس . صوك بهار : ۱۵ اغستوس ـ ۳۰ تشرین ثانی وقیش مارته قدر امتداد ایدر .

آقشهر

قضاسنك احوال جویه‌سی

اقلیمی معتدل اولوب آب وهواسی لطیفدر . بوراده فصول اربعه تمامیله ومنتظم اجرای حکم ایدر . یازین حرارت وسطی اوله‌رق یکرمی التی درجه‌یه ارتقا وقیشین برودت تحت الصفر یکرمی درجه‌یه تنزل ایدر . (۳۲٦ سنه‌سی فوق‌العاده اوله‌رق برودت تحت الصفر ۳۳ درجه‌یه تنزل ایتمشدر .)

آقشهر اووه‌سنه قیشین بر آرشون قدر قار نزول ایدوب بعض سنه‌لر ایکی آی قدر یرلری متمادیاً ستر ایدر . یاغمور موسمی ایسه ایلول وتشرین اول آیلریله نیسان ومایس ونادراً حزیران در . حزیران دن اغستوس غایه‌سنه قدر پك سیرك یاغمور یاغار .

ارمناك

قضاسنك احوال جویه‌سی

ارمناك قضاسنك هواسی یازین معتدل قیشین صغوقدر . صو وهواسنك لطافتیله یازجین یایلاسی مشهوردر . یازین‌اك زیاده لدوس وقیشین شمال روزکارلری هبوب ایدر. بهار: نیسان ، مایس وحزیران آیلریدر، قیشك مبدأی روز قاسم منتهاسی مارت نهایتیدر . ایلول ابتداسندن تشرین ثانی اون بشنه قدر کوزلك وایلك بهارده یازلق تخملری اکیلور .

اسپارته

قضاسنك احوال جویه‌سی

اسپارته قضاسنك آب وهواسی علی‌العموم لطیفدر. اك چوق لدوس وپویراز بعضاً شرق وغرب روزکارلری هبوب ایدر . ایلك بهار یاغمورلری وسطی بش ، یاز یاغمورلری ایکی وکوز یاغمورلری ایسه درت پرمق اوله‌رق تحت التراب نفوذ ایدرلر . موسم شتاده حد اعظمی اون یاره‌ق قار یاغار سنوی حرارت وسطیه اعظمی (+۲٦) واصغری (ـ ۱۳) در . موسم بهار مارت بدایتندن نیسان نهایتنه ویازی مایسدن آغستوس غایه‌سنه وصوك بهاری ایلولدن تشرین ثانی نهایتنه وقیش مدتی ایسه کانون اولدن شباط نهایتنه قدر امتداد ایدر . مواسم زراعت : ایلك وصوك بهار زرعیاتندن عبارت ایسه‌ده طوکدورمه تعبیر اولنان قیش زرعیاتی ده موجوددر .

آقسرای

قضاسنك احوال جويه‌سی

اقسرای قضاسنك عموميتله آب وهواسی لطيفدر. بالخاصه اكمجك طاغنده كائن قرادن سالمانلی قريه‌سی جهاتی هوا وصوينك لطافت فوق‌العاده‌سيله مشهوردر. حسن‌طاغی جهتلرنده‌كی قرانك هوا وصوينی ده كوزلدر. انواع روزكار وزان اتمكده ايسه‌ده باشلوجه يز موسملرنده شمال روزكاری وقيش موسملرنده جنوب روزكارلری كثرتله اسمكده‌در. حزيران تموز واغستوس آيلرنده يبوست دوام ايتديكی كبی كانون اول وثانی وشباط آيلرنده قار ونيسان ومايس آيلرنده بهار ياغمورلری وتشرين اول وثانی آيلرنده كوز ياغمورلری ياغمقده‌در. بهار ياغموری دها نافذ ومزروعاته دها نافعدر. اصول زراعت اصلاح ايدلمه‌ديكی وحرمنلر علی‌الاكثر تشرين ثانی‌يه قدر قالديغی جهتله كوز ياغمورلری توالی ايتديكی سنه‌لرده محصولاتجه كليتلی خساری موجب اولمقده‌در. مواسم مذكوره‌ده ياغان قارلرك حد اعظميسی بر وحد اصغريسی ربع آرشون قدر ثخن پيدا ايتمكده و قيشين شدتله حكمران اولديغی سنه‌لرده بر آيدن فضله قاله‌رق اغنامجه تلفاتی موجب اولمقده‌در. قيش باشلوجه كانونلرده وشباط آينده اجرای حكم ايده‌رك انجماد دخی وقوعبولمقده‌در. ۳۲۶ سنه‌سنده قصبه‌نك وسطندن جاری اولان ملندز چايی انجماد واون آرشون يوكسله‌رك صويك قصبه‌يه طاغلمسندن طولايی مهم تخريباتی موجب اولمشدر. اقسرای قضاسنده موسم زراعت: تشرين اول ابتداسندن باشلار مارت نهايتنه قدر اجرای زراعت ايديله‌بيلير. قيشك شدتلی دوام ايتديكی زمانلر بالطبع مستثنادر.

اكردير

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضانك آب وهواسی علی‌العموم ايیدر. يالكز جنوب جهتلری اراضيسی منحط اولديغندن اوخرجه ايی دكلدر. برده اكردير كولی مجراسنی تعقيب ايدن اوتوز كيلو مترو طولنده و اعظمی بش آلتی كيلو مترو عرضنده اراضی كاملاً صو آلتنده اولديغندن بوحواليده بولنان قری اهاليسی همان كاملاً حمای مزرغی‌يه مبتلا وبناءً عليه هواسی وخيمدر. وحمای مزرغی‌يه ديكر قری‌ده دخی اكسيك دكلدر. اكردير قصبه‌سنده اوتوز قدر چشمه بولنوب صولری سيوری طاغندن قديماً انشا ايدلمش بورغولر واسطه‌سيله كلير. ايكی سنه‌دنبری سيوری طاغك اتكارنده‌كی اقسام ترابيه‌نك اويناماسيله صو بولنك اوزرنده بولنان مجراسی تخريب ايدلمش وديكر جهتلريده مرور زمانله محتاج تعمير بر حاله كلمش اولديغندن صولر لايقيله اساله ايديله مامكده‌در. اكردير كولی صويی طاتلی و هضملی اولديغندن موجود چشمه صولرينه مرجحدر. واقعا خانه آبدستخانه‌لرينك بر قسمی كول قيبارندن قالديرلمق ممكن اوله‌ميه‌جغندن كول صوينك استعمالی تجويز ايديله‌مزسه‌ده اهالينك حال حاضر احتياجلرينه نظراً مذكور صويك منع شربی قابل اوله‌ميور. داخل قضاده صويی وهواسی لطيف اولان مواقع حاوطلی. يقه افشار، آقطوغان، بانوص، آقپكار، درسكنه، يكيجه، بوجاق، صورقينمق، يقه‌جق قريه‌لريله بارله ناحيه‌سی مركزی والبمه قريه‌سی و باولو ناحيه‌سی مركزيله يكدبلی، چوبان عيسی، بداب قارطوز، بوجاق دره، قاسملر قريه‌لريدر.

اك زياده وزان اولان روزكار شمال وجنوب وغرب شمالی روزكارلريدر.

موسم يغمورلری كوز وبهار يغمورلريدر. كثرتله نزول ايتديكی زمان بو موسملرده اون ويا اون بش سانتيم قدر نفوذ ايده بيلور. اثنای شتاده نزول ايدن برف حد اعظمی اوله‌رق اوتوز قرق سانتيم قدر بر ثخن پيدا ايدر. حد اصغريسی بش سانتيمدر. يازين درجهٔ حرارت وسطيه فوق‌الصفر يكرمی وقيش درجهٔ برودت وسطيه تحت‌الصفر اون درجه‌در. محللرينه‌كوره ايلك‌بهار: مارت‌ونيسان وياز: حزيران وتموز وصوك بهار: ايلول تشرين اول وقيش: كانونلرده باشلار. موسم زراعت اكثريا ايلول وتشرين اول، شباط ومارت آيلريدر. موسم حرارت تموز و اغستوس‌در.

المالو

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضانك آب وهواسی عموميتله لطيفدر. آبداحال قريه‌سيله معجون وبوره يايلالری آب وهواسنك لطافتيله مشهوردر . اك چوق اسن روزكارلر لدوس وپويرازدر . آره‌صره باطی روزكاری‌ده‌اسمكده وادراك زمانده حاصلاته بعضاً ضرر ايراث ايلكده‌در . ايلك بهار وقيش موسملرنده مبذولاً يغمورلر ايديلر ۱۰-۱۵ سانتيم قدر طه‌ پراغه نفوذ ايتمكده‌در . موسم شتاده نزول ايدن قارك حد اعظمی نتيجه‌سی ومد اصغری ثخنی ۱۰-۱۵ سانتيم راده‌سنده‌در . يايلاده حرارتك درجهٔ وسطيسی + ۲۵ ساحلده +۳۵ يايلاده پرودتك وسطی درجه‌سی -۸ ساحلده ۳ راده‌سنده‌در. ايلك بهار نيسان اوائلنده بدأ ايدر، حزيران اواسطنه قدر دوام ايلر. ياز : حزيران اون بشندن بدا ايله اغستوس غايه‌سنده نهايت بولور. صوك بهار: ايلول ابتداسندن تشرين ثانی اون بشنه قدر دوام ايلر. قيش : تشرين ثانی اون بشندن باشلايوب مارت غايه‌سنده نهايت بولور . مواسم زراعت يازلق وكوزلك ناميله ايكيدر ؛ يازلق زراعت مارت ابتداسندن روز خضره قدر كوزلك زراعتده تشرين اول ابتداسندن بدأ ايدر ، وهوا مساعده ايلدكجه شباط نهايتنه قدر اجرا اولنور . فنيكه‌نك آب وهواسی وخيمدر. موسم صيفده اهاليسی يايلالرده امرار اوقات ايلر .

انطاليه

قضاسنك احوال جويه‌سی

انطاليه‌نك هواسی يازموسمنده علی‌الخصوص شمال روزكارلرينك وزانی صره‌سنده غايت صيجاقدر. ايام صيفيه‌دن معدود صيجاق كونلرندن ماعدا ايامده هوا اولدقجه لطيف وصاغلامدر. ايلك وصوك بهار موسملرنده فوق‌العاده اعتدال كسب ايدر . آنجق بوموسمده دكز روزكارلرينك كثرت وزانی وقصبه‌نك اطراف و داخلنده بر چوق مياه راكده وجاريه بولنمسی حسبيله هوا رطوبتله مشبوع اولديغندن مولد وما كولات عضويه‌نك كوفلنمسنی موجب اولور. وضعيت طبيعيه‌سی اعتباريله هر نوع روزكارك وزانی مساعد اولديغندن هوا آنی وسريع تبدل وتحول ايدر . مبذولاً حصوله كان ميوه‌لرك كثرت استعمالندن اسهال وسائر معده وامعاء خسته‌لقلری ظهور ايدر . انطاليه‌نك صولری فضله مقداردو كلسی حاويدر . خصوصيله دووان‌صويی فضله حامض قاربونی حاوی‌اولديغندن تصادف ايلديكی مواد كلسيه‌يی مجراسنده ترسيب ايله (قاربونات دوشو) تعبير محلی وجهله (پور) حصوله كتيرر . بوحالده آنطاليه صولری شربه غير صالح اولديغندن صهرنج و اسكله‌ده جريان ايدن ونسبةً دها آز كلسی بولنان منبع صويی ايچلمك اعتياد ايدلمشدر. صهرنج صولری تميزايسه‌ده مواد غدائيه‌يی حائز اولمامق اعتباريله اسكله منبع صويی بوكا هرحالده مرجحدر . معهذا داخل قضاده قزيل قيا ناحيه‌سنك مركزی اولان بادم آغاجی و استانوسده سولكلر ، بالكلی ، جيبوغه‌لر وقمله وحصار جانديری ويمه و آق كليسا قريه‌لريله بك طاغی يايلالرينك آب و هواسی غايت لطيف و صاغلامدر .

انطاليه قضاسنك همان هر طرفنده بولنان قطران وچام اشجارينی حاوی جسيم اورمانلقلر مملكتك حيادت هواسنه خدمت ايتمكده‌در . آنجق سرپك قريه‌سنده بعض قرا ايله اطراف شهر قريه‌لرنده بر قسمی مرزغيدر . انطاليه‌ده باشليجه ملتم تعبير اولنان جنوب روزكاری اسر آندن صكره پويراز نامنده‌كی شمالی روزكاری كلير. شمال روزكاری آقشام ساعت اوچده باشلايه‌رق كوندوز ساعت اوچه قدر دوام ايدر . ملتملر پويرازك طورمسيله باشلايه‌رق غروب شمسه قدر دوام ايدرسه‌ده بعض دفعه‌ده وخصوصيله تموز واغستوس ماهلرنده برينك ختاميله ديكرينك وزانه مباشرتی آره‌سنده دكز وقره‌نك تساوی حرارتی حسبيله برقاچ ساعت قدر روزكار اسمز بتون بتون نباتات غير متحرك برحالده قاليركه بوحالده تضييق هوای‌نسيمی نتيجه‌سی تنفس عسرت كسب ايدر . وبرده

پوراز روز کاری یاز موسمنده کیجه وکوندوز متمادیاً اوچدرت کون وزان اولورکه پوراز قره‌ده وحرارت شمسله صیجاقلنمش برحالده کلدیکندن انسان روزکار دکل کویا کوکدن آتش یاغمقده اولدیغنه قائل اولور . جنوب روزکارلری دکزدن رطوبتله مشبوع برحالده کلدیکندن شدت حرارتی تعدیل ایده‌جك سرینلکی حائزدر . انطالیه‌ده موسم شتاده شدتلی صاعقه‌لرله مترافق دواملی یاغمورلر یاغار ایلك وصوك بهارده بعضاً نهایت فندق جسامتنده اولمق اوزره طولیده دوشر انطالیه‌ده برسنه ظرفنده [illegible] یاغان یغمورك مقداری مقیاس مطرده (٦٠٠ ـ ٦٩٠) ملیمتره ارتفاع کسب ایدر .

آنطالیه‌نك سواحل قسمنه قار یاغماز یایلالره دوشمکله‌ادر. یایلاده (١٠ـ٨٠) سانتیمتره‌یه قدر قار [illegible] ٣٢٦ سنه‌سنده انطالیه‌یه شدتلی اولهرق بردفعه قار یاغمش ویکرمی سانتیمتره قدر ثخن پیدا ایدرك برهفته قدر قالمشدر . بوحال مدت حیاتنده قار کورمین اکثر یرلی اهالی آره‌سنده پك چوق [illegible] قالمشدر.

اقلیم [illegible] : انطالیه‌ده اقلیم قطعه‌نك حائز اولدیغی ارتفاع بحری‌یه کوره [illegible] تمامیله [illegible] (٣٢٦) سنه‌سندن اوچیوز یکرمی طقوز سنه‌سنه قدر اجرا ایدیلان ترصدات جویه‌یه نظراً [illegible] ٣٨ وقیشین اصغری تحت الصفر ٨ اولمسنه نظراً وسطی اولهرق ١٦ [illegible] انطالیه‌ده فصول اربعه‌ده شهورعائده‌سنده تمامیله اجرای حکم ایدر.

اولوبورلو

قضاسنك احوال جویه‌سی

[illegible] قضانك آب وهواسی غایت صاغلامدر . قصبه‌یه وسکرکند قصبه‌سنه جریان ایدن صولری پك هاضم وقوتلیدر. قضانك ذکریا دده و شالقاماق موقعلری صوبی وهواسی غایت کوزل موقعلردندر. قیشین یاغموری پك چوقدر . قیشین قار پك چوق نزول ایدر. اون سانتیمتره‌دن سکسان سانتیمتره‌یه قدر ارتفاع پیدا ایدر . دره اولان یرلرده بو ارتفاع ایکی مثله قدر واره‌بیلیر. بالاده عرض ایدادیکی وجهله درجهٔ حرارت ـــ ٨ وبازین + ٣ سانتیغراددر . بورالرده ایلك بهار : نیسان اوائلندن حزیران اون بشنه [illegible] یاز ؛ اغستوس اون بشنه . صوك بهار ؛ تشرین اول غایه‌سنه قدر دوام ایدر. قیشین براز زیاده ٢٥ نیسانه قدر امتداد ایدر .

موسم زراعت اغستوس اون بشندن تشرین اول نهایتنه قدر اولان زمان ایله مارتدن نیسان اون بشنه قدر اولان زماندر . آفیون ، بغدای ، آرپه کبی محصولاتی بو زمانلرده زرع ایدرلر .

اولو قيشله

قضا سنك احوال جويه سى

قضانك هر يرنده آب و هوا ايودر صو وهواسى فنا هيچ بر قريه موجود دكلدر. يايلالرده كى هوا ووصولرك قريه‌لردهكيلردن دها اى اولديغى مستغنى' ايضاحدر . لطافت هوا سايه تميز ايتمش يرلرك مقدارى چوقدر صو وهواجه فنا موقع بولنماغيله بويله برتميزه امكان بولنمز. اك زيده اسن روزكارلر پوراز ولدوسدر . قضا طاغلرينك وضعيتى اقتضاسى اوله‌رق بوايكى روزكار ـ بالخصوص قيش موسمنده ـ قوتلى جريانلر ايله اسيور ديكر روزكارلرك تأثيرى يوق مثابه‌سنده‌در. موسم ياغمورلرى نيسان ومايس ايله ايلول آيلرنده‌در . ياغمورك مقدارى درجهٔ شتايه تابعدر . هوالر برابر ملايم دوام ايدرسه ياغمورلر فضله‌جه اولور، اولمازسه ياغمور يرينه قار دوشر طوپراغه درجهٔ نفوذى تخميناً اللى سانتيمتره‌در. اثناى شتاده نزول ايدن برفك حد اعظميسى ـ مواقع مرتفعه‌ده ـ بش مترو مواقعده ايكى مترو وقضانك قره‌عيسالو يه حدود اولان شرق طرفلرنده يارم آرشون قدردر . بهار موسمى قضانك شرق جهتنده مارتده باشلار. متباقى مواقعده نيسان نهايتنده‌در. صوك بهار ايسه عين زمانده قيش ايله برابر هرطرفده تشرين اولده‌در . ايلك بهار حزيران نهايتنه قدر دوام ايدر . قيش دخى تشرين اولدن مارت اواسطنه قدر سورر زراعت موسمى ايكيدر: برى ايلولده ديكرى‌ده مارت ويا نيسانده‌در ، چونكه قارلرك اريمسنه تابعدر .

ايلغين

قضاسنك احوال جويه سى

قضانك اكثر محللرى طاغاق اولمق اعتباريله آب و هواسى كوزلدر . يالكز مركز قضا ايله چاوشجى قريه‌سى آره‌سنده‌كى رحمت وقار صولريله توسيع دائره ايدن وآياغى اولمديغى جهتله يازين تبخر ايدرك چكلدكجه چقورلو ويتشديرديكى ساز وقاملر آره‌سنده براقلديغى صولرك بوزلمه‌سيله وجوشغنده ايلغين قصبه‌سنك شمالنه مصادف نانه بطاقلغى ناميله معروف مقدما اراضئ مزروعه ايكن منحط اولمق اعتباريله ... مقباسده بريكن وبالآخره حرارت شمسك تأثيريله بر ميقروب يتاغى حالنه كيره‌رك انتشار ايدن بخار ايله معاً هوايى اخلال وافساد ايتمكده‌دركه بو يوزدن ايصتمه و سائر خسته‌لقلرك ظهورينه و يتشديرديكى سيورى سنكارله‌ده بونك توسيع دائرهٔ سرايتنى موجب اولمقده‌در.

نفس ايلغين قصبه‌سنك اطراف اربعه‌سى برچوق بطاقلقلرله محاط وشربه صالح صويى دخى يوق ايكن بكن ٣٢٨ سنه‌سى ظرفنده حكومت سنيه‌جه ويريلن بيك كسور ليرا وبوكا قريب درج ايديلان اعانات ايله تشكل ايدن برقوميسيونك مساعى وهمتيله ايكى بچق ساعت اوزاقده واقع اورمان اتكندن جلب واسالهسنه موفقيت الده ايدلديكندن صويه اولان احتياج عظيم رفع ايدلمش اولديغى كى برطرفدن حكومتك ديكر طرفدن بلديه دائره‌سنك همتلريله مذكور بطاقلق محللر براى املا اهالى‌يه مجاناً ترك ايدلمش وبو سايه‌ده شهر داخلنده‌كى كولجوكارك مقدارى وبالنتيجه مضرتلرى دخى تنقيص ايدلمشدر . اورمانلر آره‌سنده‌كى مسكون قريه‌لرك هوا وصولرى عموميت اعتباريله لطيف ايسه ده بونلر آره‌سنده بولجق آياسلر ، ومحمود حصارى قريه‌لرى بالخاصه ذكره شايانذر . وزان اولان روزكارلردن هرقريه وضعيتنه كوره مستفيد ويا متضرر اولمقده‌در . الده مقياس رياح اولمديغى جهتله سرعت وشدتلرى معلوم اولمامقله برابر شمال ، شمال شرقى و جنوب روزكارلرى اكثريتله هبوب ايتمكده‌در . ياغمورلرى دخى ايلك بهارك برنجى آيى اكثريا قارلى و صغوق كچديكى حالده ايكنجى واوچنجى آيلرنده اولدقجه مبذول و ياز موسمنده دخى اوچ آيى ظرفنده على‌الوسط اوچ ونهايت درت دفعه نزول ايدر . كوز موسمنده‌ده برنجى آيى رحمتلى ايسه‌ده ايكنجى آيى اواخرنده اقليمك مقتضياتندن اولمق اوزره قيش باش كوسترمكده وبالطبع قار نزول ايتمكه باشلامقده‌در. ياغان ياغمورك

درجهٔ نفوذی تجربه ایدلمامش والده مقیاس مطر بولنمامش اولدیغندن معلوم دکلسه‌ده علی‌الوسطایلك وصوك بهارلرده یکرمی ویکرمی بش سانتیمتره ویاز مواسمنده دخی یدی سکز سانتیمتره قدر تخمین [illegible] (٥٠) و اصغری (٣) سانتیمتره تخمین پیدا ایتمکده و اکثر ایلك دفعه سطح زمینی [illegible] ایتمکده و بناءً علیه بتون قیش ارائهٔ موجودیت ایتمکده‌در. آلات مخصوصه‌سی اولمدیغی جهتله تحت‌الصفر ٨ ـ ١٠ برودت و ١٢ ـ ١٥ درجهٔ حرارت وسطی اولمق اوزره ارائه و تخمین [illegible]. موسم سنه‌لره کوره تحول ایتمکله برابر مارت نهایتنده ایلك بهار و حزیران اواسطنده [illegible] ایلول ابتداسنده [illegible] تشرین ثانی ابتداسنده قیش موسمی باشلار و نهایت بولور. موسم زراعت [illegible] تحول وتبدل ایتمکله برابر مارت نهایتندن اعتباراً تشرین ثانی نهایتنه قدر [illegible] موسم حصاد دخی تموز و اغستوس ماهلرنده اجرا اولنور.

بور

قضاسنك احوال جویه‌سی

(بور)ك آب وهواسی معتدل ولطیفدر. قصبه‌نك ایلالدی وقیاباشی محله‌لریله جوجی واصماز واورتی قریه‌لری مواقع مشهوره‌سندندر. بوحوالیده اکثریتله پویراز روزکاری اسر، کوز وبهار موسملرنده یاغمور وموسم شتاده شدتله قار یاغار، قارك حد اعظمی اون سانتیمدن سنه‌سنه‌کوره اللی سانتیمه قدردر. یازین درجهٔ حرارت اوتوز ایکی‌یه قدر ترفع وقیشك برودت تحت‌الصفر اون درجه‌یه قدر تنزل ایدر. موسم شتا کانون اولدن بدأ ایله مارت اون بشنه قدر امتداد ایلر وکانون ثانی ایله شباط آیلرنده کسب شدت ایدر. زراعت ایلولدن بدأ ایله تشرین ثانی اوننه قدر دوام ایدر.

بوردور

قضاسنك احوال جویه‌سی

رصد خانه اولمدیغندن احوال جویه حقنده معلومات فنیه‌اعطاسی امکانسزدر. فقط قضانك هر طرفنك صویی وهواسی لطیفدر. بو میانده بوردورك شرق شمالیسنده قورنه وغرب جنوبیسنده عزیزیه وقباقبی وکمر ناحیه‌سی داخلنده بلکلی وکمر یایلالرینك آب وهواسی پك لطیف ومشهوردر. داخل لواده اکثریا جنوب وشمال روز کارلری وبعضاً‌ده شرق وغرب روز کارلری دخی وزان اولمقده‌در. یازین برقاچ آی مستثنا اولمق اوزره ایلك و صوك بهارلرده وعلی‌الاکثر ایام شتاده کثرتلی نافع یاغمور وقار نزول ایدر. قضانك بعض اقسامنده یاغمورلرك درجهٔ نفوذی بولنده‌ایسه‌ده، بعض محللرده زراعت ایچون دها زیاده یاغموره احتیاج واردر. نسبتاً زیاده‌جه مرتفع محللره برمترو تخمننده قار دوشدیکی واردر، وعلی‌الاکثر اوتوز قرق سانتیمی تجاوز ایتمز.

بهار: نیسان ابتداسندن مایس نهایتنه. یاز: اغستوس اون بشنه وصوك بهار تشرین اول غایتنه قدر امتداد ایلر. موسم زراعت تعبیرات محلیه‌جه ایلك وصوك کوزلك و اربعین ویلدیز قارشوله‌مسی ونیسان ابتداسنه قدر دوام ایدن یازلق مدتلرندن عبارتدر. موسم حصاد: حزیران اون‌بشندن ایلول نهایتنه قدردر.

بوزقیر

قضاسنك احوال جویه‌سی

عمومیت اعتباریله آب وهواسی لطیفدر. قیشین ویازین پویراز وکون باطی روزکارلری اسر. سنه‌نك ایلك وصوك بهارلرنده نافع یاغمورلر. وموسم شتاده ٢٠ سانتیمدن برمترو تخمننه قدر قار یاغار. حرارت فوق‌الصفر اوتوز بش، برودنده تحت‌الصفر یدی درجه‌لره قدر اینر چیقار. فصول اربعه تحول ایتمز ایلول اوننی بشندن کانون اول ابتداسنه ومارت ابتداسندن مایس غایه‌سنه قدر موسم زراعت اولوب تموز ابتداسندن ایلول ابتداسنه قدرده وقت حصاددر.

تفنی

قضانك احوال جویه‌سی

قضانك عمومیتله هرطرفنك آب وهواسی لطیفدر. یالکزکول حصار کولی اطرافنده‌کی قارغه‌لو، قره‌پیکار ، اویلو پیکار ، حصار آردی ، یمادی ، قرا وچفتلکلرینك هواسیله تفنك مانجه و هیوك قریه‌لرینك هواسی وخیمدر . داخل قضاده هواسی اك ایی اولان یرلر آوجیلر ، اصمه‌لو ، درمیل ، قوشدبلی ، یوره‌کیل ، بیراملر ، حسن میشـه ، اووه‌جق ، قوز آغاجی ، یونان قره‌کوی ، دنکره قرالریدر . بوقریه‌لرك هواسی غایت کوزل اولدیغی کبی آقار صولریده مبذول ولذیذدر . طبعاً اك ایی محللری قوش دبلی ، آصمه‌لو ، آوجیلردر . بوقرانك هواسی و صولری دنیاده امثالسزدر. بوبراده روز کارلری قضانك هرطرفنده اکسیك اولمیور . قار موسمی کانون اول وکانون ثانی و شباطدر . قارایله یغمور مارت ونیسانده یاغار شهور سائره‌ده یغمور یاغماز . درجهٔ نفوذلری برقرارده دکلدر . قیشین یاغان قارك ثخنی بش قاریش قدر اولور . قارك ثخننك حد اصغری درت پارمقدر . یازین درجهٔ حرارتك وسطیسی (٢٤) وقیشك درجهٔ برودتك حدوسطیسی(٢) درجه‌در. ایلولدن بالاعتبار نیسانه قدر موسم زراعتدر .

سلطانیه

قضاسنك احوال‌جویه‌سی

قضانك صویی لذیذ هواسی حد ذاتنده یابس ایسه‌ده قصبه‌ده نبعان ایدن پیکارك شرقنده تشکیل ایلدیکی بطـاقلق ایله بر پارچـه کثافت پیدا ایتمکده بوده آز بر همتله محو و ازاله‌سی ایله بر طرف ایدیله‌بیلیر . قصبه‌ده اکثری شمال وبعضاً غرب وجنوب روزکارلری چوق اسن روزکارلردن اولدیغی موسم یاغموری‌ده : مارت ، نیسـان ، مایس. کوز یاغمورلری : ایلول ، تشرین اول ، تشرین ثانی آیلرنده‌در . درجهٔ نفوذلری تعبیر محلی وجهله بر قاریشدر . قیشین نزول ایدن قارك حد اعظمی ایکی قاریشدر . یازین حرارتك درجه‌سی + ٢٠ ونهایت ٢٣ برودت کانون اول وثانی وشـباط آیلرنده تحت الصفر یکرمی درت الی یکرمی آلتی درجه‌یه صعود ایدر. مبدأ بهار مارت ، صـوك بهار، مایس آیلریدر . مبدأ صیف حزیران، منتهاسی آغستوس آیدر. شتا مبدأ کانون اول، منتهاسی شباط آیدر.

سیدی شهری

قضاسنك احوال جویه سی

قضانك آب وهواسی لطیفدر. داخل قضاده باغلر باشی وهوغلی موقعلری وکوپه طاغی اتکنده‌کی آنبرلر وطراتجی اوستنده‌کی یل؛ هوا وصو جهتیله پك ممتاز مواقعدندر. سنه‌نك اکثر موسمنده جنوب روز کاری وزان اولور . ویاغمور کثیردر . موسم یاغمورلری کثرتله یاغار ، چونکه اطراف طاغلقدر وطاغلرك جمله‌سی بالطه‌لقلر ویا اورمانلرله مسـتوردر . اثنای شتاده اعظمی آلتی دسیمتره قار یاغار . حرارت یازین + ٣٠ وبرودت ـ ٢٠ درجه‌ده‌در. ایلك بهار نیسانده، یاز تموزده، صوك بهار؛ آغستوس اون بشنده باشلار. قیش، تشرین ثانی اون بشنده بدأ ایدر. موسم زراعت وحراثت تشرین اول وثانی ایله مارت ونیسان ومایس آیلریدر . آغستوسده حصاد ختام بولور .

عربسون

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب وهواسی معتدل اولوب خرقه طاغی آره‌سنده‌کی قریه‌لر مواقع لطیفه‌دندر . شمالی پویراز ولدوس ایله باطی روز کارلری جوجقه هبوب ایدر . قارلرك اعظمی ارتفاعی بر متر‌ودر . مایس ونیسان آیلرنده یاغان یاغمورلر طوپراغه فوق‌العاده نفوذ ایدرلر. موسم بهار ١٥ شباط ـ غایهٔ مارت یاز: ابتداء حزیران ـ غایهٔ اغستوس ، صوك بهار : ابتداء ایلول ـ غایهٔ تشرین ثانی ، قیش : ابتداء کانون اول ـ ١٥ شباطدر. موسم زراعت: ایلولدن تشرین ثانی نهایتنه قدردر. موسم ادراك حرائت آغستوس اون بشیدر .

علائیه

قضاسنك احوال جویه‌سی

منطقهٔ معتدله‌یه قریبنی وساحل بحرده کائن اولوب لدوسه معروضیتی حسبیله قصبه‌نك هواسی مواسمه کوره تخلف وتبدل ایتدیکی کبی ملحقات قضانك آب وهواسی بر بر مختلفدر. قصبه‌نك هواسی ایلك وصوك بهارده معتدل ولطیف ایسه ده موسم صیفده حرارتك فوق‌الصفر ۳۸ - ۳۹ درجه‌یه ارتفاعی جهتیله آغیر ومقبی وموسم شتاده یاغمورلرك کثرتله نزولندن طولایی رطب وامراض جهاز تنفسیه‌یی جالبدر. قضانك ساحل جهتلری مزرعه‌لرك کثرتندن طولایی هواسی وخیم ایسه‌ده طاغلق واورمانلق اولان اقسام علویه‌سنك آب وهواسی پك لطیفدر. داخل قضاده آب وهواسی لطیف محللر [دره تربه لبناس، محمود سیدی، روم طاش، سوپ چنه، تپه، کورنه، چاقاقلی، نیکر، اوج ایرمق، بلوقه ملك، کپاز، بردمهان، دوز آغاج، ایمرادین] نام مواقع اولوب قصبه اهالیسی موسم صیفی امرار ایتمك اوزره بونلردن دره تربه لبناس، محمود سیدی، روم طاش، سوپ چنه واهالیٔ قرا دخی دیکر مواقعه کیتمکده‌درلر. کانون اولدن مارت نهایتنه قدر شدتلی لدوس، بکوان، خزیران اواسطنه قدر ملتم وتموز آغستوس ایلول آیلرنده شدتلی پوبراز اسمکده‌در. ملتملر درجهٔ حرارتی تعدیل ایتدیکی کبی اثنای وزانده محلی خسته‌لقلرندن برچوغی مندفع اولمقده ایسه‌ده موسم صیفده اسن ییلدیز وباطی روزکارلری انسان وحیوان و نباتاته سم قاتل کبی تأثیر ایدر. یاغمورلر ساحل جهتلرنده تشرین اولدن اعتباراً باشلایه‌رق شباط اواخرینه قدر شدتله نزول ایتمکده‌در. بو مدت ظرفنده کثرتله نزول ایدن باران ایله قضا داخلنده موجود دره‌لر، ایرماقلر، طغیان ایدرك اکثریا انسان وحیوانجه تلفاتی باعث اولدیغی کبی زراعته‌ده ایراث خسار ایتمکده‌در. موسم شتاده اقسام ساحلیه‌یه قطعیاً قار نزول ایتمز ایسه‌ده اقسام علویه‌سنی تشکیل ایدن طاغ واورمانلره یاغان قارلر مرور وعبوری دوچار انقطاع ایلمکده‌در. بوجهتلره دوشن قارلرك حد اعظمیسی ایکی مترو وحد اصغری آلتمش سانتیمترودر. درجهٔ برودتك حد وسطیسی [+ ۱] موسم صیفده وسطی درجهٔ حرارت [+۲۵] و اقسام شمالیه‌سنده وسطی درجهٔ برودت [- ۱۶] ودرجهٔ وسطی حرارت [+۱۲] در. قضانك ساحل جهتلرنده ایلك بهار: شباط ابتداسندن مایس اواسطنه، یاز موسمی: مایس اواسطندن ایلول نهایتنه، صوك بهار: تشرین اول ابتداسندن تشرین ثانی اواخرینه. قیش: کانون اولدن شباط

ابتدالرینه واقسام شمالیه‌ده موسم بهار، نیسان ابتداسندن حزیران اواخرینه موسم صیف حزیران ابتداسندن آغستوس نهایتنه، موسم خزان: ایلولدن تشرین ثانی اواسطنه، موسم شتا تشرین ثانیدن مارت نهایتلرینه‌قدر تجلی ایتمکده‌در. زراعت وحراثت موسملریده بوقضاده پك زیاده مختلفدر. اقسام مستویه‌ده تشرین ثانیدن حزیران اواسطنه قدر زراعت ومایس، حزیران، تموز، آغستوس، ایلول آیلرنده حصاد واقسام جبلیه‌سنده ایسه ایلول، تشرین اول، مارت، نیسان آیلرنده زراعت وتموز آغستوس حصاد موسمیدر. شوحاله نظراً ساحل جهتلرنده موسم حصاد ایله موسم زراعت برلشمکده‌در. بونك اسبابیده بغدای، آرپه، یولاف کبی حبوباتك موسم حصادنده سیسام، پاموق زرع ایدلمکده اولمسیدر.

قاش

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضا آب وهواسی جهتیله ایکی قسمه تفریق ایدیله‌بیلیر . برقسمی ساحل، دیکر قسمی یایلادر . ساحل قسمنده اکثریتله آقار صو بولنماز ، بو جهتلری یاغمور صولرندن طوپلانمه صهرنج صولریله اداره اولنمقده‌در . بورالرده یازین صیجاق زیاده‌جه اولمقده‌در . حارهٔ معتدله منطقه‌سنه داخلدر .

یایلالرك آب وهواسی لطیف بردرجه‌ده‌در . داخل قضاده یایلا قسمندن صویی وهواسی کوزل اولان کومبه یایلاسی وآنك جوارنده سودلکی ویرانده یایلالریدر . روزکارلره کلنجه کرك یایلا وکرك ساحل قسمنده الك زیاده وزان ایدن ملتم روزکاریدرکه قضانك جهت جنوبیه‌سنده بولنان آق‌دکزدن کلمکده‌در . ساحلده موسم یاغمورلری تشرین اولدن بدأ ایله روز خضره قدر دوام ایدر . ساحل جهتلرینه قار دوشمیوب یایلا جهتلرینه قار دوشمکده بولنمش وبونك‌ده اعظمی درجه‌سی بر متره ثخنندن عبارتدر .

حرارتك ساحللرده درجهٔ وسطیه‌سی (+۱۷) وبرودتك درجهٔ وسطیه‌سی (-٥) درجه‌ده‌در . یایلا قسمنده حرارتك درجهٔ وسطیه‌سی (+۱۲) برودتك درجهٔ وسطیه‌سی -۱۸ و بعضاً ۲۰ درجه‌یه قدر تنزل ایتدیکی واردر . ساحللرده فصول اربعه تام حکمنی اجرا ایده‌میوب وقت شتا موسم بهار کبی معتدل بر صورتده کچمکده‌در . یایلا قسمنه کلنجه فصول اربعه اورالرده تام حکمنی اجرا ایدوب یعنی موسم بهار مارت طقوزندن مایس نهایتنه قدر وحزیراندن اغستوس نهایتنه قدر یاز و ایلولدن تشرین ثانی نهایتنه قدر صوك بهار یعنی کوز وکانون اولدن مارت طقوزینه قدرده قیش دوام ایدر . ساحل جهتنده موسم زراعت تشرین ثانیدن مارت آینه قدردر . یایلا قسمنده قیشین زراعت قابل اولمایوب اورالرده ایلولدن تشرین ثانی‌یه قدر کوزلك ومارتدن روز خضره قدرده یازلق محصولی زرع اولنمقده‌در .

قره اغاج

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضاده عمومیت اعتباریله هوا جید وصو ایدر . مرکز قضانك الك ایی صویی بش کیلومترولق بر مسافه‌دن طوپراق کونك واسطه‌سیله کلن « یحیی چلبی » صوییدر . بر صاحب خیر وحسنات طرفندن جلب ایدلمش اولان اشبو صویك یوللرینی وقت وقت تعمیر ایچون وقتیله سنه‌ده ایکی بیك غروشلق برایراد ویرن بعض مؤسساتی وقف ایلمشدر . قزیل طاغده قضانك اشبو یکانه تنزهکاهنده نبعان ایدن صو غایت صغوق و خاصهٔ هضمیه‌یی حائز ایسه‌ده « یحیی چلبی » صویی قدر خفیف دکلدر . قضا اعتباریله الك ایی صو یکیشار بادملی جوارنده وچام اورماننك کنارنده واقع « سلطان پیکاری » چشمه‌سیدر . صاری ادریس قریه‌سنك « پیکار باشی وعلوی دینك قریه‌سنك چشمه » صولریده مشهوردر . قیش؛ قضانك همان هر طرفنده هرزمان حکمنی شدتله اجراده قصور ایتمیور . یالکز افشار ناحیه‌سنده آزاجق معتدلانه طاورانمقده‌در . بناءً علیه افشار مرکز ناحیه‌سیله اکا جوار یکیجه کوی ، کاوفه‌س قریه‌لرینك یاز موسمی اول کلوب صکره ثابت بولور . قره‌اغاجده ایسه موسم صیف مایسدن صکره حس اولنمغه باشلار . ایلك بهار مرکز قضاده وملحق قراده کندینی کوستره‌میور . هوانك جیادتنه قیشین مؤثر بر سرتلك طاری اولیور پویرازه معروض قالان قضا مرکزی بوندن بیزاردر . لدوس روزکاری نادراً وفقط ایلك‌بهارده هرزمان وزان اولمقده‌در . ناحیه ایسه لدوسه‌چوق معروضدر . سائر روزکارلر پك نادر وقوعبولیور . قیشین قضاده درجهٔ برودت تحت‌الصفر -۲۰ وناحیه‌ده علی‌العاده -۱۰ درجه‌یی بولور . میزان‌الحراره یازین قضاده نهایت +۲۵ درجه‌یی وناحیه‌ده ایسه +۳۰ درجه‌یی ارائه ایدییور . قضاده قار ۱٥۰ سانتیم ثخن پیدا ایدر ناحیه‌ده اعظمی اوله‌رق (۷۰) سانتیمدن یوقاری چیقماز وقضاده اولدیغی کبی ایکی اوچ آی دوام ایتمز . بونکچوندرکه ناحیه محصولاتی حزیرانده ادراك ایتدیکی حالده قضاده اغستوسی بولور .

قرەمان

قضاسنك احوال جويەسی

قرەمان قصبەسی شرق جنوبیدن غرب شمالی‌یە متوجه اولمق اوزرە جزئی میللی بر اووه اوزرندە بولنوب مرکز قصبەنك اوچ طرفی جبال ایلە محاط و شمال شرقی جهتندەدە صوغله نام بطاقلغك بولنسندن طولایی هواسی او درجه لطیف اولمدیغی کبی جیادت هوائیەیە دخی مالك دکلسەدە قضا داخلندە کوکجە ، کورت ، ارالە‌قزیللر ، بویالی قریەلری آب و هواسی لطیف موافق دخی موجوددر . مرکز قصبەدە اك زیادە لدوس روزکاری وزان اولمقدە بولنوب بعضاً غرب وشمال روزکارلری اسمکدەدر . ایلك بهار وصوك بهاردە مبذول دینلەمیەجك درجەدە یاغمور یاغوب طوپراغه [illegible] (ایکی قاریش) قدردە [illegible] کونلری [illegible] قصبەدە قرق [illegible] [illegible] قار نزول ایتدیکی [illegible] قار [illegible] فورطنەیی‌دە زیادەجه اولدیغی جهتله مرور وعبور پك مشکلاتله اجرا ایدیلەبیلدیکی وبعضاً غیر ممکناتدن بولنمقدەدر .

[illegible] ۳۵ [illegible] ۴۲ درجه اولدیغی حالدە [illegible] ۲۸ [illegible] ۳۰ [illegible] کورلمکدە [illegible] ایکی موسم آرەسندە [illegible] بولنمقدەدر .

قرەمان قضاسندە عمومیت اوزرە نیسان اواخرندن حزیران اوائلنه قدر آلتمش کون ایلك بهار ، حزیران اوائلندن ایلول اواسطنه قدر یاز ، ایلول اواسطندن تشرین‌ثانی اوائلنه قدر اللی کون صوك بهار وتشرین ثانی اوائلندن نیسان اوائلنه قدردە یوز اللی بش کون‌دە موسم‌شتا عدایدلمکدەدر. موسم زراعت ایکی قسمدر : بری‌اغستوس اواسطندن تشرین‌ثانی غایەسنه، دیکری‌مارت ابتداسندن نیسان اواسطنه قدر اولوب تموز وآغستوس آیلری ایسە موسم حصاد اولوب ایلول غایەسنه قدردە خرمانلرك دوام ایتدیکی واقعدر .

قوچ حصار

قضاسنك احوال جويەسی

قضانك هر جهتنك هواسی لطیف ایسەدە صولر متخالفدر . صولری غایت کوزل بعض [illegible] وار ایسەدە مرکز قضادەکی صو فنا اولدیغی کبی حزیران ، تموز آیلرندە غایت اینجه اولمق او[illegible] بعضاً‌دە سلوك ظهور ایتدیکی کورلمکدەدر . تیمورجی اوبەسی ، بانلی . طروك اوبەسی ، صاری [illegible] یایلاق ، سپاهیلر ، اوزنکك ، صاری حسنلی ، شعبانلی ، تپه کوی ، دادیلر افلاق ، کوکلر ، [illegible] بکلی ، وحاجی محمود اوشاغی قریەلری لطافت آب وهوا ومناظریله مشهوردر . باشلیجه پویراز او[illegible] اوزرە لدوس وکون باتی و پویراز روزکارلری چوق اسیور . ایلك وصوك بهارلردە تعبیر محلی‌وجه[illegible] برنجق صپانلق یاغمور یاغار . اثنای شتادە نزول ایدن قارك ثخنی قرق سانتیمترەیە قدر یوکسەلیر وسطی در[illegible] حرارت یکرمی‌بش وبرودت تحت‌الصفر اون ایکیدر . ایلك بهارك مبدأ ومنتهاسی ۱ مارت – ۱۲ [illegible] ۱۵ مایس – غایهٔ آغستوس ، صوك بهارك ابتداءً ایلول – غایهٔ تشرین اول قیشك ابتداء تشرین ثانی [illegible] شباطدر ، موسم حصاد اعتیاداً‌ [illegible] وجهله مایس وحزیران ؛ موسم زراعت‌دە ایلولدن نیسانه قدر [illegible]

نوشهر

قضاسنك احوال جويەسی

قصبه حقندەکی مبحث مخصوصدە بیان اولندیغی وجهله نوشهر حقنده [illegible] بر هوایه [illegible] ونفیس صولره مالك اولدیغی کبی قضا داخلندە هواسی وخیم بر محل همان یوق دیمکدر . وزان اولان روزکارلر باشلیجه لودوس وپویراز اولوب موسم یاغمورلرینك درجهٔ نفوذی – تعبیر محلی وجهله – ۱–۲ قاریش رادەسندەدر . قارك حد اعظم اولەرق ثخنی ۰,۵ ، اصغر اولەرق ۰,۱۲,۵ – ۰,۲۵ مترودر . حرارتك درجهٔ وسطیسی ۲۲–۲۴ وبرودتنککی تحت‌الصفر ۹–۱۱ آرەسندەدر. داخل قضادە قیشك دوام وکثرتنه بناءً [مایس] ایلك بهارك [حزیران نصف اخیری] یاز آیینك [اغستوس نصف اخیری] صوك بهارك [تشرین ثانی] قیش آیینك مبدألرنی تشکیل ایدر . زراعت ایلولدن قارك نزولنه قدر دوام ایدوب . [یازلق] تعبیر اولنان اکینلر دخی – هوا مساعدکیدرسه – شباطدن نیسانه قدر زرع ایدیلور ، موسم حرارت تموز آیی‌در .

نیكده

قضاسنك احوال جويه‌سی

نیكده قضاسنك هواسی متبدل وسرتدر، عینی زمانده صافدر بعض طرفلرده ایصنمه وارسه‌ده جوارلرنده بولنان سازلقلردن انبعاث ایلمكده‌در .

هوا یازین سرینددر قیشین سرت ویابسدر .

قضا داخلنده جریان ایدن صولر اكثرا منبع صویی و منبعلری‌ده طاغلق ، طاشلق وقوملق اولمسنه بناءً علی‌العموم صولر ایدر دینه‌بیلیر . بطاقاقلردن حاصل اوله منابع آزدر .

شربه مخصوص اوله‌رق قصبه‌ده آیری صو وچشمه‌لر وارسه‌ده قراسنده شربه مخصوص آیری صو اولمیوب ماء جاریسی بولنان قرا جریان ایلمكده اولان صولردن ماء جاریسی اولمیان قراده یعنی صوبزمز مثلی ، حاصه‌كوی ، كیله دره ، طرخان، آلای، بادله ، دیورین واغجه شار ، نیكده كبی قرانك اهالیسی ده قویو صولرندن استفاده ایلمكده‌در .

قصبه اراضیسنك اروا واسقاسنده قوللانیلان صو قزلجه جاییله بونك بر آیاغی اولان قیا آردی تبه وفرنك جایلریدر، بونلرك ایچنده اك زیاده ایشه یارایان قیاآردی جاینه مخصوص اولوب خصوصی برجدولله دنه‌كی قریه‌سندن كچه‌رك نیكده قصبه‌سنه داخل‌اولان وقرق پیكار تعبیر ایدیلن نیكده‌یه درت ساعت مسافه‌ده ملندیز طاغلرندن ـ حسن طاغنك مضافاتندن متعدد منابعدن نبعان ایده‌رك سدی ایچین اوغراشلدیغی حالده مع‌التأسف موفق اولنه‌میان زاندی دره‌سندن كچن قاداراق صویدر. نیكده قضاسی داحلنده نبعان ایدن صولرك اك صاغلمی بوصو دینه‌بیلیر. قاداراق صویی اساساً قصبه‌نك بالعموم اراضیسنی باصمغه مساعد یوكسكلكدن جریان ایلمكده اولدیغندن زاندی دره‌سی‌سدی یاپیله‌رق صویك تزییدی حالنده قصبه‌جه صوسزلقدن چكلمكده اولان ضرورت قالدیریله بیلیر .

چونكه قاداراق صویی بالعموم اراضیٔ بلده‌یی اروا واسقا ایله‌یه‌بیله‌جكی كبی مقدار معتدلده املاح ومواد معدنیه‌یی‌ده حائز اولدیغندن شربه‌ده صالحدر. هرنه‌قدر طاغلق، طاشلق مجرالردن جریان ایلكده ایسه‌ده اطرافنده‌كی كویلر حیواناتنك دائما صوكنارنده كزنمسی ودنه‌كی قریه‌سنك آچیقدن اوله‌رق ایچندن كچمه‌سی حسبیله ایچلمه‌مكده‌در . الیوم قاداراق صویی قیا آردی باغلرینی تبه‌ویران سمتی ، قاپاباشی جوارینی ، دنه‌كی ، نایناص و سزالجه قریه‌لرینی بالمناوبه اروا و اسقا ایلمكده‌در .

قیاباشی وتبه ویران محلاتنده بعض صهرنجلر بوصوایله املا وصوكره شرب ایچون استعمال ایدلمكده‌در.

قصبه‌ده شرب ایچون استعمال اولنمقده اولان صولره گلنجه بوده ایكی قسمدر .

١ — مركووا صوییدر، بوصو نیكده‌یه اوچ ساعت بعد و مسافه‌ده قیا آردی جایی دروننده نبعان، قپالی‌اوله‌رق قصبه‌نك قیا باشی دنیلن موقعنه واصل اولور .

بعضاً قیادن اویمه مجرادن بعضاً طوپراق كونكك دروننده جریان ایلر. بوصو دروننده فضله بر مقدارده مواد عضویه مشبوع اولدیغندن تیز تعفن ایلمكده‌در شربه اوقدرصالح دكلدرسببی ایسه ایالك مجراسنده بوصونلرك وبوكا مماثل مواد عضویهٔ سائره‌نك بولنمسیدر .

٢ — قصبه چشمه صولریدر، قصبه‌یه برساعت مسافه‌دهِ دنه‌كی قریه‌سنك حذاسنده جریانه نظراً قصبه‌یی صاغده براقان قیا آردی جاینك صول طرفندن منابع متعدده‌دن نبعان ایدرك بر قوملقده بربكدكدن صوكره جریانه باشلایان صودر .

بوصو حدذاتنده لذیذدر وقصبه‌یه بوكونكی جریان ایلدیكی مقداردن‌ده فضله‌در، فقط هنوز منتظم برمجرا یاپیله‌مدیغندن قصبه‌یه آزی‌گلمكده‌وجریان ایلدیكی عادی كونكار صیق،صیق‌باطلامقده‌ده ومجراسی دنه‌كی قریه‌سنك‌ایچنده وتبه ویرانك بغچه وخانه‌لری دخی‌مطبخلری دروندن كچمكده‌اولدیغندن دنه‌كی قریه‌سنك‌برچوق یرلرندن‌آچیلان‌یرلردن صو آلنمقده حتی حیوانات صولانمقده وباغچه‌لر اسقا ایدلمكده وچاشیرو بولاشیق قاب، قجاق یقانمقده اولدیغی‌ده كورلمكده اولمسنه‌قارشی قصبه‌نك تبه‌ویران سمتی‌ده بوقریه‌یه‌رقابت ایلمكده‌در .

بوصویك قصبه دروننده دمیربوریلر دروننه آلنمسی وقصبه‌یه قدراولان‌مجراسنك تنظیمی ایچون سنه‌لردن بری اوغراشلمقده ومع‌التأسف اهمیتسز برایش اولدیغی حالده باشه چیقاریله‌مامقده‌در . قصبه دروننه دمیر بوریلر فرش ایدلمش‌ایسه‌ده بوریلرك طاركتیرلمش اولمسی حسبیله صولرك جریانه مساعداولمدیغندن‌بوبولده صرف‌ایدلمش‌اولان بیك‌لیرا قدر برمبلغ بادهوا صرف ایدلمش‌دیمك اولیور.

اخیراً قصبه صویوللری مساحه ایدلمش اولدیغندن‌شوحساب كورلمكده‌در. منبعندن بدأایله‌قصبه‌یه دخولنه قدر ٥٦٢٥ مترودر .

منبعندن ١٠٩٨ متروسی (آوغون طاشدن) اویمه‌درك دنه‌كی قریه‌سنك وسطنه قدرگلمكده‌در. بورادن بدأ ایله ٤٩٩ متروسی طوپراق كونكلك بونی تعقیباً دنه‌كی قریه‌سنك باغلری‌آره‌سنده اخیراً فرش ایدیلن ٢٩٥ مترو دمیربوری‌بونی متعاقب قیرده ١١٨ مترو آوغون‌متباقیسی طوپراق كونكدر. شهره داخل اولدقدن صوكره الیوم طوپراق كونكارله توزیع اولنمقده‌در .

صویوللرینك تنظیمی ایچون وقوع‌بولان صرفیات كور كورینه وقوع بولمش اولدیغندن نیكده اهالی ومسافرینك قاتلانمقده اولدقلری فلاكت تمادی ایلمكده‌در .

بر نبذه یوقاریده ایضاح اولندیغی اوزره دنه‌كی قریه‌سنك و تبه ویران محلاتنك انواع بولاشیق وكیرلیلری یقامه‌لری مطبخلرنده وباغچه‌لرنده كونكاری قپاته‌رق بطاقلق حصوله كتیرمه‌لری نیكده سكانتك صحتی مدهش بر دشمن شكلنده تهدید ایلمكده‌در .

یازین دائمی مسافرلر پیكارلر ، منبعلردن تشكلرله صوجلب ایلیورلربوصورتله صحترندن امین‌درلر. بو تلوثاتدن بشقه مجرانك عدم انتظامنه ویاز كونلری ایچمه صوینك‌باغ وباغچه‌لره سوق ایدلمسنه

مبنی صولر آزالدیغی جهتله کویا بر جارهٔ حسنه دوشونلمش شویله‌که: بوقاریده تفصیل ایدیلان قاداراق صویی سطح ترابده، چشمه صولری تحت ترابده اولمق اوزره دنه‌کی قریه‌سندن اعتباراً نیکده‌یه قدر یکدیکرینه رفاقت ایدرلر ایشته بو قاداراق صویندن: دنه‌کی قریه‌سنك یاریم ساعت اشاغی طرفنده بر منفذ واسطه‌سیله قاداراق صویندن چشمه صولرینه صو قاریشدیرلمش وبو صورتله‌ده قاداراق صویی اورایه کلنجه‌یه قدر بر چوق صورتلرله تلویث ایدلمش اولدیغندن ـ اصل صویك خواصی کیده‌رلمش اولمقده‌در .

قصبه درونه کیردکدن صوکره برچوق یرلرده آچیقلقلر بولنمسی وبعض کونکلرك بعض‌ایدستخا نه‌لرك آلتندن کچمه‌سی ارباب حمیتی جداً متأثر ایده‌جك حالاتدن ایسه‌ده متأثر اولان کورلدیکی‌ده یوقدر . ایشته صولر حقنده‌ده شو صورتله قیصه‌جق افادهٔ مرام اولنمش و ایضاحات ویرلمشدر .

قصبه ، دنه‌کی ، فرنك ، دلوصون ، ایلبصون ، مداله ، اسکی کوش برکتلی معدنی قراسی آب هوا ولطافت موقعیه باغ وباغچه‌لك نقطهٔ نظرندن دیکر قرایه تفوق ایدر .

داخل قضاده اك زیاده شمال روزکاری (پویراز) برنجی درجه‌ده غربی (قره یل) ایکنجی درجه‌ده جنوب روزکاری (لدوس) اوچنجی درجه‌ده وزان اولورسه‌ده سائر جهاتدن‌ده آره صره وبونلرك اخلاطیله‌ده اسدیکی واقعدر .

قضا داخلنده موسم یاغمورلری ایلولك اون‌بشنده باشلار حزیرانه قدر دوام ایدر . اعظمی درجه‌سنده‌ذی تقریباً ٦٠ سانتیمدر .

نزول ایدن برفك اریمه‌سی وهردوشن قارك اوست اوستنه بریکمسی حسبیله دوز محللرده آلتمش سانتیم قدر قار بولنورسه‌ده بر دفعه بلا انقطاع نزول ایدن برف انجق ٣٠ سانتیم تخمنه مالك اوله‌بیلیر .

یاز کونلرنده حرارت کولکه‌ده + ٣٠ کونشده + ٤٠ درجه‌یه ترفیع ایلدیکی کبی قیشین برودت ـ ٢٠ درجه‌یه قدر تنزل ایتمکده‌در .

یحیالی وملندیز طرفلرندن ماعدا قضانك بهاری: مارتك یکرمی بشنده، یازی: حزیرانك یکرمی بشنده ، صوك بهاری: ایلولك اون بشنده، قیشی : کانون اولك طقوزنده ؛ یحیالی ناحیه‌سنك بهاری: مارت ابتداسنده، یازی: حزیران ابتداسنده، صوك‌بهاری: ایلول ختامنده، قیشی: کانون‌ثانی ابتداسنده؛ ملندیز طرفنك قراسی بهاری: نیسان ابتداسنده، یازی: تموز ابتداسنده، صوك‌بهاری: ایلول ابتداسنده قیشی ، تشرین‌ثانی اون بشنده حلول‌ایدر. نیکده قضاسنده موسم حرائت وزراعت ١٥ ایلول ـ ١ نیسان آینه قدر ، ملندیز طرفلرنده مایس ابتداسنه قدر دوام ایدر .

حصاده تموز ابتداسندن اعتباراً اغستوسك ختامنه قدر دوام ایدرلر ملندیز طرفنك قراسی حصادی یکرمی کون تأخر ایدر .

یلواج

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب و هواسی لطیف اولوب موقع مشهوری یوقدر ، پویراز لدوس روزکاری چوق اسر ویاغمورلر مارت ، نیسان ، مایس ، ایلول ، تشرین اول آیلرنده چوق یاغار شتاده نزول ایدن قارحد اعظمی اللی سانتیم، اصغری اون سانتیم تخمننده‌در . یازین درجهٔ حرارت + ٣٢ وقیشین ٣٥ درجه‌یه قدر ترفع وتنزل ایدر . بورایه کوره نیسان ابتداسندن مایس غایه‌سنه قدر ایلك بهار وحزیرانك ابتداسندن ایلولك اون بشنه قدر یاز وایلولك اون بشندن تشرین ثانی اون بشنه قدر صوك‌بهار وتشرین ثانی اون بشندن مارت غایه‌سنه قدر قیش دوام ایدر . زراعت وحرائت ایلول ، تشرین ثانی و شباط و مارت آیلرنده ایفا اولنور .

قونیه

قضاسنك احوال صحیه‌سی

قونیه ؛ هم‌نامی اولان ولایتك مرکز قضاسی اولوب [١٤٦,١٨١] نفوسی حاوی ودرت ناحیه ایله ١٤٤ قریه‌یی محتوی‌در . اراضیسی هیئت عمومیه‌سی اعتباریله منبت وهواسی معتدل یابس وصافدر .

قونیه قصبه‌سی — چولمسی ، واسع بر اووه‌نك کنارنده‌در . شهرك اوچ طرفی چول حالنده قوری وخالی ایسه‌ده غرب جهتنده وبر ساعتلك مسافه‌ده [مرام باغلری] باغ وبغچه‌لك واشجار مثمره وغیر مثمره‌یی حاوی مفرح وکوزل هوالی بر صیفیه‌سی واردر . شهرده یالکز ابنیهٔ امیریه ومعابد وسائره ایله بر قاچ یوز خانه کارکیر اولوب دیکرلری مع‌التأسف کرپیج وطوپراقله انشا ایدلمشدر . خانه‌لر یکدیکرینه صیق اولمایوب متفرق برحالده ایسه‌ده اکثریسی ضیا وهوانك دخولنه غیر مساعد بر طرزده حفظ الصحه‌یه مخالف بر صورتده انشا ایدلمشدر . مملکتده لغم اولمایوب هرخانه‌نك آیرو آیرو بر چوقوری موجوددر .

شهر سطح بحردن ١٠٢٥ متره ارتفاعنده اولوب مواسم اربعه حکمنی اجرا ایتمکده‌در . موسم صیفده حرارتك حد اعظمی + ٢٧ وموسم شتاده برودتك حد اصغریسی ـ ٢٨ در . شهرده

وزان ايدن روزكارلر غرب شمالى، شمال، جنوب، غرب جنوبى روزكارلرى اولوب يازين [كدآباد] ديدكلرى غرب شمالى روزكارى نافعدر. مذكور موسمده نسەن جنوب روزكارى عادتا سام روزكارى كبى مؤثردر.

هوا هيئت عموميەسيله يابس عد ايدلمكه سزا اولوب رطوبتك حد اعظمى ٥٣ وحد اصغرى ايسه صفردر. قضا داخلنده عمر طبيعى ٦٠-٧٠ اولوب اك مسنلرى ١٠٠ ياشندەدر. بونلرك عددى دخى محدود اولوب اون قدردر. مركز قضاده اك زياده وفياته سببيت ويرن سل الرئه و حماى تيفوئيدى خستەلقلرى اولوب قراده ايسه باشليجه تخريبات اجرا ايلين حميات مزرغيەدر. داء الافرنج خستەلغى دخى مركز وقراده مشهود اولوب اك زياده [لاديك] و [قرەباغ] قريەلرنده حكم سورمكدەدر.

نفس شهرده كوريلان حماى تيفوئيدى خستەلغى دخى دائما متفرق بر حالده اولوب هيچ برزمان استيلائى حالنى آلمامش وبوده زيرده بر تفصيل عرض ايديلەجكى اوزره اكثر اهالينك چاير باغى دينيلان منبع صوينى شرب واستعمال ايتملرندن ايلروكلديكى طبيبى بولنمشدر. قضا داخلنده تبديل هوايه مساعد مرام باغلرندن ماعدا سلله قريەسى ومذكور قريەيه ايكى ساعت بعد مسافەده طاط قريەسى دخى موجود اولوب موسم صيفده هواسى سرين اولدبغى كبى صولرى دخى منبع صويى اولوب صفوق وتميزدر. تاقيح جدرى خصوصنده اهالى پكده لاقيد اولمايوب قضا داخلنده سنوى ...٠٠٠ قدر اطفال آشيلانمقدەدر. نفس شهرده حميات مزرغيه پك آز كورلمكده ايسەده اووه جهتندەكى كوللرده بتاقلقلر حسبيله بوجوار اهاليسى ايصتمەدن معتطر بدرلر. قونيەده شرب واستعمال اولنان صولر [چاير باغى] و [حوزان] نام منبع صولريدر. هرايكيسى اساساً براق، رايحەسز، لذتسز طبيعى صولر اولوب بالكيميا قابل شرب صولر صنفنه داخلدر. آنجق [حوزان] صويى مجرالرى آچيق اوللرندن ومسكون اراضى داخلندن دخى كجديكندن تلوث ايتمكدەدر. چاير باغى صويى ايسه مملكتك جداً مابه الحياتى اولوب دمير بورولرله وپك منتظم بر صورتده تميز اولەرق شهره داخل اولمقدەدر.

اهالينك قسم اعظمى بو صودن شرب واستعمال ايلمكدەدر: قونيەنك محيط و جوارنده دفعاتله قولرا خستەلغى ظهور ايلديكى حالده نفس قونيەده هيچ برزمان استيلائى حالنى آلمامسى شبهەسزدركه بو صو سايەسندەدر. هرايكى صويك مواد كيمويەسى بروجه آتى عرض اولنور.

	[١] چاير باغى صويى	[٢] حوزان صويى
مواد ملحيه و خلاصويه	٢٢٨	٢٥١
مقياس ماه درجەسى	١°٧	١°٨
مواد عضويەنك تخريبى ايچون وسط حامضيده مصروف مولدالحموضه	٠,٤ درت دسى ميلغرام	٠,٨ دس ميلغرام
طوز حالنده قلور مثناى معدنيلرى	٥,٢	١١,٦
آزوتيت املاحى	٥	٥
آزوتيتى املاحى	٠.٠	٠.٠

تفصيلات مسرودەدن دخى آكلاشيلەجغى اوزره چاير باغى صويى هروجهله شربه صالح منبع صويى ايسەده قلت وعدم كفايتى ذات سامئ ولايتپناهيلرينك نظر دقتنى جلب ايتمش وهم ولايتپناهيلريله [مقبل] نام منبع صوينك دخى شهره جلب واسالەسى مقرر بولنمشدر. شويله كه:

چاير باغى قريەسنده واقع منبعدن قونيه شهرنده علاء الدين تپەسنده كائن مقسمه علاوه وخلقك صويه اولان احتياج شديدى ازاله ايدلمك اوزره والئ عالئ ولايت حسنى بك افندى حضرتلرينك هم مخصوصهٔ وطنپرورلريله [دره] نام محلات اوزرنده بولنان مقبل وبك پيكارلرى مياه لذيذەسنك مذكور مقسمه اسالەسنه والئ مشار اليهك مواصلت عليەلرينى متعاقب توسل ايدلمش وبعنه الكريم اكمال عمليات قوۀ قريبه يه كلمشدر. حيات مملكته تعلق ايدن بو امر اهم ايله منابع مذكوره وعمليات حاضره حقنده بعض معلومات اعطاسنى فائدەدن خالى كورمەدك. مقبل وبك پيكارلرى قونيەنك جهت غربيسنده ولوروس طاغلرى اتكلرنده واقعدر وعلاء الدين تپەسنه مسافەسى تقريباً اون ايكى بيك ومذكور تپەدن ارتفاعى ايسه يتمش بش مترەدر. صولرينك لذت ونفاستى وشربه صالح اولديغى وتركيباتنك چاير باغى صوينكينك همان عينى اولوب يكديكرينه قاريشديرلمسنده بر محذور بولنمديغى كيمياخانەجه تحليل ايديلەرك مجلس طبيهٔ ملكيه وصحيهٔ عموميه رياستندن اشعار قلنمشدر. مقبل پيكارندەكى صويك مقدارى ثانيەده آلتى ليتره ايكن مذكور پيكار مغارەسنده بعض ترميمات اجرا وايكنجى بر مغاره حفر ايدلمك وطاغ يماجندەكى صيزينتيلر طوپلانەرق صو ميقدارى اون ليترەيه ابلاغ قلنمش و اشبو ايكى مغارەنك آرەسنه درونده بر آدم سربستجه كچەبيلەجك وطولى آلتمش وعرضى برمترو اولمق شرطيله ومجهز بەتونله اوزرى كمرلى غايت متين بر دهليز ياپيلمشدر. مذكور صولرله بك پيكارندن كلەجك صولرى بريرده اجتماع ايتديرەرك جملەسنى شهره آقيتمق اوزره اشبو دهليزك منتهاسنده ينه كمرلى بر مجمع ياپيلمشدر. بك پيكارى مقبل پيكارينك جنوب شرقيسندەكى دره ايچريسنده ومقبل پيكارندن ١٠ مترو ارتفاعده اولوب اونى متجاوز ومتفرق منابعى حاويدر. منابع مذكورەده صولرى محافظه مقصديله كاركير عمليات ستريه ايله ديوارلر انشا ايدلمش ومذكور دره ايچندەكى برنجى منبعدن اك صوك منبعه قدر اولان مسافه بش يوز مترودن عبارت بولنمشدر. طول مذكور اوزرنده ياپيلان آوغينلر يكرمى سانتيمتره عرضنده واوتوز سانتيمترو ارتفاعنده اوزرى مجهز بەتوندندر. وبوتمه طاشدن قاپاقلرله اورتوليدر. منابع مبحوثه صولرى بو آوغين درونده يكديكرينه ادخال ايديله ايديله صوك منبعه كتورلمكده وبورادن اوچ يوز اللى مترو مسافەده واقع مقبل پيكارى مجمعنه سوق قلنمقدەدر. مذكور صوك منبعده قوم وسائر ترسباتك آلات مخصوصه ايله بوريلره دخولنى منع ايچون اوزرى قبەلى وداخلى چينيلى ايكنجى بر مجمع دها ياپلمشدر، اشبو منابع صولرى مقدارىده بعض عمليات و تحريات ايله تزييد اولنمشدر. مقدارى جمعاً ثانيەده ٢٢ ليترەيه بالغ اولان مذكور صولرى مقبل وبك پيكارلرى مجمع عموميسندن قارشى طرفه اساله ايتمك مدهش سيلابلره معروض بولنان مرام چايندن كچيرمكه وبوده مصارف عظيمه اختيارينى مستلزم جسيم و غايت مهم بر كوپرى يه متوقف ايسەده مذكور كوپرى آتيا ياپلق اوزره بوريلر شمديلك دره يتاغنده بەتوندن احضار ايدلمش بر محل مخصوصدن كچيريلەجكدر. اساله عملياتنك

اقسام مهمه‌سندن برینده دره محلاتی ایچنده ومتفرق صورتده [٣٥٠] مترولق سرت قیالق حفریاتی
[illegible] ایتکلردر . مقابل تجمع [illegible] قونیه‌یه قار[illegible] طول ده‌لی وزرنده یدی عدد والتوز
[illegible] دفع الهوا ترتیبیله [illegible] حسن محافظه‌سنی وتطهیر وتخلیه‌سنی تامین ایچون یدی سکز عدد
دخی [illegible] تطهیر وتخلیه [illegible] وضع ایدیله‌جکدر . عملیات مبحوثه مصارف عمومیه‌سی اون
[illegible] لیرایه تقرب ایتمش واعانهٔ تدارك وتامین ایدلمشدر . مذکور صولردن دره‌یه اوچ وصرام
وطوروود تام محللر ایله سائر ایجاب ایدن مواقعه بر چشمه یاپیله‌جقدر .

مملکتده عسکری سر طبیبندن ماعدا رسمی وغیر رسمی ١٧ طبیب اجرای صنعت ایتمکده وسکز
عدد اجزاخانه بولنمقده‌در. مملکتده دوقتور اوپراتور ثروت بکك اداره‌سنده منحصراً خارجی قسمنه
مخصوص اولمق اوزره اون یتاقلق و کذلك عین صورتله آمریقان اطباسنك تحت اداره‌سنده یکرمی
یتاقلق ایکی خسته‌خانه موجوددرکه بونلر اساساً خسته‌خانه اولمیوب خارجی پولی قلینکدر . بونلردن
ماعدا شهرك شمال جهتنده ٤٠ ـ ٥٠ یتاقلق غربا خسته‌خانه‌سی موجوددر .

مذکور خسته‌خانه‌نك بر سنه‌لك ایستاتستیقی زیرده محرردر . ولایت جلیله‌یه تعیین اولنان اطبای
سیاره‌دن ایکیسی قونیه قضاسنه تابع این اوی ناحیه‌سنه اعزام اولنمش واطبای مومی الیهم طرفندن آز
بر مدت ظرفنده ١٣٩٤ مرضا تداوی ایدلمش و١٢٨٩ اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا قلنمشدر .

قونیه‌یه کلان غرب اردوسی قطعاتنده خیلی امراض مهمه حکمفرما اولدیغی کورلمش ایسه‌ده بالعموم
مصارفی هلال احمر جمعیتندن تسویه ایدیله‌رك امر مداواتلرینه اهتمام اولنمشدر . بوبابده تنظیم اولنان
امراض جدولی زیرده محرردر . تحت تداوی‌یه آلنان ایکی ضابط و [٨٢٨] نفرکه جمعاً [٨٣٠]
عسکردن [٣٧٨] ی تماماً شفایاب اولمش و [١٦] سنك خسته‌لقلری کسب صلاح ایدرك افاقت بولمش
و [٣٧٩] ی تبدیل هوایه و [٧] سی دخی دیکر خسته‌خانه‌یه کوندرلمش ویالکز [٥٠] سی وفات ایلمشدر .

٣٢٨ سنه‌سی مرکز غربا خسته‌خانه‌سی ایستاتستیقی

خسته‌لقلرك انواعی	قبول ایدیلان خسته‌لر — نفر	ضابط	یکون	کسب عافیت ایدنلر — نفر	ضابط	یکون	برمدت تداویدن صکره خروج ایدنلر — نفر	ضابط	یکون	وفات ایدنلر — نفر	ضابط	یکون
	٦١٨	٦٦	٦٨٤	٤٧٣	٥٣	٥٢٦	٧٠	١٤	٨٤	٦٨	٦	٧٤
انفلوئنزا	٤٦	٠	٤٦	٤٦	٠	٤٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠
جیجك	١٥	٠	١٥	١٥	٠	١٥	٠	٠	٠	٠	٠	٠
حمای تیفوئیدی	٧٠	٣	٧٣	٦٥	٢	٦٧	٠	٠	٠	٥	١	٦
بیلانجق	١٢	١	١٣	١١	١	١٢	٠	٠	٠	١	٠	١
امراض رئویه	٤٩	٣	٥٢	٤٢	٣	٤٥	٤	٠	٤	٣	٠	٣
امراض کلیویه	١٨	٣	٢١	١٣	١	١٤	٣	٢	٥	٢	٠	٢
امراض قلبیه	٢٥	٢	٢٧	٠	٠	٠	٢٢	٢	٢٤	٣	٠	٣
احمای مرزغی	٣٣	٣	٣٦	٢٩	٣	٣٢	١	٠	١	٢	١	٣
سل الرئه	٤٠	٥	٤٥	٠	٠	٠	٢٠	٥	٢٥	٢١	١	٢٢
[illegible]	٢٣	٠	٢٣	١٠	٠	١٠	٠	٠	٠	١٣	٠	١٣
اورام خارجیه	١٩	٤	٢٣	١٠	٢	١٢	٣	٣	٦	٤	١	٥
التهاب سحایا	٨	١	٩	٥	٠	٥	٠	٠	٠	٣	١	٤
عادی اسهال مزمنه	٢٦	٤	٣٠	١٨	٣	٢١	٦	١	٧	٢	٠	٢
ذات الجنب	٧	٠	٧	٤	٠	٤	٢	٠	٢	١	٠	١
دیزانتری	١٤	١	١٥	١٠	٣	١٣	٠	٠	٠	٢	٠	٢
بثرهٔ خبیثه	٥	٠	٥	٤	٠	٤	٠	٠	٠	١	٠	١
اورام مختلفه	١١	٣	١٤	٥	٣	٨	٥	٠	٥	١	٠	١
فتق مختنق	٣	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠
حصباة مثانه	١٠	٢	١٢	١٠	٢	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠
جرحهٔ متنوعه	٣٣	٠	٣٣	٣٠	٠	٣٠	٠	٠	٠	٣	٠	٣
قوش پالازی	٨	١	٩	٨	١	٩	٠	٠	٠	٠	٠	٠
قیزیل	٦	١	٧	٦	١	٧	٠	٠	٠	٠	٠	٠

دیزانتری	١	١٦	١٧	١	٤	٠	٠	٠	٩	٠	٠	٠	٣
سل الرئه	٠	٥	٥	٠	٠	٠	٠	٠	٤	٠	٠	٠	١
رثیهٔ مفصلیه	٠	٥	٥	٠	٠	٠	٢	٠	٣	٠	٠	٠	٠
فقر الدم وخلقیت	٠	٧٢	٧٢	٠	٨	٠	٤	٠	٥٤	٠	٠	٠	٢
امراض عمومیهٔ سائره	٠	٢٩١	٢٩١	٠	٢٣٢	٠	٠	٠	٥٧	٠	٠	١	١
امراض عصبیهٔ سائره	٠	٢	٢	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
صرعه	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
اختلال شعور	٠	٢	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٠
ذات القصبات	٠	٨	٨	٠	٠	٠	٤	٠	٤	٠	٠	٠	٠
ذات الرئه	٠	٤	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٣	٠	٠	٠	١
بواسیر	٠	٢	٢	٠	٠	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠
دوالی صفن	٠	٢	٢	٠	٠	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠
سوء هضم	٠	٧	٧	٠	٦	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
امراض معدویهٔ سائره	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
التهاب امعا	٠	١٨	١٨	٠	٥	٠	٠	٠	٨	٠	٠	٠	٥
تغلف امعا	٠	١	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
رمد	٠	٢	٢	٠	٠	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠
امراض عینیهٔ سائره	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠
جرب	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
امراض جلدیه	٠	٤	٤	٠	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
قرحهٔ لینیه	٠	١	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
حرقة البول	٠	٢	٢	٠	٠	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠
کسر عضد	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
آفات سائره جرحیه	٠	٢	٢	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
فله غموت	٠	٢	٢	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
تحت مشاهده	٠	١٦	١٦	٠	١٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
یکون	٢	٨٢٨	٨٣٠	١	٣٧٧	٠	١٦	١	٣٧٨	٠	٧	٠	٥٠

[illegible]	٦٠٠	٧٤	٦٧٤	٦٠٠	٧٤	٦٧٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠
حرقة البول	٨	٢	١٠	٨	٢	١٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
التهاب نخاع شوکی	٣	٠	٣	٠	٠	٠	١	١	٢	١	٠	١
نزف دماغی	٦	١	٧	٣	٠	٣	٣	٠	٣	٠	١	١
[illegible]	١٤	١	١٥	١٤	١	١٥	٠	٠	٠	٠	٠	٠
[illegible]	٢٦	٠	٢٦	٢٦	٠	٢٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠
ولادت	٠	٣	٣	٠	٣	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠
امراض جلدیه	٨	٢	١٠	٨	٢	١٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
[illegible]	٠	١١	١١	٠	١١	١١	٠	٠	٠	٠	٠	٠
[illegible]	١٢	٢	١٤	١٠	٢	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠
یکون	٦١٨	٦٦	٦٨٤	٤٧٣	٥٣	٥٢٦	٧٠	١٤	٨٤	٦٨	٦	٧٤

قونیه هلال احمر جمعیتنجه تحت تداوی‌یه آلنان [٨٣٠] مرضای عسکریه‌یی مشعر جدولدر

اسامیٔ امراض	دخول			خروج									
				شفایاب		افاقت		بدین عو		دیگر خسته خانه‌یه نقل			سلاح انداز
زلهٔ مستولیه	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠
[illegible] معده	٠	١٥١	١٥١	٠	٨١	٠	٠	٠	٦١	٠	١	٠	٨
حماء شبه تیفو	١	١٣٧	١٣٨	٠	١	٠	٠	١	١٠٨	٠	١	٠	٢٧
تیفوس [illegible]	٠	٤	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٣	٠	٠	٠	١
قباقولاق	٠	٣	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٣	٠	٠	٠	٠
حمره	٠	٣	٣	٠	٢	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠
تسمم [illegible]	٠	٥٤	٥٤	٠	٤	٠	٠	٠	٤٩	٠	٠	٠	١

قونیه‌یه مربوط نواحی و قرانك احوال صحیه‌سی — قونیه قضاسی درت ناحیه‌یه منقسمدر. انلردن برنجیسی [صودرهمی] ناحیه‌سی اولوب مرکزی [ساله] قصبه‌سیدر. اشبو ناحیه قونیه‌نك غرب شمالیسنده و مرکز ولایته ایکی ساعت بعد ومسافه‌ده اولوب ایکی [illegible] هواسی لطیف ، یابس وصولری منبع صویدر. قصبه‌ده [illegible] اهالیسی مدنی [illegible] دقت ایتمکده‌در. [illegible] تمیز اولوب قونیه [illegible] صنعتلری دستی [illegible] غربته چوق کیدرلر. [illegible] زراعته اولقدر رغبتلری یوقدر. [illegible] واوروپایه [illegible] اشبو کویلرك اهالیسنك صحتلری تامدر.

ایکنجیسی : [illegible] — ناحیه‌سیدر. قونیه‌نك غرب جنوبیسنده اولوب مرکز ولایته آلتی [illegible] هواسی [illegible] اولوب صولری منبع صویدر. قرانك بر قسمی طاغلق بر قسمیده اووه‌در، طاغ قسمنك صولری منبع صویدر. هواسیده صافدر، اووه قسمنك صولری منبع صویی اولوب بعض کویلرك هواسی صیتمه‌لیدر. طاغ قسمنك اهالیسنك البسه‌لری قیل شالوار ولاطه‌در، اووه کویلری اهالیسنك ایسه قونیه کاریدر. صنعتلری کافه‌سنك‌ده زراعتدر. اشبو کویلرك [illegible] لغم اولمیوب چقوردر.

اوچنجیسی : سعید ایلی — ناحیه‌سیدر. مرکز ناحیه قونیه‌نك شمالنده اولوب اون ایکی ساعت بعد مسافه‌ده قادین خانی نامیله هواسی غایت لطیف ویابس وصولری منبع ومبذول بر قصبه‌در. اهالیسی مدنی اولوب نظافت وطهارته دقت ایدرلر. قصبه شمندوفر استاسیونه ایکی ساعت بعد مسافه‌ده‌در. کویلرك بر قسمی طاغلق وبر قسمیده اووه‌ده‌در. طاغ کویلرینك هواسی ایودر. اووه کویلرینك دخی کذا هواسی ایو اولوب یالکز [اطلاندی] و [قولی قیصه] قریه‌لری صیتمه‌لیدر. [illegible] کویلرینك صولری قویو اولوب طاغ کویلرینك صویی منبع صویدر. اشبو ناحیه‌نك لغملری اولمیوب جمله‌سیده چقوردر.

دردنجیسی : این اوی — ناحیه‌سیدر. مرکز ولایته یکرمی ساعت بعد مسافه‌ده‌در وقونیه‌نك شمال شرقی جهتنده اووه‌ده وبر چایر کنارنده یوکسکجه بر موقعده‌در. کویده لغم اولمیوب چقوردر. صویی منبع صویدر. هواسی بر آز صیتمه‌لیدر. یاز موسمنده اهالیسنك قسم کلیسی یایلالره چیقارلر. کویلرك بر قسمی‌ده اووه‌ده اولوب عارضه‌لی تپه‌لر اوزرنده انشا ایدلمشدر. کذا بو کویلرده‌ده لغم یوقدر. صولری بر قسم کویلرك قویی وبر قسمی منبع صویدر، هواسیده صیتمه‌لیدر. کرك مرکز ناحیه وکرکسه کویلرك بر قاچ دانه‌سی مستثنا اولمق اوزره اهالیسی کرددر. صنعتلری زراع ودوه‌جیلك‌در اکثر کویلرده کوزل کلیم وخالی دوقورلر، نفس ساله‌دن ماعدا دیکر ناحیه‌لرده وبالعموم قراده مساکن کرپیچدن معمول اولوب حفظ الصحیه‌یه مخالف بر طرزده انشا اولنمشدر.

ارکلی قضاسنك احوال صحیه‌سی — بتون قضانك یتمش آلتی قدر قریه وبر ناحیه‌سی اولمق اوزره شرقدن غربه طوغری ١١٠ کیلومترو یعنی ٢٢ ساعت وجنوبدن شماله ١٢٥ کیلومترو یعنی ٢٥ ساعتلك مسافه‌یی حاویدر. مرکز قضا اولان ارکلی قصبه‌سنك سطح بحردن ارتفاعی ١٠٥٤ مترودر. قضاء مذکورك قریه‌لری اوچ صنفه تقسیم اولنه‌بیلیر شویله‌که : برنجی صنف یکرمی‌یی متجاوز قدری بولغار طاغی اتکلرنده واقع [دره یوزی کویلری] نامیله تسمیه اولنوب سرا پا باغ وباغچه‌لکدن عبارت وفیض ماء جاری‌لر ایله اروا واسقا اولنان وهوالری جید ولطیف اولنلردر. ایکنجی قسم [قره‌جه طاغ کویلری] نامیله تسمیه اولنوب بونلرکده هر نه قدر آب و هوالری ایو و طاغلق ایسه‌لرده بونلرده باغ وباغچه‌لك اولمیوب نباتات طبیعیه‌دن اشجار غیر مثمره دخی ندرتله کوریلور. اوچنجی قسم بو ایکی طاغلر آره‌سنده‌کی اووه‌ده واقع [تبتیك] قریه‌لری نامیله توسیم ایدیلوب بو قریه‌لرده کرك باغ وباغچه وکرکسه نباتات طبیعیه‌دن اثر اولمدیغی کبی عرض اولنان واسع قطعه‌ده‌کی مرزغیه‌یه غایت قریب و جوار اولدقلرندن صولری ملوث وهواسی وخیم اولوب جمله‌سیده حمات مرزغیه‌نك اشکال مختلفه‌سنك مقریدر.

تولدات ووفیات — قضانك نفوس عمومیسی [٧٠,٠٨٠] نفردن عبارت اولوب وفیاته نسبتاً تولداتك مع التأسف پك آز فرقلی اوله‌رق زیاده اولدیغی قضا نفوس مأمورلغندن اخذ ایدیلن ایستاتستیق جدولندن آکلاشلمش و سنوی ٢٧٦ وفیاته قارشو ٢٨٨ تولدات اولدیغی نظر تأثر ایله کورولمشدر. اسباب مذکوره آتیده بر تفصیل عرض اولنه‌جغی وجهله جهت غربیه‌ده‌کی واسع قطعه‌ده اولان مرزغیه‌نك حصوله کتوردیکی حمیات نائبه واشکال مختلفه‌سنك تخریباتیدر.

اهالینك درجهٔ صحت بنیه ومزاج عمومیلری — بالاده کوستریلان دره یوزی وقره‌جه طاغ قریه‌لری مواقعی لطیف اولوب منبع صولرینی حاوی وجیادت هوایه مالك اولدیغندن اورا اهالیسنك صحت عمومیه‌لری یولنده اولوب بنیه‌لری اکثریت اوزره قوی ومزاجلری دموی ودموی صفراوی وعصبی درلر لنفاوی پك نادردر. یالکز مذکور قریه‌لرك طاغلق اولملری حسبیله موسم شتا دیکر قریه‌لر نسبتله حکمنی شدتله اجرا ایلدیکندن امراض صدریهٔ التهابیه کثرتله کورولمکده‌در. اووه‌ده اولان دیکر [تبتیك] قریه‌لری ایسه مرزغی بر محلده اولدیغندن اهالیدن قسم اعظمنك صحتلری مختل اولوب اکثریسی معلول وفقرالدمه مبتلا درلر.

مواسم — ارکلی قضاسنده مواسم اربعه تمامیله احکامنی اجرا ایتمکده‌در، سنه‌نك ایام مختلفه‌سنده یاغمور یاغدیغی کبی ایلك بهارك ابتدالریله‌صوك بهارك نهایتلرنده زیاده اولوب اساساً آزوتیت پوتاسیومی کثیر وراطب اولان اراضینك رطوبتنی تزیید ایلدیکندن بوزمانلرده عضلی ومفصلی رثیه‌لره کثرتله تصادف اولنور. موسم شتاده پك زیاده قار یاغدیغی کبی درجهٔ حرارتك تحت الصفر اونه قدر تنزل ایتمسی وبو زمانده وزان ایدن روزکارلرك پك سرت و صغوق اولمسی حسبیله کذلك امراض صدریه کثرتله کورولمکده‌در.

وخلا چوقورلرينك يقندن كچديكندن دائما تنوث تهلكه‌سنه معروضدر . شهره بر ساعت مسافه‌ده [ايچمه] تعبير اولنور بر معدن صويى موجود اولوب املاح معدنيه‌يى حاوى اولديغندن مسهلدر . هرسنه تموز واغستوس آيلرنده اهالئ قصبه ايله محيط وجوارندن پك چوق كشى كلوب مذكور صودن ايچرلر . اوچ چاريك ساعت مسافه‌ده [اوزنكى چايى] نام محلده ثانى فحميت سودلى هاضم بر معدن صويى وعين محلده ثانى فحميت سودلى و چليكلى ديكر بر معدن صويى محسون قريه‌سى جوارنده فحميت سودلى هاضم ديكر بر معدن صويى موجود اولوب بونلرك هيچ بريسى تحليل ايدلمامشدر. قصبه‌نك موقعى قيالق صيرتلرك سطح مائلى اوزرنده بولنوب خانه‌لرى عموميتله كاركيردن انشا ايدلمش ايسه‌ده مبنى بولنديغى قيالقلر درونده حفر صورتيله وجوده كتورلمش تجدد هوايه وضيانك نفوذينه مانع اوطه‌لرى بولنان خانه‌لرده اولدقچه مهم بر عدده بالغ اولور. مذكور اوطه‌لر هواى خارجيدن غير متأثر اولديغندن قيشين صيجاق ويازين سرين اولور فكريله مقبولدر . وسائط تسخينيه‌لرى آناطوليك اكثر يرلرنده اولديغى كبى على الاكثر [تاندردن] عبارتدر. لغملر اولمايوب آبدستخانه‌لر چوقورلر اوزرنده‌در . مواد ثقيله سنه‌ده ايكى دفعه تخليه ايديله‌رك كوبره مقامنده باغ وبغچه‌لره نقل ايديلور .

امراض محليه — ورم اندر اولمامقله برابر دائرهٔ تخريباتى واسع دكلدر . بلاد سائره‌ده تجارتله اشتغال ايدن خرستيان كنجلرنده دها زياده‌در. خالى دستكاهلرنده چاليشانلرده‌ده بعض مصابينه تصادف ايديليور . حماء شبه تيفو بعض سنه‌لر بلدى اوله‌رق اجراى حكم ايدر. فرنكى خسته‌لغى معلولرينك معاينه‌سنده اكثريتله تصادف ايدلمكده‌در . صو يوللرينك بوزوق اولمسى حسبيله هرچوجقده وبعض كاهلرده دود امعا بولنور. تلقيح جدرى سايه‌سنده چيچك كورولميور . قيزامق بعضاً ظهور ايدر . قيزيل اندردر . حسب الموسم سائر امراض التهابيه‌ده وقوعه كلور . ٣٢٧ ـ ٣٢٨ سنه‌لرنده قولرا خسته‌لغى‌ده ظهور ايتمش ايسه‌ده اون بشدن فضله وفياتى موجب اولمامشدر .

ارمناك قضاسنك احوال صحيه‌سى — ارمناك قضاسنك اراضيسى همان عموماً طاغلق وسنكستاندر . ارمناك قصبه‌سى سطح بحردن ١٠٠٠ مترويى متجاوز بر ارتفاعده بر سلسلهٔ جبال آره‌سنده پك مرتفع بر محلده اولوب شرق وغرب قسمى براز آچيق اولمق اوزره دائراً مادار همان طاغلرله محاط كبيدر. [٢٨٨٩٨] نفوسى حاوى وبر ناحيه ايله [٤٥] قريه‌يى محتويدر . شهر شماله‌كى طاغك اتكنده اولوب عادتا بر اوچوروم اوستنده مائل بر وضعيتده‌در . صولرى پك بول اولوب كوك صو نهرينه دوكولمك اوزره شهرك آلتندن برده چاى كچر سوقاقلرى عموماً طار وطولامباجلى اولوب خانه ومساكنك طرز انشاسى دخى كار قديم وحفظ الصحه‌يه منافى بر حالده‌در. اساساً جيادت

شرب اولنان صولر وتأثيراتى — نفس قصبه اهاليسنك قسم اعظمى [باستريق] نام صودن استعمال ايتمكده‌درلر . مذكور صو بوغا طاغى اتكرنده واقع همنامى اولان قريه جوارنده نبعان ايدرك قصبه لنارينه قدر طوپراق كونك واورادن دخى دمير بوريلرله قصبه درونته اساله اولنمشدر. درونده مواد عضويه‌دن اثر اولمايوب لذيذدر . آنجق مذكور صودن چشمه اولميان محله‌لرله قريه‌لرك بر چوغى ماء جارى اولوب اوزرلرى اچيق ودرونلرنده مواد عضويه مبذول اولان حرق صولرينى شرب واستعمال ايتمكده‌درلر، نه بوندن طولايى مختلف امراض جهاز هضميه كورولمكده‌در . ينه بو سببله‌دركه همان اهالينك يوزده سكسانده طفيلات جهاز هضميه‌دن [تنيا] ، [آسقاريد] ، [اوقسيور] كورولمكده‌در .

مياه معدنيه — آق هيوك قريه‌سى جوارنده كوكورت وچليك وامثالى مواد معدنيه‌يى حاوى ٢٨ـ٣٠ درجهٔ حرارتى حائز اوفق بر قاپليجه موجوددركه امراض جلديه وروماتيزمه‌يه قارشو محسناتى دركار اولديغى حالده هيچ بر اعمارات ياپيلمامش وحال طبيعى اوزره ترك ايدلمشدر .

قضانك هواسى كيجه‌لرى پك صغوق كوندوزلرى ايسه بالعكس صيجاق اولديغندن مملكتده نزله همان اكسك دكلدر. درجهٔ حرارت يازين + ٣٠° يه قدر چيقديغى كبى شتاده دخى تحت الصفر اونه قدر تنزل ايدر . حرارت وسطيهٔ سنويه ١٧ ـ ٢٠ بينده‌در . مسلم وغير مسلم همان اهالينك كافه‌سى مع التاسف عشرته منهمك اولوب بالنتيجه شايان دقت درجه‌ده امراض قلبيه وكبديه وكلويه كورولمكده‌در . قصبه‌نك جنوبنده برساعتلك مسافه‌ده غايت واسع بر بتاقلق موجود اولديغندن كرك قصبه‌ده وكرك مرزغه جوارنده‌كى قرا اهاليسنده حميات مرزغيه شدتله حكمفرما اولوب اشكال وانواع متعدده‌سى كورولمكده‌در .

حماء تيفوئيدى ، ديفترى خسته‌لقلرى اندردر . فرنكى خسته‌لغى يالكز عثمانيه ناحيه‌سنه مربوط برندى قريه‌سنده وسلطانيه قضاسنه تابع اولوب اساساً فرنكيلى‌سى چوق بولنان قوطى ويران قريه‌سنه قريب وجوار بولنان بعض قريه‌لرده نادراً كورولمكده‌در . اهالى عموميت اعتباريله طبابته واطبايه رعايتكار اولوب حفظ الصحه‌يه‌ده اعتنا ايلمكده‌درلر .

اوركوب قضاسنك احوال صحيه‌سى — اركوب قصبه‌سى نيكده‌نك سكسان كيلو متره شمال شرقيسنده قزيل ايرماغك اون كيلومتره قدر جنوبنده وبو ايرماغه دوكولان برچايك كنارنده واقعدر. سطح بحردن ٩٠٠ـ١٢٠٠ متره مرتفع باغ وبغچه‌سى چوق ، هوا ومنظره‌سى لطيفدر . اكثريتله وزان ايدن روزكارلر شمال و شرق روزكارلريدر. بعضاً‌ده لدوس اسر . درجهٔ حرارت يازين +٣٥ قيشين ايسه تحت الصفر ٤ـ٢٤ در . نسبتاً بو قضاده حميات مرزغيه پك آزدر. اهالينك صحت عموميه‌سى بر كالدر . شربه مخصوص اولان صولر منبع وچاى صولرى اولوب كونكلرله وقيالر درونندن وقنيله كشاد ايدلمش مجارى واسطه‌سيله چشمه‌لره كلور ايسه‌ده مجارئ مذكوره‌نك بعضيلرى قصبه خارجنده تماماً محفوظ اولمايوب يولجيلرك صو ايچمه‌سى ايچون آچيق محللرى بولنديغندن

هواى حائز ومتعدد منبع صولرينه مالك ايسه‌ده زيرده عرض اولنه‌جق اسبابدن طولايى حماء تيفوئيدى خسته‌لغى همان هر سنه مستولى بر صورتده حكمفرما اولمقده‌در. ساحزيران ٣٢٩ تاريخنده اجرا قلنان تفتيشات نتيجه‌سنده اون بش خانه‌ده ١٦٠ كشينك مرض مذكوردن اسير فراش بولنديغى كورولمشدر. اسبابنه كلنجه اولا مملكتك لغملرى اولمايوب هر خانه‌نك ـ اكثريسنك اوستى آچيق وغير منتظم اولمق اوزره ـ بر چقورى موجوددر. هر سنه موسم صيفده بو چقورلرده طوپلانان مواد ملوثه چواللره سپتلرله تارلالره نقل اولنمسى اصول متخذه‌دندر. اساساً درين اولميان بو چقورلرك مجارئ مياه ايله اختلاطى ويكديكرينه ارتشاحاتى شبهه‌سزدر. ثانياً جداً شايان تأسف احوالدن وهيچ بر مملكتده كورولمامش عادات رويه‌دن اولمق اوزره قصبه‌نك ايچى هيئت عموميه‌سى اعتباريله عادتا بر مزارستان اولوب هر كس وفات ايدن اقرباسنك بغچه‌سنده آولوسنده. قپوسنك اوكنده و ياخود خانه‌سنه يقين طار وچيقماز سوقاقده دفن ايتمكده‌در. اراضيسى سنكستان اولمق حسبيله ذاتاً پك درين اولميان واكثريسى بر جوف حجرئ طبيعى ديمك اولان بو قبرلرك تحت الزمين اساساً موجود قنوات مائيه طبيعيه ايله اشتراكى محققدر. حتى ديديلر كه بعض موتالر طوغريدن طوغرى‌يه قنات مائيه درونه دفن ايدلمكده‌در. ثالثاً شهرك هر طرفنه واصل اولان وهمان عموماً شرب و صرف ايديلان [سمايه] نام صو اساساً براق، لذيذ، منبع صوينى ايسه‌ده مجاريسى ايله چشمه‌لرى پك خراب اولديغندن كرك شهرك سطحندن دخول ايدن هر نوع منخرفات وملوثات وكرك سالف العرض مقابر و مواد غائطه چقورلرى ايله تحت الزمين حصوله كلان اختلاطات وارتشاحات حسبيله تماماً تلوث ايتمكده‌در.

بعض ياغمور زمانلرنده صولرك بولانه‌رق تعفن ايلمسى بوكا بر دليل كافيدر. مرض مذكوردن ماعدا ارمناكده مع التأسف فرنكى خسته‌لغى دخى كمال دهشتله حكمفرمادر. اهالى صحت عموميه [illegible] پك لاقيددرلر. مملكتك هر طرفنه واصل واهالينك شرب واستعماللرينه مع زياده كافى وكافل وقصبه‌نك يوقارو قسمندن طبيعى وصاف اوله‌رق داخل اولان مذكور منبع صوينك صافيتنك محافظه‌سى ارتشاحات متعفنه‌دن مصونيتنك تأمينى ضمننده تقسيم محللرندن اعتباراً دمير بورولرله توزيع [illegible] اولنمسى وقصبه طاغ اتكنده بانى اولوب اساساً مائل بر وضعيتده اولمسى وشهرك آلتنده دائما جارى بر دره بولنديغنه نظراً مملكتك هر طرفنه لغملر تأسيسيله مواد غائطه ومياه ملوثه‌نك مذكور دره‌يه جريان و ايصالى لزومى حكومت محليه‌يه باراپور بيلديرلمش وولايتجه‌ده تدابير مقتضيه‌يه توسل ايدلمشدر.

اسپارته (نام ديكر) حميد ايلى قضاسنك احوال صحيه‌سى — اسپارته قصبه‌سى [طوروس] طاغنك شمالى اتكنده، قونيه‌نك ١٨٠ كيلومترو غربنده، انطاليه كورفزينك ١١٥ كيلومترو شمالنده وسطح بحردن ١٠٣٦ مترو مرتفع يايلا، باغ وبغچه‌سى وصولرى مبذول، اطرافى دائراً مادار طاغلر وتپه‌لرله محاط ٢٧ عرض شمالى و ٣٧ طول شرقى آره‌لرنده واقع اولوب [٥٣٩٣١] نفوسى حاوى و ايكى ناحيه ايله ٥٧ قريه‌يى محتويدر. هواسى قيشين خيلى صوغوق ويازين معتدل، طاغلق وطبيعت

زاويه‌سى قوملق بر مملكتدر. مرتفع طاغلرك عكس رطوبتى وصولق، آغاجلق، طاغلق اولمسى حسبيله بو مملكتده اك زياده مشهود اولان خسته‌لق نزله‌نك انواعيدر. مملكتده امراض زهرويه؛ خارجه كيدوب كلن معلوللرله داخلده تورەين فاحشه‌لر يوزندن اولوب تقريباً اهالينك [١٠٠] ده [٤٠]ى داء الافرنجه مبتلادرلر. فقر وسفالت وصيته‌دن متولد فقر الدم وبالخاصه آوروپادن كلان مغشوش، مفسد مشروبات كؤليه‌نك كثرت وتعمم استعمالى حسبيله تخميناً يوزده بش نسبتنده سل الرئه خسته‌لغى ايله امراض كبديه وكلبويه كورولمكده‌در. جهاز هضمى خسته‌لقلرى دخى صولرينك صافيت وهواسنك لطافتيله معكوساً پك چوق كورولمكده‌در. امراض رحميه ايله اسقاط جنين وقوعاتى دخى اهميتلى بر نسبتده‌در. اساساً بو مملكتده ازدواج فنى اولمايوب عسكردن قورتولمق وسائره اسباب حسبيله سكز، اون ياشنده قيزلر ١٣ ـ ١٥ ياشنده ارككلر اولنمكده‌در. عمر وسطى ٦٠ ـ ٦٥ ارەسنده‌در. شايان دقتدر كه عوامدن زياده خواص قسمى مبتلاى عيش ونوش وميال هوا ومشتهيات بولنمقده‌در. مترقئ سن اولانلرده زنده وقوى البنيه آدملر كورولمكده ايسه‌ده يكى يتيشن نسل آره‌سنده مع التأسف صاغلام ودموى مزاجه مظهر اولانلر آزدر. سفالت وجهالت حسبيله فرنكى، بل صغوقلغى خسته‌لقلرينك پيدرپى تعممى وفحشيات ومسكراتك پك فنا بر جريان اكتساب ايتمش اولمسى نسل حاضر وآتى ايچين جداً نظر دقتى جالبدر. قيشين، صغوق تحت الصفر [٥] و يازين درجۀ حرارت نهايت [٢٨] درجه‌يى بولور.

مملكتك صولرى ـ چشمه صولرى شهرك غرب جنوبيسنده‌كى سطوح مائله جبالدن نبعان ايدر. مختلف منبع صولرى اوچ درت آنا مجراليله قصبه‌يه قدر اسكى طوپراق كونكلر ايچروسنده كلور. بونلردن دخى تقسيملر واسطه‌سيله هر محله و بر چوق خانه‌لره ومؤسسات و قصبه‌يه [illegible] كى طوپراق وخراب بورولرله توزيع اولنور. اساساً تميز ولطيف منبع صوينى اولمغله برابر كونكلرك پك سطحى اوله‌رق بولنمسى و بو قنواتك بعضيلرى اوزرندن باغ وبغچه ايچون خرق صولرينك و چشمه آياقلرينك ملوث صولرينك كچمسى حسبيله طوپراق كونكاره نفوذ وحلول ايدرك اساس صولرك اصلنده‌كى صافيت بعض چشمه‌لرده بوزولمقده وآچيق چشمه‌لر طرزنده خانه‌دن خانه‌يه كچديكى جهتله هر نوع مواد عضويه ايله بولاشمقده‌در. تا منبعندن دمير بورولرله اساله ايله [١٠١] يرده مملكتك صحت عموميه‌سنه نه درجه‌ده خدمت ايديله‌جكى مستغنئ عرضدر. باغ صولرى خرقلردن كلور. بوراده قويو وچقورلر يوقدر. يالكز مملكتك غربنده ايكى يوز اللى مترو ارتفاعنده وقصبه‌يه بر بچق ساعت مسافه‌ده سوزولوب كلمه تميز بر كول واردر. بو كولدن آچيلمش بر تونل ايله اسپارته‌نك اووه‌سى صولانور. مملكتده لغم اولمايوب مواد غائطه قويولرده تراكم ايتمكده‌در. خانه‌لر يكديكرينه ضيق ومزدحم اولمايوب طاغينيق وباغچه‌لكدر.

بطاقلقلر — ايكى ساعت مسافه‌ده قصبه‌نك غرب طرفنده [كول باشى] ناميله بر بطاقلق اولديغى كبى شمال جهتنده دخى [بوز اين اوكى] ناميله ديكر بر بطاقلق موجوددر. كول باشى طرفى دائمى ايسه‌ده بوز اين اوكى طرفنده بولنان زميندن صولر ترشح ايدرك سازلر وبر چوق مرزعه‌لرله بيوك

كون حالنه كورَه اونكنه نسبتله بونك مضرتی دها زياده اولوب جوارنده‌كی كويلرك احوال
يه‌سنی دائماً فنالشديرمقده‌در. بو بطاقلق بش آلتی سنه‌دنبرو حاصل اولمش وصولرك چكامسيله زائل
اولمق اوزره ارەصره ظهور ايدوب بعضاً تأبيد ... كو...لمشدر . كو... ... ...
العرض بطاقلغك همان اوچ مثلی وسعتده ايسه‌ده قصبه ايله بطاقلق آره‌سنده يوكسك طاغلر بولنمسی
حسبيله مضرتی آزدر .

اقسرای قضاسنك احوال صحيه‌سی — اقسرای قضاسی ٦٣٧٤٧ نفوس و١٥٨ قريه‌يی حاوی
بر قضا اولوب نفس اقسرای قصبه‌سی ايسه نيكده‌نك اون التی ساعت شمال غربيسنده ، قونيه‌نك
٣٦ ساعت شرق شماليسنده وطوزكولنه منصب اولان [آق صو] نهرينه دوكولن بر چايك ساحل
يسارنده ومذكور آق صو مجراسنك يارم ساعت قدر شرقنده وطوزكولنك بش ساعت قدر جنوب
شرقيسنده و [حسن طاغی] نام جبلك شمالنده واقعدر . صويی وباغ و بوستانی چوقدر . عموميتله
خانه‌ل... ...ندی باغ وبغچه‌لری اورته‌سنده انشا ايدلمش واكثريسنك درونندن صو كچديكی ايچون
هواسی فوق العاده راطب ومرزغيدر . ايصيتمه‌دن آزاده قالمش كيمسه يوقدر. بلديه‌سنك سعيی
وغيرتی سايه‌سنده چارشو وبازار يرلرنده نظافته اهتمام ايدلكده ويكيدن سوقاقلره قالديرم فرش اولنمقده
ايسه‌ده محلات آره‌سی نظافتدن كلياً محرومدر . لغملر غير موجود اولوب آبدستخانه‌لر خصوصی
چقورلر اوزرنده بولنور . شربه مخصوص اولان صو قصبه‌يه قسماً طوپراق كونكلر وقسماً دمير
بورولرله اساله وچشمه‌لره توزيع ايدلمكده‌در . حوائج سائره ايچون خانه‌لردن آقان صولردن استفاده
ايدرلر . مبانی اكثريتله كرپيچدن معمولدر مع مافيه كارگير بنا انشا آتی تدريجاً تعمم ايتمكده‌در .
طرز انشالری تجدد هوايه وضيانك نفوذينه مساعد بر شكلده‌در. حمای مرزغی دائما موجوددر .
بوندن بشقه يازين امراض معدويه ، ديزانته‌ری ، اسقوربيت وقيشين ذات الرئه ، ذات الجنب و سائر
امراض التهابيه كثرتله وقوعه كلور . قرانك برقسمی طاغلق اراضی اوزرنده بولنوب هوالری كوزل
صولری منبع صويی واكثريتله احوال صحيه‌لری ايدر. برقسم قرا ايسه اووه‌ده واقع اولمله سونبلری
يازين يايلايه كيتمك صورتيله تبديل موقع ايدرلر . قويو صويی استعمال ايدرلر . اطراف بقتضيه‌يه
بتاقلق وسازلق بولنمسندن طولايی بعضيلرينك هواسی آغير و اهاليسی ايصيتمه‌ليدر . قرا خلقنك
عموميتله شرائط حياتيه‌لری حفظ الصحيه‌يه تماماً منافيدر. قضا داخلنده ورم و فرنكی خسته‌لقلری‌ده
موجود وآز مقدارده مشهود اولمقده‌در . تلقيح جدری عملياتی بر ايكی آی مستثنا اولمق اوزره
سنه‌نك هرموسمنده آشی مأموری واسطه‌سيله اجرا ايديلور واهالينك‌ده رغبتلری واردر . سنوی
آشيلانان اطفالك مقداری بيكه قريبدر .

اقسكی قضاسنك احوال صحيه‌سی — اقسكی قضاسی انطاليه سنجاغنه تابع ومركز لوانك
شرقنده واقع سنكستان بر قضا اولوب [٣٢٩٩٣] نفوسی وبر ناحيه ايله آلتمش قريه‌يی محتويدر .
مركزی [ماروله] قصبه‌سی اولوب قونيه‌نك ٣٢ ساعت غرب جنوبيسنده انطاليه‌نك ٣٠ ساعت
شرقنده (مناوغات) نهری تابعلرندن بر چايك كنارنده‌در . نه مياه جاريه‌سی و نه‌ده باغ وبغچه‌لری
واردر . شرب و استعمال ايتدكلری صو هپ صهرنج صولريدر . آنجق بو صولر ياغمور صويی
اولمايوب شهرك تقريباً بر بچق ساعت بعد مسافه‌سنده طاغلردن طوپلانان صو واسع ، اوزری مستور
مجری بر خرق درونده جريان ايدرك مذكور صهرنجلره واصل اولور . صهرنجلر هر محله‌ده ايكی
اوچ عدد اولمق اوزره شهرده تخميناً ايكی يوز صهرنج واردر . مذكور صهرنجلر غايت واسع اولوب
تخميناً اللی آرشون مربعی كنيشلكنده والتمش آرشون عمقنده‌در . مع مافيه پكده نظيف اولمديغندن
آره‌صره صولر تعفن ايتمكده وبناءً عليه ايكی اوچ سنه‌ده بر كره صهرنجلرله مجرانك تطهير وتنظيفنه
مجبوريت حاصل اولمقده‌در . لغملر اكثری يرلرده اولديغی كبی چوقوردن عبارت اولوب ملوثات هر
سنه باغلره نقل اولنور . مزارلقلری شهرك ايچنده‌در. خانه‌لر يكديكرينه صيق ، ضيا وهوانك نفوذينه
غير مساعد بر طرزده‌در . چارشوسی دخی غير منتظم اولوب اورته‌سنده بر شادروان موجوددر.
محيطنده وجوارنده بطاقلق اولمديغندن همان ايصتمه‌دن اثر يوقدر . عشرته ، فحشياته انهماك يوقدر .
هيئت عموميه‌سی اعتباريله اهاليسی ذكی وزنده اولوب تحتلری بر كمالدر . عمر طبيعی ٧٠-٨٠ اولوب
١٠٠-١٢٠ ياشنده پك چوق آدملر واردر . اهاليسی ... ... اولوب اكثريسی عمرلرينی
اكثر سفرلرده كچورمكده‌در . حال بويله اولديغی حالده فرنكی خسته‌لغی مملكته داخل اولمامش وپك
نادراً بر ايكی مصابه تصادف ايدلمشدر .

آقشهر قضاسنك احوال صحيه‌سی — آقشهر قضاسی [٦٢٠٧٩] نفوسی حاوی وايكی ناحيه
ايله [١٠١] قريه‌يی محتويدر . قونيه‌نك غرب شماليسنده و ١٦٤ كيلومترو بعد مسافه‌سنده وطوروس
سلسله‌ء جبالنك شعباتندن [١٧٠٠] متره ارتفاعی حائز سلطان طاغنك اتكنده وغرب جنوبيده واقع
واوچ محله‌سی تكه وكوبجكز دره‌سی طرفينده ودیكر محلاتی بر سطح مائل مستوی اوزرنده واقع
وسطح بحردن [١٠٥٠] مترو مرتفع بر شهردر . صولری وباغ وبغچه‌لری مبذولدر . حرارتك حد
اعظميسی يازين كولكه‌ده ٢٨° - ٢٩° وقيشين تحت الصفر ٢٠° - ٢٤° در. اراضی عموميتله منبت وبر
مقدار قومسالدر . هواسی راطبدر. قضا داخلنده وزان اولان روزكارلر شمال وجنوب روزكارلريدر.
شمال روزكارلری اقشهر كولنك وبطاقلغنك تصعداتنی قصبه‌يه نقل ايلديكندن مضر دينيله‌جك بر
مرتبه‌ده‌در . جنوب روزكارلری ايسه دها يابس وصافجه‌در ، ابدستخانه‌لری لغملری يوقدر قصبه‌ده
اكثريسی محلاتدن جريان وباغچه‌لرك اسقاسنه حصر اولنان صولر اوزرنده بنا ايدلمشدر بر قسمنك‌ده

...ی جوقورلری واردر . قصبه‌نك صویی منبع صویدر . [٢٧] منبعدن آیری آیری کلك ...طیله [١٥٠٠] خانه‌ده خصوصی ویکرمی قدرده عمومی چشمه واردر . فقط بو منبع صولری طوپراق کونکار ایله کتیرلمش واودن اوه کچمکده بولنمش اولدیغندن وقسم اعظمی آچیقده آقفده بولندیغندن صولر صافیتی غائب ایتمکده وبر محله‌ده خسته‌لق ظهور ایتدیکنده شهرك هر طرفنه سرعتله انتشار وسرایت ایلکده‌در . بو منابعدن یالکز ایکیسنك مجاریسی دمیر بورولردندر . اقشهرده بلدی صورتده اجرای حکم ایدن خسته‌لق حمای مرزغیدر . یازین کسب اشتداد ایلکده واشکال مختلفه‌سی کورولمکده‌در . سببی ده شهرك شرق جنوبیسنده وهمان شهرك اتصالنده درت بش دونم وسعتنده بولنان کریچلك نام بطاقاق ایله شرق شمالیسنده وبر بچق ساعت مسافه‌ده اولان آقشهر کولیدر . جهانبکلی ناحیه‌سنده حمای مرزغی دها زیاده وبر جوق وفیاتله تناقص نفوسی موجب بولنقده‌در . بونك‌ده سببی کوجك حسن کولیله سحق اوشاغی واوزون بکلی جوارنده‌کی کولجکلر ایله بطاقلقلردر . همان هر ناحیه‌نك بتون قراسی بو کوللر اطرافنده‌در .

امراض حاده‌دن تیفو ، دیزانته‌ری ، ذات الرئه خسته‌لقلرینه‌ده اکثریا تصادف ایدلکده وسرعتله توسع وانتشار ایتمکده‌در . سببی : محلاتده جریان صولره ابدستخانه‌لرك آیاقلری آقندرلمقده وبو صو حوائج بیتیه‌ده استعمال ایدلمکده‌در . شربه حصر ایدیلان واودن اوه کچن صولرده آچیقده بولندیغندن و اهالینك بونلرده بر چوق مواد بیقامه‌لرندن چشمه‌لردن آقان صولرده ملوث بر ...الده بولنمقده‌در . قزیل ، قزامق سعال دیکی کبی امراض اطفال آره‌صره ظهور ایتمکده ووفیاتی موجب اولمقده‌در . چیچك خسته‌لغی اجرا ایدیلان آشی سایه‌سنده ظهور ایتامکده‌در. عموم قضاده سنوی یشبیك قدر اطفاله تلقیح جدری عملیه‌سی ، اجرا اولنمقده‌در . اوچ درت سنه‌دنبری سل الرئه و فرنکی خسته‌لقلریده چوغالمشدر . سل الرئه وقوعاتنك تزایدینه سبب اوفاق سنده فقر وضرورت حسبیله قیزلرك خالی دستکاهلرنده کیجه یاریلرینه قدر چالیشملری یوزندن سفالت فیزیولوژیه‌یه دوچار اولملری وینه اوفاق سنده تأهل ایتدرلملریدر . فرنکی خسته‌لغی اك زیاده مرکزه ملحق قرا ایله طوغانحصار ناحیه‌سنك اکثر قراسنده اجرای حکم ایلکده اولوب مرکز قضاده‌ده کوندن کونه تزاید ایتدیکی کورولمکده‌در . معاینه اولنان خستکان ایله معلولینك یوزده اون بشی متجاوز قسمنی فرنکیلیر تشکیل ایتمکده‌در . قضا داخلنده عمر طبیعی ٥٠ ـ ٦٠ سنه‌در اك مسن اولانلر ٩٠ یاشنده اولوب بو سنه‌ده انجق برایکی کشی واردر .

اکردیر قضاسنك احوال صحیه‌سی — اکردیر قضاسی حمید سنجاغنك جنوبنده واقع اولوب [٢٨٩٦٣] نفوسی حاوی وایکی ناحیه ایله التمش ایکی قریه‌یی محتویدر . اکردیر همنامی اولان کولك ایچروسنه طوغری اوزامش برشبه جزیره اوزرنده مؤسسدر. مذکور شبه جزیره سطح بحردن ٩٠٠ متره مرتفع عرضی طار وطولاً امتدادلی برتپه‌دن عبارت اولدیغندن باغ وباغچه‌لکدن

کاملاً محرومدر . باغلری اکردیرك بر بچق ساعت قدر جنوبنده بولنوب نهر آغزندن اکردیر کولی مجراسنه همجوار بولنور. سوقاقلر طار ومعوج وخانه‌لرده اکثریا اوفاق وپنجره‌لری آز اوله‌رق اخشابدن یاپلمش اولدیغندن هوا وضیا آز کورورلر. خانه‌لرك طارلغی حسبیله آبدستخانه‌لر قپو اوکنده بولنوب اکثریسی ایکی آرشون درینلکده چوقورلر اوزرینه یاپلمشدر . وتعفنات خانه درونلرنده‌ده حس اولنور . قصبه‌ده اوتوز قدر چشمه واردر . صولری سیوری طاغدن قدیماً انشا ایدلمش بورنه‌لر واسطه‌سیله کلیر . ایکی سنه‌دن بری سیوری طاغك اتکلرنده‌کی اقسامك اوینامسیله صو یولنك اوراده بولنان مجراسی خراب اولدیغندن صولر او قسمده دمیر بورولر واسطه‌سیله قصبه‌یه کتیرلمکده‌در. قلعه درونده‌کی محله‌ده چشمه اولمادیغندن موجود قیولردن وکول قیسنده بولنان خانه‌لرده کول صویندن استعمال ایدرلر . کول صوینك اوصاف طبیعیه‌سی چشمه صویندن ایی ایسه‌ده قلعه محله‌سنده‌کی خانه‌لرك آبدستخانه‌لرینك بر قسمی کول قیسنده بولندیغندن کول صوینك استعمالی تجویز ایدیله‌مزسه‌ده منعی‌ده غیر قابلدر ، هواسی لطیف اك زیاده وزان اولان روزکارلری شمال وجنوب روزکارلریدر . شمال روزکاری یابس وجنوب روزکاری راطبدر وتأثیرات مضره‌لری یوقدر. حرارتك حد اعظمیسی یازین + ٣٥، قیشین — ١٠در. یالکز بر حکومت طبیبی واردر . اجزاخانه یوقدر . اکردیر کولیله قوادا کولی بیننده بولنان مواقعده شهرك مجراسنك غیر منتظم اولمسی حسبیله بتاقلقلر حصوله کلدیکندن جوارنده‌کی قراده حمای مرزغی زیاده‌جه کورولمکده‌در .

بوکبی بتاقلقلر قضانك متعدد محللرنده موجوددر. اکردیر قضاسنده حمای مرزغی‌یه دوچار اولانلر نفوس موجوده‌نك یوزده بشنی تجاوز ایتمز . ایلك وصوك بهارده ذات الرئه کورولمکده‌در . دیکر امراض رئویه نادراتدندر . دیزانته‌ری وحمای تیفوئیدی بعضاً کورولمکده وبوده مواد ثقیله ایله تلویث اولنان کول صوینك استعمالندن ایلرو کلمکده‌در . فرنکی خسته‌لغی بعض قراده واردر . بالخاصه ١٧ خانه و١٦٥ نفوسدن عبارت بولنان سلکوشه قریه‌سنده اهالی کاملاً برنجی درجه‌ده فرنکی وایکنجی درجه‌ده جذام ایله مصاب ومعلولدر. تلقیح جدری عملیاتی سنوی بشیوز کشی‌یه اجرا ایدلمکده‌در. عمر طبیعینك حد وسطیسی ٤٣,٧٠ در اك مسنلری ٨٠ یاشنده اولوب اون قدردر.

الالو قضاسنك احوال صحیه‌سی — الالو قضاسی قونیه ولایتنه مربوط تکه سنجاغی مضافاتندن اولوب سطح بحردن ١٢٠٠ متره مرتفع ، جهت شمالیه‌سنده الالو طاغی دنیلان جبال مرتفعه‌نك اشاغی طرفنده بولنان جسیم بر وادیده کائندر. شرق وغرب جهتلری بر طاقم طاغ وتپه ایله جهت جنوبیه‌سی غایت بسیط اووه ایله محاطدر . (٣٣١٨٤) نفوسی حاوی وایکی ناحیه ایله ٨٤ قریه‌یی محتویدر هواسی معتدل اولوب درجهٔ حرارت یازین + ٣٥° ، قیشین - ١٠° در . فقط

اجرا ایدلمکده‌در . یازین حماء مرزغینك اشکال مختلفه‌سی ، حمای معدی ، معائی ، التهاب احقاء ، قیشین مراض مختلفهٔ صدریه ، التهابات رئویهٔ قصبیه و مفصلیهٔ حاده خسته لقاری کورولور . ورم ، ورسکی ، التهاب سحایا دخی کورنمکده‌در . اینکی تعبیر اولنان اطراف علویه وسفلیه واقسام سائره‌سنده حصوله کلان [ئه‌لیفانتیازیس] واستسقاء حفیه خسته‌لغی‌ده موجوددر . هوا همان دائما رطبدر . یازین برقاچ دفعه هبوب ایدن شمال روزکاری درجهٔ حرارتی ۳۹° — ۴۰ ° یه چیقاردیغندن غیر قابل تحمل اولور . منبع صوی یوقدر . اهالی اکثریتله صهرنج صوی ایچرلر . [اسکه] صوی مشهور وبراق بسه‌ده مواد عضویه‌یی حاوی اولدیغندن شربه صالح دکلدر . عمر طبیعی اللی‌در . اك مسنلری سکسان یاشنده‌درلر . بونلرده بر قاچ کشیدن عبارتدر .

اولوبورلی قضاسنك احوال صحیه‌سی — اولوبورلی قضاسی طاشلی و چلاق ایکی مقابل سلسلهٔ جبالك اورته‌سنده اوزانوب کیتمش وسطح بحردن [۱۱۰۰] متره مرتفع و ۳۰ کیلومتره طول و ۶ کیلومتره عرضنده مائل بر وادیدن عبارتدر . اهالی اشبو وادیده زراعت و طاغ اتکارنده اقامت ایدرلر .

صولر باشلی باشنه آقار صو اولوبورلی جوارنده بولنوب آنجق باغلرك اورواسنه کفایت ایده‌بیلان ایکی چای ایله دره کوینده بولنوب دره کوبی [illegible] کوچوك قباجه‌نك باغلرینی اروایه کافی بر اوفاق چایده موجوددر . شربه صالح اولان صولر اوفق اوفق منبعلردن عبارت اولوب هر بر منبع ایسه انجق بر یکی چشمه تشکیل ایده‌بیله‌جك قدر آز ایسه‌ده [illegible] صولر طاغ اتکارنده غایت مبذول اولدیغندن احتیاجه کفایت ایتمکده‌در . عمومیتله صولر املاحهٔ کلسیه‌یی حاویدر .

هوا اولدقجه یابس ایسه‌ده کنج علی کولك اطرافنده بولنان بطاقلقلر مناسبتیله جوارنده‌کی قریه‌لرك مزرعه‌سی مرزغی بر اقلیم تشکیل ایدر . درجهٔ حرارت یازین حد اعظمی + ۳۶ ، قیشین ایسه – ۳۰ در . احوال صحیه عمومیت اعتباریله قواعد صحیه‌یه عدم رعایت ، نظافت وطهارته اعتناسزلق ، سوء تغذی اهالینك بنیه‌سنی بر سوء القنیه درجه‌سنه واردرمش بناء علیه نمونهٔ صحت عد ایدیله‌بیله‌جك کیمسه‌یه پك آز تصادف ایدلمکده بولنمشدر . نفوسی ۲۰۳۵۹ اولوب ۳۲۰ سنه‌سنده‌کی نفوسلکده ۲۰۳۲۸ اولدیغنه کوره قضاده تزاید نفوس اولمادیغی اکلاشیلور . بوکاده باشلیجه ایکی نهه سبب کوریله‌بیلور : بریسی عمدی اولان اسقاط جنینلرك تکثری ، دیکریده اطفالك باقیله‌مامق یوزندن یشایه‌مامسیدر .

امراض — اولو بورلیده بر تأثیر مخرب اجرا ایدن خسته‌لق یوقدر . نسبت اعتباریله قضاده‌جه اجرای تأثیر ایدن خسته‌لقلر امراض کبدیه ، کلیویه ، قلبیه‌در . درجهٔ ثانیه‌ده امراض رئویه ایله حمیات مرزغیه و فرنکی کلور . حال حاضرده فرنکی استکمار اولنه‌جق درجه‌ده دکلسه‌ده ایلروده

[illegible] ۳ در . [illegible] اکثریتله شمال وجنوب روزکارلری وبعضاده [illegible] روزکاری وزان ایدر . نفوس عددی ۲۴۵۹۷ اولوب [illegible] بر ناحیه‌سی [illegible] مرکز قضاده لغملر غیر موجود وفرادهٔ ابدستخانه مفقوددر . قضا داخلنده قره‌چید وکومبه چایی نامیله ایکی ایرمق موجوددر . کومبه چایی آولان کولنه منصب اولور . قره‌چید ایسه [دوده‌ن] دینیلان منفذدن [illegible] اولان [illegible] ۵ – ۶ بیك متره مربع‌سنده اولوب صولرك طغیانی زماننده جوارنده‌کی اراضی‌یی استیلا ایدر . ومرزعه‌لرك حصوله سببیت ویریر . مذکور کول قربنده بولنان بش آلتی قریه اهالیسی بو یوزدن حمای مرزغیه‌یه مبتلا اولورلر .

قره‌چید ایرماغی‌ده قره‌لول نام بتاقلق وجوده کتورمشدر . علی التخمین یدی بیك دونم وسعتنده اولان بتاقلق حسبیله جوارنده‌کی اون قریه ومرکز قضا تأثیرات مرزغیه‌سنه معروضدر . فنیکه [illegible] قصبه‌نك جنوب طرفی باغ وباغچه‌لك اولوب هر نوع میوه یتیشور . الالوده [illegible] در . اهالی بر درجه‌یه قدر اطبایه مراجعته الیشمشلردر . بلدی بر صورتده اجرای [illegible] اولان [illegible] فرنکی نادرا مشاهده ایدیلورسه‌ده عسکرلر واختلاطیله [illegible] کورده [illegible] انتشار ایتمکده‌در .

انطالیه متصرفلغنك احوال صحیه‌سی — انطالیه قضاسی نکه سنجاغنك مرکزنده اولوب [۹۵۲۹۷] [illegible] ناحیه ایله ۱۹۰ قریه‌یی محتویدر . انطالیه قصبه‌سی اناطولینك ساحل جنوبیسنده [illegible] نامی اولان کورفزك ایچنده بر شهر واسکله اولوب ۳۶ عرض شمالی ایله ۲۸ طول شرقیده ، قونیه‌نك ۷۲ ساعت غرب جنوبیسنده و سبارته‌نك ۳۱ ساعت جنوبنده واقعدر . قصبه شمال جهتنده کسب ارتفاع ایدن بر طاغلك اتکنده اولوب دکزه ناظر بولنمقله اوزاقدن منظره‌سی کوزل ایسه‌ده سوقاقلری غیر منتظمدر . شمالده‌کی طاغ بورازه مانع اولمغله یازین هواسی پك صیجاق و آغیر اولدیغندن اهالینك اکثریسی یایلاره کیتمکه مجبوردرلر . قصبه‌نك اوست طرفنده‌کی کوشك وباغچه‌لرك هواسی معتدلجه‌در . قصبه‌نك شمالده‌کی طاغدن قصبه‌دن بر ساعتلك مسافه‌ده یردن چیقان بر صویك یاریسی قصبه‌یه جریان ایدرك باغچه و بوستانی اسقا اولنمقده‌در . شهر سطح بحردن ۱۵ – ۲۰ متره مرتفعدر . درجهٔ حرارت یازین + ۲۵° – ۳۸° – ۴۰° ، قیشین + ۵° — ۱۵° در . اك زیاده وزان ایدن روزکارلر ماتم تعبیر اولنان لدوس روزکاریدر ورانیدر . قصبه‌نك متعدد مزارلقلری واردر . وشهرك کوندن کونه توسع ایتمسی حسبیله بعضیلری مماکتك داخلنده قالمشدر . یدی طبیب ودرت اجزاخانه ورده غربا خسته‌خانه‌سی واردر . خسته‌خانه‌ده مارتدن تشرین اول غایه‌سنه قدر ۹۱ خسته ومجروح تداوی ایدلمشدر . آشی‌یه اولدقجه اهمیت ویرلمکده وسنه‌ده بش بیك کشی‌یه آشی عملیاتی

والدقجه وخيم برشكل مخرب آله‌جنى تصادف اولنان معلولين افرنجيه‌نك قسم اعظمنك درجهٔ ثانيه آفاتيله مصاب اولمسندن آكلاشيلور. ورم سوء القينه وتسمم مرزغيدن طولايى بالاختلاط كورلمكده‌در. خالى دستكاهلرينك‌ده كوجك قيزلرك احوال صحيه‌سى اوزرنده بيوك بر تاثير مخربى واردر. صباحدن اقشامه قدر آلجق بر ايسكمله اوزرنده دائما بلى بوكولمش، كوزلر ثابت اوله‌رق خالى اعمالى اوجوجقلرى كنجلشمه‌دن اختيارلغه سوق ايدر بر حالدر.

قضاده عمرطبيعى ٦٠ – ٦٥ در. يتمش ياشنى متجاوز اولنلر اون كشيدن فضله يوقدر. خصوصيت اعتباريله شايان مطالعه اوچ منطقه‌سى واردر. (١) كنج على منطقه‌سى كولك اطرافى بطاقلق اولمسندن جوار قريه‌لرك مزرعه‌سى مرزغيدر. وقضانك حيات مرزغيه‌يه اولان استعداديده بومنطقه سببيله‌در. (٢) اووه منطقه‌سيدركه اورته‌لرى مزروعاته منحصر وطاغ اتكلرنده كويلر بولنوب جنوب جهتنده كيلر كونشى آز كوردكلرندن راطب اولورلر سه‌ده شمال جهتنده كيلر قضانك اك ايى يرلريدر. (٣) طاغلق منطقه اولوب صيق صيق تبدلات هوائيه‌يه معروضدر. نفس اولوبورلى بومنطقه‌ده‌در. اولوبورلى قصبه [illegible] شديد روزكارلره معروضدر. [illegible] آچيق اولمغله [illegible] صيق كورولور. [illegible] زياده [illegible] خانه‌لرك [illegible] آز [illegible] سوء البنيه امراض رئويه وخصوصيله ذات الرئه، ذات الجنب اولدقجه تلفاتى موجب اولمقده‌در.

سكركند ناحيه‌سى بر بايرى اوزرنده وهوا ومحيط اعتباريله اولوبورليدن دها ايى ايسه‌ده قويو اولمامق مناسبتيله دها متعفندر. بناءً عليه اولوبورليدن دها فضله آجينه‌جق بر حالده‌در.

اولو قيشله قضاسنك احوال صحيه‌سى — اولوقيشله نام ديكرى [حميديه ، معدن] قضاسى

نيكده لواسنه تابع وسجاغك منتهاى جنوب غربيسنده واقع اولوب ١٣٩٩٢ نفوسى حاوى و٣٤ قريه‌يى محتويدر. مقدما معدن اسميه اولنمسى مشهور (بلغار) طوغريسى (بوغا) طاغنده‌كى معدندن ايلرى كلشدر. قصبه‌سى اليوم بغداد شمندوفر خطنك اك يوكسك محلنده وكذركاهنده‌در. قصبه سطح بحردن ١٥٠٠ متره مرتفع اولوب هوادار در. دائما شدتلى روز كارلر وزان ايتمكده اولوب قيشى پك شدتليدر. قصبه هيئت عموميه‌سيله كوى حالنده اولوب خانه‌لرى طوپراقدن، كرپيجدن، اوفاق كولبه‌لردن عبارتدر. مملكتده لغم اولمديغى كبى بو وظيفه‌يى ايفا ايده‌جك چوقورلرى حتى آبدستخانه‌لرى بيله يوقدر. اهاليسى بدوى بر حالده اولوب نه طبابته اعتقاد واعتمادلرى ونه‌ده حفظ الصحه ايله نظافته رعايتلرى واردر. اخيراً طبيب معاشى خزينه‌دن تأمين ايدلمش ايسه‌ده هر كلان طبيب آز برمدت ظرفنده تحويل مأموريت ايلكده وبو صورتله قصبا اكثر زمان طبيبسز قالمقده‌در.

حماى تيفوئيدى خسته‌لغى هرسنه مشهود اولديغى كبى قيشين دخى حسب الموسم امراض التهابيه وقوعبولمقده‌در.

ايلغين قضاسنك احوال صحيه‌سى — ايلغين قضاسى (٣١٨٠٣) نفوسى حاوى وبر ناحيه ايله

(٥٠) قريه‌يى محتويدر. سطح بحردن (١٠٣٠) متره مرتفعدر. احوال هوائيه‌سى متحولدر. درجهٔ حرارت يازين وسطى اوله‌رق (٢٥° – ٣٠°) ، قيشين (– ٥°) در. الك زياده وزان ايدن روز كارلر لدوس، پويراز ، شرق روز كارلريدر. اراضى راطب ومرزغيدر. طوپراغى چاقيل ، قوم ، كلس ، كيل ، حديد كبى موادى حاويدر. مركز قضانك اكثرى يرلرى اووه وقراسى ايسه طاغلقدر. طاغلر طوروس سلسله‌سى شعباتندن عبارت واك مرتفع محللرى ١٢٧٠–١٤٠٠ متره‌در. قضا داخلنده پك چوق چاى وايرماق جريان ايدر.

كوللر — قصبه‌نك شمال غربيسنده وبر ساعت مسافه‌ده صويى شربه صالح ، اون ساعت محيطنده چاووشجى كولى موجود اولوب اشبو كولك موسم شتاده طاشمسندن ايلغين ويا نانه كولى دنيلان اطاقاق تحصل ايتمشدر. مذكور بطاقلغى قورو تمق ايچون بولاد حسن كوپريسنه قدر بر قنال حفرينه دوشونلمش ايسه‌ده حيز فعله چيقمامشدر. اهالينك استعمال ايتديكى صو بولجه‌ق طاغى اتكندن نبعان ايدن بوخوق منبع صويى اولوب شهره قدر دمير بوريلرله كلمكده‌در. قراده‌كى صولرده منبع وقويو صولريدر. قصبه‌نك ايكى كيلومتره غربنده وزرى اورتولو بر وايلغين كولنك غرب شماليسنده [illegible] حلى ولوب اوزرى بستون آچيق ديكر بركه جمعاً ايكى عدد معدن صويى واردر. هر ايكيسنك تركيبى چليك ، جزئى كوكرت وبر مقدارده ثانى قاربونيت سوددن عبارتدر. ٤٠–٤٢ درجهٔ حرارتده‌در. قصبه‌نك ايكى كيلومتره غربنده‌كى اوزرى اورتولو قاپليجه حالاً قادينلره تخصيص ايدلمش اولوب اشبو حمامك اتصالنده وبالاخره اولكندن دها اوفاق انشا ايديلان ايكنجى بر حوضلى حمام اركككلره تخصيص ايدلمشدر. سالف الذكر حوضلرك اثناى انشاسنده هر ايكيسنك‌ده تطهيراتى ايچون مجراى تعفنده ايجابنده استعمال ايدلمك اوزره منفذلر اعمال اولنمديغندن ملوث بر حالده‌در. ارككاره عائد حوضده بر درجه‌يه قدر اثر نظافت مشهود ايسه‌ده قادينلره تخصيص اولنان قسمده طهارت كلياً مفقوددر. استراحته تخصيص اولنان اقسامده موجب تاسف بر حال استكراهده‌در. مشتريلره تخصيص اولنان اوطه‌لرك عدم انتظام ونظافتى ، قورو بر حصيردن ماعدا مفروشات نامنه هيچ بر شى بولنمامسى خارجنده‌ده تنفسه مخصوص بر موقع وجوده كتيرلمامسى ، ايچيله‌جك صويك مفقوديتى نظر دقته آلنه‌جق نواقص مهمه‌دندر. بو قاپليجه‌لرك موسم مخصوصى اولمايوب قصبه اهاليسى ايچون ياز، قيش كشاده‌در. يالكز اياك بهارده خارجدن‌ده مشتريلر كلمكده‌در. بالاده عرض ايدلديكى اوزره ايلغين كولنك غرب شماليسنده بولنان وعين خاصه‌يه مالك اولان ايكنجى منبعك اوزرى آچيق اولوب جوارنده مقيم بر ايكى خانه‌لك عشيرتك ومحتاجين سائره‌نك احتياج خصوصيلرينى بر طرف ايلديكندن مذكور حاملر [آچيق ايليجه وفقرا حمامى] ناملريله ياد اولنمقده‌در.

مملكتده شربه مخصوص اولان صولرك عدم موجوديتى نظر دقتى جلب ايتمش وشهرك تد

کلومتره مسافه‌سنده اولان وشربه صالح اولدیغی اکلاشیلان منبع صوینك قاپلیجه‌لره قدر اساله‌سنه موفقیت حاصل اولمشدر .

بطاقاقلر — نانه کولی بطاقاقندن ماعدا ابنیه انشاآتنده استعمال ایدلك اوزره کرپیچ اعمال ایتمك اخون ... حفریاتك متحصل محالده ... کوچك منیاسنده بر بطاقلق تشکیل ایتمکده‌در . چاووشجی کولنده‌ده بتاقلقلر ایله قاریشیق سازلق موجوددر .

اهالینك بنیه ومزاجلری وعارض اولان خسته‌لقلری — قصبه اهالیسی اکثریتله ضعیف البنیه‌در. کویلیلر شهرلیلره نسبةً دها قویدرلر . قضاده باشلیجه اجرای تخریبات ایدن حمای مرزغیه‌در . ورم آز ایسه‌ده فرنکیه هریرده تصادف ایدیلور. قصبه‌ده قالدیرم ولغم موجود اولمادیغندن سوقاقلر بر منبع تعفن حالنده اولوب اطرافنده‌کی بتاقلقلرده انضمام تأثیریله سنه‌نك هر موسمنده ایصتمه اکسیك اولماز . دیکر خسته‌لقلردن حمای معقدل روماتیزمه‌لر ، ذات الریه ، ذات الجنب ... [illegible] ... قصبه و ... [illegible] ... دخی بولنمقده‌در . تیفو حسته‌لغی ... [illegible] ... قزامق ، ... [illegible] ... حسته‌لقلرنده آره‌صره روتما ولمقده‌در . ... ٦٠-٧٥ اولوب ... [illegible] ... یاشنده کیلره نادراً تصادف اولنور .

بکشهری قضاسنك احوال صحیه‌سی — بکشهری قونیه سنجاغنك جهت غربیسنده واقع اولوب [٤١٥٠٦] نفوسی حاوی ویر ناحیه ایله ٧٥ قریه‌یی محتویدر . قضانك اکثر ... قریه‌لری ... محدودینه مصادف ناحیه قسمنده پك چوق بتاقلق بولنمسی حسبیله یدی‌کز قریه مستثنا اولمق اوزره دیکر محللرك هواسی وخیمدر . وخامت هواییه‌یی انتاج ایدنده مستمراً بتاقلقلردر . تسمم مرزغیدن وفات ایدن پك چوقدر. اهالینك اکثریسی ازمیره ودرسعادته کیدرك عمله‌لکله تأمین معیشت ایلکده وشو حالده سنه‌نك ثلثانی دیار آخرده کچیرمکده اولدیغندن اناثه نسبتله ارککلرده وفیات دها آزدر . حفظ الصحیه، طهارت ونظافته دخی رعایتلری اولمدیغندن اهالینك همان اکثریسنك احوال صحیه‌لری مختلدر . یالکز قضانك شرق شمالیسنده‌کی قریه‌لرك مرتفع هوادار اولمسی حسبیله اوجوار اهالیسنك صحتلری نسبةً دها ایيدر. بکشهری قصبه‌سی آلتی یوز کسور خانه‌یی حاوی وبرقنال واسطه‌سیله ایکی‌یه منقسم اولوب منحط برموقعده بنا قلنمشدر. اوچ بش سنه اولنه قدر قصبه اهالیسی دخی حمای مرزغی وتسمم مرزغیدن خیلی وفیات ویرمکده ایکن مذکور قنالك انشاسی سایه‌سنده کول کنارنده بولنان تعفنات وتفسخات اورته‌دن قالقمش وبو صورتله وخامت هواییه تعدیل اولنمشدر .

مساکنك درنده اوچی یالکز برزمین قاتندن عبارت اولوب حالبوکه تحت الزمین ایکی متره‌ده حاوه تصادف ایدلمکده اولمسندن همان عموم خانه‌لر دائمی رطوبت ایله مشبوعدر . کچن سنه‌یه قدر وقوعبولقده‌ملا کیرچلی ، کهرچه‌لی اولان کول صوینی شرب ایتمکده ایدی . حال حاضرنده ایسه شهرك

وجه‌ برنی قصبه‌یه جاری و اطرافی دیوار وچمنتو ایله مضبوط برمجرا درونده جریان ایدن منبع صویندن استعمال ایلمکده‌در .

مملکتده لغم مفقود اولوب هرخانه‌ده اوزری مضبوط قویولر بو وظیفه‌یی کورمکده‌در .

حمیات مرزغیه‌دن ماعدا حسب الموسم نزله‌ٔ مستولیه وذات الرئه خسته‌لقلری دخی کورلمکده‌در . مزارلقلری شهره پك قریب ومساکندن آنجق طرق عادیه ایله مفرق اولوب درونده آغاج دخی یوقدر. اوچیوز یکرمی سنه‌سندن ٣٢٨ سنه‌سنه قدر مرکز قضانك ٤٠١ تولداتنه مقابل ٨٤٢ و فیاتی اولوب اکثریسنك چه‌چن مهاجریندن اولدیغی اکلاشلمشدر . ٣٢٨ سنه‌سنده ایسه قصبه‌ده نفوس زاید ایتمش وسنهٔ مذکوره‌نك صوك یدی آیی ظرفنده آلتمش اوچ تولداته قارشی اون ایکی وفیات اولدیغی مقید بولنمشدر .

قضا داخلنده اوچ محلده ایلیجه واردر . بونلردن بریسی آز کوکرتی حاوی اولوب [سوینداك] قریه‌سنده‌در. بوندن قطعیاً استفاده ایدلمز . ایکنجیسی + ١٠ درجهٔ حرارتده وجایکی حاوی اولوب «کجاوش» نام محلده‌در . بوایلیجه‌قادین وارککه مخصوص اولوب اسباب استراحت دخی ضررسز ایسه‌ده اهالی رغبت ایتمیورلر . اوچنجیسی کوشك ایله کوروغز قریه‌لری آره‌سنده‌کی ایلیجه‌در . بو ایلیجه جوار ولایتلرجه‌ده معروف وکبیر المقدار کوکرتی حاوی اولوب ١٠-٢٠ درجهٔ حرارتده‌در. مجراسنده بولنان قویوسنده بکده‌کی حاموره طرفدن جاب ایدلمکده وبونکله جلد خسته‌لقلری تداوی اولنمقده‌در. مذکور منبعك صوینی علی حاله ترك ایدلدکده کوکرت ترسب ایدرك غایت لطیف بر صو اولوب شرب ایدلمکده‌در . اسباب استراحت موجود اولمامقله برابر بوایلیجه‌دن پك چوق استفاده ایدلمکده اولوب تمایی ابتداسندن آغستوس غایه‌سنه قدر جوار قضالردن بیکلرجه آدم کلمکده‌در . قصبه‌ده درجهٔ حرارت یازین ٣٥ درجه‌یی بولمقده وقیشین دخی برودت تحت الصفر ٢٠ درجه‌یه تنزل ایلمکده‌در .

اك زیده وزان ایدن روزکارلر جنوب وغرب روزکارلری اولوب شرق وشمال روزکارلری دخی نادراً اسمکده‌در. قصبه‌نك وضعیتنه نظراً برنجیلر نافع وایکنجیلر مضردر. آشی عملیاتنه اوته‌دنبرو اهمیت ویرلمکده ایسه‌ده اجرا قلنان تلقینات صحیه سایه‌سنده اخیراً رغبت کوسترمکه باشلانمش وکانون اول سنه ٣٢٨ دن ایلول ٣٢٩ تاریخنه قدر بیك کسور وتشرین اول ظرفنده ایسه [١٥٠٠] اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا ایدلمشدر . قضا داخلنده اك مسن اولمق اوزره [١٠٠] یاشنده بر آدم واردر .

تفصیلات مسروده‌یه نظراً هیئت عمومیه‌سیله قضانك وعلی الخصوص مرکز قصبه‌سنك تحت عمومیه‌سی مختل وجداً جالب دقت واندیشه‌در. محیط وجوارنده بولنان بالعموم بطاقلقلرك املا واحماسی غیر قابل ومصارف کثیره‌یی مستلزم اولوب اك قطعی چاره قضا مرکزینك شمال شرقی جهتنده کائن مرتفع محله نقلیدر .

بور قضاسنك احوال صحیه‌سی — بور قضاسی نیکده‌یه تابع اولوب [٢٤٨٨٥] نفوسی حاوی و ٢٦ قریه‌یی محتویدر. قصبه مرکز لوانك ١٥ کیلو متره غرب جنوبیسنده ، قزلجه صو ، نهری کنارنده واقع اولوب مبذول صولری حاوی ، اشجار مثمره وغیر مثمره‌یی حائز لطیف برشهردر. آنجق مساکنك طرز انشاسی و اهالینك حفظ الصحه‌یه علی الخصوص نظافت وطهارته رعایت ایتمامری حسبیله شهرده امراض مزمنه وخیمه هان اکسیك دکلدر . متعدد منبع صولرینه مالك اولدیغی حالده مجاریسی غیر منتظم اولوب صویك صافیتی محافظه ایدیله‌مامسندن [حماء تیفوئیدی] خسته‌لغی هان هرسنه اهمیتلی برصورتده حکمفرما اولمقده‌در . شهرك اکثر محلندن وچارشونك بعض اقسامندن جریان ایدن صوغابت ملوث ومجراسی خراب وغیر منتظمدر . سوقاقلری کذا غیرمنتظم اولوب اکثریسی دار وطولاماجلیدر. لغملری دخی ناقص وغیر منتظم اولوب شربه مخصوص میاه ایله ارتشاحات واشتراکاتی محققدر . احوال معروضه حسبیله ٣٢٧ سنه‌سنده بور قصبه‌سنده ظهور ایدن قولرا خسته‌لغی کال دهشتله حکمفرما اولمش ویك چوق تدابیر مهمه‌یه رغماً فی ١٠ تشرین اول سنه ٣٢٧ دن فی ٢ تشرین ثانی سنه ٣٢٧ تاریخنه قدر ٢٤ کون ظرفنده ٥٦ مصاب اولوب انلرن یدیسی شفایاب اولمش دقوز طقوزی وفات ایتمشدر . قضا داخلنده بر چوق بتاقلقلر موجود اولدیغندن قرا اهالیسی دخی حمیات مرزغیه‌دن مضطربدرلر . قضا اهالیسی هیئت عمومیه‌سیله اساساً فقیر اولوب تغذیلری نقصان وبناء علیه سفالت حیاتیه‌یه معروضدرلر . شهرده ایکی طبیب و بر اجزاخانه موجوددر .

بوردور قضاسنك احوال صحیه‌سی — بوردور قضاسی عمامی اولان لوانك جهت شرقیه‌سنده اولوب [٥٦٨٠٠] نفوس واوچ ناحیه ایله ٨٩ قرایی محتویدر . بوردور قضاسنك احوال صحیه عمومیه‌سی دیکر قضالره ابناء شایان ممنونیت درجه‌ده‌در . قضانك کوللر جوارنده بولنان کویلری مستثنا اولمق اوزره بالعموم قرانك صولری لذیذ وهوالری لطیفدر. جاهسی تبدیل هوایه مساعددر قضا داخلنده قاپلیجه یوقدر . آنجق [یتمی کومه] قریه‌سی قربنده املاح کبریتیه‌یی حاوی نادر بر صو واردرکه اهالیجه اهمیتی واستفاده‌لی دکلدر . یالکز بعض کویلیلر مذکور صودن ایچمکده‌درلر. [جرجین] قریه‌سی قربنده دخی ثانی قاربونیت سودی حاوی بر صو واردرکه قصبه اهالیسندن بعضیلری سنه‌ده بر دفعه کیدرك مذکور صودن ایچمکده‌در . بوردور سطح بحردن ١٠٥٠ متره ارتفاعده اولوب قضانك الڭ مرتفع محلی ١٥٠٠ متره ارتفاعنده‌کی [برکت] قریه‌سیدر .

حرارت حد اعظمی یازین + ٣٣ وقیشین حد اصغری − ١١ درجه‌ده‌در. قضا داخلنده بوردور کولی، قره‌طاش واکیدر کوللرینك واسع بتاقلقلری موجود اولوب محیط وجوارنده‌کی اهالیده حمیات مرزغیه مشهوددر. قضا داخلنده شمال وجنوب روزکارلری نافع اوله‌رق وزان ایدیکده ایسه‌ده بعضاً

[آیدین یلی] دنیلان وسنه‌ده سکز اون کون دوام ایدن شمال شرقی روزکاری اسمکده‌درکه حیوانات ونباتاته پك مضردر . قصبه‌نك هواسی بارد وراطب ایسه‌ده یاز موسمنده کسب جیادت ولطافت ایدر . قصبه‌نك یالکز شمال طرفی مستثنا اولمق اوزره اطراف ثلثه‌سی مزارلقلر ایله محاط اولدیغی کبی قصبه درونده بولنان بالجمله جوامع وکلیسالرله مدرسه‌لرك اطرافنده دخی مزارلقلر موجوددر. قصبه داخلنده شرب اولنان صولر اکثریتله منبع ونادراً قویو صوییدر . وسائط اساله‌لری دخی طوپراق کونکدن عبارتدر .

آشی عملیاتنه اهالیجه اهمیت ویرلمکده‌در . سنوی وسطی اوله‌رق ٣٠٠٠ کشی‌یه تلقیح جدری اجرا اولنمقده‌در. اکثریتله کوریلان امراض حمیات مرزغیه وحمای تیفوئیدی وحسب الموسم بعض امراض التهابیه‌در. ورم نادر ایسه‌ده کرك قصبه‌ده وکرك کویلرده فرنکی خسته‌لغی اهمیتلی برصورتده کورلمکده‌در. اهالینك تداوی‌یه ونظافت وطهارته رغبتلری متوسط درجه‌ده‌در . مملکتده اوچ طبیب ، بر قابله بر آشی مأموری، [صحت، استقامت، اسپارته] ناملرنده اوچ اجزاخانه واردر. قضا داخلنده مدت حیات ٥٥–٦٠ راده‌سنده ایسه‌ده هواسی لطیف اولان کویلرده ٧٠–٨٠ یاشنی بولانلر اکسیك دکلدر. قضا داخلنده ١٠٠ یاشنی تجاوز ایتمش ذکور واناث اولمق اوزره تخمیناً [٣٠٠] نفوس موجوددر .

بوزقیر قضاسنك احوال صحیه‌سی — بوزقیر قضاسی قونیه ولایتنه مربوط اولوب ولایتك جهت جنوب غربیسنده‌در . مرکز ولایته اون سکز ساعت بعد مسافه‌ده اولوب محیط دائره‌سی قرق ساعتی متجاوز اولمق اوزره سطح بحردن [١٢٦٠] متره ارتفاعنده‌در . قضا هیئت عمومیه‌سیله سکستان عد اولنه‌بیلورسه‌ده اووه جهتلرینده واردر . [٢٧١١٤] ی ذکور ومتباقیسی اناث اولمق اوزره [٥٤١٣٧] نفوسی حاوی و ١٠٥ قریه‌یی محتویدر . سنوی تولدات وفیاته غالب اولوب کوندن کونه نفوس عمومیه‌نك زاید ایلدیکی اکلاشلمشدر . قضانك هواسی عموماً غایت لطیفدر . اڭ زیده اسن روزکار شمال روزکاری اولوب یاغمور یاغدیغی زمانلر جنوب روزکاری دخی وزان ایدر . بو روزکارلرك تأثیرات مضره‌سی یوقدر . قضا داخلنده تبدیل هوایه مساعد مواقع لطیفه پك چوقدر. ازجمله [قره‌جه اردیچ] وآقچه پیکار قریه‌لرینك چامقلری مواقع مشهوره‌دندر . قضاده بلدی صورتده اجرای حکم ایدن خسته‌لق همان یوق کبیدر. نفس قصبه‌ده ایکیسی اسلام وبریسی روم عنصرینه مخصوص اولمق اوزره اوچ قبرستان واردر . هر اوچی دیوارلر وآغاچلرله محاط ومحفوظدر . قضانك قرای موجوده‌سی درت منطقه‌یه منقسمدر . طاغ قولی ، اووه قولی ، بزی قولی مرکز قولی :

[١] طاغ قولنده، راضی پك آز اولدیغندن اهالیسی قیش موسمنده قافله قافله آیدین طرفلرینه برای تجارت کیدرلر. صولری چشمه صوییدر. بلدی امراض یوقدر. آنجق آیدین طرفلرینه کیدنلرده بعضاً

[illegible] مرض نزله جزئی [illegible]
[illegible] مرض وقوعاتی [illegible] جزئی درجه‌ده [illegible]
اولنمقده‌در .

[٢] [illegible] خانه‌لی [illegible] اکثریته قویو صولری
استعمال [illegible] منبع صولریده واردر . اهالی [illegible] رنجبردر . بعضی امراض یوق ایسه‌ده
[illegible] قوشچه قریه‌لرنده مرضی خسته‌لقده [illegible] کورولمکده‌در
نادراً ورمده مشهود اولمقده‌در .

[٣] [illegible] قریه‌لرکی [illegible] هوالری لطیف ، صولری منبع وقویو
صولریدر . اهالی رنجبردر . [illegible] مناولق ایله مشغولدرلر . بعضی امراض یوقدر . یالکز
[illegible] اطرافنده [illegible] بالهیوك ، قیاجق ، جنتالك قریه‌لرنده حمای مرزغی اولدیغی زیاده‌در .

[٤] مرکز [illegible] قریه‌دن عبارت وقضا مرکزی اولان مرستاد قصبه‌سی [illegible]
داخلنده . قصبه ٣٨٠ خانه‌دن عبارت اولوب قصبه‌دن مرور ایدن چهارشنبه چاینك اطرافده‌کی
بطاقلقلردن [illegible] اهالی آره‌سنده اقدمجه حمای مرزغی زیاده ایکن بالآخره اهالینك غیرتی
و [illegible] ایله مذکور بطاقلقلر قسماً قپادیلوب و چاینك اطرافنده سکود وقواق آغاجلری
[illegible] مرض مذکوردن تخلیص ایدلدیکی کبی هوا جیادت ومنظره لطافت کسب
ایتمشدر . سنه‌نك اوقات مختلفه سنده یاغمورلر یاغمقده اولوب موسم شتاده قار دخی یاغار . حرارتك
حد اعظمیسی + ٢٨° اولوب موسم شتاده ایسه درجهٔ حرارت تحت الصفر [٨° - ٨] ه
تنزل ایدر . حسب الموسم بعض امراض التهابیه کورلدیکی کبی یازین حمای تیفوئیدی [illegible]
دخی نادراً کورولور . قصبه‌ده فرنکی علتنه مصاب یالکز ایکی کشی کورلمش و بونلرده تداوی
ایدلمشدر . ورم خسته‌لغی دخی محدود بر قاچ شخصه منحصر اولوب مرض مذکوردن بو سنه
یالکز ایکی وفیات وقوع بولمشدر . چیچك خسته‌لغی شمدی غیر مشهود اولوب اهالی تلقیح جدری‌یه
اهمیت ویرمکده وسنوی تقریباً ١٠٠٠ اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا اولنمقده‌در . قصبه داخلنده
شرب واستعمال اولنان صولر قسماً منبع صولری وقسماً ده قویو صولریدر . قصبه‌نك شرق جهتنده
ویرساعت مسافه‌ده [١٦٠] خانه‌دن عبارت بولنان [قارت] قریه‌سی عین قصبه کبی طاغ اتکلرنده
واقع اولوب دروندن سالف الذکر چهارشنبه چایی کچمکده ایسه‌ده بورالرده مجرا طار اولدیغندن
موسم ربیعده صو طاشه‌رق جدار واطرافنده اوفاق تفك بطاقلقلر تولید ایتمکده‌در . اهالی عموماً
صورت استعمالنی بیلدرك کنین ایله تداوی اولنمقده‌درلر . قصبه‌ده عمر طبیعی ٦٠ - ٦٥ راده‌سنده
اولوب اك مسنلری اولمق اوزره کویده [١٠٤] یاشنده ایکی قادین وقصبه‌ده [٩٢] یاشنده برارکك
واردر .

نفی قضاسنك احوال صحیه‌سی — نفی قضاسی بوردور لواسنك قسم جنوبیسندن عبارت
اولوب [٢٧١٢١] نفوسی حاوی وبر ناحیه ایله ٥٣ قریه‌یی محتویدر . قضا ؛ احوال صحیه‌سی اعتباریله
ایکی قسمه تفریق ایدلمك ایجاب ایدر .

[١] آب وهوانك لطافتی وتأثیرات خارجیهٔ طبیعیه‌دن مصونیتی جهتیله احوال صحیه‌سی آزچوق
مجرای طبیعیسنده دوام ایدن قرادرکه مرکز قضا دخی بو قسمده داخلدر . قرای مذکوره‌دن
بیرامل قریه‌سی قلوی صوبی ایله ، چام قریه‌سی جیادت وصافیت هوایه مالکیتی وخدای نابت متنوع
اشجار ایله مزین وقابل شرب صولریله میاه جاریه‌سنك مبذولیتی حسبیله اشتهار ایتمشدر . فقرالدم
وامراض درنیه وسائره ایله مصاب اولوب تبدیلهوایه محتاج اولنلره توصیه ایدلمکده‌در . یازین حرارت
وسطیه + ٢٠° قیشین + ٥° ده دوام ایتدیکندن تبدیلهوایه مساعددر .

[٢] هواسنك متبدل وتأثیرات خارجیهٔ طبیعیه‌یه معروض اولمسندن وترسبات مائیه ورطوبتدن ناشی
احوال صحیه‌سی دائماً مختل اولان قرادرکه بونلردن صورقون ، یمادی وقره‌بیکار ودیکر مجاور قریه‌لر حالا
بولدقلری وکولحصار دیلان کولك حصوله کتوردیکی مرزغه‌لرك تأثیرات وخیمه‌سنه تماماً معروضدر .
قضاده خسته‌خانه یوق ایسه‌ده قارشولغی تأمین ایدلدیکی تقدیرده مع اجزاخانه بر خسته‌خانه‌نك انشاسی
اهالی طرفندن تعهد ایدلمشدر .

قضانك هیئت عمومیه‌سی اعتباریله سطح بحردن ارتفاعی ٦٠٠-١٧٠٠ آره‌سنده متحولدر .
مرکز قضانك ارتفاعی ١٠٠٠ متره‌در . حرارتك حد اعظمیسی یازین + ٣٣° ، قیشین - ١٠° در .
قضا داخلنده ایکی مرزغه واردر . بری مرکز قضایه ایکی ساعت بعد مسافه‌ده وتقریباً ١٠ کیلو متره
مربعی مساحهٔ سطحیه ووسعته مالکدر . دیکری ٦-٧ ساعت مسافه‌ده اولوب کولحصار کولنك موسم
شتاده قبارمه‌سی و آرپه دره‌سی وحورزوم چایی نامنده‌کی صولرك ده انضمامیله تحصل ایدرك تقریباً
١٨-٢٠ کیلومتره مربعی مساحهٔ سطحیه وسعتی بولور . قضاده اك زیاده وزان ایدن روزکارلر [قره
آغاج یلی] تعبیر اولنان وتموز اون بشندن آغستوس اون بشنه قدر بر آی دوام ایدن غرب
روزکاریله آغستوس اون بشندن ایلول نهایتنه قدر دوام ایدن شمال روزکاریدر . برنجیسی مضر
وایکنجیسی نافعدر .

قضانك مزارلقلری یکنسق اولوب قرادن یارمیشر ساعت مسافه‌ده‌در . مزارلقلرده غرس اشجار
عادت اولمامشدر . آتیه‌یه اهالی بر ایکی سنه‌دنبرو اهمیت ویرمکه باشلامشلردر . سنوی ٥٠٠ اطفاله
تلقیح عملیاتی اجرا ایدلمکده‌در . قضاده بلدی بر صورتده اجرای حکم ایدن خسته‌لقلر حمای مرزغی ،
حمای شبه‌تیفو ، فحشیاتدن طولایی حرقة البول وفرنکیدر . حمای شبه‌تیفو اك زیاده درمیل ،
جاودر ، کیرم قریه‌لرنده . فرنکی ؛ درمیل ، اسحق ، جاودر ، قیزللر واصمه باغ قریه‌لرنده اولوب بو
قریه‌لرده فرنکی ٪٩٠ نسبتنده‌در . فرنکیدن درمیل قریه‌سنده ٪١ نسبتنده جنت حصوله کلمکده‌در .

[illegible] باغ قریه‌سنده جذام دخی موجوددر . بونلردن ماعدا جدری ، جدری کاذب ، حمرهٔ وجعه [illegible] . [illegible] دخی کوریلمکده‌در . مقدار وفیات سنوی [illegible] تولدات ایسه [illegible] نسبتنده‌در .

مرکز قضاده شرب واستعمال اولنان صولر منبع وقویو صولری اولوب کافه‌سی‌ده کیرچلیدر . وسائط اساله‌لری چمنتو ایله طوکدیرلمش طاش مجرالردن عبارتدر . لغملر بش اون متره عمقنده قویو طرزنده حفر ایدلدیکندن وصو مجرالری مذکور لغملردن بش اون متره اوزاقدن مرور ایتدیرلدیکندن صولرك صافیتی اخلال اولنامقده‌در . قراده ایسه منبع ، قویو صولریله برابر میاه جاریه‌ده شرب واستعمال ایدلمکده ودفع طبیعی میدانلره اجرا ایدلدیکندن صولر بونلرله تلوث ایتمکده‌در . قضا داخلنده عمر طبیعی ٥٠ـ٦٠ اولوب اك مسن آدملرك یاشی یتمشی تجاوز ایتمز وبو یاشده موجود اشخاص [illegible] نسبتنده‌در .

سلطانیه قضاسنك احوال صحیه‌سی

سلطانیه قضاسنك احوال صحیه‌سی — سلطانیه ؛ نام قدیمی قره پیکار قضاسی ٤٤ قریه‌یی و ٢٠١١١ نفوسی حاویدر . سلطانیه قصبه‌سی قونیه‌نك ٩٤ کیلومتره شرقنده وقره‌جه طاغك جنوبی اتکنده اوله‌رق واسع بر اووه‌نك کنارنده‌در . قضا اراضیسی دوز اولوب مذکور طاغدن بشقه جبالی یوقدر . میاه جاریه‌سی پك آزدر . قضانك شمال شرقیسنده سونمش بر اسکی برکان فتحه‌سی اولدیغی اکلاشیلان وتقریباً ایکیوز متره عمق وطولاً ، عرضاً یاریم ساعتلك وسعتی اولان مملحه موجوددر . بو مملحه بر شبه اوزرنده اولوب بر طاقم کوللر ایله محاطدر . قضانك همان هر طرفنده وقصبه‌نك محیط وجوارنده بر چوق بطاقلق اولوب اهالئ قضا عموماً حمیات مرزغیه‌دن متأثر ومضطربدرلر . قصبه‌نك هواسی وخیم اولوب مأمورین واصحاب یسار موسم صیفده یایلالره چیقارلر . محلی بلدیه‌سنك فقدان وارداتی حسبیله قضاء مذکور اوته دنبرو طبیبسز قالمشدر . بو سنه سبق ایدن اشعار سامئ ولایتپناهی اوزرینه طبیب معاشی خزینهٔ دولتجه تأمین ایدلمش ایسه‌ده مع التأسف هنوز طالب ظهور ایتمامشدر . قضانك وخامت هوائیه‌سیله برابر طبیبسزلك یوزندن اهالینك دوچار اولدیغی اضطراب ومشکلات بحق نظردقتی جاب ایتمش وبناءً علیه اطباء سیاره‌دن ایلك کلان ایکی طبیبك همان مذکور قضایه اعزامی امر سامئ ولایتپناهی اقتضاسندن بولنمشدر . اعزام اولنان اطبا آز بر مدت ظرفنده ١٢٩٩ خسته معاینه وتداوی ایتمش و ٦٥ اطفاله تلقیح جدری ایفا وایجاب ایدنلره کنین قومپریه‌لری توزیع واعطا ایلمشلردر . حمیات مرزغیه‌نك اشکال مختلفه وخبیثه‌سندن ماعدا اهالینك سفالت حیاتیه‌لری حسبیله ورم خسته‌لغی‌ده موجود و داء الافرنج دخی مشهوددر . اهالینك طبابته اعتقادلری حفظ الصحیه رعایتلری ، نظافت و طهارته اهتماملری آز اولوب صحت شخصیه‌لری خصوصنده لاقیددرلر . عمر طبیعی ٥٠ـ٦٠ واك مسن آدملر ٦٠ـ٧٠ یاشنده اولوب بونلرده سکز اون کشیدن عبارتدر .

سیدی شهری قضاسنك احوال صحیه‌سی

سیدی شهری قضاسنك احوال صحیه‌سی — سیدی شهری قضاسی قرق اوچ پاره قریه‌یی و [١٧٠٠٠] نفوسی حاوی وسطح بحردن ١١١٥ متره مرتفعدر . مرکز قضا کشیش و [illegible] سلسله‌سندن کوپه طاغی دیمکله معروف بر طاغك اتکنده واقع وجبهه‌سی واسع بر اووه‌یه ناظر وبش یوز دونمه قریب باغ وباغچه ایله محاطدر . طاغك اتکندن نبعان ایدن متعدد صولر قصبه جوارندن جریان ایتمکده‌در . قصبه‌یه اون بش دقیقه مسافه‌ده بیوك وکوچك قاپلیجه نامیله ایکی قاپلیجه موجود اولوب ترکیبنده کوکرت وقاربونیت سود واردر ودرجهٔ حرارتی ٢٥ـ٣٠ در . خراب بر حالده اولدیغندن واسباب استراحت موجود بولنمدیغندن هیچ استفاده ایدلمامکده‌در ، اهالینك باغچه‌لرینی صولامغه منحصر قالمشدر . قصبه‌یه بر ایکی ساعت مسافه‌ده واون ایکی ساعت محیطنده قره ویران کولنك بعض جهتلرنده بطاقلق واپچری قیشله نام محلده جریان ایدن چایدن متحصل سازلق واردر . قره ویران کولنك قونیه اووه‌سنه اساله‌سی اوزرینه صولرك پیدرپی چکلمسیله مضرتی یوزده اللی نسبتنده تنزل ایتمشدر .

اك زیاده وزان ایدن روزکارلر شمال وجنوب روزکارلریدر . برنجیسی نافع وایکنجیسی مضردر. مزارلقلر اسکیدن قصبه خارجنده ایدیسه‌ده قصبه‌نك توسعیله قسماً داخلده قالمش ومع مافیه اموات ینه قصبه خارجنده دفن ایدلمکده بولنمشدر . سنوی ٤٠٠ کشی‌یه تلقیح جدری عملیاتی یاپیلمقده‌در. فقط اوجه قضا داخلنده منتظماً عمومی صورتده آشی عملیاتی اجرا ایدلدیکندن قراده اطفال عمومی دینه‌جك درجه‌ده آشیسز بولنمقده‌در . سبی‌ده بلدیه طرفندن خرجراهی تسویه ایدیله‌مامسندن [illegible] آشیجی مأموری جلب اولنه‌مامسیدر . قضا داخلنده بلدی خسته‌لق یوقدر . حمای مرزغی ، روماتیزمه ذات الجنب ، انفلوئنزا بعضاً‌ده حمای تیفوئیدی خسته‌لقلری کورولمکده‌در . شربه تخصیص ایدیلان صولر تیمور وطوپراق کونکلرله چشمه‌لره اساله اولنور . اهالی کوپه طاغندن نبعان ایدن چای صوینی دخی استعمال ایدرلر . قضا داخلنده عمر طبیعی ٦٠ سنه اولوب اك مسنی ٨٠ـ٩٠ یاشنده‌در .

عربسون قضاسنك احوال صحیه‌سی

عربسون قضاسنك احوال صحیه‌سی — عربسون قضاسی [١٣٨٥٢] نفوسی حاوی و ٣٤ قریه‌یی مجتویدر . عربسون قصبه‌سی قیزل ایرماغك ساحلنده ، نوشهرك اوچ ساعت شمالنده ، قیصرینك غربنده ، بر قیالغك اتکنده واقع بر شهردر . هواسی وخیم اولوب یازین حرارت + ٤٠° یی بولدیغی کبی موسم شتاده دخی – ٢٠° یه تنزل ایلمکده‌در . باشلیجه ایچیلان صو پیکار باشی نام محلدن نبعان ایدرك قبرستاندن وبعض خانه‌لرك ایچندن کچدکدن صکره قصبه‌یه داخل اولمقده‌در . اینشه واحواله ومتکنك لغملری مفقود اولوب آچیق بعض چوقورلردن عبارت بولندیغنه بناءً شهرده حمای تیفوئیدی خسته‌لغی هر زمان مشهوددر . قصبه‌نك محیط وجوارنده

... اکثریسنده پك چوق بطاقاق موجود اولدیغندن حیات مرزغیه دخی شدت واهمیتله ...نرمادر. سوقاقلری چارشوسی پك ملوث اولوب اهالینك دخی تحت عمومیه وشخصیه‌خصوصنده ... رعایت واهتماملری یوقدر . احوال معروضه حسبیله ۳۲۷ سنه‌سنده قصبهٔ مذکوره‌ده قولرا ...ه‌لی ظهور ایدرك ۱۱ تموزسنه ۳۲۷دن ۵ اغستوس‌سنه ۳۲۷ تاریخنه قدر ۲۹ کون‌ظرفنده ٤٦ مصاب اولوب ۳۱ ی شفایاب اولمش و۱۵ ی وفات ایلمشدر . مرض مذکور عربسونه آوانوس قصبه‌سندن سرایت ایتمشدر. ارکوب جهتنده نهریکته اولان کوپری تحت محافظه‌یه آلنه‌رق وایرماغك ساحل یساری اوزرنده مناسب محلره نقطه وضع واقامه ایدیله‌رك آوانوسه قارشی قونیه ولایتنجه بر قوردون تأسیس وتدابیر تحفظیه‌یه تشبث ایدلمش ایسه‌ده حسب الجهاله مذکور قوردون اهالی طرفندن بر ایکی دفعه بوزولمشدر . قیزیل ایرماق صویندن ایچنلرك مصاب اولدقلری ادعا وبوصورتله ...نه‌لفك انتقال وسرایت ایلدیکی ظن اولنیورسه‌ده مذکور ایرماغك سیواس حوالیسندن وآوانوسه قدر تخمیناً بشیوز کیلومتره قدر بر مسافه قطع ایلسنه وقولرا ویبریونلرینك بوقدر بر مسافه‌یی قطع ایدنجه‌یه قدر صو درونده آچیق هوا وضیا مواجهه‌سنده محافظهٔ حیات وموجودیت ایتمسی ممکن اوله‌میه‌جغنه نظراً ویبریون قوله‌ریکلرك صاللری سوق واداره وکچدکلری محلر اهالیسیله کرك ارزاق تدارکی وکرك سائر کونا آلیش‌وریش صورتلریله تماس واختلاط ایدن حامل باسیل اشخاص واسطه‌سیله سرایت و انتقال ایلدیکی محققدر . [۸۵۰] کیلومتره طولنده اولوب بر خیلی ولایاتی طولاشان و اناطولینك اك بیوك ایرماغی اولان بو صویك سیر ودور ایتدیکی محلر نظر اعتباره آلنور واو سنه اناطولیده قولرا خسته‌لغنك حکمفرما اولدیغی قصبه‌لرله مقایسه ایدیله‌رك تاریخ ظهورلری تدقیق اولنورسه مذکور ایرماغك معروض وجهله سرایت وانتقال مرض خصوصنده اکثر یرلرده پك بیوك بر رول ایفا ایتدیکی استدلال اولنه‌بیلور .

علائیه قضاسنك احوال صحیه‌سی — علائیه قضاسی [۵۱۲٤۸] نفوسی حاوی وبر ناحیه ایله [۱۸۹] قریه‌یی محتویدر . اراضیسی طاغلق وعارضه‌لی ، هواسی معتدل اولوب اهالی قسماً عشیرت حالنده امرار حیات ایدرلر . عموم قضا اهالیسی یازین یایلالره چیقارلر . یایلالر مرتفع وآب وهواسی لطیف محلر اولوب خصوصیله [تربلناس] یایلاسی سطح بحردن ۸۵۰ متره مرتفع ، کرك هواسنك لطافتی ومنظره‌سنك ممتازیتی وکرك صولرینك مبذولیت ونفاستی جهتیله تبدیلهوایه مساعد مواقعك بری وبلکه برنجیسیدر . بوندن بشقه روم طاش ومحمود سیدی نامریله مسما یایلالرده مواقع انتخابیه‌دندر . قضایه اوچ ساعت مسافه‌ده وکدیك تعبیر اولنان موقعده کبریتی حاوی ۵ + °۲۸ ده بر منبع صویی وار ایسه‌ده وسائط استراحت مفقود اولدیغندن سنه‌ده آنجق بر قاچ کشی کیتمکده‌در .

علائیه قصبه‌سی ساحلده وسطح بحردن ۲۰۰ متره ارتفاعده بولنان صرف طاشلق بر شبه جزیره اوزرنده کائن اولوب قدیماً انشا ایدلمش بر طاقم حصارلره محصوردر . هواسی راطب وآغیر اولوب سوقاقلری غیر منتظم، مبانی یکدیکرینه ملتصق اولدیغندن واساس مجرالرك معدومیتی حسبیله مزبلات ومزخرفات آچیقده جریان ایتدیکندن وشربه صالح صولرك عدم موجودیتندن طولایی اهالینك احوال صحیه‌سی مختلدر. درجهٔ حرارت یازین حد اعظمی + °۳۹، قیشین ایسه - °۱۰ درجه‌یی بولمقده‌در. قضانك عارضه‌لی اراضی‌یه مالکیتی حسبیله برچوق چای وایرماقلر موجود اولوب صوك بهار موسمنده بعض ایرماقلرك طغیانیله کوچوك قطعه‌ده بر چوق بتاقلقلر وجوده کلمکده ایسه‌ده صولرك چکلدیکی بر صره‌ده مذکور بتاقلقلرده مندفع اولدیغندن احوال صحیه اوزرینه او درجه سوء تأثیری اولمه‌مقده‌در . اك زیاده وزان ایدن روزکارلر شمال و جنوب روزکارلریدر . برنجیسی نافع وایکنجیسی مضردر .

قصبه‌نك اك معتنا بر موقعی مزارلق اتخاذ ایدلمش وشهره پك زیاده یقین بولنمشدر . قضاده بر طبیب وبر اجزا خانه موجوددر . تلقیح جدری عملیاتی اجرا ایدلمکده واهالی طرفندن‌ده حمایه کوره‌یه اهمیت ویرلمکده‌در .

قضا داخلنده حکمفرما اولان امراض، [سل الرئه]: سفالت فیزیولوژی‌یه، طهارت ونظافته‌عدم دقت وجهالت نتیجه‌سی مرض مزبور بالواسطه سرایت ایتدیکی کبی قادینلرده مقدار مصابینك فضله‌لی ۱۲ حتی ۱۰ یاشنده بولنان قیزلرك ازدواج ایتدیرلمسی واسقاط جنین قضیه‌سی ایله هیچ بر لزوم طبی اولمدیغی حالده سنه‌ده لااقل ٤ - ۷ دفعه قان آلدیرمق عادت قبیحه‌سنك سل الرئه‌یه اسباب مهمه اولدیغی اکلاشلمقده وقصبه داخلنده قابل شرب صاف بر صویك عدم موجودیتی ، بنالرك حفظ الصحه‌یه مغایر برطرزده انشا ایدلمش اولمسی وباخصوص قانالیزاسیون اولمدیغی ایچون مزخرفاتك سوقاقلره آتیلمسی ومواد غائطه‌نك آچیقده جریان ایتمسی هوانی‌ده صوك درجه اخلال ایتدیکندن اهالی عمومیتله فقرالدمه مبتلا اولمقده‌درکه عارضهٔ مذکوره‌نك دخی سل الرئه‌نك سهولتله سرایتنه‌زمین مساعد احضار ایتدیکی کورلمشدر .

ذات الرئه ، ذات الجنب قیش موسمنده اولدقجه اجرای احکام ایتمکده‌در . دیکر امراض عادیهٔ جهاز تنفسیه‌یه پك چوق تصادف ایدلمکده‌در . حماء شبه تیفوده آره صره موضعی بر طرزده وقوعه کلمکده‌درکه اسباب سرایت لغملرك مضبوط بولنمامسی قضیه‌سیدر . امراض جهاز هضمی پك چوق وباخصوص قصبه اهالیسنك همان کافه‌سی [تینیا] بین العوام [شریط] دن مضطربدرلر. شرب ایدیلان صولر صهرنج صولری اولدیغی ایچون عمومیتله تینیایه دوچار اولمقده‌در . کرچه اهالی تینیایه اهمیت ویرمامکده ایسه‌لرده برشخصده انقطاع تنفس وبردیکرنده فلج علائمی کوسترمك صورتیله ابراز وخامت ایتدیکی کورلمشدر . عددی بیوك بر یکونه بالغ اولان خرقة البول مصابینی واردرکه متطببلره تداوی ایتدیردکلرندن نتیجه‌ده معلول قالدقلری واکثریسنك عقمه دوچار اولدقلری کورلمشدر .

داء الافرنج نادردر . یالکز دوشنبه ناحیه‌سنك بعض قریه‌لرنده ٥ ـ ١٠ مصابه تصادف ایدلمشدر . ٣٢٩ سنه‌سی ایلك بهارنده قزامق خسته‌لغی ظهور ایتمش ایسه‌ده مهم تلفاته بادی اولمقسزین مندفع اولمشدر .

حمای مرزغی اولدقجه زیاده‌در اهالی یقین زمانلرده سولفاتو قوللانمغی اوکرندیکی ایچون خسته‌لغی بر درجه‌یه قدر تخفف ایتمشدر . مرکز قضاده اهالی صهرنج صولرینی استعمال ایدرلر . فقط قراده بك لطیف منبع صولری واردر .

عمر طبیعی ٦٠ ـ ٧٠ یاش آره‌سنده‌در . یوز یاشنی متجاوز ٤ ـ ٥ کشی موجوددر .

قاش قضاسنك احوال صحیه‌سی

قاش قضاسنك احوال صحیه‌سی — قاش قضاسی ولایت وسنجاغك منتهای غرب جنوبیسنده مثلث الشکل بر یر اولوب ٦٢ قریه‌یی و [٢٥٢١٢] نفوسی حاویدر . اراضی عمومیتله سنکستان واورماناق جسیم طاغلردن عبارتدر . اوته‌دنبری اهالیسی یازین کاملاً [کومبه یایلاسی] تعبیر ایدیلان وجوانب اربعه‌سی ینه طاغلرله محاط واولدقجه واسع ومبذول صولری وباغ باغچه‌لری بولنان عارضه‌لی بر وادی‌یه چیقارلر . بش التی سنه‌یه کلنجه‌یه قدر دائرهٔ حکومت‌ده یازین یایلایه نقل ایدیلیردی . بعض قریه‌لر اهالیسی عشیرت حالنده یشارلر . یدی سکز سنه‌دنبری مرکز قضا اتخاذ اولنان [اندفلی] قصبه‌سی ساحلده کائن اللی التمش خانه‌لی بر قصبه‌دن عبارت اولوب سکنه‌سی برای تجارت قارشیسنده‌کی [مه‌یس] آطه‌سندن کلان بعض روملرله مأموریندن مرکبدر . یرلی نفوسی یوقدر . جوارنده بولنان ساحل قصبه‌لر میانده هواسی معتدل اولان بر محلدر . لغملری اولمادیغندن منخرفات آچیقده‌در . ایکی ساعت مسافه‌دن طوپراق بورولرله اساله اولنان بر صو تأمین احتیاجاته کفایت ایتمکده‌در . فقط نامنبعندن اعتباراً اکثر محللرنده مجاری غیر مضبوطدر . مع‌مافیه حین حاجتده موجود اولان قویو وصهرنج صولری دخی استعمال اولنور . اك زیاده اسن روزکار ملتم تعبیر اولنان جنوب روزکاریدر ونافعدر . یاز موسمنده نادراً شمال روزکاری وزان ایدرکه بو بالعکس مضردر . قصبه‌ده نادراً حمای مرزغی وامراض معدویه کورولور . مرکزه درت ساعت مسافه‌ده اسکی مرکز قضا اولان قاش قصبه‌سیله جوارنده بولنان بعض قریه‌لرك مبنی اولدیغی واسع واطرافی یوکسك طاغلرله محاط بر وادینك مختلف محللرندن جریان ایدن چای ودره‌لرك حصوله کتوردکلری فوق‌العاده رطوبت وبتاقلق جوار قرانك هواسنی اخلال ایتمکده وبوندن طولایی حمای مرزغی کثرتله کورولمکده‌در . قضانك منتهای غربنده ومرکزه اون ساعت مسافه‌ده واقع ٥٠ ـ ٦٠ بیك دونم وسعتنده وبر طرفندن دکزه منتهی [کلمش اووه‌سی] تعبیر ایتدکاری اراضی قاش ایله مکرینك خط حدودینی تشکیل ایدن [ئه‌شس] چاینك طغیانی زماننده جوار طاغلردن سیلان ایدن یاغمور صولرینك ودها بعض اوفاق دره‌لرکده اجتماعیله همان کاملاً بتاقلق حالنه کلەرك جوارنده‌کی اون بش یکرمی پاره قریه‌نك هواسنی فوق‌العاده

اخلال ایتمکده ومذکور قریه‌لرده هرکس حمای مرزغی‌یه مبتلا بولنمقده‌در . یازین اووه‌نك قه‌ریبن محللرنده مصر زرع ایتمك اوزره اهالی بتاقلغه بالاختیار دها زیاده یاقلاشمقده‌درلر . قضا داخلنده اکثریتله قویو ، صهرنج ، دره صولری استعمال ایدیلور . بعض محللرنده منبع صولری وارسه‌ده اونلرده مضبوط اولمادیغندن صافیتی مختلدر . اهالی بو صورتله صو استعمالنه مجبوریتلرندن طولایی امراض معدویه‌یه ، دیزانته‌ری‌یه دوچار اولمقده‌درلر .

قره آغاج قضاسنك احوال صحیه‌سی

قره آغاج قضاسنك احوال صحیه‌سی — قره آغاج قضاسی بر ناحیه ایله اللی بر قریه‌یی و [٢٤٨٥٣] نفوسی حاویدر . قصبه‌سی اساساً جیادت هوایه مالك اولوب بر چوق مملکتلری تخریب ایدن ورمدن اثر بولنماز . انجق اهالینك طرز معیشتی وامر نظافته عدم رعایتلری یوزندن وعلی الخصوص کنجلر حلواجیلکله مشغول وبناءً علیه سنه‌نك نصفنی قراکلق وراطب محللرده کچوردکلرندن صحتلری پك‌ده مکمل دکلدر . عمر طبیعیلری ٥٠ ـ ٦٠ یاش راده‌سنده اولوب یتمشلك ، سکسانلك سالخورده‌لر انجق بش آلتی کشیدر . قصبه‌ده میاه جاریه آز اولوب اهالی همان عمومیتله قویو صولری شرب واستعمال ایتمکده‌درلر . مملکتك لغملری دخی اولمایوب خصوصی چوقورلری واردرکه بو چوقورلردن قویولره ارتشاحات واختلاطات وقوع بولدیغی محققدر . بوندن طولایی هرسنه (حمای تیفوئیدی) خسته‌لغی ظهور ایلمکده‌در .

قرەمان قضاسنك احوال صحیه‌سی

قرەمان قضاسنك احوال صحیه‌سی — قره‌مان نام دیکری لارنده قضاسی ٣٧ عرض درجه‌سنده بغداد شمندوفر خطی کذرکاهنده وتقریباً ١٤٠ ـ ١٥٠ کیلومتره مربعی اراضی‌یی محتوی اولوب مرکز قصبه‌نك سطح بحردن ارتفاعی ١٠٢٨ متره‌در . نفس قصبه جزئی میللی بر اووه‌نك اوزرنده بولنوب شمالنده اوچ درت ساعت مسافه‌ده قره‌طاغ نام جبال ایله جنوباً اناطولی‌یی قسماً احاطه ایدن طوروس وآنتی طوروس طاغلری شعباتی شرقاً یدی سکز ساعت امتداد ایدن بر اووه غرباده آق بابا نام جبال ایله محاطدر . مرکز قضانك درجهٔ حرارتی یاز کونلری حد اعظمی + ٣٥ درجه اولوب قیشین دخی ـ ٣٠ درجه‌یه قدر تنزل ایدر . هر ایکی موسم آره‌سنده بیوك بر تفاوت واردر بونکله برابر قضانك اووه جهتلریله طاغ طرفلرینك درجهٔ حرارت وبرودتلری بر نسبت متساویه‌ده اولمایوب مواقع مرتفعه‌ده اکثر زمانلر قار بولندیغی حالده منحط مواقعك بعضیلرینه موسم شتاده بیله قار یاغماز .

قضا [٥٦٢٥٤] نفوسی حاوی وایکی ناحیه‌ایله ١٢٦ قریه‌یی محتویدر . اووه جهتلری اهالیسی یاز وقیش کویلرنده امرار اوقات ایتمکده‌لر ایسه‌ده طاغ جهتی سکانی کویلرینك دره‌لر ایچنده بولنمسی حسبیله موسم صیفی کویلری جوارنده ایکی اوچ ساعت مسافه‌ده‌کی مرتفع یایلالرنده امرار ایدرلر .

... حفظ الصحیه‌یه مخالف بر طاقم اعتیادات واعتقادات باطله‌یه منهمك اولوب نشو ونمای بدنیه وعضویه‌لری مكمل دكلدر. نقصان تغذیه‌لری، تربیهٔ اطفالده حفظ الصحیه‌یه عدم وقوف ورعایتلری، وقتسز تأهل، استعمال كئول، فحشیات نتیجه‌سی اوله‌رق امراض بنیویه وزهرویه‌یه دوچاردرلر،

قضا داخلنده تبدیل هوایه مساعد مواقع لطیفه — مركز قضایه نسبتاً هواسی لطیف وقابل شرب منبع صولرینی حاوی قضانك جنوب شرقیسنده اوچ ساعت مسافه‌ده [كوكجه] قریه‌سیله قریهٔ مذكوره جنوبنده بر ساعت مسافه‌ده [كودت] وقصبه‌نك جهت شرقیسنده كائن [ابراله] قریه‌لری تبدیل هوایه مساعد مواقع لطیفه‌دندر .

بتاقلقلر — مركز قضانك شمال شرقیسنده ایكی ساعت مسافه‌ده [٣٠,٠٠٠] دونم وسعت وجسامتنده [صوغله] بتاقلغی ایله شمال شرقیسنده [١٢٠٠] دونم وسعت وجسامتنده (چاوش) ومركزه درت بش ساعت مسافه‌ده (١٥٠٠ دونم وسعتنده (قیا) نامنده ایكی كول موجوددر. بو كوللرك صولری موسم صیفده قسماً وبعضاً كاملاً تبخر ایدیه‌رك قورودیغی كورولمشدر. بو ایكی كولك خیط وجوارنده دخی بتاقلقلر حصوله كلمكده‌در. بو بتاقلقلر حسبیله قضا اهالیسی حمیات مزغیه‌دن متأثر ومتضرر بدرلر .

قصبه داخلنده اك زیاده وزان ایدن جنوب وغرب جنوبی روزكارلری اولوب [مضر]در . علی الخصوص موسم صیفده دائما اطرادسز بر صورتده وزان ایتمكده وحاصل ایلدیكی غبارات مخرشه حسبیله امراض عینیه حصوله كلمكده‌در . شمال روزكاری نافع اولوب نادراً وزان ایدر .

مزارلقلری — كرك مركز قصبه‌ده وكرك جوارنده مزارلق پك چوق ایسه‌ده اكثریسی اسكیدن ...

قصبه داخلنده بعض خصوصی مزارلقلر مستثنا اولمق اوزره باشلیجه قصبه‌نك جهت شرقیسنده اون دقیقه مسافه‌ده [شام قپو] و [قیزلر تربه‌سی] وجنوب شرقیسنده [تكه] مزارلنی وقصبه داخلنده دخی [حصار] مزارلنی نامیله موسوم قبرستانلر واردر . حال حاضرده قصبه داخلنده دفن اموات منع ایدلمش واك زیاده (شام قپو) مزارلغنه دفن ایدلمكده بولنمشدر .

قصبه داخلنده شرب واستعمال اولنان صولر — قصبه داخلنده متعدد صهریج ، قیو وچشمه صولری موجود اولوب بونلردن چشمه صولری مركز قضایه اوچ ساعت مسافه‌ده‌كی زنكن ، وطقا قریه‌لرندن اوصاف صحیه وشربیه‌یی حائز اوله‌رق منبع صویی ایسه‌ده منبعك براز ایلروسنده املاح كلسیه‌یی حاوی دیكر بر چایك انضمامیله قابلیت شربیه‌سنی تغییر ایلدیكی كبی اوزری آچیق اوله‌رق بعض قریه‌لردن كچدیكی جهتله تلوث ایلمكده‌در . مركز قصبه‌یه یاریم ساعت قدر مسافه‌دن طوپراق كونكلرله چشمه وصهریجلره اساله ایدلمش وطاشدن معمول صهریج تعبیر اولنان واسع قویولرده ترسیب ایدلدكدن صكره شرب ایدلمكده بولنمشدر . قویو صولری ایسه قصبه آبدستخانه‌لرینك هیچ برینده لغم بولنمایوب دودن تعبیر ایدیلان وقابلیت ارتشاحیه‌لری بالطبع زیاده اولان چوقورلردن

عبارت اولمسنه ومذكور قویولرك بو لغملره قریبتی بولنمسنه واساساً تركیبده املاح كلسیه بولندیغنه بناءً شربه صالح دكلدر . تفصیلات مسروده‌یه نظراً قرهمان قصبه‌سنده شربه صالح صو اولمدیغی كبی اوچ طرفی جبال ایله محاط اولمسندن ولغملرله مزارلقلر دخی شرائط صحیه‌یی حاوی اولمادیغندن قصبهٔ مذكوره‌نك هواسی وخیمدر . بوندن طولایی مملكتده ورم ، حمای تیفوئیدی . دیزانتری ، امراض عینیه اهمیتلی بر صورتده حكمفرما اولمقده‌در . مع التأسف داء الافرنج خسته‌لغی دخی مشهود اولوب تقریباً اهالینك یوزده اون بشی مرض مذكورله معلولدر . قضا داخلنده عمر طبیعی ٥٥-٦٠ اولوب اك مسن آدملر ٨٠ - ٩٠ یاشنده‌در . بو سنده بولنانلر دخی آنجق یوزده ایكی نسبتنده‌در . قضاده بری رسمی اولمق اوزره ایكی طبیب ، بر اجزاخانه ، بر آشی مأموری واردر.

آشی عملیاتنه پیدرپی رغبت كوسترلمكده ومأمورین عائده‌سی طرفندن اهمیت ویرلمكده اولوب سنوی یدی سكز یوز اطفاله تلقیح جدری ایفا اولنمقده‌در .

قوچحصار قضاسنك احوال صحیه‌سی — قوچحصار قضاسی قونیه سنجاغنك منتهای شرق شمالیسنده واقع اولوب [٣٤٧٢٦] نفوسی حاوی ١٠٩ قریه‌یی محتویدر . مركز قضا جنوبه متوجه وقوچحصار مملحه‌سنه ناظر مرتفعجه بر صرت اوزرنده واقع بر قصبه‌در . خانه‌لری اكثریتله آخور دخی بعضیلری خود آخوره متصل واوفاق بر پنجره‌لی وكرپیچدن معمول برایكی اوطه‌دن وهوا وضیانك مروریته غیر مساعد مقبی بر شكل وطرزده‌در . عدم الفت حسبیله خانه‌لرده آبدستخانه یاپیلمامش اولدیغی سوقاقلرده بر ست تازه ... دفع حاجت ایتمكده بولنمشلردر . توز ایله قاریشیق ... مزخرفات وغائطات وكول پیغینلری سوقاقلره غایت مستكره بر منظره ویرمكده وغبارات مخرشه وملوثه حسبیله امراض عینیه حصوله كلمكده‌در . هواسی حد ذاتنده ای ایسه‌ده ملوثاتك مساكن درونینه قدر نفوذ ایده‌جك بر درجه‌ده بولنماسی هوانی اخلال ایتمكده‌در . اوچ درت عدددن عبارت اولان چشمه‌لرك صویی مختلف منبعلردن كتیرلمش كیرچلی صولردر. بونلردن اك زیاده مرغوب اولان تكه چشمه‌سی بر خرق درونده جریان ایده‌رك كاور. ویولده بردره صوینك قاریشمسی ومجراسنك قصبه داخل وخارجنده متعدد محللرنده آچیق بولنمسی حسبیله تلوث ایدر . دیكر چشمه صولرینك مجاریسی‌ده غیر مضبوط وبناءً علیه هیچ بریسی قابل شرب برصو اوصافنی حائز دكلدر. دائمی الجریان اولان بو چشمه صولری اوفاق مقیاسده بتاقلق حصولنه‌ده سببیت ویردكلرندن حمای مزغی ظهور ایتمكده‌در .

قضانك قیزل ایرماق جوارنده بولنان قریه‌لرده كرك بتاقلغك موجودیتندن وكرك موقعك منحط بولنمسندن طولایی هوا وخیمدر . قویو وایرماق صوینی استعمال ایدرلر . طاغ صیرتلرنده بولنان

ايسه‌ده [illegible] بالعكس هوا صاف واستعمال اولنان صولر كوزل منبع صولريدر. ومبذول ماء و [illegible] شهرده فقط كرك خانه‌لرينك طرز انشاسى وكرك داخل وخارجك حال ومنظرهٔ ملوثه‌سى خلقك جيادت هوائيه‌دن استفاده ايده‌مدكلرينى پك آشكار برصورتده كوسترر. قضا داخلنده حكمفرما اولان خسته‌لقلر حماى مرزغى، فرنكى نادر صورتده ورم در. فرنكى‌يه مركز وملحقاتنده كثرتله تصادف ايديلور. ديزانته‌رى حماء تيفوئيدى، حمره، شاربونه خسته‌لقلريده بعضاً كورولمكده‌در. ٣٢٥ سنه‌سنده مستولى بر صورتده قوش پالازى خسته‌لغى ظهور ايدرك كليتلى وفياته باعث اولمشدر.

٣٢٧ سنه‌سنده قولرا خسته‌لغى ظهور ايدرك ٧ تموز سنه ٣٢٧ دن ١٢ اغستوس سنه ٣٢٧ تاريخنه قدر اوتوزيدى كون ظرفنده سكسان سكز مصاب اولوب ٦٨ ى وفات ايتمش وياكلز يكرميسى شفاياب اولمشدر. اهالينك نظافت و طهارته دقتلرى، حفظ الصحه‌يه رعايتلرى يوقدر. عمر طبيعى ٦٠ اولوب ٧٠ ـ ٨٠ ياشنى بولانلر آزدر.

نوشهر قضاسنك احوال صحيه‌سى — نوشهر قضاسى [٤٨٩٩٨] نفوسى حاوى و ٣٧ قريه‌يى مختويدر. نوشهر قصبه‌سى نيكده‌نك ٧٥ كيلومتره شمالنده قيصرينك [illegible] كيلومتره غربنده وسطح بحردن [١١٥٠] متره ارتفاعنده اولوب حرارتك حد اعظميسى + [illegible] وحد اصغريسى تحت الصفر ١٨ در. هواسى صاغلام باغ وباغچه‌لرى مبذولدر. اك زياده شمال وجنوب روزكارلرى وزان ايتمكده اولوب هرايكيسى‌ده نافعدر. قصبه برطاغ اطرافنده بنا ايدلديكندن قصبه‌نك منظره‌سى ... ولطيف [illegible] دكلدر. قصبه‌نك غرب طرفنده بر ساعت مسافه‌ده بر معدن صويى موجود ايسه‌ده تحليل كيمويسى اجرا ايدلمامش واغلب احتمال املاح مغذيه‌يى حاوى بولنمشدر. قصبه‌ده مع التأسف لغم يوقدر. خصوصى چوقورلرده تراكم ايدن غياطاتى بهار موسمنده سوقاقلره دوكه‌رك قورودقدن صكره كوبره مقامنده باغلره نقل ايدلمكده‌دركه بو عادت رديئه حسيله مملكتك هواسى اخلال ايدلمكده‌در.

قصبه‌نك صولرى — شهره ايكى ساعت مسافه‌ده اوچ عدد منبعدن آلنه‌رق ايكى بورو ايله كونكلر وتونللر ايچندن كچه‌رك كذا كونكلرله شهرداخلنده [٧٣] عدد چشمه‌يه توزيع واساله اولنمشدر اشبو صولر اساساً پك تميز ايسه‌ده خانه‌لر ايچندن كچن كونكلر آچيلمش اوله‌رق [٦٠] قدر ماصلاق بولنمقده‌در. بو ماصلاقلرده هرنوع ملوث ومستعمل اشيا ييقانمقده اولديغندن هرنوع خسته‌لغك وعلى الخصوص حماء تيفوئيدى وديزانته‌رى خسته‌لقلرينك سرايت وتوسعنه باديى اولمقده‌در.

كويلرك صولرى — منبع وجارى صولر اولوب انجق زيله ومله كويى قريه‌لرى قويو صولرى ايچمكده‌درلر. قصبه درونده‌كى خانه‌لرك طرز انشاسنه كلنجه يز اوطه‌لرى ياپس، هوادار، ضيادار

ايسه‌ده قيش اوطه‌لرى بالعكس ضيا و هوادن محروم ورطب بر حالده‌در. ورم خسته‌لغى كويلرده پك آز ايسه‌ده قصبه‌ده اهميتليدر.

قضا داخلنده بتاقلقلر موجود اولوب بالنتيجه حميات مرزغيه اكسك دكلدر. علت افرنجيه قصبه‌ده وقرانك بعضيلرنده خيليجه كورولمكده‌در. ازجمله يتمش خانه‌لى چفتلك قريه‌سنده واوچ يوز خانه‌لى طاطلر قريه‌سنده والالى خانه‌لى كوكرجينلك وايجك قريه‌لرنده اهميتلى بر صورتده مشهوددر. امر مداوات ومنع سرايت خصوصنده پك لاقيددرلر. تلقيح جدرى‌يه پك‌ده رغبت يوق ايسه‌ده سنوى تقريباً (٢٠٠٠) اطفاله تلقيح جدرى اجرا ايدلمكده‌در. عمر طبيعى (٦٠) اولوب ٧٠ ـ ٨٠ ياشنده آنجق يوزده ايكى اوچ كشى بولنه بيلور.

نيكده قضاسنك احوال صحيه‌سى — نيكده قضاسى هم نامى اولان سنجاغك شرق جهتنده اولوب (٧٨٧٤٠) نفوسى حاوى واوچ ناحيه ايله (٩٩) قريه‌يى مختويدر.

قصبه‌سى — قضانك ١٩٦ كيلومتره شرقنده اوزه‌رق آلا طاغك اتكلرى و آق كوله دوكيلان قيزلجه صولرينك اوزرنده وجنوب غربى‌يه طوغرى اركلى‌يه قدر اوزانان واسع بر اووه اوسنده (١٥٠٠) متره ارتفاعده واسع بر شهر اولوب بربرندن بغچه‌لرله آيرلمش اوچ قسمدن مركبدر. بول مياه جاريه‌سى، كوزل بغچه‌لرى، مفرح منظره‌سى واردر. اطرافنده مياه معدنيه‌سى وار ايسه‌ده تدقيقات وتحليلاتى ايفا اولنه‌مامشدر.

صولرى — نيكده‌ده استعمال اولنان صولر اوچ نوع اولوب برنجيسى (شلاله قادراق) ايكنجيسى (مركوا) اوچنجيسى (چشمه) صولريدر. برنجى قادراق صويى مقدار معتدلده مواد معدنيه‌يى حاوى واجسام عضويه‌دن عارى اولوب نيكده‌يه بش آلتى ساعت قدر بعد مسافه‌ده كائن طاغلر ايچندن برچوق پيكارلردن نبعان وبتون آچيقدن وطاشلق مجرالردن جريان ايدرك قرا وقصبه جوارينه دكين رقات دها كسب صافيت ايتمكده‌در. ايكنجيسى اولان (مركوا) صويى دخى برقاچ ساعت بعد مسافه‌دن نبعان ايدرك قيا باشنه قدر طوپراق كونكك ايچنده جريان ايتمكده ايسه‌ده حد ذاتنده مواد عضويه [illegible] ايكى معدن پك چابوق [illegible] ايدر. [illegible] اولان (چشمه) صولرى ايسه قصبه‌يه ٤٠ ـ ٥٠ دقيقه بر محلده منبعدن نبعان ايدر. اوراده بولنان بر مخزن وقوملقده تصفيه اولندقدن صكره طوپراق كونكلر واسطه‌سيله قصبه‌يه جريان ايدر. حد ذاتنده اوصاف مطلوبه‌يى جامع ومواد عضويه‌دن عارى غايتله لذيذدر. بو صو اساساً آز اولوب موسم صيفده بسبتون آزالديغندن مذكور مخزن اوزرندن كچن برنجى قادراق صوينك دخى تلوث ايتمه‌دن بو صويه علاوه‌سيله احتياج مملكتك تأمينى مناسبدر. قيا باشنك اشاغى طرفلرى مستثنا اولمق اوزره بالعموم خانه‌لرنده بولنان صهرنجلر هفته‌ده بر كون قادراق صويندن دولديريلوب شرب واستعمال اولنوردى حالبوكه باغ

وبغچه‌لرك كثرتی وصویك قسم اعظمنك بغچه‌لره ایصال اولنمسی حسبیله اهالی مذكور عمومی صیرتجلرنی ایكنجی (مركووا) صویله دوالدیرمقده‌در . بوندن طولایی مملكتده حمی، تیفوئیدی ، وسائر امراض مهمه اكسك دكلدر . اوچنجیسی اولان (چشمه) صولرینه كلنجه اساساً منبع صویی ایسه‌ده مجراسی غیر منتظم اولوب بر چوق محللری خراب اولدیغندن ومیاه ملوثه مجاریسیله وحتی بعض آبدستخانه‌لرله اختلاطات وارتشاحاتی اولدیغندن بو صو دخی مع التأسف شربه صالح دكلدر . بونك تا منبعندن قصبه‌یه قدر دمیر بوریلرله اساله‌سی مقتضیدر .

قبرستانلر — مقابر نیكده تپه ویران ، قیا باشی موقعلرینك تام اورته‌سنده اولدیغندن وقبرلر دخی پك درین اولمدیغندن سطوعات عفنیه حصوله كلمكده وبالنتیجه مملكتك هواسنی اخلال ایتمكده‌در. قصبه‌نك باغداش حمامی نام محلی منحط اولوب صولر تراكم ایتدیكی كبی محل مذكوره انواع ملوثات ومیت حیوان لاشه‌لری بیله آتلقده اولدیغندن شهرك هواسی بسبتون مختل اولمقده‌در . قصبه‌نك محیط وجوارنده علی الخصوص نیكده تپه‌سنك اوته‌سنده بریسنده بطاقلقلر موجود اولدیغندن ایلك وصوك بهار موسملرنده حمیات مرزغیه‌نك انواعی كورولمكده وبعضاً اشكال حبیثه‌سی دخی مشهود اولوب سنوی اوتوز قرق وفیاتی موجب اولمقده‌در . اهالینك نظافت وطهارتنه ، حفظ الصحه‌یه رعایتلری یوقدر . آشی خصوصنده او درجه رغبتلری یوق ایسه‌ده تشویقاتمز نتیجه‌سنده سنوی تقریباً (٢٠٠٠) اطفاله ناقیح جدری عملیاتی اجرا ایدلمكده‌در . عمر وسطی ٦٠ اولوب ٧٠ـ٨٠ یاشنده آدملر نادردر .

یالواج قضاسنك احوال صحیه‌سی — بلواج قضاسی (٢٨٧٨٢) نفوسی حاوی اولوب بر ناحیه‌یله اوتوز التی قریه‌یی محتویدر . قصبه‌سی اسپارته‌نك سكسان كیلومتره شمال شرقیسنده واقع اولوب هواسی لطیف وكوزل باغ وبغچه‌لری ومبذول صولری حاویدر . قصبه‌نك محیط وجوارنده بطاقلقلر موجود اولدیغندن حمیات مرزغیه اكسیك دكلدر .

شهرك صولری — قصبه‌یه بر بچق ساعت بعد ومسافه‌ده نبعان ایدن صو آچیق مجرالرله دكرمنلره قدر واصل اولدقدن صكره كونكلر واسطه‌سیله قصبه‌یه داخل وبالعموم محلاتده بولنان چشمه‌لره واصل اولور . اساساً لذید منبع صویی ایسه‌ده دكرمنلره قدر آچیق كلمسی وكونكلرك دخی بر چوق محللرنده خراب بولنمسی حسبیله ارتشاحات متعفنه‌دن مصون دكلدر . مملكتده لغم اولمایوب اكثریسی آچیق چوقورلر بو وظیفه‌یی ایفا ایتمكده‌در . قبرستان دخی داخل شهرده اولوب بو صورتله هر نوع سطوحات عفنیه اساساً جید اولان مملكتك هواسنی اخلال ایلمكده‌در . اهالینك نظافت وطهارته ، حفظ الصحه‌یه درجهٔ اهتمامی متوسط بر حالده اولوب خسته‌لقلره قارشو اهالی آره‌سنده تداوی وتوقی حسی لایقیله اویانمامشدر . عمر طبیعی ٥٠ـ٦٠ اولوب اك مسن اولانلری ٧٥ـ ٩٠ قدردر . بونلرده بش اون كشیدر .

احوال مالیهٔ ولایت

قونیه مركز قضاسی — قضانك واردات رسمیهٔ عمومیه‌سی اون ایكی ملیون التی یوز اللی ایكی بیك التی یوز اون ومصارفات رسمیهٔ عمومیه‌سی اون ملیون درت یوز طقسان سكز بیك یدییوز یتمش بش غروش راده‌سنده‌در. تداول ایلیان مسكوكات عثمانلی سكه‌لری اولوب لیرا یوزسكز مجیدیه یكرمی درت بچوقدر كار دخی بشر غروشه متداولدر . مغشوش سكه‌لرله ایكیلك ، قرقاق ویوزلكلر اصلیلرینی اختلاطه ایتمكده‌درلر . اوزان واكیال وطول مقیاسلری اوله‌رق اوقه ، بطمان ، قنطار ایله اوقه‌نك اجزاسی وكیلو وكیله . اجزاسی ایله آرشون ، مترو ، ذراع معماری واندازه استعمال ایدلمكده واهالینك ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی مجموعی بشیوز بیك لیره راده‌سنده تخمین قلنمقده‌در .

ارکلی قضاسنك احوال مالیه‌سی — ارکلی قضاسنك واردات رسمیهٔ سنویه‌سی اوچ ملیون ایکی یوز قرق یدی بیك سکز یوز غروش راده‌سنده اولوب مصارفات رسمیه‌سی بر ملیون اوچیوز درت بیك درت یوز غروشه بالغ اولمقده‌در . تداول ایدن مسکوکات تماماً مسکوکات عثمانیه اولوب لیراسی یوزسکز مجیدیه‌سی یکرمی غروش اعتباریله تداول ایتمکده، قوللانیلان اوزان واکیال، آرشون، قیه وکیله‌دن عبارت. ثروت نقدیهٔ عمومیهٔ محلیه ایکی یوز بیك لیرا راده‌سنده تخمین ایدلمکده‌در.

ارمناك قضاسنك احوال مالیه‌سی — مرکز قضانك مصارف رسمیه‌سی (٨٦٤،٩٤٥) ناحیه‌نك (٢٧،٦٠٠) ومرکز قضا ایله مضاف قرالك وارداتی (٦٣٨،٤٦٤) وناحیه‌یه مضاف قرانك (٦٤٩،٠٦٢) غروشدن عبارت بولندیغی ومسکوکات عثمانیه‌دن آلتون یوز سکز، مجیدیه یکرمی انجیر الته نی یوز اون سکز . فرانسز آلتونی طقسان درت غروش اوزرندن تداول ایتمکده بولندیغی وقرا وقصباتده اوزان عتیقه استعمال وبرچوق استانبول بر کیله عد واعتبار ایدلدیکی کبی [illegible] ثروت نقدیه‌سی الی بیك عثمانلی لیراسی راده‌سنده‌در .

ارکوب قضاسنك احوال مالیه‌سی — قضانك ٣٢٨ ـ سنهٔ مالیه‌سنده اموال عمومیه‌دن تحقق ایدن وارداتی (١,٧١٣,٩١٨) غروش (٤) پاره اولوب بوندن (١,٤٩٧,٦٣٨) غروش (٩) پاره‌سی تحصیل ایدلمشدر . صرفیات عمومیه‌سی ایسه (٦٧٩,٠٤٠) غروش (٢) پاره‌در. قضاده منحصراً دولت علیهٔ عثمانیه پاره‌سی قوللانیلوب اجنبی پاره‌لرینك هیچ بر جنسنه تصادف ایدلمامکده‌در. محلی رایجنه نظراً عثمانلی لیراسی یوز سکز ، مجیدیه یکرمی غروشدر . اوفاقلق اقسامندن اون‌طقوز بچق غروش بر مجیدیه اعتباریله تداول ایدر . طارتیلرده مقیاس درت یوز درهمدن عبارت عثمانلی قیه‌سی ایله آلتی عثمانلی قیه‌سندن عبارت بطمان دائماً قوللانیلور . یوز سکسان عثمانلی قیه‌سندن عبارت قنطار برك دیله آلینیر بونیده قومیسیونجیلر قوللانیر . ارکوبه مخصوص « توکی » تعبیری واردرکه ایکی یوز درهم دیمکدر بوکا « کل اوقه » دخی دیرلر . اولچك مقیاسی درت شینکی بر کیله اعتباریله یکرمی درت عثمانلی قیه‌سی بغدای آلان استانبول کیله‌سیدر . حبوبات بونکله اولچیلور . یالکز آفیون کیلو ایله طارتیلور . ماحقاتیله برابر قضانك تخمین ایدیلن ثروت عمومیهٔ نقدیه‌سی یکرمی بیك لیرا قدردر .

اسپارته قضاسنك احوال مالیه‌سی — مع نواحی اسپارته قضاسنك ٣٢٨ سنه‌سی واردات

عمومیهٔ رسمیه‌سی (٤,٩٨٩,٨٥٣,٥) ومصارفات عمومیه‌سی (٣,٠٣٩,٥٧٨,٥) غروشدر. عمومیتله مسکوکات عثمانیه استعمال ایدیلور. پك اندر اوله‌رق فرانسز وانکلیز لیرالری‌ده بولنور . مجیدیه یکرمی اوچ غروش اون آلتی پاره وعثمانلی لیراسیده یوز یکرمی آلتی غروش اعتباریله در . برده متالك مجیدیه یتمش سکز ولیرا درت یوز یکرمی متالکدر . اوزان مستعمله عتیق قیه واکیال ایسه استانبول کیله‌سیدر. ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی یوز بیك (١٠٠٠٠٠) لیرا راده‌سنده‌در .

اقسرای قضاسنك احوال مالیه‌سی — اقسرای قضاسنك واردات عمومیهٔ رسمیه‌سی درت ملیون یدی یوز یتمش درت بیك اوچیوز طقوز غروش ومصارف عمومیه‌سی آلتی یوز اون ایکی بیك اون بر غروشدر . ناحیه‌سی یوقدر . قضا داخلنده تداول ایدن مسکوکات عثمانلی لیراسی واقسامی ومجیدیه واقسامی وباقر ونیکل متالکاردن عبارتدر . انکلیز وفرانسز لیرالری آز بولنور . عثمانلی لیراسی یوز سکز ، مجیدیه یکرمی وانکلیز لیراسی یوز اون سکز ، فرانسز لیراسی طقسان درت غروشه تداول ایدر . ثروت عمومیه‌سنك قسم اعظمی اموال منقوله وغیر منقوله ایله مواشی تشکیل ایتمکده اولدیغندن ثروت عمومیهٔ نقدیه‌سی بش یوز بیك لیرا راده‌سنده تخمین اولنه‌بیلور .

اقسکی قضاسنك احوال مالیه‌سی — اقسکی قضاسنك واردات رسمیهٔ عمومیه‌سی (١٢,٥٠٠) لیرادر ومصارف رسمیهٔ عمومیه‌سی دخی (٦-٧) بیك لیرا راده‌سنده‌در . عمومیتله عثمانلی مسکوکاتی استعمال اولنور. مسکوکاتك رایجلری مجیدیه یکرمی بش غروش اون اوچ پاره، عثمانلی لیراسی یوز اوتوز آلتی غروش یکرمی یدی پاره‌در . تصادفاً بولنورسه انکلیز یوز قرق یدی فرانسز لیراسی یوز اون سکز غروشدر ، مقیاسات عتیقه قوللانلمقده‌در . اهالینك ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی مع تداول بشیوز بیك لیرا قدردر . درهم وترازیلرده ینه مقیاسات عتیقه استعمال ایدلمکده‌در : کیلو استعمالی پك نادر اولوب بالجمله مکیلات توزین ایدلمکده‌در .

اکردیر قضاسنك احوال مالیه‌سی — اکردیر قضاسنك وناحیه‌سنك واردات رسمیهٔ عمومیه‌سی (١,٢٠٥,٦٤٧) غروش سکز پاره ومصارفات رسمیهٔ عمومیه‌سی (٥٥٣٦٣٢) غروشدر. داخل قضاده مسکوکات عثمانیه ونادراً انکلیز وفرانسز لیرالری تداول ایدر . لیرا یوز سکز، مجیدیه یکرمی، انکلیز لیراسی یوز اون سکز وفرانسز لیراسی طقسان درت غروشله متداولدر. درت یوز

درهم اعتباریله عتیق اوزان مقیامی مستعملدر . یالکز دقیقده قوللانیلان بطمان اون بچق اوقه‌در. قنطار قرق درت قیه‌در . کیله‌لردن استانبول کیله‌سی مستعمل اولوب درت شنك بر کیله‌در . بر شنك بغدای تخمیناً بش بچق آلتی قیه و بر کیله اعظمی اوله‌رق یکرمی درت قیه‌در . اهالینك ثروت نقدیهٔ تخمنه‌سی یوز اللی بیك لیرا راده‌سنده‌در .

المالو قضاسنك احوال مالیه‌سی — قضانك واردات عمومیه‌سی (٢,٨٣١,٣٦١) غروش مصارفات عمومیه‌سیده (٦١٧,٧٨٥) غروشدر . قضا داخلنده انواع مسکوکات عثمانیه ایله مسکوکات اجنبیه‌دن فرانسز وانکلیز آلتونلری متداولدر .

متالیكك رایجی اون ایکی پاره‌در . بو حساب اوزره مجیدیه یکرمی اوچ غروش (٧٧ متالك) لیرای عثمانی یوز یکرمی بش غروشه (مجیدیه ٧٧ متالیکدن یوز درت غروش) فرانسز آلتونی یوز سکز غروشه، انکلیز آلتونی یوز اوتوز آلتی غروشه تداول ایتمکده‌در. اوزان عتیقه مستعملدر اثقال ایچون عتیق قیه (درت یوز درهم) قنطار (قرق درت عتیق قیه) اقمشه ایچون آرشون. اندازه، اراضی ایچون اولك، دونم، انشا آنده زراع معماری، مایعات ایچون اولچك (عتیق قیه اوزرینه حبوبات ایچون المالو کیله‌سی) (بر المالو کیله‌سی درت عتیق قیه حبوبات استیعاب ایدر) . بر یوك (بر یوك بش کیل استانبول اوچ قیه - یکرمی بر المالو کیله‌سی) قضا اهالیسنك ثروت تخمنهٔ نقدیه‌سی مجموعی اوچ یوز بیك لیرا راده‌سنده‌در . . . .

انطالیه قضاسنك احوال مالیه‌سی — انطالیه قضاسنك واردات عمومیهٔ رسمیه‌سی (١١,٠٧١,١٨٠) غروش ومصارف عمومیه‌سیده (٥,١٦٣,٥٧٦) غروشدر. اهالی بیننده عثمانلی مسکوکاتنك عمومی ایله اسکی باقیر و کموش بشلکلر و مانغیر تعبیر اولنان باقیر پاره‌لر واجنبی مسکوکاتندن یکرمی فرانق قیمتنده‌کی ایتالیا ، اوستریا ، فرانسه دولتنه عائد آلتونلر ایله انکلیز لیراسی تداول ایتمکده‌در . عثمانلی لیراسی یوز یکرمی بش ، مجیدیه یکرمی اوچ غروش اونپاره واسکی بشلکلر دخی اوچ غروش ومتالیك اون ایکی پاره‌یه ویکرمی فرانق قیمتنده‌کی اجنبی آلتونلری یوز طقوز وانکلیز آلتونلریده یوز اوتوز آلتی بچق غروشه تداول ایتمکده‌در . مملکتده عتیق قیه ایله کیله وشنك تعبیر اولنان اکیال استعمال اولنور . درت شنك بر استانبول کیله‌سی ایدر .

بوراده استعمال اولنان کیله‌ده بودر . انطالیه قضاسی اهالیسنك ثروت تخمنهٔ نقدیه‌سی ایکیوز بیك عثمانلی لیراسی راده‌سنده‌در .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

MİLL
501
SALNA

سالنامهٔ قونیه ترکی
٥٥٦

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

سالنامه قسمی
٥٥٦

قونیه ولایتی سالنامه سی

سنهٔ هجریهٔ شمسیه ۱۳۳۲

سنهٔ مالیه ۱۳۳۰

استانبول

جهان مطبعه‌سی - باب عالی جاده‌سی

۱۳۳۲

MİLLET GENEL KÜTÜPHANESİ
KISIM : A.E.Salname
ESKİ KAYIT No. 501
YENİ KAYIT No.
TASNİF No.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

501